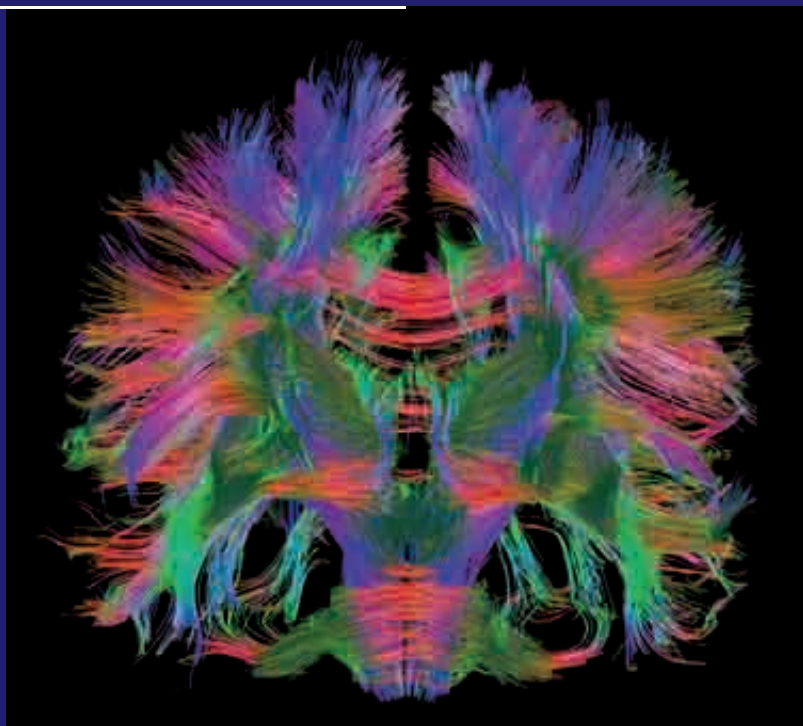

DICCIONARI DE NEUROCIÈNCIA

Diccionari de neurociència

Valero Cabré, Antoni

Diccionari de neurociència

Bibliografia. Índexs. – Text en català, equivalències en castellà i anglès

ISBN 9788439388357

I. Reig i Vilallonga, Josep, dir. II. Navarro, X. (Xavier), dir.

III. TERMCAT, Centre de Terminologia IV. Títol

1. Neurociències – Diccionaris – Català 2. Català – Diccionaris poliglots
616.8(038))

Aquest diccionari és una obra creada pel TERMCAT a partir d'un corpus bàsic de terminologia de neurociència que va ser elaborat entre els anys 2000 i 2005 per Antoni Valero-Cabré amb la col·laboració dels Serveis Lingüístics de la Universitat de Barcelona.

Barcelona, 2011

Direcció, coordinació i elaboració: TERMCAT, Centre de Terminologia

Coordinadors científics: Josep Reig Vilallonga i Xavier Navarro Acebes

Autors:

Antoni Valero-Cabré (autor principal)

Laia Acarín Pérez, Albert Adell Calduch, Jordi Bruna Escuer, Joan X. Comella Carnicé, Arcadi Gual Sala, Carme Junqué Plaja, Xavier Navarro Acebes, Josep M. Pericay Hosta, Josep Reig Vilallonga, Antoni Rodríguez Fornells i Elena Valderrama Vallés (autors especialistes d'àrea)

Il·lustració de la coberta: © Romain Quentin i Antoni Valero-Cabré. Grup de Dinàmiques Cerebrals, Plasticitat i Rehabilitació, CNRS UMR 7225 Institut del Cervell, París França (imatge cromàticament modificada dels fascicles cerebrals d'un cervell humà intacte obtinguda amb una tractografia mitjançant tensor de difusió)

© TERMCAT, Centre de Terminologia. Tots els drets reservats.

Amb la col·laboració de:

Xarxa Vives d'Universitats

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya. Departament de Salut

Obra Social de CatalunyaCaixa

Primera edició: novembre de 2011

ISBN: 978-84-393-8835-7

Dipòsit legal: B-3666-2012

Coordinació de l'edició, disseny i composició:

Entitat Autònoma del Diari Oficial i de Publicacions

Impressió i enquadernació: Formes Design

Queda totalment prohibida la reproducció, distribució, comunicació pública, posada a disposició del públic, transformació i qualsevol altra forma d'explotació, total o parcial, d'aquesta obra, per qualsevol mitjà, sense la prèvia autorització escrita atorgada pel TERMCAT, que es podrà sol·licitar a: Mallorca, 272-274, 1r 08037 Barcelona (informacio@termcat.cat)

DIRECCIÓ

TERMCAT

Rosa Colomer i Artigas

COORDINACIÓ

TERMCAT

Executiva

Jordi Bover i Salvadó

Tècnica

M. Antònia Julià i Berruezo

EQUIP TERMINOLÒGIC

TERMCAT

Recerca terminològica

Laura Moliné Grau

Olga Andrés Viñas

Ricard Ferrer Sarrió

Documentació

Mariona Torra Ginestà

Edició

Pilar Hernández Abellán

Normalització

Xavier Fargas Valero

Dolors Montes Pérez

Marta Sabater i Berenguer

COORDINADORS CIENTÍFICS

Josep Reig Vilallonga

Departament de Ciències Morfològiques

Unitat d'Anatomia i Embriologia Humana

Facultat de Medicina

Universitat Autònoma de Barcelona

Xavier Navarro Acebes

Departament de Biologia Cel·lular, de Fisiologia i d'Immunologia

Institut de Neurociències

Universitat Autònoma de Barcelona

AUTORS

Autor principal

Antoni Valero-Cabré

Lab. Plasticitat Dinàmica Cerebral i Rehabilitació

Institut del Cervell i de la Medul·la Espinal (CRICM)

Centre Nacional de la Recerca Científica (CNRS)

Departament d'Anatomia i Neurobiologia

Escola de Medicina

Universitat de Boston

Autors especialistes d'àrea

Laia Acarín Pérez (Neurohistologia)
Departament de Biologia Cel·lular, de Fisiologia i d'Immunologia
Institut de Neurociències
Universitat Autònoma de Barcelona

Albert Adell Calduch (Neurobiologia molecular)
Departament de Neuroquímica i Neurofarmacologia
Institut d'Investigacions Biomèdiques de Barcelona, CSIC (IDIBAPS)
Centre d'Investigació Biomèdica en Xarxa de Salut Mental (CIBERSAM)

Jordi Bruna Escuer (Neurologia)
Departament de Biologia Cel·lular, de Fisiologia i d'Immunologia
Universitat Autònoma de Barcelona
Hospital Universitari de Bellvitge

Joan X. Comella Carnicé (Neurobiologia cel·lular i del desenvolupament)
Fundació Hospital Universitari Vall d'Hebron – Institut de Recerca (VHIR)
Departament de Bioquímica i Biologia Molecular
Institut de Neurociències
Universitat Autònoma de Barcelona
CIBERNED

Arcadi Gual Sala (Neurofisiologia cel·lular i de sistemes)
Departament de Ciències Fisiològiques I
Facultat de Medicina
Universitat de Barcelona

Carme Junqué Plaja (Neuropsicologia)
Departament de Psiquiatria i Psicobiologia Clínica
Facultat de Medicina
Universitat de Barcelona
Institut d'Investigacions Biomèdiques de Barcelona, CSIC (IDIBAPS)

Xavier Navarro Acebes (Neurofisiologia cel·lular i de sistemes)
Departament de Biologia Cel·lular, de Fisiologia i d'Immunologia
Institut de Neurociències
Universitat Autònoma de Barcelona

Josep M. Pericay Hosta (Psiquiatria)
Servei de Psiquiatria
Hospital de la Santa Creu i Sant Pau

Josep Reig Vilallonga (Neuroanatomia)
Departament de Ciències Morfològiques
Unitat d'Anatomia i Embriologia Humana
Facultat de Medicina
Universitat Autònoma de Barcelona

Antoni Rodríguez Fornells (Neurobiologia del comportament)
Institució Catalana de Recerca i Estudis Avançats (ICREA)

Elena Valderrama Vallés (Neurociència computacional)
Departament de Microelectrònica i Sistemes Electrònics
Escola d'Enginyeria
Universitat Autònoma de Barcelona

Volem expressar el nostre agraïment a Ignasi Casadesús, de la Xarxa Vives d'Universitats, a Jordi Pere, del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya, i a Marta Cos, de l'Obra Social de CatalunyaCaixa, que han contribuït amb les seves gestions a impulsar i tirar endavant aquest projecte.

També volem agrair a Conxa Planas i a Àngels Egea, dels Serveis Lingüístics de la Universitat de Barcelona, l'aportació de les dades digitals de l'obra *Vocabulari de neurociència*, d'Antoni Valero-Cabré.

Igualment, manifestem el nostre reconeixement als especialistes que ens han assessorat en alguna fase de l'elaboració de l'obra, particularment als assistents a la sessió de normalització que va tenir lloc a la seu del TERMCAT el 14 de juliol de 2009: Albert Compte, Carles Enric Escera, Josep Esquerda, Xavier Fuentes, Francisco Lozano, Núria Sebastian, Carles Solsona, Adolf Tobeña i Ramon Trullàs. I, finalment, agraïm el suport en tasques terminològiques a Anna Truyols i Maria Cortés.

Sumari

IX	Presentació
XI	Introducció
XXIII	Arbre de camp
XXV	Abreviacions
1	Diccionari
339	Índex castellà
369	Índex anglès
397	Bibliografia

Presentació

En les darreres dècades el món de les neurociències s'ha anat engrandint de forma extraordinària, fins a límits insospitats —com ha succeït, d'altra banda, en tots els terrenys científics. A més, aquest camp de la ciència té moltes línies frontereres amb altres camps: anatomia, fisiologia, bioquímica, farmacologia, genètica, immunologia i medicina interna, entre d'altres, cosa que obliga a un esforç addicional de consens.

L'aparició de noves tecnologies, nous instruments i aparells, nous conceptes, i fins i tot substàncies noves, ha fet necessari donar un nom a tots aquests ens fins ara inexistents des del punt de vista lingüístic.

La nostra llengua, igual que les altres llengües cultes, ha anat denominant les diverses adquisicions i novetats científiques amb neologismes, molts cops barbarismes, d'arrels gairebé sempre llatines o anglosaxones.

Aquests nous termes, a més d'enriquir la nostra llengua, són imprescindibles en el nostre vocabulari actual. Però calia una tasca d'ordenació i uniformització per a intentar que tots els neurocientífics sabéssim com utilitzar el llenguatge, i per no maltractar, un cop més, la nostra llengua.

Un grup de neurocientífics, en col·laboració amb el TERMCAT, sota els auspicis de la Generalitat de Catalunya, ha abordat el problema de la normalització del nostre vocabulari. Jo crec que ha estat, alhora, una tasca molt feixuga i complexa, gens senzilla i del tot indispensable. Tots els hem d'estar agraïts pel seu esforç.

Per sort, la feina feta és un punt de referència, un inici, però segur que el constant progrés científic farà necessàries noves actualitzacions normalitzades, que aniran eixamplant el diccionari que avui apareix. Els criteris emprats per a confeccionar-lo ja s'han establert i faran més fàcils les futures edicions.

Finalment, vull agrair als companys que m'han proposat per redactar aquest pròleg la seva deferència.

JOSEP MARIA GRAU I VECIANA
Catedràtic de Neurologia de la Universitat Autònoma de Barcelona
Director de Docència de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau

Introducció

El *Diccionari de neurociència* és el fruit de l'esforç conjunt de moltes persones i institucions. La iniciativa va sorgir d'Antoni Valero-Cabré, que es va adreçar al TERMCAT per demanar suport per a l'elaboració d'un diccionari de la neurociència amb definicions basat en un recull terminològic que ell mateix havia compilat amb l'ajut dels Serveis Lingüístics de la Universitat de Barcelona¹ entre els anys 2000 i 2005.

El TERMCAT va assumir l'elaboració del diccionari i la coordinació global del projecte. Per dur a terme la tasca de revisió, actualització i ampliació del contingut inicial es va constituir un equip d'experts dels diversos camps de coneixement que integren la neurociència. El grup, que va treballar en col·laboració amb els terminòlegs del TERMCAT, va ser coordinat en una primera fase (2007-2008) per Xavier Navarro Acebes i, posteriorment i fins a la publicació de l'obra (2009-2011), per Josep Reig Vilallonga.

El Diccionari ha pogut fer-se realitat gràcies a una subvenció de l'Obra Social de CatalunyaCaixa² i a la gestió que d'aquest ajut ha fet la Xarxa Vives d'Universitats. A més, durant el procés d'elaboració de l'obra, s'hi ha sumat també el suport econòmic del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya.

L'obra ha estat concebuda com una eina de consulta eminentment pràctica per a resoldre els dubtes terminològics dels professionals de la neurociència, dels estudiants de qualsevol de les disciplines que s'hi relacionen més o menys directament (medicina, biologia, psicologia, sociologia, enginyeries diverses o economia, per exemple). Igualment, també s'adreça als mediadors lingüístics (periodistes, traductors o correctors de textos especialitzats) que utilitzin aquesta terminologia. D'altra banda, pot ser d'interès per a tots els lectors que sentin curiositat i vulguin endinsar-se en aquest àmbit del coneixement, fronterer i multidisciplinari.

¹ Abans Servei de Llengua Catalana de la Universitat de Barcelona

² Abans Caixa Catalunya

1. Estructura del diccionari

1.1. Macroestructura

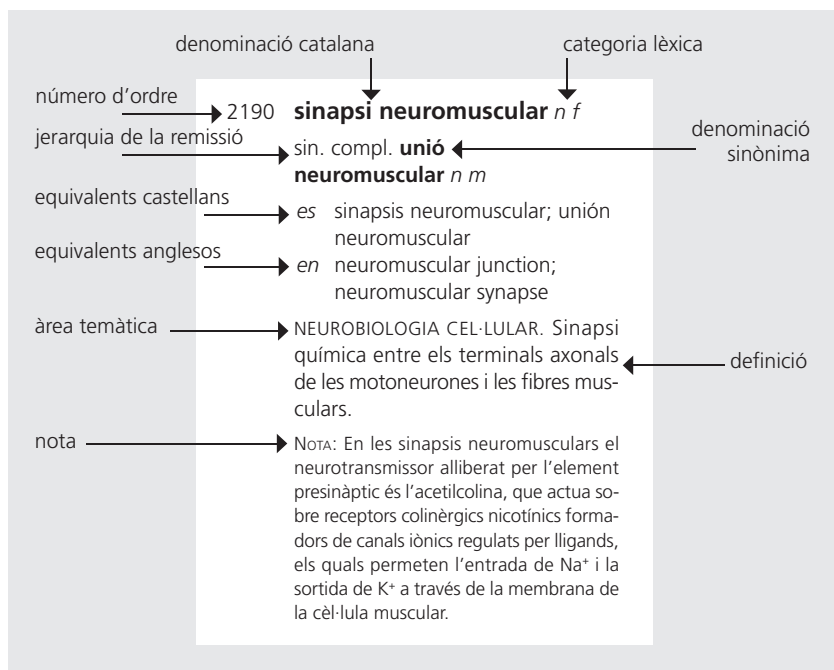
El diccionari s'estructura en sis apartats:

- Aquesta mateixa introducció, que exposa el propòsit del diccionari, l'estructura, els criteris terminològics i metodològics seguits i la tasca de normalització duta a terme durant l'elaboració de l'obra.
- L'arbre de camp, que organitza conceptualment l'obra, alhora que en delimita l'abast, classifica els termes i facilita el tractament sistemàtic del conjunt de la informació.
- La taula d'abreviacions, que presenta tots els codis utilitzats en el cos del diccionari (categories lèxiques, tipus de sinonímia i llengua dels equivalents), amb la descodificació corresponent.
- El cos del diccionari, que recull el conjunt de termes, numerats i ordenats alfabèticament a partir de les denominacions catalanes.
- Dos índexs alfabètics, un per a cada llengua d'equivalència —castellà i anglès—, els quals faciliten l'accés a l'article terminològic corresponent des de les denominacions castellanes o angleses, mitjançant el número d'ordre que acompanya cada denominació.
- La bibliografia, que ofereix les referències de les principals obres especialitzades i terminològiques, d'una banda, i lexicogràfiques, de l'altra, que s'han consultat per a l'elaboració d'aquest diccionari.

1.2. Microestructura

Cadascun dels articles terminològics presenta la informació estructurada de la manera següent: un número d'ordre; una denominació catalana amb la categoria lèxica corresponent; una o més denominacions catalanes sinònimes que remeten a l'anterior, també amb la categoria lèxica i amb la indicació del tipus de remissió (sinònims, sinònims complementaris o sigles); un o més equivalents castellans; un o més equivalents anglesos; una àrea temàtica; una definició, i, en segons quins casos, una nota o més.

Per exemple, l'article *sinapsi neuromuscular* té aquesta estructura:

2. Selecció de la nomenclatura

El *Diccionari de neurociència* conté un total de 2.534 denominacions catalanes, que designen 1.975 conceptes. Els termes, d'acord amb l'arbre de camp, pertanyen a les dotze àrees següents: neuroanatomia, neurohistologia, neurobiologia cel·lular, neurobiologia del desenvolupament, neuroquímica, neurofarmacologia, neurofisiologia cel·lular i de sistemes, neurobiologia del comportament, neurologia, neuropsicologia i psiquiatria, neurociència computacional, i disciplines connexes amb la neurociència.

De manera general s'han tingut en consideració criteris de pertinència estrictes per a controlar l'entrada de termes i evitar que s'excedissin els objectius d'abast i contingut de l'obra. En particular, tenint en compte les característiques d'aquest àmbit multidisciplinari, s'ha restringit la selecció terminològica seguint criteris de representativitat, rellevància i especificitat dels termes, d'acord amb els especialistes de cadascuna de les àrees.

La tria terminològica ha estat acuradament delimitada en el cas d'estructures anatòmiques, de processos bioquímics i de fenòmens fisiològics, quan s'ha considerat que quedaven més enllà de l'univers conceptual de la neurociència, tot i la seva relació òbvia amb el sistema nerviós i, particularment, amb el cervell. Així, no s'han inclòs els ossos del crani i s'han exclòs la majoria dels músculs, tot i que s'han recollit els termes relatius als músculs principals relacionats amb

els òrgans dels sentits (principalment, la vista i l'oïda). O, en el cas dels nervis, tenen entrada pròpia als troncs nerviosos principals, però no les branques col·laterals.

Com a criteri de base, tampoc no s'han inclòs articles terminològics que recullin tecnicismes propis d'àrees afins, com l'anatomia (*ipsolateral*, *medial* o *rostral*), la bioquímica (*anell indol*, *cascada enzimàtica*, *colesterol* o *grup amino*) o la citologia (*lisosoma* o *nucleol*), o propis de disciplines diverses relacionades amb la medicina (*broncodilatació*, *convulsant*, *ginecomàstia*, *micropipeta*, *oxitocina*, *paroxismal*, *urent* o *vasopressina*), malgrat que, ocasionalment puguin aparèixer en definicions. S'han considerat termes d'especialitat, estrictament no pertinents, que un expert en neurociència o un mediador lingüístic especialitzat poden dominar probablement gràcies al seu bagatge de coneixements específics o, fins i tot, de llengua general.

Tanmateix, alguns termes d'aquestes àrees esmentades sí que tenen entrada pròpia bé pel seu caràcter transversal, bé perquè mantenen una relació directa i objectivable amb altres termes de pertinença clara; com a mostra, *catió*, *citósquelet*, *fosforilació* o *trifosfat d'adenosina*.

D'acord amb els objectius de l'obra, en la selecció de sèries lèxiques s'ha establert un criteri simplificador, de manera que s'ha donat entrada als substantius i, en canvi, s'ha prescindit de verbs i de la majoria d'adjectius derivats de substantius que tenen un article terminològic propi en el diccionari, ja que normalment no aporten una informació semàntica específica. Els adjectius que apareixen en el diccionari presenten alguna característica significativa, com ara la necessitat d'assegurar la precisió terminològica (per exemple, *aferent*, *eferent*, *neural* o *neuronal*) o el fet de ser poc predictibles a partir dels substantius relacionats (com ara *autòmic*, *cortical* o *gabaèrgic*).

3. Criteris metodològics³

3.1. Ordenació⁴

Tant al cos del diccionari com als índexs del final, les denominacions es presenten segons l'ordre seqüencial dels components (*cèl·lula de neuròglia* i no *neuròglia, cèl·lula de*), i segueixen l'ordenació alfabètica discontinua, que evita interrupcions en els termes d'una sèrie i segons la qual els espais en blanc precedeixen els signes no alfabètics (principalment apòstrofs i guionets), i els signes no alfabètics precedeixen els signes alfabètics. Per exemple:

con
con axònic
con de creixement
con retinal
concepte
concordança
condició experimental

³ Per aprofundir la informació sobre l'apartat 3, considerat globalment, es pot consultar TERM CAT, CENTRE DE TERMINOLOGIA. *El diccionari terminològic*. Vic: Eumo Editorial; Barcelona: TERM CAT, Centre de Terminologia, 2010. (En Primer Terme; 9. Criteris i Mètodes) ISBN 978-84-9766-394-6; 978-84-393-8676-6

⁴ Per aprofundir la informació sobre els criteris d'ordenació es pot consultar TERM CAT, CENTRE DE TERMINOLOGIA. *L'ordenació de termes*. Vic: Eumo Editorial; Barcelona: TERM CAT, Centre de Terminologia, 2008. (En Primer Terme; 4. Criteris i Mètodes) ISBN 978-84-9766-263-5; 978-84-393-7746-7

Convé tenir en compte que, dintre dels signes alfabètics, els caràcters de l'alfabet llatí van per davant dels caràcters dels altres alfabet (com ara l'alfabet grec). Per exemple:

ritme alfa
ritme beta
ritme circadiari
ritme delta
ritme gamma
ritme infradiari
ritme theta
ritme ultradiari
ritme α
ritme β
ritme γ
ritme δ
ritme θ

Les xifres romanes s'ordenen alfabèticament d'acord amb la lletra majúscula que les representa. Per exemple:

vòxel
vuitè parell cranial
X parell cranial
xarxa neuronal
xarxa neuronal artificial

Pel que fa als termes que inclouen superíndexs, aquests es consideren vinculats al component que acompanyen i, per tant, és aquest element el que marca l'ordenació. Les sèries de termes diferenciats només pels superíndexs s'ordenen a partir d'aquests, d'acord amb el criteri general. Per exemple:

camp H¹ de Forel
camp H² de Forel

Els noms dels compostos químics i altres termes científics que contenen afixos (prefixos i infixos, concretament) de naturalesa diversa (lletres llatines o gregues i dígits, en cursiva o en rodona) s'ordenen, seguint la indicació informativa de la norma ISO 12199:2000, d'acord amb el sistema CAS, el qual, essencialment, ignora els infixos que s'apliquen al nom químic de base. Per exemple:

ACH_E
àcid γ -aminobutíric
àcid aminofosfovalèric
àcid α -amino-3-hidroxí-5-metil-4-isoxazol propiònic
àcid araquidònic

o

hormona adrenocorticotròpica
5-HT
humor

3.2. Denominacions catalanes

Les denominacions corresponents a categories lèxiques que presenten flexió es recullen convencionalment en la forma singular (noms masculins, noms femenins i adjectius d'una terminació; per exemple, *encèfal*, *lateralització* o *neuronal*), llevat dels casos de plurals lexicalitzats (*músculs sinèrgics*), o, si escau, en la forma masculina singular i amb la indicació de la terminació femenina (adjectius de dues terminacions; per exemple, *dopaminèrgic -a* o *sensitiu -iva*).

En el cas de denominacions que tenen com a categoria lèxica *nom masculí* o *femení* (com ara *dolor* o *tremolor*) i donen origen a denominacions sintagmàtiques derivades, només es recull aquesta categoria (*n m/f*) en la fitxa de la denominació de base. En les denominacions sintagmàtiques derivades s'ha triat el gènere que s'ha considerat més usual entre els especialistes, i s'ha utilitzat de manera sistemàtica en definicions i notes (per exemple, *dolor neurogènic*, amb categoria lèxica *n m*).

Les denominacions catalanes homògrafes (que tenen la mateixa grafia i diferent significat) es recullen en articles terminològics independents, un per a cada concepte. És el cas dels articles encapçalats per les denominacions catalanes *aprenentatge*, *deshabitució* o *sensibilització*.

Per a facilitar la lectura dels manlleus no adaptats, s'indica entre claudàtors l'origen del terme, en el cas que la grafia pugui comportar dubtes de pronúncia, com ara a *qualia* [la].

Sigles i símbols

En neurociència l'ús de sigles i símbols és molt habitual a l'hora de designar conceptes, com ara proteïnes (*AMPA*, *EEG* o *5-HT*), tècniques (*NIRC*, *SPECT* o *TENS*) o fenòmens neurològics (*senyal BOLD* o *son REM*).

La gran majoria d'aquestes sigles ens arriben a través de l'anglès, en la seva forma original. Sempre que ha estat possible s'ha introduït la forma catalana de la sigla, de manera que les lletres que la constitueixen corresponen al sintagma desenvolupat en català; és el cas de *esclerosi lateral amiotròfica* (*ELA*), *electroencefalograma* (*EEG*) o *xarxa neuronal artificial* (*XNA*). Tanmateix, quan la sigla anglesa té un ús molt arrelat, s'ha mantingut. En aquests casos, com a criteri general, el sintagma desenvolupat en català s'ha recollit si s'ha documentat en textos especialitzats i els especialistes n'han confirmat l'ús habitual: per exemple, *glicoproteïna associada a la mielina* (*MAG*) o *proteïna d'interacció amb el receptor de glutamat* (*GRIP*).

Com a criteri d'economia formal, en algunes de les definicions en què concorren termes sintagmàtics molt llargs s'ha emprat la sigla o el símbol en lloc de la denominació descriptiva del terme; per exemple, *GTP* per *trifosfat de guanosina* o Ca^{2+} per *ió calci*.

Nomenclatures científiques

Atesa la fluctuació internacional en les denominacions de determinades tipologies de termes, s'han aplicat com a normes generals les recomanacions dels organismes nacionals

i internacionals d'estandardització, quan n'hi ha. Així, les denominacions catalanes dels enzims s'han establert segons el criteri terminològic⁵ que adapta les recomanacions que la Unió Internacional de Bioquímica i Biologia Molecular⁶ fa per a les denominacions en llengua anglesa.

Per a les denominacions de les proteïnes cal tenir present que no hi ha una única classificació unànimement acceptada que regeixi la nomenclatura de la proteòmica, i sovint diferents autors i escoles fan servir les seves pròpies classificacions i denominacions. Queda fora de l'abast d'aquest diccionari donar cabuda de forma exhaustiva a tota aquesta terminologia; en els termes afectats, s'ha triat la que els experts han considerat més àmpliament utilitzada i s'ha aplicat congruentment en casos paral·lels.

Per al nom científic dels agents patògens esmentats en el diccionari s'han seguit les normes proposades pels organismes internacionals competents: el Codi Internacional de Nomenclatura Botànica,⁷ el Codi Internacional de Nomenclatura Zoològica⁸ i el Codi Internacional de Nomenclatura de Bacteris del Comitè Internacional de Sistemàtica de Procariotes.⁹

Quant a les denominacions anatòmiques, s'han tingut en compte les propostes de la Terminologia Anatòmica¹⁰ en l'adaptació al català de les denominacions en llatí i en la decisió de la prioritat de denominacions en cas de concurrència amb altres sinònims en llengua catalana.

3.3. Remissions

En el diccionari hi ha força casos de denominacions catalanes que presenten una o més denominacions alternatives. Es tracta de denominacions sinònimes (per exemple, *nervi vestibuloclear* té els sinònims *nervi estatoacústic*, *VIII parell cranial* i *vuitè parell cranial*), amb

⁵ TERMCAT, CENTRE DE TERMINOLOGIA. *Criteris per a la denominació comuna dels enzims* [en línia]. Barcelona: TERMCAT, Centre de Terminologia, 2000. <<http://www.termcat.cat/docs/docs/DenominacioEnzims.pdf>> [Consulta: 09 novembre 2011]

⁶ *International Union of Biochemistry and Molecular Biology* [en línia]. Calgary: IUBMB, 2011. <<http://www.iubmb.org/>> [Consulta: 09 novembre 2011]

⁷ GREUTER, W. [et al.] (ed.). *International code of botanical nomenclature (St. Louis Code)* [en línia]. Königstein: International Association for Plant Taxonomy, 2003. ISBN 3-904144-22-7. <<http://www.bgbm.fu-berlin.de/iapt/nomenclature/code/SaintLouis/0000St.Luistitle.htm>> [Consulta: 09 novembre 2011]

⁸ INTERNATIONAL COMMISSION ON ZOOLOGICAL NOMENCLATURE. *International code of zoological nomenclature* [en línia]. 4th ed. London: The International Trust for Zoological Nomenclature, cop. 1999. ISBN 0-85301-006-4. <<http://www.nhm.ac.uk/hosted-sites/iczn/code/>> [Consulta: 09 novembre 2011]

⁹ *International Committee on Systematics of Prokaryotes (ICSP)* [en línia]. [S.l.]: ICSP, 2010. <<http://www.the-icsp.org/>> [Consulta: 09 novembre 2011]

¹⁰ *Terminologia anatòmica: Terminologia anatòmica internacional*. Madrid: Médica Panamericana, 2001. ISBN 84-7903-614-1

entrada pròpia al diccionari, si bé sense cap més informació que una remissió a la denominació que conté tota la informació. Així, en l'exemple anterior, la informació és a *nervi vestibulococlear*, i *nervi estatoacústic*, *VIII parell cranial* i *vuitè parell cranial* informen només el lector que ha de mirar aquell altre terme.

Les denominacions recollides en segon lloc en una fitxa poden ser sinònims absolutes de la primera (és a dir, estan considerades igualment vàlides i si apareixen en segon lloc és només perquè alfabèticament són posteriors) o bé poden ser-ne sinònims complementàries. Una denominació catalana es considera sinònim complementari perquè té un ús més restringit, perquè és una variant o un escurçament o perquè pertany a un registre més col·loquial. Si són sinònims absolutes, estan precedides de l'abreviatura *sin.*, i, si són sinònims complementàries, de l'abreviatura *sin. compl.* Per exemple:

interoceptor *n m*

sin. **interoreceptor** *n m*

escorça prefrontal *n f*

sin. compl. **àrea prefrontal** *n f*

Les entrades corresponents a les denominacions que apareixen en segon lloc remeten a l'article que conté la informació amb l'indicatiu *sin.* si són sinònims absoluts, o *veg.* si són sinònims complementaris:

interoreceptor *n m*

sin. **interoceptor** *n m*

àrea prefrontal *n f*

veg. **escorça prefrontal** *n f*

D'altra banda, un cop establerta quina és la denominació principal (o en els casos de sinònims absoluts, la denominació que conté la informació perquè és la primera alfabètica), aquesta s'ha utilitzat com a preferent en el conjunt del diccionari, en les denominacions sintagmàtiques i, sobretot, en les definicions que hi fan referència.

Quan una denominació amb sinònims remesos és la base de denominacions sintagmàtiques, en els articles corresponents a aquests derivats sintagmàtics s'ha optat per no incloure-hi les remissions de la base sintagmàtica (així *reflex*, sin. compl. *acte reflex*, *resposta reflexa*; però *reflex d'estirament*, *reflex de retirada*, etc.). El criteri per a decidir quina denominació es recull en els termes sintagmàtics s'ha basat en les formes fixades per l'ús.

Un cas especial de sinonímia es dona entre una denominació i una sigla. En aquest cas, la forma desenvolupada es considera el sinònim preferent i és, per tant, el que duu tota la informació a més de la indicació de sigla. Per exemple:

potencial d'acció nerviós compost *n m*

sigla **PANC** *n m*

L'entrada corresponent a la sigla remet a l'article que conté la informació amb l'indicatiu *veg.*:

PANC *n m*

veg. **potencial d'acció nerviós compost** *n m*

3.4. Equivalents

El *Diccionari de neurociència* inclou per a cada terme equivalents en castellà i en anglès. Es tracta d'equivalents d'ús, recollits d'acord amb la documentació consultada i amb les indicacions dels especialistes.

En la representació d'aquests equivalents només es recull, per convenció, la forma masculina singular dels adjectius de dues terminacions.

Sovint no hi ha una relació d'un a un entre denominacions catalanes i equivalents, bé perquè hi ha més d'una denominació catalana, bé perquè hi ha més d'un equivalent en una llengua. En el cas que en una llengua hi hagi més d'un equivalent, aquests es presenten en ordre alfabètic discontinu i separats per un punt i coma. Les sigles queden ordenades al final dels altres equivalents, per a cada llengua d'equivalència.

Finalment, cal recordar que els símbols es presenten juntament amb els equivalents, precedits de l'indicatiu *sbl*.

3.5. Definició¹¹

Quan el lector consulti aquest diccionari ha de tenir present que es tracta d'una obra terminològica i que, per tant, les definicions no són ni lexicogràfiques (pròpies d'un diccionari de llengua general, que recullen només els trets essencials del significat d'una paraula o sintagma en una determinada cultura) ni enciclopèdiques (que recullen de manera succinta tot el coneixement que es té d'aquella denominació).

Una definició terminològica pretén caracteritzar un concepte de manera suficient i necessària, d'acord amb la concepció que en tenen els especialistes corresponents, a partir de les relacions d'oposició i proximitat establertes amb els altres conceptes pertanyents al mateix àmbit.

Com a observació de fons, cal posar l'accent en el fet que aquest és un diccionari de neurociència, essencialment però no exclusivament centrat en el sistema nerviós dels éssers humans. Per bé que alguns dels conceptes de les àrees de neurobiologia cel·lular, de fisiologia cel·lular i de sistemes o, fins i tot, de neurologia poden ser vàlids per a altres espècies d'éssers vius, particularment per als mamífers, les definicions s'han ajustat semànticament a l'àmbit d'especialitat i al corpus nomenclatural considerat globalment, i prenen com a referència els éssers humans, als quals s'ha procurat que siguin sempre aplicables.

3.6. Notes

El *Diccionari de neurociència* presenta un nombre important de notes. Més d'una tercera part dels articles del diccionari inclouen una o més notes, les quals poden ser conceptuals, exemplificadores, relacionals o lingüístiques. Quan en un article terminològic hi ha més d'una nota i són de tipus diferent, apareixen numerades.

¹¹ Per aprofundir la informació sobre la tècnica de definició en terminologia es pot consultar TERM CAT, CENTRE DE TERMINOLOGIA. *La definició terminològica*. Vic: Eumo Editorial; Barcelona: TERM CAT, Centre de Terminologia, 2009. (En Primer Terme; 7. Criteris i Mètodes) ISBN 978-84-9766-327-4; 978-84-393-8144-0.

Les notes conceptuals amplien la informació de la definició, aportant matisos o aprofundint trets que no tenen un valor distintiu en la caracterització del terme, però que serveixen per a completar-la.

insomni *n m*

NOTA: L'insomni es pot manifestar com a dificultat per a iniciar o mantenir el son, com a desvetllament precoç o com a descans no reparador.

Les notes exemplificadores permeten donar una llista d'un o més elements a què s'aplica la denominació.

propietat dinàmica *n f*

NOTA: Són propietats dinàmiques, per exemple, les forces o les modificacions de trajectòries en les quals es fonamenta el moviment.

Les notes relacionals serveixen per a fer referència a termes pròxims, nocionalment parlant. Els casos més nombrosos es donen en l'àrea de neuroanatomia, en termes referents a una estructura o una acció descomponibles en parts, en què es recull en la nota tots els seus components amb entrada pròpia al diccionari.

nervi cranial *n m*

NOTA: Hi ha dotze nervis cranials: el nervi òptic, el nervi olfatori, el nervi motor ocular comú, el nervi troclear, el nervi trigemin, el nervi motor ocular extern, el nervi facial, el nervi vestibulococlear, el nervi glossofaringi, el nervi vague, el nervi accessori i el nervi hipoglòs.

Les notes lingüístiques contenen informació sobre les denominacions, sobre relacions entre denominacions i noció, sobre registres d'ús, etc.

estimulació elèctrica funcional *n f*

sigla **FES** *n f*

NOTA: La sigla *FES* prové de la denominació anglesa *functional electrical stimulation*.

síndrome de Balint *n f*

sin. compl. **apràxia oculomotora** *n f*

NOTA: La sinonímia entre les denominacions *síndrome de Balint* i *apràxia oculomotora* no és acceptada per tots els autors.

3.7. Normalització¹²

El TERMCAT ha revisat la terminologia catalana continguda en el diccionari, ha sistematitzat la informació de les definicions i les notes i, quan el cas ho ha requerit, ha dut a terme un estudi específic de les formes neològiques susceptibles de ser normalitzades.

En la tasca de normalització de neologismes és essencial el paper del Consell Supervisor del TERMCAT, un òrgan permanent format per representants de l'Institut d'Estudis Catalans,

¹² Per aprofundir la informació sobre la normalització terminològica es pot consultar TERMCAT, CENTRE DE TERMINOLOGIA. *La normalització terminològica en català: Criteris i termes 1986-2004*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat: TERMCAT, Centre de Terminologia, 2006. ISBN 84-8415-778-4; 84-393-7025-3

representants del TERMCAT i especialistes de l'àmbit tècnic i científic, que es pronuncia amb una periodicitat quinzenal sobre termes de tots els àmbits que, per una raó o altra, presenten alguna particularitat lingüística. Òbviament, abans de qualsevol decisió hi ha un estudi aprofundit dels termes i es fan també consultes a especialistes considerats representatius de la seva àrea.

Durant l'elaboració del diccionari es va detectar un nombre significatiu de termes del camp de la neurociència que presentaven vacil·lacions formals o conceptuals. Per aquest motiu, es va convocar una sessió de normalització a la seu del TERMCAT, amb la presència d'especialistes de diverses disciplines relacionades amb aquest camp del saber. En aquella reunió de treball es va dinamitzar la resolució dels casos en estudi, els quals, posteriorment, van ser ratificats pel Consell Supervisor.

Molts dels termes tractats són manlleus, majoritàriament procedents de l'anglès, que s'han resolt d'acord amb uns criteris sistematitzats.¹³ Sempre que ha estat possible s'ha donat prioritat a la introducció de denominacions catalanes alternatives. Aquesta circumstància s'ha produït quan les formes proposades en català han tingut el suport dels especialistes i, paral·lelament, s'ha documentat l'existència de formes homòlogues en altres llengües; així tenim, per exemple, *registre visuoespacial* (per *visuospatial sketchpad*).

En altres casos el que s'ha fet és adaptar els manlleus per adequar-los a la llengua catalana, a partir de la pronúncia del terme originari (per exemple, a *bòbbing* o *ròving*, a partir, respectivament, de *ocular bobbing* i *roving eye movement*). En altres ocasions, s'ha creat un neologisme en català a partir de l'estructura o el significat del terme originari manllevat: tenim *cabdell neurofibril·lar* (per *neurofibrillary tangle*), *fibra grimpadora* i *fibra molsosa* (per *climbing fiber* i *mossy fiber*, respectivament), *pinçament de membrana* (per *patch clamp*) o *poda axonal* (per *axon pruning*).

En aquesta sessió de normalització es va dedicar una atenció especial a dos conjunts de termes amb característiques particulars. Per un costat, hi ha un grup de neologismes en què es va fixar la denominació catalana i es va delimitar el concepte designat: ja sigui termes vinculats a escoles o doctrines (*bucle fonològic*, *executiu central* o *problema de la conjunció*), ja sigui termes relacionats amb nocions en què es va detectar una certa vacil·lació conceptual (*neuroimatgeria*, *opioide* o *tren d'impulsos elèctrics*).

Per un altre costat, es va estudiar en bloc un grup de receptors moleculars rellevants en neurociència, per als quals es van proposar denominacions catalanes adaptant-les a partir de les formes internacionals estandarditzades (*receptor colinèrgic*, *receptor d'AMPA*, *receptor de kainat* o *receptor muscarínic*).

Per acabar, en altres casos la normalització s'ha dut a terme per prioritzar una denominació catalana que generava dubtes per qüestions lingüístiques o d'adequació formal; per exemple, *apràxia del vestir*, *axonal*, *cefalàlgia*, *elèctrode de maniguet*, *glia limitant*, *nociceptor* o *signe de Babinski*.

¹³ Per aprofundir la informació sobre el tractament de manlleus en terminologia es pot consultar TERMCAT, CENTRE DE TERMINOLOGIA. *Manlleus i calcs lingüístics en terminologia*. Vic: Eumo Editorial; Barcelona: TERMCAT, Centre de Terminologia, 2005. (En Primer Terme; 1. Criteris i Mètodes) ISBN 84-9766-134-6; 84-393-6898-4

4. Propòsit

Un diccionari com aquest, que recull la terminologia d'un àmbit multidisciplinari, en evolució permanent a causa del progrés científic, tecnològic i humanístic, no es pot considerar mai una obra tancada. D'una banda, perquè tota obra és susceptible de ser millorada i ampliada i, d'una altra, perquè l'avenç continu de la neurociència ens planteja, des del mateix moment de la publicació de l'obra, la necessitat i el repte de mantenir-la al dia.

Volem expressar la nostra intenció que aquest diccionari resulti útil i profitós per a tots els usuaris que el consultin. Per això els convidem a utilitzar el conjunt de termes que s'hi presenten, i també a fer-nos arribar tots els suggeriments que puguin contribuir a millorar i fer créixer aquest *Diccionari de neurociència*. Ens els poden enviar mitjançant el formulari de la versió en línia del diccionari que es difon al web del TERMCAT (www.termcat.cat) o, directament, a l'adreça electrònica informacio@termcat.cat.

TERMCAT

Arbre de camp

Neuroanatomia

Neurohistologia

Neurobiologia cel·lular

Neurobiologia del desenvolupament

Neuroquímica

Neurofarmacologia

Neurofisiologia cel·lular i de sistemes

Neurobiologia del comportament

Neurologia

Neuropsicologia i psiquiatria

Neurociència computacional

Disciplines connexes

Abreviacions

Categories lèxiques

n m	nom masculí
n m pl	nom masculí plural
n f	nom femení
n m/f	nom masculí o femení
adj	adjectiu

Remissions

sin.	sinònim absolut
sin. compl.	sinònim complementari
veg.	vegeu

Indicadors de llengua¹⁴

es	castellà
en	anglès
la	llatí

Altres

sbl	símbol
-----	--------

¹⁴ Vegeu, amb relació a aquesta llista, el punt 3.2 de la Introducció pel que fa a la indicació de pronúncia forana i el punt 3.4 pel que fa als equivalents.

Diccionari de neurociència

1 **abàsia** *n f*

es abasia
en abasia

NEUROLOGIA. Pèrdua de la capacitat de deambulació.

2 **ablació cerebral** *n f*

es ablación cerebral
en cerebral ablation

NEUROLOGIA. Extracció de teixit cerebral per procediments neuroquirúrgics.

NOTA: 1. En l'experimentació amb animals l'ablació cerebral es fa servir per a estudiar les funcions d'una determinada estructura cerebral.

2. En l'ésser humà l'ablació cerebral té ús com a tractament neuroquirúrgic. L'anàlisi dels canvis conductuals i cognitius que puguin derivar-se d'aquestes intervencions permet estudiar la localització de funcions del cervell humà.

3 **abrusament** *n m*

es activación propagada
en kindling

NEUROLOGIA. Model experimental segons el qual la repetida estimulació elèctrica o química de baixa intensitat de determinades zones del cervell pot provocar una sensibilització progressiva de l'estructura cerebral i generar convulsions i crisis epilèptiques.

NOTA: L'abrusament, centrat inicialment en la gènesi de l'epilèpsia, permet explicar també determinats trastorns mentals, com ara el trastorn per estrès posttraumàtic.

4 **absència** *n f*

es ausencia
en absence

NEUROLOGIA. Pèrdua transitòria i de durada breu de la connexió d'un individu amb el seu entorn, acompanyada d'activitat motora escassa.

NOTA: L'individu que pateix absències habitualment no s'adona de la desconexió que pateix. Aquest trastorn apareix habitualment entre els quatre i els deu anys d'edat o abans de la pubertat.

5 **acalàsia** *n f*

es acalasia
en achalasia

NEUROLOGIA. Alteració gastrointestinal caracteritzada fonamentalment per la relaxació incompleta de l'èsfinter esofàgic inferior després de la deglució i l'absència de peristaltisme en el cos esofàgic.

NOTA: Els símptomes de l'acalàsia es manifesten secundàriament a la degeneració i pèrdua de la innervació autonòmica de la musculatura llisa, ja que es produeix una disminució dels mecanismes inhibidors de la contracció muscular.

6 **acalcúlia** *n f*

es *acalculia*
en *acalculia*

NEUROLOGIA. Alteració cognitiva consistent en la impossibilitat de dur a terme càlculs aritmètics.

NOTA: L'acalcúlia sol aparèixer després de lesions parietals de l'hemisferi esquerre.

7 **acatísia** *n f*

es *acatisia*
en *akathisia*

NEUROLOGIA. Alteració del control motor que es manifesta en la incapacitat de mantenir-se assegut durant un període de temps continuat i que s'associa a la intranquil·litat i a la tendència a moure's constantment.

NOTA: L'acatísia és un efecte secundari dels antipsicòtics.

8 **accident vascular cerebral** *n m*

sin. compl. **ictus cerebral** *n m*

es *accidente cerebrovascular*; *ictus cerebral*
en *cerebrovascular accident*; *stroke*

NEUROLOGIA. Alteració de la irrigació de certes àrees del cervell, en què es produeix la mort de les neurones afectades, per causa isquèmica o hemorràgica.

NOTA: Les manifestacions clíniques depenen de la regió en què es produeix la disminució del flux cerebral i de l'extensió i la intensitat de la isquèmia.

9 **acetilcolina** *n f*

sigla **ACh** *n f*

es *acetilcolina*; **ACh**
en *acetylcholine*; **ACh**

NEUROQUÍMICA. Neurotransmissor amb acció inhibidora o excitadora en funció del tipus de receptor colinèrgic utilitzat, que afavoreix la transmissió sinàptica en el sistema nerviós central,

principalment en els nuclis basals i l'escorça cerebral, i en el sistema nerviós perifèric, sobretot a les plaques motores entre axons motors i fibres musculars estriades.

NOTA: L'acetilcolina és important, entre altres funcions, per a la memòria i el funcionament neuromuscular. En els malalts d'Alzheimer la concentració d'acetilcolina en el sistema nerviós central encefàlic es troba significativament reduïda.

10 **acetilcolinesterasa** *n f*

sigla **AChE** *n f*

es *acetilcolinesterasa*; **AChE**
en *acetylcholinesterase*; **AChE**

NEUROQUÍMICA. Enzim que hidrolitza l'acetilcolina i allibera àcid acètic i colina a la fenedura sinàptica.

NOTA: Els inhibidors de l'acetilcolinesterasa s'utilitzen com a fàrmacs per al diagnòstic i el tractament simptomàtic transitori de malalties autoimmunitàries o de malalties neurològiques.

11 **ACh** *n f*

veg. **acetilcolina** *n f*

12 **AChE** *n f*

veg. **acetilcolinesterasa** *n f*

13 **àcid γ-aminobutíric** *n m*

sigla **GABA** *n m*

es *ácido γ-aminobutírico*; **GABA**
en *γ-aminobutyric acid*; *gamma-aminobutyric acid*; **GABA**

NEUROQUÍMICA. Neurotransmissor inhibidor distribuït per tot el sistema nerviós central, sobretot cortical i espinal, que produeix una hiperpolarització de la membrana neuronal.

NOTA: La sigla **GABA** prové de la denominació anglesa *gamma-aminobutyric acid*.

14 **àcid aminofosfovalèric** *n m*sigla **APV** *n m*

es ácido aminofosfovalérico; APV
 en aminophosphovaleric acid; APV

NEUROQUÍMICA. Antagonista glutamatèrgic dels receptors d'NMDA.

NOTA: La sigla *APV* prové de la denominació anglesa *aminophosphovaleric acid*.

15 **àcid α -amino-3-hidroxi-5-metil-4-isoxazol propiònic** *n m*sigla **AMPA** *n m*

es ácido α -amino-3-hidroxi-5-metil-4-isoxazol propiónico;
 AMPA

en α -amino-3-hydroxy-5-methyl-4-isoxazole propionic acid; AMPA

NEUROFARMACOLOGIA. Agonista glutamatèrgic dels receptors d'AMPA.

NOTA: La sigla *AMPA* prové de la denominació anglesa *α -amino-3-hydroxy-5-methyl-4-isoxazole propionic acid*.

16 **àcid araquidònic** *n m*

es ácido araquidónico
 en arachidonic acid

NEUROQUÍMICA. Àcid gras essencial precursor de les prostaglandines que pot difondre's a través de la membrana plasmàtica gràcies a la seva liposolubilitat i pot actuar com a segon missatger en processos de transducció de senyal.

17 **àcid aspàrtic** *n m*

es ácido aspártico
 en aspartic acid
 sbl Asp

NEUROQUÍMICA. Aminoàcid que participa com a neurotransmissor excitador del sistema nerviós central en les vies corticostriatals i corticofugals, les fibres molsoses i les fibres grimpadores del cerebel, les vies aferents del bulb olfatori a les àrees olfactòries i de

l'escorça entorínica a l'hipocamp i a la circumvolució dentada.

18 **àcid domoic** *n m*

es ácido domoico
 en domoic acid

NEUROFARMACOLOGIA. Neurotoxina que actua com a agonista dels receptors de kainat i produeix la mort cel·lular per despolarització continuada de la neurona.

19 **àcid retinoic** *n m*

es ácido retinoico
 en retinoic acid

NEUROBIOLOGIA DEL DESENVOLUPAMENT. Substància morfogènica reguladora de la diferenciació durant l'embriogènesi.

20 **acidosi** *n f*

es acidosis
 en acidosis

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Disminució del pH de la sang per l'acumulació d'àcids o d'ions H^+ o per la pèrdua de residus bàsics o d'ions OH^- .

21 **acinèsia** *n f*

es acinesia
 en akinesia

NEUROLOGIA. Alteració de la coordinació motora consistent en la incapacitat total o parcial d'iniciar i dur a terme moviments voluntaris.

NOTA: L'acinèsia és un dels símptomes de la malaltia de Parkinson o de les patologies que afecten els circuits dels nuclis basals.

22 **acoblament excitació-contracció** *n m*

es acoplamiento excitación-contracción

en excitation-contraction coupling

NEUROFISIOLÒGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Procés mitjançant el qual el senyal elèctric que arriba en forma

de potencial d'acció a la membrana de la fibra muscular es transforma en una resposta mecànica.

NOTA: En l'acoblament excitació-contracció la despolarització es propaga pel sistema de túbuls T, produeix l'alliberament intracel·lular del Ca^{2+} del reticle sarcoplasmàtic i origina l'escurçament del sarcòmer i l'inici de la contracció del múscul.

23 acomodació neuronal *n f*

sin. compl. **adaptació neuronal** *n f*

es acomodación neuronal;

adaptación neuronal

en neural accommodation; neural adaptation

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Disminució de la freqüència de descàrrega de potencials d'acció d'un receptor sensorial davant d'un estímul suprallindar persistent.

24 acomodació ocular *n f*

es acomodación ocular

en ocular accommodation

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Capacitat de l'ull de variar el poder refractiu del cristal·lí i enfocar els objectes segons la distància a la qual es troben.

NOTA: L'acomodació ocular es basa en la contracció dels músculs del cos ciliar, que altera el grau de curvatura del cristal·lí i en modifica la potència diòptrica segons la posició dels objectes per veure'ls amb la màxima nitidesa.

25 acromatòpsia *n f*

es acromatopsia

en achromatopsia

NEUROLOGIA. Alteració visual caracteritzada per la impossibilitat de percebre certs colors d'una imatge, o fins i tot per la ceguesa total als colors, que es manifesta com a símptoma congènit de trastorns genètics o com a símptoma de lesions cerebrals adquirides en les vies parvocel·lulars.

26 acte reflex *n m*

veg. **reflex** *n m*

27 ACTH *n f*

veg. **corticotropina** *n f*

28 actina *n f*

es actina

en actin

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Proteïna del teixit muscular i del citosquelet que intervé en la contracció muscular i en processos de motilitat intracel·lular.

NOTA: L'actina, juntament amb l'espectrina, forma una xarxa hexagonal per sota de la membrana plasmàtica.

29 activació cerebral *n f*

es activación cerebral

en brain activation

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Tècnica de registre de l'activitat latent de l'encèfal mitjançant l'evocació per estímuls lluminosos, sonors, elèctrics o químics.

30 activació conductual *n f*

es activación conductual

en behavioral arousal

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Reacció conductual d'alerta o d'atenció a l'aparició d'un estímul regulada per la formació reticular.

31 activació de canal *n f*

sin. **obertura de canal** *n f*

es activación de canal; apertura de canal

en ion channel activation; ion channel gating

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Transició des de l'estat tancat a l'estat obert d'un canal iònic mitjançant un canvi en l'estructura terciària de la proteïna transmembrana produït per la interacció amb un estímul o un lligand.

32 **activador de la transcripció** *n m*

es activador de la transcripció
en transcription activator

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Proteïna que interacciona amb regions gèniques reguladores que activen la transcripció de gens.

33 **activitat hipnagògica** *n f*

sin. compl. al·lucinació hipnagògica *n f*

es actividad hipnagògica;
alucinación hipnagògica
en hypnagogic activity;
hypnagogic hallucination

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Activitat cerebral consistent en la visió de punts o llums que pampalluguegen i de patrons geomètrics diversos que té lloc durant el son.

NOTA: L'activitat hipnagògica es detecta amb una ressonància magnètica funcional o amb un electroencefalògraf.

34 **activitat motora involuntària** *n f*

es actividad motora involuntaria
en involuntary motor activity

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Conjunt de moviments automàtics i no conscients, basats en sistemes de reflexos i en l'activitat d'elements subcorticals, que permeten mantenir l'equilibri i la postura durant la realització de moviments complexos, a més de regular-ne i coordinar-ne el desenvolupament.

35 **activitat motora voluntària** *n f*

es actividad motora voluntaria
en voluntary motor activity

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Conjunt de moviments conscients del sistema nerviós motor segmentari que l'individu desenvolupa per voluntat pròpia.

36 **activitat muscular espontània** *n f*

es actividad muscular espontánea
en spontaneous muscle activity

NEUROLOGIA. Activació muscular involuntària deguda a la despolarització de fibres musculars aïllades, del conjunt de fibres musculars d'una unitat motora o de diverses unitats motores.

37 **activitat relacionada amb el moviment** *n f*

es actividad relacionada con el movimiento
en movement-related activity

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Situació experimental que consisteix a demanar a un voluntari que executi un moviment concret de forma lliure i en el moment que vulgui, i durant la qual s'enregistra un potencial de preparació motora.

38 **acufen** *n m*

es acúfeno
en tinnitus

NEUROLOGIA. Al·lucinació auditiva elemental de sons indefinits que es manifesta com a símptoma secundari d'alteracions de l'òrgan de l'audició, de la via auditiva o de les àrees auditives.

39 **adaptació a la foscor** *n f*

sin. adaptació escotòpica *n f*

es adaptación a la oscuridad;
adaptación escotópica
en dark adaptation; scotopic adaptation

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Mecanisme bioquímic d'activació dels mecanismes de reciclatge de la rodopsina que incrementen la sensibilitat dels receptors de la retina i permeten la visió escotòpica.

40 **adaptació escotòpica** *n f*

sin. **adaptació a la foscor** *n f*

41 **adaptació neuronal** *n f*

veg. **acomodació neuronal** *n f*

42 **addicció** *n f*

es addicció

en addiction

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Estat de dependència física o psíquica d'una substància o d'una pràctica, més enllà del control voluntari.

NOTA: En interrompre's l'administració de la substància a la qual hi ha addicció apareix la síndrome d'abstinència.

43 **adenilat-ciclase** *n f*

es adenilato-ciclase

en adenylylate cyclase

NEUROQUÍMICA. Enzim localitzat a la cara interna de la membrana plasmàtica i modulats per proteïnes G que catalitza la conversió d'ATP a AMPc i pirofosfat.

44 **adenohipòfisi** *n f*

sin. **compl. hipòfisi anterior** *n f*

es adenohipófisis; hipófisis anterior

en adenohypophysis; anterior hypophysis

NEUROANATOMIA. Porció anterior de la hipòfisi, derivada embriològicament d'una invaginació del sostre de la boca primitiva, que secreta diverses hormones.

NOTA: L'adenohipòfisi se subdivideix en la part distal, la part intermèdia i la part tuberal.

45 **adenosina** *n f*

es adenosina

en adenosine

NEUROQUÍMICA. Nucleòsid endogen que actua com a neurotransmissor

al sistema nerviós central i al sistema nerviós perifèric i pot tenir una funció cardioprotectora i neuroprotectora.

46 **adenosinatrifosfat** *n m*

veg. **trifosfat d'adenosina** *n m*

47 **adhesió cel·lular** *n f*

es adhesión celular

en cellular adhesion

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Conjunt de relacions moleculars que una cèl·lula estableix amb cèl·lules veïnes o amb la matriu extracel·lular.

NOTA: En el sistema nerviós, l'adhesió cel·lular permet que les neurones i les cèl·lules de neuròglia es mantinguin en una posició o localització determinada, i possibilita la configuració de les connexions entre diferents elements neuronals durant el desenvolupament.

48 **adiadococinèsia** *n f*

es adiadococinesia

en adiadochokinesia

NEUROLOGIA. Alteració de la coordinació motora consistent en la incapacitat de realitzar moviments alternants continuats a una certa velocitat amb les dues extremitats a la vegada.

NOTA: 1. L'adiadococinèsia és un signe d'alteracions cerebel·loses.

2. En un ús terminològic poc precis les denominacions *adiadococinèsia* i *disdiadococinèsia* s'empren com a sinònimes.

49 **adípsia** *n f*

es adipsia

en adipsia

NEUROLOGIA. Manca de la sensació de set i disminució consegüent de la ingestió d'aigua com a resultat de lesions localitzades a l'hipotàlem lateral i a la substància negra.

- 50 **adquisició de l'aprenentatge** *n f*
 es adquisició del aprendizaje
 en learning acquisition
 NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Aprenentatge inicial d'una resposta condicionada.
- 51 **adquisició de memòria** *n f*
 es adquisició de memoria
 en memory acquisition
 NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Conjunt de processos moleculars o cel·lulars que consoliden un aprenentatge.
- 52 **adrenalina** *n f*
 sin. compl. **epinefrina** *n f*
 es adrenalina; epinefrina
 en adrenaline; epinephrine
 NEUROQUÍMICA. Catecolamina que actua com a neurotransmissor a les sinapsis del sistema nerviós central i com a hormona, secretada en la glàndula suprarenal, en l'activació d'alguns fenòmens vegetatius simpàtics.
- 53 **adrenèrgic -a** *adj*
 es adrenérgico
 en adrenergic
 NEUROQUÍMICA. Dit d'una estructura o una via del sistema nerviós relacionada amb la neurotransmissió d'adrenalina, noradrenalina o substàncies anàlogues.
- 54 **adrenoreceptor** *n m*
 veg. **receptor adrenèrgic** *n m*
- 55 **adrenoreceptor α** *n m*
 veg. **receptor adrenèrgic α** *n m*
- 56 **adrenoreceptor β** *n m*
 veg. **receptor adrenèrgic β** *n m*
- 57 **afàsia** *n f*
 es afasia
 en aphasia
 NEUROLOGIA. Trastorn del llenguatge consistent en la pèrdua total o parcial de les capacitats de producció i de comprensió semàntica del llenguatge parlat, escrit o mimic, produït per lesions o malalties cerebrals relacionades amb els centres del llenguatge de l'escorça, les seves connexions o els nuclis basals.
 NOTA: 1. La localització de la lesió cerebral determina el tipus d'afàsia: per exemple, afàsia motora, afàsia sensorial o afàsia de conducció.
 2. En un ús terminològic poc precís les denominacions *afàsia* i *disfàsia* s'empren com a sinònimes.
- 58 **afàsia de Broca** *n f*
 veg. **afàsia motora** *n f*
- 59 **afàsia de conducció** *n f*
 es afasia de conducció
 en conduction aphasia
 NEUROLOGIA. Afàsia caracteritzada per l'alteració del llenguatge parlat, produïda per una lesió a la via neural del fascicle arquejat.
 NOTA: L'afàsia de conducció es diferencia de l'afàsia de Wernicke perquè presenta alteració en la repetició de paraules però la comprensió està parcialment preservada.
- 60 **afàsia de Wernicke** *n f*
 veg. **afàsia sensorial** *n f*
- 61 **afàsia encreuada** *n f*
 es afasia cruzada
 en crossed aphasia
 NEUROLOGIA. Afàsia caracteritzada per alteracions diverses del llenguatge parlat i escrit, deguda a una lesió en l'hemisferi dret en un individu dretà.
 NOTA: L'afàsia encreuada és fonamentalment motora i apareix en individus amb domi-

nància manual dreta com a resultat d'una lesió en l'hemisferi cerebral dret. Pot tenir causes diverses: una lesió silent a l'hemisferi esquerre durant la infància, la representació bilateral de les àrees del llenguatge o una alteració durant el procés de lateralització del llenguatge

62 afàsia expressiva *n f*

veg. **afàsia motora** *n f*

63 afàsia global *n f*

sin. compl. **afàsia total** *n f*

es afasia global; afasia total

en global aphasia; total aphasia

NEUROLOGIA. Afàsia caracteritzada per l'abolició de tots els aspectes del llenguatge parlat, amb alteració tant de la comprensió com de l'expressió, produïda per una lesió completa de les estructures implicades en el llenguatge de l'hemisferi cerebral dominant per a aquesta funció.

64 afàsia motora *n f*

sin. compl. **afàsia de Broca** *n f*;

afàsia expressiva *n f*

es afasia de Broca; afasia expresiva; afasia motora

en Broca's aphasia; expressive aphasia; motor aphasia

NEUROLOGIA. Afàsia caracteritzada per l'alteració de la producció i de l'emissió del llenguatge parlat, amb la comprensió relativament conservada, produïda per una lesió de l'àrea de Broca.

65 afàsia motora transcortical *n f*

es afasia motora transcortical

en transcortical motor aphasia

NEUROLOGIA. Afàsia caracteritzada per la incapacitat d'iniciar espontàniament el llenguatge parlat o de formular frases com a resposta a preguntes, produïda per una lesió del lòbul frontal

esquerre, per davant o per sobre de l'àrea de Broca.

NOTA: La causa més freqüent de l'afàsia motora transcortical és l'infart de l'artèria cerebral anterior esquerra.

66 afàsia receptiva *n f*

veg. **afàsia sensorial** *n f*

67 afàsia sensorial *n f*

sin. compl. **afàsia de Wernicke** *n f*;

afàsia receptiva *n f*

es afasia de Wernicke; afasia receptiva; afasia sensorial

en receptive aphasia; sensory aphasia; Wernicke's aphasia

NEUROLOGIA. Afàsia caracteritzada per l'alteració de la comprensió oral i escrita del llenguatge, amb una parla relativament fluida però amb presència abundant de parafràsies, produïda per una lesió en l'àrea de Wernicke.

68 afàsia sensorial transcortical *n f*

es afasia sensorial transcortical

en transcortical sensorial aphasia

NEUROLOGIA. Afàsia sensorial en què es conserva la capacitat de repetició, produïda per una lesió al voltant de l'àrea de Wernicke.

NOTA: La causa més freqüent de l'afàsia sensorial transcortical són els accidents vasculars cerebrals a la regió limit entre les artèries cerebrals posterior i mitjana de l'hemisferi esquerre.

69 afàsia total *n f*

veg. **afàsia global** *n f*

70 afecte *n m*

es afecto

en affect

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Comportament observable que expressa els sentiments experimentats per l'individu.

71 **afecte aplanat** *n m*

es afecto aplanado; afecto plano
en flat affect

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Afecte caracteritzat per l'absència total o gairebé total de qualsevol signe d'expressió emocional.

72 **afecte retret** *n m*

es afecto embotado; afecto restringido
en blunted affect; constricted affect

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Afecte caracteritzat per una minva més o menys important dels signes d'expressió emocional.

73 **aferent** *adj*

es aferente
en afferent

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Dit d'una fibra, una via o un impuls nerviós que porten informació des de la perifèria fins al sistema nerviós central o que arriben a una àrea o un nucli del sistema nerviós.

74 **afonia** *n f*

es afonía
en aphonia

NEUROLOGIA. Trastorn de la fonació consistent en la incapacitat de produir sons vocàlics, causat per malalties, lesions dels plec vocals o trastorns psíquics.

75 **agèusia** *n f*

es ageusia
en ageusia

NEUROLOGIA. Trastorn consistent en la pèrdua de la capacitat de percepció del gust dels aliments, produït per malalties de la llengua o del sòl de la boca o com a efecte secundari de diversos fàrmacs.

76 **agíria** *n f*

es agiria
en agyria

NEUROBIOLOGIA DEL DESENVOLUPAMENT. Malformació congènita consistent en l'absència de circumvolucions cerebrals corticals, la qual origina un cervell de superfície llisa, que es produeix generalment per una alteració en la migració neuronal durant el desenvolupament embrionari del sistema nerviós.

77 **agitació** *n f*

veg. **agitació psicomotora** *n f*

78 **agitació psicomotora** *n f*

sin. compl. **agitació** *n f*

es agitación; agitación psicomotora
en agitation; psychomotor agitation

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Conjunt de moviments irreflexius, continuats i desordenats, d'inici generalment brusc, en resposta a impulsos instintius o afectius variables, que va acompanyat d'una simptomatologia psíquica àmplia i exigeix una actuació terapèutica immediata.

79 **agnòsia** *n f*

es agnosia
en agnosia

NEUROLOGIA. Pèrdua de la capacitat de transformar els estímuls sensorials en percepcions produïda per lesions cerebrals globals o específiques i no per alteracions dels sistemes de recepció perifèrics o de les vies sensorials aferents.

NOTA: L'agnòsia pot afectar la percepció auditiva, visual o tàtil.

80 **agnòsia auditiva** *n f*

es agnosia auditiva
 en auditory agnosia

NEUROLOGIA. Agnòsia caracteritzada per l'alteració en el reconeixement del llenguatge per via auditiva produïda per una disfunció de les àrees auditives localitzades a la circumvolució temporal superior de l'hemisferi cerebral dominant, i no per deficiències en el sentit de l'oïda.

81 **agnòsia corporal** *n f*

veg. **asomatognòsia** *n f*

82 **agnòsia cromàtica** *n f*

es agnosia cromàtica
 en chromatic agnosia

NEUROLOGIA. Agnòsia caracteritzada per l'alteració del reconeixement dels colors, tot i que es conserva la capacitat de distingir-los, produïda per una lesió de les àrees visuals associatives del lòbul temporal esquerre.

83 **agnòsia digital** *n f*

es agnosia digital
 en digital agnosia

NEUROLOGIA. Agnòsia caracteritzada per l'alteració del reconeixement del nom i de la posició dels dits de la mà, produïda per una lesió del lòbul parietal esquerre.

84 **agnòsia tàctil** *n f*

veg. **astereagnòsia** *n f*

85 **agnòsia visual** *n f*

es agnosia visual
 en visual agnosia

NEUROLOGIA. Agnòsia caracteritzada per la pèrdua o l'alteració del reconeixement visual d'objectes sense que es manifestin disfuncions de l'ull o les vies visuals, que s'associa a una lesió en l'àrea visual extraestriada o inferotemporal.

86 **agonista** *n m*

es agonista
 en agonist

NEUROQUÍMICA. Molècula amb capacitat per a lligar-se a un determinat receptor i desencadenar un efecte de resposta cel·lular semblant al provocat pel lligand fisiològic d'aquest receptor.

NOTA: Els agonistes tenen afinitats diferents respecte al seu receptor. Molts dels fàrmacs usats en el tractament de malalties del sistema nerviós són agonistes dels receptors específics dels diversos neurotransmissors.

87 **agonista invers** *n m*

es agonista inverso
 en inverse agonist

NEUROQUÍMICA. Molècula amb capacitat per a lligar-se a un determinat receptor i produir un efecte de resposta cel·lular contrari al del lligand fisiològic d'aquest receptor.

88 **agorafòbia** *n f*

es agorafobia
 en agoraphobia

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Trastorn d'ansietat caracteritzat per la fòbia als espais oberts o molt concorreguts.

89 **agrafia** *n f*

es agrafia
en agraphia

NEUROLOGIA. Pèrdua total o parcial de la capacitat d'expressió escrita del llenguatge produïda per una lesió cerebral.

NOTA: L'agrafia habitualment s'associa a algun tipus d'afàsia.

90 **agramatisme** *n m*

es agramatismo
en agrammatism

NEUROLOGIA. Alteració de l'expressió del llenguatge relacionada amb l'afàsia motora, que es manifesta en la producció de frases amb una estructura simplificada i en errors lèxics i sintàctics diversos.

91 **agressivitat** *n f*

es agresividad
en aggressivity

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Tendència d'un individu que el porta a actuar o respondre violentament contra persones o coses en el pla físic, mental o verbal.

NOTA: L'expressió de l'agressivitat es pot desencadenar o es pot abolir per estimulació elèctrica o per tractament farmacològic sobre parts del cervell com l'amígdala, l'hipotàlem o la substància grisa periaqueductal. Una lesió en alguna d'aquestes parts també altera la manifestació de l'agressivitat.

92 **agrina** *n f*

es agrina
en agrin

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Glicoproteïna d'alt pes molecular localitzada a la matriu extracel·lular que contribueix a agrupar els receptors implicats en la neurotransmissió, particularment el receptor d'acetilcolina de la sinapsi neuromuscular, i que participa activament en la sinaptogènesi.

93 **agudesa visual** *n f*

veg. **discriminació visual** *n f*

94 **alàlia** *n f*

es alalia
en alalia

NEUROLOGIA. Pèrdua de la capacitat de parlar a causa d'una afecció en l'aparell d'articulació fònica, produïda sobretot per lesions en el sistema nerviós central o perifèric.

95 **alcaloide** *n m*

es alcaloide
en alkaloid

NEUROFARMACOLOGIA. Substància natural, generalment neurotòxica, per a la qual existeixen receptors específics al cervell, que actua potenciant l'alliberament o la recaptació de determinats neurotransmissors.

NOTA: Són alcaloides, per exemple, l'atropina, la cocaïna, la morfina i la reserpina.

96 **alcalosi** *n f*

es alcalosis
en alkalosis

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Augment del pH de la sang per la pèrdua d'àcids o d'ions H^+ o per l'acumulació de residus bàsics o d'ions OH^- .

97 **alcohol etílic** *n m*

sin. **etanol** *n m*

es alcohol etílico; etanol
en ethyl alcohol

NEUROQUÍMICA. Substància orgànica que actua com a droga depressora del sistema nerviós central i que, presa en gran quantitat, pot produir efectes tòxics sobre el sistema nerviós central i el sistema nerviós perifèric.

NOTA: L'alcohol etílic és present en el vi, la cervesa o en begudes obtingudes per destil·lació. Produeix un efecte euforitzant i desinhibidor inicial seguit d'un poderós

efecte depressor del sistema nerviós central, associat a hipoglucèmia i hipotèrmia. La seva ingestió pot donar lloc a una addicció i en cas de manca pot provocar una síndrome d'abstinència.

98 **alerta** *n f*

veg. **estat d'alerta** *n m*

99 **alèxia** *n f*

es alexia
en alexia

NEUROLOGIA. Pèrdua completa de la capacitat de lectura i comprensió del llenguatge escrit produïda per una lesió cerebral.

NOTA: L'alèxia pot formar part dels símptomes d'una afàsia causada per una lesió del lòbul parietal dominant per a la funció del llenguatge, especialment de la circumvolució angular.

100 **alèxia anterior** *n f*

es alexia anterior
en anterior alexia

NEUROLOGIA. Alèxia que es manifesta en la dificultat per a denominar les lletres de l'alfabet, tot i que es conserva la capacitat de reconèixer mots escrits.

NOTA: L'alèxia anterior està relacionada amb l'afàsia motora.

101 **alèxia central** *n f*

es alexia central
en central alexia

NEUROLOGIA. Alèxia que es manifesta en l'alteració de la lectura combinada amb agrafia, tot i que es conserva la capacitat de copiar textos, produïda per una lesió de la circumvolució angular.

102 **alèxia posterior** *n f*

es alexia posterior
en posterior alexia

NEUROLOGIA. Alèxia que es manifesta en l'alteració profunda de la capacitat de lectura que no va acompanyada d'agrafia, produïda sovint per una lesió en l'espleni del cos callós.

NOTA: L'alèxia posterior és conseqüent a accidents vasculars cerebrals en la regió de l'artèria cerebral posterior esquerra.

103 **algèsia** *n f*

es algesia
en algesia

NEUROLOGIA. Modalitat de sensibilitat somatosensorial encarregada de respondre als estímuls dolorosos o nocius per a la integritat corporal.

104 **algesímetre** *n m*

veg. **algòmetre** *n m*

105 **algesimetria** *n f*

veg. **algometria** *n f*

106 **àlgia** *n f*

es algia
en algia

NEUROLOGIA. Dolor d'un òrgan o d'una regió del cos.

107 **algòmetre** *n m*

sin. compl. **algesímetre** *n m*

es algesímetro; algómetro
en algesimeter; algometer

NEUROLOGIA. Aparell utilitzat per a dur a terme una algometria.

108 **algometria** *n f*

sin. compl. algesimetria *n f*

es algesimetría; algometría
en algesimetry; algometry

NEUROLOGIA. Tècnica basada en l'ús d'estímul tèrmics que permet mesurar quantitativament la sensibilitat a un estímul dolorós.

NOTA: Hi ha dos tipus d'algotmetria, l'objectiva i la subjectiva, segons si es coneix o no, respectivament, la intensitat de l'estímul aplicat.

109 **algorisme** *n m*

es algoritmo
en algorithm

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Conjunt finit de regles que, aplicades de manera ordenada, permeten la resolució sistemàtica d'un problema.

NOTA: Els algorismes s'utilitzen com a punt de partida en programació informàtica. Tenen un paper rellevant en l'aprenentatge de les xarxes neuronals artificials.

110 **algorisme d'aprenentatge** *n m*

es algoritmo de aprendizaje
en learning algorithm

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Algorisme utilitzat a les xarxes neuronals artificials que n'ajusta el funcionament d'entrada-sortida a un conjunt de patrons d'aprenentatge mitjançant la modificació dels pesos de les connexions entre les neurones.

111 **algorisme de retropropagació** *n m*

es algoritmo de retropropagación
en backpropagation algorithm

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Algorisme d'aprenentatge supervisat utilitzat pels perceptrons multicapa que ajusta els pesos de les connexions de totes les capes de la xarxa neuronal artificial de manera proporcional a l'error en les neurones de sortida.

112 **al·locòrtex** *n m*

es allocorteza
en allocortex

NEUROANATOMIA. Porció de l'escorça cerebral que forma part del sistema límbic relacionada estretament amb les funcions de memòria, d'aprenentatge i de comportament emocional.

NOTA: L'al·locòrtex se subdivideix en l'arquicòrtex, el paleocòrtex i el mesocòrtex, que difereixen en el nombre de capes que els formen.

113 **al·lodínia** *n f*

es alodinia
en allodynia

NEUROLOGIA. Dolor produït per un estímul que habitualment no estimula els nociceptors.

NOTA: L'al·lodínia apareix com a símptoma en certes neuropaties perifèriques.

114 **al·loestèsia** *n f*

sin. compl. **al·loquestèsia** *n f*
es alaqwestesia; alestesia;
alostesia
en allesthesia

NEUROLOGIA. Trastorn de la sensibilitat associat amb pèrdues sensitives en el qual un estímul dolorós o una sensació tàctil, visual o auditiva que s'aplica en la meitat del cos on hi ha la pèrdua sensitiva és experimentat en la zona corresponent del costat oposat.

NOTA: Per exemple, l'al·loestèsia visual es manifesta en un desplaçament de la imatge cap a l'hemicamp visual sa en pacients amb hemianòpsia d'atenció.

115 **al·loquestèsia** *n f*

veg. **al·loestèsia** *n f*

116 **al·loquíria** *n f*

es aloquiria
en allochiria

NEUROLOGIA. Al·loestèsia que afecta les mans.

117 **al·lucinació** *n f*

es alucinación
en hallucination

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Percepció d'un objecte o d'un estímul extern inexistents, que un individu considera com a reals.

NOTA: Les al·lucinacions s'han de distingir de les il·lusions, ja que en una il·lusió es percep o s'interpreta erròniament un estímul extern real.

118 **al·lucinació hipnagògica** *n f*

veg. **activitat hipnagògica** *n f*

119 **alteració cognitiva lleu** *n f*

es alteración cognitiva leve
en mild cognitive impairment

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Alteració de les funcions cognitives associada a un estadi intermedi entre l'envelliment cerebral i la demència lleu.

NOTA: S'han distingit diverses variants clíniques d'alteració cognitiva lleu, una de les quals, amb afectació específica de la memòria, es considera que podria derivar en la malaltia d'Alzheimer.

120 **alveus** *n m*

es álveo
en alveus

NEUROANATOMIA. Conjunt d'axons que procedeixen del subicle i de l'hipocamp o que hi arriben, que voregen la paret medial de la banya inferior del ventricle lateral i que s'uneixen a la fimbria de l'hipocamp i al fòrnix.

121 **amfetamina** *n f*

es anfetamina
en amphetamine

NEUROFARMACOLOGIA. Psicofàrmac que actua com a estimulants sobre el sistema nerviós central provocant un augment dels nivells sinàptics de catecolamines, principalment dopamina, cosa que eleva l'estat d'ànim, la resistència a la son i les funcions psicomotores.

NOTA: L'amfetamina té un potencial d'addicció elevat i el seu ús com a droga estimulants és freqüent. El consum continuat d'amfetamines pot produir una síndrome psicòtica amb simptomatologia d'esquizofrènia.

122 **amfícit** *n m*

veg. **cèl·lula satèl·lit** *n f*

123 **amièlia** *n f*

es amielia
en amyelia

NEUROBIOLOGIA DEL DESENVOLUPAMENT. Malformació congènita consistent en l'absència de medul·la espinal, que s'associa generalment a l'anencefàlia.

124 **amígdala** *n f*

sin. compl. **complex amigdaloid** *n m*

es amígdala; complejo amigdalino
en amygdala; amygdaloid complex

NEUROANATOMIA. Estructura cerebral de forma el·lipsoidal situada a la profunditat de l'uncus del lòbul temporal, que està formada per un conjunt de nuclis de característiques histològiques i funcionals diferents.

NOTA: L'amígdala té un paper fonamental en la motivació i en el comportament de l'ansietat, i coordina respostes endocri-

nes i del sistema nerviós autònom en conjunció amb estats emocionals.

125 amígdala cerebel·losa *n f*

es amígdala cerebel·losa
en tonsil of cerebellum

NEUROANATOMIA. Porció de la cara inferior del lòbul posterior de cadascun dels dos hemisferis cerebel·losos.

NOTA: Les amígdals cerebel·loses es poden herniar a través del forat magne, amb perill de compressió del tronc encefàlic, quan s'eleva la pressió intracranial, per exemple, a causa d'un tumor o d'una hemorràgia,

126 amina *n f*

es amina
en amine

NEUROQUÍMICA. Compost orgànic que presenta algun grup amino en la seva estructura molecular.

127 amina biogènica *n f*

es amina biògena
en biogenic amine

NEUROQUÍMICA. Monoamina natural que pot actuar com a neurotransmissor al sistema nerviós central i al sistema nerviós perifèric.

NOTA: Són amines biogèniques, per exemple, les catecolamines, la histamina o la serotonina.

128 4-aminopiridina *n f*

sigla **4-AP** *n f*

es 4-aminopiridina; 4-AP
en 4-aminopyridine; 4-AP

NEUROFARMACOLOGIA. Molècula bloquejadora de canals de K⁺ que actua prolongant els potencials d'acció i, consegüentment, l'alliberació dels neurotransmissors.

129 amiotròfia *n f*

es amiotrofia
en amyotrophy

NEUROLOGIA. Atròfia muscular caracteritzada per una disminució del volum dels músculs, amb pèrdua de força, produïda per lesions hereditàries, congènites o inflamatòries de la fibra muscular, dels nervis perifèrics, de la medul·la espinal o de l'encèfal.

130 amiotròfia espinal *n f*

veg. **atròfia muscular espinal** *n f*

131 amnèsia *n f*

es amnesia
en amnesia

NEUROLOGIA. Pèrdua total o parcial de la memòria que impedeix recordar experiències passades o adquirir informació sobre experiències noves.

NOTA: L'amnèsia s'associa a lesions d'estructures diencefàliques, com els tubercles mamil·lars de l'hipotàlem, el nucli dorsomedial del tàlem, o bé de regions de l'hipocamp. Es pot manifestar com a símptoma de diverses malalties neurològiques o psiquiàtriques, especialment de les demències.

132 amnèsia anterògrada *n f*

sin. **amnèsia de fixació** *n f*

es amnesia anterògrada;
amnesia de fijación
en anterograde amnesia;
fixation amnesia

NEUROLOGIA. Amnèsia caracteritzada per la incapacitat d'aprendre o de recordar informacions noves, o d'adquirir aprenentatges nous.

133 amnèsia de fixació *n f*

sin. **amnèsia anterògrada** *n f*

134 **amnèsia global** *n f*

es amnesia global
en global amnesia

NEUROLOGIA. Amnèsia caracteritzada per la pèrdua total i sovint permanent de la capacitat de memòria que afecta tota mena de records establerts i també la capacitat d'aprenentatge de nova informació o d'habilitats.

NOTA: En l'amnèsia global l'individu pot ser conscient del seu dèficit.

135 **amnèsia global transitòria** *n f*

es amnesia global transitoria
en transient global amnesia

NEUROLOGIA. Amnèsia global que es resol habitualment en unes hores caracteritzada per l'aparició sobtada d'amnèsia anterògrada profunda associada a amnèsia retrògrada en grau variable, sense símptomes neurològics.

136 **amnèsia lacunar** *n f*

es amnesia lagunar
en lacunar amnesia

NEUROLOGIA. Amnèsia que se circumscriu a un període de temps concret i a un esdeveniment específic.

137 **amnèsia retrògrada** *n f*

es amnesia retrógrada
en retrograde amnesia

NEUROLOGIA. Amnèsia caracteritzada per la incapacitat d'evocar informacions o aprenentatges adquirits en el passat.

138 **amorfosíntesi** *n f*

es amorfosíntesis
en amorphosynthesis

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Dèficit de la percepció de l'espai que consisteix en la incapacitat d'integrar les propietats dels estímuls sensorials aïllats.

NOTA: L'amorfosíntesi es produeix per lesions dels lòbuls parietals i s'ha proposat com a procés subjacent a la síndrome de negligència.

139 **AMP cíclic** *n m*

veg. monofosfat d'adenosina
cíclic *n m*

140 **AMPA** *n m*

veg. àcid α -amino-3-hidrox-5-metil-4-isoxazol
propioníc *n m*

141 **AMPc** *n m*

veg. monofosfat d'adenosina
cíclic *n m*

142 **amplificador** *n m*

es amplificador
en amplifier

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Dispositiu que incrementa el voltatge, el corrent o la magnitud d'un senyal elèctric, electromagnètic o electrònic.

143 **amplitud** *n f*

es amplitud
en amplitude

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Valor màxim que pren una ona oscil·lant d'un senyal o d'un potencial bioelèctric en un semi-període, mesurat en una unitat de voltatge.

NOTA: L'amplitud d'un potencial és indicativa del nombre de càrregues elèctriques

que travessen la membrana plasmàtica després d'una estimulació.

144 **amplitud quàntica** *n f*

es amplitud cuántica
en quantal amplitude

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Amplitud de la resposta elèctrica desencadenada en la regió postsinàptica per l'obertura d'una única vesícula de neurotransmissor.

145 **ampul·la** *n f*

es ampolla
en ampulla

NEUROANATOMIA. Dilatació sacciforme del conducte semicircular, en el seu punt d'unió amb l'utricle, que conté la cresta ampul·lar.

NOTA: L'ampul·la forma part del laberint membranós.

146 **AMS** *n f*

veg. àrea motora
suplementària *n f*

147 **amúsia** *n f*

es amusia
en amusia

NEUROLOGIA. Agnòsia auditiva en la qual es perd la capacitat de percebre, recordar o executar música, produïda per lesions en les àrees auditives secundàries de l'escorça del lòbul temporal de l'hemisferi dominant per a aquesta funció.

148 **anàleg** *n m*

es análogo
en analogue

NEUROQUÍMICA. Substància interna o externa a l'organisme amb una estructura química semblant a la d'un neurotransmissor o la d'una substància endògena del cervell, que pot generar efectes similars

quan actua sobre la família de receptors que hi tenen afinitat.

NOTA: Un exemple d'anàleg extern dels opiacis endògens és l'heroïna.

149 **analgèsia** *n f*

es analgesia
en analgesia

NEUROLOGIA. Absència de dolor en resposta a una estimulació que normalment és dolorosa, sense pèrdua de l'estat de consciència, ja sigui per una malaltia neurològica o bé produïda per mitjans farmacològics.

NOTA: L'analgèsia pot ser induïda tant per l'administració d'analgèsics, sovint derivats opiacis o opioides, com per l'estimulació d'àrees cerebrals que alliberen endorfines endògenes.

150 **analgèsic** *n m*

es analgésico
en analgesic

NEUROFARMACOLOGIA. Substància farmacològica que elimina o redueix la percepció del dolor sense alterar la consciència.

151 **anàlisi del soroll** *n f*

es análisis del ruido
en noise analysis

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Tècnica utilitzada per a obtenir informació del funcionament dels canals iònics de la membrana plasmàtica a partir de fluctuacions a l'atzar del seu potencial.

152 **anàlisi harmònica de Fourier** *n f*

es análisis armónico de Fourier
en Fourier harmonic analysis

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Procediment matemàtic consistent a descompondre una funció en una sèrie de funcions trigonomètriques

bàsiques, la suma de les quals és una aproximació a aquesta funció, amb l'objectiu d'estudiar-ne les propietats.

NOTA: L'anàlisi harmònica de Fourier permet, per exemple, descriure les freqüències dels diferents ritmes oscil·latoris generats per grups neuronals en electroencefalogrames o electromiogrames.

153 **anàrtria** *n f*

es anartria
en anarthria

NEUROLOGIA. Trastorn de la parla caracteritzat per la incapacitat d'articular paraules o sons que es produeix per lesions en el sistema nerviós central o en el sistema nerviós perifèric.

154 **anastomosi** *n f*

es anastomosis
en anastomosis

NEUROANATOMIA. Reunió de dos elements, com ara vasos, nervis o làmines, directament o mitjançant un tercer element.

155 **anatomia neuroquímica** *n f*

es anatomía neuroquímica
en neurochemical anatomy

DISCIPLINES CONNEXES. Branca de la neuroanatomia que s'ocupa de caracteritzar les diferents vies, nuclis i altres estructures del sistema nerviós en funció dels neurotransmissors alliberats per les neurones corresponents que en formen part.

156 **ancoratge de vesícules** *n m*

es anclaje de vesículas
en vesicular docking

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Procés de reconeixement molecular vehiculat per proteïnes específiques que permet la fixació de les vesícules de

secreció als llocs actius d'alliberament de neurotransmissors en una sinapsi.

157 **anell de Zinn** *n m*

veg. **anell tendinós comú** *n m*

158 **anell tendinós comú** *n m*

sin. compl. **anell de Zinn** *n m*

es anillo de Zinn; anillo tendinoso común
en common tendinous ring; Zinn ring

NEUROANATOMIA. Formació fibrosa que delimita un orifici, situada a la porció posterior de l'òrbita i envoltant el conducte òptic, en la qual s'originen els músculs rectes de l'ull i, parcialment, el múscul oblic superior.

159 **anencefàlia** *n f*

es anencefalia
en anencephaly

NEUROBIOLOGIA DEL DESENVOLUPAMENT. Malformació congènita caracteritzada per l'absència o la manca de desenvolupament dels hemisferis cerebrals i els hemisferis cerebel·losos que s'associa a malformacions de la medul·la espinal i que provoca la inviabilitat del fetus.

160 **anestèsia** *n f*

es anestesia
en anesthesia

NEUROLOGIA. Abolició total o parcial de la sensibilitat d'una o diverses parts de l'organisme, ja sigui causada per una malaltia neurològica o bé produïda per mitjans farmacològics amb finalitat diagnòstica, terapèutica o quirúrgica.

161 **anestèsia dolorosa** *n f*

es anestesia dolorosa
en anesthesia dolorosa

NEUROLOGIA. Dolor en una regió de l'organisme en què no hi ha sensibilitat.

162 **anestèsic** *n m*

es anestésico
en anesthetic

NEUROFARMACOLOGIA. Substància amb capacitat de reduir o eliminar totes les modalitats sensorials, especialment el dolor, que s'utilitza en intervencions quirúrgiques o invasives per a inhibir la resposta del pacient als estímuls potencialment dolorosos.

NOTA: Els anestèsics actuen impedit la conducció dels potencials d'acció a través dels axons, bé blocant els canals iònics o bé estimulant les vies neuronals que alliberen neurotransmissors inhibidors com el GABA.

163 **anestèsic general** *n m*

es anestésico general
en general anesthetic

NEUROFARMACOLOGIA. Anestèsic que redueix o elimina la sensibilitat dolorosa en tot l'organisme mitjançant la depressió de l'activitat del sistema nerviós central encefàlic.

NOTA: Els anestèsics generals normalment actuen potenciant vies neuronals que alliberen neurotransmissors inhibidors com el GABA.

164 **anestèsic local** *n m*

es anestésico local
en local anesthetic

NEUROFARMACOLOGIA. Anestèsic que redueix o elimina la sensibilitat dolorosa de la regió del cos en la qual és administrat sense alterar l'estat de consciència de l'individu.

NOTA: Els anestèsics locals normalment actuen blocant els canals iònics que permeten la propagació dels potencials d'acció.

165 **aneurisma cerebral** *n m*

es aneurisma cerebral
en cerebral aneurysm

NEUROLOGIA. Dilatació de les parets d'una artèria, d'origen congènit o secundari a l'arteriosclerosi, que pot provocar complicacions cerebrals hemorràgiques, degudes a la ruptura de la paret debilitada, o bé complicacions isquèmiques, degudes a les turbulències del flux sanguini que afavoreixen la formació d'èmbols, i la compressió dels nervis cranials.

166 **angioma cerebral** *n m*

es angioma cerebral
en cerebral angioma

NEUROHISTOLOGIA. Malformació vascular formada per cúmuls de venes de parets fines sense vasos arterials nutrics.

NOTA: Els angiomes localitzats a l'encèfal estan constituïts per branques venoses anormals i, si sagnen, poden produir hemorràgies cerebrals.

167 **angle pontocerebel·lós** *n m*

es ángulo ponto-cerebeloso
en pontocerebellar angle

NEUROANATOMIA. Angle diedre obert cap endavant i cap enfora format per la unió de la cara anterolateral dels hemisferis cerebel·losos i la cara lateral de la protuberància anular.

168 **angoixa** *n f*

es angustia
en anxiety

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Sensació d'opressió precordial i epigàstrica amb desassossec, en

resposta a la impressió subjectiva d'una amenaça iminent.

169 anhedonia *n f*

es anhedonia; anhedonía
en anhedonia; anhedonism

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Alteració de l'afectivitat caracteritzada per la disminució o la desaparició de la capacitat d'experimentar plaer.

170 animal bulbar *n m*

es animal bulbar
en medullar animal

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Model animal preparat mitjançant la secció del tronc de l'encèfal entre la protuberància i el bulb raquidi que s'utilitza per a estudiar els efectes de la eliminació de la influència d'estructures corticals i subcorticals sobre els segments medul·lars tot mantenint l'acció dels centres bulbars.

171 animal de cervell escindit *n m*

es animal de cerebro escindido
en split-brain animal

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Model animal preparat mitjançant una comissurotomia que s'utilitza per a estudiar la transferència d'informació entre els dos hemisferis cerebrals i el funcionament d'un hemisferi amb independència de l'altre.

172 animal descerebrat *n m*

es animal descerebrado
en decerebrate animal

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Model animal preparat mitjançant una descerebració experimental que s'utilitza per a estudiar la funció de reflexos segmentaris de retirada de les extremitats.

173 animal espinal *n m*

es animal espinal
en spinal animal

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Model animal preparat mitjançant una espinalització a nivell de la primera vèrtebra espinal, amb la finalitat d'eliminar l'efecte de les projeccions corticospinals i subcorticospinals sobre els diferents segments medul·lars i els reflexos segmentaris.

174 animal mesencefàlic *n m*

es animal mesencefàlico
en mesencephalic animal

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Model animal preparat mitjançant la secció del tronc de l'encèfal a nivell de la porció superior del mesencèfal per damunt dels tubercles quadrigeminats que s'utilitza per a estudiar el control dels sistemes supramesencefàlics sobre els reflexos posturals, el to muscular o la deambulació.

175 animal talàmic *n m*

es animal talámico
en thalamic animal

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Model animal preparat mitjançant la secció del tronc de l'encèfal per damunt del mesencèfal, tot deixant intactes els hemisferis cerebrals i el diencèfal, amb la finalitat d'estudiar-los sense la influència d'estructures submesencefàliques.

176 anió *n m*

es anión
en anion

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Ió amb una càrrega elèctrica negativa.

NOTA: El Cl⁻ i els anions orgànics tenen un paper rellevant en els fenòmens elèctrics del sistema nerviós.

177 **anió orgànic** *n m*

es anión orgánico
 en organic anion
 sbl A⁻

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Molècula orgànica, normalment una proteïna o un aminoàcid aïllat, amb una càrrega elèctrica negativa.

NOTA: Els anions orgànics no poden travessar la membrana plasmàtica.

178 **anisocòria** *n f*

es anisocoria
 en anisocoria

NEUROLOGIA. Desigualtat de dimensions entre la pupil·la d'un ull i la de l'altre.

NOTA: L'anisocòria pot ser un signe associat a accidents vasculars cerebrals, aneurismes o infeccions cerebrals.

179 **anòmia** *n f*

es anomia
 en anomia

NEUROLOGIA. Afàsia produïda per lesions en l'escorça temporal inferior de l'hemisferi dominant per al llenguatge caracteritzada per la incapacitat d'anomenar objectes o de reconèixer-los a partir dels seus noms.

180 **anorèxia nerviosa** *n f*

es anorexia nerviosa
 en anorexia nervosa

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Trastorn del comportament alimentari caracteritzat per la restricció voluntària de la ingestió d'aliments a causa de l'obsessió per controlar la nutrició i evitar l'augment de pes.

181 **anòsmia** *n f*

es anosmia
 en anosmia

NEUROLOGIA. Pèrdua del sentit de l'olfacte, que pot ser transitòria, per l'obstrucció de les vies nasals, o permanent, produïda per una lesió total o parcial del nervi olfatori o del bulb olfatori.

NOTA: L'anòsmia és freqüent en traumatismes cranioencefàlics que afecten la làmina cribrosa de l'etmoide o en infeccions víriques.

182 **anosognòsia** *n f*

es anosognosia
 en anosognosia

NEUROLOGIA. Agnòsia caracteritzada per la incapacitat de reconèixer o per negar un defecte neurològic propi, ja sigui una alteració sensorial, motora o cognitiva, causada habitualment per una lesió en el lòbul parietal dret.

183 **anòxia** *n f*

es anoxia
 en anoxia

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Hipòxia greu que causa la mort cel·lular en cas de persistir.

NOTA: Una anòxia prenatal o perinatal, durant la gestació o el treball de part, pot produir alteracions isquèmiques o generar seqüeles neurològiques greus en els nadons.

184 **anquirina** *n f*

es anquirina
 en ankyrin

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Proteïna del citosquelet que contribueix a mantenir la integritat de la membrana plasmàtica i ofereix ancoratge específic per als canals iònics.

NOTA: L'anquirina s'uneix per un extrem a la membrana plasmàtica i per l'altre a l'espectrina i vehicula la fixació de proteïnes integrals de membrana al citosquelet d'actina-espectrina.

185 **ansietat** *n f*

es *ansiedad*
en *anxiety*

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Resposta emocional complexa potencialment adaptativa caracteritzada per un estat d'hipervigilància, tensió, inseguretat extrema i inquietud com a conseqüència de la impressió d'una amenaça imminent.

NOTA: L'ansietat té components fisiològics, cognitius i conductuals i provoca símptomes molt variats, com ara trastorns del son, cefalàlgia, irritabilitat, astènia, minva del desig sexual o trastorns neurovegetatius.

186 **ansiolític** *n m*

sin. compl. **anxiolític** *n m*

es *ansiolítico*
en *anxiolytic*

NEUROFARMACOLOGIA. Psicofàrmac que actua contra l'ansietat i alleu-gereix la tensió emocional.

NOTA: La majoria d'ansiolítics actuen com a hipnòtics a dosis elevades.

187 **antagonista** *n m*

es *antagonista*
en *antagonist*

NEUROQUÍMICA. Molècula amb capacitat per a lligar-se a un determinat receptor i blocar l'efecte del seu lligand fisiològic.

NOTA: Molts dels fàrmacs usats en el tractament de malalties del sistema nerviós són antagonistes dels receptors específics dels diversos neurotransmissors.

188 **antemur** *n m*

veg. **claustra** *n m*

189 **antiàlgic** *n m*

es *antiálgico*
en *antalgic; painkiller*

NEUROFARMACOLOGIA. Substància que disminueix la resposta davant d'estímuls dolorosos.

190 **anticolinesteràsic** *n m*

es *anticolinesterásico*
en *anticholinesterasic agent*

NEUROFARMACOLOGIA. Substància que disminueix la degradació enzimàtica de l'acetilcolina en les sinapsis neuromusculars i, com a conseqüència, en perllonga l'acció.

NOTA: Els anticolinesteràsics s'utilitzen per al tractament de la malaltia d'Alzheimer i de malalties neuromusculars, com la miastènia greu.

191 **antidepressiu** *n m*

es *antidepresivo*
en *antidepressant*

NEUROFARMACOLOGIA. Psicofàrmac emprat en el tractament de les depressions i altres trastorns mentals.

NOTA: Els antidepressius més utilitzats actualment són els tricíclics i els inhibidors selectius de la recaptació de serotonina i de noradrenalina.

192 **antidepressiu tricíclic** *n m*

es *antidepresivo tricíclico*
en *tricyclic antidepressant*

NEUROFARMACOLOGIA. Antidepressiu que inhibeix la recaptació presinàptica de les amines biogèniques i n'incrementa el temps de permanència en la fenedura sinàptica.

NOTA: Un dels antidepressius tricíclics més emprats és l'amitriptilina.

193 **antídrom -a** *adj*

es antidrómico
en antidromic

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Que realitza la transmissió dels impulsos nerviosos en sentit contrari al que es considera fisiològic.

194 **antihistamínic** *n m*

es antihistamínico
en antihistaminic

NEUROFARMACOLOGIA. Substància amb capacitat d'inhibir els efectes de la histamina, que normalment actua sobre el sistema nerviós central amb efectes depressors mitjançant el bloqueig dels seus receptors.

NOTA: La histamina actua també contra la resposta inflamatòria limitant la desgranulació dels mastòcits sanguinis o tissulars.

195 **antipsicòtic** *n m*

sin. compl. **neurolèptic** *n m*

es antipsicótico; neuroléptico
en antipsychotic; neuroleptic

NEUROFARMACOLOGIA. Psicofàrmac o agent que té una acció calmant global sobre el sistema nerviós, emprat especialment en el tractament dels trastorns psicòtics i dels estats maníacs.

196 **anxiolític** *n m*

veg. **ansiolític** *n m*

197 **4-AP** *n f*

veg. **4-aminopiridina** *n f*

198 **apal·lestèsia** *n f*

sin. compl. **pal·lanestèsia** *n f*

es apalestesia; palanestesia
en apallesthesia; pallesthesia

NEUROLOGIA. Pèrdua total de la capacitat de percebre la sensació de

vibració produïda generalment per lesions en els nervis perifèrics o en els cordons medul·lars posteriors.

199 **aplísia** *n f*

es aplisia
en aplysia

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Mol·lusc amb un sistema nerviós relativament simple, que s'ha fet servir per a estudis experimentals dels mecanismes de la memòria en receptors sensorials, neurones sensorials i motoneurons que controlen els òrgans efectors.

NOTA: El sistema nerviós de l'aplísia permet estudiar els mecanismes de plasticitat sinàptica i de memòria per potenciació a llarg termini.

200 **apòfisi** *n f*

es apófisis
en apophysis; process

NEUROANATOMIA. Eminència d'un òrgan, generalment d'un os.

NOTA: Una apòfisi òssia pot ser articular i estar destinada a una articulació, o no articular i proporcionar la inserció a lligaments o a músculs.

201 **apòfisi articular vertebral** *n f*

es apófisis articular vertebral
en vertebral articular process

NEUROANATOMIA. Cadascuna de les quatre apòfisis amb una cara llisa que surten de les làmines vertebrals i s'articulen amb les apòfisis articulares de les vèrtebres correlatives.

NOTA: Hi ha dos tipus d'apòfisis articulares vertebrals: les superiors i les inferiors.

202 **apòfisi espinosa** *n f*sin. compl. **espinna neural** *n f*

es apófisis espinosa; espinna neural

en spinous apophysis; spinous process

NEUROANATOMIA. Apòfisi triangular que surt del centre de l'arc neural de les vèrtebres i que és palpable per damunt de la pell.

203 **apòfisi odontoide** *n f*sin. compl. **dent de l'axis** *n f*

es apófisis odontoides; diente del axis

en odontoid process

NEUROANATOMIA. Apòfisi vertical situada a la cara superior de l'axis que serveix d'eix a l'entorn del qual gira l'atles.

204 **apòfisi transversa** *n f*

es apófisis transversa

en transverse process

NEUROANATOMIA. Cadascuna de les dues apòfisis situades a un costat i altre de les vèrtebres que tenen l'origen entre les apòfisis articulars superiors i les apòfisis articulars inferiors.

205 **apolipoproteïna E** *n f*

es apolipoproteïna E

en apolipoprotein E

NEUROQUÍMICA. Glicoproteïna sintetitzada per les cèl·lules de neuròglia, les cèl·lules de micròglia i els astròcits que participa en els mecanismes de transport del colesterol al sistema nerviós central.

NOTA: L'apolipoproteïna E es pot trobar en els dipòsits amiloides del cervell en la malaltia d'Alzheimer.

206 **apoptosi** *n f*sin. compl. **mort cel·lular programada** *n f*

es apoptosis; muerte celular programada

en apoptosis; programmed cell death

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Mort cel·lular que té lloc com a resposta específica d'una cèl·lula davant de determinats condicionants o d'esdeveniments interns o externs.

NOTA: L'apoptosi és el resultat de l'acció complexa i coordinada de molècules específiques, particularment les caspases, que acaben produint la compactació, la fragmentació i l'eliminació cel·lular sense destruir la membrana plasmàtica.

207 **apoptosi neuronal** *n f*sin. **mort neuronal programada** *n f*

es apoptosis neuronal; muerte neuronal programada

en neuronal apoptosis; programmed neuronal death

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Mort neuronal que té lloc, primàriament, com a procés fisiològic de depuració durant el desenvolupament del sistema nerviós o, secundàriament, com a mecanisme corrector conseqüent a lesions axonals o a alteracions funcionals.

208 **apràxia** *n f*

es apraxia

en apraxia

NEUROLOGIA. Pèrdua total o parcial de la capacitat d'executar voluntàriament i d'una manera apropiada determinats gestos o moviments apresos amb anterioritat, que no pot ser explicada per la presència de parèsia, atàxia o alteracions sensorials.

209 **apràxia bucofacial** *n f*

es apraxia bucofacial
en buccofacial apraxia

NEUROLOGIA. Apràxia caracteritzada per l'alteració de la capacitat d'executar per ordre verbal moviments apresos que impliquen la cara, els llavis, les galtes, la llengua, la faringe o la laringe.

NOTA: L'apràxia bucofacial es produeix per lesions del lòbul frontal o de l'ínsula anterior.

210 **apràxia constructiva** *n f*

es apraxia constructiva
en constructional apraxia

NEUROLOGIA. Apràxia caracteritzada per l'alteració dels aspectes espacials de la integració de moviments individuals que inhabilita per a executar dibuixos o construccions simples tant seguint ordres com copiant.

NOTA: L'apràxia constructiva es produeix per lesions parietals dretes o esquerres, però segons quin sigui el costat afectat les alteracions que es manifesten mostren diferències qualitatives.

211 **apràxia del vestir** *n f*

es apraxia del vestido; apraxia del vestir; apraxia del vestirse
en dressing apraxia

NEUROLOGIA. Apràxia caracteritzada perquè la persona afectada és incapaç de vestir-se correctament, com a conseqüència de la dificultat que experimenta per a seleccionar l'ordre de les peces de roba o per a orientar-les adequadament cap al propi cos.

NOTA: L'apràxia del vestir habitualment s'associa a trastorns visuoespacials i constructius produïts per lesions a l'hemisferi dret. Sol ser un dels símptomes de la malaltia d'Alzheimer.

212 **apràxia ideacional** *n f*

es apraxia ideacional
en ideational apraxia

NEUROLOGIA. Apràxia caracteritzada per la incapacitat de formular mentalment i expressar verbalment els processos relacionats amb una acció, ja sigui espontània o consecutiva a una ordre.

213 **apràxia ideocinètica** *n f*

veg. **apràxia ideomotora** *n f*

214 **apràxia ideomotora** *n f*

sin. compl. **apràxia ideocinètica** *n f*

es apraxia ideocinètica; apraxia ideomotora
en ideokynetic apraxia; ideomotor apraxia

NEUROLOGIA. Apràxia caracteritzada per la incapacitat d'executar les accions demanades per un observador, tot i que es manté la capacitat de recordar o reconèixer l'acció planejada.

NOTA: L'apràxia ideomotora és deguda a alteracions de les connexions entre l'escorça motora i les àrees d'associació.

215 **apràxia motora** *n f*

es apraxia motora
en limb-kinetic apraxia; motor apraxia

NEUROLOGIA. Apràxia caracteritzada per una alteració dels moviments d'una extremitat quan s'ha d'efectuar un acte que requereix certa habilitat.

216 **apràxia oculomotora** *n f*

veg. **síndrome de Balint** *n f*

217 **aprenentatge** *n m*

es aprendizaje
en learning

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Procés cognitiu pel qual un individu adquireix informació, habilitats o patrons de comportament nous com a resultat de l'experiència i mostra canvis en el seu comportament.

NOTA: L'aprenentatge requereix el funcionament correcte dels mecanismes de memòria i es tradueix en canvis plàstics cerebrals relacionats amb canvis en els pesos de les sinapsis i en els nivells d'activitat neuronals.

218 **aprenentatge** *n m*

es aprendizaje
en learning

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Capacitat de les xarxes neuronals artificials de modificar els pesos de les connexions en funció dels patrons d'entrada-sortida, mitjançant un algorisme d'aprenentatge.

NOTA: Les xarxes neuronals artificials poden presentar diferents tipus d'aprenentatge. Comunament, es distingeix entre aprenentatge supervisat i aprenentatge no supervisat.

219 **aprenentatge associatiu** *n m*

es aprendizaje asociativo
en associative learning

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Aprenentatge en què s'estableixen relacions entre diferents elements, ja sigui entre estímuls i respostes o entre representacions mentals d'esdeveniments.

NOTA: Es distingeix entre diversos tipus d'aprenentatge associatiu: el condicionament clàssic i el condicionament operant, d'una banda, i l'aprenentatge d'evitació, l'aprenentatge discriminatiu i l'aprenentatge espacial, d'una altra.

220 **aprenentatge d'evitació** *n m*

es aprendizaje de evitación
en avoidance learning

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Aprenentatge associatiu consistent a establir una relació entre un estimul condicionat i un estimul incondicionat nociu o no plaent, de tal manera que el subjecte aprèn a evitar l'exposició a aquest estimul.

221 **aprenentatge discriminatiu** *n m*

es aprendizaje discriminativo
en discrimination learning

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Aprenentatge associatiu consistent en la distinció entre estímuls després d'un reforçament experimental específic.

222 **aprenentatge espacial** *n m*

es aprendizaje espacial
en spatial learning

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Aprenentatge associatiu consistent en l'adquisició i el processament relatiu de la posició de diferents objectes en un entorn determinat.

NOTA: L'aprenentatge espacial es mesura mitjançant la capacitat de l'individu de desplaçar-se en un determinat espai utilitzant nous itineraris. Per exemple, s'ha estudiat en rates de laboratori col·locades dintre un laberint.

223 **aprenentatge explícit** *n m*

sin. compl. **aprenentatge intencional** *n m*

es aprendizaje explícito;
aprendizaje intencional
en explicit learning; intentional learning

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Aprenentatge que requereix la participació activa i conscient de l'indi-

vidu durant el procés d'adquisició i en la fase de desenvolupament del comportament après.

NOTA: Hi ha autors que prefereixen la parella de termes *aprenentatge explícit* i *aprenentatge implícit*, mentre que d'altres opten per la parella *aprenentatge intencional* i *aprenentatge incidental*.

224 **aprenentatge implícit** *n m*

sin. compl. **aprenentatge incidental** *n m*

es aprendizaje implícito;
aprendizaje incidental
en implicit learning; incidental learning

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Aprenentatge que es produeix quan s'adquireix nova informació sense intenció de fer-ho i de tal forma que en molts casos no s'és conscient de la informació apresada.

NOTA: Hi ha autors que prefereixen la parella de termes *aprenentatge implícit* i *aprenentatge explícit*, mentre que d'altres opten per la parella *aprenentatge incidental* i *aprenentatge intencional*.

225 **aprenentatge incidental** *n m*

veg. **aprenentatge implícit** *n m*

226 **aprenentatge intencional** *n m*

veg. **aprenentatge explícit** *n m*

227 **aprenentatge interoceptiu** *n m*

es aprendizaje interoceptivo
en interoceptive learning

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Condicionament clàssic en què l'adquisició o la modificació del comportament es basen en l'associació de determinats fenòmens a sensacions desagradables de l'interior de l'organisme.

NOTA: Un exemple d'aprenentatge interoceptiu es dona en el cas de malestar estomacal produït per la ingestió d'un aliment: a partir d'aquell moment es genera una resposta aversiva apresada en relació amb aquest aliment.

228 **aprenentatge no associatiu** *n m*

es aprendizaje no asociativo
en nonassociative learning

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Aprenentatge simple que es produeix per la presentació repetida d'un únic estímul.

NOTA: Es distingeix entre dos tipus d'aprenentatge no associatiu: l'habitució i la sensibilització.

229 **aprenentatge no supervisat** *n m*

es aprendizaje no supervisado
en unsupervised learning

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Aprenentatge d'una xarxa neuronal artificial basat en un algorisme d'aprenentatge que modifica les sinapsis sense necessitat que existeixi un patró de sortides desitjat que guiï el procés.

230 **aprenentatge perceptiu** *n m*

es aprendizaje perceptivo
en perceptual learning

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Aprenentatge consistent en l'adquisició d'habilitats discriminatives referides a la percepció d'estímul, mitjançant l'exposició repetida a aquests estímul, que permeten identificar la relació entre estímul i objectes de l'entorn o les diferències entre estímul que inicialment semblaven similars.

231 **aprenentatge supervisat** *n m*

es *aprendizaje supervisado*
 en *supervised learning*

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Aprenentatge d'una xarxa neuronal artificial basat en un algorisme d'aprenentatge que modifica els pesos de les sinapsis en funció d'un patró de sortides desitjat que guia el procés.

NOTA: L'aprenentatge supervisat s'usa típicament en la resolució de problemes que requereixin reconeixement de patrons.

232 **aprosòdia** *n f*

es *aprosodia*
 en *aprosodia; aprosody*

NEUROLOGIA. Trastorn del llenguatge caracteritzat per la incapacitat de comprendre o expressar els components emocionals de la parla.

233 **APV** *n m*

veg. **àcid aminofosfovalèric** *n m*

234 **aqüeducte cerebral** *n m*

sin. compl. **aqüeducte de Silvi** *n m*; **aqüeducte del mesencèfal** *n m*

es *acueducto cerebral*;
acueducto de Silvio;
acueducto del mesencéfalo
 en *aqueduct of Silvius*; *cerebral aqueduct*

NEUROANATOMIA. Estretament canalicular que comunica el tercer ventricle amb el quart ventricle a través del mesencèfal i pel qual circula el líquid cefaloraquídi.

235 **aqüeducte de Silvi** *n m*

veg. **aqüeducte cerebral** *n m*

236 **aqüeducte del mesencèfal** *n m*

veg. **aqüeducte cerebral** *n m*

237 **aracnoide** *n f*

es *aracnoides*
 en *arachnoid*

NEUROANATOMIA. Meninge intermèdia de naturalesa serosa que se situa entre la duramàter i la piamàter.

NOTA: L'aracnoide forma part de les leptomeninges. Se separa de la duramàter per l'espai subdural i de la piamàter per l'espai subaracnoidal.

238 **arc branquial** *n m*

es *arco branquial*
 en *branchial arch*

NEUROBIOLOGIA DEL DESENVOLUPAMENT. Estructura embrionària situada a la regió cervical i colonitzada per cèl·lules de la cresta neural que origina les estructures facials en l'adult.

239 **arc neural** *n m*

veg. **arc vertebral** *n m*

240 **arc reflex** *n m*

es *arco reflejo*
 en *reflex arc*

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Via anatòmica que constitueix la base estructural d'un reflex.

NOTA: L'arc reflex està constituït pels elements següents: el receptor, la via aferent o sensorial, la sinapsi al sistema nerviós central, la via eferent motora o vegetativa i l'òrgan efector.

241 **arc vertebral** *n m*

sin. compl. **arc neural** *n m*

es *arco neural*; *arco vertebral*
 en *neural arch*; *vertebral arch*

NEUROANATOMIA. Porció posterior de la vèrtebra que tanca el canal

vertebral per on passa la medul·la espinal.

NOTA: L'arc vertebral està format per les làmines vertebrals.

242 **àrea auditiva primària** *n f*

sin. compl. **escorça auditiva primària** *n f*

es área auditiva primaria;
corteza auditiva primaria
en primary auditory area;
primary auditory cortex
sbl Al

NEUROANATOMIA. Àrea cortical del lòbul temporal de cadascun dels dos hemisferis cerebrals que ocupa una part de la porció mitjana de la circumvolució temporal superior, es prolonga cap a l'interior del solc lateral, on forma la circumvolució temporal transversa, i rep la informació que transmet la via auditiva.

243 **àrea auditiva secundària** *n f*

sin. compl. **escorça auditiva secundària** *n f*; **escorça d'associació auditiva** *n f*

es área auditiva secundaria;
corteza auditiva secundaria
en secondary auditory area;
secondary auditory cortex
sbl All

NEUROANATOMIA. Àrea cortical de cadascun dels dos hemisferis cerebrals que ocupa l'interior del solc lateral i actua en el processament i la interpretació dels sons.

NOTA: 1. L'àrea auditiva secundària es relaciona amb la comprensió del llenguatge parlat.

2. L'àrea auditiva secundària coincideix amb l'àrea de Wernicke en l'hemisferi dominant per a la funció del llenguatge.

244 **àrea cortical** *n f*

es área cortical
en cortical area

NEUROANATOMIA. Regió de l'escorça cerebral diferenciable de les altres per les seves característiques histològiques i funcionals.

NOTA: Les àrees corticals es divideixen en àrees motores, àrees sensorials i àrees d'associació.

245 **àrea d'associació** *n f*

sin. compl. **escorça d'associació** *n f*

es área de asociación;
corteza de asociación
en association area;
association cortex

NEUROANATOMIA. Àrea cortical connectada a una àrea motora o a una àrea sensorial, que integra informació d'origen sensorial i té la funció d'elaborar respostes complexes.

NOTA: Les àrees d'associació poden ser unimodals o multimodals, segons si processen un tipus de modalitat d'informació o més d'un.

246 **àrea de Broca** *n f*

sin. **àrea motora del llenguatge** *n f*

es área de Broca; área motora del lenguaje
en Broca's area; language motor area

NEUROANATOMIA. Àrea del llenguatge situada als dos terços posteriors de la circumvolució frontal inferior, habitualment de l'hemisferi esquerre, que té la funció de controlar l'articulació del llenguatge.

NOTA: 1. L'àrea de Broca correspon a l'àrea 44 de Brodmann.

2. Les lesions en l'àrea de Broca produeixen afàsia motora.

247 **àrea de Brodmann** *n f*

es àrea de Brodmann
 en Brodmann area

NEUROANATOMIA. Àrea de l'escorça cerebral diferenciable per la composició de les seves capes cel·lulars i connexions.

NOTA: 1. Les àrees de Brodmann van ser definides pel neuròleg alemany Korbinian Brodmann a l'inici del segle xx. Actualment s'ha comprovat que la majoria coincideixen amb àrees corticals de característiques funcionals específiques.

2. La classificació proposada per Brodmann distingeix cinquanta-dues àrees i onze regions principals, identificades amb un número, que l'autor els va anar adjudicant de manera arbitrària a mesura que les estudiava.

248 **àrea de fusió** *n f*

veg. **àrea de Panum** *n f*

249 **àrea de Panum** *n f*

sin. compl. **àrea de fusió** *n f*

es àrea de fusión; área de Panum
 en fusion area; Panum's area

NEUROANATOMIA. Àrea de la màcula lútea que, en rebre des de l'altre ull l'estímul d'una imatge diferent i complementària, proporciona una visió estereoscòpica derivada de la fusió de les imatges i crea la percepció d'un únic objecte.

250 **àrea de Wernicke** *n f*

sin. **àrea sensitiva del llenguatge** *n f*

es àrea de Wernicke; área sensitiva del lenguaje
 en language-sensitive area; Wernicke's area

NEUROANATOMIA. Àrea del llenguatge situada a la porció posterior de la circumvolució temporal superior

que té la funció de controlar la comprensió del llenguatge.

NOTA: 1. L'àrea de Wernicke correspon a les àrees 41 i 42 de Brodmann.

2. Les lesions en l'àrea de Wernicke produeixen afàsia sensorial.

251 **àrea del llenguatge** *n f*

es àrea del lenguaje
 en language area

NEUROANATOMIA. Àrea cortical implicada en qualsevol procés del llenguatge.

NOTA: Les àrees del llenguatge més importants són l'àrea de Wernicke i l'àrea de Broca.

252 **àrea motora del llenguatge** *n f*

sin. àrea de Broca *n f*

253 **àrea motora primària** *n f*

sin. compl. **escorça motora primària** *n f*

es àrea motora primaria; corteza motora primaria
 en primary motor area; primary motor cortex

sbl MI

NEUROANATOMIA. Àrea cortical situada a la circumvolució precentral, per davant del solc central, que intervé en l'estimulació de la contracció muscular.

NOTA: L'àrea motora primària correspon a l'àrea 4 de Brodmann.

254 **àrea motora suplementària** *n f*

sigla **AMS** *n f*

es àrea motora suplementaria; AMS
 en supplementary motor area; SMA

NEUROANATOMIA. Regió de l'àrea premotora situada fonamentalment

- a la cara medial dels hemisferis cerebrals i rostralment al lòbul paracentral, que té la funció d'organitzar i planificar la seqüència d'activació muscular dels moviments.
- 255 **àrea olfactiva d'associació** *n f*
veg. **àrea olfactiva secundària** *n f*
- 256 **àrea olfactiva primària** *n f*
sin. compl. **escorça olfactiva primària** *n f*
es àrea olfactiva primària;
corteza olfactiva primària
en primary olfactory area;
primary olfactory cortex
NEUROANATOMIA. Àrea cortical situada al lòbul temporal i relacionada amb les regions corticals adjacents que formen part del sistema límbic, que té la funció de rebre informació sensorial olfactiva mitjançant les fibres de l'estria olfactiva lateral.
NOTA: L'àrea olfactiva primària està formada per l'escorça piriforme i l'escorça periamigdalina.
- 257 **àrea olfactiva secundària** *n f*
sin. compl. **àrea olfactiva d'associació** *n f*; **escorça olfactiva secundària** *n f*
es àrea olfactiva de associació;
àrea olfactiva secundària;
corteza olfactiva secundària
en secondary olfactory area;
secondary olfactory cortex
NEUROANATOMIA. Àrea cortical situada al lòbul temporal, que té la funció de processar la informació olfactiva.
NOTA: L'àrea olfactiva secundària se situa a l'escorça entorínica.
- 258 **àrea piriforme** *n f*
veg. **escorça piriforme** *n f*
- 259 **àrea postrema** *n f*
es área postrema
en area postrema
NEUROANATOMIA. Àrea cortical situada a prop de l'òbex en les parets laterals del quart ventricle cerebral, que és responsable del reflex del vòmit i que té la funció de participar en el control cardiovascular i en les respostes a canvis de la composició plasmàtica, entre d'altres.
- 260 **àrea prefrontal** *n f*
veg. **escorça prefrontal** *n f*
- 261 **àrea premotora** *n f*
sin. compl. **escorça premotora** *n f*
es àrea premotora; corteza premotora
en premotor area; premotor cortex
NEUROANATOMIA. Àrea cortical situada rostralment a la superfície lateral dels hemisferis cerebrals en l'àrea motora primària, que té la funció de participar en la planificació d'estratègies motores i en la iniciació i el control del moviment.
- 262 **àrea preòptica** *n f*
es área preóptica
en preoptic area
NEUROANATOMIA. Àrea cortical situada rostralment a la regió supraòptica de l'hipotàlem medial que regula, mitjançant factors químics, l'alliberament de les hormones hipofisiàries sexuals.
NOTA: L'àrea preòptica és un derivat telencefàlic, a diferència de la resta dels nuclis hipotalàmics, els quals són d'ori-

gen diencefàlic. Està formada pels nuclis preòptics lateral i medial.

263 **àrea sensitiva del llenguatge** *n f*

sin. **àrea de Wernicke** *n f*

264 **àrea sensorial primària** *n f*

veg. **escorça sensorial primària** *n f*

265 **àrea sensorial secundària** *n f*

veg. **escorça sensorial secundària** *n f*

266 **àrea septal** *n f*

es **àrea septal**
en **septal area**

NEUROANATOMIA. Àrea del sistema límbic situada rostralment a la comissura anterior, que s'estén fins a la base del septo lúcid i intervé en els mecanismes de recompensa cerebrals.

NOTA: L'àrea septal està formada per diversos nuclis septals connectats amb l'hipocamp, l'amígdala i diversos nuclis del tronc de l'encèfal.

267 **àrea somatosensorial primària** *n f*

sin. compl. **àrea somestèsica primària** *n f*; **escorça somatosensorial primària** *n f*

es **àrea somatosensitiva primària**; **àrea somestèsica primària**; **corteza somestèsica primària**

en **primary somesthetic area**;
primary somesthetic cortex

sbl SI

NEUROANATOMIA. Àrea cortical sensorial situada a la circumvolució postcentral del lòbul parietal, que està especialitzada a rebre i processar informació procedent de

mecanoreceptors, propioceptors, nociceptors i termoreceptors.

268 **àrea somatosensorial secundària** *n f*

sin. compl. **àrea somestèsica secundària** *n f*; **escorça somatosensorial secundària** *n f*

es **àrea somatosensitiva secundària**; **àrea somestèsica secundària**; **corteza somato-sensorial secundària**

en **secondary somesthetic area**;
secondary somesthetic cortex

sbl SII

NEUROANATOMIA. Àrea cortical situada a la porció més inferior de la circumvolució postcentral i de l'opercle parietal, que contribueix a processar informació procedent de mecanoreceptors, propioceptors, nociceptors i termoreceptors.

NOTA: La informació arriba a l'àrea somatosensorial secundària des de l'àrea somatosensorial primària o, en menor proporció, directament des dels nuclis talàmics.

269 **àrea somestèsica primària** *n f*

veg. **àrea somatosensorial primària** *n f*

270 **àrea somestèsica secundària** *n f*

veg. **àrea somatosensorial secundària** *n f*

271 **àrea tegmental ventral** *n f*

es **àrea tegmental ventral**
en **ventral tegmental area**

NEUROANATOMIA. Àrea de neurones dopaminèrgiques del tegment del mesencèfal que es projecten sobre zones del sistema límbic i de l'escorça cerebral.

- NOTA: L'àrea tegmental ventral, juntament amb la substància negra, és la principal font de dopamina del cervell, a través de les vies mesolímbica i mesocortical.
- 272 **àrea visual** *n f*
 sin. compl. **escorça visual** *n f*
 es àrea visual; corteza visual
 en visual area; visual cortex
 NEUROANATOMIA. Àrea cortical situada a la regió occipital que té la funció de processar els estímuls visuals procedents de la retina.
 NOTA: Les àrees visuals es divideixen en àrees visuals primàries (V1, V2), àrees visuals secundàries (V3, V4) i àrees visuals d'associació (V5 i escorça inferotemporal).
- 273 **areflèxia** *n f*
 es arreflexia
 en areflexia
 NEUROLOGIA. Abolició de les respostes reflexes miotàtiques a l'estímul tendinós que es manifesta com un signe neurològic de patologies que afecten algun punt de l'arc reflex.
 NOTA: Quan es produeix areflèxia l'afectació de l'arc reflex pot situar-se a nivell de la via aferent, de la integració central o de la via eferent.
- 274 **arinencefàlia** *n f*
 es arrinencefalia
 en arhinencephalia
 NEUROBIOLOGIA DEL DESENVOLUPAMENT. Malformació congènita caracteritzada per la fusió dels dos hemisferis cerebrals en la porció anterior, amb afectació dels lòbuls frontals i els globus oculars, que s'associa a un dèficit en el desenvolupament dels lòbuls olfactoris de la base del lòbul frontal.
- 275 **arquicerebel** *n m*
 sin. compl. **vestibulocerebel** *n m*
 es arquicerebelo;
 vestibulocerebelo
 en archicerebellum;
 vestibulocerebellum
 NEUROANATOMIA. Porció del cerebel constituïda pel lòbul floculonodular i les seves connexions principals, les quals l'uneixen amb els nuclis vestibulars i amb els nuclis de la formació reticular.
 NOTA: L'arquicerebel és la porció del cerebel d'origen filogenètic més antic.
- 276 **arquicòrtex** *n m*
 sin. compl. **arquipal·li** *n m*
 es arqueocorteza; arquipalio
 en archicortex; archipallium
 NEUROANATOMIA. Porció de l'al·locòrtex constituïda per l'escorça de l'hipocamp i l'escorça de la circumvolució dentada, que presenta una estructura histològica de tres capes.
 NOTA: L'arquicòrtex és la porció de l'escorça cerebral d'origen filogenètic més antic.
- 277 **arquipal·li** *n m*
 veg. **arquicòrtex** *n m*
- 278 **arquitectura neural** *n f*
 es arquitectura neural
 en neural architecture
 NEUROBIOLOGIA DEL DESENVOLUPAMENT. Xarxa de circuits que s'estableix entre les projeccions dendrítiques i axonals que connecten entre si les neurones del sistema nerviós.

279 **arrel** *n f*

es raiz
en root

NEUROANATOMIA. Fascicle de fibres nervioses que, juntament amb d'altres, forma part d'un tronc nerviós en el qual totes les fibres que el constitueixen tenen una mateixa activitat fisiodinàmica sensitiva o motora.

280 **arrel anterior del nervi espinal** *n f*

veg. **arrel ventral del nervi espinal** *n f*

281 **arrel dorsal del nervi espinal** *n f*

sin. compl. **arrel posterior del nervi espinal** *n f*

es raiz dorsal del nervio espinal;
raiz posterior del nervio espinal

en dorsal root of spinal nerve;
posterior root of spinal nerve

NEUROANATOMIA. Arrel formada per la projecció d'axons sensitius que arriben a la banya dorsal i que connecten els nervis espinals amb la medul·la espinal.

NOTA: A l'arrel dorsal del nervi espinal, abans de la unió amb la medul·la espinal, es troba el gangli de l'arrel dorsal, en el qual se situa el cos de la neurona sensorial.

282 **arrel posterior del nervi espinal** *n f*

veg. **arrel dorsal del nervi espinal** *n f*

283 **arrel ventral del nervi espinal** *n f*

sin. compl. **arrel anterior del nervi espinal** *n f*

es raiz anterior del nervio espinal; raiz ventral del nervio espinal

en anterior root of spinal nerve;
ventral root of spinal nerve

NEUROANATOMIA. Arrel formada per la projecció d'axons motors que procedeixen de la banya ventral de la medul·la i que connecten els nervis espinals amb el solc anterolateral de la medul·la espinal.

NOTA: Les arrels ventrals del nervi espinal projecten axons eferents motors de la medul·la espinal que innerven músculs estriats o voluntaris, així com axons del sistema nerviós autònom que es projecten sobre estructures vasculars, glandulars o viscerals.

284 **arrestina** *n f*

es arrestina
en arrestin

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Proteïna citosòlica que regula la transducció de senyal mitjançant la modulació de l'activitat dels receptors acoblats a proteïnes G.

NOTA: Les arrestines són especialment rellevants a la retina, on s'uneixen a la rodopsina fosforilada.

285 **asimetria cerebral** *n f*

es asimetría cerebral
en cerebral asymmetry

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Conjunt de diferències de caràcter anatómic, fisiològic i cognitiu existents entre els dos hemisferis cerebrals.

NOTA: L'asimetria cerebral fa possible que, en general, l'hemisferi esquerre participi més en els processos cognitius implicats en la comprensió i la producció de la par-

la i que l'hemisferi dret participi més en funcions d'orientació espacial, d'atenció i de reconeixement facial.

286 **asinergia** *n f*

es asinergia
en asynergia; asynergy

NEUROLOGIA. Alteració motora caracteritzada per la incapacitat d'integrar i executar simultàniament els diversos moviments que constitueixen un acte complex originat en el sistema nerviós central.

287 **asomatognòsia** *n f*

sin. **autotopoagnòsia** *n f*
sin. compl. **agnòsia corporal** *n f*
es agnosia corporal;
asomatognosia;
autotopoagnosia
en asomatognosia;
autotopagnosia

NEUROLOGIA. Agnòsia caracteritzada per la incapacitat de reconèixer com a pròpia la totalitat o alguna part del propi cos.

NOTA: L'asomatognòsia és causada habitualment per lesions del lòbul parietal dret.

288 **astàsia** *n f*

es astasia
en astasia

NEUROLOGIA. Incapacitat de posar-se o mantenir-se dret, deguda a la manca de coordinació motora.

NOTA: L'astàsia apareix sovint associada a abàsia en trastorns d'histèria.

289 **astereognòsia** *n f*

sin. compl. **agnòsia tàctil** *n f*
es agnosia táctil; astereognosia
en tactile agnosia; astereognosis

NEUROLOGIA. Agnòsia caracteritzada per la incapacitat de reconèixer els

objectes amb el tacte sense que hi hagi alteracions de les vies somato-sensorials perifèriques, medul·lars o subcorticals.

NOTA: L'astereognòsia és causada habitualment per lesions en el lòbul parietal inferior dret.

290 **astròcit** *n m*

es astrocito
en astrocyte

NEUROHISTOLOGIA. Cèl·lula de neuroglia del sistema nerviós central de forma estrellada, amb un gran nombre de prolongacions ramificades, que dona suport mecànic al teixit nerviós i suport metabòlic a les neurones, sintetitza alguns components neuronals i regula la composició iònica del medi fluid que l'envolta.

NOTA: Els astròcits intervenen en la regulació homeostàtica del sistema nerviós central mantenint la composició adequada del medi extracel·lular i la barrera hematoencefàlica. Tenen capacitat per a alliberar factors neurotròfics i precursors per a la síntesi de neurotransmissors.

291 **astròcit fibrós** *n m*

es astrocito fibroso
en fibrous astrocyte

NEUROHISTOLOGIA. Astròcit que presenta prolongacions fibroses llargues, majoritàriament paral·leles a les fibres nervioses, i abundància de feixos de filaments gials al citoplasma, localitzat a la substància blanca.

292 **astròcit protoplasmàtic** *n m*

es astrocito protoplasmático
en protoplasmic astrocyte

NEUROHISTOLOGIA. Astròcit que presenta abundància de ramificacions, escassetat de feixos de filaments gials al citoplasma i orgànuls ci-

toplasmàtics dispersos, localitzat principalment a la substància grisa.

293 astròcit reactiu *n m*

es astrocito reactivo
en reactive astrocyte

NEUROHISTOLOGIA. Astròcit que s'ha transformat com a resposta a un procés neurodegeneratiu crònic o agut del sistema nerviós central i allibera molècules inhibidores de la regeneració neuronal.

294 astrocitoma *n m*

sin. compl. **tumor astrocitari** *n m*

es astrocitoma; tumor
astrocitario
en astrocytic tumor; astrocytoma

NEUROHISTOLOGIA. Tumor del sistema nerviós central format principalment per cèl·lules histològicament similars als astròcits.

NOTA: Els astrocitomes es classifiquen, per ordre de malignitat creixent, en grau I, grau II, grau III i grau IV. El grup d'astrocitomes de grau IV està format exclusivament pels glioblastomes.

295 astrocitosi *n f*

es astrocitosis
en astrocytosis

NEUROHISTOLOGIA. Increment del nombre d'astròcits i hipertròfia de les projeccions astrocitàries com a reacció a una lesió degenerativa, inflammatòria, traumàtica o neoplàstica.

296 atac de pànic *n m*

veg. **crisi d'angoixa** *n f*

297 atàxia *n f*

es ataxia
en ataxia

NEUROLOGIA. Pèrdua de la coordinació motora, predominantment

de les extremitats inferiors, durant el desenvolupament de moviments complexos.

NOTA: Les atàxies es classifiquen en cerebel·loses, sensorials, espinals, vestibulars i oculars. Segons la causa poden ser hereditàries o adquirides.

298 atàxia de Friedreich *n f*

es ataxia de Friedreich
en Friedreich's ataxia

NEUROLOGIA. Atàxia hereditària recessiva que es manifesta com a trastorn neurodegeneratiu amb una disfunció progressiva del cerebel, la medul·la espinal i els nervis perifèrics i que pot aparèixer a l'entrada de l'adolescència o durant la primera joventut.

299 atàxia espinal *n f*

es ataxia espinal
en spinal ataxia

NEUROLOGIA. Atàxia que es manifesta en una fallida de la sensibilitat profunda conscient, produïda per una lesió o una disfunció de la medul·la espinal.

300 atàxia espinocerebel·losa *n f*

es ataxia espinocerebel·losa
en spinocerebellar ataxia

NEUROLOGIA. Atàxia hereditària recessiva, dominant o lligada al cromosoma X, caracteritzada per la degeneració de les neurones cerebel·loses o de la via espinocerebel·losa, que pot comportar alteracions en la deambulació, descoordinació de moviments i alteracions cognitives i oculomotores.

NOTA: Actualment s'han descrit gairebé una trentena de tipus diferents d'atàxies espinocerebel·loses dominants, que poden anar acompanyades de símptomes i signes que impliquen la disfunció d'altres parts del sistema nerviós.

301 **atàxia vestibular** *n f*

es ataxia vestibular
en vestibular ataxia

NEUROLOGIA. Atàxia que es manifesta en trastorns de la coordinació motora caracteritzats per la pèrdua de l'equilibri, produïda per alteracions dels nuclis vestibulars o de les vies relacionades.

302 **atenció** *n f*

es atención
en attention

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Funció cognitiva que permet centrar l'experiència perceptiva en una porció seleccionada del conjunt d'informació sensorial disponible.

NOTA: S'han descrit diferents subtipus d'atenció: focalitzada, dividida, selectiva, sostinguda o alternant. Igualment, se sol distingir entre atenció espacial i atenció temporal.

303 **atetosi** *n f*

es atetosis
en athetosis

NEUROLOGIA. Discinèsia caracteritzada per la successió incessant i no coordinada de moviments involuntaris conjugats de flexió-extensió i pronació-supinació o rotació, especialment intensos als dits, mans i avantbraços.

NOTA: L'atetosi forma part d'una síndrome produïda per lesions dels nuclis basals, especialment del putamen, el nucli caudat i la part externa del pàl·lid.

304 **atles** *n m*

es atlas
en atlas

NEUROANATOMIA. Primera vèrtebra cervical que, en articular-se amb l'os occipital, sosté el crani.

305 **atonía** *n f*

es atonía
en atony

NEUROLOGIA. Absència total o parcial de to muscular que pot ser secundària a lesions cerebel·loques, a lesions musculars primàries o a lesions que impliquin enervació muscular.

NOTA: L'atonía se sol referir als òrgans concrets on hi ha l'alteració de la musculatura llisa que els constitueix: per exemple, es distingeix l'atonía gàstrica, la uterina o la ureteral.

306 **ATP** *n m*

veg. **trifosfat d'adenosina** *n m*

307 **atròfia** *n f*

es atrofia
en atrophy

NEUROLOGIA. Involució d'un òrgan o d'un teixit a causa de la pèrdua de components cel·lulars, tant per raons fisiològiques com patològiques, que comporta una disminució de la funcionalitat de l'òrgan o del teixit afectat.

308 **atròfia cerebral** *n f*

es atrofia cerebral
en cerebral atrophy

NEUROLOGIA. Encongiment físic del cervell produït per la pèrdua de cèl·lules nervioses i de les seves connexions.

NOTA: L'atròfia cerebral s'associa a diversos processos degeneratius, neuro tòxics o infecciosos.

309 **atròfia muscular bulbospinal** *n f*

sin. compl. **malaltia de Kennedy** *n f*

es atrofia muscular espinal y bulbar; enfermedad de Kennedy

en Kennedy's disease; spinal and bulbar muscular atrophy

NEUROLOGIA. Malaltia degenerativa d'herència lligada al cromosoma X, de progrés lent, que afecta les motoneurons espinals i els nuclis bulbars i provoca debilitat dels músculs innervats per aquestes motoneurons.

NOTA: L'atrofia muscular bulbospinal normalment va acompanyada de ginecomàstia i, a vegades, d'atròfia testicular amb infertilitat.

310 **atròfia muscular espinal** *n f*

sin. compl. **amiotròfia espinal** *n f*

es amiotrofia espinal; atrofia muscular espinal

en spinal amyotrophy; spinal muscular atrophy

NEUROLOGIA. Malaltia hereditària progressiva de les motoneurons de la medulla espinal que es manifesta com a debilitat i atròfia muscular.

NOTA: S'han descrit molts tipus diferents d'atròfia muscular espinal, la qual, en ocasions, també pot formar part d'altres síndromes, com és el cas de l'atàxia de Friedreich.

311 **audició** *n f*

es audición

en audition; hearing

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Percepció i interpretació d'estímuls sonors en forma d'oscil·lacions de pressió d'una intensitat i d'una freqüència determinades mitjançant el sentit de l'oïda.

NOTA: Per mesurar l'audició es pren com a referència la intensitat corresponent al so mínim que l'oïda humana pot detectar.

312 **audició binaural** *n f*

es audición binaural

en binaural audition

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Audició en la qual els estímuls sonors es reben a través de les dues orelles.

NOTA: L'audició binaural permet una localització molt precisa del focus del so.

313 **audició dicòtica** *n f*

es audición dicótica

en dichotic audition

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Audició en la qual els estímuls sonors són diferents a cada orella, de tal manera que els senyals percebuts per l'orella esquerra es projecten principalment sobre les regions corticals auditives del lòbul temporal dret i els percebuts per l'orella dreta majoritàriament sobre les àrees anàlogues de l'hemisferi esquerre.

314 **audició monoaural** *n f*

es audición monoaural

en monaural audition

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Audició en la qual els estímuls sonors es reben a través d'una sola orella.

NOTA: En l'audició monoaural la localització espacial del focus del so és menys precisa que en l'audició binaural.

315 **audiòmetre** *n m*

es audímetro; audiómetro

en audiometer

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Aparell utilitzat per a dur a terme una audiometria.

316 **audiometria** *n f*

es audiometría
en audiometry

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Tècnica per a mesurar l'agudeza auditiva consistent a detectar el llindar mínim d'intensitat en el qual es percep en les dues orelles un so d'una freqüència determinada.

317 **aura** *n f*

es aura
en aura

NEUROLOGIA. Conjunt de trastorns, de durada molt curta, que precedeixen i marquen l'inici d'una alteració neurològica, especialment una migronya o una crisi epilèptica, i que poden presentar símptomes molt diversos i complexos.

NOTA: 1. La simptomatologia pot incloure des de la percepció subjectiva d'estímuls sensorials o la presència de fenòmens motors fins a dolors ovàrics o accessos de fred i calor.

2. Les característiques d'una aura epilèptica poden ajudar a localitzar l'origen de la crisi epilèptica que precedeix.

318 **autisme** *n m*

es autismo
en autism

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Polarització de tot el psiquisme de l'individu cap al seu interior, amb pèrdua de contacte amb el món circumdant.

319 **autisme** *n m*

veg. **trastorn autista** *n m*

320 **autoconsciència** *n f*

es autoconsciencia
en self-consciousness

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Capacitat d'un individu de reconèi-

xer-se a si mateix i conèixer la seva orientació en l'espai i en el temps mitjançant la consciència i la percepció de les reaccions alienes.

NOTA: El funcionament de l'autoconsciència no es coneix totalment, però es creu que hi ha estructures cerebrals específiques que la desenvolupen, com ara l'escorça parietal posterior.

321 **autoestimulació elèctrica intracranial** *n f*

es autoestimulación eléctrica
intracraneal
en intracranial electrical
self-stimulation

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Estimulació d'una zona cerebral relacionada amb àrees del plaer duta a terme per un animal d'experimentació sobre el seu propi cervell quan aprèn a activar un dispositiu experimental estimulador, la qual s'utilitza en condicionament instrumental.

322 **automatisme espinal** *n m*

es automatismo espinal
en spinal automatism

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Conjunt de fenòmens reflexos no sotmesos al control de nivells superiors.

NOTA: L'automatisme espinal és característic de la fase posterior al xoc espinal en lesions de secció medul·lar.

323 **autonòmic -a** *adj*

es autónomo
en autonomic

NEUROANATOMIA. Relatiu o pertanyent al sistema nerviós autònom.

324 **autotopoagnòsia** *n f*

sin. **asomatognòsia** *n f*

325 **aversió condicionada al gust** *n f*

es aversión condicionada al sabor

en conditioned taste aversion

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Condicionament clàssic consistent en l'associació d'una sensació gustativa amb una experiència negativa, que condueix a rebutjar automàticament aquesta sensació gustativa.

326 **axilemma** *n m*

veg. **axolemma** *n m*

327 **axis** *n m*

es axis

en axis

NEUROANATOMIA. Segona vèrtebra cervical que, en articular-se amb l'atles, permet el moviment de rotació del crani al voltant d'un eix longitudinal que travessa l'apòfisi odontòide.

328 **axó** *n m*

sin. compl. **àxon** *n m*

es axón

en axon

NEUROHISTOLOGIA. Prolongació citoplasmàtica de la neurona, generalment única, que condueix el potencial d'acció o l'impuls elèctric des del cos de la neurona fins al terminal sinàptic per transmetre'l a la cèl·lula diana.

NOTA: L'axó, que es pot ramificar i canviar d'orientació, o bé envoltar-se de mielina, sol acabar en el botó terminal.

329 **axó amielínic** *n m*

es axón amielínico

en amyelinic axon; unmyelinated axon

NEUROHISTOLOGIA. Axó de diàmetre petit que no està envoltat d'una beina de mielina.

330 **axó col·lateral de Schaffer** *n m*

sin. compl. **col·lateral de Schaffer** *n m*

es axón colateral de Schaffer; colateral de Schaffer

en Schaffer collateral; Schaffer collateral axon

NEUROHISTOLOGIA. Axó de les cèl·lules piramidals que formen part dels circuits intrahipocàmpics.

331 **axó col·lateral recurrent** *n m*

sin. compl. **col·lateral recurrent** *n m*

es axón colateral recurrente; colateral recurrente

en recurrent collateral; recurrent collateral axon

NEUROHISTOLOGIA. Axó que estableix sinapsis amb la neurona que l'origina.

332 **axó mielínic** *n m*

es axón mielínico

en myelinated axon

NEUROHISTOLOGIA. Axó de diàmetre gran envoltat d'una beina de mielina.

NOTA: Els axons mielínics permeten la conducció saltatòria gràcies al seu gruix i a la presència de la mielina.

- 333 **axolemma** *n m*
 sin. compl. **axilemma** *n m*
 es axilema; axolema
 en axilemma; axolemma
 NEUROHISTOLOGIA. Membrana plasmàtica que envolta un axó.
- 334 **àxon** *n m*
 veg. **axó** *n m*
- 335 **axonal** *adj*
 sin. **axònic -a** *adj*
 es axonal; axónico
 en axonal; axonic
 NEUROANATOMIA. Relatiu o pertanyent a l'axó.
- 336 **axònic -a** *adj*
 sin. **axonal** *adj*
- 337 **axonotmesia** *n f*
 es axonotmesis
 en axonotmesis
 NEUROLOGIA. Lesió dels nervis perifèrics en la qual es produeix el trencament de l'axó seguit de degeneració distal, tot i que amb conservació de l'estructura connectiva que l'envolta.

338 **bal·lisme** *n m*

es balismo
en ballism; ballismus

NEUROLOGIA. Execució de moviments coordinats involuntaris i violents causats per contraccions de la musculatura axial i apendicular proximal, que s'associa a lesions del nucli subtalàmic.

NOTA: Les extremitats afectades pel bal·lisme presenten l'aspecte de realitzar un ball erràtic i grotesc.

339 **banda diagonal de Broca** *n f*

sin. compl. **cinta diagonal de Broca** *n f*

es banda diagonal de Broca;
estría diagonal de Broca
en Broca diagonal band

NEUROANATOMIA. Feix de fibres, fonamentalment colinèrgiques, situat per darrere de la substància perforada anterior, que connecta l'àrea septal amb l'hipocamp i l'escorça piriforme.

340 **banya anterior** *n f*

veg. **banya ventral** *n f*

341 **banya d'Ammon** *n f*

veg. **hipocamp** *n m*

342 **banya dorsal** *n f*

sin. compl. **banya posterior** *n f*

es asta dorsal; asta posterior
en dorsal horn; posterior horn

NEUROANATOMIA. Porció posterior de la substància grisa de la medulla espinal en forma de banya que conté les interneurons dels circuits reflexos espinals polisínàptics.

NOTA: La banya dorsal correspon a la zona de projecció de les vies aferents sensorials ipsolaterals de les neurones dels ganglis de les arrels dorsals.

343 **banya intermediolateral** *n f*

veg. **banya lateral** *n f*

344 **banya lateral** *n f*

sin. compl. **banya intermediolateral** *n f*

es asta intermedio-lateral; asta lateral

en intermediolateral horn; lateral horn

NEUROANATOMIA. Porció intermèdia de la substància grisa de la medulla espinal en forma de banya, situada entre la banya ventral i la banya dorsal i limitada als segments toràcics i els lumbar superiors, que conté les neurones preganglionars de la divisió simpàtica del sistema nerviós autònom.

345 **banya posterior** *n f*veg. **banya dorsal** *n f*346 **banya ventral** *n f*sin. compl. **banya anterior** *n f*

es asta anterior; asta ventral

en anterior horn; ventral horn

NEUROANATOMIA. Porció anterior de la substància grisa de la medul·la espinal en forma de banya que conté les motoneurons que originen les prolongacions de l'arrel ventral del nervi espinal.

347 **barbitúric** *n m*

es barbitúric

en barbiturate

NEUROFARMACOLOGIA. Fàrmac d'activitat hipnòtica, ansiolítica i anestèsica que redueix l'activitat del sistema nerviós central mitjançant la potenciació de vies gabaèrgiques cerebrals, ja que s'uneix als receptors de GABA i obre directament els canals de Cl^- , de manera que incrementa l'entrada de l'ió Cl^- dins de la cèl·lula, la hiperpolaritza i en potencia l'activitat inhibidora.

NOTA: Són exemples de barbitúrics el pentobarbital i el secobarbital.

348 **baroreceptor** *n m*sin. compl. **receptor de pressió** *n m*

es barorreceptor; presorreceptor

en baroreceptor; pressoreceptor

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Receptor situat a la paret de les artèries caròtides, les artèries pròximes i les aurícules del cor que és sensible a la deformació dels elements elàstics i envia senyals a l'hipotàlem per a modificar el diàmetre arteriolar o la freqüència cardíaca amb la finalitat de mantenir estable la pressió arterial.

349 **barrera hematoencefàlica** *n f*

es barrera hematoencefàlica

en blood-brain barrier

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Estructura anatòmica amb la funció de barrera selectiva entre el medi vascular i el medi extracel·lular del sistema nerviós central, que impedeix el pas de les molècules de mida gran de la sang.

NOTA: 1. La permeabilitat de la barrera hematoencefàlica pot veure's alterada per diverses alteracions patològiques, com les malalties infeccioses i les inflamacions secundàries, que afavoreixen el pas de molècules de mida gran.

2. La barrera hematoencefàlica ha de ser travessada pels medicaments destinats al sistema nerviós central perquè siguin actius quan són administrats per via endovenosa.

350 **bastó** *n m*

es bastoncillo

en rod

NEUROHISTOLOGIA. Cèl·lula fotoreceptora de la retina especialitzada en la recepció de la llum, que permet la visió escotòpica.

351 **beina de mielina** *n f*

es vaina de mielina

en myelin sheath

NEUROHISTOLOGIA. Embolcall aïllant constituït per mielina que forma capes en espiral al voltant de l'axó, amb punts de discontinuïtat en els nòduls de Ranvier, i que permet accelerar la propagació axonal del potencial d'acció.

352 **beina de Schwann** *n f*veg. **neurilemma** *n m*

353 **benzodiazepina** *n f*

es benzodiazepina
en benzodiazepine

NEUROFARMACOLOGIA. Fàrmac d'activitat hipnòtica, ansiolítica, anestèsica i relaxant muscular que redueix l'activitat del sistema nerviós central mitjançant la potenciació de vies gabaèrgiques cerebrals.

NOTA: La benzodiazepina s'uneix als receptors de GABA i afavoreix la unió del GABA a aquests receptors, cosa que augmenta la freqüència d'obertura del canal de Cl^- integrat en aquests receptors. Això incrementa l'entrada de Cl^- dins la cèl·lula, que s'hiperpolaritza, de manera que se'n potencia l'activitat inhibidora.

354 **bioimpedància** *n f*

sin. compl. **impedància bioelèctrica** *n f*

es bioimpedancia; impedancia bioelèctrica
en bioelectrical impedance; bioimpedance

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Oposició que ofereix el medi biològic al pas del corrent elèctric altern, expressada com la relació entre la diferència de potencial aplicada i el corrent elèctric que travessa el medi.

NOTA: La unitat de mesura de la bioimpedància és l'ohm (Ω).

355 **blastòcit** *n m*

es blastocito
en blastocyte

NEUROBIOLOGIA DEL DESENVOLUPAMENT. Cèl·lula embrionària indiferenciada a partir de la qual es generen diverses línies cel·lulars durant el desenvolupament.

356 **blefaroptosi** *n f*

sin. **ptosi palpebral** *n f*

es blefaroptosis; ptosis palpebral
en blepharoptosis; palpebral ptosis

NEUROLOGIA. Caiguda de la parpella superior, causada generalment per una paràlisi del nervi motor ocular comú i ocasionalment per lesions del gangli estrellat o per infarts posterolaterals de la protuberància anular.

357 **blefarospasme** *n m*

es blefaroespasmio
en blepharospasm

NEUROLOGIA. Contracció tònica i espasmòdica bilateral del múscul orbicular de les parpelles que provoca la impossibilitat de mantenir els ulls oberts i que pot anar acompanyada d'altres moviments distònics cranials.

358 **blob** *n m*

es blob
en blob; cytochrome oxidase blob

NEUROHISTOLOGIA. Cadascuna de les estructures neuronals de forma cilíndrica presents a l'àrea visual primària del cervell, principalment a les capes superficials, que tenen una elevada concentració de mitocondris i són sensibles al color.

359 **bloc** *n m*

es bloque
en block

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Divisió d'una sessió experimental que pot contenir diferents condicions experimentals o variacions d'una tasca, les quals es presenten de forma continuada, ordenades seqüencialment, aleatoritzades o pseudoaleatoritzades.

- 360 **blocador d'adrenoreceptors** *n m*
 es adrenolític; antiadrenèrgic; bloqueador adrenèrgic
 en adrenergic blocking agent; adrenolytic agent; antiadrenergic agent
 NEUROFARMACOLOGIA. Antagonista dels receptors adrenèrgics.
- 361 **blocador d'adrenoreceptors α** *n m*
 sin. compl. **blocador α** *n m*
 es bloqueador α ; bloqueante α -adrenèrgic
 en alpha adrenergic blocking agent; alpha blocker; α -blocker
 NEUROFARMACOLOGIA. Antagonista dels receptors adrenèrgics α .
 NOTA: Els blocadors d'adrenoreceptors α s'utilitzen, per exemple, en el tractament dels trastorns d'ansietat o del trastorn per estrès posttraumàtic.
- 362 **blocador d'adrenoreceptors β** *n m*
 sin. compl. **blocador β** *n m*
 es bloqueador β ; bloqueante β -adrenèrgic
 en beta adrenergic blocking agent; beta blocker; β -blocker
 NEUROFARMACOLOGIA. Antagonista dels receptors adrenèrgics β .
 NOTA: Els blocadors d'adrenoreceptors β s'utilitzen, per exemple, per al tractament de la hipertensió arterial i de la pressió intraocular elevada, gràcies al seu efecte vasodilatador de les artèries.
- 363 **blocador α** *n m*
 veg. **blocador d'adrenoreceptors α** *n m*
- 364 **blocador β** *n m*
 veg. **blocador d'adrenoreceptors β** *n m*
- 365 **bloatge d'un canal** *n m*
 sin. **bloqueig d'un canal** *n m*
 es bloqueo de un canal
 en channel blocking
 NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Obturació del porus d'un canal per mitjà d'una molècula que actua reduint el pas d'ions a través del canal sense que això n'afecti la probabilitat d'obertura.
- 366 **bloqueig d'un canal** *n m*
 sin. **bloatge d'un canal** *n m*
- 367 **bòbing** *n m*
 es bobbing ocular; rebote ocular
 en bobbing; ocular bobbing
 NEUROLOGIA. Moviment ocular espontani vertical que consisteix en una desviació conjugada brusca cap avall dels ulls i un retorn lent a la posició d'origen, el qual s'associa habitualment amb una lesió a la protuberància.
- 368 **bomba de Ca^{2+}** *n m*
 veg. **bomba de calci** *n f*
- 369 **bomba de calci** *n f*
 sin. compl. **bomba de Ca^{2+}** *n m*
 es bomba de Ca^{2+} ; bomba de calcio
 en Ca^{2+} pump; calcium pump
 NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Bomba iònica que, mitjançant un canvi de conformació induït per l'energia obtinguda en hidrolitzar un enllaç monofosfat de l'ATP, permet la sor-

tida directa de Ca^{2+} de l'interior a l'exterior de la cèl·lula.

NOTA: La sortida de Ca^{2+} està acoblada a l'entrada de Na^+ des del medi extracel·lular.

370 **bomba de Na^+/K^+** *n f*

veg. **bomba de sodi i potassi** *n f*

371 **bomba de sodi i potassi** *n f*

sin. compl. **bomba de Na^+/K^+** *n f*

es bomba de Na^+/K^+ ; bomba de sodio-potasio

en Na^+/K^+ pump; sodium-potassium pump

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Bomba iònica que, mitjançant un canvi de conformació induït per l'energia obtinguda en hidrolitzar un enllaç monofosfat de l'ATP, bombeja simultàniament tres ions Na^+ de l'interior a l'exterior de la cèl·lula i dos ions K^+ de l'exterior a l'interior.

372 **bomba iònica** *n f*

es bomba iònica

en ionic pump

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Proteïna de membrana que permet l'intercanvi iònic entre l'interior i l'exterior de la membrana plasmàtica per transport actiu.

NOTA: Les bombes iòniques tenen un paper fonamental en el funcionament del sistema nerviós. Les més rellevants són la bomba de Ca^{2+} i la bomba de Na^+/K^+ .

373 **botó gustatiu** *n m*

es botón gustativo

en taste bud

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Agrupació cel·lular situada a les papil·les gustatives de la llengua on es localitzen les cèl·lules receptors del gust.

374 **botó sinàptic** *n m*

sin. compl. **terminal**

presinàptic *n m*

es botón sináptico;

terminal presináptico

en presynaptic terminal;

synaptic bouton

NEUROHISTOLOGIA. Terminal axonal distal en forma de dilatació ampul·lària des del qual s'alliberen les vesícules amb neurotransmissor.

375 **botulisme** *n m*

es botulismo

en botulism

NEUROLOGIA. Intoxicació, generalment alimentària, causada per la toxina botulínica, que actua a nivell presinàptic en la sinapsi neuromuscular i interfereix en l'alliberament d'acetilcolina.

NOTA: Els malalts afectats de botulisme presenten visió borrosa i diplopia, seguides de debilitat en la musculatura bulbar i posteriorment de la cara, coll, tronc i extremitats fins a arribar a una insuficiència respiratòria.

376 **bradicinèsia** *n f*

es bradicinesia

en bradykinesia

NEUROLOGIA. Lentitud anormal dels moviments que es manifesta com a símptoma característic de la malaltia de Parkinson i d'altres afeccions dels nuclis basals.

377 **bradipsíquia** *n f*

es bradipsiquia

en bradypsychia

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Alen·timent de les funcions cognitives

que sovint va acompanyat d'al·lentiment motor.

NOTA: La bradipsiquia s'observa sovint en el deteriorament frontosubcortical que s'associa a la malaltia de Parkinson, a l'esclerosi múltiple, i a altres processos degeneratius que afecten la substància blanca o els nuclis basals.

378 **branca V1 del nervi trigemin** *n f*

veg. **nervi oftàlmic** *n m*

379 **branca V2 del nervi trigemin** *n f*

veg. **nervi maxil·lar** *n m*

380 **branca V3 del nervi trigemin** *n f*

veg. **nervi mandibular** *n m*

381 **bregma** *n m*

es **bregma**

en **bregma**

NEUROANATOMIA. Punt d'unió situat entre l'os frontal i els ossos parietals en la porció anterior de la calota cranial, que resulta de la confluència entre la sutura coronal i la sutura sagital.

382 **brot axonal** *n m*

es **brote axonal**

en **axonal sprout**

NEUROHISTOLOGIA. Terminal axonal que, després d'una lesió en una via neural central o perifèrica, creix a través de la zona de lesió i per permetre una nova innervació d'estructures diana perifèriques.

383 **bucle fonològic** *n m*

es **bucle fonológico**

en **phonological loop**

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Subsistema de la memòria de tre-

ball coordinat per l'executiu central, que emmagatzema temporalment informació verbal i evita que s'oblidi mitjançant el repàs articulatori continu d'aquesta informació.

NOTA: El bucle fonològic forma part del model de la memòria de treball d'Alan Baddeley.

384 **bulb olfatori** *n m*

es **bulbo olfatorio**

en **olfactory bulb**

NEUROANATOMIA. Regió prosencefàlica situada al solc olfatori de la cara basal de l'encèfal, que s'uneix a la resta de l'encèfal pel tracte olfatori i s'encarrega de processar les sensacions olfatives.

NOTA: El bulb olfatori està connectat als seus receptors perifèrics, situats a la mucosa de les fosses nasals, per mitjà dels axons dels nervis olfactoris, els quals penetren a la cavitat cranial a través de la làmina cribrosa de l'etmoide.

385 **bulb raquídi** *n m*

sin. **medul·la oblonga** *n f*

es **bulbo raquídeo**; **médula oblonga**

en **medulla oblongata**

NEUROANATOMIA. Part inferior del tronc de l'encèfal que s'estén des de la protuberància anular fins a l'emergència del primer nervi cervical i continua caudalment amb la medul·la espinal de la regió cervical.

386 **bulímia nerviosa** *n f*

es **bulimia nerviosa**

en **bulimia nervosa**

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Trastorn del comportament alimentari caracteritzat per la presència d'episodis recorrents d'ingestió excessiva, descontrolada i ràpida d'aliments, seguits d'accions compensatòries destinades a prevenir l'augment de

pes i acompanyats de sentiment de culpa o inestabilitat emocional.

- 387 **α -bungarotoxina** *n f*
sin. **bungarotoxina α** *n f*

- 388 **bungarotoxina α** *n f*
sin. **α -bungarotoxina** *n f*

es alfa-bungarotoxina;
 α -bungarotoxina

en alpha-bungarotoxin;
 α -bungarotoxin

NEUROFARMACOLOGIA. Neurotoxina present en el verí de la serp *Bungarus multicinctus* que actua unint-se de forma irreversible als receptors nicotínics i impedit-ne l'obertura.

389 **cabdell neurofibril·lar** *n m*

es ovillo neurofibrilar
 en neurofibrillary tangle

NEUROHISTOLOGIA. Estructura intracel·lular fibrosa formada per l'acumulació d'elements del citosquelet organitzats en trajectòries helicoïdals, que es troba sobretot en neurones grans de l'escorça temporal i a l'hipocamp, present en el procés d'envelliment cerebral i de manera notable en la malaltia d'Alzheimer.

390 **cadena simpàtica** *n f*

es tronco simpático
 en sympathetic chain;
 sympathetic trunk

NEUROANATOMIA. Conjunt de ganglis situats a cada costat de la columna vertebral, que contenen els cossos de les neurones a partir de les quals s'originen les fibres postganglionars simpàtiques.

NOTA: La cadena simpàtica està formada habitualment per tres parells de ganglis cervicals, onze ganglis toràcics, quatre o cinc ganglis lumbar, quatre o cinc ganglis sacres i un gangli imparell situat a nivell del còccix.

391 **cadherina** *n f*

es cadherina
 en cadherin

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Proteïna transmembrana que depèn del Ca^{2+} per a esdevenir funcional i que intervé en l'adhesió cel·lular.

NOTA: Les cadherines s'uneixen entre si amb una alta especificitat, la qual cosa fa que les cèl·lules que expressen les mateixes cadherines es mantinguin unides, especialment durant el desenvolupament. La N-cadherina és específica de les neurones.

392 **calàsia** *n f*

es calasia
 en chaliasia

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Relaxació d'un esfínter d'innervació vegetativa, especialment del sistema gastrointestinal.

393 **calbindina** *n f*

es calbindina
 en calbindin

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Proteïna citosòlica quelant de calci present en diferents poblacions neuronals que està implicada en la regulació de la concentració intracel·lular de Ca^{2+} .

394 **calmodulina** *n f*

es calmodulina
en calmodulin

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Proteïna ubiqua molt sensible a la presència de Ca^{2+} , amb el qual forma un complex que actua com a modulador d'una gran varietat de proteïnes.

NOTA: La calmodulina s'activa quan, en unir-se al Ca^{2+} , experimenta un canvi de conformació que li permet unir-se a una gran varietat de substrats proteics.

395 **calota cranial** *n f*

es calota craneal
en calotte; skullcap

NEUROANATOMIA. Part superior del crani que cobreix l'encèfal.

396 **camp de Forel** *n m*

es campo de Forel
en field of Forel

NEUROANATOMIA. Confluència, en la regió subtalàmica, de fibres nervioses eferents del pàl·lid intern cap al tàlem i cap a altres nuclis del subtàlem i del mesencèfal.

NOTA: El camp de Forel recull fibres nervioses eferents del segment intern del pàl·lid constituïdes fonamentalment en tres fascicles: el fascicle lenticular, el fascicle talàmic i la nansa lenticular.

397 **camp H¹ de Forel** *n m*

veg. **fascicle talàmic de Forel** *n m*

398 **camp H² de Forel** *n m*

veg. **fascicle lenticular de Forel** *n m*

399 **camp ocular frontal** *n m*

es campo ocular frontal
en frontal eye field

NEUROANATOMIA. Àrea cortical frontal situada per davant de les àrees premotores i immediatament per darrere de l'escorça prefrontal, que

té la funció de controlar la desviació voluntària conjugada dels ulls.

NOTA: El camp ocular frontal correspon a l'àrea 8 de Brodmann.

400 **camp receptiu** *n m*

es campo receptivo
en receptive field

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Regió perifèrica i definida d'una neurona, sensible a la percepció d'una determinada modalitat d'estímul, que es projecta centralment sobre zones concretes de les vies i estructures sensorials específiques del sistema nerviós central.

401 **camp receptiu auditiu** *n m*

es campo receptivo auditivo
en auditory receptive field

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Camp receptiu de la via auditiva format pel conjunt de freqüències i intensitats de so a les quals una neurona és sensible.

402 **camp receptiu somestèsic** *n m*

es campo receptivo somestésico
en somatosensory receptive field

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Camp receptiu de la pell la innervació del qual convergeix en una mateixa neurona sensorial espinal, talàmica o cortical en resposta a estímul somestèsics.

403 **camp receptiu visual** *n m*

es campo receptivo visual
en visual receptive field

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Camp receptiu de la retina que envia senyals bioelèctrics a una

- neurona talàmica o cortical específica en resposta a un estímul visual.
- NOTA: Els camps receptius visuals de les cèl·lules de la retina s'organitzen al voltant d'un centre, de manera que la cèl·lula respon als estímuls del centre del camp receptiu, en forma de punts, mentre que s'inhibeix amb els estímuls de la perifèria.
- 404 **camp visual** *n m*
 es campo visual
 en visual field
 NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Regió espacial en forma de con que pot abastar la visió d'un ull o dels dos ulls sense efectuar cap tipus de moviment.
 NOTA: El camp visual s'expressa en graus angulars (°).
- 405 **canal de Ca^{2+}** *n m*
 veg. **canal de calci** *n m*
- 406 **canal de calci** *n m*
 sin. compl. **canal de Ca^{2+}** *n m*
 es canal de Ca^{2+} ; canal de calci
 en Ca^{2+} channel; calcium channel
 NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Canal iònic que regula selectivament la permeabilitat cel·lular al pas de Ca^{2+} .
 NOTA: Hi ha quatre tipus diferents de canals de Ca^{2+} , amb blocadors específics. Es regulen pel voltatge, ja que en estat de repòs estan tancats i s'obren quan la cèl·lula es despolaritza.
- 407 **canal de Cl^-** *n m*
 veg. **canal de clor** *n m*
- 408 **canal de clor** *n m*
 sin. compl. **canal de Cl^-** *n m*
 es canal de Cl^- ; canal de cloro
 en chloride channel; Cl^- pump
 NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Canal iònic que regula selectivament la permeabilitat del Cl^- .
 NOTA: Els canals de Cl^- tenen relació amb els processos que configuren el potencial de repòs de membrana i intervien en el manteniment del volum cel·lular.
- 409 **canal de K^+** *n m*
 veg. **canal de potassi** *n m*
- 410 **canal de Na^+** *n m*
 veg. **canal de sodi** *n m*
- 411 **canal de potassi** *n m*
 sin. compl. **canal de K^+** *n m*
 es canal de K^+ ; canal de potasio
 en K^+ channel; potassium channel
 NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Canal iònic que regula selectivament la permeabilitat cel·lular al pas de K^+ .
 NOTA: S'han descrit quatre tipus de canals de K^+ segons el mecanisme d'activació: per voltatge, per Ca^{2+} , per canals acoblats a un receptor o per altres modalitats. Cadascun presenta característiques específiques de corrent, conductància i molècules bloquejadores.
- 412 **canal de sodi** *n m*
 sin. compl. **canal de Na^+** *n m*
 es canal de Na^+ ; canal de sodio
 en Na^+ channel; sodium channel
 NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Canal iònic que regula selectivament la permeabilitat cel·lular al pas de Na^+ .
 NOTA: S'han descrit nou tipus diferents de canals de Na^+ segons el mecanisme d'activació: per voltatge, per concentració d'ions, per unió a un lligand o per

altres modalitats. En els axons, regulen la despolarització de la membrana.

- 413 **canal en repòs** *n m*
veg. **canal passiu** *n m*

- 414 **canal iònic** *n m*

es canal iónico
en ionic channel

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Proteïna de membrana generadora d'un porus que permet el pas selectiu de determinats ions per mitjà de transport passiu.

Nota: Els canals iònics poden presentar tres estats, corresponents a configuracions diferents de la proteïna de membrana: obert, tancat o inactivat.

- 415 **canal iònic d'activació mecànica** *n m*

sin. compl. **canal iònic mecanosensor** *n m*

es canal de activación mecánica;
canal mecanosensor
en mechanical gated channel

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Canal iònic especialitzat en la transducció d'estímuls mecànics a estímuls elèctrics o a fluxos iònics.

- 416 **canal iònic mecanosensor** *n m*

veg. **canal iònic d'activació mecànica** *n m*

- 417 **canal passiu** *n m*

sin. compl. **canal en repòs** *n m*

es canal en reposo; canal pasivo
en leakage channel; nongated channel; passive ion channel; resting channel

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Canal iònic permeable al pas d'ions, bàsicament de K⁺, l'activació del qual

no depèn de cap lligand ni de cap canvi de voltatge.

Nota: Els canals passius es mantenen oberts indefinidament i són responsables del potencial de repòs de membrana.

- 418 **capa d'entrada** *n f*

es capa de entrada
en input layer

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Capa d'una xarxa neuronal artificial formada pel conjunt de neurones que reben els senyals d'entrada a la xarxa.

- 419 **capa de sortida** *n f*

es capa de salida
en output layer

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Capa d'una xarxa neuronal artificial formada pel conjunt de neurones que generen els senyals de sortida de la xarxa.

- 420 **capa granular** *n f*

es capa granular
en granular layer

NEUROHISTOLOGIA. Capa de l'escorça cerebral i de l'escorça cerebel·losa en la qual predominen les neurones granulars.

Nota: Actualment es considera que la capa granular correspon en el neocòrtex a la capa IV, en l'hipocamp a la circumvolució dentada i en l'escorça cerebel·losa a la capa granular del cerebel.

- 421 **capa infragranular** *n f*

es capa infragranular
en infragranular layer

NEUROHISTOLOGIA. Capa del neocòrtex, localitzada internament a la capa granular, que envia les projeccions axonals de les seves neurones a altres regions de l'escorça cerebral, al tàlem i a altres nuclis subcorticals.

NOTA: La capa infragranular correspon a les capes V i VI del neocòrtex. Té una funció fonamentalment efectora.

422 **capa molecular** *n f*

es capa molecular
en molecular layer

NEUROHISTOLOGIA. Capa més superficial de l'escorça cerebral i de l'escorça cerebel·losa, amb poca densitat neuronal i alta densitat de projeccions dendrítiques provinents de neurones localitzades en capes més profundes.

423 **capa nuclear externa de la retina** *n f*

es capa nuclear externa de la retina
en external nuclear layer of retina

NEUROHISTOLOGIA. Capa de la retina situada en posició distal respecte del centre de l'ull i formada per la juxtaposició dels cossos de les cèl·lules fotoreceptors.

424 **capa nuclear interna de la retina** *n f*

es capa nuclear interna de la retina
en inner nuclear layer of retina

NEUROHISTOLOGIA. Capa de la retina situada en posició proximal respecte del centre de l'ull i formada bàsicament per cossos de neurones bipolars, cèl·lules horitzontals, cèl·lules interplexiformes i cèl·lules amacrines.

425 **capa oculta** *n f*

es capa oculta
en hidden layer

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Capa d'una xarxa neuronal artificial formada pel conjunt de neurones

que reben entrades des d'altres neurones i produeixen sortides cap a altres neurones.

426 **capa piramidal** *n f*

es capa piramidal
en pyramidal layer

NEUROHISTOLOGIA. Capa de l'escorça cerebral en la qual predominen les neurones piramidals.

NOTA: Actualment es considera que la capa piramidal correspon a la capa V en el neocòrtex i al peu de l'hipocamp.

427 **capa plexiforme externa de la retina** *n f*

es capa plexiforme externa de la retina
en external plexiform layer of retina

NEUROHISTOLOGIA. Capa de la retina formada bàsicament per les connexions sinàptiques entre els fotoreceptors, les neurones bipolars i les cèl·lules horitzontals.

428 **capa plexiforme interna de la retina** *n f*

es capa plexiforme interna de la retina
en inner plexiform layer of retina

NEUROHISTOLOGIA. Capa de la retina formada per les connexions sinàptiques entre les cèl·lules ganglionars, les neurones bipolars, les cèl·lules amacrines i les cèl·lules interplexiformes.

429 **capa supragranular** *n f*

es capa supragranular
en supragranular layer

NEUROHISTOLOGIA. Capa del neocòrtex localitzada superficialment a la capa granular.

NOTA: Actualment es considera que la capa supragranular correspon a les capes I, II i III del neocòrtex.

430 **capa zonal de Waldeyer** *n f*

es capa zonal de Waldeyer

en Waldeyer zonal layer

NEUROHISTOLOGIA. Capa de substància grisa que constitueix el cap de la banya dorsal de la medul·la espinal.

431 **càpsula externa** *n f*

es cápsula externa

en external capsule

NEUROANATOMIA. Substància blanca situada entre el claustre i el putamen.

432 **càpsula extrema** *n f*

es cápsula extrema

en extreme capsule

NEUROANATOMIA. Conjunt de fibres que conformen la substància blanca subcortical de l'ínsula.

NOTA: La càpsula extrema es troba situada entre l'ínsula i el claustre i és una via de comunicació bidireccional entre aquestes dues àrees i les àrees de Broca i de Wernicke.

433 **càpsula interna** *n f*

es cápsula interna

en internal capsule

NEUROANATOMIA. Substància blanca situada entre el diencèfal i els nuclis basals per la qual passen les fibres de projecció que uneixen els hemisferis cerebrals amb altres àrees del sistema nerviós.

434 **caragol** *n m*veg. còclea *n f*435 **caspasa** *n f*

es caspasa

en caspase

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Enzim proteolític intracel·lular que es-

cindeix proteïnes en les posicions ocupades per residus d'àcid aspàrtic i forma part de les cascades enzimàtiques que provoquen la mort cel·lular per apoptosi.

436 **càstig** *n m*

es castigo

en punishment

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Mètode del condicionament operant en què es provoca la disminució de la freqüència d'una resposta mitjançant l'associació d'un estímul aversiu o l'omissió d'un estímul apetitiu referits a aquesta resposta.

NOTA: El càstig pot ser positiu o negatiu, segons si es produeix per associació d'un estímul aversiu o per omissió d'un estímul apetitiu, respectivament.

437 **catalèpsia** *n f*

es catalepsia

en catalepsy

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Estat d'immobilitat i incomunicació combinat amb rigidesa plàstica de les extremitats, les quals romanen en la posició en què se les deixa.

NOTA: La catalèpsia es pot observar en diversos trastorns, com ara l'esquizofrènia.

438 **cataplexia** *n f*

es cataplejia

en cataplexy

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Pèrdua sobtada però transitòria del to muscular amb debilitat generalitzada o local, produïda per un estat emocional particular.

439 **catatonía** *n f*

es catatonía; catatonía

en catatonía

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Alteració psicomotora caracteritzada

- per un comportament motor anormal i per períodes d'hiperactivitat o d'hipoactivitat extremes.
- 440 **catecolamina** *n f*
 es catecolamina
 en catecholamine
 NEUROQUÍMICA. Mononamina derivada de la tirosina, formada per un grup amino i un grup catecol, que actua al sistema nerviós central i al sistema nerviós perifèric.
 NOTA: La família de les catecolamines comprèn la dopamina, la noradrenalina i l'adrenalina.
- 441 **catió** *n m*
 es catión
 en cation
 NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Ió amb una càrrega elèctrica positiva.
 NOTA: El Na⁺ i el K⁺ són els cations que tenen un paper més rellevant en els fenòmens elèctrics cel·lulars.
- 442 **causal·gia** *n f*
 es causalgia
 en causalgia
 NEUROLOGIA. Síndrome amb dolor urent sostingut, al·lodínia i hiperpatia produïda per una lesió traumàtica d'un nervi i associada sovint a una disfunció vasomotora i sudomotora.
- 443 **cavitat epidural** *n f*
 veg. **espai epidural** *n m*
- 444 **cefalàlgia** *n f*
 sin. **cefalea** *n f*
 sin. compl. **mal de cap** *n m*
 es cefalalgia; cefalea; dolor de cabeza
 en cephalalgia; cephealea; headache
 NEUROLOGIA. Dolor difús en diverses parts del cap que no es limita a l'àrea de distribució de cap nervi.
- 445 **cefalàlgia per hipotensió endocranial** *n f*
 es cefalalgia por hipotensión endocraneal
 en low cerebrospinal fluid pressure headache
 NEUROLOGIA. Cefalàlgia produïda per una disminució de la pressió del líquid cefaloraquídi a l'interior de les cavitats ventriculars cerebrals, secundària a traumatismes o a punxions lumbars o bé d'origen espontani, que es desencadena amb la bipedestació i cedeix amb el decúbit.
- 446 **cefalea** *n f*
 sin. **cefalàlgia** *n f*
- 447 **cefàlic -a** *adj*
 es cefálico
 en cephalic
 NEUROANATOMIA. Relatiu o pertanyent al cap.
- 448 **ceguesa cortical** *n f*
 es ceguera cortical
 en cortical blindness
 NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Pèrdua de la visió deguda a lesions bilaterals extenses de l'escorça estriada del lòbul occipital.

449 **ceguesa crepuscular** *n f*veg. **nictalopia** *n f*450 **ceguesa diürna** *n f*veg. **hemeralopia** *n f*451 **ceguesa nocturna** *n f*veg. **nictalopia** *n f*452 **cèl·lula amacrina** *n f*es **célula amacrina**en **amacrine cell**

NEUROHISTOLOGIA. Neurona de la capa nuclear interna de la retina que connecta horitzontalment les cèl·lules ganglionars i les neurones bipolars.

453 **cèl·lula bipolar** *n f*veg. **neurona bipolar** *n f*454 **cèl·lula bipolar de la retina** *n f*veg. **neurona bipolar de la retina** *n f*455 **cèl·lula ciliada** *n f*es **célula ciliada**en **hair cell**

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Cèl·lula sensorial amb cilis present a l'òrgan espiral que registra canvis del potencial de membrana en resposta a moviments dels cilis provocats pels estímuls sensorials que actuen sobre el sistema auditiu i el sistema vestibular.

456 **cèl·lula complexa de l'àrea visual primària** *n f*es **célula compleja del área visual primaria**en **complex cell of primary visual cortex**

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Neurona de l'àrea visual pri-

mària amb un camp receptiu visual extens, que respon a estímuls visuals en forma de barres o de contorns amb orientacions específiques.

NOTA: Les cèl·lules complexes de l'àrea visual primària són molt abundants i, a diferència de les cèl·lules simples, no estan organitzades en camps receptius d'antagonisme mutu i responen invariablement a estímuls adequats amb canvis fixos de la seva potència de descàrrega.

457 **cèl·lula cromafí** *n f*es **célula cromafín**en **chromaffin cell**

NEUROHISTOLOGIA. Cèl·lula de la glàndula suprarenal que emmagatzema i allibera catecolamines.

458 **cèl·lula de Bergmann** *n f*sin. **glia de Bergmann** *n f*es **célula de Bergmann; glia de Bergmann**en **Bergmann cell; Bergmann glia**

NEUROHISTOLOGIA. Astròcit predominant a l'escorça cerebel·losa que té el cos al voltant de les cèl·lules de Purkinje, del qual surten unes prolongacions radials que arriben a la superfície del cerebel i formen la glia limitant.

459 **cèl·lula de cistella** *n f*es **célula en cesta**en **basket cell**

NEUROHISTOLOGIA. Interneurona l'axó de la qual envolta el cos de la neurona postsinàptica per a establir sinapsis amb les seves dendrites.

460 **cèl·lula de micròglia** *n f*sin. compl. **micròglia** *n f*es **célula microglial; microglia**en **microglia; microglial cell**

NEUROHISTOLOGIA. Cèl·lula de micròglia del sistema nerviós central,

amb prolongacions molt fines i ramificades, que actua com a fagòcit del teixit nerviós.

NOTA: Les cèl·lules de microglia tenen relació amb els vasos sanguinis i constitueixen el component cel·lular del sistema immunitari en el sistema nerviós central.

461 **cèl·lula de Müller** *n f*

sin. **glia de Müller** *n f*

es cèlula de Müller; glia de Müller

en Müller cell; Müller glia

NEUROHISTOLOGIA. Astròcit de forma allargada que travessa les capes de la retina des de l'estrat de fotoreceptors fins a l'estrat de cèl·lules ganglionars de la retina.

462 **cèl·lula de neuròglia** *n f*

sin. compl. **cèl·lula glial** *n f*

es cèlula de neuroglia; cèlula glial; cèlula neuroglial

en glial cell; neuroglia cell; neuroglial cell

NEUROHISTOLOGIA. Cadascuna de les cèl·lules que constitueixen la neuròglia.

NOTA: Són cèl·lules de neuròglia els astròcits, els oligodendrocits, els endimòcits, les cèl·lules de microglia, la glia radial, les cèl·lules de Schwann i les cèl·lules satèl·lit.

463 **cèl·lula de Purkinje** *n f*

veg. **neurona de Purkinje** *n f*

464 **cèl·lula de Schwann** *n f*

es cèlula de Schwann

en Schwann cell

NEUROHISTOLOGIA. Cèl·lula de neuròglia del sistema nerviós perifèric, de nucli gros i ovalat, que origina la beina de mielina al voltant dels axons mielínics.

465 **cèl·lula diana** *n f*

es cèlula diana

en target cell

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Cèl·lula amb un receptor específic que respon a un agent determinat, com ara una hormona o un fàrmac, o que rep innervació procedent d'una o diverses neurones i desenvolupa una funció executora motora o autonòmica.

NOTA: Les cèl·lules diana de les fibres musculars estriades o llises fan una funció executora motora, mentre que les de les glàndules sudorípares o del teixit muscular llis dels vasos arterials fan una funció executora autonòmica.

466 **cèl·lula endimàtica** *n f*

veg. **endimòcit** *n m*

467 **cèl·lula ganglionar de la retina** *n f*

sin. **neurona ganglionar** *n f*

es cèlula ganglionar de la retina; neurona ganglionar

en ganglion cell of retina; ganglion neuron

NEUROHISTOLOGIA. Neurona de la retina que té connexió amb les neurones bipolars i, a través seu, amb els fotoreceptors.

NOTA: L'axó de cada cèl·lula ganglionar es transforma en una fibra del nervi òptic.

468 **cèl·lula glial** *n f*

veg. **cèl·lula de neuròglia** *n f*

469 **cèl·lula horitzontal** *n f*

es cèlula horitzontal

en horizontal cell

NEUROHISTOLOGIA. Interneurona de la retina localitzada en la capa nuclear interna que emet axons col·laterals que connecten horitzontal-

ment entre si els fotoreceptors i les neurones bipolars.

470 cèl·lula interplexiforme *n f*

es cèlula interplexiforme
en interplexiform cell

NEUROHISTOLOGIA. Neurona de la retina que connecta la capa plexiforme interna amb la capa plexiforme externa.

471 cèl·lula neuroendocrina *n f*

veg. **cèl·lula neurosecretora** *n f*

472 cèl·lula neurosecretora *n f*

sin. compl. **cèl·lula neuroendocrina** *n f*

es cèlula neuroendocrina; cèlula neurosecretora

en neuroendocrine cell; neurosecretory cell

NEUROHISTOLOGIA. Neurona hipotalàmica especialitzada que allibera hormones al sistema circulatori i permet la connexió i la transducció de senyal entre el sistema nerviós central i el sistema endocrí.

473 cèl·lula postsinàptica *n f*

es cèlula postsinàptica
en postsynaptic cell

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Neurona que té l'excitabilitat afectada per senyals elèctrics o químics procedents d'una cèl·lula presinàptica amb la qual forma un contacte sinàptic.

474 cèl·lula presinàptica *n f*

es cèlula presinàptica
en presynaptic cell

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Neurona que allibera molècules de neurotransmissor sobre una cèl·lula postsinàptica amb la finalitat de transmetre l'activitat elèctrica associada a un senyal nerviós.

475 cèl·lula principal de l'hipocamp *n f*

es cèlula principal del hipocampo

en hippocampal principal cell

NEUROANATOMIA. Neurona de l'hipocamp l'axó de la qual contribueix a formar el tracte de sortida de l'hipocamp i l'alveus.

476 cèl·lula satèl·lit *n f*

sin. compl. **amfícit** *n m*

es anfícito; cèlula satèl·lite

en amphicyte; satellite cell

NEUROHISTOLOGIA. Cèl·lula de neuròglia del sistema nerviós perifèric amb forma aplanada que envolta les neurones ganglionars del gangli espinal i els dona suport metabòlic.

477 cèl·lula simple de l'àrea visual primària *n f*

es cèlula simple del àrea visual primària

en simple cell of primary visual cortex

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Neurona de l'àrea visual primària amb un camp receptiu visual petit, que respon a estímuls visuals en forma de barra o de contorn amb orientacions específiques.

NOTA: Les cèl·lules simples de l'àrea visual primària tenen una activitat espontània escassa i, a diferència de les cèl·lules complexes, presenten camps receptius d'antagonisme mutu.

478 centre de la gana *n m*

es centro del hambre

en feeding center; hunger center

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Centre nerviós situat a l'hipotàlem lateral que regula les sensacions de necessitat d'ingestió d'aliments.

479 **centre de la sacietat** *n m*

es centro de la saciedad
en satiety center

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Centre nerviós situat al nucli hipotalàmic ventromedial que regula les sensacions de satisfacció del desig d'ingestió d'aliments sòlids o de líquids.

480 **centre de la set** *n m*

es centro de la sed
en thirst center

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Centre nerviós situat a l'hipotàlem lateral que regula les sensacions de necessitat d'ingestió de líquids.

481 **centre de Lumsden** *n m*

veg. **centre pneumotàctic** *n m*

482 **centre de relleu** *n m*

es centro de relevo
en relay center

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Estructura del sistema nerviós, normalment nuclis o regions neuronals, que rep fibres aferents sensorials i s'encarrega de projectar-les a altres regions d'una mateixa via.

NOTA: El centre de relleu principal és el tàlem.

483 **centre nerviós** *n m*

es centro nervioso
en nerve center

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Grup de cèl·lules nervioses que dirigeix i coordina una funció determinada.

484 **centre pneumotàctic** *n m*

sin. compl. **centre de Lumsden** *n m*

es centro de Lumsden; centro pneumotáxico
en pneumotaxic center

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Centre nerviós situat a la part superior de la protuberància que inhibeix rítmicament la inspiració amb independència del nervi vague.

485 **centre respiratori** *n m*

es centro respiratorio
en respiratory center

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Centre nerviós situat al bulb raquidi, format per neurones expiratòries i neurones inspiratòries d'activitat alterna i regulades pel centre pneumotàctic, que controla l'activitat de les motoneurones respiratòries de la medul·la espinal.

486 **cercle arterial cerebral** *n m*

sin. compl. **polígon de Willis** *n m*

es círculo arterial cerebral;
 polígono de Willis
en arterial circle of Willis;
 cerebral arterial circle

NEUROANATOMIA. Conducte arterial anastomòtic situat a la base de l'encèfal i format per la connexió entre el sistema de l'artèria caròtida interna i el sistema vertebrobasilar, que permet que la sang que entra per qualsevol dels dos sistemes es distribueixi a qualsevol part de l'encèfal.

487 **cerebel** *n m*

es cerebelo
en cerebellum

NEUROANATOMIA. Porció de l'encèfal situada a la fossa posterior del crani

que cobreix la cara dorsal de la protuberància i del bulb raquidi, i que participa en el control, la planificació i la correcció de l'activitat motora voluntària.

NOTA: 1. El cerebel està constituït pel vermis, al voltant del qual se situen simètricament els dos hemisferis cerebel·losos. En aquests dos hemisferis es diferencia una regió superficial cortical, que conté els cossos neuronals, i una regió profunda, que conté les vies axonals i els nuclis cerebel·losos.

2. Hi ha estudis recents que mostren la implicació del cerebel en funcions complexes relacionades amb activitats cognitives.

488 **cervell** *n m*

es cerebro
en cerebrum

NEUROANATOMIA. Porció més gran i rostral de l'encèfal formada pels dos hemisferis cerebrals i el diencèfal.

NOTA: El cervell assoleix la complexitat i el volum màxims en els mamífers, i el volum màxim relatiu en els primats, molt especialment en l'espècie humana.

489 **cervell dividit** *n m*

veg. **cervell escindit** *n m*

490 **cervell escindit** *n m*

sin. compl. **cervell dividit** *n m*

es cerebro dividido; cerebro
escindido
en split brain

NEUROLOGIA. Cervell en què no és possible el pas d'estímul elèctric d'un hemisferi a l'altre, com a conseqüència d'una comissurotomia.

491 **cicatriu glial** *n f*

es cicatriz glial
en glial scar

NEUROHISTOLOGIA. Estructura formada després d'una lesió anisomòrfica

per l'acumulació d'astròcits reactius, fibroblasts, macròfags i dipòsits de col·lagen, els quals constitueixen una barrera fibrosa que aïlla la zona danyada i dificulta la regeneració del teixit nerviós.

492 **ciclocefàlia** *n f*

es ciclocefalia
en cyclocephaly

NEUROBIOLOGIA DEL DESENVOLUPAMENT. Malformació congènita caracteritzada per la fusió i manca de desenvolupament dels hemisferis cerebrals.

NOTA: La ciclocefàlia sol anar associada a la ciclopia.

493 **ciclopia** *n f*

es ciclopia
en cyclopia

NEUROBIOLOGIA DEL DESENVOLUPAMENT. Malformació congènita caracteritzada per la presència d'una sola cavitat orbitària, disposada generalment a la línia mediana de la cara.

NOTA: La ciclopia normalment es produeix com a resultat d'una holoprosencefàlia.

494 **cicloplegia** *n f*

es cicloplejia
en cycloplegia

NEUROLOGIA. Paràlisi del múscul ciliar de l'iris que impedeix l'acomodació ocular.

NOTA: La cicloplegia s'observa generalment després de l'administració de col·liris per a l'exploració del fons d'ull o en patologies que afecten el nervi motor ocular comú.

495 **ciència cognitiva** *n f*

es ciencia cognitiva
en cognitive science

DISCIPLINES CONNEXES. Ciència multidisciplinària que busca determinar

la naturalesa de la ment i el comportament humà com a prototips, mitjançant l'estudi de sistemes, naturals o artificials, que presenten comportaments intel·ligents.

NOTA: 1. La ciència cognitiva se centra especialment en l'estudi dels processos i les operacions implicats en la percepció, l'atenció, el pensament, la memòria, l'aprenentatge, el llenguatge, el càlcul, l'emotivitat, la creativitat o la consciència. 2. La ciència cognitiva inclou disciplines com la intel·ligència artificial, la lingüística i la filosofia de la ment.

496 **cinasa** *n f*

sin. **quinasa** *n f*

es cinasa; quinasa

en kinase

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Enzím que utilitza molècules d'ATP per a catalitzar la fosforilació d'altres proteïnes i regular-ne l'activitat enzimàtica o la funció.

497 **cinesina** *n f*

es cinesina; quinesina

en kinesin

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Proteïna motora que pot unir-se a la superfície d'un microtúbul i desplaçar-s'hi longitudinalment arrossegant una càrrega, mitjançant ATP com a font d'energia, responsable del transport anterògrad dels components cel·lulars.

498 **cinestèsia** *n f*

es cinestesia

en kinesthesia

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Modalitat sensorial encarregada de transmetre als centres nerviosos superiors informació sobre la posició de les articulacions i el

moviment de les extremitats i del cos sense ús de la visió.

NOTA: La cinestèsia és percebuda bàsicament per receptors cutanis, capsulars articulars i sensorials musculars, com els òrgans del Golgi i els fusos neuromusculars.

499 **cíngol** *n m*

es cíngulo

en cingulum

NEUROANATOMIA. Conjunt de fibres d'associació llargues situades a l'interior de la circumvolució cingular que uneixen la substància perforada anterior amb la circumvolució parahipocàmica.

NOTA: El cíngol té un paper important en les connexions entre la circumvolució cingular i l'escorça entorínica i, consegüentment, en la formació de l'hipocamp. Tanca el circuit de Papez.

500 **cinquè parell cranial** *n m*

veg. **nervi trigemin** *n m*

501 **cinta de Reil** *n f*

veg. **lemnisc medial** *n m*

502 **cinta diagonal de Broca** *n f*

veg. **banda diagonal de Broca** *n f*

503 **cinta olfactiva** *n f*

veg. **tracte olfactiv** *n m*

504 **cinta òptica** *n f*

veg. **tracte òptic** *n m*

505 **cinta vascular** *n f*sin. **estria vascular** *n f*sin. compl. **estria de Corti** *n f*

es cinta vascular; estria vascular

en stria vascularis; vascular ribbon

NEUROANATOMIA. Capa de teixit vascular que recobreix la paret externa del conducte coclear i conté l'epiteli i els vasos sanguinis secretors de l'endolimfa.

506 **circuit de Papez** *n m*

es circuito de Papez

en Papez circuit

NEUROANATOMIA. Circuit tancat de connexions, amb inici i final a l'hipocamp, que participa en el processament emocional, en la memòria declarativa a curt termini i en les funcions autonòmiques.

NOTA: El circuit de Papez va ser descrit inicialment per l'anatomista James Papez l'any 1937. Actualment es considera que està format per una projecció de fibres des del subicle i l'hipocamp fins als tubercles mamil·lars de l'hipotàlem mitjançant el fornix, una connexió des de l'hipotàlem fins als nuclis talàmics anteriors, les fibres talamocorticals fins a la circumvolució del cíngol i la connexió de retorn a l'hipocamp mitjançant les fibres del cíngol.

507 **circuit equivalent** *n m*

es circuito equivalente

en equivalent circuit

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Representació elèctrica de les neurones i els circuits neuronals basada en conductors, condensadors, resistències, fonts d'energia i altres dispositius, que permet modelitzar l'activitat elèctrica neuronal.

508 **circuit integrat** *n m*

es circuito integrado

en integrated circuit

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Conjunt de transistors, resistències i condensadors convenientment interconnectats que es construeix sobre un xip mitjançant tècniques microelectròniques.

NOTA: En un ús terminològic poc precís la denominació *circuit integrat* es fa servir com a sinònima de *xip*.

509 **circuit neuronal** *n m*sin. compl. **xarxa neuronal** *n f*

es circuito neuronal; red neuronal

en neural network; neuronal circuit

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Conjunt funcional de neurones interconnectades físicament o relacionades funcionalment que s'influencien les unes a les altres.

510 **circumvolució angular** *n f*sin. compl. **plec corb** *n m*

es circunvolución angular; pliegue curvo

en angular gyrus

NEUROANATOMIA. Circumvolució situada a la cara lateral de cadascun dels hemisferis cerebrals que envolta la porció posterior del solc temporal superior i se situa darrere de la circumvolució supramarginal.

NOTA: La circumvolució angular forma part del lobel parietal inferior.

511 **circumvolució cerebral** *n f*sin. compl. **plec cerebral** *n m*

es circunvolución cerebral; giro cerebral

en cerebral gyrus; gyrus

NEUROANATOMIA. Cadascun dels repliegaments de la superfície del

- cervell, limitats pels solcs cerebrals, que permeten augmentar-ne la superfície i la complexitat fisiològica.
- NOTA: El patró de plegament que formen les circumvolucions i els solcs cerebrals es manté de manera més o menys constant en els individus que pertanyen a una mateixa espècie.
- 512 **circumvolució cingular** *n f*
veg. **circumvolució del cíngol** *n f*
- 513 **circumvolució de Heschl** *n f*
veg. **circumvolució temporal transversa** *n f*
- 514 **circumvolució del cíngol** *n f*
sin. compl. **circumvolució cingular** *n f*; **circumvolució del cos callós** *n f*
es *circunvolución cingulada*;
giro cingular
en *cingulate cortex*; *cingulate gyrus*
NEUROANATOMIA. Circumvolució situada a la cara interna dels dos hemisferis cerebrals que passa per sobre del cos callós i en ressegueix el contorn.
NOTA: Es diferencien dues porcions de la circumvolució del cíngol: la porció anterior, que se situa al voltant del genoll del cos callós i està implicada en la detecció d'errors, l'especificació dels components afectius dels estímuls, la motivació i la iniciació de conductes, i la porció posterior, que se situa sobre l'espleni del cos callós i està implicada en els processos de la memòria i l'orientació espacial.
- 515 **circumvolució del cos callós** *n f*
veg. **circumvolució del cíngol** *n f*
- 516 **circumvolució dentada** *n f*
sin. compl. **cos bollat** *n m*; **cos dentat** *n m*
es *circunvolución dentada*; giro dentado
en *dentate fascia*; *dentate gyrus*
NEUROANATOMIA. Regió de la formació hipocàmpica situada al llarg de la cara medial de l'hipocamp que presenta entre dotze i vint escotadures en forma de serra.
- 517 **circumvolució frontal ascendent** *n f*
veg. **circumvolució precentral** *n f*
- 518 **circumvolució frontal inferior** *n f*
sin. compl. **tercera circumvolució frontal** *n f*
es *circunvolución frontal inferior*; *tercera circunvolución frontal*
en *inferior frontal gyrus*; *third frontal gyrus*
NEUROANATOMIA. Circumvolució situada a la part inferior i externa del lòbul frontal i que limita superiorment amb el solc frontal inferior.
NOTA: La circumvolució frontal inferior es divideix en tres porcions: l'orbicular, la triangular i l'opercular. L'àrea de Broca se situa en les porcions triangular i opercular.
- 519 **circumvolució parahipocàmpica** *n f*
es *circunvolución parahipocámpica*
en *parahippocampalis gyrus*
NEUROANATOMIA. Circumvolució situada al lòbul temporal que continua la circumvolució del cíngol i limita lateralment amb el solc col·lateral,

que la separa de la circumvolució occipitotemporal medial.

NOTA: La circumvolució parahipocàmpica forma part del sistema límbic.

520 **circumvolució parietal ascendent** *n f*

veg. **circumvolució postcentral** *n f*

521 **circumvolució postcentral** *n f*

sin. compl. **circumvolució parietal ascendent** *n f*

es circumvolución parietal ascendente; circumvolución poscentral

en ascending parietal gyrus; postcentral gyrus

NEUROANATOMIA. Circumvolució del lòbul parietal del cervell situada darrere del solc central i davant del solc postcentral, que s'uneix a la circumvolució precentral mitjançant un plec de pas.

NOTA: En la circumvolució postcentral es troba l'àrea somatosensorial primària.

522 **circumvolució precentral** *n f*

sin. compl. **circumvolució frontal ascendent** *n f*

es circumvolución frontal ascendente; circumvolución precentral

en anterior central gyrus; precentral gyrus

NEUROANATOMIA. Circumvolució del lòbul frontal del cervell, situada davant del solc central i darrere del solc precentral, el peu de la qual s'uneix a l'extremitat inferior de la circumvolució postcentral mitjançant un plec de pas.

NOTA: En la circumvolució precentral es troba l'àrea motora primària.

523 **circumvolució supramarginal** *n f*

es circumvolución angular

en supramarginal gyrus

NEUROANATOMIA. Circumvolució de la cara lateral de cadascun dels hemisferis cerebrals que se situa davant de la circumvolució angular i envolta la porció posterior del solc lateral del cervell.

NOTA: La circumvolució supramarginal forma part del lòbul parietal inferior.

524 **circumvolució temporal superior** *n f*

sin. compl. **primera circumvolució temporal** *n f*

es circumvolución temporal superior; primera circumvolución temporal

en first temporal gyrus; superior temporal gyrus

NEUROANATOMIA. Circumvolució del lòbul temporal que se situa sobre el solc temporal superior i segueix el solc lateral, del qual constitueix el llavi inferior.

NOTA: En la circumvolució temporal superior es troben l'àrea de Wernicke i part de les àrees auditives primària i secundària

525 **circumvolució temporal transversa** *n f*

sin. compl. **circumvolució de Heschl** *n f*

es circumvolución de Heschl; circumvolución temporal transversa

en Heschl's gyrus; transverse temporal gyrus

NEUROANATOMIA. Circumvolució situada al llavi inferior del solc lateral, immediatament darrere del lòbul de l'ínsula

NOTA: En la circumvolució temporal transversa es troba part de l'àrea auditiva primària.

526 **cirurgia de l'epilèpsia** *n f*

es cirurgia de la epilepsia
 en epilepsy surgery

NEUROLOGIA. Conjunt de procediments neuroquirúrgics que, mitjançant l'extirpació, la desconexió o l'estimulació de l'estructura neural o lesional causant de l'epilèpsia, tenen com a objectiu eliminar o reduir les crisis epilèptiques en pacients que no responen a la teràpia farmacològica.

NOTA: La cirurgia de l'epilèpsia adopta tècniques diferents en funció de la localització i el tipus d'afecció epilèptica.

527 **cirurgia del Parkinson** *n f*

es cirurgia del Parkinson
 en Parkinson surgery

NEUROLOGIA. Conjunt de procediments neuroquirúrgics que, mitjançant la inducció controlada de lesions sobre parts del pàl·lid o del tàlem, tenen com a objectiu controlar els símptomes de la malaltia de Parkinson en pacients que no responen a la teràpia farmacològica.

NOTA: 1. En la cirurgia del Parkinson l'elecció de l'estructura diana que es vol lesionar en els nuclis afectats depèn de la simptomatologia que es vol tractar. 2. Una de les tècniques més utilitzades actualment en la cirurgia del Parkinson és l'estimulació cerebral profunda.

528 **cissura calcarina** *n f*

veg. **solc calcari** *n m*

529 **cissura cerebral** *n f*

sin. compl. **solc interlobar** *n m*

es cisura cerebral; surco
 interlobular
 en cerebral sulcus

NEUROANATOMIA. Solc estret de certa longitud i de gran profunditat que separa els lòbuls parietal, frontal,

temporal i occipital en la superfície de l'escorça cerebral.

530 **cissura de Rolando** *n f*

veg. **solc central del cervell** *n m*

531 **cissura de Silvi** *n f*

veg. **solc lateral del cervell** *n m*

532 **cisterna bulbocerebel·losa** *n f*

sin. **cisterna magna** *n f*

sin. compl. **cisterna cerebel·lobulbar posterior** *n f*

es cisterna bulbocerebel·losa;
 cisterna cerebel·lobulbar
 posterior; cisterna magna
 en cisterna magna; posterior
 cerebellomedullary cistern

NEUROANATOMIA. Eixamplament de l'espai subaracnoïdal que hi ha entre la cara inferior del cerebel i la cara posterior del bulb raquidi, que comunica amb el quart ventricle, fonamentalment a través del forat de Magendie.

NOTA: La cisterna bulbocerebel·losa és l'eixamplament de l'espai subaracnoïdal més gran dels que envolten l'encèfal.

533 **cisterna cerebel·lobulbar posterior** *n f*

veg. **cisterna bulbocerebel·losa** *n f*

534 **cisterna magna** *n f*

sin. **cisterna bulbocerebel·losa** *n f*

535 **cisterna subaracnoïdal** *n f*

es cisterna subaracnoidea
 en subarachnoid cistern

NEUROANATOMIA. Eixamplament de l'espai subaracnoïdal en aquells llocs on la duramàter i l'aracnoide no

segueixen exactament el perímetre de l'encèfal.

536 citoarquitectura *n f*

es citoarquitectura
en cytoarchitecture

NEUROHISTOLOGIA. Disposició dels cossos neuronals en nuclis o en estrats a l'escorça cerebral, a les estructures subcorticals de l'encèfal, al cerebel i a la medul·la espinal.

537 citocina *n f*

es citocina; citoquina
en cytokine

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Molècula transductora de senyal secretada per una gran diversitat de cèl·lules que participa en la regulació de la resposta immunitària, la plasticitat cel·lular i l'apoptosi i pot funcionar com a factor neurotròfic.

538 citosquelet *n m*

es citoesqueleto
en cytoskeleton

NEUROHISTOLOGIA. Xarxa intracel·lular de filaments intermedis, microtúbuls i microfilaments que conforma el suport bàsic del citoplasma i la membrana cel·lular, permet el manteniment de la forma cel·lular i participa en el transport de proteïnes i d'òrgànuls.

539 clatrina *n f*

es clatrina
en clathrin

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Proteïna que forma part de la coberta de les vesícules recobertes d'endocitosi.

540 claustre *n m*

sin. compl. **antemur** *n m*

es antemuro; claustro
en claustrum

NEUROANATOMIA. Làmina prima de substància grisa situada en un nivell profund de l'escorça del lòbul de l'ínsula, entre la càpsula externa i la càpsula extrema.

541 claustrofòbia *n f*

es claustrofobia
en claustrophobia

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Fòbia que es manifesta quan l'individu afectat es troba en llocs tancats.

542 clon *n m*

veg. **clonus** *n m*

543 clonus *n m*

sin. compl. **clon** *n m*

es clono
en clonus

NEUROLOGIA. Sèrie de contraccions i relaxacions musculars involuntàries i rítmiques en successió ràpida després d'un únic estímul característica d'alteracions de l'excitabilitat dels reflexos espinals per interrupció del tracte piramidal.

NOTA: En les crisis epilèptiques amb clonus les contraccions i relaxacions musculars repetides es produeixen per activació espontània de les motoneurons primeres que conformen el focus epilèptic originari de la crisi.

544 coactivació *n f*

es coactivación
en coactivation

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Activació conjunta de neurones o conjunts de neurones.

NOTA: La coactivació de dues regions cerebrals es pot detectar amb tècniques de

- neuroimatgeria o electrofisiològiques, com ara la ressonància magnètica funcional.
- 545 **coactivació α - γ *n f***
 es coactivación alfa-gamma
 en alpha-gamma coactivation
 NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Coactivació de les motoneurons α i les motoneurons γ a la banya ventral de la medulla espinal que funciona com a mecanisme d'autoregulació en el control del moviment muscular voluntari.
- 546 **còclea *n f***
 sin. compl. **caragol *n m***
 es caracol; cóclea
 en cochlea
 NEUROANATOMIA. Conduïte del laberint ossi de l'orella interna en forma d'espiral que se situa a la porció petrosa de l'os temporal i que conté el conduïte coclear.
- 547 **còclea membranosa *n f***
 veg. **conduïte coclear *n m***
- 548 **codificació *n f***
 es codificación
 en encoding
 NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Procés de conversió de les entrades sensorials en informació capaç de ser processada i emmagatzemada a la memòria per a evocar-la quan calgui.
- 549 **codificació neural *n f***
 es codificación neural
 en neural encoding
 NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Procés de conversió de les característiques qualitatives i quantitatives dels estímuls sensorials a un codi de freqüències de descàrrega
- de potencials d'acció que duen a terme els receptors especialitzats del sistema nerviós.
- 550 **codificació per freqüència *n f***
 es codificación por frecuencia
 en frequency encoding
 NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Codificació neural en què la força o la intensitat de l'estímul és codificada per la freqüència de descàrrega de la neurona.
- 551 **codificació per població *n f***
 es codificación por población
 en population encoding
 NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Codificació neural en què la força, la intensitat o la qualitat de l'estímul és determinada pel nombre de neurones que presenten activitat de descàrrega elèctrica.
- 552 **codificació per via específica *n f***
 es codificación por vía específica
 en labeled line coding
 NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Codificació en què les qualitats d'un estímul són determinades per l'ús de vies específiques i diferenciades de transmissió.
- 553 **cognició *n f***
 es cognición
 en cognition
 NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Conjunt de processos intel·lectuals pels quals un individu adquireix informació sobre l'entorn i l'elabora per mitjà de la percepció, el record, la imaginació, la comprensió, el judici o el raonament.

554 **cognició social** *n f*

es cognición social
 en social cognition

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Corrent d'estudi dins la psicologia social que estudia els aspectes de la vida mental afectats per l'experiència social i que utilitza la psicologia cognitiva com a marc conceptual i de treball.

NOTA: La cognició social inclou processos de canvi d'actitud, atribucions causals, inferència social, percepció interpersonal, categorització i estereotips.

555 **colecistocinina** *n f*

sin. compl. **pancreozimina** *n f*

es colecistoquinina;
 pancreozimina
 en cholecystokinin;
 pancreozymin

NEUROQUÍMICA. Pèptid que pot actuar com a modulador de la transmissió nerviosa al sistema nerviós central i també com a hormona de secreció interna estimuladora de la digestió de proteïnes i de greixos.

NOTA: Existeixen dos receptors per a la colecistocinina: el receptor de tipus A, de localització gastrointestinal, i el receptor de tipus B, al cervell.

556 **colinèrgic -a** *adj*

es colinérgico
 en cholinergic

NEUROQUÍMICA. Dit d'una estructura o una via del sistema nerviós relacionada amb la neurotransmissió d'acetilcolina o de substàncies anàlogues.

557 **col·lateral de Schaffer** *n m*

veg. **axó col·lateral de Schaffer** *n m*

558 **col·lateral recurrent** *n m*

veg. **axó col·lateral recurrent** *n m*

559 **col·licle** *n m*

veg. **tubercle quadrigeminat** *n m*

560 **col·licle facial** *n m*

sin. compl. **eminència teres** *n f*

es colículo facial; eminencia teres
 en facial colliculus; teres eminence

NEUROANATOMIA. Cadascuna de les dues eminències del triangle superior del sòl del quart ventricle, situades a cada costat de l'eix medial i produïdes per les fibres del nervi facial, que s'originen en el seu nucli motor, envolten per darrere el nucli del nervi motor ocular extern i formen un centre de relleu al sòl del quart ventricle.

561 **colquicina** *n f*

es colchicina
 en colchicine

NEUROFARMACOLOGIA. Alcaloide neurotòxic que impedeix l'acoblament de la tubulina i la formació dels microtúbuls, utilitzat per a aturar la mitosi durant la metafase i per a inhibir el transport axonal de substàncies.

562 **columna d'orientació** *n f*

es columna de orientación
 en orientation column

NEUROANATOMIA. Unitat d'organització estructural i funcional de l'àrea visual en la qual totes les neurones que formen una columna perpendicular a la superfície de l'àrea visual i a les columnes de dominància ocu-

lar són sensibles a estímuls amb la mateixa orientació.

NOTA: 1. Les columnes d'orientació tenen un gruix d'entre 50 i 100 µm i una superfície aproximada d'1 mm².

2. Cada columna d'orientació és sensible preferentment a un tipus particular d'orientació (de 0 a 360°), de manera que l'angle òptim canvia progressivament d'una columna a l'altra.

563 **columna de Clarke** *n f*

veg. **nucli de Clarke** *n m*

564 **columna de dominància ocular** *n f*

es columna de dominància ocular

en ocular dominance column

NEUROANATOMIA. Conjunt de neurones que formen una columna paral·lela a la superfície de l'àrea visual i perpendicular a les columnes d'orientació, i que responen prioritàriament a estímuls procedents d'un mateix ull.

NOTA: Les columnes de dominància ocular tenen una mida aproximada d'uns 800 µm de gruix i se situen gradualment des de la màxima dominància d'un ull fins a la màxima dominància de l'altre ull.

565 **columna intermediolateral medular** *n f*

es columna intermediolateral medular

en spinal intermediolateral column

NEUROANATOMIA. Nucli en forma de columna que conté els cossos de les neurones preganglionars del sistema nerviós autònom.

566 **coma** *n m*

es coma

en coma

NEUROLOGIA. Quadre clínic caracteritzat per la pèrdua de la consciència, de la motilitat voluntària i de la sensibilitat, amb conservació de les funcions vegetatives vitals, que pot ser degut a una fallida funcional o a una fallida orgànica de la formació reticular activadora ascendent.

567 **comissura** *n f*

es comisura

en commissure

NEUROANATOMIA. Estructura neural que conté axons que creuen la línia de simetria entre les dues meitats de l'encèfal o la medulla espinal i que connecta regions equivalents.

NOTA: A l'encèfal hi ha diverses comissures: entre d'altres, la comissura anterior, la comissura del fòrnix, la comissura habenuar, la comissura posterior i el cos callós.

568 **comissura anterior** *n f*

es comisura anterior

en anterior commissure

NEUROANATOMIA. Comissura situada a la vora anterior del tercer ventricle, en el punt on se separen els pilars anteriors del fòrnix, que connecta les circumvolucions temporals mitjanes i inferiors, les àrees olfactòries i les amígdals cerebrals.

569 **comissura blanca anterior** *n f*

sin. compl. **comissura blanca medul·lar** *n f*; **comissura blanca ventral** *n f*

es comisura blanca anterior;
comisura blanca ventral
en anterior white commissure;
ventral white commissure

NEUROANATOMIA. Comissura que uneix els cordons anteriors de la medul·la espinal, per davant de la comissura grisa.

570 **comissura blanca medul·lar** *n f*

veg. **comissura blanca anterior** *n f*

571 **comissura blanca ventral** *n f*

veg. **comissura blanca anterior** *n f*

572 **comissura de l'hipocamp** *n f*

veg. **comissura del fòrnix** *n f*

573 **comissura del fòrnix** *n f*

sin. compl. **comissura de l'hipocamp** *n f*

es comisura del fòrnix; comisura del hipocampo
en commissure of fornix;
hippocampal commissure

NEUROANATOMIA. Comissura que, a través del cos del fòrnix, connecta les dues parts de l'hipocamp.

574 **comissura epitalàmica** *n f*

veg. **comissura posterior** *n f*

575 **comissura grisa** *n f*

es comisura gris
en grey commissure

NEUROANATOMIA. Porció central de la substància grisa medul·lar, que uneix les banyes ventrals i dorsals medul·lars dels dos costats, i enmig de la qual es troba el conducte central de la medul·la espinal.

NOTA: La comissura grisa es pot dividir en dues porcions: la comissura grisa anterior, situada per davant del conducte central de la medul·la espinal, i la comissura grisa posterior, situada per darrere d'aquest conducte.

576 **comissura habenuar** *n f*

sin. compl. **comissura interhabenuar** *n f*

es comisura habenuar; comisura interhabenuar
en habenuar commissure

NEUROANATOMIA. Comissura que connecta els dos nuclis habenuars.

NOTA: La comissura habenuar també es compon de fibres procedents de l'estria medul·lar talàmica i del fascicle retroflecte.

577 **comissura interhabenuar** *n f*

veg. **comissura habenuar** *n f*

578 **comissura posterior** *n f*

sin. compl. **comissura epitalàmica** *n f*

es comisura epitalàmica;
comisura posterior
en epithalamic commissure;
posterior commissure

NEUROANATOMIA. Comissura situada entre la base de l'epífisi i el tubercle quadrigeminat posterior, immediatament per damunt de l'abocament de l'aqueducte cerebral, que con-

necta els nuclis mesencefàlics que controlen els moviments oculars.

NOTA: La commissura posterior forma part de la vora posterior del tercer ventricle.

579 **comissurotomia** *n f*

es comisurotomía
en commissurotomy

NEUROLOGIA. Intervenció quirúrgica que consisteix en la secció del cos callós per la línia mitjana.

580 **competència neuronal** *n f*

es competencia neuronal
en neuronal competition

NEUROBIOLOGIA DEL DESENVOLUPAMENT. Procés de refinament de la funció neural mitjançant la millora de la connectivitat, consistent en l'eliminació de les sinapsis supernumeràries i la potenciació de les sinapsis més actives, que té lloc durant el desenvolupament del sistema nerviós.

581 **complex amigdaloide** *n m*

veg. **amígdala** *n f*

582 **complex de Bötzing** *n m*

es complejo de Bötzing
en Bötzing complex

NEUROANATOMIA. Conjunt de neurones del centre respiratori situades en la proximitat del nucli retrofacial que tenen la funció de generar activitat de descàrrega continuada i actuar de marcapassos del ritme respiratori.

583 **complex K** *n m*

es complejo K
en K complex

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Element de l'electroen-

cefalograma en forma d'ondes bifàsiques de gran amplitud, propi de les regions centrals, que s'enregistra durant la fase II del son no-REM.

NOTA: L'aparició de complexos K en el transcurs del son pot donar-se de forma espontània o provocada per estímuls externs com el soroll.

584 **complex olivari inferior** *n m*

veg. **nucli olivari inferior** *n m*

585 **comportament** *n m*

sin. compl. **conducta** *n f*

es comportamiento; conducta
en behavior

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Conjunt de reaccions mentals i motores d'un individu en un medi determinat.

586 **compulsió** *n f*

es compulsión
en compulsion

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Acte motor o mental que un individu se sent obligat a realitzar, tot i el seu caràcter absurd, ridícul o molest, i que no pot deixar de fer de manera repetitiva per a alleujar l'ansietat o el malestar.

587 **computació neuronal** *n f*

veg. **neurocomputació** *n f*

588 **comunicació interneuronal** *n f*

es comunicación interneuronal
en interneuronal communication

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Procés de transmissió d'informació de neurona a neurona a través de la sinapsi.

589 **con** *n m*

sin. **con retinal** *n m*

es cono; cono retiniano

en cone; retinal cone

NEUROHISTOLOGIA. Cèl·lula de la retina especialitzada en la percepció visual en condicions de llum i de color.

NOTA: 1. Els cons es disposen fonamentalment en la regió de la fòvea i són molt escassos en zones perifèriques de la retina, en les quals predominen els bastons. 2. S'han descobert fins a tres tipus diferents de cons segons el tipus de pigment fotosensible que contenen i la sensibilitat a llums de diferents longituds d'ona: 400 nm (blau), 500 nm (verd) i 600 nm (vermell).

590 **con axònic** *n m*

sin. compl. **turó axònic** *n m*

es colina axónica; cono axónico

en axon hillock

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Regió prominent del cos de la neurona on comença l'axó i on es produeix sovint el llindar d'excitabilitat menor.

591 **con de creixement** *n m*

es cono de crecimiento

en growth cone

NEUROHISTOLOGIA. Estructura neuronal situada a l'extrem d'un axó que té forma d'extensió citoplasmàtica adherent i intervé en el guiatge axonal.

592 **con retinal** *n m*

sin. **con** *n m*

593 **concepte** *n m*

es concepto

en concept

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Representació mental d'un conjunt

d'objectes, esdeveniments o símbols amb característiques comunes, associada a una representació lingüística o simbòlica, que permet organitzar les percepcions i els coneixements i proporciona un mitjà per a comprendre el món, interpretar l'experiència i relacionar-la amb el coneixement previ.

594 **concordança** *n f*

es concordancia

en concordance

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Paral·lelisme de trets o d'elements fenotípics observats en un parell d'individus, generalment en besons.

595 **condició experimental** *n f*

es condición experimental

en experimental condition

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Cadascuna de les variacions que s'avaluen per a comparar-ne els resultats i extreure'n conclusions en el marc d'un experiment o d'una sessió experimental.

596 **condicionament clàssic** *n m*

sin. compl. **condicionament**

pavlovà *n m*

es condicionamiento clásico;

condicionamiento pavloviano

en classical conditioning;

Pavlovian conditioning

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Aprenentatge associatiu en què es desencadena una resposta reflexa mitjançant l'aplicació d'un estímul inicialment neutre que ha deixat de ser-ho a causa de l'associació repetida a un altre estímul amb capacitat desencadenadora.

NOTA: El condicionament clàssic va ser desenvolupat per Ivan Petrovič Pavlov.

597 **condicionament instrumental** *n m*

veg. **condicionament operant** *n m*

598 **condicionament operant** *n m*
sin. compl. **condicionament instrumental** *n m*

es condicionamiento instrumental;
condicionamiento operante
en instrumental conditioning;
operant conditioning

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Aprenentatge associatiu en què es modifica la freqüència d'una resposta voluntària mitjançant l'aplicació d'estímul concrets consegüentment a la producció d'aquesta resposta.

NOTA: 1. El condicionament operant va ser inicialment descobert per Edward L. Thorndike i posteriorment desenvolupat per Burrhus F. Skinner.

2. Segons la forma d'aplicació i el tipus d'estímul, es distingeix entre reforçament, càstig i extinció.

599 **condicionament pavlovà** *n m*

veg. **condicionament clàssic** *n m*

600 **conducció electrotònica** *n f*

es conducción electrotónica
en electrotonic conduction

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Propagació del potencial de membrana basada en la disseminació passiva de corrent mitjançant circuits elèctric locals i regida per les propietats físiques de la cèl·lula.

NOTA: La conducció electrotònica és un mecanisme de propagació de la informació que té lloc a totes les regions de les neurones, mentre que els potencials

d'acció només són transportats a les regions amb canals iònics dependents de voltatge.

601 **conducció saltatòria** *n f*

es conducción saltatoria
en saltatory conduction

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Propagació del potencial d'acció pròpia de les fibres nervioses mielíniques, en què la membrana es despolaritza només en els nòduls de Ranvier i el potencial d'acció es propaga de nòdul a nòdul de forma ràpida i amb menys despesa energètica.

602 **conducta** *n f*

veg. **comportament** *n m*

603 **conductància de fuga** *n f*

es conductancia por fuga
en leakage conductance

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Conductància de membrana determinada pel pas d'ions a través dels canals passius.

604 **conductància de membrana** *n f*

es conductancia de membrana
en membrane conductance

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Grau de permeabilitat de la membrana plasmàtica al pas d'ions a través de canals iònics.

NOTA: La conductància de membrana depèn de la probabilitat d'obertura de canals induïda per un estímul elèctric o químic en una regió específica i en una proporció significativa i està relacionada inversament amb la resistència.

- 605 **conductància no sinàptica** *n f*
 es conductancia no sináptica
 en nonsynaptic conductance
 NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Conductància de membrana determinada pel pas d'ions en una membrana postsinàptica a través dels canals activats per neurotransmissor.
- 606 **conductància sinàptica** *n f*
 es conductancia sináptica
 en synaptic conductance
 NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Conductància de membrana determinada pel pas d'ions en una membrana presinàptica a través dels canals activats per neurotransmissors.
- 607 **conduite central de la medul·la espinal** *n m*
 sin. compl. **conduite de l'èpendima** *n m*
 es conducto central de la médula espinal; conducto del epéndimo
 en central canal of spinal cord
 NEUROANATOMIA. Conduite de mida petita situat a l'interior de la medul·la espinal que es perllonga rostralment en el sistema ventricular de l'encèfal i es troba recobert d'ependimòcits.
- 608 **conduite coclear** *n m*
 sin. compl. **còclea membranosa** *n f*
 es cóclea membranosa; conducto coclear
 en cochlear duct; membranous cochlea
 NEUROANATOMIA. Conduite del laberint membranós que s'enrotlla en espiral a la còclea.
 NOTA: L'epiteli de revestiment del conduite coclear conté l'òrgan espiral.
- 609 **conduite de l'èpendima** *n m*
 veg. **conduite central de la medul·la espinal** *n m*
- 610 **conduite endolimfàtic** *n m*
 es conducto endolinfático
 en endolymphatic duct
 NEUROANATOMIA. Conduite del laberint membranós de l'orella interna format per la unió de dues branques d'origen procedents de l'utricle i del sàcul, respectivament, que acaba en un cul-de-sac dilatat i se situa a la cara posterior del penyal, sota la duramàter.
- 611 **conduite òptic** *n m*
 sin. compl. **forat òptic** *n m*
 es agujero óptico; conducto óptico
 en optic canal; optic foramen
 NEUROANATOMIA. Conduite que travessa la base de l'ala menor de l'esfenoide, per on passen el nervi òptic i l'artèria oftàlmica.
- 612 **conduite semicircular** *n m*
 es conducto semicircular
 en semicircular canal
 NEUROANATOMIA. Conduite del laberint membranós, de forma arquejada, que conté els receptors de la percepció de l'equilibri i de les acceleracions i l'endolimfa que entra en moviment amb els canvis de posició o acceleració angular i estimula les cèl·lules ciliades de l'ampul·la per codificar el moviment en els tres plans de l'espai.
 NOTA: Hi ha tres conduites semicirculars: el superior, el posterior i el lateral.

613 **conductisme** *n m*

es conductismo
en behaviorism

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Doctrina empirista que explica els mecanismes d'aprenentatge com a fenòmens basats en la modificació de reflexos, entesos com a associacions entre senyals i respostes condicionades.

614 **conductor** *n m*

es conductor
en conductor

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Element que, a partir del moviment de càrregues elèctriques, és capaç de transportar corrent.

NOTA: En relació amb el sistema nerviós, els conductors més rellevants són el citoplasma neuronal i el medi extracel·lular.

615 **coneixement** *n m*

es conocimiento
en knowledge

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Conjunt de nocions i principis que una persona adquireix a partir de l'estudi, l'observació o l'experiència.

616 **conflicte d'evitació-evitació** *n m*

sin. compl. **conflicte negatiu-negatiu** *n m*

es conflicto de
evitación-evitación; conflicto
negativo-negativo

en avoidance-avoidance conflict

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Processament mental que té lloc en el condicionament clàssic quan dues opcions són igualment no plaents.

617 **conflicte negatiu-negatiu** *n m*

veg. **conflicte d'evitació-evitació** *n m*

618 **connexina** *n f*

es connexina
en connexin

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Proteïna transmembrana que travessa quatre cops la membrana plasmàtica i s'assembla en grups de sis subunitats.

NOTA: L'assemblatge de sis subunitats de connexina crea un connexó.

619 **connexió lateral simètrica** *n f*

es conexión lateral simétrica
en symmetric lateral connection

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Intercanvi de contactes paral·lels entre neurones que ocupen una mateixa capa en una estructura del sistema nerviós.

620 **connexionisme cel·lular** *n m*

es conexionismo celular
en cellular connectionism

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Teoria segons la qual les neurones són unitats del sistema nerviós central que s'agrupen funcionalment o per nuclis extensament connectats entre si de manera específica amb la finalitat de desenvolupar funcions precises.

621 **connexó** *n m*

sin. compl. **semicanal** *n m*

es conexón; semicanal
en connexon; hemichannel

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Proteïna transmembrana constituïda per sis subunitats de connexina disposades hexagonalment que es projecta cap

a l'espai intercel·lular i constitueix la meitat d'un canal d'unió gap.

NOTA: Normalment, l'element presinàptic i l'element postsinàptic tenen connexions, que s'obren i es tanquen per la rotació de les subunitats.

622 consciència *n f*

es conciencia

en awareness; consciousness

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Coneixença immediata i directa que una persona té de la pròpia existència, condició, sensacions, operacions mentals o actes.

623 consolidació *n f*

es consolidación

en consolidation

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Procés mitjançant el qual es forma una memòria permanent després d'una experiència d'aprenentatge.

NOTA: S'ha proposat que la consolidació s'assoleix després que l'aprenentatge indueixi en els circuits neuronals una activitat reverberant que produeix canvis sinàptics, els quals són la base per a la memòria a curt termini i per a la memòria a llarg termini.

624 constància de la mida *n f*

es constancia del tamaño

en size constancy

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Propietat del sistema visual que permet la visió d'un objecte com si tingués sempre la mateixa mida, malgrat que canviem l'angle visual o la distància.

625 constància del color *n f*

es constancia del color

en color constancy

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Propietat del sistema visual

que ens permet percebre el color d'un objecte de manera constant i invariable malgrat els canvis en la composició espectral de la llum ambiental.

626 constant d'espai *n f*

veg. **constant de longitud** *n f*

627 constant de difusió *n f*

es constante de difusión

en diffusion constant

sbl D

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Mesura de la facilitat amb la qual una càrrega iònica es mou en una determinada solució.

628 constant de longitud *n f*

sin. compl. **constant d'espai** *n f*

es constante de espacio;

constante de longitud

en length constant; space

constant

sbl λ

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Distància física a la qual un potencial local presenta una caiguda de l'amplitud del 63% del seu valor inicial, que depèn de la resistència intracel·lular i de la resistència de membrana.

NOTA: La constant de longitud és la mesura de l'eficiència de propagació en la conducció electrofònica.

629 constant de temps *n f*

es constante de tiempo

en time constant

sbl τ

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Temps en el qual un potencial de membrana assolix un 63% del seu voltatge màxim com a resposta a un canvi de corrent d'entrada, que

depèn de la resistència i la capacitat de la membrana plasmàtica.

NOTA: La constant de temps de les neurones determina la rapidesa amb què la membrana respon als estímuls de manera passiva.

630 **contrast simultani de color** *n m*

es contraste simultáneo de color
en simultaneous color contrast

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Efecte de percepció visual que es produeix sempre que dos colors es localitzen en espais adjacents, a causa que la interacció entre tots dos altera la percepció de cadascun d'ells.

NOTA: El contrast simultani de color és especialment rellevant quan afecta parelles de colors complementaris.

631 **contrast successiu de color** *n m*

es contraste sucesivo de color
en successive color contrast

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Efecte de percepció visual que es produeix quan la percepció d'un color es troba afectada per la percepció prèvia d'un altre color, a causa de la proximitat en el temps dels dos estímuls.

632 **convergència** *n f*

es convergencia
en convergence

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Patró de connexió entre neurones en el qual diferents projeccions presinàptiques fan sinapsi amb una única neurona postsinàptica.

633 **convergència polimodal** *n f*

es convergencia polimodal
en polymodal convergence

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Convergència en què diferents fibres aferents provinents de diferents modalitats convergeixen sobre les mateixes neurones.

634 **coprolàlia** *n f*

es coprolalia
en coprolalia

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Impuls morbós d'utilitzar paraules obscenes, freqüentment relacionades amb els excrements, que es manifesta com a símptoma psiquiàtric en alguns casos d'esquizofrènia i de la síndrome de La Tourette.

635 **corba d'ajust** *n f*

es curva de ajuste
en tuning curve

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Representació gràfica que descriu les característiques de la resposta bioelèctrica mitjana d'una neurona en funció de les característiques de l'estímul que evoca aquesta resposta.

636 **corba de llindar-freqüència** *n f*

es curva de umbral-frecuencia
en threshold-frequency curve

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Representació gràfica dels llindars mínims d'intensitat de sons de diferent freqüència que són audibles per un individu.

NOTA: En otorinolaringologia i neurologia la corba de freqüència permet diagnosticar sordeses globals i alteracions selectives d'una determinada banda de freqüències. L'orella humana és sensible a sons d'entre 20 Hz i 20 KHz de freqüència.

637 **corba de sensibilitat** *n f*

es curva de sensibilidad
 en sensitivity curve

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Representació gràfica dels llindars mínims d'intensitat d'un determinat estímul que genera una resposta propagada.

638 **cordó medul·lar** *n m*

es cordón medular
 en medullary cord

NEUROANATOMIA. Regió de substància blanca de la medul·la espinal, semblant a una corda prima, constituïda per diversos tractes ascendants i descendents i limitada per l'emergència de les arrels ventrals i dorsals dels nervis raquidis.

NOTA: Hi ha tres cordons medul·lars: el ventral, el lateral i el dorsal.

639 **corea** *n f*

es corea
 en chorea

NEUROLOGIA. Discinèsia caracteritzada per moviments involuntaris, irregulars, normalment ràpids, bruscos i breus que afecten la musculatura distal de les extremitats superiors i la cara.

640 **corea de Huntington** *n f*

veg. **malaltia de Huntington** *n f*

641 **coreoatetosi** *n f*

es coreoatetosis
 en choreoathetosis

NEUROLOGIA. Discinèsia caracteritzada per un quadre clínic en què es combinen la simptomatologia de la corea i la de l'atetosi.

642 **còrnia** *n f*

es córnea
 en cornea

NEUROANATOMIA. Part anterior i transparent de la túnica externa del globus ocular que proporciona una capa protectora a les estructures òptiques.

643 **coroide** *n f*

es coroides
 en choroid

NEUROANATOMIA. Membrana del globus ocular, molt vascularitzada i pigmentada, que se situa entre l'epiteli pigmentari de la retina i l'escleròtica, i que continua rostralment amb el cos ciliar i l'iris.

NOTA: La coroide contribueix a fer que l'ull funcioni com una cambra fosca.

644 **corpuscle carotidi** *n m*

veg. **cos carotidi** *n m*

645 **correlació encreuada d'activació neuronal** *n f*

es correlación cruzada de activación neuronal
 en cross-correlation of neuronal activity

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Probabilitat que una neurona es despolaritzi en funció de la latència de la darrera descàrrega d'una altra neurona.

646 **corrent** *n m*

es corriente
 en current

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Flux net de càrregues positives o negatives per unitat de temps en una solució.

NOTA: La fórmula del corrent és AQ/At , i la unitat de mesura són els amperes (A).

647 **corrent capacitatiu** *n m*

es corriente capacitiva
en capacitive current

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Corrent iònic que provoca un canvi en la càrrega elèctrica neta emmagatzemada a la membrana plasmàtica i ocasiona el canvi del potencial de membrana.

648 **corrent de fuga** *n m*

es corriente de escape;
 corriente de pérdida
en leakage current

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Corrent iònic constant, principalment d'ions K^+ , que circula a través dels canals passius de la membrana plasmàtica.

NOTA: El corrent de fuga és un dels elements que determina la conductància de fuga.

649 **corrent de placa motora** *n m*

es corriente de placa motora
en end-plate current

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Corrent iònic total que es produeix en una placa motora per l'obertura d'un canal iònic activat per acetilcolina.

650 **corrent elèctric** *n m*

es corriente eléctrica
en electric current

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Moviment de càrregues elèctriques resultant d'una diferència de potencial entre dos punts.

NOTA: En el sistema nerviós el corrent elèctric ve determinat principalment pel moviment d'ions Na^+ , K^+ , Cl^- i Ca^{2+} entre l'interior i l'exterior de la membrana per a equilibrar la diferència de potencial de membrana.

651 **corrent iònic** *n m*

sin. compl. **corrent resistiu** *n m*
es corriente iónica; corriente resistiva
en ionic current; resistive current

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Corrent elèctric generat pel moviment d'ions carregats positivament o negativament d'un costat a l'altre de la membrana plasmàtica.

NOTA: En el sistema nerviós el corrent iònic ve determinat principalment pel moviment d'ions Na^+ , K^+ , Cl^- i Ca^{2+} entre l'interior i l'exterior de la membrana plasmàtica per a equilibrar la diferència de potencial de membrana.

652 **corrent iònic macroscòpic** *n m*

es corriente iónica macroscópica
en macroscopic ionic current

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Suma dels valors de corrent iònic obtinguts en una mesura simultània d'un gran nombre de canals.

653 **corrent M** *n m*

es corriente M
en M current

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Corrent iònic de cations modulats per l'activació de receptors muscarínics amb canals de K^+ acoblats, la funció del qual és participar en la regulació de l'excitabilitat neuronal per sota del llindar de despolarització.

654 **corrent resistiu** *n m*

veg. **corrent iònic** *n m*

- 655 **corrent total de membrana** *n m*
 es corriente total de membrana
 en total membrane current
 NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Corrent que prové de la suma del corrent iònic generat entre l'interior i l'exterior de la membrana plasmàtica i el corrent capacitatiu que s'hi acumula.
- 656 **còrtex cerebel·lós** *n m*
 veg. **escorça cerebel·losa** *n f*
- 657 **còrtex cerebral** *n m*
 veg. **escorça cerebral** *n f*
- 658 **cortical** *adj*
 es cortical
 en cortical
 NEUROANATOMIA. Relatiu o pertanyent a l'escorça cerebral.
- 659 **corticotropina** *n f*
 sin. compl. **hormona adrenocorticotròpica** *n f*
 sigla **ACTH** *n f*
 es corticotropina; hormona adrenocorticotròpica; ACTH
 en adrenocorticotropic hormone; corticotropin; ACTH
 NEUROQUÍMICA. Hormona polipeptídica sintetitzada per l'adenohipòfisi a partir de la proopiomelanocortina, que actua a l'eix format per l'hipotàlem, la hipòfisi i la glàndula suprarenal i promou la síntesi de corticoides endògens i noradrenalina a la glàndula suprarenal.
- 660 **cos bollat** *n m*
 veg. **circumvolució dentada** *n f*
- 661 **cos callós** *n m*
 es cuerpo calloso
 en corpus callosum
 NEUROANATOMIA. Comissura que connecta regions equivalents dels lòbuls frontal, parietal, occipital, insular i part del temporal dels dos hemisferis cerebrals.
 NOTA: El cos callós és la comissura més extensa de tot el sistema nerviós.
- 662 **cos carotidi** *n m*
 sin. compl. **corpuscle carotidi** *n m*; **glom carotidi** *n m*
 es corpúsculo carotídeo; cuerpo carotídeo; glomo carotídeo
 en carotid body; carotid corpuscle; glomus caroticum
 NEUROANATOMIA. Estructura neurovascular de forma ovalada situada sobre la bifurcació de l'artèria caròtide primitiva consistent en un quimioreceptor que respon als canvis de composició química de la sang, fonamentalment l'augment de diòxid de carboni i la disminució d'oxigen, els quals posen en funcionament diversos reflexos respiratoris.
- 663 **cos ciliar** *n m*
 sin. compl. **zona ciliar** *n f*
 es cuerpo ciliar; zona ciliar
 en ciliary body; ciliary zone
 NEUROANATOMIA. Part anterior de la coroide en forma d'anell situada immediatament darrere de l'iris que està constituïda pel múscul ciliar i els processos ciliars.
- 664 **cos de Luys** *n m*
 veg. **nucli subtalàmic** *n m*

- 665 **cos de Nissl** *n m*
 sin. compl. **substància basòfila** *n f*; **substància de Nissl** *n f*
 es cuerpo de Nissl; sustancia basófila; sustancia de Nissl
 en basophilic substance; Nissl body; Nissl substance
 NEUROHISTOLOGIA. Estructura granular basòfila present en el cos cel·lular d'una neurona.
 NOTA: El cos de Nissl correspon al reticle endoplasmàtic rugós.
- 666 **cos dentat** *n m*
 veg. **circumvolució dentada** *n f*
- 667 **cos fimbriat** *n m*
 veg. **fímbria de l'hipocamp** *n f*
- 668 **cos franjat** *n m*
 veg. **fímbria de l'hipocamp** *n f*
- 669 **cos geniculat** *n m*
 es cuerpo geniculado
 en geniculate body
 NEUROANATOMIA. Cadascuna de les dues eminències semiovals situades a la part inferior de l'extremitat posterior del tàlem.
 NOTA: Es distingeixen dos cossos geniculats: el cos geniculat medial i el cos geniculat lateral. El conjunt de tots dos forma el metatàlem.
- 670 **cos mamil·lar** *n m*
 veg. **tubercle mamil·lar de l'hipotàlem** *n m*
- 671 **cos pineal** *n m*
 veg. **glàndula pineal** *n f*
- 672 **cotransmissió** *n f*
 es cotransmisión
 en cotransmission
 NEUROQUÍMICA. Procés fisiològic pel qual una neurona allibera dos o més neurotransmissors diferents a nivell del terminal presinàptic.
- 673 **craniosinostosi** *n f*
 es craneosinostosis
 en craniosynostosis
 NEUROBIOLOGIA DEL DESENVOLUPAMENT. Ossificació prematura d'una o més sutures de la calota cranial, que produeix deformitat del crani i trastorns associats a la compressió del cervell.
- 674 **creativitat** *n f*
 es creatividad
 en creativity
 NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Capacitat de produir nous productes i noves associacions entre idees i conceptes existents per resoldre problemes d'una manera nova.
 NOTA: La creativitat està relacionada amb el pensament divergent.
- 675 **cresta acústica** *n f*
 veg. **cresta ampul·lar** *n f*
- 676 **cresta ampul·lar** *n f*
 sin. compl. **cresta acústica** *n f*
 es cresta acústica; cresta ampular
 en acoustic crest; ampullary crest
 NEUROANATOMIA. Plec neuroepitelial de l'ampul·la on se situen els mecanoreceptors encarregats de detectar l'acceleració de l'endolimfa en la percepció de l'equilibri.

677 **cresta neural** *n f*

es cresta neural
 en neural crest

NEUROBIOLOGIA DEL DESENVOLUPAMENT. Conjunt de cèl·lules embrionàries que se separen de la placa medul·lar durant la neurulació i emigren per donar diferents tipus de cèl·lules.

NOTA: La cresta neural se situa al llarg del tub neural en procés de tancament. Dóna lloc a una gran varietat de tipus cel·lulars, tant del sistema nerviós (per exemple, neurones del sistema nerviós perifèric i cèl·lules de neuròglia) com d'estructures no neurals (per exemple, teixit connectiu i ossos de la cara).

678 **crisi d'angoixa** *n f*

sin. compl. **atac de pànic** *n m*

es ataque de pánico; crisis de angustia
 en anxiety crisis; panic attack

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Trastorn d'ansietat caracteritzat per un episodi breu, d'inici sobtat, en què es manifesta un estat d'intensa aprensió, por o pànic, associat a un sentiment de catàstrofe imminent.

NOTA: La crisi d'angoixa pot anar acompanyada de símptomes variats i manifestacions psicossomàtiques, com ara opressió precordial, taquicàrdia, palpitations, sudoració freda, diarrea o deposicions abundoses, visió borrosa, acúfens, parestèsies, cefalàlgia o vertigen. La crisi d'angoixa pot durar entre cinc i quinze minuts o més, durant els quals el pacient necessita moure's o caminar.

679 **crisi epilèptica** *n f*

es crisis epilèptica
 en seizure

NEUROLOGIA. Fenomen clínic d'aparició sobtada i expressió molt variable que està relacionat amb una descàrrega anormal, excessiva i hi-

persincrònica d'una població més o menys extensa de neurones de l'escorça cerebral.

NOTA: 1. Les crisis epilèptiques poden ser convulsants o no, generalitzades o localitzades i comportar la disminució de la consciència o no.

2. Quan una crisi epilèptica és única o bé es repeteix dins el context d'una afecció cerebral aguda no es considera epilèpsia.

680 **crisi oculogira** *n f*

es crisis oculógira
 en oculogyric crisis

NEUROLOGIA. Crisi dels moviments rotatoris dels ulls en què els globus oculars es mantenen fixats en una posició, generalment desviats cap a una direcció superior i externa, durant minuts o hores.

NOTA: Les crisis oculogires es poden observar, per exemple, en el parkinsonisme postencefàlic i en l'encefalitis letàrgica o bé secundàries a l'ús d'antipsicòtics.

681 **cristal·lí** *n m*

es cristalino
 en lens

NEUROANATOMIA. Cos lenticular de l'ull, biconvex i transparent, situat entre la pupila, l'iris i el cos vitri, que fa convergir els raigs de llum formant imatges sobre la retina.

682 **cromatòlisi** *n f*

es cromatòlisis
 en chromatolysis

NEUROHISTOLOGIA. Conjunt de canvis que experimenta el cos d'una neurona després de la lesió de l'axó, consistents en la dispersió del cos de Nissl, l'increment dels diàmetres nuclear i nucleolar, l'augment del nombre de lisosomes, el desplaçament del nucli cap a una posició excèntrica i modificacions en el citosquelet.

683 **cronestèsia** *n f**es* cronestesia*en* chronesthesia

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Anàlisi dels canvis de sensibilitat d'un sistema cel·lular als efectes d'una variable, la qual normalment és un element capaç d'alterar el funcionament del sistema.

NOTA: En la cronestèsia neuronal l'ús d'un determinat fàrmac com a variable permet optimitzar-ne l'ús per a produir els efectes que es desitgen.

- 684 **DAG** *n m*
veg. **diacilglicerol** *n m*
- 685 **daltonisme** *n m*
es daltonismo
en daltonism
NEUROBIOLOGIA DEL DESENVOLUPAMENT. Discromatòpsia lligada al cromosoma X que es manifesta com a ceguesa parcial per a les longituds d'ona del vermell i el verd.
- 686 **dany axonal difús** *n m*
veg. **lesió axonal difusa** *n f*
- 687 **DAP** *n f*
veg. **despolarització de vies aferents primàries** *n f*
- 688 **decussació** *n f*
es decusación
en decussation
NEUROANATOMIA. Encreuament en forma de X de fibres o de tractes nerviosos.
- 689 **defecte pupil·lar aferent relatiu** *n m*
es defecto pupilar aferente relativo
en relative afferent pupillary defect
NEUROLOGIA. Alteració del reflex pupil·lar caracteritzada per una contracció menor de les dues pupil·les quan l'ull afectat rep un estímul lluminós, que es produeix per una neuropatia òptica retrobulbar.
- 690 **degeneració anterògrada** *n f*
veg. **degeneració wal·leriana** *n f*
- 691 **degeneració wal·leriana** *n f*
sin. compl. **degeneració anterògrada** *n f*
es degeneración anterógrada; degeneración walleriana
en anterograde degeneration; Wallerian degeneration
NEUROHISTOLOGIA. Degeneració del segment distal d'un axó després d'una lesió d'aquest axó o del cos neuronal, en la qual els macròfags i les cèl·lules de Schwann reactives eliminen les restes axonals.

692 **deliri** *n m*

sin. compl. **ideació delirant** *n f*
 es delirio; ideación delirante
 en delusion; delusional ideation
 NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Creença falsa, basada en una interpretació errònia i personal de la realitat externa, incompatible amb la intel·ligència i el nivell cultural de l'individu, persistent, que no es pot corregir amb el raonament lògic i que no és compartida per cap tradició cultural o religiosa.

693 **delírium** *n m*

sin. **síndrome confusional** *n f*
 es delirium; síndrome confusional
 en acute confusion syndrome; delirium

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Trastorn mental orgànic caracteritzat per un deteriorament de la consciència que acostuma a aparèixer de manera sobtada, amb un curs breu i fluctuant.

NOTA: En el delírium es presenten canvis en el cicle son/vigília, anomalies en l'activitat psicomotora i afectació de la memòria, l'orientació, la percepció i la parla. Les causes més freqüents són l'encefalopatia toxicometabòlica, els traumatismes cranioencefàlics, els atacs epilèptics i les lesions cerebrals focals.

694 **delírium tremens** *n m*

es delirium tremens
 en delirium tremens

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Delírium propi de l'alcoholisme crònic, causat per un augment de la dosi alcohòlica ingerida o per una privació brusca de l'alcohol etílic.

695 **demència** *n f*

es demencia
 en dementia

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Trastorn mental orgànic, amb tendència a una evolució progressiva i irreversible, caracteritzat pel deteriorament de les capacitats cognitives, de la memòria i de l'adaptació social de l'individu, sense alteració del nivell de consciència.

696 **demència de tipus Alzheimer** *n f*

veg. **malaltia d'Alzheimer** *n f*

697 **dendrita** *n f*

es dendrita
 en dendrite

NEUROHISTOLOGIA. Prolongació arboriforme de la superfície del cos neuronal que constitueix l'element receptor principal de les sinapsis.

NOTA: Moltes dendrites presenten espines amb la finalitat d'incrementar la superfície receptora.

698 **denervació** *n f*

veg. **enervació** *n f*

699 **dent de l'axis** *n f*

veg. **apòfisi odontoide** *n f*

700 **dependència de substàncies** *n f*

es dependencia de sustancias
 en substance dependence

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Necessitat de consumir una substància psicoactiva de manera periòdica per a experimentar-ne els efectes o per a evitar la síndrome d'abstinència.

701 **dependència física** *n f*

es dependencia física
en physical dependence

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Dependència de substàncies caracteritzada per l'aparició de tolerància i de síndrome d'abstinència.

702 **dependència psíquica** *n f*

es dependencia psíquica
en psychological dependence

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Dependència de substàncies o d'una pràctica caracteritzada per la necessitat d'experimentar-ne les efectes, sense que s'arribi a la dependència física.

703 **depressió** *n f*

veg. **trastorn depressiu** *n m*

704 **depressió a llarg termini** *n f*

sigla **DLT** *n f*

es depresión a largo plazo; DLP
en long-term depression; LTD

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Reducció de l'eficàcia sinàptica a partir d'una disminució dels potencials postsinàptics durant hores o dies, generalment produïda per una estimulació repetida de baixa freqüència.

NOTA: La depressió a llarg termini s'ha descobert a les cèl·lules de Purkinje del cerebel, que responen menys a l'activació per despolarització quan s'activen simultàniament les projeccions de les fibres paral·leles i les de les fibres grimpadores. També s'ha descrit al neocòrtex.

705 **depressió major** *n f*

sin. **trastorn depressiu major** *n m*

es depresión mayor; trastorno depresivo mayor
en major depression; major depressive disorder

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Trastorn depressiu caracteritzat per la pèrdua d'interès o plaer en la majoria d'activitats durant un període mínim de dues setmanes, acompanyada d'altres símptomes indicatius.

NOTA: La simptomatologia de la depressió major inclou canvis en la gana, el pes, el son i l'activitat psicomotora; falta d'energia; infravaloració o culpa; dificultat per a pensar, concentrar-se o prendre decisions, i pensaments de mort, idees suïcides o intents de suïcidi.

706 **dermàtom** *n m*

es dermatoma
en dermatome

NEUROANATOMIA. Àrea cutània que és innervada per les fibres aferents sensorials d'una mateixa arrel medul·lar, canalitzades a través d'un o de diversos nervis perifèrics.

NOTA: El coneixement dels dermàtoms és fonamental per a associar alteracions de la sensibilitat de regions específiques del cos amb lesions de nivells medul·lars determinats.

707 **descerebració** *n f*

es descerebración
en decerebration

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Eliminació anatòmica o inactivació del cervell que en comporta la pèrdua de funcionalitat i que es manifesta de manera característica en una hipertonia generalitzada amb hiperextensió de les quatre extremitats.

708 **descerebració clínica** *n f*

es descerebración clínica
 en clinical decerebration

NEUROLOGIA. Descerebració produïda com a conseqüència d'afeccions nervioses diverses, com ara una compressió del mesencèfal pels lòbuls temporals o lesions en la part alta de la protuberància, o per hipoglucèmia o hipòxia intenses.

709 **descerebració experimental** *n f*

es descerebración experimental
 en experimental decerebration

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Descerebració induïda experimentalment en animals mitjançant un tall de l'encèfal per sota dels tubercles quadrigeminats o mitjançant lligadures arterials, amb què es provoca la desconexió de les influències de l'escorça cerebral sobre estructures subcorticals o espinals.

710 **desè parell cranial** *n m*

veg. **nervi vague** *n m*

711 **desemascarament** *n m*

es desenmascaramiento
 en unmasking

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Procés fisiològic mitjançant el qual s'activen funcionalment connexions entre neurones que existien però que eren inactives.

712 **deshabituació** *n f*

es deshabitación
 en dishabitation

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Recuperació d'una resposta desapareguda o disminuïda a causa d'un procés d'habituació.

713 **deshabituació** *n f*

es deshabitación
 en dishabitation

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Eliminació per mitjans terapèutics d'un hàbit o un costum que es considera perjudicial.

714 **desintoxicació** *n f*

es desintoxicación
 en detoxification; disintoxication

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Eliminació de les substàncies tòxiques de l'organisme mitjançant processos naturals o terapèutics.

715 **desmielinització** *n f*

es desmielinización
 en demyelination

NEUROHISTOLOGIA. Pèrdua o destrucció de la mielina del neurilemma o de la mielina associada a l'oligodendrocit, generalment a causa d'un procés degeneratiu.

716 **desorganització de la parla** *n f*

veg. **incoherència de la parla** *n f*

717 **desorientació** *n f*

es desorientación
 en disorientation

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Estat de confusió mental caracteritzat per una percepció inadequada o incorrecta de l'espai, el temps o la identitat.

718 **despolarització** *n f*

es despolarización
 en depolarization

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Procés mitjançant el qual el potencial de repòs de membrana

d'una cèl·lula excitable es fa menys negatiu.

719 **despolarització de vies aferents primàries** *n f*

sigla **DAP** *n f*

es despolarización de vías aferentes primarias; DAP

en primary afferent depolarization; PAD

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Despolarització de les vies aferents espinals de les neurones sensorials del gangli de l'arrel espinal dorsal per part de circuits o projeccions descendents gabaèrgiques que originen una inhibició presinàptica o impossibiliten la transmissió d'estímuls sensorials perifèrics a les interneurons o les motoneurons espinals.

NOTA: La despolarització de vies aferents primàries contribueix a la regulació de l'excitabilitat dels reflexos espinals segmentaris per sistemes locals i descendents.

720 **dessensibilització** *n f*

es desensibilización

en desensitization

NEUROFARMACOLOGIA. Fenomen farmacocinètic mitjançant el qual la unió d'un lligand al seu receptor produeix la disminució de l'eficàcia en la transducció de senyal a causa d'una estimulació constant prolongada.

721 **dessensibilització sistemàtica** *n f*

es desensibilización sistemática

en systematic desensitization

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Procediment terapèutic utilitzat per a tractar respostes emocionals condicionades com les fòbies o les crisis d'angoixa consistent a condi-

cionar-les de manera gradual a una nova resposta incompatible amb la que es pretén eliminar.

722 **dessincronització interna** *n f*

es desincronización interna

en internal desynchronization

NEUROLOGIA. Dessincronització dels ritmes circadianis de la temperatura i del cicle son/vigília que té lloc quan s'aïlla completament un ésser viu del món exterior.

723 **detecció de coincidències** *n f*

es detección de coincidencias

en coincidence detection

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Procés neuroquímic mitjançant el qual una neurona és capaç de detectar activitat sinàptica simultània però localitzada en punts diferents de la seva estructura.

NOTA: La detecció de coincidències permet explicar els processos neurals i facilita la creació de mapes computacionals del cervell.

724 **determinisme** *n m*

es determinismo

en determinism

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Teoria que considera que qualsevol comportament té un origen o una base biològica que el condiciona.

725 **diacilglicerol** *n m*

sigla **DAG** *n m*

es diacilglicerol; DAG

en diacylglycerol; DAG

NEUROQUÍMICA. Molècula intracel·lular que, juntament amb el fosfat d'inositol, prové de l'acció de la fosfolipasa C sobre els fosfolípids de la membrana plasmàtica i que actua com a segon missatger a través de la proteïna G.

726 **diagnòstic per la imatge** *n m*

es diagnóstico por la imagen
 en image diagnosis

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Diagnòstic mèdic basat en l'ús d'imatgeria.

727 **diàsqvisi** *n f*

es diasquisis
 en diaschisis

NEUROLOGIA. Modulació de la funció i l'activitat en una part del cervell causada per una lesió en una àrea situada a certa distància, però que hi està connectada neuronalment.

728 **diencefal** *n m*

es diencefalo
 en diencephalon; interbrain

NEUROANATOMIA. Porció del cervell derivada del prosencefal embrionari, que està envoltada dels hemisferis cerebrals.

NOTA: El diencefal és constituït pel tàlem, l'epitàlem, el subtàlem i l'hipotàlem.

729 **diferència d'intensitat interaural** *n f*

es diferencia de intensidad interaural
 en interaural intensity difference

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Diferència entre la intensitat de so que rep una orella i la que rep l'altra en una audició binaural, la qual és utilitzada pel sistema nerviós central per a inferir la posició de la font emissora de so en relació amb l'orella.

NOTA: La diferència d'intensitat interaural es basa en el fet que l'orella més allunyada de la font productora de so rep un senyal més atenuat per l'efecte d'obstaculització del cap.

730 **diferència de temps interaural** *n f*

es diferencia de tiempo interaural
 en interaural time difference

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Diferència entre el temps que triga a arribar un so a l'orella de posició més propera a la font d'emissió i el temps que triga a arribar a l'altra en una audició binaural, la qual és utilitzada pel cervell per a inferir informació sobre la posició de la font emissora de so en relació amb l'orella.

731 **diferència mínima detectable** *n f*

es diferencia mínima detectable
 en just noticeable difference

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Canvi més petit que es pot percebre com a diferent en alguna de les propietats d'un estímul determinat.

732 **difusió facilitada** *n f*

veg. **transport passiu** *n m*

733 **dimorfisme sexual cerebral** *n m*

es dimorfismo sexual cerebral
 en brain sexual dimorphism

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Conjunt de diferències morfològiques, químiques i funcionals entre el cervell de l'home i el de la dona.

734 **dinamina** *n f*

es dinamina
 en dynamin

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Enzim proteolític de tipus GTP-asa que intervé en l'endocitosi per a separar les vesícules de la membrana que les ha originades.

NOTA: La dinamina forma part d'una subfamília de proteïnes implicada en els processos d'endocitosi. La dinamina I es troba en les cèl·lules del sistema nerviós.

735 **dineïna** *n f*

es dineïna
en dynein

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Proteïna motora que pot unir-se a la superfície d'un microtúbul i desplaçar-s'hi longitudinalment arrossegant una càrrega, mitjançant ATP com a font d'energia, responsable del transport retrògrad dels components cel·lulars.

736 **dinorfina** *n f*

es dinorfina
en dynorphin

NEUROQUÍMICA. Neuropèptid opioide que resulta de la prodinorfina i interacciona principalment amb els receptors d'opioides κ .

737 **diplopia** *n f*

sin. compl. **visió doble** *n f*

es diplopia; visión doble
en diplopia; double vision

NEUROLOGIA. Defecte visual que consisteix en la percepció de dues imatges d'un únic objecte, característic de les paràlisis del nervi que innerven la musculatura ocular extrínseca d'un ull.

738 **disàrtria** *n f*

es disàrtria
en dysarthria

NEUROLOGIA. Alteració del llenguatge caracteritzada per dificultat en l'articulació de la parla deguda a lesions que afecten la innervació de la musculatura articular, sense que hi hagi cap problema de comprensió

ni de comunicació per llenguatge escrit o mímica.

NOTA: La disfunció que causa la disàrtria pot produir-se a nivell de la primera motoneurona cortical, de les seves vies descendents o de la segona motoneurona (en els nuclis de la protuberància o del bulb).

739 **disautonomia** *n f*

es disautonomia
en dysautonomia

NEUROLOGIA. Disfunció del sistema nerviós autònom.

740 **disc òptic** *n m*

es disco óptico
en optic disc

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Zona de la retina en la qual es forma el nervi òptic a partir de les cèl·lules ganglionars.

741 **discinèsia** *n f*

es discinesia
en dyskinesia

NEUROLOGIA. Alteració de la coordinació motora caracteritzada per dificultats per a executar moviments voluntaris que es manifesta en moviments involuntaris no controlats.

NOTA: La discinèsia pot observar-se en patologies dels nuclis basals o en malalties amb excés de medicació dopaminèrgica.

742 **discinèsia tardana** *n f*

es discinesia tardía
en tardive dyskinesia

NEUROLOGIA. Discinèsia iatrogènica caracteritzada per moviments bucofacials continuats, conjuntament amb altres tics i gesticulacions, que apareix com a reacció adversa, especialment en tractaments continuats amb antipsicòtics.

NOTA: Els símptomes de la discinèsia tardana poden desaparèixer pocs mesos

després de la retirada del fàrmac o bé persistir indefinidament.

743 discordança *n f*

es discordancia
en discordance

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Manca de paral·lelisme de trets o elements fenotípics observats en un parell d'individus, generalment en bessons.

744 discriminació espacial *n f*

es discriminación espacial
en spatial discrimination

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Capacitat de percebre com a diferents dos estímuls que són aplicats en dos punts diferents de l'espai.

NOTA: La discriminació espacial depèn de la concentració de cèl·lules receptores que permeti que les dues fonts originals d'energia incideixin sobre cèl·lules diferents i siguin conduïdes per vies específiques no convergents a les diferents cèl·lules del sistema nerviós central.

745 discriminació temporal *n f*

es discriminación temporal
en temporal discrimination

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Capacitat de percebre com a diferents dos estímuls que són aplicats en dos moments diferents.

NOTA: La discriminació temporal depèn de la capacitat electrofisiològica d'una cèl·lula, o de diferents grups cel·lulars, de codificar l'arribada d'un nou estímulo immediatament després d'haver-ne codificat un.

746 discriminació visual *n f*

sin. compl. **agudeza visual** *n f*

es agudeza visual;
discriminación visual
en visual acuity; visual
discrimination

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Capacitat de detectar com a diferents dos punts de llum del camp visual.

NOTA: La discriminació visual depèn de la concentració de receptors sensibles de la retina que permeti que els feixos emesos pels dos punts incideixin sobre receptors diferents.

747 discromatòpsia *n f*

es discromatopsia
en dischromatopsia

NEUROBIOLOGIA DEL DESENVOLUPAMENT. Trastorn de la percepció cromàtica que consisteix en una ceguesa parcial per als colors.

748 disdiadococinèsia *n f*

es disdiadococinesia
en dysdiadochokinesia

NEUROLOGIA. Alteració de la coordinació motora caracteritzada per dificultats per a realitzar moviments alternants continuats a una certa velocitat amb les dues extremitats a la vegada, que es manifesta com a signe d'alteracions cerebel·loses.

NOTA: En un ús terminològic poc precís les denominacions *disdiadococinèsia* i *adiadococinèsia* s'empren com a sinònims.

749 disestèsia *n f*

es disestesia
en dysesthesia

NEUROLOGIA. Alteració de la sensibilitat, especialment de la tàctil, que condueix a percebre un estímulo no

- nociu com a sensació desagradable o dolorosa.
- 750 **disfàgia** *n f*
 es disfagia
 en dysphagia
 NEUROLOGIA. Dificultat de deglutir causada per lesions en algun punt situat entre la boca i l'estómac, per alteracions neuromusculars o per obstrucció mecànica de l'esòfag.
- 751 **disfàsia** *n f*
 es disfasia
 en dysphasia
 NEUROLOGIA. Trastorn de la parla caracteritzat per la dificultat d'evocar i comprendre el llenguatge causat per lesions corticals en regions del cervell implicades en l'elaboració del llenguatge.
 NOTA: En un ús terminològic poc precís els termes *disfàsia* i *afàsia* s'empren com a sinònims.
- 752 **disfèmia** *n f*
 es disfemia
 en disphemia
 NEUROLOGIA. Síndrome caracteritzada per alteracions lingüístiques, alteracions psicològiques i alteracions motores, en relació amb la parla.
 NOTA: Una de les alteracions més freqüents associades amb la disfèmia és la quequesa.
- 753 **disfonia** *n f*
 es disfonía
 en dysphonia
 NEUROLOGIA. Trastorn de la fonació caracteritzat per la dificultat de produir sons vocàlics, causat per una afecció en el nervi vague o en els nervis laringis, per trastorns psíquics o per una alteració estructural de la laringe.
- 754 **disfunció sexual** *n f*
 veg. **trastorn sexual** *n m*
- 755 **disgèusia** *n f*
 es disgeusia
 en dysgeusia
 NEUROLOGIA. Trastorn caracteritzat per una percepció anormal dels estímuls gustatius, habitualment desagradable.
 NOTA: La disgèusia pot donar-se com a conseqüència de patologies cerebrals, com a efecte secundari de tractaments o com a simptomatologia relacionada amb altres afeccions.
- 756 **dislàlia** *n f*
 es dislalia
 en dyslalia
 NEUROLOGIA. Alteració de la parla caracteritzada per la dificultat a pronunciar algun fonema o a produir un so vocàlic diferent al que es vol expressar a causa d'alteracions dels òrgans perifèrics de la fonació.
- 757 **dislèxia** *n f*
 es dislexia
 en dyslexia
 NEUROLOGIA. Trastorn del llenguatge caracteritzat per la dificultat a identificar, comprendre i reproduir els símbols del llenguatge escrit a una edat suficient per a poder-ho fer i sense que hi hagi cap alteració orgànica ni cap dèficit intel·lectual que ho justifiqui.
 NOTA: La dislèxia és un trastorn d'herència autosòmica dominant que afecta principalment les persones de sexe masculí.

758 **dismetria** *n f*

es dismetría
en dysmetria

NEUROLOGIA. Alteració motora caracteritzada per la manca de control de l'amplitud del moviment muscular a causa d'una incapacitat de mesurar adequadament les distàncies.

NOTA: La dismetria és característica de les lesions cerebel·loses.

759 **disnòmia** *n f*

es disnomia
en dysnomia

NEUROLOGIA. Alteració caracteritzada per la dificultat d'anomenar objectes o reconèixer-los a partir dels seus noms, tant en el llenguatge escrit com en el parlat.

760 **disparitat binocular** *n f*

es disparidad binocular
en binocular disparity

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Diferència entre les localitzacions de les imatges enviades pels dos ulls al cervell produïda pel fet que es troben separats horitzontalment i cada retina ofereix un punt de vista diferent.

NOTA: 1. La disparitat binocular és la responsable de la percepció en profunditat. 2. Es distingeix entre dues classes de disparitat binocular: l'encreuada o positiva, i la no encreuada o negativa, segons la distància a la qual es troben l'objecte i el punt de fixació en la retina.

761 **disprosòdia** *n f*

es disprosodia
en dysprosody

NEUROLOGIA. Trastorn del llenguatge caracteritzat per la dificultat a comprendre o expressar els components emocionals de la parla, que s'associa a lesions en l'hemisferi no

dominant per al llenguatge o en els nuclis basals.

NOTA: La disprosòdia es pot manifestar en alteracions de la intensitat, el to o el ritme del llenguatge parlat.

762 **disseny per blocs** *n m*

es diseño por bloques
en block design

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Tècnica de disseny experimental en psicologia cognitiva o en neuroimatgeria en què els assajos de cadascuna de les condicions experimentals són presentats conjuntament, en lloc d'aleatoritzar-se o barrejar-se amb assajos d'altres condicions.

NOTA: El disseny per blocs s'oposa al disseny per esdeveniments i s'utilitza molt freqüentment en experiments de tomografia per emissió de positrons i ressonància magnètica funcional.

763 **disseny per esdeveniments** *n m*

es diseño por eventos
en event-related design

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Tècnica de disseny experimental en psicologia cognitiva o en neuroimatgeria en què els assajos de cadascuna de les condicions experimentals són presentats segons una seqüència aleatoritzada o pseudoaleatoritzada.

NOTA: El disseny per esdeveniments s'oposa al disseny per blocs i s'utilitza molt freqüentment en psicologia experimental i en experiments de ressonància magnètica funcional.

764 **dissonància cognitiva** *n f*

es disonancia cognitiva
en cognitive dissonance

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Estat de tensió psicològica que pateix un individu quan es produeix

una manca de congruència entre els pensaments, sentiments, creences, actituds i comportaments que té establerts i una informació o una experiència que ha adquirit més recentment.

NOTA: La dissonància cognitiva és un concepte molt estudiat en psicologia social.

765 **distímia** *n f*

veg. **trastorn distímic** *n m*

766 **distonia** *n f*

es distonia
en dystonia

NEUROLOGIA. Alteració del to muscular caracteritzat per l'execució de contraccions musculars sostingudes, tòniques i lentes entre músculs opo-nents que provoquen moviments repetitius i estereotipats o postures anòmales de les extremitats o del tronc.

NOTA: La distonia pot ser d'origen esporàdic o hereditari o bé secundària a malalties degeneratives o a trastorns mentals.

767 **distorsió cognitiva** *n f*

es distorsión cognitiva
en cognitive distortion

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Error en el processament de la informació generador d'un biaix sistemàtic en la interpretació de la realitat, en una mesura tal que causa pensaments, percepcions o creences defectuosos o poc adaptatius, amb afectació de l'estabilitat emocional.

NOTA: La distorsió cognitiva i les conseqüències emocionals negatives que implica es tracten mitjançant la reestructuració cognitiva.

768 **distròfia miotònica** *n f*

es distrofia miotónica
en myotonic dystrophy

NEUROLOGIA. Miopatia difusa autossòmica dominant caracteritzada per miotonia, debilitat muscular i canvis degeneratius en altres teixits no musculars, que s'associa amb cataractes, hipogonadisme i dèficit intel·lectual.

769 **distròfia muscular** *n f*

es distrofia muscular
en muscular dystrophy

NEUROLOGIA. Miopatia degenerativa dels músculs esquelètics caracteritzada per una pèrdua progressiva de força i atròfia dels músculs, tot i que es conserva la innervació.

770 **distrofina** *n f*

es distrofina
en dystrophin

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Proteïna citosòlica que connecta el citosquelet de les cèl·lules amb la matriu extracel·lular a través de la membrana plasmàtica.

NOTA: Les mutacions en la distrofina són la causa d'algunes de les distròfies musculars.

771 **divergència** *n f*

es divergencia
en divergence

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Procés mitjançant el qual es desenvolupa un patró de connexió neuronal entre una neurona i el conjunt de neurones amb les quals estableix sinapsis a través de diferents projeccions axonals.

772 **DLT** *n f*

veg. **depressió**
a llarg termini *n f*

773 **doctrina neuronal** *n f*

es doctrina neuronal
en neuronal doctrine

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Teoria sobre el funcionament del sistema nerviós segons la qual les neurones són les unitats de funcionament i transducció de senyal.

774 **dolor** *n m/f*

es dolor
en pain

NEUROLOGIA. Experiència sensorial i emocional desagradable associada a la presència d'una lesió hística real o potencial, o descrita com si aquesta lesió hi fos present, que és captada per nociceptors i canalitzada per vies específiques fins al sistema nerviós central encefàlic.

NOTA: Actualment el mot *dolor* se sol utilitzar en masculí, si bé en la llengua antiga i en algunes zones del domini lingüístic català és més habitual usar-lo en femení.

775 **dolor central** *n m*

es dolor central
en central pain

NEUROLOGIA. Dolor iniciat o causat per una lesió primària o una disfunció del sistema nerviós central.

776 **dolor fisiològic** *n m*

es dolor fisiològic
en physiologic pain

NEUROLOGIA. Dolor produït per l'estimulació del sistema nociceptiu en condicions normals, que es caracteritza perquè la sensació dolorosa s'atura després de la desaparició de

l'estímul nociu desencadenador i té un valor protector per a l'organisme.

NOTA: El dolor fisiològic sol respondre als analgèsics comuns.

777 **dolor neurogènic** *n m*

es dolor neurogénico
en neurogenic pain

NEUROLOGIA. Dolor iniciat o causat per una lesió primària, una disfunció o una alteració transitòria del sistema nerviós central o del sistema nerviós perifèric.

778 **dolor neurogènic perifèric** *n m*

es dolor neurogénico periférico
en peripheral neurogenic pain

NEUROLOGIA. Dolor iniciat o causat per una lesió primària, una disfunció o una alteració transitòria del sistema nerviós perifèric.

779 **dolor patològic** *n m*

es dolor patológico
en pathologic pain

NEUROLOGIA. Dolor produït per alteracions del sistema nociceptiu a nivell dels nociceptors perifèrics, la via aferent o els centres espinals o centrals de processament, que es caracteritza perquè la sensació dolorosa no s'atura després de la desaparició de l'estímul nociu desencadenador i no té un valor protector per a l'organisme.

NOTA: 1. El dolor patològic pot associar-se a al·lodínia, hiperalgèsia o hiperpatia.
2. El dolor patològic és refractari al tractament amb analgèsics comuns i requereix teràpies específiques.

780 **dolor referit** *n m*

es dolor referido
en referred pain

NEUROLOGIA. Dolor d'origen visceral experimentat en una regió determinada de la superfície de la pell allunyada de la localització de l'òrgan intern afectat.

781 **dominància cerebral** *n f*

sin. compl. **dominància hemisfèrica** *n f*

es dominancia cerebral;
dominancia hemisférica
en cerebral dominance;
hemispheric dominance

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Especialització de cada hemisferi cerebral en la integració i el control de diferents funcions.

NOTA: 1. L'exemple més clar de dominància cerebral és la lateralització de les funcions del llenguatge, situades en l'hemisferi dominant per al llenguatge, que generalment és l'esquerra.

2. Per a estudiar la dominància cerebral s'utilitzen tècniques com el test de Wada o l'estimulació magnètica transcranial, que permeten inactivar un hemisferi o regió cerebral i determinar si és dominant o no per a diferents funcions.

782 **dominància hemisfèrica** *n f*

veg. **dominància cerebral** *n f*

783 **dominància ocular** *n f*

es dominancia ocular
en ocular dominance

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Procés pel qual es tendeix a utilitzar amb preferència un ull o l'altre per a realitzar funcions determinades, especialment manifest quan la visió presenta alguna deficiència.

NOTA: Les cèl·lules amb patrons equivalents de dominància ocular per a dife-

rents zones de l'ull es disposen en les columnes de dominància ocular.

784 **dopamina** *n f*

es dopamina
en dopamine

NEUROQUÍMICA. Catecolamina que actua com a precursor immediat de la norepinefrina i com a neurotransmissor al sistema nerviós central.

NOTA: La dopamina és el neurotransmissor de diverses vies del sistema nerviós, principalment de les vies mesolímbica, mesocortical i nigroestriatal. La degeneració de les neurones de la via nigroestriatal produeix un dèficit de dopamina que es relaciona amb la malaltia de Parkinson.

785 **dopaminèrgic -a** *adj*

es dopaminérgico
en dopaminergic

NEUROQUÍMICA. Dit d'una estructura o una via del sistema nerviós relacionada amb la neurotransmissió de dopamina o substàncies anàlogues.

786 **dotzè parell cranial** *n m*

veg. **nervi hipoglòs** *n m*

787 **drogoaddicció** *n f*

sin. **drogodependència** *n f*;
toxicomania *n f*

es drogadicción;
drogodependencia;
toxicomanía
en drug addiction; drug
dependence

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Addicció a una o més substàncies psicoactives que es manifesta en un conjunt de signes i símptomes cognitius, conductuals i fisiològics indicatius de la pèrdua de control de l'individu sobre l'ús aquestes substàncies com a conseqüència de la dependència desenvolupada.

788 **drogodependència** *n f*

sin. **drogoaddicció** *n f*

789 **duramàter** *n f*

sin. compl. **paquimeninge** *n f*

es duramadre; duramáter;

paquimeninge

en dura mater; pachymeninx

NEUROANATOMIA. Meninge més externa i més fibrosa, constituïda per l'encreuament de molts fascicles de fibres col·làgenes i per moltes xarxes de fibres elàstiques.

790 **EAE** *n f*

veg. **encefalomielitis al·lèrgica experimental** *n f*

791 **ecoacúsia** *n f*

es ecoacusia
en echoacousia

NEUROLOGIA. Percepció auditiva il·lusòria de repetició de sons i paraules una vegada ja s'han pronunciat.

NOTA: L'ecoacúsia és característica de malalties del lòbul temporal.

792 **ecocinèsia** *n f*

veg. **ecopràxia** *n f*

793 **ecolàlia** *n f*

es ecolalia
en echolalia

NEUROLOGIA. Alteració motora caracteritzada per la repetició automàtica de les paraules o de les frases pronunciades per l'interlocutor.

NOTA: L'ecolàlia es pot observar en pacients amb alteracions orgàniques cerebrals com l'afàsia sensorial transcortical, en afectats per un trastorn psicòtic o en la síndrome de La Tourette.

794 **ecolocalització** *n f*

es ecolocalización
en echolocation

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Sistema d'orientació altament especialitzat de certs animals que emeten trens de sons de curta durada i mesuren el temps que triguen a detectar l'ona de ressonància quan topa amb els objectes propers.

795 **ecopràxia** *n f*

sin. compl. **ecocinèsia** *n f*

es ecocinesia; ecopraxia
en echokinesis; echopraxia

NEUROLOGIA. Apràxia caracteritzada per la repetició imitativa automàtica dels moviments d'una altra persona, no voluntària i de caràcter incontrolable.

796 **ectonucleotidasa** *n f*

es ectonucleotidasa
en ectonucleotidase

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Proteïna de membrana d'acció enzimàtica, amb el centre actiu orientat externament, que degrada els nucleòtids extracel·lulars i controla el senyal modulat per purines.

NOTA: En el sistema nerviós, l'ectonucleotidasa neuronal degrada l'ATP que s'allibera en les sinapsis.

797 **edema vasogènic** *n m*

es edema vasógeno

en vasogenic edema

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Edema cerebral que es produeix en l'espai extracel·lular del cervell a causa de la ruptura de la barrera hematoen-cefàlica.

NOTA: L'edema cerebral vasogènic pot originar-se per causes diverses, com ara traumatismes, hipertensió maligna, càncer o mal de muntanya.

798 **EEG** *n m*veg. **electroencefalograma** *n m*799 **eferent** *adj*

es eferente

en efferent

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Dit d'una fibra, una via o un impuls nerviós que porten informació des del sistema nerviós central fins a la perifèria o que surten d'una àrea o un nucli del sistema nerviós.

800 **efrina** *n f*

es efrina

en ephrin

NEUROBIOLOGIA DEL DESENVOLUPAMENT. Proteïna de membrana implicada en fenòmens de plasticitat sinàptica en l'adult i en el desenvolupament del patró organitzatiu de les connexions i sinapsis neuronals.

801 **eix hipotalamohipofisari** *n m*

es eje hipotálamo-hipofisario

en hypothalamo-hypophysial axis

NEUROANATOMIA. Eix nerviós i vascular del sistema nerviós central que connecta diferents nuclis de l'hipotàlem i de la hipòfisi a través d'un

sistema de projeccions nervioses i projeccions neurovasculars.

NOTA: El sistema de projeccions nervioses de l'eix hipotalamohipofisari està format pel tracte hipotalamohipofisari entre els nuclis hipotalàmics i la neurohipòfisi, mentre que el sistema de projeccions neurovasculars està format pel tracte tuberoinfundibular i el sistema portal hipofisari entre l'hipotàlem i l'adenohipòfisi.

802 **ELA** *n f*veg. **esclerosi lateral amiotròfica** *n f*803 **elèctrode** *n m*

es electrodo

en electrode

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Conductor elèctric a través del qual pot entrar o pot sortir un corrent elèctric d'un medi.

NOTA: L'ús d'elèctrodes permet enregistrar potencials d'acció neuronals o excitar parts del sistema nerviós.

804 **elèctrode d'agulla** *n m*

es electrodo de aguja

en needle electrode

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Elèctrode en forma de punxa fina que s'insereix a través de la pell, fins a atènyer zones properes a aquelles en les quals es desitja enregistrar l'activitat neuronal o excitar nervis, músculs o àrees del sistema nerviós central.

805 **elèctrode de maniguet** *n m*

es electrodo en manguito

en cuff electrode

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Elèctrode que s'enrotlla al voltant d'un nervi i permet estimular-lo o enregistrar els impulsos nerviosos que hi passen.

- 806 **elèctrode superficial** *n m*
 es electrodo superficial
 en superficial electrode
 NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Elèctrode que es col·loca sobre la pell a fi d'enregistrar, d'una manera no invasiva, activitat neuromuscular o característiques elèctriques dels teixits o bé d'estimular parts del sistema nerviós o muscular.
- 807 **electroencefalògraf** *n m*
 es electroencefalógrafo
 en electroencephalograph
 NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Aparell utilitzat per a dur a terme un electroencefalograma.
 NOTA: L'electroencefalògraf efectua la mesura mitjançant la implantació d'uns elèctrodes superficials en el crani, en un nombre de punts elevat i seguint un patró determinat.
- 808 **electroencefalograma** *n m*
 sigla **EEG** *n m*
 es electroencefalograma; EEG
 en electroencephalogram; EEG
 NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Enregistrament gràfic de l'activitat elèctrica de l'escorça cerebral al llarg d'un període determinat.
- 809 **electroencefalograma dessincronitzat** *n m*
 es electroencefalograma desincronizado
 en desynchronized electroencephalogram
 NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Electroencefalograma d'ondes ràpides i d'amplitud baixa que es registra durant la fase de son REM o de vigília activa.
- 810 **electroencefalograma sincronitzat** *n m*
 es electroencefalograma sincronizado
 en synchronized electroencephalogram
 NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Electroencefalograma d'ondes lentes i d'amplitud elevada, que es registra durant la fase de son lent.
- 811 **electromiògraf** *n m*
 es electromiógrafo
 en electromyograph
 NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Aparell utilitzat per a dur a terme un electromiograma.
 NOTA: L'electromiògraf es fa servir per al diagnòstic de malalties neuromusculars.
- 812 **electromiograma** *n m*
 sigla **EMG** *n m*
 es electromiograma; EMG
 en electromyogram; EMG
 NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Enregistrament gràfic dels canvis de potencial i l'activitat elèctrica que es produeixen durant la contracció muscular.
- 813 **electrooculògraf** *n m*
 es electrooculógrafo
 en electrooculograph
 NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Aparell utilitzat per a dur a terme un electrooculograma.
- 814 **electrooculograma** *n m*
 sigla **EOG** *n m*
 es electrooculograma; EOG
 en electrooculogram; EOG
 NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Enregistrament gràfic dels canvis de potencial que es produeixen

en la retina durant els moviments oculars o l'adaptació dels ulls a la claror.

NOTA: L'electrooculograma s'acostuma a fer servir en estudis del son per a detectar la fase del son REM.

815 **electroxoc** *n m*

veg. **teràpia electroconvulsiva** *n f*

816 **EM** *n f*

veg. **esclerosi múltiple** *n f*

817 **EMG** *n m*

veg. **electromiograma** *n m*

818 **eminència teres** *n f*

veg. **col·lide facial** *n m*

819 **emmagatzematge** *n m*

es **almacenamiento**
en **storage**

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Procés de retenció i manteniment de la informació codificada al llarg del temps.

NOTA: En el procés d'emmagatzematge poden intervenir diferents tipus d'estructures mnemòniques en funció del temps de permanència de la informació que es codifica: magatzems sensorials, magatzems a curt termini i magatzems a llarg termini.

820 **emoció** *n f*

es **emoción**
en **emotion**

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Reacció afectiva, en general intensa, provocada per una situació, un pensament o una imatge, que s'acompanya de determinades manifestacions conductuals, fisiològiques i subjectives.

NOTA: L'emoció pot tenir manifestacions fisiològiques com ara la sudoració o l'in-

crement del ritme del batec cardíac, que són respostes pròpies de la via adrenèrgica.

821 **emoció bàsica** *n f*

es **emoción básica**
en **basic emotion**

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Emoció primària reconeguda universalment a totes les cultures com a base per a la resta d'emocions.

NOTA: Tot i que hi ha diferències entre autors, hi ha consens a considerar emocions bàsiques la por, la tristesa, la ira i l'alegria.

822 **EMT** *n f*

veg. **estimulació magnètica transcranial** *n f*

823 **EMTr** *n f*

veg. **estimulació magnètica transcranial repetitiva** *n f*

824 **EMTs** *n f*

veg. **estimulació magnètica transcranial d'impulsos simples** *n f*

825 **encèfal** *n m*

es **encéfalo**
en **encephalon**

NEUROANATOMIA. Porció del sistema nerviós central situat dins del crani i constituït pel cervell, el cerebel i el tronc de l'encèfal.

NOTA: En el sistema nerviós central l'encèfal funciona jeràrquicament com a centre superior quant a la presa de decisions, a funcions cognitives com la memòria i la parla, a l'execució motora i al processament d'estímul sensorials.

826 **encefalina** *n f*

es encefalina
 en enkephaline

NEUROQUÍMICA. Neuropèptid opioide endogen que prové de la proencefalina i és alliberat per l'adenhipòfisi en situacions d'estrès.

NOTA: Les dues formes d'encefalina que existeixen es diferencien en l'últim aminoàcid: una conté leucina (Leu-encefalina) i l'altra, metionina (Met-encefalina).

827 **encefalitis** *n f*

es encefalitis
 en encephalitis

NEUROLOGIA. Inflamació d'una part de l'encèfal.

NOTA: L'encefalitis pot ser d'origen víric, bacterià, parasitari, micòtic o al·lèrgic i pot presentar-se sola o associada a una afecció meningia.

828 **encefalomielitis** *n f*

es encefalomielitis
 en encephalomyelitis

NEUROLOGIA. Inflamació de l'encèfal i de la medul·la espinal simultàniament.

NOTA: L'encefalimielitis pot tenir un origen infeccios o autoimmunitari.

829 **encefalomielitis al·lèrgica experimental** *n f*

sigla **EAE** *n f*

es encefalomielitis al·lèrgica experimental; EAE
 en experimental allergic encephalomyelitis; EAE

NEUROLOGIA. Malaltia autoimmunitària experimental que s'indueix en animals de laboratori mitjançant la inoculació d'antígens, els quals produeixen la inflamació de l'en-

cèfal i la desmielinització d'àrees del sistema nerviós central.

NOTA: L'encefalitis al·lèrgica experimental es considera un model d'estudi de l'esclerosi múltiple.

830 **encefalopatia** *n f*

es encefalopatía
 en encephalopathy

NEUROLOGIA. Afecció de l'estructura o la funció dels teixits cerebrals, generalment crònica, destructiva o degenerativa.

NOTA: 1. L'encefalopatia pot tenir qualsevol origen, però habitualment és causada per complicacions de malalties no neurològiques o per anòxia cerebral. 2. L'encefalopatia pot provocar des d'alteracions difuses de les funcions cerebrals fins a trastorns del comportament i del nivell de consciència amb un curs a vegades fluctuant.

831 **encefalopatia espongi-forme** *n f*

sin. **malaltia per prions** *n f*

es encefalopatía espongi-forme; enfermedad por priones
 en prion disease; spongiform encephalopathy

NEUROLOGIA. Encefalopatia causada per prions i caracteritzada per una pèrdua neuronal cortical acompanyada de vacuolització de les regions afectades, que es manifesta com a demència profunda ràpidament progressiva, atàxia cerebel·losa, mioclònies difuses i altres alteracions neurològiques i visuals.

832 **enclusa** *n f*

es yunque
 en incus

NEUROANATOMIA. Osset situat a la cavitat timpànica de l'orella mitjana, entre el martell i l'estrep, que

condueix les vibracions des de la membrana timpànica fins a l'orella interna.

833 endevinació del pensament *n f*

veg. **lectura del pensament** *n f*

834 endocitosi *n f*

es endocytosis
en endocytosis

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Procés pel qual una cèl·lula capta material extracel·lular i produeix un endosoma que el conté.

835 endolimfa *n f*

es endolympha
en endolymph

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Substància líquida que omple la rampa vestibular de la còclea i el laberint membranós vestibular i que posseeix una alta concentració de K⁺.

NOTA: Els moviments de l'endolimfa participen en la transducció dels senyals sonors o de l'equilibri mitjançant l'activació dels mecanoreceptors.

836 endorfina *n f*

es endorfina
en endorphin

NEUROQUÍMICA. Neuropeptid opioide d'activitat neurotransmissora i d'efectes analgèsics molt potents que prové de la lisi de la proopiomelanocortina i es localitza preferentment a la hipòfisi anterior, al lòbul mitjà de la hipòfisi i al voltant del nucli arquejat de l'hipotàlem.

NOTA: L'endorfina que té l'acció més potent és la β -endorfina.

837 enervació *n f*

sin. compl. **denervació** *n f*

es denervación
en denervation; enervation

NEUROANATOMIA. Ablació d'un nervi o un grup de nervis que innerven una regió del cos.

838 enginyeria cognitiva *n f*

es ingeniería cognitiva
en cognitive engineering

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Disciplina que aplica els models desenvolupats en les ciències cognitives i els mètodes propis de l'enginyeria per al disseny de sistemes artificials amb capacitat de raonament, aprenentatge o interpretació d'estímul sensorials.

839 enregistrament de senyal *n m*

es registro de señal
en signal recording

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Procés de recollida de senyals neuronals, habitualment mitjançant dispositius electrònics.

840 entrenament *n m*

es entrenamiento
en training

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Procés que consisteix a mostrar els patrons d'aprenentatge a una xarxa neuronal perquè adequi els pesos de les seves sinapsis.

841 envelliment *n m*

es envejecimiento
en aging

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Procés biològic que comporta canvis graduals i irreversibles en una cèl·lula,

- un òrgan, una estructura o un organisme a causa del pas del temps.
- 842 **envelliment cerebral** *n m*
 es envejecimiento cerebral
 en brain aging
 NEUROLOGIA. Envelliment que experimenta el cervell, el qual es tradueix en un deteriorament progressiu determinat per factors genètics, ambientals, hormonals i biològics normals, als quals es poden afegir factors de caràcter patològic.
- 843 **EOG** *n m*
 veg. **electrooculograma** *n m*
- 844 **epèndima** *n f*
 es epéndimo
 en ependyma
 NEUROHISTOLOGIA. Capa de cèl·lules que recobreix la cavitat dels ventricles cerebrals i del conducte central de la medulla espinal.
- 845 **ependimòcit** *n m*
 sin. compl. **cèl·lula ependimàtica** *n f*
 es célula ependimaria;
 ependimócito
 en ependymal cell;
 ependymocyte
 NEUROHISTOLOGIA. Cèl·lula de neuròglia del sistema nerviós central que forma l'epèndima.
- 846 **epífisi** *n f*
 veg. **glàndula pineal** *n f*
- 847 **epilèpsia** *n f*
 es epilepsia
 en epilepsy
 NEUROLOGIA. Trastorn consistent en la repetició de crisis epilèptiques causades per una descàrrega anormal espontània i sincronitzada d'un grup de neurones, que presenta una expressió clínica variada caracteritzada per la pèrdua de la consciència, fenòmens motors anormals, convulsions i trastorns psíquics o sensorials, segons la localització del focus d'origen.
 NOTA: L'epilèpsia també pot estar causada per lesions cerebrals secundàries a cirurgia, cicatrius posttraumàtiques, tumors, malformacions cerebrals o trastorns metabòlics.
- 848 **epinefrina** *n f*
 veg. **adrenalina** *n f*
- 849 **episodi maníac** *n m*
 veg. **mania** *n f*
- 850 **epitàlem** *n m*
 es epitálamo
 en epithalamus
 NEUROANATOMIA. Zona del diencèfal situada davant dels tubercles quadrigeminats superiors i composta per la glàndula pineal i els nuclis habenulars amb les seves fibres de connexió.
- 851 **epiteli neural** *n m*
 es epitelio neural
 en neural epithelium
 NEUROBIOLOGIA DEL DESENVOLUPAMENT. Estrat cel·lular que recobreix les parets internes del tub neural i que genera la neuròglia i les neurones del sistema nerviós central.
- 852 **epiteli pigmentari de la retina** *n m*
 es epitelio pigmentado de la retina
 en retinal pigment epithelium
 NEUROANATOMIA. Estrat cel·lular a la zona més interna de la retina, entre

la coroide i l'estrat de fotoreceptors, que té com a funció absorbir la llum que incideix sobre la superfície retinal i evitar que s'hi reflecteixi i produeixi la distorsió de la imatge.

853 **equació de Goldman** *n f*

sin. compl. **equació de Goldman-Hodgkin-Katz** *n f*

es ecuación de Goldman;
ecuación de Goldman-Hodgkin-Katz
en Goldman equation;
Goldman-Hodgkin-Katz equation

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Equació que permet determinar els potencials de membrana en funció de la permeabilitat de la membrana al pas dels ions i de la concentració iònica a l'interior i a l'exterior de la cèl·lula.

854 **equació de Goldman-Hodgkin-Katz** *n f*

veg. **equació de Goldman** *n f*

855 **error retinal** *n m*

es error retiniano
en retinal error

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Diferència en la posició angular de l'ull entre l'objecte diana i la fòvea.

856 **esclerosi lateral amiotròfica** *n f*

sigla **ELA** *n f*

es esclerosis lateral amiotròfica;
ELA
en amyotrophic lateral sclerosis;
ALS

NEUROLOGIA. Malaltia neurodegenerativa d'origen desconegut caracteritzada per un deteriorament progressiu de les motoneurons de

l'escorça cerebral, del bulb raquidi i de la banya ventral de la medulla espinal que es manifesta habitualment en una pèrdua progressiva de força, atròfia muscular i fasciculacions.

857 **esclerosi múltiple** *n f*

sigla **EM** *n f*

es esclerosis múltiple; EM
en multiple sclerosis; MS

NEUROLOGIA. Malaltia neurodegenerativa d'origen desconegut caracteritzada per l'aparició de zones de desmielinització al sistema nerviós central, de curs erràtic i imprevisible, amb alteracions de la visió, de la força o de la sensibilitat episòdiques o permanents, en funció de la localització de les plaques desmielinitzades.

NOTA: Hi ha quatre tipus d'esclerosi múltiple, segons el curs de la malaltia: remitent recurrent, progressiva secundària, progressiva primària o recurrent progressiva.

858 **escleròtica** *n f*

es esclerótica
en sclera

NEUROANATOMIA. Membrana fibrosa de color blanc que forma la túnica externa que ocupa les cinc sisenes parts posteriors del globus ocular.

859 **escorça associativa parietal** *n f*

veg. **escorça parietal posterior** *n f*

860 **escorça auditiva primària** *n f*

veg. **àrea auditiva primària** *n f*

861 **escorça auditiva secundària** *n f*

veg. **àrea auditiva secundària** *n f*

862 **escorça cerebel·losa** *n f*sin. compl. **còrtex****cerebel·lós** *n m**es* corteza cerebelosa*en* cerebellar cortex

NEUROHISTOLOGIA. Làmina molt prima de substància grisa perifèrica del cerebel, composta d'una capa molecular externa, una capa mitjana integrada per cèl·lules de Purkinje i una capa granular interna.

863 **escorça cerebral** *n f*sin. compl. **còrtex cerebral** *n m**es* corteza cerebral*en* cerebral cortex

NEUROANATOMIA. Estrat superficial que recobreix cadascun dels dos hemisferis cerebrals, format pels cossos de les neurones i plegat en circumvolucions separades per solcs.

NOTA: 1. Des del punt de vista filogenètic, l'escorça cerebral se subdivideix en l'al·locòrtex i el neocòrtex.

2. Per a distingir diferents zones en l'escorça cerebral, una de les classificacions més utilitzades actualment és la divisió en 52 àrees de Brodmann, que es basa en les diferències en anatomia, citoarquitectura i mieloarquitectura que mostren aquestes àrees.

864 **escorça d'associació** *n f*veg. **àrea d'associació** *n f*865 **escorça d'associació auditiva** *n f*veg. **àrea auditiva****secundària** *n f*866 **escorça d'associació unimodal** *n f*veg. **escorça sensorial secundària** *n f*867 **escorça entorínica** *n f**es* corteza entorrinal*en* entorhinal cortex

NEUROANATOMIA. Àrea cortical situada a la circumvolució parahipocàmpica de la qual procedeixen les principals aferències a la formació hipocàmpica, que arriben des de diferents àrees del neocòrtex.

NOTA: L'escorça entorínica conté l'àrea olfactiva secundària.

868 **escorça límbica** *n f**es* corteza límbica*en* limbic cortex

NEUROANATOMIA. Porció de l'escorça cerebral en forma d'anell situada entorn del tronc de l'encèfal i del diencèfal.

NOTA: 1. L'escorça límbica correspon a una porció filogenèticament primitiva de l'escorça cerebral.

2. L'escorça límbica i les estructures que s'hi connecten constitueixen el sistema límbic.

869 **escorça motora primària** *n f*veg. **àrea motora primària** *n f*870 **escorça olfactiva primària** *n f*veg. **àrea olfactiva primària** *n f*871 **escorça olfactiva secundària** *n f*veg. **àrea olfactiva secundària** *n f*872 **escorça parietal posterior** *n f*sin. compl. **escorça associativa parietal** *n f**es* corteza associativa parietal;

corteza parietal posterior

en posterior parietal cortex

NEUROANATOMIA. Àrea d'associació multimodal de l'escorça cerebral,

situada darrere de la circumvolució postcentral, que connecta l'àrea somatosensorial primària amb les àrees d'associació auditiva i visual.

NOTA: 1. L'escorça parietal posterior inclou el lobel parietal superior i el lobel parietal inferior.

2. Processa l'espai personal i extrapersonal (hemisferi dret), i contribueix a les funcions del llenguatge (hemisferi esquerre).

3. Les lesions de l'escorça parietal posterior de l'hemisferi dret donen lloc a la síndrome de negligència.

873 escorça periamigdalina *n f*

es corteza periamigdalina
en periamygdaloid cortex

NEUROANATOMIA. Porció de l'escorça piriforme que recobreix l'amígdala i en la qual se situa part de l'àrea olfactiva primària.

874 escorça piriforme *n f*

sin. compl. àrea piriforme *n f*

es àrea piriforme; corteza piriforme
en piriform area; piriform cortex

NEUROANATOMIA. Àrea cortical situada a la part rostral de la circumvolució parahipocàmpica, en la qual es troba l'àrea olfactiva primària.

875 escorça prefrontal *n f*

sin. compl. àrea prefrontal *n f*

es àrea prefrontal; corteza prefrontal
en prefrontal area; prefrontal cortex

NEUROANATOMIA. Àrea d'associació multimodal de l'escorça cerebral situada, en la porció més rostral, per davant de l'àrea premotora i de les àrees dels moviments oculars, en la qual tenen lloc els processos d'intencionalitat, judici, previsió,

planificació, control executiu del comportament i adaptació social.

NOTA: 1. Es considera que l'escorça prefrontal és la part més evolucionada del sistema nerviós de l'ésser humà. Es divideix en tres porcions: l'àrea dorsolateral, l'àrea orbitofrontal i l'àrea ventromedial.

2. L'escorça prefrontal correspon a les àrees 9, 10, 11 i 12 de Brodmann.

876 escorça premotora *n f*

veg. àrea premotora *n f*

877 escorça sensorial primària *n f*

sin. compl. àrea sensorial primària *n f*

es corteza sensorial primaria
en primary sensory cortex

NEUROANATOMIA. Àrea cortical especialitzada a rebre i processar la informació sensorial de tipus olfactiva, gustatiu, auditiu, somatosensorial i visual.

878 escorça sensorial secundària *n f*

sin. compl. àrea sensorial secundària *n f*; **escorça d'associació unimodal** *n f*

es corteza de associació unimodal; corteza sensorial secundaria
en unimodal association cortex

NEUROANATOMIA. Àrea cortical que integra informació d'un sol tipus de modalitat sensorial a partir de les connexions amb les àrees sensorials primàries corresponents.

879 escorça somatosensorial primària *n f*

veg. àrea somatosensorial primària *n f*

- 880 **escorça somatosensorial secundària** *n f*
veg. **àrea somatosensorial secundària** *n f*
- 881 **escorça visual** *n f*
veg. **àrea visual** *n f*
- 882 **escotopia** *n f*
veg. **visió escotòpica** *n f*
- 883 **esfingolipidosi** *n f*
es esfingolipidosis
en sphingolipidosis
NEUROLOGIA. Malaltia d'emmagatzematge lisosòmic en el sistema nerviós caracteritzada per l'aparició d'un dipòsit intracel·lular de lípids que danya la neurona o la beina de mielina, a causa d'un defecte genètic dels enzims que participen en el metabolisme lipídic.
- 884 **espai aracnoïdal** *n m*
veg. **espai subaracnoïdal** *n m*
- 885 **espai epidural** *n m*
sin. compl. **cavitat epidural** *n f*
es cavidad epidural; espacio epidural
en epidural cavity; epidural space
NEUROANATOMIA. Espai virtual comprès entre la duramàter i la paret òssia del crani o del conducte vertebral.
- 886 **espai perforat anterior** *n m*
veg. **substància perforada anterior** *n f*
- 887 **espai perforat posterior** *n m*
veg. **substància perforada posterior** *n f*
- 888 **espai subaracnoïdal** *n m*
sin. compl. **espai aracnoïdal** *n m*
es espacio aracnoideo; espacio subaracnoideo
en arachnoid space; subarachnoid space
NEUROANATOMIA. Espai comprès entre l'aracnoide i la piamèter que conté el líquid cefaloraquídi.
NOTA: Totes les estructures que circulen entre el sistema nerviós central i la coberta òssia que el protegeix han de travessar l'espai subaracnoïdal.
- 889 **espai subdural** *n m*
es espacio subdural
en subdural space
NEUROANATOMIA. Espai gairebé virtual comprès entre la duramàter i l'aracnoide.
- 890 **espasticitat** *n f*
es espasticidad
en spasticity
NEUROLOGIA. Hipertonía produïda per la contracció simultània de grups musculars agonistes i antagonistes, particularment de la musculatura flexora de les extremitats superiors i de l'extensora de les inferiors, causada habitualment per lesions de la primera motoneurona, que sol anar acompanyada d'hiperreflexia dels reflexos miotàtics i de signe de Babinski.
- 891 **especificitat axonal** *n f*
es especificidad axonal
en axonal specificity
NEUROBIOLOGIA DEL DESENVOLUPAMENT. Hipòtesi segons la qual les neurones formen interconnexions funcionals específiques, de manera que cada neurona es comunica amb neurones postsinàptiques concretes.

892 **espectrina** *n f*

es espectrina
en spectrin

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Proteïna del citosquelet que té la funció de preservar l'estructura i la integritat de la membrana plasmàtica.

NOTA: L'espectrina, juntament amb l'actina, forma una xarxa hexagonal per sota de la membrana plasmàtica. En lesions cerebrals axonals difuses l'espectrina és degradada per enzims proteolítics i el citosquelet es destrueix.

893 **espectroscòpia** *n f*

es espectroscopia
en spectroscopy

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Tècnica d'anàlisi fisicoquímica quantitativa que permet determinar les propietats físiques i químiques de la matèria mitjançant l'espectre de les radiacions.

894 **espectroscòpia d'infraroig proper** *n f*

sigla **NIRS** *n f*

es espectroscopia de infrarojo cercano; NIRS
en near infrared spectroscopy; NIRS

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Espectroscòpia emprada en imatgeria òptica del cervell en què es detecta la dispersió i el canvi de trajectòria d'un feix de llum de la regió de l'infraroig proper, que passa a través del cervell i el crani.

NOTA: La sigla **NIRS** prové de la denominació anglesa *near infrared spectroscopy*.

895 **espectroscòpia de ressonància magnètica nuclear** *n f*

es espectroscopia de resonancia magnética nuclear
en nuclear magnetic resonance spectroscopy

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Espectroscòpia en què s'analitza l'espectre d'energia obtingut per variacions del senyal de ressonància magnètica nuclear a causa de diferències en la composició química en una determinada part del cos humà.

NOTA: L'espectroscòpia de ressonància magnètica nuclear permet estudiar canvis en la quantitat de substàncies químiques implicades en el procés de transmissió sinàptica, com ara neurotransmissors o ions.

896 **espina bífida** *n f*

sin. compl. **raquisquis** *n f*

es espina bífida; raquisquisis
en rachischisis; spina bífida

NEUROBIOLOGIA DEL DESENVOLUPAMENT. Malformació congènita del tub neural caracteritzada per la manca de fusió dels arcs vertebrals, que pot afectar o no el teixit nerviós subjacent.

NOTA: L'espina bífida es localitza preferentment a la regió lumbosacra de la columna vertebral.

897 **espina dendrítica** *n f*

es espina dendrítica
en dendritic spine

NEUROHISTOLOGIA. Prolongació membranosa de forma peduncular que es forma a la superfície de les dendrites i té la funció d'establir sinapsis amb axons presinàptics.

898 **espina neural** *n f*

veg. **apòfisi espinosa** *n f*

899 **espinalització** *n f*

es espinalización
en spinalization

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Separació de l'encèfal de la medul·la espinal per mitjà d'una secció medul·lar completa.

NOTA: L'espinalització pot produir-se per un traumatisme, que causa la mort, o per una intervenció quirúrgica en animals d'experimentació per a estudiar la funcionalitat de la medul·la espinal alliberada del control d'estructures cerebrals.

900 **esquizofrènia** *n f*

es esquizofrenia
en schizophrenia

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Trastorn psicòtic caracteritzat per un conjunt de signes i símptomes associats a una pèrdua de contacte amb la realitat i a un deteriorament de l'activitat laboral i social.

901 **estat d'alerta** *n m*

sin. compl. **alerta** *n f*

es alerta; estado de alerta
en arousal; arousal state

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Estat d'activació de l'organisme davant de possibles demandes o amenaces, a fi de donar-hi una resposta conductual adequada.

902 **estat d'ànim** *n m*

sin. **humor** *n m*

es estado de ánimo; humor
en humor; mood

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Emoció sostinguda i persistent experimentada i expressada de forma subjectiva per l'individu i observada pels altres.

903 **estat de mal epilèptic** *n m*

veg. **estat epilèptic** *n m*

904 **estat de subconductància** *n m*

es estado de subconductancia
en subconductance state

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Grau de permeabilitat que pot presentar un canal determinat en un moment precís.

905 **estat epilèptic** *n m*

sin. compl. **estat de mal epilèptic** *n m*

es estado de mal epiléptico;
 estado epiléptico
en status epilepticus

NEUROLOGIA. Estat caracteritzat per una crisi epilèptica prolongada o per crisis que es repeteixen a intervals breus i no permeten la recuperació de la consciència normal entre crisi i crisi.

906 **estat lacunar** *n m*

es estado lagunar
en status lacunaris

NEUROLOGIA. Afecció de l'encèfal caracteritzada per múltiples lesions isquèmiques de naturalesa infàrtica, similars a petites llacunes que s'originen per obliteració d'arterioles cerebrals, la qual es manifesta sobretot en deteriorament cognitiu subcortical o en símptomes pseudo-bulbars, secundàriament a diabetis i hipertensió arterial.

907 **estat vegetatiu persistent** *n m*

es estado vegetativo persistente
en persistent vegetative state

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Pèrdua de les capacitats de processament cognitiu i de la consciència dels estímuls ambientals amb preservació de les funcions encefàliques vitals i del cicle son/vigília.

908 **estatocònia** *n f*

sin. compl. **otocònia** *n f*

es estatoconia; otoconia

en otoconium; statoconium

NEUROHISTOLOGIA. Estructura gelatinosa constituïda principalment per cristalls càlcics que forma una capa en la superfície ciliada de les cèl·lules de l'òrgan otolític vestibular.

NOTA: Els moviments d'acceleració lineal produeixen el desplaçament de l'estatocònia i, consegüentment, la flexió dels cilis de les cèl·lules otolítiques que codifiquen elèctricament el desplaçament.

909 **estereognòsia** *n f*

es estereognosis

en stereognosis

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Capacitat de percebre i entendre la forma i consistència dels objectes mitjançant el tacte.

910 **estereotípia** *n f*

es estereotipia

en stereotypy

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Repetició persistent de paraules o actes sense sentit aparent.

911 **estímul** *n m*

es estímulo

en stimulus

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Factor, intern o extern, capaç de produir una resposta funcional o conductual en un receptor, un teixit, un òrgan o un organisme sencer.

912 **estímul adequat** *n m*

es estímulo adecuado

en adequate stimulus

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Estímul al qual un determinat tipus de receptor és sensible i respon de manera eficaç.

913 **estímul appetitiu** *n m*

es estímulo apetitivo

en appetitive stimulus

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Estímul agradable i desitjable per a l'organisme que provoca respostes motores d'apropament i respostes emocionals de plaer.

914 **estímul aversiu** *n m*

es estímulo aversivo

en aversive stimulus

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Estímul desagradable i indesitjable per a l'organisme que provoca respostes motores de rebuig o d'allunyament i respostes emocionals de disgust.

915 **estímul condicionat** *n m*

es estímulo condicionado

en conditioned stimulus

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Estímul que, després de l'associació repetida amb un estímul incondicionat, és capaç de provocar una resposta similar a la provocada per aquest darrer i que inicialment no era capaç de produir.

NOTA: En el condicionament clàssic s'associen estímuls condicionats a estímuls incondicionats perquè els estímuls condicionats provoquin la resposta dels estímuls incondicionats.

916 **estímul efectiu** *n m*

es estímulo efectivo

en effective stimulus

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Estímul d'una intensitat o modalitat determinades que, aplicat sobre un receptor, és capaç de produir un increment o disminució de la resposta de descàrrega de potencials d'acció d'aquest receptor.

NOTA: L'estímul efectiu més potent és aquell que produeix la màxima freqüèn-

cia o la inhibició de les descàrregues de potencials d'acció sobre el receptor adequat.

917 estímul incondicionat *n m*

es estímulo incondicionado
en unconditioned stimulus

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Estímul capaç de provocar una resposta específica i independent de qualsevol condicionament de manera natural, consistent i reproducible.

NOTA: Els estímuls incondicionats provoquen generalment una resposta del sistema nerviós autònom, com ara salivació, increment del batec cardíac o canvi de la pressió arterial.

918 estímul nociu *n m*

es estímulo nocivo
en noxious stimulus

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Estímul que lesiona els teixits normals.

919 estímul sensorial *n m*

es estímulo sensorial
en sensory stimulus

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Estímul consistent en un canvi energètic capaç d'activar un receptor sensorial i generar una resposta cel·lular.

NOTA: El canvi energètic que genera un estímul sensorial pot tenir diferent naturalesa. Es distingeix entre estímuls mecànics, tèrmics, somestèsics, visuals, químics o sonors.

920 estímul supramàxim *n m*

es estímulo supramáximo
en supramaximal stimulus

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Estímul d'intensitat determinada que aplicat sobre un receptor adequat és capaç de produir la freqüència màxima de descàrrega.

921 estimulació cerebral profunda *n f*

es estimulación cerebral profunda
en deep brain stimulation

NEUROLOGIA. Procediment neuroquirúrgic consistent en la col·locació de microelèctrodes en el pàl·lid, el tàlem o el nucli subtalàmic que estimulen les neurones del seu entorn a freqüències elevades i produeixen un efecte beneficiós en el control de la simptomatologia produïda per alteracions dels nuclis basals en pacients que no responen a la teràpia farmacològica.

NOTA: Actualment l'estimulació cerebral profunda és una de les tècniques més utilitzades en la cirurgia del Parkinson.

922 estimulació del nervi vague *n f*

sin. **estimulació vagal** *n f*

es estimulación del nervio vago;
estimulación vagal
en vagal stimulation;
vagus nerve stimulation

NEUROLOGIA. Procediment neuroquirúrgic consistent en la col·locació d'un elèctrode d'estimulació sobre el nervi vague.

NOTA: L'estimulació del nervi vague s'utilitza com a tractament de l'epilèpsia resistent als fàrmacs. El mecanisme d'acció més probable es basa en la dessincronització de l'activitat elèctrica cerebral quan s'estimula el nervi vague a determinades freqüències, gràcies a les connexions del seu nucli amb els nuclis del tronc de l'encèfal i l'escorça cerebral.

923 **estimulació elèctrica funcional** *n f*

sigla **FES** *n f*

es estimulación eléctrica funcional; FES

en functional electrical stimulation; FES

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Tècnica terapèutica que utilitza el corrent elèctric per a estimular i restaurar la funció parcial d'un múscul afectat per lesions neurològiques.

NOTA: La sigla *FES* prové de la denominació anglesa *functional electrical stimulation*.

924 **estimulació elèctrica transcutània** *n f*

sigla **TENS** *n f*

es estimulación eléctrica transcutánea; TENS

en transcutaneous electrical nerve stimulation; TENS

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Tècnica terapèutica d'al·leujament del dolor basada en l'aplicació de corrents elèctrics mitjançant elèctrodes col·locats sobre la pell que bloquegen la transmissió dels senyals dolorosos per estimulació intermitent de nervis de la superfície.

NOTA: La sigla *TENS* prové de la denominació anglesa *transcutaneous electrical nerve stimulation*.

925 **estimulació magnètica transcranial** *n f*

sigla **EMT** *n f*

es estimulación magnética transcranial; EMT

en transcranial magnetic stimulation; TMS

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Sistema generador d'impulsos magnètics que, aplicats sobre la superfície del crani, indueixen un

corrent elèctric de direcció perpendicular que estimula les interneurons de la superfície cortical i indueix indirectament la despolarització de neurones.

NOTA: L'estimulació magnètica transcranial s'utilitza per al diagnòstic de trastorns de la primera motoneurona en electrofisiologia clínica. S'ha demostrat experimentalment la seva capacitat per a modificar l'excitabilitat cortical segons el patró d'estimulació aplicat.

926 **estimulació magnètica transcranial d'impulsos simples** *n f*

sigla **EMTs** *n f*

es estimulación magnética transcranial simple; EMTs

en single pulse transcranial magnetic stimulation; sTMS

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Estimulació magnètica transcranial en què s'apliquen impulsos magnètics simples d'una freqüència prou baixa perquè no es produeixin efectes acumulatius.

NOTA: L'estimulació magnètica transcranial d'impulsos simples permet l'estudi de l'excitabilitat de l'escorça motora i del funcionament del tracte piramidal intraencefàlic corresponent a la primera motoneurona.

927 **estimulació magnètica transcranial repetitiva** *n f*

sigla **EMTr** *n f*

es estimulación magnética transcranial repetitiva; EMTr

en repetitive transcranial magnetic stimulation; rTMS

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Estimulació magnètica transcranial en què s'apliquen de manera no invasiva sobre regions corticals impulsos magnètics que alteren transitòriament l'evocació d'una

resposta motora, el processament d'un estímul sensorial o l'execució d'una tasca cognitiva.

NOTA: L'estimulació magnètica transcranial repetitiva, a freqüències d'1 Hz, s'utilitza en el tractament d'alguns trastorns mentals ja que té efectes inhibidors de l'excitabilitat cortical i pot generar efectes de supressió reversibles de l'activitat cortical. A freqüències d'entre 3-5 Hz actua incrementant l'excitabilitat cortical.

928 **estimulació vagal** *n f*

sin. **estimulació del nervi vague** *n f*

929 **estimulador** *n m*

es estimulador
en stimulator

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Instrument que aplica impulsos elèctrics per excitar un nervi, un múscul o una àrea del sistema nerviós central amb finalitat diagnòstica o terapèutica.

930 **estrep** *n m*

es estribo
en stapes

NEUROANATOMIA. Osset situat a la part interna de l'orella mitjana que, activat per l'enclusa, fa vibrar la membrana de la finestra oval que posa en moviment el fluid endolimfàtic de la còclea.

931 **estrès** *n m*

es estrés
en stress

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Estat de tensió mental o corporal provocat per un factor físic o emocional que pot arribar a generar una malaltia.

932 **estressor** *n m*

sin. compl. **factor d'estrès** *n m*
es estresor; factor de estrés
en stressor

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Factor físic o emocional capaç de provocar un estat d'estrès.

NOTA: Els estressors poden actuar de manera aguda o crònica.

933 **estria de Corti** *n f*

veg. **cinta vascular** *n f*

934 **estria medul·lar talàmica** *n f*

es estria medular del tálamo
en medullary stria of thalamus

NEUROANATOMIA. Banda de fibres nervioses de forma arquejada que se situa sobre la cara medial del tàlem i uneix l'àrea septal amb els nuclis habenulars.

935 **estria terminal** *n f*

es estria terminal
en stria terminalis

NEUROANATOMIA. Banda de fibres eferents de l'amígdala, originades principalment en el nucli cortico-medial, que circulen entre el nucli caudat i el tàlem i es distribueixen per diversos nuclis hipotalàmics, pel nucli accumbens, pels nuclis septals i per les àrees més rostrals de l'estriat.

936 **estria vascular** *n f*

sin. **cinta vascular** *n f*

937 **estriat** *n m*

sin. compl. **estriat dorsal** *n m*;

neostriat *n m*

es estriado; estriado dorsal;
neostriado

en dorsal striatum; neostriatum;
striatum

NEUROANATOMIA. Conjunt format pel nucli caudat i el putamen, els quals se separen parcialment per la càpsula interna.

938 **estriat dorsal** *n m*

veg. **estriat** *n m*

939 **estriat ventral** *n m*

es estriado ventral
en ventral striatum

NEUROANATOMIA. Conjunt format per les porcions ventrals del nucli caudat i del putamen, el nucli accumbens i la porció estriatal del bulb olfatori.

940 **estriola** *n f*

es estriola
en striola

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Línia virtual morfològica i funcional situada als òrgans otolítics de l'orella interna que determina el sentit de l'acceleració i cap a la qual s'orienten les cèl·lules ciliades per a permetre l'audició.

941 **estudi de bessons** *n m*

es estudio de gemelos
en twin study

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Línia de recerca basada en la comparació de bessons que estudia la contribució relativa dels factors genètics i dels factors ambientals a patir una determinada malaltia o a la predisposició a determinats

comportaments o trets de la personalitat.

NOTA: En els estudis de bessons se solen comparar les característiques de bessons univitel·lins amb les de bessons bivitel·lins, o bé les de bessons que han viscut junts amb les de bessons que han viscut separats.

942 **estupor** *n m/f*

es estupor
en stupor

NEUROLOGIA. Estat d'inconsciència total o parcial en què l'individu només respon a estímuls vigorosos i repetits.

NOTA: L'estupor es considera l'antecedent immediat del coma i correspon al grau màxim d'alentiment psicomotor. Se sol acompanyar d'inquietud o d'activitat motora estereotipada.

943 **etanol** *n m*

sin. **alcohol etílic** *n m*

944 **evitació** *n f*

es evitación
en avoidance

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Mecanisme de defensa físic o psicològic, que pot ser conscient o inconscient, mitjançant el qual un individu pretén defugir estímuls aversius, situacions desagradables o activitats desplaents.

NOTA: L'evitació pot ser motivada, per exemple, per l'ansietat, la por, el dolor o el perill.

945 **evitació activa** *n f*

es evitación activa
en active avoidance

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Condicionament operant en el qual l'individu realitza una acció explícita que impedeix o endarrerix l'arribada d'un estimul aversiu.

946 **evitació passiva** *n f*

es evitación pasiva
en passive avoidance

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Condicionament operant en el qual l'individu s'absté de realitzar una acció explícita que provocaria l'arribada d'un estímul aversiu.

947 **evocació** *n f*

es evocación
en recall

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Procés consistent a transmetre a la consciència experiències passades o coneixements previs codificats i emmagatzemats a la memòria.

948 **excitabilitat** *n f*

es excitabilidad
en excitability

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Propietat d'una cèl·lula o d'un receptor sensorial que li permet reaccionar a determinats estímuls i canviar el seu estat d'activació.

NOTA: 1. Per exemple, en les cèl·lules nervioses i les cèl·lules musculars l'excitabilitat ve donada pel nivell de sensibilitat davant d'estímuls elèctrics i es calcula a partir del llindar mínim de corrent elèctric necessari per a portar un sistema del repòs a l'activació.

2. L'excitabilitat pot aplicar-se a una part de la cèl·lula, a una única cèl·lula, a un circuit o a un conjunt de circuits.

949 **excitació** *n f*

es excitación
en excitation

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Activació d'una cèl·lula excitable o d'un receptor sensorial induïda per un estímul adequat.

NOTA: La neurona que assoleix una excitació per damunt d'un llindar determinat genera un potencial d'acció autopropagable.

950 **excitotoxicitat** *n f*

es excitotoxicidad
en excitotoxicity

NEUROQUÍMICA. Procés patològic pel qual l'efecte sostingut dels neurotransmissors excitadors sobre els seus receptors produeix una entrada massiva de Ca^{2+} a la cèl·lula i provoca la mort neuronal.

NOTA: Es dona excitotoxicitat, per exemple, quan es produeix un increment de l'alliberament de glutamat a l'espai extracel·lular després de lesions nervioses.

951 **executiu central** *n m*

sin. **supervisor central** *n m*

es ejecutivo central; sistema supervisor

en central executive; supervisory attentional system

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Sistema cognitiu responsable dels processos de control de l'atenció i de la informació.

NOTA: 1. L'executiu central assegura el comportament flexible de l'organisme davant de les situacions en què és més probable cometre un error, com ara en situacions conflictives, situacions que requereixen planificació i presa de decisions o situacions noves en què cal aprendre nous comportaments.

2. La denominació *executiu central* remet a un dels components de la memòria de treball del model d'Alan Baddeley, mentre que la denominació *supervisor central* remet al model de Tim Shallice.

952 **exocitosi** *n f*

es exocitosis
en exocytosis

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Procés consistent en l'alliberament del contingut d'una vesícula citoplasmàtica al medi extracel·lular mitjançant la fusió de la seva membrana amb la membrana plasmàtica.

953 **exteroceptor** *n m*

sin. **exteroreceptor** *n m*

es exteroceptor; exteroreceptor

en exteroceptor; exteroreceptor

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Receptor sensorial localitzat a la pell i a les mucoses.

954 **exteroreceptor** *n m*

sin. **exteroceptor** *n m*

955 **extinció** *n f*

es extinción

en extinction

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Mètode del condicionament operant en què es provoca la disminució de la freqüència d'una resposta mitjançant l'eliminació dels reforçaments que prèviament han estimulat aquesta resposta.

956 **facilitació** *n f*

es facilitación
en facilitation

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Mecanisme induït per una neurona o un circuit sobre una altra neurona pel qual un estímul determinat és capaç de produir una resposta de major intensitat que un estímul idèntic aplicat prèviament.

NOTA: La facilitació pot ser presinàptica, postsinàptica o lligada específicament al receptor.

957 **facilitació postsinàptica** *n f*

es facilitación postsináptica
en postsynaptic facilitation

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Facilitació vinculada a l'element postsinàptic que n'afavoreix la despolarització acostant-lo al llindar d'excitabilitat.

958 **facilitació presinàptica** *n f*

es facilitación presináptica
en presynaptic facilitation

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Facilitació vinculada a l'element presinàptic que afavoreix l'alliberació de neurotransmissor en una sinapsi determinada.

959 **facilitació social** *n f*

es facilitación social
en social facilitation

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Augment de l'eficàcia i dels resultats obtinguts a l'hora de realitzar una determinada tasca pel fet de formar part d'un grup o d'estar en presència d'altres individus.

NOTA: La facilitació social és més notable en persones per a les quals es molt important l'opinió dels altres.

960 **factor d'estrès** *n m*

veg. **estressor** *n m*

961 **factor de creixement neuronal** *n m*

sigla **NGF** *n m*

es factor de crecimiento neuronal; NGF

en neural growth factor; NGF

NEUROQUÍMICA. Proteïna que promou la supervivència i la diferenciació neuronal i l'elongació axonal tant durant el desenvolupament com després de lesions del sistema nerviós perifèric i del sistema nerviós central.

NOTA: La sigla **NGF** prové de la denominació anglesa *neural growth factor*.

962 **factor de magnificació** *n m*

es factor de magnificación
 en magnification factor

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Paràmetre que indica la proporció espacial entre la representació d'un punt del camp visual a la retina i la representació a l'àrea corresponent del nucli geniculat lateral del tàlem.

963 **factor de seguretat** *n m*

es factor de seguridad
 en safety factor

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Paràmetre que indica la relació entre el corrent de l'impuls i el corrent del llindar en una conducció saltatòria.

NOTA: El factor de seguretat ha de ser superior a 1 perquè la conducció a través del nòdul de Ranvier funcioni. Les fibres mielíniques normals tenen un factor de seguretat de 5 o més, que garanteix la despolarització fins a nivells supralindars dels canals del nòdul de Ranvier següent i la propagació del potencial d'acció.

964 **factor de seguretat de la transmissió neuromuscular** *n m*

es factor de seguridad de la transmisión neuromuscular
 en neuromuscular transmission safety factor

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Factor de seguretat referit a la diferència entre el potencial de la placa motora i el potencial requerit per a generar un potencial d'acció.

965 **factor neuroquimiotàctic** *n m*

es factor neuroquimiotáctico
 en neurochemotactic factor

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Proteïna que, mitjançant la repulsió o l'atracció,

orienta la direcció de creixement d'axons i de dendrites.

NOTA: Durant el desenvolupament, els factors neuroquimiotàctics s'encarreguen de guiar els axons fins a les cèl·lules diana.

966 **factor neurotròfic** *n m*

es factor neurotrófico
 en neurotrophic factor

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Proteïna que estimula el desenvolupament, incrementa la supervivència i promou la regeneració neuronal durant el desenvolupament embrionari i després de lesions del sistema nerviós.

NOTA: Dins els factors neurotròfics hi ha, entre altres, el factor de creixement neuronal, la neurotrofina 3 i la neurotrofina 4.

967 **factor neurotròpic** *n m*

es factor neurotrópico
 en neurotropic factor

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Molècula transductora de senyal que regula i dirigeix l'especificitat de l'elongació i de la innervació de dianes en el sistema nerviós durant el desenvolupament i després de lesions.

NOTA: Dins els factors neurotròpics hi ha, entre altres, els factors neurotròfics, les molècules d'adhesió cel·lular i els factors atractors i repel·lents axonals.

968 **fascicle** *n m*

es fascículo
 en fascicle

NEUROANATOMIA. Feix d'axons disposats en sentit longitudinal i habitualment amb la mateixa funcionalitat que connecta diferents centres o estructures del sistema nerviós central, o el sistema nerviós central amb els òrgans perifèrics com la pell, els músculs o les estructures del sistema nerviós autònom.

969 **fascicle arquejat** *n m*

es fascículo arcuato
 en arcuate fasciculus

NEUROANATOMIA. Fascicle que connecta el lòbul frontal amb el lòbul temporal i especialment l'àrea de Broca amb l'àrea de Wernicke.

NOTA: Les lesions dels fascicles arquejats produeixen afàsia de conducció.

970 **fascicle cuneïforme** *n m*

sin. compl. **fascicle de Burdach** *n m*

es fascículo cuneiforme;
 fascículo de Burdach
 en Burdach's fasciculus; cuneate fasciculus

NEUROANATOMIA. Fascicle format per fibres aferents procedents de les arrels medul·lars toràciques superiors i cervicals, que se situa a la part externa del cordó posterior de la medul·la espinal, lateralment al fascicle gràcil, i que porta informació tàctil de pressió, vibració, discriminació i propiocepció conscient.

NOTA: El conjunt del fascicle cuneïforme i el fascicle gràcil forma el sistema dels cordons dorsals.

971 **fascicle de Burdach** *n m*

veg. **fascicle cuneïforme** *n m*

972 **fascicle de Goll** *n m*

veg. **fascicle gràcil** *n m*

973 **fascicle de Meynert** *n m*

veg. **fascicle retroflecte** *n m*

974 **fascicle gràcil** *n m*

sin. compl. **fascicle de Goll** *n m*

es fascículo de Goll; fascículo gràcil
 en gracilis fasciculus; tract of Goll

NEUROANATOMIA. Fascicle format per fibres aferents procedents de les arrels medul·lars toràciques inferiors, lumbars i sacres, que se situa a la part més interna dels cordons posteriors de la medul·la espinal, per dins del fascicle cuneïforme, i que porta informació tàctil discriminativa i propioceptiva ipsolateral.

NOTA: El conjunt del fascicle gràcil i el fascicle cuneïforme forma el sistema dels cordons dorsals.

975 **fascicle lenticular de Forel** *n m*

sin. compl. **camp H² de Forel** *n m*

es campo H² de Forel; fascículo lenticular de Forel
 en field H²; lenticular fasciculus

NEUROANATOMIA. Fascicle que connecta el pàl·lid intern amb el tàlem, envolta el marge anterior de la càpsula interna i, quan coincideix amb la nansa lenticular, constitueix el fascicle talàmic.

976 **fascicle longitudinal medial** *n m*

sin. compl. **tracte vestibuloespinal medial** *n m*

es fascículo longitudinal medial; tracto vestibuloespinal medial
 en medial longitudinal fasciculus; medial vestibulospinal tract

NEUROANATOMIA. Fascicle situat al llarg de la línia mitjana del tronc de l'encèfal, per davant de les cavitats del sistema ventricular, i format per fibres ascendents i descendents que

comuniquen els nuclis vestibulars amb els nuclis dels nervis oculomotors, el qual afavoreix la coordinació dels moviments del cap i dels ulls.

977 **fascicle prosencefàlic medial** *n m*

veg. **fascicle telencefàlic medial** *n m*

978 **fascicle retroflecte** *n m*

sin. compl. **fascicle de Meynert** *n m*

es fascículo de Meynert;
fascículo retrorreflejo

en fasciculus retroflexus;
Meynert's fasciculus

NEUROANATOMIA. Fascicle que s'origina en el nucli habenular i s'estén fins als nuclis interpedunculars.

979 **fascicle subtalàmic** *n m*

es fascículo subtalámico
en subthalamic fasciculus

NEUROANATOMIA. Fascicle que uneix el nucli subtalàmic amb les dues porcions del pàl·lid.

980 **fascicle talàmic de Forel** *n m*

sin. compl. **camp H¹ de Forel** *n m*

es campo H¹ de Forel; fascículo talámico de Forel

en field H¹; thalamic fasciculus

NEUROANATOMIA. Fascicle format per la unió del fascicle lenticular de Forel amb la nansa lenticular, que arriba al tàlem per la cara ventral i constitueix la fibra eferent principal de la porción interna del pàl·lid.

981 **fascicle telencefàlic medial** *n m*

sin. compl. **fascicle prosencefàlic medial** *n m*

es fascículo prosencefálico medial; fascículo telencefálico medial

en medial forebrain bundle

NEUROANATOMIA. Fascicle parasagital situat a la porció basal de cada hemisferi cerebral, que s'estén des del tronc de l'encèfal fins a la comissura anterior, travessa la porció lateral de l'hipotàlem i uneix nuclis del tronc de l'encèfal amb estructures límbiques i parts de l'escorça cerebral.

NOTA: El fascicle telencefàlic medial conté fibres dels sistemes moduladors vehiculats per monoamines.

982 **fasciculació** *n f*

es fasciculación

en fasciculation

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Contracció local involuntària dels músculs, visible a través de la pell, que representa una despolarització espontània de diverses fibres innervades per un únic filament nerviós motor.

NOTA: La fasciculació pot ser un signe patològic neuromuscular.

983 **fatiga muscular** *n f*

es fatiga muscular

en muscle fatigue

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Esgotament metabòlic de les fibres musculars, que impedeix que el múscul es entregui en rebre un estímul nerviós, produït per una activitat continuada i forta o per una contracció tetànica.

984 **fatiga sinàptica** *n f*

es fatiga sinàptica
 en synaptic fatigue

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Disminució de l'amplitud del potencial postsinàptic produïda per l'estimulació repetida i a freqüència elevada de l'element presinàptic.

NOTA: La fatiga sinàptica s'utilitza per a diagnosticar alteracions de les sinapsis neuromusculars mitjançant l'aplicació d'estímul repetits de fins a 10 Hz sobre els nervis perifèrics.

985 **fenedura sinàptica** *n f*

es hendidura sinàptica
 en synaptic cleft

NEUROHISTOLOGIA. Espai extracel·lular d'entre 20 nm i 40 nm d'amplada que separa l'element presinàptic de l'element postsinàptic, a través del qual es produeix el transport passiu de neurotransmissors.

986 **FES** *n f*

veg. **estimulació elèctrica funcional** *n f*

987 **festinació** *n f*

es festinació
 en festination

NEUROLOGIA. Tendència involuntària a accelerar la marxa, amb passos curts, associada a trastorns dels nuclis basals.

NOTA: La festinació s'observa, per exemple, en el parkinsonisme.

988 **fibra amiloide** *n f*

es fibra amiloide
 en amyloid fiber

NEUROHISTOLOGIA. Fibra proteica constituïda per cadenes β insolubles

de consistència fibrosa i resistent a la proteòlisi.

989 **fibra comissural** *n f*

es fibra comisural
 en commissural fiber

NEUROANATOMIA. Fibra nerviosa que connecta regions corresponents dels dos costats de l'encèfal.

990 **fibra corticobulbar** *n f*

veg. **fibra corticonuclear** *n f*

991 **fibra corticonuclear** *n f*

sin. compl. **fibra corticobulbar** *n f*

es fibra corticobulbar; fibra corticonuclear
 en corticobulbar fiber; corticonuclear fiber

NEUROANATOMIA. Fibra procedent fonamentalment de les neurones de l'àrea motora que es dirigeix als nuclis dels nervis cranials, concretament als parells VII, IX, X, XI i XII.

NOTA: Les fibres corticonuclears formen part del tracte piramidal i actuen en el control del moviment voluntari.

992 **fibra corticopontina** *n f*

veg. **fibra corticoprotuberancial** *n f*

993 **fibra corticoprotuberancial** *n f*

sin. compl. **fibra corticopontina** *n f*

es fibra corticopontina; fibra corticoprotuberancial
 en corticopontine fiber

NEUROANATOMIA. Fibra procedent de les neurones de gairebé totes les regions de l'escorça cerebral que adopta un trajecte descendent fins que estableix sinapsis amb els nuclis

ipsolaterals de la protuberància, des d'on es dirigeix al cerebel contralateral.

NOTA: Les fibres corticoprotuberancials actuen en el control motor dut a terme pel cerebel.

994 **fibra corticospinal** *n f*

es fibra corticoespinal
en corticospinal fiber

NEUROANATOMIA. Fibra procedent fonamentalment de les neurones de l'àrea motora i destinada a les banyes medul·lars anteriors, que descendeix cap al tronc de l'encèfal.

NOTA: 1. Les fibres corticospinals formen part del tracte piramidal i actuen en el control del moviment voluntari.

2. Hi ha un petit conjunt de fibres que no creuen la línia mediana i constitueixen el tracte corticospinal anterior.

995 **fibra d'associació** *n f*

es fibra de associació
en association fiber

NEUROANATOMIA. Fibra telencefàlica que connecta diferents regions dins d'un mateix hemisferi cerebral.

NOTA: Les fibres d'associació poden connectar circumvolucions adjacents (fibres curtes) o regions més distanciades (fibres llargues).

996 **fibra de projecció** *n f*

es fibra de proyección
en projection fiber

NEUROANATOMIA. Fibra aferent o eferent que connecta l'escorça cerebral amb els nivells inferiors del sistema nerviós central.

NOTA: Les fibres de projecció formen la càpsula interna per sobre del tronc de l'encèfal, mentre que per la part superior constitueixen la corona radiada.

997 **fibra extrafusul** *n f*

es fibra extrafusul
en extrafusul fiber

NEUROHISTOLOGIA. Fibra muscular innervada per motoneurons α que constitueix majoritàriament el volum del múscul i que en contraure's genera moviment.

998 **fibra grimpadora** *n f*

es fibra trepadora
en climbing fiber

NEUROHISTOLOGIA. Fibra aferent del cerebel procedent del nucli olivari inferior que forma múltiples sinapsis amb una mateixa neurona de Purkinje.

999 **fibra intrafusul** *n f*

es fibra intrafusul
en intrafusul fiber

NEUROHISTOLOGIA. Fibra muscular innervada per motoneurons γ i terminals sensorials aferents la que forma part del fus neuromuscular.

1000 **fibra molsosa** *n f*

es fibra musgosa
en mossy fiber

NEUROHISTOLOGIA. Fibra nerviosa que acaba en forma de petites branques molt nombroses i ramificades.

NOTA: Hi ha dos tipus de fibres molsoses: les del cerebel, que són aferents, i les de l'hipocamp, que no ho són.

1001 **fibra nerviosa** *n f*

sin. neurofibra *n f*

es fibra nerviosa; neurofibra
en nerve fiber; neurofibra

NEUROHISTOLOGIA. Fibra que formen l'axó i el seu revestiment glial, mielínic o connectiu.

1002 **fibra paral·lela** *n f*

es fibra paralela
en parallel fiber

NEUROHISTOLOGIA. Fibra de les cèl·lules granulars del cerebel que arriba fins a la capa molecular del cerebel, on es bifurca i estableix contactes sinàptics excitadors amb les espines dendrítiques de les cèl·lules de Purkinje.

1003 **fibra postganglionar** *n f*

es fibra posganglionar
en postganglionic fiber

NEUROANATOMIA. Segona de les dues neurones de les vies eferents del sistema nerviós autònom que té el cos cel·lular en un gangli autònom, rep sinapsis de les fibres preganglionars i envia l'axó cap a l'òrgan diana corresponent.

1004 **fibra preganglionar** *n f*

es fibra preganglionar
en preganglionic fiber

NEUROANATOMIA. Primera de les dues neurones de les vies eferents del sistema nerviós autònom que té el cos cel·lular en el tronc de l'encèfal o en la medul·la espinal i que envia l'axó cap a un gangli autònom, on fa sinapsi amb fibres postganglionars.

1005 **fibril·lació** *n f*

es fibril·lació
en fibrillation

NEUROLOGIA. Contracció muscular involuntària, asincrònica i ràpida, invisible a través de la pell, produïda per una despolarització espontània de cèl·lules musculars individuals o de fibres musculars, especialment les cardíques, que no produeix desplaçament articular ni moviment.

NOTA: Les fibril·lacions musculars es poden detectar amb proves d'electromiografia i poden ser un signe d'envorament de fibres musculars.

1006 **fibroblast** *n m*

es fibroblasto
en fibroblast

NEUROHISTOLOGIA. Cèl·lula del teixit connectiu de forma allargada i amb prolongacions citoplasmàtiques que té la funció de secretar molècules de matriu extracel·lular.

NOTA: En el sistema nerviós el fibroblast es troba envoltant els feixos i els fascicles axonals dels nervis i les arrels perifèriques.

1007 **filament** *n m*

es filamento
en filament

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Cadena de polímers llargs formada per l'addició de diferents monòmers que formen el citosquelet de la cèl·lula.

NOTA: Els filaments més comuns en les neurones són els microfilaments, els neurofilaments i els microtúbuls.

1008 **filopodi** *n m*

es filopodio
en filopodium

NEUROHISTOLOGIA. Prolongació citoplasmàtica en forma de microfilament present en cèl·lules migradores que té la funció d'explorar l'entorn local.

NOTA: Els filopodis són emesos pels axons en creixement durant el desenvolupament neuronal o en la regeneració neuronal després d'una lesió.

1009 **filosofia de la ment** *n f*

es filosofía de la mente
en philosophy of mind

DISCIPLINES CONNEXES. Branca de la ciència cognitiva que estudia la natura i el funcionament de la ment i de la consciència i la relació de l'activitat mental tant amb el cervell i el cos com amb el món exterior.

1010 **filtració** *n f*

veg. **filtratge** *n m*

1011 **filtratge** *n m*

sin. compl. **filtració** *n f*

es filtrado
en filtering

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Procés d'aïllament de la part del senyal que conté informació rellevant, fet habitualment a partir de la identificació i l'amplificació de les freqüències dels components del senyal que contenen la informació d'interès mentre que la resta es mantenen igual o s'atenuen.

1012 **filtre de selectivitat** *n m*

es filtro de selectividad
en selectivity filter

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Regió d'un canal iònic, comunicada amb el vestíbul extern, que estreny el diàmetre del canal i actua com un sedàs per a controlar el pas de determinats ions, segons la mida o la càrrega.

1013 **fimbria de l'hipocamp** *n f*

sin. compl. **cos fimbriat** *n m*;
cos franjat *n m*

es cuerpo franjeado; fimbria del hipocampo
en corpus fimbriatum hippocampi; fimbria hippocampi; fringed body

NEUROANATOMIA. Cinta de substància blanca originada a partir de les fibres de l'alveus que es projecta cap a la porció posterior del sòl de la banya inferior del ventricle lateral i forma un arc per sota de l'espleni del cos callós que constitueix la continuació del pilar posterior del fòrnix.

1014 **finestra coclear** *n f*

veg. **finestra rodona** *n f*

1015 **finestra oval** *n f*

sin. compl. **finestra vestibular** *n f*

es ventana oval; ventana vestibular
en oval window; vestibular window

NEUROANATOMIA. Orifici de la paret interna de l'orella mitjana que, pel cantó de la caixa de la membrana timpànica, està tapat per la base de l'estrep i comunica amb el vestíbul de l'orella interna.

1016 **finestra rodona** *n f*

sin. compl. **finestra coclear** *n f*

es ventana coclear; ventana redonda
en cochlear window; round window

NEUROANATOMIA. Orifici de la paret interna de l'orella mitjana, situat inferiorment a la finestra oval i tapat per una membrana prima, que

- es correspon amb l'extrem inferior de la rampa timpànica de la còclea.
- 1017 **finestra vestibular** *n f*
veg. **finestra oval** *n f*
- 1018 **fixació de voltatge** *n f*
es clampeo de voltaje; fijación de voltaje
en voltage-clamp
NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Tècnica de registre electrofisiològic que permet mesurar corrents de membrana d'una única cèl·lula nerviosa, mitjançant el manteniment del voltatge de la membrana a un nivell determinat.
- 1019 **flaccidesa** *n f*
veg. **flacciditat** *n f*
- 1020 **flacciditat** *n f*
sin. compl. **flaccidesa** *n f*
es flaccidez; flacidez
en flaccidity
NEUROLOGIA. Atonia de la musculatura d'un membre o d'una part del cos que pot ser produïda per causes molt diverses.
- 1021 **flexura** *n f*
es flexura
en flexure
NEUROBIOLOGIA DEL DESENVOLUPAMENT. Curvatura situada al llarg de l'eix longitudinal del sistema nerviós dels vertebrats superiors que es forma durant el desenvolupament embrionari i que dona lloc a una zona anatòmicament o funcionalment diferenciada.
- 1022 **flòcul** *n m*
es flóculo
en flocculus
NEUROANATOMIA. Cadascuna de les masses de forma irregular situades a cada costat del nòdul que formen les porcions laterals del lòbul floculonodular del cerebel.
NOTA: Els dos flòculs formen part de l'arquicerebel, conjuntament amb el nòdul.
- 1023 **flux sanguini cerebral** *n m*
sigla **FSC** *n m*
es flujo sanguíneo cerebral; FSC
en cerebral blood flow; CBF
NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Volum de sang capil·lar per unitat de massa d'escorça cerebral en un temps determinat.
NOTA: 1. El flux sanguini cerebral s'expressa en ml/minut/100 g.
2. El flux sanguini cerebral s'utilitza en ressonància magnètica funcional i en tomografia d'emissió de positrons per a avaluar canvis de l'activitat cerebral.
- 1024 **fòbia** *n f*
sin. **neurosi fòbica** *n f*
es fobia; neurosis fóbica
en phobia; phobic neurosis
NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Trastorn d'ansietat caracteritzat per una por patològica, persistent, irracional i excessiva a un estímul provinent d'un objecte o situació que, com a resultat, provoca la necessitat imperiosa d'evitar l'exposició a aquest estímul.
- 1025 **fòbia social** *n f*
es fobia social
en social phobia
NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Trastorn d'ansietat caracteritzat pel temor acusat i persistent a una

o més situacions socials o actuacions en públic a causa de la por de passar-ho malament o de no actuar correctament.

1026 **forat de conjunció** *n m*

sin. compl. **forat intervertebral** *n m*

es agujero de conjunción;
agujero intervertebral
en intervertebral foramen

NEUROANATOMIA. Cadascun dels orificis formats per la juxtaposició de les escotadures superior i inferior dels pedicles vertebrals, per on passen els nervis raquidis.

1027 **forat de Luschka** *n m*

sin. compl. **obertura lateral del quart ventricle** *n f*

es agujero de Luschka; orificio lateral del cuarto ventrículo
en foramen of Luschka; lateral aperture of fourth ventricle

NEUROANATOMIA. Cadascun dels dos orificis situats a la part lateral del quart ventricle i que el posen en comunicació amb els espais subaracnoidals de l'angle pontocerebel·lós.

1028 **forat de Magendie** *n m*

sin. compl. **obertura mediana del quart ventricle** *n f*

es abertura media del cuarto ventrículo; agujero de Magendie
en foramen of Magendie; median aperture of fourth ventricle

NEUROANATOMIA. Orifici situat a la part mediana del quart ventricle que el connecta amb la cisterna bulbocerebel·losa.

1029 **forat de Monro** *n m*

sin. compl. **forat interventricular** *n m*

es agujero de Monro; agujero interventricular
en interventricular foramen; Monro foramen

NEUROANATOMIA. Orifici que connecta els ventricles laterals amb el tercer ventricle i que permet la circulació de líquid cefaloraquídi dins del sistema ventricular.

1030 **forat interventricular** *n m*

veg. **forat de Monro** *n m*

1031 **forat intervertebral** *n m*

veg. **forat de conjunció** *n m*

1032 **forat magne** *n m*

sin. compl. **forat occipital** *n m*

es agujero magno; agujero occipital
en great foramen; occipital foramen

NEUROANATOMIA. Orifici voluminós situat a l'extremitat anterior de l'occipital, que comunica la cavitat cranial amb el conducte raquídi per donar pas al bulb raquídi, als dos nervis espinals, a les arrels ascendents de l'hipoglòs i a les dues artèries vertebrals.

1033 **forat occipital** *n m*

veg. **forat magne** *n m*

1034 **forat òptic** *n m*

veg. **conducte òptic** *n m*

1035 **forat vertebral** *n m*

es agujero vertebral
en vertebral foramen

NEUROANATOMIA. Forat comprès entre la cara posterior del cos

d'una vèrtebra, la cara anterior de l'arc neural i els dos pedicles vertebrals.

NOTA: La superposició dels forats vertebrals forma el conducte raquidi, on s'allotja la medul·la espinal.

1036 força electromotriu *n f*

es fuerza electromotriz
en electromotive force

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Força que, mitjançant una diferència de potencial, dona lloc a un corrent elèctric.

NOTA: Una força electromotriu es pot generar a partir d'una diferència de concentracions o de càrregues iòniques.

1037 formació hipocàmpica *n f*

es formación del hipocampo
en hippocampal formation

NEUROANATOMIA. Invaginació de la circumvolució parahipocàmpica cap a la banya inferior del ventricle lateral formada pel subicle, l'hipocamp i la circumvolució dentada.

1038 formació reticular *n f*

es formación reticular
en reticular formation

NEUROANATOMIA. Estructura neuronal unida per grups de fibres i disposada en forma de xarxa difusa, que se situa a la porció central, al llarg del tronc de l'encèfal, i està relacionada amb mecanismes de regulació, atenció, selecció i filtratge de fonts d'informació.

NOTA: La formació reticular regula funcions importats com ara la son, la respiració, la pressió de la sang, la temperatura corporal, funcions endocrines, el to postural i l'activitat reflexa osteomuscular.

1039 fòrnix *n m*

sin. compl. **trígon cerebral** *n m*;
volta dels quatre pilars *n f*

es bóveda de los cuatro pilares;
fórnix; trigono cerebral
en cerebral trigone; fornix

NEUROANATOMIA. Via de fibres del sistema límbic, en forma de volta, que connecta de manera recíproca la formació hipocàmpica amb diverses àrees subcorticals, com el tàlem, l'hipotàlem, l'àrea septal i els tubercles mamil·lars de l'hipotàlem.

NOTA: El fòrnix constitueix la principal via eferent de la formació hipocàmpica.

1040 fosfodiesterasa *n f*

es fosfodiesterasa
en phosphodiesterase

NEUROQUÍMICA. Enzim que hidrolitza enllaços fosfodièster.

NOTA: Algunes fosfodiesterases hidrolitzen l'enllaç fosfodièster dels nucleòtids cíclics AMPc i GMPC, de manera que són reguladors importants de la transmissió del senyal basada en aquests nucleòtids com a segons missatgers.

1041 fosfolipasa *n f*

es fosfolipasa
en phospholipase

NEUROQUÍMICA. Enzim que hidrolitza els enllaços fosfat dels fosfolípids.

NOTA: Les dues fosfolipases més rellevants en el sistema nerviós són la fosfolipasa A2, que hidrolitza els glicerofosfolípids i allibera àcid araquidònic, i la fosfolipasa C, situada a la membrana plasmàtica, on hidrolitza els lípids de membrana i produeix diacilglicerol i inositol quan és activada per una proteïna G.

- 1042 **fosforilació** *n f*
 es fosforilación
 en phosphorylation
 NEUROQUÍMICA. Addició d'un grup fosfat a una proteïna, o a qualsevol altra molècula, mitjançant una proteïna-cinasa, el qual pot provocar que experimenti un canvi en l'activitat enzimàtica.
- 1043 **fotoreceptor** *n m*
 es fotorreceptor
 en photoreceptor
 NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Receptor sensorial localitzat a la retina que reacciona davant d'un estímul electromagnètic, particularment davant la llum.
 NOTA: Hi ha dos tipus de fotoreceptors: els cons i els bastons.
- 1044 **fototeràpia** *n f*
 es fototerapia
 en phototherapy
 NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Teràpia biològica consistent en l'ús de l'acció de la llum natural o artificial, particularment de raigs lluminosos d'unes longituds d'ona determinades, per incidir sobre l'activitat i les funcions cerebrals.
- 1045 **fototransducció** *n f*
 es fototransducción
 en phototransduction
 NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Transducció que duen a terme els fotoreceptors, que transformen els estímuls lluminosos en senyals elèctrics.
- 1046 **fototropisme** *n m*
 es fototropismo
 en phototropism
 NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Resposta automàtica d'aproximació o d'allunyament a una font lluminosa intensa.
- 1047 **fòvea** *n f*
 es fovea
 en fovea
 NEUROANATOMIA. Depressió d'entre 2 i 3 mm de diàmetre que se situa a la màcula lútea i presenta el grau més alt d'agudesia visual.
 NOTA: A la fòvea es troba la màxima concentració de fotoreceptors, cons exclusivament, que projecten sobre neurones bipolars i cèl·lules ganglionars individuals.
- 1048 **fovèola** *n f*
 es foveola
 en foveola
 NEUROANATOMIA. Regió circular del centre de la fòvea que presenta el grau més alt d'agudesia i de discriminació visuals.
- 1049 **frenologia** *n f*
 es frenología
 en phrenology
 NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Escola de pensament que postula que qualsevol de les facultats mentals i el caràcter d'un individu poden deduir-se de la conformació del crani.
 NOTA: La frenologia és actualment una teoria amb valor històric, però obsoleta. Va ser desenvolupada pel neuroanatomista alemany F. Joseph Gall i va tenir molts seguidors durant el segle XIX.
- 1050 **freqüència característica** *n f*
 es frecuencia característica
 en characteristic frequency
 NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Freqüència d'un so específic per a la qual el llindar d'intensitat per a ser detectat per una neurona

- del sistema nerviós central, o per un individu, és mínima.
- 1051 **FRMN** *n f*
veg. **imatgeria per ressonància magnètica nuclear funcional** *n f*
- 1052 **FSC** *n m*
veg. **flux sanguini cerebral** *n m*
- 1053 **funció de transferència** *n f*
es función de transferencia
en transfer function
NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Model matemàtic d'un sistema que permet calcular la seva resposta a qualsevol senyal d'entrada.
- 1054 **funció executiva** *n f*
es función ejecutiva
en executive function
NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Funció cognitiva atribuïda a l'escorça prefrontal que inclou la capacitat de dirigir i sostenir l'atenció, la inhibició d'emocions o comportaments inapropiats, la capacitat de planificar estratègies dirigides a un comportament futur, l'execució d'aquestes estratègies i l'habilitat de canviar-les de forma flexible d'acord amb els resultats que es van obtenint.
- 1055 **funció visuoespacial** *n f*
es función visuoespacial
en visuospatial function
NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Capacitat d'orientació i manipulació en l'espai, guiada per la vista, que es localitza habitualment en el lòbul parietal de l'hemisferi esquerre.
- 1056 **fus del son** *n m*
es huso del sueño
en sleep spindle
NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Element de l'electroencefalograma en forma d'ondes sinusoidals rítmiques d'entre 8 Hz i 14 Hz d'una durada aproximada d'un segon i d'amplitud creixent i decreixent, que s'enregistra durant la fase II del son no-REM.
- 1057 **fus muscular** *n m*
veg. **fus neuromuscular** *n m*
- 1058 **fus neuromuscular** *n m*
sin. compl. **fus muscular** *n m*
es huso muscular; huso neuromuscular
en muscle spindle; neuromuscular spindle
NEUROHISTOLOGIA. Receptor sensorial de la longitud muscular que es localitza a la musculatura estriada i està format per fibres intrafusals i fibres sensorials la.
NOTA: Els fusos neuromusculars envien cap a la medul·la espinal potencials d'acció que estimulen i regulen l'activitat de les motoneurons del múscul activat i dels seus agonistes, alhora que inhibeixen la dels seus antagonistes.
- 1059 **fusió binocular** *n f*
es fusión binocular
en binocular fusion
NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Procés cortical consistent en la fusió en una sola imatge de les imatges d'un mateix objecte enviades a l'àrea visual per cadascun dels ulls.

1060 **fusió de membranes** *n f*

es fusión de membranas

en docking

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Procés molecular que té lloc en l'element presinàptic un cop s'ha produït l'ancoratge vesicular, mitjançant el qual les vesícules s'integren a la membrana plasmàtica i alliberen a la fenedura sinàptica els neurotransmissors que transporten.

1061 **GABA** *n m*
veg. àcid γ -aminobutíric *n m*

1062 **gabaèrgic -a** *adj*
es gabaèrgic
en GABAèrgic
NEUROQUÍMICA. Dit d'una estructura o una via del sistema nerviós relacionada amb la neurotransmissió de GABA o de substàncies anàlogues.

1063 **gangli** *n m*
es ganglio
en ganglion
NEUROANATOMIA. Estructura anatòmica situada fora del sistema nerviós central que agrupa un conjunt de cossos neuronals.
NOTA: Els ganglis se solen trobar a les arrels dorsals de la medul·la espinal, on es localitzen els cossos de les neurones sensorials bipolars. També es troben al sistema nerviós autònom, on constitueixen els ganglis autònoms.

1064 **gangli autònom** *n m*
es ganglio autónomo
en autonomic ganglion
NEUROANATOMIA. Gangli en el qual s'estableixen les sinapsis entre les fibres preganglionars i les fibres postganglionars del sistema ner-

viós simpàtic i del sistema nerviós parasimpàtic.

1065 **gangli basal** *n m*
veg. **nucli basal** *n m*

1066 **gangli de Gasser** *n m*
veg. **gangli del trigemin** *n m*

1067 **gangli del trigemin** *n m*
sin. compl. **gangli de Gasser** *n m*;
gangli semilunar *n m*
es ganglio de Gasser; ganglio del trigémino; ganglio semilunar
en gasserian ganglion; semilunar ganglion; trigeminal ganglion

NEUROANATOMIA. Gangli voluminós de forma semilunar que es localitza en una depressió òssia de la paret anterior del penyal de l'os temporal i que conté els cossos cel·lulars de les fibres aferents del nervi trigemin.

NOTA: El gangli del trigemin origina el nervi oftàlmic, el nervi maxil·lar i el nervi mandibular.

1068 **gangli espinal** *n m*

sin. compl. **gangli raquidi** *n m*; **gangli sensitiu dels nervis espinals** *n m*

es ganglio espinal; ganglio raquídeo; ganglio sensitivo de los nervios espinales

en dorsal root ganglion; spinal ganglion; spinal sensory ganglion

NEUROANATOMIA. Gangli de l'arrel posterior de cadascun dels nervis espinals, que conté el cos de les neurones que transmeten els senyals sensorials aferents procedents de les estructures perifèriques.

1069 **gangli raquidi** *n m*

veg. **gangli espinal** *n m*

1070 **gangli semilunar** *n m*

veg. **gangli del trigemin** *n m*

1071 **gangli sensitiu dels nervis espinals** *n m*

veg. **gangli espinal** *n m*

1072 **ganglioneuroma** *n m*

sin. compl. **neurocitoma** *n m*

es ganglioneuroma; neurocitoma

en ganglioneuroma; neurocytoma

NEUROHISTOLOGIA. Tumor benigne de les cèl·lules ganglionars, especialment freqüent en el mediastí i en la regió retroperitoneal.

1073 **ganxo** *n m*

veg. **uncus** *n m*

1074 **generador central de patrons** *n m*

es generador central de patrones

en central pattern generator

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Circuit neuronal situat preferentment al tronc de l'encèfal que actua com un oscil·lador neuronal que produeix respostes estereotipades a determinades entrades sensorials per al desenvolupament de moviments automàtics seqüencials.

NOTA: Els centres generadors de patrons produeixen, per exemple, els moviments automàtics de la respiració o la marxa.

1075 **generalització** *n f*

es generalización

en generalization

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Capacitat de les xarxes neuronals artificials d'emmagatzemar en els pesos sinàptics les característiques comunes als patrons d'entrenament de manera que, quan la xarxa neuronal rep patrons d'entrada semblants als usats en l'entrenament, respon amb patrons de sortida similars als entrenats.

1076 **gestaltisme** *n m*

sin. compl. **psicologia de la forma** *n f*; **psicologia de la Gestalt** *n f*

es gestaltismo; psicología de la forma; psicología de la Gestalt

en Gestalt psychology; Gestalt theory; Gestaltism

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Línia de pensament de la psicologia que considera els processos psíquics com un conjunt relacionat, dinàmic i regulat, i no com a fenòmens aïllats.

1077 **glàndula pineal** *n f*

sin. compl. **cos pineal** *n m*;
epífisi *n f*

es cuerpo pineal; epífisis;
glàndula pineal
en epiphysis; pineal body; pineal
gland

NEUROANATOMIA. Glàndula endocrina de l'epitàlem, de localització mediana, que rep innervació simpàtica, és sensible a les variacions de llum i al ritme circadiari i secreta diverses molècules.

NOTA: La glàndula pineal segrega, entre altres substàncies, la melatonina.

1078 **glàndula pituitària** *n f*

veg. **hipòfisi** *n f*

1079 **glia** *n f*

veg. **neuròglia** *n f*

1080 **glia de Bergmann** *n f*

sin. **cèl·lula de Bergmann** *n f*

1081 **glia de Müller** *n f*

sin. **cèl·lula de Müller** *n f*

1082 **glia limitant** *n f*

es glía limitante
en glia limitans

NEUROHISTOLOGIA. Estructura formada per prolongacions d'astròcits, que està en contacte amb la membrana basal de la piamèter i constitueix el límit entre l'interior i l'exterior del sistema nerviós central.

NOTA: La glia limitant del cerebel està formada per cèl·lules de Bergmann.

1083 **glia radial** *n f*

es glía radial
en radial glia

NEUROHISTOLOGIA. Cèl·lula de neuròglia de forma allargada localitzada a l'escorça en desenvolupament que ofereix el substrat bàsic per a la migració de neuroblasts progenitors de neurones des dels espais ventriculars.

1084 **glial** *adj*

es glial
en glial

NEUROHISTOLOGIA. Relatiu o pertanyent a la neuròglia.

1085 **glicina** *n f*

es glicina
en glycine
sbl Gly

NEUROQUÍMICA. Aminoàcid no essencial que actua com a neurotransmissor inhibitor en el sistema nerviós central.

1086 **glicoproteïna associada a la mielina** *n f*

sigla **MAG** *n f*

es glicoproteína asociada a la mielina; MAG
en MAG; myelin-associated glycoprotein

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Proteïna de membrana que forma part de la beina de mielina i estabilitza la citoarquitectura dels axons mielítics.

NOTA: 1. En cas de lesió axonal, tant en el sistema nerviós central com en el perifèric, la glicoproteïna associada a la mielina actua com a factor repel·lent dels axons en la regeneració neuronal. 2. La sigla **MAG** prové de la denominació anglesa *myelin-associated glycoprotein*.

1087 **glioblastoma** *n m*

sin. compl. **glioblastoma**
multiforme *n m*

es glioblastoma; glioblastoma
multiforme
en glioblastoma; glioblastoma
multiforme

NEUROHISTOLOGIA. Tumor maligne del sistema nerviós central, de creixement ràpid i molt invasor, format principalment per cèl·lules indiferenciades precursors de la neuròglia i localitzat generalment en els hemisferis cerebrals.

NOTA: El glioblastoma és el tumor glial més freqüent en persones d'edat avançada.

1088 **glioblastoma**
multiforme *n m*

veg. **glioblastoma** *n m*

1089 **glioma** *n m*

es glioma
en glioma

NEUROHISTOLOGIA. Neoplàsia derivada d'algun dels diversos tipus de cèl·lules que formen el teixit intersticial del cervell, la medul·la espinal, la hipòfisi i la retina.

1090 **gliosi** *n f*

es gliosis
en gliosis

NEUROHISTOLOGIA. Proliferació o hipertrofia de les cèl·lules de neuròglia, principalment d'astròcits reactius, en la regió on s'ha produït una lesió degenerativa al teixit nerviós.

NOTA: En una lesió anisomòrfica, una gliosi condueix a la formació d'una cicatriu glial.

1091 **globus pàl·lid** *n m*

veg. **pàl·lid** *n m*

1092 **glom carotidi** *n m*

veg. **cos carotidi** *n m*

1093 **glomèrul cerebel·lós** *n m*

es glomérulo cerebeloso
en cerebellar glomerulus

NEUROHISTOLOGIA. Àrea situada a la capa granular de l'escorça cerebel·losa on es produeixen contactes sinàptics complexos entre les fibres molsoses, els axons de les neurones granulars de mida més gran i les dendrites de les neurones granulars de mida més petita.

NOTA: El glomèrul cerebel·lós està definit per extensions aplanades d'astròcits i està mancat de cossos cel·lulars.

1094 **glucosa** *n f*

es glucosa
en glucose

NEUROQUÍMICA. Glúcid monosacàrid que s'usa com a combustible cel·lular principal en el sistema nerviós central per generar energia i promoure activitat cerebral.

NOTA: Diverses tècniques d'imatgeria cerebral, com ara la tomografia per emissió de positrons en humans, es basen en la detecció de glucosa marcada radioactivament en diferents regions del cervell.

1095 **glutamat** *n m*

es glutamato
en glutamate

NEUROQUÍMICA. Aminoàcid que actua com a neurotransmissor d'activitat excitadora a les sinapsis de transmissió ràpida i pot produir tant fenòmens de plasticitat neuronal com, quan s'allibera en excés i s'acumula a l'espai extracel·lular, efectes neurotòxics i mort neuronal per apoptosi.

- 1096 **glutamatèrgic -a** *adj*
 es glutamatèrgico
 en glutamatergic
 NEUROQUÍMICA. Dit d'una estructura o una via del sistema nerviós relacionada amb la neurotransmissió de glutamat o de substàncies anàlogues.
- 1097 **GMP cíclic** *n m*
 veg. **monofosfat de guanosina cíclic** *n m*
- 1098 **GMPc** *n m*
 veg. **monofosfat de guanosina cíclic** *n m*
- 1099 **gradient electroquímic** *n m*
 es gradiente electroquímico
 en electrochemical gradient
 NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Mesura de la tendència d'un ió a moure's d'un punt a un altre de manera passiva, tenint en compte les diferències de concentració i els potencials elèctrics entre els dos punts.
 NOTA: La generació de gradients electroquímics entre el medi extracel·lular i el medi intracel·lular per a cadascun dels diferents ions que hi són presents determina el potencial de repòs de les neurones.
- 1100 **grafoanestèsia** *n f*
 es grafanesthesia
 en graphanesthesia
 NEUROLOGIA. Incapacitat per a detectar i reconèixer lletres o xifres escrites sobre la pell que es manifesta com a símptoma d'al·teracions de l'escorça parietal.
- 1101 **GRIP** *n f*
 veg. **proteïna d'interacció amb el receptor de glutamat** *n f*
- 1102 **GTP** *n m*
 veg. **trifosfat de guanosina** *n m*
- 1103 **guanilat-ciclasa** *n f*
 es guanilato-ciclase
 en guanylate cyclase
 NEUROQUÍMICA. Enzim que sintetitza GMPc a partir de GTP.
- 1104 **guany** *n m*
 es ganancia
 en gain
 NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Paràmetre que relaciona les amplituds dels senyals de sortida i d'entrada d'un amplificador i que depèn típicament de la freqüència del senyal d'entrada.
 NOTA: El guany es mesura en decibels (dB).
- 1105 **guiatge axonal** *n m*
 es orientació axonal
 en axon guidance; axon pathfinding
 NEUROBIOLOGIA DEL DESENVOLUPAMENT. Procés mitjançant el qual les neurones projecten els axons sobre òrgans diana específics a través del con de creixement, durant el desenvolupament del sistema nerviós.
 NOTA: El guiatge axonal és un procés controlat pels mecanismes d'interacció entre cèl·lula i cèl·lula, entre cèl·lula i molècules d'adhesió cel·lular, i entre cèl·lula i factors neurotròfics i neurotròpics difusibles que generen moviments d'atracció o de repulsió.

1106 **gust** *n m*

es gustó

en taste

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Sistema sensorial mitjançant el qual es perceben els sabors.

- 1107 **habènula** *n f*
veg. **nucli habenular** *n m*
- 1108 **hàbit** *n m*
es hábito
en habit
NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Comportament adquirit lligat a un determinat estímul o situació que ha esdevingut automàtic i es realitza de manera inconscient o gairebé inconscient.
- 1109 **habitació** *n f*
es habituación
en habituation
NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Aprenentatge no associatiu consistent en la desaparició o la reducció de la resposta davant d'un estímul innocu després de l'exposició repetida a aquest estímul.
NOTA: L'habitació es considera la forma més simple d'aprenentatge en els animals.
- 1110 **helicotrema** *n m*
es helicotrema
en helicotrema
NEUROANATOMIA. Obertura que connecta la rampa timpànica amb la rampa vestibular al vèrtex de la còclea.
- 1111 **hemeralopia** *n f*
sin. compl. **ceguesa diürna** *n f*
es ceguera diurna; hemeralopia
en day blindness; hemeralopia
NEUROLOGIA. Alteració visual caracteritzada per la disminució de l'agudesia visual durant el dia o en condicions de molta claror.
- 1112 **hemianalgèsia** *n f*
es hemianalgesia
en hemianalgesia
NEUROLOGIA. Analgèsia que afecta una meitat del cos.
- 1113 **hemianestèsia** *n f*
es hemianestesia
en hemianesthesia
NEUROLOGIA. Anestèsia que afecta una meitat del cos.
- 1114 **hemianòpsia** *n f*
es hemianopsia
en hemianopsia
NEUROLOGIA. Visió deficient o ceguesa en una meitat del camp visual d'un o ambdós ulls com a conseqüència d'una lesió de la via òptica.

- 1115 hemianòpsia heterònima** *n f*
 es hemianopsia heterónima
 en heteronymous hemianopsia
 NEUROLOGIA. Hemianòpsia que afecta camps visuals diferents en cada ull produïda per una lesió de la via òptica contralateral als camps visuals cecs.
- 1116 hemianòpsia homònima** *n f*
 es hemianopsia homónima
 en homonymous hemianopsia
 NEUROLOGIA. Hemianòpsia que afecta les dues meitats simètriques del camp visual d'ambdós ulls produïda per una lesió de la via òptica contralateral als camps visuals cecs.
- 1117 hemibal·lisme** *n m*
 es hemibalismo
 en hemiballismus
 NEUROLOGIA. Execució de contraccions sobtades involuntàries de la musculatura proximal en les extremitats d'un costat del cos, de tal manera que sembla que siguin llançades a l'espai.
 NOTA: L'hemibal·lisme es produeix per alteracions dels nuclis basals o el nucli subtalàmic.
- 1118 hemicamp** *n m*
 es hemicampo
 en hemifield
 NEUROANATOMIA. Cadascuna de les dues meitats d'un camp sensorial, especialment el visual.
- 1119 hemidecortiació** *n f*
 es hemidecortiación
 en hemidecortication
 NEUROLOGIA. Hemisferectomia en què es duu a terme l'excisió de la substància grisa de l'hemisferi danyat, tot preservant el màxim de substància blanca i evitant la comunicació amb els ventricles cerebrals.
- 1120 hemiparèsia** *n f*
 es hemiparesia
 en hemiparesis
 NEUROLOGIA. Parèsia que afecta una meitat del cos.
- 1121 hemiplegia** *n f*
 es hemiplejia
 en hemiplegia
 NEUROLOGIA. Paràlisi de la meitat del cos contralateral a les àrees primàries de l'escorça motora que es troben alterades per una lesió, habitualment hemorràgica o isquèmica vascular.
- 1122 hemisferectomia** *n f*
 es hemisferectomía
 en hemispherectomy
 NEUROLOGIA. Procediment quirúrgic que consisteix en la resecció d'un hemisferi cerebral.
 NOTA: L'hemisferectomia s'usa principalment en la cirurgia de l'epilèpsia.
- 1123 hemisferi cerebel·lós** *n m*
 es hemisferio cerebeloso
 en cerebellar hemisphere
 NEUROANATOMIA. Cadascuna de les dues parts laterals del cerebel, situades a banda i banda del vermis, la superfície de les quals presenta multitud de solcs de profunditat diversa.
- 1124 hemisferi cerebral** *n m*
 es hemisferio cerebral
 en cerebral hemisphere
 NEUROANATOMIA. Cadascuna de les dues parts laterals del cervell,

recobertes per l'escorça cerebral i unides per formacions interhemisfèriques, que es divideixen en lòbuls cerebrals.

1125 hemisferi dominant *n m*

es hemisferio dominante
en dominant hemisphere

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Hemisferi cerebral on es troben preferentment els centres d'integració de sensacions i de control de funcions molt especialitzades, com ara el llenguatge o els moviments voluntaris.

NOTA: 1. L'hemisferi dominant per al llenguatge serveix per a categoritzar si la resta de funcions se situen en l'hemisferi dominant o no dominant.
2. L'hemisferi dominant en els dretans és l'esquerra i en els esquerrans, el dret.

1126 hemorràgia epidural *n f*

sin. compl. **hemorràgia extradural** *n f*

es hemorragia epidural;
hemorragia extradural
en epidural hemorrhage

NEUROLOGIA. Hemorràgia produïda en l'espai epidural com a conseqüència, en general, d'un traumatisme cranioencefàlic o de la columna vertebral.

1127 hemorràgia extradural *n f*

veg. **hemorràgia epidural** *n f*

1128 hemorràgia subaracnoïdal *n f*

es hemorragia subaracnoidea
en subarachnoid hemorrhage

NEUROLOGIA. Hemorràgia intracranial a l'espai subaracnoïdal, generalment com a conseqüència de la ruptura d'un aneurisma arterial o

per un traumatisme cranioencefàlic.

NOTA: Els símptomes més habituals d'una hemorràgia subaracnoïdal són cefalàlgia brusca, crisis epilèptiques i trastorns focals neurològics, acompanyats d'alteracions del nivell de consciència.

1129 hemorràgia subdural *n f*

es hemorragia subdural
en subdural hemorrhage

NEUROLOGIA. Hemorràgia produïda en l'espai subdural, habitualment a causa d'un traumatisme cranioencefàlic intens.

1130 heurística de la disponibilitat *n f*

es heurística de la disponibilidad
en availability heuristic

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Mètode de generalització que consisteix a realitzar judicis sobre la probabilitat d'esdevenir-se una determinada situació basats en la quantitat d'informació emmagatzemada a la memòria sobre aquest tipus de situacions.

1131 heurística de la representativitat *n f*

es heurística de la representatividad
en representativeness heuristics

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Mètode de generalització que consisteix a realitzar judicis basats en la mesura que els estímuls, persones o situacions s'assemblen a les categories prototípiques.

1132 hidrocefàlia *n f*

es hidrocefalia
en hydrocephalus

NEUROLOGIA. Increment del volum del líquid cefaloraquídi que pro-

dueix un augment de la pressió intracranial i dilatació del sistema ventricular de l'encèfal.

NOTA: Els símptomes de la hidrocefàlia depenen de la velocitat d'aparició de la hipertensió endocranial. Les obstruccions agudes de la dinàmica del líquid cefaloraquídi van acompanyades de cefalàlgia, nàusees, vòmits, alteracions visuals i poden ocasionar la mort. Les obstruccions cròniques es caracteritzen per alteracions de la marxa, incontinència d'esfínters i deteriorament cognitiu.

1133 **5-hidroxitriptamina** *n f*

veg. *serotonina* *n f*

1134 **hiperalgèsia** *n f*

es *hiperalgesia*
en *hyperalgesia*

NEUROLOGIA. Resposta augmentada a un estímul que normalment és dolorós.

NOTA: La hiperalgèsia pot ser conseqüència d'una alteració del sistema nociceptiu amb sensibilització central o perifèrica.

1135 **hipercolumna** *n f*

es *hipercolumna*
en *hypercolumn*

NEUROANATOMIA. Estructura columnar que inclou neurones de diferents estrats de l'escorça cerebral que comparteixen un mateix camp receptiu i les diferents qualitats o dimensions amb què un estímul d'aquest camp receptiu es pot descriure.

NOTA: Les hipercolumnes es van definir per primera vegada a les àrees visuals, on totes les neurones processen informació sobre les diferents orientacions de línies en la mateixa porció del camp visual.

1136 **hiperestèsia** *n f*

es *hyperesthesia*
en *hyperesthesia*

NEUROLOGIA. Augment de la sensibilitat enfront d'un estímul, excloent-ne els sentits especials.

NOTA: 1. La hiperestèsia pot referir-se al dolor o també a diferents modalitats de sensibilitat cutània, com ara la sensació tàctil o la sensació tèrmica sense dolor. 2. El terme *hiperestèsia* inclou a la vegada els conceptes de *hiperalgèsia* i de *al·lodínia*, però es recomana emprar els termes específics sempre que sigui possible.

1137 **hiperexplexia** *n f*

es *hyperexplexia*
en *hyperexplexia*; *hyperexplexia*

NEUROLOGIA. Resposta motora exagerada i mioclònica a estímuls inesperats causada per una lesió neurològica.

1138 **hipermetamorfosi** *n f*

es *hypermetamorphosis*
en *hypermetamorphosis*

NEUROLOGIA. Estat mental en què predomina l'exaltació de l'atenció involuntària en detriment de l'atenció voluntària i es manifesta com a signe de lesions neurològiques.

NOTA: En la hipermetamorfosi qualsevol estímul ambiental atreu successivament l'atenció de l'individu, que es desconnecta de la situació que li capta l'atenció en aquell moment. És característica de trastorns neurològics com la síndrome de Klüver-Bucy.

1139 **hipermnèsia** *n f*

es *hypermnnesia*
en *hypermnnesia*

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Capacitat exagerada de recuperar o de retenir informació,

que pot estar relacionada amb alguns trastorns mentals.

1140 **hiperpatia** *n f*

es hiperpatía
en hyperpathia

NEUROLOGIA. Síndrome caracteritzada per una reacció anormalment dolorosa a un estímul, especialment si és repetitiu, així com per un llinar de dolor augmentat.

NOTA: La hiperpatia pot presentar-se amb al·lòdinia, hiperestèsia, hiperalgèsia o disestèsia.

1141 **hiperpolarització** *n f*

es hiperpolarización
en hyperpolarization

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Procés mitjançant el qual el valor del potencial de repòs transmembrana d'una cèl·lula excitable es fa més negatiu, de manera que l'interior cel·lular adquireix una càrrega més negativa que l'exterior.

NOTA: La hiperpolarització és inhibidora perquè el potencial de membrana s'allunya del valor llinar en què pot produir-se un potencial d'acció.

1142 **hiperreflexia** *n f*

es hiperreflexia
en hyperreflexia

NEUROLOGIA. Intensitat més elevada de l'habitual dels reflexos d'estímul.

NOTA: La hiperreflexia s'associa a lesions de la via segmentària i dels circuits de control motor corticospinals.

1143 **hipertonía** *n f*

es hipertónia
en hypertonia

NEUROLOGIA. Augment del to muscular basal en repòs produït per la facilitació o l'excitabilitat dels

mecanismes inhibidors del control del moviment.

1144 **hipnòtic** *n m*

es hipnótico
en hypnotic

NEUROFARMACOLOGIA. Substància que actua com a depressor del sistema nerviós central i que provoca el son mitjançant la disminució de l'activitat de l'escorça cerebral.

1145 **hipoalgèsia** *n f*

es hipoalgesia
en hypoalgesia

NEUROLOGIA. Resposta disminuïda a un estímul que normalment és dolorós.

1146 **hipocamp** *n m*

sin. compl. **banya d'Ammon** *n f*;
hipocamp propi *n m*

es asta de Ammon; hipocampo;
hipocampo propio
en Ammon horn; hippocampus;
hippocampus proper

NEUROANATOMIA. Regió de la formació hipocàmica situada al lòbul temporal de cadascun dels hemisferis cerebrals, que fa protruïda cap a la banya inferior del ventricle lateral i que està implicada en l'emmagatzematge d'informació i en la memòria.

NOTA: Una lesió bilateral a l'hipocamp induïx una amnèsia anterògrada.

1147 **hipocamp propi** *n m*

veg. **hipocamp** *n m*

1148 **hipocondria** *n f*

es hipocondria
en hypochondriasis

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Trastorn caracteritzat per l'ansietat

respecte a la salut pròpia i per la tendència a exagerar els sofriments reals o imaginaris, que no respon a una patologia orgànica real sinó a interpretacions poc realistes i exagerades de les sensacions o els signes físics.

1149 **hipoestèsia** *n f*

es hipoestesia
en hypoaesthesia

NEUROLOGIA. Sensibilitat disminuïda a l'estimulació, excloent-ne els sentits especials.

1150 **hipòfisi** *n f*

sin. compl. **glàndula pituitària** *n f*

es glándula pituitaria; hipófisis
en hypophysis; pituitary gland

NEUROANATOMIA. Glàndula endocrina situada a la sella turca i formada per l'adenohipòfisi i la neurohipòfisi, que regula la major part de les funcions de l'organisme.

1151 **hipòfisi anterior** *n f*

veg. **adenohipòfisi** *n f*

1152 **hipòfisi posterior** *n f*

veg. **neurohipòfisi** *n f*

1153 **hipofisiari -ària** *adj*

sin. **hipofític -a** *adj*

es hipofisario
en hypophyseal; hypophysial

NEUROANATOMIA. Relatiu o pertanyent a la hipòfisi.

1154 **hipofític -a** *adj*

sin. **hipofisiari -ària** *adj*

1155 **hipofrontalitat** *n f*

es hipofrontalidad
en hypofrontality

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Disminució del flux sanguini detectat a l'escorça prefrontal en malalts amb esquizofrènia mitjançant tècniques de ressonància magnètica funcional o de tomografia d'emissió de positrons.

1156 **hipomania** *n f*

es hipomania
en hypomania

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Mania lleu que no arriba a afectar significativament la vida familiar, social o laboral del pacient.

1157 **hipomnèsia** *n f*

es hipomnesia
en hypomnesia

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Capacitat disminuïda de recuperar o de retenir informació, que pot estar relacionada amb alguns trastorns mentals.

1158 **hipopal·lestèsia** *n f*

es hipopalestesia
en hypopallessthesia

NEUROLOGIA. Pèrdua parcial de la capacitat de percebre la sensació de vibració produïda habitualment per lesions en els nervis perifèrics o en els cordons medul·lars posteriors.

1159 **hiporeflèxia** *n f*

es hiporreflexia
en hyporeflexia

NEUROLOGIA. Disminució de la intensitat dels reflexos d'estirament normalment associada a una alte-

ració en les motoneurons inferiors.

1160 **hipotàlem** *n m*

es hipotálamo
en hypothalamus

NEUROANATOMIA. Part del diencèfal de forma cònica que forma el sòl i la part inferior de la paret lateral del tercer ventricle, i que s'encarrega de mantenir l'homeòstasi corporal i de regular funcions endocrines, autònomes i visceral.

NOTA: L'hipotàlem es divideix en l'hipotàlem lateral, l'hipotàlem medial i l'hipotàlem periventricular, i està constituït per diversos nuclis.

1161 **hipotàlem lateral** *n m*

es hipotálamo lateral
en lateral hypothalamus

NEUROANATOMIA. Regió més externa de l'hipotàlem, travessada pel fascicle telencefàlic medial i constituïda per agrupacions difuses de neurones que actuen en la integració de la informació del sistema límbic i que participen en el control de la ingestió d'aliments i d'aigua.

1162 **hipotàlem medial** *n m*

es hipotálamo medial
en medial hypothalamus

NEUROANATOMIA. Regió de l'hipotàlem que se situa internament a l'hipotàlem lateral i està constituïda per les regions supraòptica, tuberal i mamil·lar, d'origen diencefàlic, i per l'àrea preòptica, d'origen telencefàlic.

1163 **hipotàlem periventricular** *n m*

es hipotálamo periventricular
en periventricular hypothalamus
NEUROANATOMIA. Regió prima de l'hipotàlem que se situa internament a l'hipotàlem medial, a la paret del tercer ventricle.

1164 **hipòtesi d'activació i síntesi** *n f*

es hipòtesis
de activación-síntesis
en activation-synthesis
hypothesis

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Hipòtesi que considera que els somnis són el resultat de l'activació aleatòria de grups de neurones que es descarreguen sincrònicament de manera periòdica durant el son REM.

1165 **hipòtesi de la quimioafinitat** *n f*

es hipòtesis de la
quimioafinidad
en chemoaffinity hypothesis

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Hipòtesi segons la qual les neurones estableixen connexions específiques basades en la identificació d'afinitats químiques.

1166 **hipòtesi de la retroalimentació facial** *n f*

es hipòtesis de la
retroalimentación facial
en facial feedback hypothesis

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Hipòtesi que planteja que l'experiència subjectiva de les emocions prové parcialment de l'expressió facial, a través dels

senyals que envia la musculatura facial al cervell.

1167 hipòtesi de sistema distribuït *n f*

es hipótesis de sistema
distribuido
en distributed system theory

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Model de funcionament del cervell segons el qual cada funció del sistema nerviós no es desenvolupa en una regió específica sinó que prové de l'activitat dinàmica del sistema.

NOTA: La hipòtesi de sistema distribuït és el model oposat al localitzacionisme.

1168 hipòtesi del generador d'unitats d'activitat *n f*

es hipótesis del generador de unidades de actividad
en unit burst generator hypothesis

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Hipòtesi sobre la producció d'activitat motora espinal que postula que cada unitat espinal controla l'activitat d'un conjunt de músculs sinèrgics a l'entorn d'articulacions específiques, les quals poden coordinar-se per a generar moviments alternants i rítmics.

1169 hipotonia *n f*

es hipotonía
en hypotonia

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Disminució del to muscular basal habitual.

1170 histamina *n f*

es histamina
en histamine

NEUROQUÍMICA. Monoamina derivada de la histidina que s'utilitza

com a neurotransmissor en diverses vies que s'inicien a l'hipotàlem posterior i es projecten cap a totes les parts del cervell.

1171 histèria de conversió *n f*

veg. **trastorn de conversió** *n m*

1172 histèria dissociativa *n f*

veg. **trastorn dissociatiu** *n m*

1173 histidina *n f*

es histidina
en histidine
sb/ His

NEUROQUÍMICA. Aminoàcid precursor de la histamina.

1174 hodologia *n f*

es hodología
en hodology

DISCIPLINES CONNEXES. Branca de la neurociència que s'ocupa de l'estudi de les vies nervioses.

1175 holoprosencefàlia *n f*

es holoprosencefalia
en holoprosencephaly

NEUROBIOLOGIA DEL DESENVOLUPAMENT. Malformació congènita caracteritzada per l'absència de divisió del prosencèfal en hemisferis i lòbuls, que pot anar acompanyada d'alteracions en el desenvolupament de la cara.

NOTA: La forma més greu d'holoprosencefàlia és la ciclopia.

1176 holoraquísqüisi *n f*

es holorraquisquisis
en araphia; holorachischisis

NEUROBIOLOGIA DEL DESENVOLUPAMENT. Malformació congènita no compatible amb la vida caracteritzada per la fusió dels dos hemis-

feris cerebrals per la línia mitjana, els quals comparteixen un únic ventricle.

1177 **homeòstasi** *n f*

es homeostasis; homeóstasis
en homeostasis

NEUROANATOMIA. Tendència al manteniment de l'equilibri i de l'estabilitat interns en els diferents sistemes biològics.

1178 **homuncle** *n m*

es homúnculo
en homunculus

NEUROANATOMIA. Representació en forma de figura humana que mostra esquemàticament sobre l'escorça cerebral l'extensió de les representacions de diferents regions musculars o cutànies controlades per grups de neurones, de manera que l'extensió de cada regió és proporcional a la seva importància funcional i no a la seva mida real.

NOTA: Si l'homuncle representa les regions musculars és un homuncle motor, mentre que si representa les regions cutànies és un homuncle sensorial.

1179 **hormona**
adrenocorticotròpica *n f*

veg. **corticotropina** *n f*

1180 **5-HT** *n f*

veg. **serotonina** *n f*

1181 **humor** *n m*

sin. **estat d'ànim** *n m*

- 1182 **I parell cranial** *n m*
veg. **nervi olfactori** *n m*
- 1183 **ictus cerebral** *n m*
veg. **accident vascular cerebral** *n m*
- 1184 **ideació delirant** *n f*
veg. **deliri** *n m*
- 1185 **II parell cranial** *n m*
veg. **nervi òptic** *n m*
- 1186 **III parell cranial** *n m*
veg. **nervi motor ocular comú** *n m*
- 1187 **il·lusió** *n f*
es *ilusión*
en *illusion*
NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Interpretació falsa d'un estímul extern real.
NOTA: Les il·lusions s'han de distingir de les al·lucinacions, ja que en una al·lucinació es percep o s'interpreta com a real un objecte o un estímul extern inexistent.

- 1188 **imatge corporal** *n f*
es *imagen corporal*
en *body image*
NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Representació cerebral del propi cos, basada en la percepció de l'aparença del cos i en les experiències emocionals generades per aquesta percepció, com a resultat de l'activació de l'escorça parietal posterior, habitualment de l'hemisferi dret.
- 1189 **imatge potenciada en difusió** *n f*
es *imagen potenciada en difusión*
en *diffusion weighted image*
NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Imatge obtinguda mitjançant una ressonància magnètica que detecta el moviment fisiològic de les molècules d'aigua en els teixits.
- 1190 **imatge potenciada en perfusió** *n f*
es *imagen potenciada en perfusión*
en *perfusion weighted image*
NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Imatge obtinguda mitjançant una ressonància magnètica que detecta el moviment de fluids per artèries, venes i capil·lars.

1191 **imatgeria** *n f*

es imagería

en imagery; imaging

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Conjunt de tècniques utilitzades per a fer visibles processos biològics o estructures internes del cos mitjançant l'obtenció i el processament d'imatges, amb finalitats diagnòstiques o per a la recerca biomèdica.

1192 **imatgeria molecular** *n f*

es imagería molecular

en molecular imaging

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Imatgeria que permet la caracterització i l'anàlisi de processos biològics cel·lulars i moleculars.

NOTA: 1. Són tècniques d'imatgeria molecular la imatgeria òptica, la ressonància magnètica, la tomografia computada per emissió de fotó simple i la tomografia per emissió de positrons.

2. La imatgeria molecular té utilitat en l'estudi del sistema nerviós central.

1193 **imatgeria òptica** *n f*

es imagería óptica

en optical imaging

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Imatgeria que detecta la refracció de la llum a la superfície cortical produïda per una modificació dels patrons d'irrigació capil·lar.

1194 **imatgeria per ressonància magnètica nuclear funcional** *n f*

sigla **fRMN** *n f*

es imaginología por resonancia magnética nuclear funcional

en functional nuclear magnetic resonance imaging; fMRI

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Tècnica de ressonància magnètica

nuclear que permet visualitzar la resposta hemodinàmica del sistema nerviós central associada als canvis d'activitat neural.

1195 **imitació** *n f*

es imitación

en imitation

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Reproducció conscient o inconscient d'un comportament observat en altres individus que es prenen com a model.

1196 **impedància bioelèctrica** *n f*

veg. **bioimpedància** *n f*

1197 **implosió** *n f*

es implosión

en flooding; implosion

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Psicoteràpia cognitivoconductual basada en la inhibició recíproca consistent a instruir el pacient perquè, en un estat de relaxació, imagini massivament els estímuls que li causen ansietat, que es fa servir en el tractament de les fòbies.

1198 **IMPM** *n m*

veg. **inventari multifàsic de personalitat de Minnesota** *n m*

1199 **impuls elèctric** *n m*

es impulso eléctrico

en pulse

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Estímul elèctric breu i sobtat generat a partir d'un aparell electrònic, que s'aplica al teixit nerviós a través d'un elèctrode amb l'objectiu d'estimular una neurona o una fibra, o un conjunt de neurones o de fibres.

1200 **impuls nerviós** *n m*

es espiga; impulso nervioso
en spike

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Senyal elèctric que es propaga per un axó com a resposta de la neurona a un estímul despolaritzador.

NOTA: En alguns contextos s'utilitza la denominació *potencial d'acció* com a sinònim de *impuls nerviós*, si bé estrictament designa un altre concepte.

1201 **impulsivitat** *n f*

es impulsividad
en impulsiveness

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Patró conductual en què s'obeeixen els impulsos, amb el resultat d'actes sobtats no planificats, inesperats, realitzats sense reflexió i sense tenir en compte les possibles conseqüències.

1202 **inactivació de canal** *n f*

es inactivación de canal
en channel inactivation

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Transició funcional des de l'estat obert a l'estat tancat d'un canal iònic.

1203 **incoherència de la parla** *n f*
sin. compl. desorganització de la parla *n f*

es desorganización del habla;
incoherencia del habla
en speech disorganization;
speech incoherence

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Agrupació de pensaments i paraules que no comparteixen cap lligam lògic i que produeixen una parla inconnexa i intel·ligible.

1204 **indefensió apresada** *n f*

es indefensión aprendida
en learned helplessness

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Estat mental de manca de motivació i d'impossibilitat d'actuar produït com a conseqüència de l'exposició a una sèrie d'estímuls aversius que no poden ser evitats o controlats i que es manté fins i tot quan és possible defugir-los.

NOTA: La indefensió apresada, com a concepte, s'ha utilitzat per a explicar el mecanisme dels trastorns depressius.

1205 **indicador del son** *n m*

es indicador del sueño
en sleep indicator

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Cadascun dels paràmetres bioelèctrics el registre simultani dels quals permet determinar les diferents fases del son.

NOTA: Els principals indicadors del son són l'electroencefalograma, l'electromiograma i l'electrooculograma.

1206 **indolamina** *n f*

es indolamina
en indoleamine

NEUROQUÍMICA. Monoamina derivada del triptòfan, formada per un grup amino i un anell indol, que actua com a neurotransmissor al sistema nerviós central i al sistema nerviós perifèric.

NOTA: La família de les indolamines comprèn, entre d'altres, la serotonina i la melatonina.

1207 **informàtica** *n f*

es informática
en computer science

DISCIPLINES CONNEXES. Disciplina que s'ocupa de la concepció i la

utilització de sistemes de transmissió i de processament automàtics de la informació.

1208 inhibició *n f*

es inhibición
en inhibition

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Disminució de l'efecte produït per un estímul determinat sobre un sistema excitable.

1209 inhibició lateral *n f*

es inhibición lateral
en lateral inhibition

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Inhibició produïda per una neurona excitada sobre les neurones veïnes, que genera un circuit inhibitor per retroalimentació utilitzat a les vies sensorials per a incrementar la força d'un senyal procedent del centre d'un camp receptiu, mitjançant la disminució de l'activitat de vies veïnes a aquest camp.

1210 inhibició postsinàptica *n f*

es inhibición postsináptica
en postsynaptic inhibition

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Inhibició consistent en la hiperpolarització d'un element postsinàptic mitjançant l'activació de diversos canals per a reduir la probabilitat de propagació del potencial d'acció procedent de l'element presinàptic.

1211 inhibició presinàptica *n f*

es inhibición presináptica
en presynaptic inhibition

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Inhibició consistent en la hiperpolarització de l'element presinàptic, que disminueix la pro-

babilitat d'obertura dels seus canals de Ca^{2+} dependents de voltatge i redueix l'alliberament de neurotransmissor a la fenedura sinàptica.

1212 inhibició recíproca *n f*

es inhibición recíproca
en reciprocal inhibition

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Inhibició en què una neurona excitadora estimula la primera neurona d'un circuit inhibitor i, a través d'interneurons, es produeix simultàniament la inhibició de neurones amb efectes finals oposats i s'estableix així un sistema d'autoregulació per retroalimentació que manté l'activitat dins d'uns marges mínims i màxims.

1213 inhibidor selectiu de la recaptació de serotonina *n m*

es inhibidor selectivo de la recaptación de serotonina
en selective serotonin reuptake inhibitor

NEUROFARMACOLOGIA. Antidepressiu que actua blocant els transportadors de serotonina de manera que incrementa la quantitat i la durada d'aquest neurotransmissor a la fenedura sinàptica.

NOTA: Un exemple d'inhibidor selectiu de la recaptació de serotonina és la fluoxetina.

1214 innatisme *n m*

sin. compl. **nativisme** *n m*

es innatismo; nativismo
en innatism; nativism

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Doctrina que considera que determinades capacitats o habilitats s'hereten en lloc d'aprendre's.

1215 **innervació** *n f*

es *inervación*
en *innervation*

NEUROANATOMIA. Distribució dels nervis en un òrgan o en una regió anatòmica.

1216 **insomni** *n m*

es *insomnio*
en *insomnia*

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Experiència d'inadequació o de baixa qualitat del son que pot tenir causa idiopàtica o bé ser secundària a malalties psiquiàtriques o neurològiques o a la presa de fàrmacs.

Nota: L'insomni es pot manifestar com a dificultat per a iniciar o mantenir el son, com a desvetllament precoç o com a descans no reparador.

1217 **instint** *n m*

es *instinto*
en *instinct*

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Capacitat innata de desenvolupar un determinat comportament davant de situacions o estímuls específics sense intervenció de l'experiència ni de l'aprenentatge.

1218 **ínsula de Reil** *n f*

veg. **lòbul de l'ínsula** *n m*

1219 **integració neuronal** *n f*

veg. **integració sinàptica** *n f*

1220 **integració sinàptica** *n f*

sin. compl. **integració neuronal** *n f*

es *integración neuronal*;
integración sináptica
en *neural integration*; *synaptic integration*

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Suma temporal i espacial de tots els senyals excitadors i inhibidors que rep una neurona postsinàptica a través de les diferents sinapsis que té establertes, la qual generarà un potencial d'acció autopropagable si s'assoleix una despolarització per sobre del llindar d'excitabilitat.

1221 **integrina** *n f*

es *integrina*
en *integrin*

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Receptor implicat en la unió a la matriu extracel·lular i en la transducció de senyal cap a l'interior de la cèl·lula.

Nota: Les integrines són heterodímers formats per una subunitat α i una subunitat β . En els mamífers, s'han caracteritzat divuit subunitats α i vuit β .

1222 **intel·ligència** *n f*

es *inteligencia*
en *intelligence*

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Capacitat de comprendre, recordar, mobilitzar i integrar de manera constructiva l'aprenentatge previ, a l'hora d'enfrontar-se a situacions noves, d'adaptar-se al medi, de resoldre satisfactòriament problemes i d'analitzar material complex.

Nota: El concepte d'intel·ligència es pot aplicar tant a sistemes naturals com artificials.

1223 intel·ligència artificial *n f*
es intel·ligència artificial
en artificial intelligence
NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Disciplina de la ciència cognitiva que té com a objectiu el desenvolupament de sistemes artificials amb capacitat de simular comportaments humans, com ara el raonament, l'aprenentatge o el processament i la interpretació d'estímuls sensorials.

1224 intel·ligència emocional *n f*
es intel·ligència emocional
en emotional intelligence
NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Capacitat d'un individu de reconèixer, entendre i regular els estats anímics propis i aliens, que n'afavoreix l'automotivació, el treball en equip i l'adaptació al medi.

1225 intent de suïcidi *n m*
sin. compl. temptativa de suïcidi *n f*
es intento de suicidio; tentativa de suicidio
en attempted suicide
NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Comportament potencialment autolesiu sense resultat letal en què hi ha alguna evidència, explícita o implícita, que l'individu ha tingut la intenció de matar-se.

1226 interaccionisme *n m*
es interaccionismo
en interactionism
NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Línia de pensament de la psicologia de la personalitat segons la qual les situacions i els trets amb els quals entra en contacte un individu afecten els sentiments,

les emocions i el comportament observat.

NOTA: L'interaccionisme sorgí com a reacció davant del situacionisme i del fet que els trets de la personalitat no es mostren sempre consistents en el temps i en la determinació dels comportaments.

1227 interblob *n m*
es interblob
en interblob; interblob region
NEUROHISTOLOGIA. Regió de l'àrea visual primària del cervell, principalment de les capes superficials, que envolta els blobs, integrada per grups de neurones sensibles a l'orientació i a la forma.

1228 interferència proactiva *n f*
es interferencia proactiva
en proactive interference
NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Blocatge del procés d'adquisició d'un nou aprenentatge a causa de l'existència d'informacions semblants o relacionades adquirides prèviament.

1229 interferència retroactiva *n f*
es interferencia retroactiva
en retroactive interference
NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Blocatge del procés d'evolució d'informació adquirida prèviament a causa de l'adquisició d'un nou aprenentatge, especialment si els dos grups d'informació són semblants.

1230 interneurona *n f*
es interneurona
en interneuron
NEUROHISTOLOGIA. Neurona intercalada entre dues o més neurones d'un circuit neuronal que actua

- com a moduladora de la transmissió sinàptica.
- 1231 **interneurona de Golgi** *n f*
 es interneurona de Golgi
 en Golgi interneuron
 NEUROHISTOLOGIA. Interneurona de la capa granular del cerebel, l'axó de la qual forma part dels glomèruls cerebel·losos.
- 1232 **interneurona de projecció** *n f*
 es interneurona de proyección
 en projection interneuron
 NEUROHISTOLOGIA. Interneurona amb l'axó llarg que transporta informació entre regions allunyades del sistema nerviós central.
- 1233 **interneurona de Renshaw** *n f*
 sin. compl. **neurona de Renshaw** *n f*
 es interneurona de Renshaw;
 neurona de Renshaw
 en Renshaw interneuron;
 Renshaw neuron
 NEUROHISTOLOGIA. Interneurona de la làmina medul·lar IX que s'interposa entre la fibra col·lateral de la motoneurona inferior i les dendrites o el cos d'aquesta motoneurona.
 NOTA: Les interneurons de Renshaw funcionen com un sistema de regulació del moviment que evita la despolarització recurrent de la motoneurona una vegada activada i en disminueix l'excitabilitat.
- 1234 **interneurona estrellada** *n f*
 es interneurona estrellada
 en stellate interneuron
 NEUROHISTOLOGIA. Interneurona de la capa molecular del cerebel,
- els axons de la qual es projecten sobre els arbres dendrítics de les cèl·lules de Purkinje.
- 1235 **interneurona local** *n f*
 es interneurona local
 en local interneuron
 NEUROHISTOLOGIA. Interneurona amb l'axó relativament curt que transporta informació dins d'una mateixa regió o entre regions properes del sistema nerviós central.
- 1236 **interoceptor** *n m*
 sin. **interoceptor** *n m*
 es interoceptor; interoreceptor
 en interoceptor
 NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Receptor sensorial localitzat a l'interior del cos.
 NOTA: Hi ha dos tipus diferents d'interoceptors: els propioceptors i els visceroreceptors.
- 1237 **interoceptor** *n m*
 sin. **interoceptor** *n m*
- 1238 **inventari multifàsic de personalitat de Minnesota** *n m*
 sin. compl. **IMPM** *n m*
 es IMPM; inventario multifásico de personalidad de Minnesota
 en Minnesota multiphasic personality inventory; MMPI
 NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Instrument d'avaluació psiquiàtrica consistent en un qüestionari amb respostes alternatives que s'utilitza per a avaluar la psicopatologia del pacient.

1239 **ió** *n m*

es ión
en ion

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Àtom o molècula amb càrrega elèctrica que, en desplaçar-se, genera un camp elèctric.

NOTA: En el sistema nerviós els ions més rellevants des del punt de vista funcional són el Na^+ , el Cl^- , el Ca^{2+} i el Mg^{2+} , predominants en el medi extracel·lular, i el K^+ i els anions orgànics, més abundants a l'interior de les cèl·lules.

1240 **ió calci** *n m*

es ión calcio
en calcium ion
sbl Ca^{2+}

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Catió divalent que es troba més concentrat a l'exterior de la cèl·lula que a l'interior i intervé en la regulació molecular d'un gran nombre de respostes fisiològiques, mitjançant la variació de la seva concentració intracel·lular.

NOTA: Les variacions en la concentració intracel·lular de Ca^{2+} lliure desencadenen respostes fisiològiques diverses, com ara la sortida de neurotransmissors, la contracció muscular o l'activació d'enzims implicats en la senyalització cel·lular.

1241 **ió clorur** *n m*

es ión cloruro
en chloride
sbl Cl^-

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Anió monovalent que es troba més concentrat a l'exterior de les neurones en repòs que a l'interior.

NOTA: L'entrada de Cl^- dins la cèl·lula a través de canals iònics activats per neurotransmissors constitueix un mecanis-

me habitual d'inhibició de l'excitabilitat neuronal.

1242 **ió magnesi** *n m*

es ión magnesio
en magnesium ion
sbl Mg^{2+}

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Catió divalent que es troba més concentrat a l'exterior que a l'interior de la cèl·lula i regula l'activitat d'alguns tipus de canals de Ca^{2+} mitjançant l'obtenció física del canal.

NOTA: Els ions Mg^{2+} es comporten de forma diferent als ions Ca^{2+} . Tot i que també són cations divalents, tenen una electronegativitat més gran i s'uneixen més fortament a les molècules d'aigua, de manera que obstrueixen el canal.

1243 **ió potassi** *n m*

es ión potasio
en potassium ion
sbl K^+

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Catió monovalent que es troba més concentrat a l'interior que a l'exterior de la cèl·lula.

NOTA: Els canals de K^+ es troben constantment oberts i possibiliten la sortida del K^+ intracel·lular. Aquesta sortida, associada al tancament dels canals de Na^+ , marca el final de la despolarització i l'inici de la repolarització de la membrana plasmàtica.

1244 **ió sodi** *n m*

es ión sodio
en sodium ion
sbl Na^+

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Catió monovalent que es troba més concentrat a l'exterior de la cèl·lula que a l'interior.

NOTA: Els canals de Na^+ , en obrir-se per efecte de la propagació del potencial

d'acció, permeten l'entrada de Na⁺ des de l'exterior de la cèl·lula, que incrementa el seu potencial de repòs fins arribar a la despolarització.

1245 **iris** *n m*

es iris

en iris

NEUROANATOMIA. Estructura muscular pigmentada de l'ull que regula la quantitat de llum que penetra dins del globus ocular mitjançant moviments d'obertura i de tancament de la pupil·la, i que està implicat en mecanismes de discriminació visual i d'adaptació a la foscor.

NOTA: L'iris està format pel múscul esfínter de la pupil·la i el múscul dilatador de la pupil·la.

1246 **isocòrtex** *n m*

veg. **neocòrtex** *n m*

1247 **IV parell cranial** *n m*

veg. **nervi troclear** *n m*

1248 **IX parell cranial** *n m*

veg. **nervi glossofaringi** *n m*

1249 **jargonafàsia** *n m**es* jargonafasia*en* jargonaphasia

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA.

Parla intel·ligible, que conserva l'articulació i la prosòdia, caracteritzada per un ús inadequat de les paraules o fins i tot per la invenció de paraules noves.

NOTA: La jargonafàsia es pot considerar com un cas extrem de llenguatge amb parafàsies. Es detecta en alguns pacients amb afàsia de Wernicke.

1250 **kainat** *n m*

es kainato

en kainate

NEUROQUÍMICA. Agonista glutamatèrgic que pot actuar com a neurotoxina excitadora i produir símptomes semblants als d'algunes malalties neurològiques.

NOTA: Per exemple, el kainat pot produir la simptomatologia de la malaltia de Huntington.

1251 **laberint aquàtic de Morris** *n m*

es laberinto acuático de Morris
en Morris water maze

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Recipient circular ple d'aigua tintada, amb una plataforma submergida just per sota la superfície de l'aigua, utilitzat per a estudiar l'aprenentatge i la memòria espacial en animals d'experimentació.

NOTA: En el laberint aquàtic de Morris es deixa anar un animal, generalment una rata o un ratolí, que ha de trobar la plataforma i pujar-hi per evitar ofegar-se. S'ha observat que en intents successius l'animal triga cada vegada menys a trobar la plataforma.

1252 **laberint membranós** *n m*

es laberinto membranoso
en membranous labyrinth

NEUROANATOMIA. Conjunt d'elements membranosos de l'orella interna, que comprèn el conducte coclear, l'utricle, el sàcul, els conductes semicirculars i el sac endolimfàtic.

1253 **lambda** *n f*

es lambda
en lambda

NEUROANATOMIA. Punt d'unió o

de sutura entre els ossos occipital i els dos parietals, on conflueixen la sutura sagital i la sutura lambdoide.

1254 **lamel·lipodi** *n m*

es lamelipodio
en lamellipodium

NEUROHISTOLOGIA. Prolongació citoplasmàtica de formes variades constituïda per microfilaments d'actina present en diversos tipus cel·lulars, especialment en cèl·lules mòbils.

1255 **làmina** *n f*

veg. **làmina vertebral** *n f*

1256 **làmina basal** *n f*

es lámina basal
en basal lamina

NEUROHISTOLOGIA. Matriu extracel·lular especialitzada constituïda per col·lagen, proteoglicans i glicoproteïnes, que se situa sota els epitelis i envolta tipus cel·lulars específics.

NOTA: La làmina basal, juntament amb la làmina reticular, forma part de la membrana basal.

1257 **làmina basilar** *n f*

veg. **membrana basilar** *n f*

1258 **làmina cribrosa de l'etmoide** *n f*

es lámina cribosa del etmoides
en cribriform lamina
of ethmoid bone

NEUROANATOMIA. Làmina horitzontal, de forma quadrilàtera, que s'estén per les masses laterals de l'os etmoide i que té nombroses perforacions per on passen els filaments del nervi olfatori, les ramificacions de les artèries etmoidals i les prolongacions de la duramàter.

1259 **làmina de Rexed** *n f*
veg. **làmina medul·lar** *n f*

1260 **làmina medul·lar** *n f*
sin. compl. **làmina de Rexed** *n f*

es lámina de Rexed; lámina espinal
en Rexed lamina; spinal lamina
NEUROANATOMIA. Àrea de la substància grisa medul·lar diferenciable segons les seves propietats citoarquitectòniques.

NOTA: 1. Les làmines medul·lars formen capes successives entre la banya dorsal i la banya ventral.

2. La divisió de la medul·la espinal en deu làmines medul·lars va ser proposada pel neuroanatomista suec Bror Rexed.

1261 **làmina medul·lar interna del tàlem** *n f*

es lámina medular interna del tálamo
en internal medullary lamina

NEUROANATOMIA. Làmina fina de disposició vertical que se situa a l'interior del tàlem i està formada per les fibres aferents i eferents dels nuclis talàmics.

NOTA: A l'interior de la làmina medul·lar interna del tàlem es troben els nuclis intralaminars.

1262 **làmina quadrigeminada** *n f*
sin. compl. **sostre del mesencèfal** *n m*; **tecte mesencefàlic** *n m*

es lámina cuadrigémina; techo del mesencéfalo; tectum del mesencéfalo
en midbrain tectum; tegmentum of mesencephalon

NEUROANATOMIA. Zona dorsal del mesencèfal formada per dos tubercles quadrigeminats superiors que estan relacionats amb la via òptica i dos tubercles quadrigeminats inferiors que estan relacionats amb la via auditiva.

1263 **làmina reticular** *n f*

es lámina reticular
en reticular lamina

NEUROHISTOLOGIA. Matriu extracel·lular especialitzada constituïda per fibril·les reticulars i fibres de col·lagen sintetitzades per cèl·lules connectives, de gruix variable, que se situa per sota de la làmina basal i fixa les cèl·lules al teixit connectiu.

NOTA: La làmina reticular, juntament amb la làmina basal, forma part de la membrana basal.

1264 **làmina vertebral** *n f*
sin. compl. **làmina** *n f*

es lámina; lámina vertebral
en lamina; vertebral lamina

NEUROANATOMIA. Porció de l'arc neural format per dues plaques amples i planes que tanquen per darrere el conducte vertebral, s'uneixen en el pla mitjà i originen l'apòfisi espinosa.

1265 **latència** *n f*

es latencia
en latency

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Període de temps transcorregut entre una estimulació i l'obtenció d'una resposta.

NOTA: La latència del potencial d'acció depèn de la distància recorreguda i de la velocitat de propagació de la fibra, que està condicionada per la presència o no de mielina, el diàmetre de l'axó i la temperatura, entre altres factors.

1266 **lateralització** *n f*

es lateralización
en lateralization

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Procés pel qual una funció neuropsicològica queda essencialment vinculada a un dels dos hemisferis cerebrals.

NOTA: Inicialment, la lateralització es referia sobretot al llenguatge, però posteriorment s'ha estès a diverses funcions cognitives. El coneixement sobre aquest procés provenia de l'estudi de les conseqüències de les lesions cerebrals unilaterals en infants, en les hemisferectomies i en les comissurotomies. Actualment es pot estudiar en persones sanes mitjançant tècniques psicofísiques, estimulació cerebral no invasiva o tècniques de neuroimatgeria.

1267 **LCR** *n m*

veg. **líquid cefaloraquídi** *n m*

1268 **lectura del pensament** *n f*

sin. compl. **endevinació del pensament** *n f*

es adivinación del pensamiento;
lectura del pensamiento
en thought divination; thought reading

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Creença delirant en què el pacient

pensa que els altres poden llegir els seus pensaments.

1269 **lemnisc** *n m*

es lemnisco
en lemniscus

NEUROANATOMIA. Feix d'axons ascendents de les segones neurones sensitives, de disposició longitudinal i amb una àrea de secció transversal aplanada o en forma de cinta.

1270 **lemnisc espinal** *n m*

es lemnisco espinal
en spinal lemniscus

NEUROANATOMIA. Lemnisc que se situa en el tronc encefàlic, les fibres del qual corresponen a les segones neurones amb trajecte decussat de les fibres del sistema anterolateral, especialment a les neurones del tracte espinotalàmic i espinotectal.

1271 **lemnisc lateral** *n m*

es lemnisco lateral
en lateral lemniscus

NEUROANATOMIA. Lemnisc que s'estén, en trajecte ascendent, per la protuberància i el mesencèfal, i que acaba en el nucli del tubercle quadrigeminat inferior o fa de centre de relleu en el nucli geniculat medial del tàlem, camí de les àrees auditives de l'escorça cerebral.

1272 **lemnisc medial** *n m*

sin. compl. **cinta de Reil** *n f*

es cinta de Reil; lemnisco medial
en medial lemniscus; Reil's band

NEUROANATOMIA. Lemnisc que s'origina en el nucli gràcil i en el nucli cuneiforme, que forma una decussació i segueix un trajecte ascendent pel tronc de l'encèfal

fins a la porció posterolateral del nucli ventral posterior del tàlem.

1273 lemnisc trigemin *n m*

sin. compl. **tracte trigeminotalàmic** *n m*

es lemnisco trigeminal; tracto trigeminotalámico
en trigeminal lemniscus; trigeminothalamic tract

NEUROANATOMIA. Lemnisc que porta informació somatosensitiva procedent de les estructures craniofacials, innervades pel nervi trigemin, cap a la porció postero-medial del nucli ventral posterior del tàlem.

1274 leptomeninge *n f*

es leptomeninge
en leptomeninx

NEUROANATOMIA. Conjunt que formen l'aracnoide i la piamàter.

1275 lesió axonal difusa *n f*

sin. compl. **dany axonal difús** *n m*

es daño axonal difuso; lesión axonal difusa
en diffuse axonal injury

NEUROLOGIA. Lesió de la substància blanca que afecta els fascicles encefàlics.

NOTA: La lesió axonal difusa s'observa en els traumatismes cranioencefàlics i ocasiona pèrdua de consciència i estat vegetatiu crònic.

1276 lesió encreuada *n f*

es lesión cruzada
en crossed lesion

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Lesió unilateral en regions diferents dels dos hemisferis, de tal manera que les alteracions conduc-

tuals derivades permeten establir que les regions estan connectades funcionalment.

NOTA: La lesió encreuada se sol usar com a tècnica d'experimentació animal.

1277 leucodistròfia *n f*

es leucodistrofia
en leukodystrophy

NEUROLOGIA. Destrucció progressiva, simètrica i generalment massiva de la substància blanca encefàlica, amb afectació eventual de la substància blanca medul·lar, que es caracteritza per desmielinització i reactivitat de les cèl·lules de neuròglia i s'associa a defectes del metabolisme lipídic.

NOTA: Les variants de leucodistròfia es distingeixen perquè el producte resultant de la degeneració de les fibres mielíniques és diferent en cadascuna.

1278 limen de l'ínsula *n m*

sin. **llindar de l'ínsula** *n m*

es limen de la ínsula; umbral insular
en insular threshold; limen insulae

NEUROANATOMIA. Porció d'entrada al lòbul de l'ínsula que separa l'escorça de l'ínsula de la del lòbul frontal en la cara inferior de cada hemisferi cerebral.

1279 lingüística *n f*

es lingüística
en linguistics

DISCIPLINES CONNEXES. Disciplina de la ciència cognitiva que estudia les característiques físiques, estructurals, funcionals, psicològiques i socials del llenguatge humà.

1280 **lingüística
computacional** *n f*

es lingüística computacional
en computational linguistics

DISCIPLINES CONNEXES. Disciplina de la lingüística que se centra en l'elaboració de models i sistemes que facilitin el processament de dades lingüístiques, generalment orientades a l'anàlisi i la comprensió del llenguatge natural, mitjançant tècniques informàtiques.

1281 **lipofuscina** *n f*

es lipofuscina
en lipofuscin

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Pigment lipídic, granular i de color marronós, que s'acumula en el citoplasma com a producte d'una degradació incompleta de macromolècules procedents dels lisosomes i es considera un senyal d'envelliment cel·lular.

Nota: La concentració elevada de lipofuscina és característica de les neurones envellides i s'observa igualment en nombroses malalties neurodegeneratives.

1282 **líquid cefaloraquídi** *n m*

sin. compl. **líquid
cerebrospinal** *n m*

sigla **LCR** *n m*

es líquido cefalorraquídeo;
líquido cerebrospinal; LCR
en cerebrospinal fluid; CSF

NEUROANATOMIA. Líquid incolor contingut en el sistema ventricular que deriva de la secreció activa dels plexes coroides i que té com a funcions protegir, sostenir i nodrir el sistema nerviós central, eliminar

substàncies, i fer de via de comunicació hormonal.

Nota: L'anàlisi del líquid cefaloraquídi, pel que fa a glucosa, ions i diferents tipus d'elements cel·lulars com les hematies i els limfòcits, obtingut per punció lumbar, es fa servir per al diagnòstic de certes malalties inflamatòries i infeccioses del sistema nerviós central.

1283 **líquid cerebrospinal** *n m*

veg. **líquid cefaloraquídi** *n m*

1284 **lleï de Weber** *n f*

es ley de Weber
en Weber's law

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Lleï que estableix que el menor canvi discernible en la magnitud d'un estímul és proporcional a la magnitud d'aquest estímul.

Nota: Segons la lleï de Weber la intensitat d'una percepció canvia aritmèticament en relació amb el canvi geomètric de l'estímul.

1285 **ligand** *n m*

es ligando
en ligand

NEUROQUÍMICA. Molècula que presenta un cert grau d'afinitat respecte a un receptor específic sobre el qual actua com a agonista o antagonista i per al qual presenta un lloc d'unió també específic.

1286 **llindar absolut** *n m*

es umbral absoluto
en absolute threshold

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Nivell mínim d'intensitat a partir del qual un estímul pot ser percebut.

Nota: El llindar absolut es pot detectar mitjançant mètodes electrofisiològics, amb el registre d'un senyal bioelèctric,

o mitjançant la percepció de l'estímul pròpiament.

1287 **llindar auditiu** *n m*

es umbral auditivo
en auditory threshold

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Nivell mínim d'intensitat a partir del qual un so pot ser detectat per un individu o pot activar les neurones de la via auditiva.

1288 **llindar d'activació** *n m*

es umbral de activación
en activation threshold

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Nivell mínim d'intensitat d'un estímul a partir del qual es pot detectar el pas d'ions a través d'un canal iònic.

1289 **llindar d'excitabilitat** *n m*

sin. compl. **llindar electrofisiològic** *n m*

es umbral de excitabilidad;
umbral electrofisiológico
en electrophysiologic threshold;
excitability threshold

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Nivell crític de despolarització de la membrana d'una neurona a partir del qual la cèl·lula pot generar un potencial d'acció.

1290 **llindar de dolor** *n m*

sin. **llindar dolorós** *n m*

es umbral de dolor
en pain threshold

NEUROLOGIA. Experiència mínima de dolor que un individu pot reconèixer.

NOTA: El terme *llindar de dolor* no fa referència a la intensitat del dolor mesurada, que és un esdeveniment extern, sinó a l'experiència del pacient.

1291 **llindar de l'ínsula** *n m*

sin. **limen de l'ínsula** *n m*

1292 **llindar diferencial** *n m*

es umbral diferencial
en differential threshold

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Intensitat mínima en què ha de variar un estímul inicial perquè hi hagi una diferència en la sensació.

1293 **llindar dolorós** *n m*

sin. **llindar de dolor** *n m*

1294 **llindar electrofisiològic** *n m*

veg. **llindar d'excitabilitat** *n m*

1295 **lloc d'unió** *n m*

es sitio de unión
en binding site

NEUROQUÍMICA. Regió d'un receptor a la qual s'uneix un lligand específic.

1296 **lobel parietal inferior** *n m*

es lobulillo parietal inferior
en inferior parietal lobule

NEUROANATOMIA. Porció de l'escorça parietal posterior, situada sota el solc intraparietal, que fa funcions d'integració sensorial polimodal.

NOTA: El lobel parietal inferior comprèn la circumvolució supramarginal i la circumvolució angular.

1297 **lobel parietal superior** *n m*

es lobulillo parietal superior
en superior parietal lobule

NEUROANATOMIA. Porció de l'escorça parietal posterior, situada sobre el solc intraparietal, que fa funcions d'integració sensorial, especialment amb relació a la via dorsal de la visió, i contribueix al

manteniment de l'atenció sobre els estímuls.

1298 **lobotomia** *n f*

es lobotomía
en lobotomy

NEUROLOGIA. Tècnica neuroquirúrgica consistent en la secció total o parcial d'un lòbul cerebral.

1299 **lòbul cerebral** *n m*

es lóbulo cerebral
en lobe of cerebrum

NEUROANATOMIA. Cadascuna de les cinc divisions primàries de l'escorça cerebral constituïdes per circumvolucions, separades entre si per solcs i amb una relativa especialització funcional.

NOTA: Els cinc lòbuls cerebrals en què es divideix el cervell són el lòbul frontal, el lòbul parietal, el lòbul temporal, el lòbul occipital i el lòbul de l'ínsula.

1300 **lòbul de l'ínsula** *n m*

sin. compl. **ínsula de Reil** *n f*;
lòbul insular *n m*

es ínsula de Reil; lóbulo de la ínsula; lóbulo insular
en insular lobe; island of Reil

NEUROANATOMIA. Lòbul cerebral situat en la part profunda del solc lateral que participa en el control del sistema nerviós autònom, en la rebuda i el processament de la informació procedent dels receptors del gust i en funcions emocionals.

1301 **lòbul floculonodular** *n m*

es lóbulo floculonodular
en flocculonodular lobe

NEUROANATOMIA. Lòbul situat a la cara inferior del cerebel i constituït pel nòdul, localitzat en posició mitjana, i els dos flòculs, un a cada

costat, que participa en el manteniment de l'equilibri.

NOTA: El lòbul floculonodular forma part de l'arquicerebel.

1302 **lòbul frontal** *n m*

es lóbulo frontal
en frontal lobe

NEUROANATOMIA. Lòbul cerebral situat a la part anterior del cervell, per davant del solc central i immediatament per sota de l'os frontal del crani, que presenta una gran complexitat i heterogeneïtat de funcions, principalment en l'execució i el control de l'activitat motora, en la planificació d'estratègies i comportaments i en la memòria a curt termini.

NOTA: La part més rostral del lòbul frontal forma l'àrea prefrontal.

1303 **lòbul insular** *n m*

veg. **lòbul de l'ínsula** *n m*

1304 **lòbul occipital** *n m*

es lóbulo occipital
en occipital lobe

NEUROANATOMIA. Lòbul cerebral situat a la part posterior del cervell, per darrere del solc parietooccipital i immediatament per sota de l'os occipital del crani, que participa principalment en el control de la visió.

1305 **lòbul paracentral** *n m*

es lóbulo paracentral
en paracentral lobe

NEUROANATOMIA. Porció de l'escorça de la cara medial dels hemisferis situada per damunt i per darrere del solc central del cervell i formada per les extensions de les circumvolucions precentral i postcentral en aquesta cara.

NOTA: El lòbul paracentral conté la representació sensitiva i motora de les regions corresponents a l'extremitat inferior.

1306 lòbul parietal *n m*

es lóbulo parietal
en parietal lobe

NEUROANATOMIA. Lòbul cerebral situat a la part lateral del cervell, per darrere del solc central, per sobre del solc lateral i per davant del solc parietooccipital, i immediatament per sota de l'os parietal del crani, que participa principalment en l'anàlisi d'estímuls somatosenso-rials.

1307 lòbul temporal *n m*

es lóbulo temporal
en temporal lobe

NEUROANATOMIA. Lòbul cerebral situat per sota del solc lateral i immediatament per sobre de la porció petrosa de l'os temporal del crani.

NOTA: Els circuits que configuren el lòbul temporal han estat implicats principalment en el control de l'audició i en aspectes del llenguatge i del reconeixement d'imatges.

1308 localització cerebral *n f*

es localización cerebral
en cerebral localization

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Atribució d'una funció a una determinada estructura cerebral.

NOTA: En l'actualitat es considera que les funcions cognitives es troben distribuïdes al cervell en àmplies xarxes neuronals formades per la unió de regions cerebrals que mantenen una certa especialització funcional.

1309 localitzacionisme *n m*

es localizacionismo
en localizationism

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Model de funcionament del cervell segons el qual les funcions cognitives i conductuals s'assignen a àrees específiques del sistema nerviós.

NOTA: El localitzacionisme és el model oposat a la hipòtesi de sistema distribuït.

1310 locus ceruli *n m*

veg. **nucli ceruli** *n m*

1311 locus cineri *n m*

veg. **nucli ceruli** *n m*

1312 locus negre *n m*

veg. **substància negra** *n f*

1313 **macròpsia** *n f*

es macropsia
en macropsia

NEUROLOGIA. Alteració neurològica que afecta la percepció visual en la qual els objectes i les persones es veuen més grans del que són en realitat.

NOTA: La macròpsia es manifesta com a símptoma en epilèpsies que afecten el lòbul temporal.

1314 **màcula lútia** *n f*

sin. compl. **màcula retinal** *n f*;
taca groga *n f*

es mácula de la retina; mácula lútea; mancha amarilla
en macula lutea; macula retinae; yellow spot

NEUROANATOMIA. Regió de la retina temporal situada a uns 2,5 mm del punt cec que presenta una coloració groga i en la qual es troba la fòvea central.

1315 **màcula otolítica** *n f*

es mácula otolítica
en otolithic macula

NEUROANATOMIA. Estructura vestibular que dona suport a l'epiteli de les cèl·lules ciliades receptores dels òrgans otolítics.

1316 **màcula retinal** *n f*

veg. **màcula lútia** *n f*

1317 **MAG** *n f*

veg. **glicoproteïna associada a la mielina** *n f*

1318 **magnetoencefalografia** *n f*

sigla **MEG** *n f*

es magnetoencefalografia; MEG
en magnetoencephalography; MEG

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Tècnica no invasiva d'imatgeria que permet detectar l'activitat elèctrica cerebral a partir de l'anàlisi de la inducció de camps magnètics.

1319 **mal de cap** *n m*

veg. **cefalàlgia** *n f*

1320 **malaltia d'Alzheimer** *n f*

sin. compl. **demència de tipus Alzheimer** *n f*

es demencia de tipo Alzheimer;
enfermedad de Alzheimer
en Alzheimer type dementia;
Alzheimer's disease

NEUROLOGIA. Demència progressiva caracteritzada per un dèficit de memòria que evoluciona cap a

un deteriorament cognitiu global de les funcions superiors, en què les alteracions neuropatològiques es localitzen fonamentalment a l'escorça cerebral, sobretot en les àrees temporoparietals, on s'observen dipòsits cerebrals d'amiloide beta, amb degeneració neurofibril·lar, pèrdua neuronal i atròfia cerebral.

1321 malaltia de Huntington *n f*

sin. compl. **corea de Huntington *n f***

es corea de Huntington;
enfermedad de Huntington
en Huntington's chorea;
Huntington's disease

NEUROLOGIA. Malaltia neurodegenerativa d'herència autosòmica dominant que afecta el nucli caudat i el putamen i es caracteritza per trastorns neuropsicològics seguits de demència i coreoatetosi.

1322 malaltia de Kennedy *n f*

veg. **atròfia muscular bulbospinal *n f***

1323 malaltia de Parkinson *n f*

es enfermedad de Parkinson
en Parkinson's disease

NEUROLOGIA. Síndrome d'afectació dels nuclis basals idiopàtica de curs progressiu produïda per la degeneració i la disminució de neurones dopaminèrgiques, que apareix habitualment entre els 40 i els 70 anys i es caracteritza per bradicinèsia o acinèsia, tremolor en repòs, rigidesa muscular i trastorn postural.

1324 malaltia mental *n f*

veg. **trastorn mental *n m***

1325 malaltia per prions *n f*

sin. **encefalopatia espongiforme *n f***

1326 malformació arteriovenosa cerebral *n f*

es malformació arteriovenosa cerebral
en cerebral arteriovenous malformation

NEUROLOGIA. Anomalia congènita dels vasos cerebrals caracteritzada per un embull de conductes arterials i venosos dilatats amb moltes intercomunicacions, que es manifesta clínicament amb l'aparició d'hemorràgies, cefalees i crisis epilèptiques.

NOTA: Les malformacions arteriovenoses cerebrals representen la persistència d'un patró embrionari de vasos sanguinis i no una neoplàsia.

1327 malformació d'Arnold-Chiari *n f*

sin. compl. **síndrome d'Arnold-Chiari *n f***

es malformació de Arnold-Chiari; síndrome de Arnold-Chiari
en Arnold-Chiari malformation; Arnold-Chiari syndrome

NEUROBIOLOGIA DEL DESENVOLUPAMENT. Anomalia congènita de la base del crani amb desplaçament del cerebel i del tronc de l'encèfal cap al canal vertebral a través del forat magne.

NOTA: Les manifestacions clíniques que provoca la malformació d'Arnold-Chiari es produeixen per la compressió de les regions encefàliques o medul·lars desplaçades.

1328 **mania** *n f*

sin. compl. **episodi maníac** *n m*

es episodio maníaco; manía
en mania; manic episode

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Trastorn de l'estat d'ànim caracteritzat per un període d'estat d'ànim elevat, expansiu o irritable, acompanyat d'altres símptomes d'exaltació.

NOTA: La simptomatologia és diversa: augment de l'autoestima o grandiositat, menor necessitat de son, logorrea, fuga d'idees, distractibilitat, agitació psicomotora, hiperactivitat o implicació en activitats plaents potencialment perjudicials per a l'individu.

1329 **MAP** *n f*

veg. **proteïna associada als microtúbuls** *n f*

1330 **mapa motor** *n m*

es mapa motor
en motor map

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Mapa topogràfic de les activitats motores visibles o detectables sobre regions específiques de l'escorça cerebral.

NOTA: El mapa motor associa cada regió cortical amb una determinada activitat motora.

1331 **mapa neuronal** *n m*

es mapa neuronal
en neural map

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Representació jeràrquica ordenada de les neurones que a diferents nivells del sistema nerviós al llarg d'una via neural s'encarreguen del processament d'informació sensorial o motora.

NOTA: En el mapa neuronal es conserva una distribució espacial separada d'es-

tímul procedents de regions corporals diferenciades.

1332 **mapa retinotòpic** *n m*

es mapa retinotópico
en retinotopic map

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Mapa sensorial de les projeccions de la via visual que van de les cèl·lules ganglionars de la retina cap al nucli geniculat lateral del tàlem i finalment cap a l'àrea visual primària i l'àrea visual d'associació.

1333 **mapa sensorial** *n m*

es mapa sensorial
en sensory map

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Mapa topogràfic dels diferents territoris de percepció d'estímuls dels sentits sobre àrees específiques de l'escorça cerebral.

NOTA: El mapa sensorial associa cada àrea cortical amb un sentit determinat.

1334 **mapa somatotòpic** *n m*

es mapa somatotópico
en somatotopic map

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Mapa sensorial de les projeccions aferents somatosensorials que van des de regions perifèriques corporals definides fins a àrees específiques de les estructures subcorticals talàmiques i corticals.

1335 **mapa tonotòpic** *n m*

es mapa tonotópico
en tonotopic map

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Mapa sensorial que representa les projeccions aferents de la via auditiva que van des de l'òrgan

espiral fins al nucli geniculat medial del tàlem i l'àrea auditiva primària.

1336 **mapa topogràfic** *n m*

es mapa topográfico
en topographic map

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Representació de la relació espacial entre neurones específiques del sistema nerviós central i les seves dianes perifèriques.

1337 **marcapassos** *n m*

es marcapasos
en pacemaker

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Estructura interna neural capaç d'excitar-se o de depolaritzar-se periòdicament de manera continuada i generar un ritme bàsic que permet la sincronització d'altres ritmes de secreció hormonal, d'activitat metabòlica o d'activitat neuronal.

1338 **martell** *n m*

es martillo
en malleus

NEUROANATOMIA. Osset de l'orella situat a la part més lateral de la cadena ossicular que, conjuntament amb l'enclusa i l'estrep, condueix les vibracions des de la membrana timpànica fins a l'orella interna.

1339 **MBP** *n f*

veg. **proteïna bàsica de la mielina** *n f*

1340 **mecanisme centre-perifèria** *n m*

es mecanismo centro-periferia
en center-surround mechanism

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Sistema de neurones especialitzades en la resposta a

diferències o contrastos entre una regió receptora central petita i una regió perifèrica concèntrica més extensa.

1341 **mecanoreceptor** *n m*

es mecanorreceptor
en mechanoreceptor

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Receptor sensorial que respon davant d'estímuls mecànics que produeixen una deformació de l'òrgan en què es troben.

NOTA: Els receptors del tacte o de l'oïda són mecanoreceptors.

1342 **medicina nuclear** *n f*

es medicina nuclear
en nuclear medicine

DISCIPLINES CONNEXES. Branca de la medicina que utilitza petites quantitats d'isòtops radioactius per a la prevenció, diagnòstic, teràpia i investigació mèdica.

1343 **medul·la espinal** *n f*

es médula espinal
en spinal cord

NEUROANATOMIA. Porció del sistema nerviós central continguda en el conducte vertebral que s'estén des del forat occipital fins a la part superior de la regió lumbar i que té per objecte controlar un gran nombre de reflexos, conduir impulsos en sentit descendent de l'encèfal als efectors perifèrics per les vies motores i vegetatives, i transmetre informació dels receptors perifèrics a l'escorça cerebral o cerebel·losa per les vies sensorials ascendents.

NOTA: 1. La medul·la espinal està formada per un nucli intern de substància grisa i una capa externa de substància blanca, envoltat per les tres meninges. 2. La medul·la espinal no ocupa tot l'interior de la columna vertebral. En

l'adult arriba fins al disc intervertebral situat entre la primera i la segona vèrtebra lumbar.

1344 **medul·la oblonga** *n f*

sin. **bulb raquidi** *n m*

1345 **medul·loblastoma** *n m*

es meduloblastoma
en medulloblastoma

NEUROHISTOLOGIA. Tumor maligne del sistema nerviós d'origen embrionari que es localitza generalment en el cerebel, apareix en edats pediàtriques i tendeix a fer metàstasis a través del líquid cefaloraquídi.

1346 **MEG** *n f*

veg. **magnetoencefalografia** *n f*

1347 **melatonina** *n f*

es melatonina
en melatonin

NEUROQUÍMICA. Indolamina sintetitzada a la glàndula pineal a partir de la serotonina que té funcions neuroendocrines.

1348 **membrana basal** *n f*

es membrana basal
en basement membrane

NEUROHISTOLOGIA. Estructura formada per la làmina basal i la làmina reticular, i constituïda per fibres de col·lagen, que es troba sota la superfície basal epitelial i envolta tipus cel·lulars específics.

NOTA: En el sistema nerviós perifèric, les membranes basals envolten les cèl·lules de Schwann, les sinapsis neuromusculars i les cèl·lules musculars.

1349 **membrana basilar** *n f*

sin. compl. **làmina basilar** *n f*

es làmina basilar; membrana basilar

en basilar lamina; basilar membrane

NEUROHISTOLOGIA. Làmina de teixit conjuntiu que forma el sòl del conducte coclear, el qual la separa de la rampa timpànica.

1350 **membrana tectòria** *n f*

es membrana tectoria
en tectorial membrane

NEUROHISTOLOGIA. Làmina fibrosa que cobreix la superfície apical de les cèl·lules ciliades cocleares.

1351 **membrana timpànica** *n f*

sin. compl. **timpà** *n m*

es membrana timpànica;
tímpano

en tympanic membrane;
tympanum

NEUROANATOMIA. Membrana circular que se situa a l'extrem intern del conducte auditiu extern i que, per l'acció de les ones sonores, vibra i activa la cadena d'ossets que fan la transducció d'estímulsonors fins a la còclea.

NOTA: El timpà separa l'orella externa de l'orella mitjana.

1352 **memòria** *n f*

es memoria
en memory

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Capacitat de recordar una informació concreta sobre quelcom après o experimentat prèviament, basada en els processos de codificació, emmagatzematge, evocació i reconeixement d'aquesta informació.

NOTA: En funció del temps de permanència de la informació que es codifica se sol diferenciar entre memòria sensorial, memòria a curt termini i memòria a llarg termini.

1353 **memòria a curt termini** *n f*

es memoria a corto plazo

en short-term memory

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Memòria caracteritzada per un emmagatzematge d'informació limitat i fràgil i una capacitat d'evocació durant un període de temps curt.

NOTA: Per a analitzar la capacitat de la memòria a curt termini s'utilitza freqüentment un test que mesura el nombre d'ítems que es recorden després d'haver estat presentats breument.

1354 **memòria a llarg termini** *n f*

es memoria a largo plazo

en long-term memory

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Memòria caracteritzada per un emmagatzematge d'informació il·limitat i una capacitat d'evocació permanent o durant un període de temps llarg.

NOTA: Segons el mètode d'adquisició, la memòria a llarg termini es pot dividir en memòria declarativa i memòria procedimental.

1355 **memòria associativa** *n f*

es memoria asociativa

en associative memory

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Evocació de la memòria d'una informació emmagatzemada en resposta a un estímul associat.

1356 **memòria de treball** *n f*

es memoria de trabajo

en working memory

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Model de memòria a curt

termini que proposa l'existència de manipulació activa de la informació mitjançant l'emmagatzematge d'informació procedent de diverses fonts sensorials durant un període de temps curt, mentre s'elabora una estratègia de resposta.

NOTA: 1. Es considera que la xarxa neuronal que actua en la memòria de treball es troba distribuïda entre l'escorça prefrontal, l'escorça parietal i la part anterior de la circumvolució del cingol. 2. El model de memòria de treball de Baddeley i Hitch proposa l'existència de dos magatzems d'informació, el bucle fonològic i el registre visuoespacial, i d'un executiu central que els coordina.

1357 **memòria declarativa** *n f*

sin. compl. **memòria explícita** *n f*

es memoria declarativa;

memoria explícita

en declarative memory; explicit memory

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Memòria a llarg termini caracteritzada perquè l'evocació de la informació emmagatzemada sobre esdeveniments personals o coneixements generals es fa de manera voluntària i conscient.

NOTA: 1. Les estructures cerebrals implicades més directament en la formació de la memòria declarativa són l'hipocamp i el neocòrtex cerebral.

2. Segons alguns autors, es pot dividir en dos subtipus: la memòria episòdica i la memòria semàntica.

3. La sinonímia entre les denominacions *memòria declarativa* i *memòria explícita* no és acceptada per tots els autors.

1358 **memòria emocional** *n f*

es memoria emocional

en emotional memory

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Memòria consolidada pels

efectes emocionals positius o negatius associats a determinats estímuls.

NOTA: La memòria emocional està relacionada amb el paper modulador de l'amígdala sobre l'adquisició i la consolidació de la memòria.

1359 **memòria episòdica** *n f*

es *memoria episódica*
en *episodic memory*

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Memòria declarativa caracteritzada per l'emmagatzematge d'informació associada amb un context temporal, geogràfic o circumstancial particular, que comprèn la percepció conscient de les pròpies vivències del passat.

NOTA: La memòria episòdica va acompanyada d'un tipus especial de consciència i d'una connotació afectiva, i depèn de l'hipocamp i del neocòrtex.

1360 **memòria explícita** *n f*

veg. **memòria declarativa** *n f*

1361 **memòria implícita** *n f*

veg. **memòria procedimental** *n f*

1362 **memòria procedimental** *n f*

sin. compl. **memòria implícita** *n f*

es *memoria de procedimientos*;
memoria implícita; *memoria procedimental*
en *implicit memory*; *procedural memory*

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Memòria a llarg termini caracteritzada perquè l'evocació de la informació emmagatzemada referent a les habilitats i tècniques implicades en determinades tasques es produeix de manera

inconscient i involuntària, difícil de verbalitzar.

NOTA: 1. Les regions implicades en la memòria procedimental són els nuclis basals, el cerebel i el neocòrtex.

2. La sinonímia entre les denominacions *memòria procedimental* i *memòria implícita* no és acceptada per tots els autors.

1363 **memòria semàntica** *n f*

es *memoria semántica*
en *semantic memory*

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Memòria declarativa caracteritzada per l'emmagatzematge d'informacions o coneixements generals, del significat de les paraules i els conceptes i dels fets que s'esdevenen al món en general.

NOTA: 1. Les regions implicades en aquest tipus de memòria són el lòbul temporal i l'hipocamp.

2. Alguns autors no estan d'acord a considerar la memòria semàntica com un subtipus de memòria declarativa.

1364 **memòria sensorial** *n f*

es *memoria sensorial*
en *sensory memory*

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Memòria caracteritzada per un emmagatzematge d'informació sensorial durant un temps molt breu, necessari perquè el sistema perceptiu pugui processar l'estímul d'entrada.

NOTA: Els sistemes implicats en la memòria sensorial són les àrees sensorials primàries de cada modalitat sensorial.

1365 **meninge** *n f*

es *meninge*
en *meninx*

NEUROANATOMIA. Cadascuna de les tres membranes conjuntives

que envolten l'encèfal i la medul·la espinal.

NOTA: Les meninges són la duramàter, l'aracnoide i la piamàter.

1366 **meningioma** *n m*

es meningioma
en meningioma

NEUROHISTOLOGIA. Tumor, generalment benigne i de creixement lent, que s'origina a les cèl·lules de l'aracnoide.

NOTA: A més dels meningiomes benignes, també existeixen meningiomes de grau II, o atípics, i de grau III, o anaplàstics, que presenten un creixement més ràpid i tenen un grau major de malignitat.

1367 **meningitis** *n f*

es meningitis
en meningitis

NEUROLOGIA. Inflamació de les meninges, d'origen infecciós o autoimmunitari, caracteritzada per rigidesa del clatell, cefalàlgia intensa, vòmits, febre alta i trastorns de la consciència.

1368 **ment** *n f*

es mente
en mind

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Conjunt d'activitats i funcions cognitives d'un individu, tant conscients com inconscients.

NOTA: La ment inclou processos cognitius com el pensament, la percepció, la memòria, l'aprenentatge i el llenguatge.

1369 **mesencèfal** *n m*

es mesencéfalo
en mesencephalon; midbrain

NEUROANATOMIA. Porció més rostral del tronc de l'encèfal per la qual travessa l'aqüeducte cerebral, que

conté els tubercles quadrigeminats, el nucli roig i la substància negra.

1370 **mesènquima** *n m*

es mesénquima
en mesenchyme

NEUROBIOLOGIA DEL DESENVOLUPAMENT. Teixit connectiu lax i indiferenciat dels organismes embrionaris que deriva del mesoderma.

1371 **mesocòrtex** *n m*

sin. **mesopal·li** *n m*

es mesocòrtex; mesopallio
en mesocortex; mesopallium

NEUROANATOMIA. Porció més evolucionada de l'al·locòrtex en la qual es formen les sis capes cel·lulars del neocòrtex, tot i que encara no mostren una disposició totalment separada.

1372 **mesoderma** *n m*

es mesodermo
en mesoderm

NEUROBIOLOGIA DEL DESENVOLUPAMENT. Full embrionari situat entre l'ectoderma i l'endoderma, que es forma típicament al final de la gastrulació, i a partir del qual s'origina la pell, el teixit connectiu, els ossos, els músculs, els òrgans urinaris i els genitals i l'epiteli del celoma.

1373 **mesoderma paraaxial** *n m*

es mesodermo paraxial
en paraxial mesoderm

NEUROBIOLOGIA DEL DESENVOLUPAMENT. Regió del mesoderma adjacent al notocordi que se segmenta durant el desenvolupament i dona lloc als somites.

- 1374 **mesopal·li** *n m*
sin. **mesocòrtex** *n m*
- 1375 **metàmer** *n m*
es *metàmera*
en *metamere*
NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Segment de la medulla espinal adulta que deriva de la formació i subdivisió de la medulla espinal de l'embrió.
- 1376 **metarodopsina II** *n f*
es *metarrodopsina II*
en *metarhodopsin II*
NEUROQUÍMICA. Compost inestable format durant el procés de transducció d'estímuls visuals a la retina que prové de l'activació de la rodopsina per la llum.
- 1377 **metatàlem** *n m*
es *metatàlamo*
en *metathalamus*
NEUROANATOMIA. Conjunt format pels dos cossos geniculats del tàlem.
- 1378 **metencèfal** *n m*
es *metencéfalo*
en *metencephalon*
NEUROANATOMIA. Porció rostral del romboencèfal de l'embrió, de la qual deriven la protuberància i el cerebel.
- 1379 **N-metil-D-aspartat** *n m*
sigla **NMDA** *n m*
es *N-metil-D-aspartato*; **NMDA**
en *N-methyl-D-aspartate*;
NMDA
NEUROQUÍMICA. Agonista específic del receptor ionotrópic de glutamat.
- 1380 **miastènia gravis** *n f*
veg. **miastènia greu** *n f*
- 1381 **miastènia greu** *n f*
sin. compl. **miastènia gravis** *n f*
es *miastenia grave*; *miastenia gravis*
en *myasthenia gravis*
NEUROLOGIA. Malaltia autoimmunitària de la placa motora caracteritzada per debilitat dels músculs esquelètics causada per la presència d'autoanticossos contra els receptors d'acetilcolina de la sinapsi neuromuscular.
NOTA: En la miastènia greu, quan es realitza una activitat muscular repetida o persistent, s'observa un esgotament de la força contràctil de la musculatura activa fins a arribar a la parèsia, però el repòs restaura parcialment o completament la força del múscul.
- 1382 **microelèctrode** *n m*
es *microelectrodo*
en *microelectrode*
NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Elèctrode metàl·lic o de vidre de diàmetre capil·lar que s'insereix en diferents parts del sistema nerviós per a enregistrar senyals.
- 1383 **microelectrònica** *n f*
es *microelectrónica*
en *microelectronics*
DISCIPLINES CONNEXES. Branca de l'electrònica que tracta del disseny, la producció i l'aplicació dels dispositius electrònics de dimensions properes al micròmetre.
- 1384 **micròglia** *n f*
veg. **cèl·lula de micròglia** *n f*

1385 **microneurografia** *n f*

es microneurografia
en microneurography

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Tècnica d'enregistrament de l'activitat elèctrica de les fibres nervioses mitjançant un microe-lèctrode inserit en un fascicle del nervi.

1386 **micropia** *n f*

veg. **micròpsia** *n f*

1387 **micròpsia** *n f*

sin. compl. **micropia** *n f*

es micropia; micropsia
en micropsia

NEUROLOGIA. Alteració neurològica que afecta la percepció visual en la qual els objectes i les persones es veuen més petits del que són en realitat.

NOTA: La micròpsia s'observa en epilèpsies o en deliriums associats a intoxicacions per alcohol etílic o per altres substàncies que actuen com a drogues.

1388 **microsistema** *n m*

es microsistema
en microsystem

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Sistema construït mitjançant tecnologia microelectrònica, integrat en un únic xip o un mòdul multixip, que presenta funcions sensors, de processament de dades i d'actuació.

1389 **microtecnologia** *n f*

es microtecnologia
en microtechnology

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Conjunt de tècniques que permeten fabricar dispositius de dimensions properes a la micra.

1390 **microtúbul** *n m*

es microtúbulo
en microtubule

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Filament tubular constituït per cadenes d' α -tubulina i de β -tubulina, que forma el citosquelet de l'axó mitjançant estructures paral·leles al llarg del seu eix longitudinal.

1391 **mida quàntica** *n f*

es tamaño cuántico
en quantal size

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Nombre mitjà de molècules de neurotransmissor alliberades per una única vesícula d'una cèl·lula presinàptica a la fenèdura sinàptica que es determina per mesures postsinàptiques.

1392 **midriasi** *n f*

es midriasis
en mydriasis

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Increment del diàmetre pupil·lar produït per la contracció del múscul dilatador de la pupila, amb la innervació del sistema nerviós autònom simpàtic.

NOTA: La midriasi pot ser fisiològica, patològica o farmacodinàmica. Quan és no reactiva a la llum es considera un signe neurològic associat a lesions mesencefàliques.

1393 **mielencèfal** *n m*

es mielencéfalo
en myelencephalon

NEUROBIOLOGIA DEL DESENVOLUPAMENT. Porció caudal del romboencèfal de l'embrió de la qual deriven el bulb raquidi i la part inferior del quart ventricle.

1394 **mielina** *n f*

es mielina
en myelin

NEUROHISTOLOGIA. Substància lipídica i proteica composta de colesterol, fosfolípids i cerebròsids produïda per les cèl·lules de Schwann al sistema nerviós perifèric i pels oligodendrocits al sistema nerviós central, que constitueix la beina del voltant dels axons mielínics.

1395 **mielinoclàsia** *n f*

veg. **mielinòlisi** *n f*

1396 **mielinòlisi** *n f*

sin. compl. **mielinoclàsia** *n f*

es mielinoclasia; mielinólisis
en myelinoclasia; myelinolysis

NEUROHISTOLOGIA. Desintegració de la mielina.

NOTA: La mielinòlisi pot ser conseqüència de síndromes desmielinitzants d'etiologia diversa o de l'acció de substàncies tòxiques.

1397 **mielitis** *n f*

es mielitis
en myelitis

NEUROLOGIA. Inflamació de la medul·la espinal, d'origen infecció, immunitari o tòxic, que presenta una simptomatologia variada segons quins siguin els segments afectats i les estructures sensitives i motores implicades.

1398 **mieloarquitectura** *n f*

es mieloarquitectura
en myeloarchitecture

NEUROHISTOLOGIA. Organització dels tractes i els fascicles de substància blanca que connecten els diferents nuclis i estructures del sistema nerviós central.

1399 **migranya** *n f*

es jaqueca; migraña
en migraine

NEUROLOGIA. Cefalàlgia recurrent i intensa, que pot durar entre 4 i 72 hores, caracteritzada per una localització generalment unilateral, mareigs, nàusees, empitjorament amb l'activitat física, fotofòbia i fonofòbia.

NOTA: Existeixen dos tipus principals de migranya: migranya sense aura i migranya amb aura.

1400 **miocímia** *n f*

es mioquímia
en myokymia

NEUROLOGIA. Activitat muscular espontània que consisteix en contraccions successives i rítmiques de múltiples unitats motores observades com a ondulacions gairebé contínues de la musculatura sota la pell.

NOTA: La miocímia pot donar-se associada a lesions cròniques d'un nervi, durant la regeneració dels nervis perifèrics lesionats, o bé presentar-se de manera espontània en individus sans en casos de fatiga muscular o estats de debilitat.

1401 **mioclònia** *n f*

es mioclonia; mioclono
en myoclonus

NEUROLOGIA. Fenomen consistent en contraccions musculars clòniques i asincròniques, que es repeteixen a intervals variables, causat per un augment de l'excitabilitat de les motoneurones.

NOTA: La mioclònia pot tenir diverses causes, des de fenòmens epilèptics fins a trastorns metabòlics. Es pot presentar associada a malalties com ara l'esclerosi múltiple, l'encefalopatia espongiforme o el parkinsonisme.

1402 **miopatia** *n f*

es miopatia
en myopathy

NEUROLOGIA. Malaltia del sistema muscular esquelètic caracteritzada per l'afectació dels músculs en l'inici, sense lesions concomitants del sistema nerviós central o perifèric, que es manifesta en la pèrdua de força muscular i amiotròfia.

NOTA: 1. En funció del tipus de miopatia, predomina l'afectació muscular en regions del tronc, a les extremitats proximals o a les extremitats distals. 2. La miopatia sol ser d'origen congènit i de base genètica, tot i que també pot ser secundària a l'ús de fàrmacs o a trastorns metabòlics o inflamatoris.

1403 **miosi** *n f*

es miosis
en miosis

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Reducció del diàmetre pupil·lar produïda per la contracció del múscul circular de l'iris, amb la innervació del sistema nerviós autònom parasimpàtic.

NOTA: La miosi pot ser fisiològica, patològica o farmacodinàmica. Quan és no reactiva a la llum es considera un signe neurològic associat a la intoxicació per opiacis.

1404 **miosina** *n f*

es miosina
en myosin

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Proteïna contràtil de les fibres musculars que configura l'estructura dels sarcòmers i intervé en la contracció muscular i en processos de motilitat intracel·lular.

1405 **miòtom** *n m*

es miotoma
en myotome

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Grup de músculs innervats per les neurones eferents motores d'un sol segment medul·lar, canalitzades a través d'un o de diversos nervis perifèrics.

NOTA: L'estudi dels miòtoms és fonamental per a associar alteracions de la força de regions específiques del cos amb lesions de determinats nivells medulars.

1406 **miotonia** *n f*

es miotonía
en myotonia

NEUROLOGIA. Augment exagerat del to muscular caracteritzat per un espasme tònic del múscul que es contreu o que és estimulat mecànicament, seguit d'una desaparició lenta de la contracció.

NOTA: La miotonia pot aparèixer com a conseqüència de l'estrès, de la por, de malalties neuromusculars o d'exercici físic continuat.

1407 **missatger transcel·lular** *n m*

es mensajero transcelular
en transcellular messenger

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Molècula alliberada per la interacció d'un lligand amb un receptor que pot afectar l'activitat de neurones veïnes postsinàptiques, presinàptiques o adjacents per mitjà de la difusió directa a través de la membrana.

NOTA: Hi ha diferents molècules que poden actuar com a missatgers transcel·lulars: l'òxid nítric, el monòxid de carboni i l'àcid araquidònic i els seus derivats metabòlics.

1408 **modalitat sensorial** *n f*

es *modalidad sensorial*
 en *sensory modality*

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Tipus de sensibilitat activada específicament per estímuls d'un tipus determinat.

Nota: El tacte, la termoalgèsia, el dolor o la propiocepció són modalitats sensorials.

1409 **model animal** *n m*

es *modelo animal*
 en *animal model*

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Animal amb característiques anatòmiques, fisiològiques o immunitàries semblants a les de l'ésser humà que s'utilitza en experiments de recerca o en l'estudi d'una malaltia determinada.

Nota: 1. En el cas del sistema nerviós, els models animals es fan servir per a estudiar l'anatomia o la funció de determinades estructures del sistema nerviós i els canvis que experimenten davant de variables fisiològiques o patològiques. 2. Hi ha tres mecanismes bàsics d'obtenció de models animals: la lesió o l'ablació d'estructures per tècniques quirúrgiques, la inactivació reversible d'estructures o funcions i la manipulació genètica en què es modula l'expressió de determinats caràcters anatòmics o funcionals.

1410 **model connexionista** *n m*

es *modelo conexionista*
 en *connectionist model*

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Model d'estructura i funció del sistema nerviós, amb components de processament paral·lel i distribuït, basat en l'establiment de connexions entre unitats neuronals que formen xarxes d'arquitectura diferent segons la funció que realitzen.

1411 **model de cable** *n m*

es *modelo de cable*
 en *cable model*

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Model elèctric que simula la propagació del potencial d'acció en un axó.

1412 **model de Hodgkin-Huxley** *n m*

es *modelo de Hodgkin-Huxley*
 en *Hodgkin-Huxley model*

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Model matemàtic que descriu com s'inicien i es propaguen els potencials d'acció a les cèl·lules excitable, especialment a les neurones, basat en una sèrie d'equacions diferencials que calculen el potencial de membrana en funció de les característiques elèctriques de la membrana plasmàtica i el moviment de Na⁺ i K⁺, entre altres ions.

1413 **model de la cursa** *n m*

es *modelo de la carrera*
 en *race model*

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Model utilitzat en psicologia cognitiva que considera els comportaments com el resultat d'una competició entre dos processos simultanis de durada desconeguda.

1414 **model mental** *n m*

es *modelo mental*
 en *mental model*

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Representació interna de caràcter analògic i abstracte construïda pels individus per a explicar el funcionament del món real, la relació entre diferents elements i

la percepció intuïtiva de les pròpies accions i les seves conseqüències.

1415 molècula d'adhesió cel·lular *n f*

es molécula de adhesión celular
en cell adhesion molecule

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Proteïna que vehicula l'adhesió cel·lular.

NOTA: Les molècules d'adhesió cel·lular solen ser proteïnes transmembrana que, pel seu costat intracel·lular, es fixen a proteïnes del citosquelet. En el sistema nerviós algunes de les més rellevants són les cadherines i les integrines.

1416 monitoratge intraoperatori *n m*

sin. compl. **monitoratge quirúrgic** *n m*

es monitorización intraoperatoria;
monitorización quirúrgica
en surgical monitoring

NEUROLOGIA. Vigilància i supervisió de l'evolució d'una intervenció quirúrgica per mitjà de tècniques de registre neurofisiològic que permeten un seguiment continuat de la funció d'un nervi, d'una via o d'una àrea de l'escorça cerebral.

NOTA: L'objectiu del monitoratge intraoperatori és prevenir lesions sobre estructures nervioses crítiques durant una intervenció quirúrgica i optimitzar l'eficàcia de l'operació.

1417 monitoratge per videoelectroencefalografia *n m*

es monitorización vídeo-EEG
en video-electroencephalography-monitoring

NEUROLOGIA. Monitoratge d'un pacient consistent en l'enregistrament perllongat i simultani del

seu comportament, els signes i els símptomes que presenta, mitjançant una gravació videogràfica, i de la seva activitat electroencefalogràfica, mitjançant un electroencefalògraf.

NOTA: El monitoratge per videoelectroencefalografia s'utilitza en el tractament de l'epilèpsia per a determinar la localització del focus de l'epilèpsia o aclarir el tipus i la freqüència de les crisis que pateix el pacient.

1418 monitoratge quirúrgic *n m*
veg. monitoratge intraoperatori *n m*

1419 monoamina *n f*

es monoamina
en monoamine

NEUROQUÍMICA. Amina que conté un únic grup amino.

NOTA: Un exemple de monoamina són les amines biogèniques.

1420 monoamina-oxidasa *n f*

es monoaminooxidasa
en monoamine oxidase

NEUROQUÍMICA. Enzím localitzat a la membrana mitocondrial externa que hidrolitza amines biogèniques.

1421 monofosfat d'adenosina cíclic *n m*

sin. compl. **AMP cíclic** *n m*
sigla **AMPc** *n m*

es AMP cíclico; monofosfato de adenosina cíclico; AMPc
en cyclic adenosine monophosphate; cyclic AMP; cAMP

NEUROQUÍMICA. Nucleòtid cíclic derivat de l'ATP que actua a nivell cel·lular com a segon missatger en la transducció de senyal que arriba

- dels receptors de membrana a diferents sistemes cel·lulars interns d'activació o inhibició enzimàtica.
- 1422 **monofosfat de guanosina cíclic** *n m*
 sin. compl. **GMP cíclic** *n m*
 sigla **GMPc** *n m*
 es GMP cíclic; monofosfato de guanosina cíclic; GMPc
 en cyclic GMP; cyclic guanosine monophosphate; cGMP
 NEUROQUÍMICA. Nucleòtid cíclic derivat del GTP que actua com a segon missatger intracel·lular sobre proteïna-cinases en la transducció de senyal que arriba dels receptors de membrana.
- 1423 **mononeuritis múltiple** *n f*
 veg. **mononeuropatia múltiple** *n f*
- 1424 **mononeuropatia** *n f*
 es mononeuropatia
 en mononeuropathy
 NEUROLOGIA. Neuropatia caracteritzada per l'afectació d'un sol nervi raquidi o d'un sol nervi cranial.
- 1425 **mononeuropatia múltiple** *n f*
 sin. compl. **mononeuritis múltiple** *n f*
 es mononeuritis múltiple; mononeuropatia múltiple
 en mononeuritis multiplex; mononeuropathy multiplex
 NEUROLOGIA. Neuropatia caracteritzada per l'afectació de diversos nervis raquidis o de diversos nervis cranials, de forma asimètrica i asincrònica.
- 1426 **monoparèsia** *n f*
 es monoparesia
 en monoparesis
 NEUROLOGIA. Parèsia de tots els músculs d'una sola extremitat.
- 1427 **monoplegia** *n f*
 es monoplejía
 en monoplegia
 NEUROLOGIA. Paràlisi que afecta una sola extremitat.
- 1428 **monòxid de carboni** *n m*
 es monóxido de carbono
 en carbon monoxide
 NEUROQUÍMICA. Molècula gasosa derivada de la combustió d'hidrocarburs diversos que pot actuar com a missatger transcel·lular en el sistema nerviós, ja que es difon directament a través de la membrana cap a neurones veïnes de la que l'allibera.
- 1429 **mort cel·lular programada** *n f*
 veg. **apoptosi** *n f*
- 1430 **mort neuronal per necrosi** *n f*
 veg. **necrosi neuronal** *n f*
- 1431 **mort neuronal programada** *n f*
 sin. **apoptosi neuronal** *n f*
- 1432 **mort neuronal retardada** *n f*
 es muerte neuronal retardada
 en delayed neuronal death
 NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Mort neuronal que es produeix subsegüentment a la necrosi neuronal provocada per una lesió al sistema nerviós central i a causa de

l'alliberament de radicals lliures i aminoàcids excitadors.

1433 **mosaic** *n m*

es mosaico
en mosaïc

NEUROBIOLOGIA DEL DESENVOLUPAMENT. Individu que conté poblacions cel·lulars amb diferent genotip.

1434 **motivació** *n f*

es motivación
en motivation

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Impuls, conscient o inconscient, que determina l'activitat i el comportament d'un individu per a satisfer una necessitat o per a escapar d'un estímul aversiu.

1435 **motoneurona** *n f*

sin. compl. **neurona**
motora *n f*; **neurona**
motriu *n f*

es motoneurona; neurona
motora; neurona motriz
en motoneuron; motor neuron

NEUROHISTOLOGIA. Neurona multipolar de mida grossa situada a la banya ventral de la medul·la espinal, els axons de la qual acaben en les fibres musculars estriades esquelètiques.

1436 **motoneurona α** *n f*

es motoneurona α
en alpha motoneuron

NEUROHISTOLOGIA. Motoneurona de la medul·la espinal anterior, de gran diàmetre somàtic, que estableix sinapsis majoritàriament en les fibres extrafusals i s'encarrega de contreure el múscul i generar moviment.

1437 **motoneurona γ** *n f*

es motoneurona γ
en gamma motoneuron

NEUROHISTOLOGIA. Motoneurona de la medul·la espinal anterior que projecta els axons sobre el sistema de fibres intrafusals i regula la sensibilitat dels terminals la durant la contracció muscular.

1438 **moviment sacàdic** *n m*

es movimiento sacádico; sacada
en saccade; saccadic movement

NEUROLOGIA. Moviment ràpid i coordinat dels ulls entre dos punts de fixació.

1439 **muscarina** *n f*

es muscarina
en muscarine

NEUROQUÍMICA. Agonista acetilcolinèrgic d'origen alcaloide que s'uneix exclusivament als receptors muscarínics i produeix efectes molts tòxics sobre el sistema nerviós.

NOTA: La muscarina es troba de manera natural en determinats fongs.

1440 **múscul** *n m*

es músculo
en muscle

NEUROANATOMIA. Òrgan carnós contràtil que serveix per a produir o contrarestar el moviment de les diferents parts del cos.

NOTA: L'element anatómic constituït del múscul és la fibra muscular, que pot ser llisa o estriada.

1441 **múscul agonista** *n m*

es músculo agonista
en agonist muscle

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Múscul que, quan es con-

treu, desencadena un moviment en un sentit determinat.

1442 **múscul antagonista** *n m*

es músculo antagonista
en antagonist muscle

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Múscul que, quan es contreu, desencadena un moviment en sentit contrari al del múscul agonista.

1443 **múscul ciliar** *n m*

es músculo ciliar
en ciliary muscle

NEUROANATOMIA. Múscul format per fibres musculars llises situades a l'interior del cos ciliar que rep innervació parasimpàtica i actua en la modificació de l'elasticitat del cristal·lí i en l'acomodació ocular.

1444 **múscul de l'estrep** *n m*

sin. compl. **múscul estapedial** *n m*

es músculo del estribo;
músculo estapedio
en stapedius muscle

NEUROANATOMIA. Múscul de l'orella mitjana que s'origina a la paret posterior de la cavitat timpànica, s'insereix al coll de l'estrep, rep la innervació d'una branca del nervi facial i actua limitant la mobilitat de l'estrep i amortint les vibracions de la membrana timpànica que produeixen els sorolls intensos.

1445 **múscul del martell** *n m*

veg. **múscul tensor del timpà** *n m*

1446 **múscul dilatador de la pupil·la** *n m*

es músculo dilatador de la pupila
en dilator muscle of pupil

NEUROANATOMIA. Múscul intrínsec de l'ull, llis i prim, amb disposició principalment radial que, en contreure's, dona lloc a la midriasi.

Nota: El múscul dilatador de la pupil·la rep innervació simpàtica.

1447 **múscul elevador de la parpella superior** *n m*

es músculo elevador del párpado superior
en levator palpebrae superioris muscle

NEUROANATOMIA. Múscul extraocular que s'origina a l'esfenoide, a la beina fibrosa del nervi òptic i a l'anell fibrós comú, s'insereix a l'interior de la parpella superior, rep la innervació del nervi motor ocular comú i actua en l'elevació de la parpella superior.

1448 **múscul esfínter de la pupil·la** *n m*

es músculo esfínter de la pupila
en sphincter muscle of pupil

NEUROANATOMIA. Múscul intrínsec de l'ull amb disposició en espiral que s'estén paral·lelament a la vora pupil·lar i que, en contreure's, dona lloc a la miosi.

Nota: El múscul esfínter de la pupil·la rep innervació parasimpàtica.

1449 **múscul estapedial** *n m*
veg. **múscul de l'estrep** *n m*

1450 **múscul extensor** *n m*

es músculo extensor
en extensor muscle

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Múscul que, quan es contreu, desencadena l'eixamplament de l'angle d'obertura d'una articulació.

NOTA: Els músculs extensors permeten mantenir l'organisme erecte en contra de l'acció de la gravetat.

1451 **múscul extraocular** *n m*

veg. **múscul extrínsec del globus ocular** *n m*

1452 **múscul extrínsec del globus ocular** *n m*

sin. compl. **múscul extraocular** *n m*

es músculo extraocular;
músculo extrínseco del globo ocular

en extraocular muscle; extrinsic muscle of eyeball

NEUROANATOMIA. Cadascun dels músculs situats a l'interior de l'òrbita que s'insereixen a l'escleròtica, reben la innervació dels nervis cranials III, IV i VI i actuen en els moviments del globus ocular.

NOTA: Els músculs extrínsecs del globus ocular estan formats per quatre músculs rectes (superior, inferior, medial i lateral) i dos músculs oblics (superior i inferior).

1453 **múscul flexor** *n m*

es músculo flexor
en flexor muscle

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Múscul que, quan es contreu, desencadena el plegament d'una articulació fins l'angle mínim possible.

NOTA: Els músculs flexors tendeixen a afavorir l'acció de la gravetat sobre l'organisme.

1454 **múscul oblic inferior de l'ull** *n m*

sin. compl. **múscul oblic menor de l'ull** *n m*

es músculo oblicuo inferior del ojo; músculo oblicuo menor del ojo

en inferior oblique muscle

NEUROANATOMIA. Múscul extrínsec de l'ull que s'insereix a la porció posteroinferior de la cara lateral del globus ocular, rep la innervació del nervi motor ocular comú i actua en la rotació externa, l'abducció i l'elevació del globus ocular.

1455 **múscul oblic major de l'ull** *n m*

veg. **múscul oblic superior de l'ull** *n m*

1456 **múscul oblic menor de l'ull** *n m*

veg. **múscul oblic inferior de l'ull** *n m*

1457 **múscul oblic superior de l'ull** *n m*

sin. compl. **múscul oblic major de l'ull** *n m*

es músculo oblicuo mayor del ojo; músculo oblicuo superior del ojo

en superior oblique muscle

NEUROANATOMIA. Múscul extrínsec de l'ull que s'insereix a la porció posterosuperior de la cara lateral del globus ocular, rep la innervació del nervi troclear i actua en la rotació interna, en l'abducció i en el descens del globus ocular.

- 1458 **múscul recte extern de l'ull** *n m*
veg. **múscul recte lateral de l'ull** *n m*
- 1459 **múscul recte inferior de l'ull** *n m*
es músculo recto inferior del ojo
en inferior rectus muscle
NEUROANATOMIA. Múscul extrínsec de l'ull que s'origina a l'anell tendinós comú, s'insereix a la porció inferior del globus ocular, rep la innervació del nervi motor ocular comú i actua en la rotació externa i en el descens de l'ull.
- 1460 **múscul recte intern de l'ull** *n m*
veg. **múscul recte medial de l'ull** *n m*
- 1461 **múscul recte lateral de l'ull** *n m*
sin. compl. **múscul recte extern de l'ull** *n m*
es músculo recto externo del ojo; músculo recto lateral del ojo
en lateral rectus muscle of eyeball; musculus rectus lateralis oculi
NEUROANATOMIA. Múscul extrínsec de l'ull que s'origina a l'anell tendinós comú que envolta el conducte òptic, s'insereix a la porció lateral temporal del globus ocular, rep la innervació del nervi motor ocular extern i actua en l'abducció de l'ull.
- 1462 **múscul recte medial de l'ull** *n m*
sin. compl. **múscul recte intern de l'ull** *n m*
es músculo recto interno del ojo; músculo recto medial del ojo
en medial rectus muscle; musculus rectus medialis
NEUROANATOMIA. Múscul extrínsec de l'ull que s'origina a l'anell tendinós comú, s'insereix a la porció medial nasal del globus ocular, rep la innervació del nervi motor ocular comú i actua en l'adducció de l'ull.
- 1463 **múscul recte superior de l'ull** *n m*
es músculo recto superior del ojo
en superior rectus muscle
NEUROANATOMIA. Múscul extrínsec de l'ull que s'origina a l'anell tendinós comú, s'insereix a la porció superior del globus ocular, rep la innervació del nervi motor ocular comú i actua en la rotació interna i en l'elevació de l'ull.
- 1464 **múscul tensor del timpà** *n m*
sin. compl. **múscul del martell** *n m*
es músculo del martillo; músculo tensor del tímpano
en musculus tensor tympani; tensor tympani muscle
NEUROANATOMIA. Múscul de l'orella mitjana que s'origina a la porció cartilaginosa de la trompa d'Eustaquí, s'insereix al manubri del martell, rep la innervació de les branques del nervi trigemin i actua en la tensió de la membrana timpànica.

1465 **músculs sinergètics** *n m pl*

es músculos sinérgicos

en synergist muscles

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Conjunt de músculs que, quan es contreuen, actuen cooperativament per a realitzar un moviment determinat.

1466 **nanotecnologia** *n f*

es nanotecnología
en nanotechnology

DISCIPLINES CONNEXES. Branca multidisciplinària de la ciència que s'ocupa de l'estudi, la fabricació i l'explotació d'estructures de dimensions compreses entre 1 i 100 nm.

NOTA: La nanotecnologia permet treballar en el rang de grandària de les molècules i els àtoms.

1467 **nansa lenticular** *n f*

es asa lenticular
en lenticular loop

NEUROANATOMIA. Feix d'axons que connecta el pàl·lid intern amb els nuclis ventral anterior i ventral lateral del tàlem, travessant la càpsula interna.

NOTA: La unió de la nansa lenticular amb el fascicle lenticular forma el fascicle talàmic.

1468 **narcolèpsia** *n f*

es narcolepsia
en narcolepsy

NEUROLOGIA. Trastorn primari del son caracteritzat per accessos de somnolència diürna sobtats i incontrolables, de durada breu i

amb possibilitat de produir-se en intervals més o menys seguits.

NOTA: La narcolèpsia es pot presentar com a conseqüència de lesions del sistema nerviós central o de manera idiopàtica.

1469 **nativisme** *n m*

veg. **innatisme** *n m*

1470 **necrosi** *n f*

es necrosis
en necrosis

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Mort cel·lular no regulada que afecta un teixit com a resultat d'una ferida, una infecció o una minva del subministrament sanguini i que comporta la pèrdua de la integritat de la membrana plasmàtica i la sortida del citoplasma cap a l'espai extracel·lular.

1471 **necrosi neuronal** *n f*

sin. compl. **mort neuronal per necrosi** *n f*

es muerte neuronal por necrosis; necrosis neuronal
en necrotic cell death; neuronal necrosis

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Necrosi induïda en les neurones per l'efecte lesiu directe d'un traumatisme o

per la privació d'oxigen i glucosa deguda a una alteració vascular isquèmica o hemorràgica.

1472 **neocerebel** *n m*

es neocerebelo
en neocerebellum

NEUROANATOMIA. Porció del cerebel formada per la major part dels hemisferis cerebel·losos i els nuclis dentats, que rep aferències dels nuclis de la protuberància, envia fibres eferents cap al tàlem i té funcions relacionades amb la coordinació muscular.

NOTA: El neocerebel és la porció del cerebel més recent filogenèticament.

1473 **neocòrtex** *n m*

sin. **neoescorça** *n m*

sin. compl. **isocòrtex** *n m*;
neopal·li *n m*

es isocórtex; neocòrtex;
neopalio

en isocortex; neocortex;
neopallium

NEUROANATOMIA. Porció de l'escorça cerebral constituïda per sis capes cel·lulars, present a tot l'estrat cortical amb l'excepció de l'hipocamp, les àrees olfactòries i les estructures relacionades amb les àrees olfactòries.

NOTA: 1. El neocòrtex és la porció de l'escorça cerebral més evolucionada i de formació filogènica més recent.
2. Les sis capes del neocòrtex es numeren amb xifres romanes, de la més externa (I) a la més profunda (VI).

1474 **neoescorça** *n m*

sin. **neocòrtex** *n m*

1475 **neoestriat** *n m*

veg. **estriat** *n m*

1476 **neopal·li** *n m*

veg. **neocòrtex** *n m*

1477 **neosinaptogènesi** *n f*

es neosinaptogènesis
en neosynaptogenesis

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Establiment de connexions funcionals entre dendrites o axons i neurones o cèl·lules diana, ja sigui per a restaurar connexions interrompudes per causes patològiques, ja sigui per a generar-ne de nova formació.

1478 **nervi** *n m*

es nervio
en nerve

NEUROANATOMIA. Estructura en forma de cordó a partir de la qual es constitueix el sistema nerviós perifèric, formada pels axons de diferents neurones que s'adrecen cap a una estructura perifèrica motora, sensorial o autonòmica.

1479 **nervi abdominogenital major** *n m*

veg. **nervi iliohipogàstric** *n m*

1480 **nervi abdominogenital menor** *n m*

veg. **nervi ilioinguinal** *n m*

1481 **nervi abducent** *n m*

veg. **nervi motor ocular extern** *n m*

1482 **nervi accessori** *n m*

veg. **nervi espinal** *n m*

1483 **nervi axil·lar** *n m*

sin. compl. **nervi circumflex** *n m*

es nervio axilar; nervio circunflejo

en axillary nerve; circumflex nerve

NEUROANATOMIA. Nervi que constitueix la branca col·lateral del plexe braquial, innerva el múscul deltoide i el múscul rodó menor, i proporciona una branca sensitiva a la pell de l'espatlla.

1484 **nervi ciàtic** *n m*

es nervio ciático

en sciatic nerve

NEUROANATOMIA. Nervi que constitueix la branca terminal del plexe sacre, formada per la unió del nervi tibial i del nervi peroneal comú.

Nota: El nervi ciàtic és el tronc nerviós més voluminós del cos.

1485 **nervi ciàtic menor** *n m*

veg. **nervi cutani posterior de la cuixa** *n m*

1486 **nervi circumflex** *n m*

veg. **nervi axil·lar** *n m*

1487 **nervi cranial** *n m*

sin. compl. **parell cranial** *n m*

es nervio craneal; par craneal

en cranial nerve

NEUROANATOMIA. Nervi que constitueix el cordó nerviós format pel conjunt d'axons originats en els nuclis sensorials o motors del tronc de l'encèfal.

Nota: Hi ha dotze nervis cranials: el nervi òptic, el nervi olfatori, el nervi motor ocular comú, el nervi troclear, el nervi trigemin, el nervi motor ocular extern, el nervi facial, el nervi vestibulococlear,

el nervi glossofaríngi, el nervi vague, el nervi accessori i el nervi hipoglòs.

1488 **nervi crural** *n m*

veg. **nervi femoral** *n m*

1489 **nervi cubital** *n m*

es nervio cubital

en cubital nerve; ulnar nerve

NEUROANATOMIA. Nervi que constitueix la branca terminal del plexe braquial situada a la cara interna i posterior del colze, travessa l'avantbraç per la seva cara interna fins al canell, proporciona innervació motora al múscul flexor cubital del carp, a part del flexor profund dels dits, als músculs de l'eminència hipotènar, als interòssis i lumbricals interns i a l'adductor del polze, i recull informació sensorial del quart i cinquè dits de la mà.

1490 **nervi cutani antebraquial medial** *n m*

veg. **nervi cutani medial de l'avantbraç** *n m*

1491 **nervi cutani lateral de la cuixa** *n m*

sin. compl. **nervi**

femorocutani *n m*

es nervio cutáneo lateral del muslo; nervio femorocutáneo
en lateral cutaneous nerve of thigh

NEUROANATOMIA. Nervi que constitueix la branca col·lateral del plexe lumbar i proporciona innervació sensitiva a la pell de la part externa de la cuixa.

1492 **nervi cutani medial
braquial** *n m*

veg. **nervi cutani medial del
braç** *n m*

1493 **nervi cutani medial de
l'avantbraç** *n m*

sin. compl. **nervi cutani
antebraquial medial** *n m*

es nervio cutáneo antebraquial
medial; nervio cutáneo
medial del antebrazo
en medial antebraquial
cutaneous nerve; medial
cutaneous nerve of forearm

NEUROANATOMIA. Nervi que consti-
tueix la branca terminal ventral
del plexe braquial i proporciona
innervació sensitiva a la cara in-
terna i a part de la cara posterior
de l'avantbraç.

1494 **nervi cutani medial
del braç** *n m*

sin. compl. **nervi cutani medial
braquial** *n m*

es nervio cutáneo medial
braquial; nervio cutáneo
medial del brazo
en medial brachial cutaneous
nerve; medial cutaneous
nerve of arm

NEUROANATOMIA. Nervi que consti-
tueix la branca terminal ventral
del plexe braquial i que proporciona
innervació sensitiva a la cara inter-
na i a la cara posterior del braç.

1495 **nervi cutani posterior de
la cuixa** *n m*

sin. compl. **nervi ciàtic
menor** *n m*

es nervio ciático menor; nervio
cutáneo posterior del muslo
en posterior cutaneous nerve of
thigh; small sciatic nerve

NEUROANATOMIA. Nervi que consti-
tueix la branca col·lateral del plexe
sacre i recull la sensibilitat de la
cara posterior de la cuixa i del terç
superior de la cama.

1496 **nervi de Wrisberg** *n m*

veg. **nervi intermediari** *n m*

1497 **nervi digital** *n m*

es nervio digital
en digital nerve

NEUROANATOMIA. Cadascun dels
nervis petits situats a banda i ban-
da dels dits de la mà o del peu,
dels quals recullen la sensibilitat.

NOTA: Els nervis digitals de la mà prove-
nen dels nervis cubital, medià i radial,
mentre que els nervis digitals del peu
provenen dels nervis peroneal comú i
tibial.

1498 **nervi espinal** *n m*

sin. compl. **nervi
accessori** *n m*; **onzè parell
cranial** *n m*; **XI parell
cranial** *n m*

es nervio accesorio; nervio
espinal; onceavo par craneal;
XI par craneal
en accessory nerve; cranial nerve
XI; spinal nerve

NEUROANATOMIA. Nervi cranial, de
funcionalitat motora, que s'origina
a partir d'una arrel cranial, les fi-
bres de la qual s'uneixen a les del
nervi vague, i d'una arrel espinal,
les fibres de la qual proporcionen

la innervació motora dels músculs trapezi i esternoclidomastoïdal.

NOTA: L'arrel cranial del nervi espinal té l'origen al nucli ambigu i l'arrel espinal, al nucli accessori.

1499 **nervi espinal** *n m*

veg. **nervi raquidi** *n m*

1500 **nervi estatocústic** *n m*

veg. **nervi vestibulococlear** *n m*

1501 **nervi facial** *n m*

sin. compl. **setè parell cranial** *n m*; **VII parell cranial** *n m*

es nervio facial; séptimo par craneal; VII par craneal
en cranial nerve VII; facial nerve; seventh cranial nerve

NEUROANATOMIA. Nervi cranial mixt que emergeix del solc bulboprotuberancial i està format per dues arrels, una amb fibres sensibles i parasimpàtiques i l'altra amb fibres motores, el qual innerva tota la musculatura facial i és responsable de la sensibilitat gustativa dels dos terços anteriors de la llengua.

NOTA: Per mitjà d'una branca, el nervi facial innerva el múscul de l'estrep, i per branques sensorials, la regió cutània situada a l'entorn del conducte auditiu extern. A més, aporta innervació parasimpàtica a les glàndules salivals submandibular i sublingual i a la glàndula lacrimal.

1502 **nervi femoral** *n m*

sin. compl. **nervi crural** *n m*

es nervio crural; nervio femoral
en crural nerve; femoral nerve

NEUROANATOMIA. Nervi que constitueix la branca terminal del plexe lumbar situada a la cara anterior

de la regió inguinal i sobre la cara anterior de la cuixa, innerva les diverses porcions del múscul quàdriceps femoral, iliopsoes i sartori, i recull la innervació sensorial de la pell de la part anterior i interna de la cuixa i de la part interna de la cama, fins al turmell.

1503 **nervi femorocutani** *n m*

veg. **nervi cutani lateral de la cuixa** *n m*

1504 **nervi fibular comú** *n m*

veg. **nervi peroneal comú** *n m*

1505 **nervi frènic** *n m*

es nervio frénico
en phrenic nerve

NEUROANATOMIA. Nervi que s'origina al plexe cervical i adopta un trajecte descendent pel mediastí anterior fins a arribar a innervar el múscul diafragma.

1506 **nervi glossofaringi** *n m*

sin. compl. **IX parell cranial** *n m*; **novè parell cranial** *n m*

es IX par craneal; nervio glossofaringeo; noveno par craneal
en cranial nerve IX; glossopharyngeal nerve; ninth cranial nerve

NEUROANATOMIA. Nervi cranial mixt que s'origina al bulb raquidi, proporciona innervació motora a la musculatura de la faringe i innervació sensitiva al cos carotidi, al si carotidi, a la mucosa de les parets de la faringe i a la mucosa de les parets del paladar tou, recull la informació dels receptors del gust del terç posterior de la llengua i aporta innervació parasimpàtica a la glàndula paròtide.

1507 **nervi gluti inferior** *n m*

es nervio glúteo inferior
en inferior gluteal nerve

NEUROANATOMIA. Nervi col·lateral del plexe sacre que innerva el múscul gluti major.

1508 **nervi gluti superior** *n m*

es nervio glúteo superior
en superior gluteal nerve

NEUROANATOMIA. Nervi col·lateral del plexe sacre que innerva el múscul gluti mitjà, el múscul gluti menor i el múscul tensor de la fàscia lata.

1509 **nervi hipoglòs** *n m*

sin. compl. dotzè parell cranial *n m*; **XII parell cranial** *n m*

es doceavo par craneal; nervio hipoglos; XII par craneal
en cranial nerve XII; hypoglossal nerve; twelfth cranial nerve

NEUROANATOMIA. Nervi cranial que s'origina al bulb raquidi i que innerva els músculs de la llengua.

1510 **nervi iliohipogàstric** *n m*

sin. compl. nervi
abdominogenital major *n m*;
nervi iliopúbic *n m*

es nervio abdominogenital mayor; nervio iliohipogàstric; nervio iliopúbico
en iliohipogastric nerve; iliopubic nerve

NEUROANATOMIA. Nervi que constitueix la branca col·lateral del plexe lumbar, proporciona innervació motora als músculs amples de l'abdomen i innerva sensitivament la porció superoexterna de la natja i de la cuixa i part dels òrgans genitals externs.

1511 **nervi ilioinguinal** *n m*

sin. compl. nervi
abdominogenital menor *n m*

es nervio abdominogenital menor; nervio ilioinguinal
en ilioinguinal nerve

NEUROANATOMIA. Nervi que constitueix la branca col·lateral del plexe lumbar i es distribueix pels músculs de la paret abdominal, per la pell de la zona proximal i mitjana de la cuixa, per l'arrel del penis en l'home i pel pubis i llavi major en la dona.

1512 **nervi iliopúbic** *n m*

veg. nervi iliohipogàstric *n m*

1513 **nervi intercostal** *n m*

es nervio intercostal
en intercostal nerve

NEUROANATOMIA. Cadascun dels dotze nervis situats a la cara inferior de cada costella i formats a partir de les branques anteriors dels nervis raquidis toràcics i de distribució segmentària, que recullen la sensibilitat del territori cutani del tòrax corresponent a la seva arrel medul·lar i innerven la musculatura intercostal, els músculs serrats dorsals i els músculs de la paret abdominal.

NOTA: Els nervis intercostals acompanyen l'artèria i la vena intercostal, amb les quals constitueixen el paquet vasculo-nerviós intercostal.

1514 **nervi intermediari** *n m*

sin. compl. nervi
de Wrisberg *n m*

es nervio de Wrisberg; nervio intermedio
en intermediate nerve; Wrisberg's nerve

NEUROANATOMIA. Conjunt de fibres sensibles i parasimpàtiques

que formen l'arrel lateral del nervi facial.

1515 nervi mandibular *n m*

sin. compl. **branca V3 del nervi trigemin *n f***

es nervio mandibular; rama V3 del nervio trigémino

en mandibular division of trigeminal nerve; mandibular nerve

NEUROANATOMIA. Nervi que constitueix la tercera branca del nervi trigemin i proporciona innervació sensitiva a la regió mandibular, al llavi inferior i a l'arcada gingivodentària inferior, i innervació motora als músculs masticatoris.

Nota: El nervi mandibular s'origina al gangli del trigemin.

1516 nervi maxil·lar *n m*

sin. compl. **branca V2 del nervi trigemin *n f***

es nervio maxilar; rama V2 del nervio trigémino

en maxillary division of trigeminal nerve; maxillary nerve

NEUROANATOMIA. Nervi que constitueix la segona branca del nervi trigemin i proporciona innervació sensitiva a la regió maxil·lar, a la piràmide nasal, al llavi superior, al si maxil·lar i a l'arcada gingivodentària superior.

Nota: El nervi maxil·lar s'origina al gangli del trigemin.

1517 nervi medià *n m*

es nervio mediano

en median nerve

NEUROANATOMIA. Nervi que constitueix la branca terminal del plexe braquial, que se situa a la cara ventral de braç, travessa el colze

pel canal bicipital intern, recorre el braç en posició medial, proporciona innervació motora a la major part dels músculs ventrals de l'avantbraç i de l'eminència tènar, i recull la innervació sensorial del polze, de l'índex i del dit del mig.

1518 nervi motor ocular comú *n m*

sin. compl. **III parell cranial *n m*; nervi oculomotor *n m*; tercer parell cranial *n m***

es III par craneal; nervio motor ocular común; nervio oculomotor; tercer par craneal

en common motor ocular nerve; cranial nerve III; oculomotor nerve; third cranial nerve

NEUROANATOMIA. Nervi cranial que s'origina al mesencèfal, innerva els músculs elevador de la parpella, recte superior, recte intern, oblic inferior i recte inferior, i aporta fibres parasimpàtiques al múscul constrictor de la pupila i al múscul ciliar.

1519 nervi motor ocular extern *n m*

sin. compl. **nervi abducens *n m*; sisè parell cranial *n m*; VI parell cranial *n m***

es nervio abducens; nervio motor ocular externo; sexto par craneal; VI par craneal

en abducens nerve; cranial nerve VI; external motor ocular nerve; sixth cranial nerve

NEUROANATOMIA. Nervi cranial que emergeix del solc bulboprotuberàncial i innerva el múscul recte extern de l'ull.

1520 **nervi musculocutani** *n m*

es nervio musculocutáneo
en musculocutaneous nerve

NEUROANATOMIA. Nervi que constitueix la branca terminal ventral del plexe braquial i proporciona innervació sensitiva a la pell de la cara externa de l'avantbraç i innervació motora als músculs que flexionen el colze.

1521 **nervi obturador** *n m*

es nervio obturador
en obturator nerve

NEUROANATOMIA. Nervi que constitueix la branca terminal del plexe lumbar i proporciona innervació motora al grup dels músculs adductors, al múscul obturador extern i al múscul gràcil, i innervació sensitiva a la pell de la cara interna del terç inferior de la cuixa i del genoll.

1522 **nervi oculomotor** *n m*

veg. **nervi motor ocular comú** *n m*

1523 **nervi oftàlmic** *n m*

sin. compl. **branca V1 del nervi trigemin** *n f*

es nervio oftálmico; rama V1 del nervio trigémino
en ophtalmic nerve; V1 division of trigeminal nerve

NEUROANATOMIA. Nervi que constitueix la primera branca del nervi trigemin i proporciona la innervació sensitiva de la pell del front, parpella superior i dors del nas, de la còrnia, de la mucosa nasal i de la mucosa dels sins frontal, etmoïdal i esenoïdal.

NOTA: El nervi oftàlmic s'origina al gangli del trigemin.

1524 **nervi olfactori** *n m*

sin. compl. **I parell cranial** *n m*;
primer parell cranial *n m*

es I par craneal; nervio olfactorio;
primer par craneal
en cranial nerve I; first cranial nerve; olfactory nerve

NEUROANATOMIA. Conjunt de fibril·les terminals procedents de les neurones receptores de la mucosa olfactiva, que travessen la làmina cribrosa de l'etmoide i acaben establint sinapsis amb les neurones del bulb olfactori.

1525 **nervi òptic** *n m*

sin. compl. **II parell cranial** *n m*;
segon parell cranial *n m*

es II par craneal; nervio óptico;
segundo par craneal
en cranial nerve II; optic nerve;
second cranial nerve

NEUROANATOMIA. Nervi cranial format pels axons de les cèl·lules ganglionars de la retina envoltats per la duramàter i l'aracnoide, que s'estén des de la retina fins al quiasma òptic, recull les fibres aferents de la retina i les projecta a través de les vies visuals fins a les àrees visuals.

1526 **nervi patètic** *n m*

veg. **nervi troclear** *n m*

1527 **nervi peroneal comú** *n m*

sin. compl. **nervi fibular comú** *n m*

es nervio fibular común; nervio peroneo común
en common fibular nerve;
common peroneal nerve

NEUROANATOMIA. Nervi que constitueix la branca terminal del plexe sacre, que surt de la pelvis, se situa

a les cares anterior i externa de la cama, innerva la musculatura extensora del peu i dels dits, i recull la sensibilitat de la regió anteroexterna de la cama i de la cara dorsal del peu.

NOTA: El nervi peroneal comú i el nervi tibial constitueixen el nervi ciàtic.

1528 nervi peroneal profund *n m*

es nervio peroneo profundo
en deep peroneal nerve

NEUROANATOMIA. Nervi que constitueix la branca terminal del nervi peroneal comú i proporciona innervació motora als músculs del compartiment anterior de la cama.

1529 nervi peroneal superficial *n m*

es nervio peroneo superficial
en superficial peroneal nerve

NEUROANATOMIA. Nervi que constitueix la branca terminal del nervi peroneal comú situada a la cara lateral de la cama, innerva els músculs peroneals laterals i recull la informació sensorial del dors del peu i dels dits.

1530 nervi pneumogàstric *n m*
veg. **nervi vague *n m***

1531 nervi radial *n m*

es nervio radial
en radial nerve

NEUROANATOMIA. Nervi que constitueix la branca terminal dorsal del plexe braquial i proporciona innervació motora al múscul tríceps braquial, al múscul anconal i a tots els músculs dorsals de l'avantbraç, i innervació sensitiva a la cara dorsal del braç i l'avantbraç, a la cara dorsal del polze, a l'índex i a la meitat radial del dit del mig.

1532 nervi raquidi *n m*

sin. compl. **nervi espinal *n m***
es nervio espinal; nervio raquídeo
en spinal nerve

NEUROANATOMIA. Nervi constituït per la unió dels axons aferents de l'arrel dorsal i els axons eferents motors de l'arrel ventral.

NOTA: Hi ha trenta-un parells de nervis raquidis: vuit de cervicals, dotze de dorsals, cinc de lumbar, cinc de sacres i un de coccigeal.

1533 nervi safè *n m*

es nervio safeno
en saphenous nerve

NEUROANATOMIA. Nervi que constitueix una de les branques del nervi femoral, de funcionalitat sensitiva, baixa per la cara interna de la cuixa i la cama fins al marge intern del peu, acompanya en primer lloc l'artèria femoral i posteriorment la vena safena major, i recull informació sensorial d'aquestes regions.

1534 nervi sural *n m*

es nervio sural
en sural nerve

NEUROANATOMIA. Nervi que constitueix la branca col·lateral del nervi tibial, de funcionalitat sensitiva, rep de manera constant una anastomosi del nervi peroneal comú, baixa per la cara posterior de la cama, acompanya la vena safena menor fins al mal·lèol extern i el marge extern del peu, i recull la innervació sensorial de la cara posterior de la cama i de la cara externa del peu.

NOTA: El nervi sural s'utilitza sovint com a material neural per a fer empelts nerviosos d'altres troncs nerviosos.

1535 **nervi tibial** *n m*

es nervio tibial
 en tibial nerve

NEUROANATOMIA. Nervi que constitueix la branca terminal del plexe sacre, que surt de la pelvis, proporciona innervació motora a tots els músculs posteriors de la cuixa, de la cama i de la planta del peu, a excepció del cap curt del bíceps femoral, i recull innervació sensorial de la cara posterior de la cama, del taló i del marge extern i de la planta del peu.

NOTA: El nervi tibial i el nervi peroneal comú constitueixen el nervi ciàtic.

1536 **nervi trigemin** *n m*

sin. compl. **cinquè parell cranial** *n m*; **V parell cranial** *n m*

es nervio trigémino; quinto par craneal; V par craneal
 en cranial nerve V; fifth cranial nerve; trigeminal nerve

NEUROANATOMIA. Nervi cranial que emergeix a la porció lateral de la protuberància i està format per una arrel sensitiva, que conté el gangli del trigemin, i una arrel motora, que proporciona innervació sensitiva a tota la cara i la meitat anterior del cap, la conjuntiva ocular, les mucoses nasal, sinusal i bucal, les peces dentàries i una gran part de la duramàter cranial.

NOTA: El nervi trigemin es divideix en el nervi oftàlmic, el nervi maxil·lar i el nervi mandibular.

1537 **nervi troclear** *n m*

sin. compl. **IV parell cranial** *n m*; **nervi patètic** *n m*; **quart parell cranial** *n m*

es cuarto par craneal; IV par craneal; nervio patético; nervio troclear
 en cranial nerve IV; fourth cranial nerve; pathetic nerve; trochlear nerve

NEUROANATOMIA. Nervi cranial que s'origina a la cara dorsal del mesencèfal, es decussa i innerva el múscul oblic superior de l'ull.

1538 **nervi vague** *n m*

sin. compl. **desè parell cranial** *n m*; **nervi pneumogàstric** *n m*; **X parell cranial** *n m*

es décimo par craneal; nervio neumogástrico; nervio vago; X par craneal
 en cranial nerve X; pneumogastric nerve; tenth cranial nerve; vagus nerve

NEUROANATOMIA. Nervi cranial que s'origina al bulb raquidi i proporciona innervació motora als músculs de la laringe i de la faringe, innervació parasimpàtica al cor i a la musculatura llisa visceral i innervació sensitiva visceral general als baroreceptors aòrtics, als receptors de distensibilitat pulmonar i a part de l'orella externa, de la faringe i de la laringe.

1539 **nervi vestibulococlear** *n m*sin. compl. **nervi****estatoacústic** *n m*; **VIII parell****cranial** *n m*; **vuitè parell****cranial** *n m*

es nervi estatoacústico; nervi vestibulococlear; octavo par craneal; VIII par craneal

en cranial nerve VIII; eighth cranial nerve;

vestibulocochlear nerve

NEUROANATOMIA. Nervi cranial, de significat sensitiv, que emergeix del tronc de l'encèfal pel solc bulboprotuberancial, recull informació sensorial de la còclea i dels receptors vestibulars i la projecta sobre nuclis específics del tronc de l'encèfal.

1540 **neural** *adj*

es neural

en neural

NEUROHISTOLOGIA. Relatiu o pertanyent a un nervi o al sistema nerviós.

1541 **neuràlgia** *n f*

es neuralgia

en neuralgia

NEUROLOGIA. Dolor, generalment paroxismal, que s'irradia pel territori de distribució d'un o més nervis sensitius perifèrics o d'un o més nervis cranials.

1542 **neurapràxia** *n f*

es neurapraxia

en neurapraxia

NEUROLOGIA. Blocatge transitori de la conducció de potencials d'acció a través dels axons d'un nervi causat per la compressió dels axons i la deformació de la mielina, que es caracteritza per una sensació de parestèsies a les

zones de projecció sensorial i que, en general, és reversible si no es produeix degeneració estructural.

1543 **neuregulina** *n f*veg. **neuroregulina** *n f*1544 **neurexina** *n f*

es neurexina

en neurexin

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Proteïna de membrana implicada en la sinaptogènesi, en el guiatge axonal i en la transducció de senyal intracel·lular.

1545 **neurilemma** *n m*sin. compl. **beina****de Schwann** *n f*;**neurolemma** *n m*

es neurilema; neurolema; vaina de Schwann

en neurilemma; neurolemma; Schwann's sheath

NEUROHISTOLOGIA. Membrana formada per beines de mielina i cèl·lules de Schwann que envolta els axons mielínics en el sistema nerviós perifèric.

1546 **neurilemmoma** *n m*sin. compl. **neurinoma** *n m*;**schwannoma** *n m*

es neurilemmoma; neurinoma; schwannoma

en neurilemmoma; neurinoma; schwannoma

NEUROHISTOLOGIA. Neuroma que deriva de les cèl·lules de Schwann.

1547 **neurinoma** *n m*veg. **neurilemmoma** *n m*

1548 **neuritis** *n f*

es neuritis
en neuritis

NEUROLOGIA. Inflamació d'un nervi, generalment acompanyada de dolor, anestèsia i parestèsia, paràlisi, atròfia muscular i desaparició dels reflexos.

1549 **neuritis òptica** *n f*

es neuritis óptica
en optic neuritis

NEUROLOGIA. Neuritis que afecta el nervi òptic i es manifesta normalment en una disminució brusca de la visió d'un ull que pot evolucionar fins a ceguesa i que habitualment s'acompanya d'escotoma i de dolor en els moviments oculars.

1550 **neuritogènic -a** *adj*

es neuritogénico
en neuritogenic

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Dit d'un factor o un agent que promou el creixement de projeccions neuronals en cèl·lules de cultius.

1551 **neuroanatomia** *n f*

es neuroanatomía
en neuroanatomy

NEUROANATOMIA. Disciplina de la neurociència que estudia l'estructura i la morfologia macroscòpica del sistema nerviós dels éssers vius.

1552 **neurobiologia cel·lular** *n f*

es neurobiología celular
en cellular neurobiology

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Branca de la biologia que estudia, des d'una perspectiva multidisciplinària, les cèl·lules del sistema nerviós i els processos cel·lulars en un estat de salut.

1553 **neurobiologia del comportament** *n f*

es neurobiología del comportamiento
en behavioral neurobiology

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Branca de la neurociència que estudia les bases genètiques, estructurals, moleculars i fisiològiques del comportament.

1554 **neurobiologia del desenvolupament** *n f*

es neurobiología del desarrollo
en developmental neurobiology

NEUROBIOLOGIA DEL DESENVOLUPAMENT. Branca de la neurociència que estudia els mecanismes genètics, moleculars i cel·lulars implicats en el desenvolupament del sistema nerviós.

1555 **neurobiotaxi** *n f*

es neurobiotaxis
en neurobiotaxis

NEUROBIOLOGIA DEL DESENVOLUPAMENT. Teoria sobre el desenvolupament i refinament del sistema nerviós segons la qual les cèl·lules nervioses tendeixen a projectar-se cap a les zones de les quals reben habitualment més estimulació.

1556 **neuroblast** *n m*

es neuroblasto
en neuroblast

NEUROBIOLOGIA DEL DESENVOLUPAMENT. Cèl·lula embrionària d'origen ectodèrmic de la qual deriva una neurona.

1557 **neuroceli** *n m*

es neurocele
en neurocoele

NEUROANATOMIA. Conjunt de cavitats i conductes del sistema nerviós

central, que inclou els ventricles cerebrals i l'epèndima.

1558 neurociència *n f*

es neurociencia
en neuroscience

DISCIPLINES CONNEXES. Ciència multidisciplinària que té com a objectiu l'estudi del sistema nerviós, des dels aspectes més bàsics, moleculars i cel·lulars, fins als de major complexitat, com els processos mentals o el comportament.

NOTA: La neurociència integra, entre d'altres, les branques de neuroanatomia, neurohistologia, neurobiologia cel·lular, neurobiologia del desenvolupament, neuroquímica, neurofarmacologia, neurobiologia cel·lular i de sistemes, neurobiologia del comportament, neurologia, neuropsicologia, psiquiatria i neurociència computacional.

1559 neurociència cognitiva *n f*

es neurociencia cognitiva
en cognitive neuroscience

DISCIPLINES CONNEXES. Branca de la neurociència que té per objecte determinar els mecanismes neurals que generen els processos mentals.

NOTA: 1. La neurociència cognitiva se centra en l'estudi del processament, l'anàlisi, la interpretació i l'emmagatzematge de la informació, així com de les representacions neurals del món cognoscitiu.

2. La neurociència cognitiva aplica metodologia de diverses disciplines, com la neurofisiologia, la imatgeria cerebral, la neurologia conductual, la psicologia cognitiva i les ciències computacionals.

1560 neurocirurgia *n f*

es neurocirugía
en neurosurgery

DISCIPLINES CONNEXES. Disciplina que tracta les malalties del sistema nerviós per mitjà de tècniques quirúrgiques.

1561 neurocitoma *n m*

veg. **ganglioneuroma** *n m*

1562 neurocladisme *n m*

es neurocladismo
en neurocladism

NEUROHISTOLOGIA. Creixement d'axons des del monyó proximal d'un nervi seccionat fins al monyó distal.

1563 neurocomputació *n f*

sin. compl. **computació neuronal** *n f*

es computación neuronal;
neurocomputación
en neural computing;
neurocomputing

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Disciplina que, mitjançant la definició de models tant de l'estructura com de les funcions del cervell, pretén desenvolupar sistemes artificials capaços d'emular algunes funcions de la ment humana o dissenyar nous sistemes de processament de la informació

NOTA: En l'àmbit informàtic se sol identificar la neurocomputació amb les xarxes neuronals artificials.

1564 neuroectoderma *n m*

es neuroectodermo
en neuroectoderm

NEUROBIOLOGIA DEL DESENVOLUPAMENT. Regió central de l'ectoderma de l'embrió a partir de la qual s'origina la medul·la espinal, el cervell i els nervis perifèrics.

1565 neuroeix *n m*

es neuroeje
en neuraxis

NEUROANATOMIA. Eix longitudinal del sistema nerviós central al llarg del qual es troben el telencèfal,

el diencèfal, el mesencèfal, la protuberància, el bulb raquidi i la medul·la espinal.

1566 **neuroenginyeria** *n f*

es neuroingeniería
en neuroengineering

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Disciplina que utilitza les tècniques d'enginyeria per a desenvolupar sistemes que permeten l'estudi del sistema nerviós i el diagnòstic i el tractament de patologies neuromusculars.

1567 **neuroestimulador** *n m*

es neuroestimulador
en neurostimulator

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Dispositiu utilitzat per a excitar elèctricament el sistema nerviós.

1568 **neuroetologia** *n f*

es neuroetología
en neuroethology

DISCIPLINES CONNEXES. Branca de la neurociència que estudia el comportament animal en l'hàbitat natural en relació amb els processos i les estructures neurals que el determinen.

1569 **neurofarmacologia** *n f*

es neurofarmacología
en neuropharmacology

NEUROFARMACOLOGIA. Branca de la neurociència que estudia la interacció entre els sistemes moleculars de transmissió de senyals bioelèctrics i de transducció de senyal i les molècules externes que puguin ser administrades amb finalitats terapèutiques o experimentals.

1570 **neurofibra** *n f*

sin. **fibra nerviosa** *n f*

1571 **neurofibril·la** *n f*

es neurofibrilla
en neurofibril; neurofibrilla

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Estructura filamentosa del cos d'una neurona, constituïda per neurofilaments i neurotúbuls, que es projecta cap a l'interior dels axons i de les dendrites.

NOTA: Les neurofibril·les només són observables amb un microscopi òptic.

1572 **neurofibromatosi** *n f*

es neurofibromatosis
en neurofibromatosis

NEUROLOGIA. Malaltia hereditària autosòmica dominant caracteritzada per alteracions del desenvolupament del sistema nerviós, pell, ossos i glàndules endocrines que es manifesta en un augment de la pigmentació cutània i l'aparició de tumors benignes, predominantment tumors cutanis i neurinomes.

NOTA: Segons la distribució de les alteracions, podem distingir entre la neurofibromatosi de tipus 1 (malaltia de von Recklinghausen) i la neurofibromatosi de tipus 2 (neurofibromatosi central).

1573 **neurofilament** *n m*

es neurofilamento
en neurofilament

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Filament intermedi específic de les neurones, localitzat en els axons, que intervé en el transport axonal de substàncies.

1574 **neurofisina** *n f*

es neurofisina
en neurophysin

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Transportador soluble secretat a l'hipotàlem que s'uneix a l'oxitocina i a la vasopressina per dur-les del

lloc de síntesi al lloc d'emmagatzematge a la neurohipòfisi.

1575 neurofisiologia *n f*

es neurofisiologia
en neurophysiology

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Disciplina que estudia les funcions fisiològiques del sistema nerviós i els mecanismes que les regulen.

1576 neurofisiologia clínica *n f*

es neurofisiologia clínica
en clinical neurophysiology

DISCIPLINES CONNEXES. Subdisciplina instrumental clínica que es dedica al registre de senyals bioelèctrics del sistema nerviós humà per a diagnosticar, tractar i estudiar la fisiopatologia de les seves malalties.

1577 neurogènesi *n f*

es neurogénesis
en neurogenesis

NEUROBIOLOGIA DEL DESENVOLUPAMENT. Procés de generació de neurones a partir de la diferenciació dels neuroblasts durant el desenvolupament del sistema nerviós.

1578 neurogenètica *n f*

es neurogenética
en neurogenetics

DISCIPLINES CONNEXES. Branca de la neurociència que estudia els mecanismes genètics que regulen el desenvolupament, el funcionament fisiològic normal i l'adaptació del sistema nerviós a malalties, lesions o canvis produïts per l'experiència i l'aprenentatge.

1579 neuròglia *n f*

sin. compl. glia *n f*

es glía; neuroglia
en glia; neuroglia

NEUROHISTOLOGIA. Conjunt de cèl·lules de suport físic, tròfic i metabòlic presents en el sistema nerviós central i en el sistema nerviós perifèric que participen en la formació de la barrera hematoencefàlica, regulen les concentracions extracel·lulars de diferents metabòlits, modulen l'activitat sinàptica i tenen un paper rellevant en els processos neurodegeneratius i desmielinitzants.

1580 neurohipòfisi *n f*

sin. compl. hipòfisi posterior *n f*

es hipòfisi posterior; neurohipòfisi
en neurohypophysis; posterior hypophysis

NEUROANATOMIA. Porció posterior de la hipòfisi, d'origen diencefàlic, que rep projeccions axonals del nucli paraventricular i del nucli supraòptic de l'hipotàlem.

NOTA: El nucli paraventricular i el nucli supraòptic de l'hipotàlem alliberen hormona antidiürètica i oxitocina a la neurohipòfisi.

1581 neurohistologia *n f*

es neurohistología
en neurohistology

NEUROHISTOLOGIA. Branca de la neurociència que estudia les relacions estructurals i funcionals de les cèl·lules que constitueixen el sistema nerviós, bàsicament neurones i cèl·lules de neuròglia.

1582 **neurohormona** *n f*

es neurohormona
en neurohormone

NEUROQUÍMICA. Hormona produïda i alliberada al torrent sanguini per cèl·lules nervioses especialitzades, de manera que pot actuar a distància.

NOTA: Un exemple de neurohormones són la vasopressina i l'oxitocina, secretades per l'hipotàlem.

1583 **neuroimatgeria** *n f*

es neuroimagen;
neuroimageria
en neuroimaging

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Imatgeria que permet obtenir informació de l'estructura i el funcionament del sistema nerviós central.

1584 **neurolemma** *n m*

veg. **neurilemma** *n m*

1585 **neurolàptic** *n m*

veg. **antipsicòtic** *n m*

1586 **neurologia** *n f*

es neurología
en neurology

NEUROLOGIA. Branca de la neurociència que s'ocupa de la patologia del sistema nerviós i muscular.

1587 **neuroma** *n m*

es neuroma
en neuroma

NEUROHISTOLOGIA. Tumor benigne, generalment compost de fibres nervioses, que apareix en els nervis perifèrics.

NOTA: Segons les característiques histològiques i la localització dels neuromes, es distingeix entre neuroma d'amputació, neurilemmoma i ganglioneuroma, entre d'altres.

1588 **neuroma d'amputació** *n m*

es neuroma de amputación
en amputation neuroma

NEUROHISTOLOGIA. Neuroma que es localitza en el monyó d'un nervi perifèric seccionat i està format per brots axonals entortolligats, fibres de col·lagen i fibroblasts en proliferació.

NOTA: El neuroma d'amputació sol ser un obstacle per a la regeneració dels axons i la reinnervació distal.

1589 **neurona** *n f*

es neurona
en neuron

NEUROHISTOLOGIA. Cèl·lula del teixit nerviós formada per un cos cel·lular del qual es ramifiquen diverses dendrites i un axó, i que constitueix la unitat funcional del sistema nerviós.

1590 **neurona artificial** *n f*

sin. compl. **node** *n m*

es neurona artificial; nodo
en artificial neuron; node

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Unitat elemental de càlcul de les xarxes neuronals artificials que consta d'una sèrie de sinapsis amb un pes associat, d'una unitat de procés que suma els senyals d'entrada ponderats pel pes de la sinapsi corresponent i d'una funció d'activació que genera una sortida dependent del sumatori anterior.

1591 **neurona bipolar** *n f*

sin. compl. **cèl·lula bipolar** *n f*

es célula bipolar; neurona bipolar
en bipolar cell; bipolar neuron

NEUROHISTOLOGIA. Neurona que presenta dos processos cel·lulars,

un de dendrític i d'axonal, de gran longitud que tenen l'origen en pols oposats del cos cel·lular.

1592 neurona bipolar de la retina *n f*

sin. compl. **cèl·lula bipolar de la retina** *n f*

es célula bipolar de la retina;
neurona bipolar de la retina
en bipolar cell of the retina;
bipolar neuron of the retina

NEUROHISTOLOGIA. Neurona bipolar de la capa nuclear interna de la retina que connecta els fotoreceptors amb la capa de cèl·lules ganglionars i forma la capa plexiforme externa.

1593 neurona coniocel·lular *n f*

es neurona coniocelular
en koniocellular cell

NEUROHISTOLOGIA. Cèl·lula ganglionar de la retina i del nucli geniculat dels primats que presenta el cos petit i àmplies ramificacions dendrítiques.

1594 neurona de McCulloch-Pitts *n f*

es neurona de McCulloch-Pitts
en McCulloch-Pitts neuron

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Model matemàtic de neurona artificial en el qual la funció d'activació és binària, de manera que la sortida només pot prendre els valors d'1 o de 0 segons si la suma de les entrades ponderades pels pesos supera o no un determinat llindar.

NOTA: La neurona de McCulloch-Pitts és un dels primers models de neurona artificial que es van descriure i es considera que és el perceptró més senzill.

1595 neurona de Purkinje *n f*

sin. compl. **cèl·lula de Purkinje** *n f*

es célula de Purkinje; neurona de Purkinje
en Purkinje cell; Purkinje neuron
NEUROHISTOLOGIA. Neurona inhibidora situada a l'escorça cerebel·losa que presenta un cos de mida gran, dendrites ascendents, espines dendrítiques distribuïdes en un sol pla i un axó descendent que envia projeccions gabaèrgiques cap als nuclis cerebel·losos profunds.

NOTA: Els arbres dendrítics de les neurones de Purkinje es distribueixen a la capa molecular paral·lelament entre ells.

1596 neurona de Renshaw *n f*

veg. **interneurona de Renshaw** *n f*

1597 neurona espacial *n f*

es neurona espacial
en spatial neuron

NEUROHISTOLOGIA. Neurona de l'hipocamp que s'activa seqüencialment amb les seves veïnes quan l'individu se situa en determinades posicions d'un camp obert.

NOTA: L'activitat de les neurones espacials pot estudiar-se situant un animal d'experimentació dins d'un laberint d'aprenentatge.

1598 neurona espiratòria *n f*

es neurona espiratoria; neurona respiratoria E
en E-neuron; expiratory neuron

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Neurona dels centres respiratoris que incrementa la seva freqüència de descàrrega durant la fase espiratòria de la respiració.

- 1599 **neurona ganglionar** *n f*
sin. **cèl·lula ganglionar de la retina** *n f*
- 1600 **neurona ganglionar del nervi espinal** *n f*
es neurona ganglionar del nervio espinal
en spinal nerve ganglion neuron
NEUROHISTOLOGIA. Neurona pseudounipolar localitzada al nervi espinal que està envoltada de cèl·lules satèl·lit.
- 1601 **neurona granular** *n f*
es neurona granular
en granular neuron
NEUROHISTOLOGIA. Neurona multipolar de mida petita que presenta diverses dendrites curtes i un axó curt amb terminació proximal.
- 1602 **neurona inspiratòria** *n f*
es neurona inspiratoria;
neurona respiratoria I
en I-neuron; inspiratory neuron
NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Neurona dels centres respiratoris que incrementa la seva freqüència de descàrrega durant la fase inspiratòria de la respiració.
- 1603 **neurona magnocel·lular de l'hipotàlem** *n f*
es neurona magnocelular del hipotàlamo
en hypothalamic magnocellular neuron
NEUROHISTOLOGIA. Neurona secretora que allibera hormones a l'artèria hipofisiària inferior de la neurohipòfisi.
- 1604 **neurona magnocel·lular de la retina** *n f*
es neurona magnocelular de la retina
en magnocellular neuron of the retina
NEUROHISTOLOGIA. Cèl·lula ganglionar present a la retina i al nucli geniculat lateral del tàlem amb un cos de diàmetre gran, un arbre dendrític extens, un camp receptiu de mida gran i poca resolució espacial, que mostra una resolució temporal elevada i té receptors fàssics per als estímuls lluminosos.
- 1605 **neurona mirall** *n f*
es neurona espejo
en mirror neuron
NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Neurona de l'àrea motora primària que respon a determinats estímuls visuals despolaritzant-se i induint la realització d'un moviment.
NOTA: El sistema de neurones mirall està relacionat amb els processos d'aprenentatge per imitació.
- 1606 **neurona monoaural** *n f*
es neurona monoaural
en monoaural neuron
NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Neurona del sistema auditiu que respon amb una descàrrega de potencials d'acció quan s'estimula únicament una orel·la.
- 1607 **neurona motora** *n f*
veg. **motoneurona** *n f*
- 1608 **neurona motriu** *n f*
veg. **motoneurona** *n f*

1609 neurona multipolar *n f*

es neurona multipolar
en multipolar neuron

NEUROHISTOLOGIA. Neurona de morfologia complexa que té un únic axó i diverses dendrites que s'originen al llarg del perímetre del cos neuronal.

Nota: La neurona multipolar és la predominant en el sistema nerviós dels vertebrats.

1610 neurona parvocel·lular de l'hipotàlem *n f*

es neurona parvocel·lular del hipotàlamo
en hypothalamus parvocellular neuron

NEUROHISTOLOGIA. Neurona neurosecretora que allibera hormones als capil·lars del sistema portal hipofisiari.

1611 neurona parvocel·lular de la retina *n f*

es neurona parvocel·lular de la retina
en parvocellular neuron of the retina

NEUROHISTOLOGIA. Cèl·lula ganglionar present a la retina i al nucli geniculat lateral del tàlem amb un cos de diàmetre petit, un arbre dendrític reduït, un camp receptiu de mida petita i molta resolució espacial, que mostra una resolució temporal baixa i té receptors tòncics per als estímuls lluminosos.

1612 neurona piramidal *n f*

es neurona piramidal
en pyramidal neuron

NEUROHISTOLOGIA. Neurona multipolar de mida gran amb un axó llarg que es projecta cap a àrees distals, un cos de forma piramidal

i abundants projeccions dendrítiques laterals i apicals que formen arbres dendrítics complexos.

1613 neurona propiospinal *n f*

es neurona propioespinal
en propriospinal neuron

NEUROHISTOLOGIA. Neurona els axons de la qual comuniquen els nuclis motors de diferents segments medul·lars.

1614 neurona pseudounipolar *n f*

es neurona pseudounipolar
en pseudounipolar neuron

NEUROHISTOLOGIA. Neurona que presenta una sola prolongació de longitud variable dividida en forma de T amb una branca eferent axònica i una branca aferent dendrítica, i que es troba envoltada de cèl·lules satèl·lit.

Nota: Les neurones pseudounipolars es localitzen preferentment al gangli espinal.

1615 neurona sensorial *n f*

es neurona sensorial
en sensory neuron

NEUROHISTOLOGIA. Neurona que té la funció de detectar estímuls sensorials procedents del medi extern o del medi intern visceral i transmetre'ls cap al sistema nerviós central.

Nota: En el sistema nerviós perifèric, les neurones sensorials es connecten amb receptors especialitzats.

1616 neurona sensorial la *n f*

es neurona sensorial la
en la sensory neuron

NEUROHISTOLOGIA. Neurona sensorial del gangli de l'arrel dorsal de la medul·la espinal que innerva els fusos musculars, estableix si-

napsis a la banya ventral amb una subpoblació de motoneurons α i s'encarrega de vehicular el reflex miotàtic.

1617 neurona sensorial lb *n f*

es neurona sensorial lb
en lb sensory neuron

NEUROHISTOLOGIA. Neurona sensorial del gangli de l'arrel dorsal de la medulla espinal que innerva els òrgans de Golgi, estableix sinapsis a la banya anterior amb una subpoblació d'interneurons inhibidores i s'encarrega de vehicular el reflex miotàtic invers.

1618 neurona unipolar *n f*

es neurona unipolar
en unipolar neuron

NEUROHISTOLOGIA. Neurona de morfologia simple que presenta una única ramificació, de caràcter axònic, de la qual poden derivar diverses branques.

NOTA: 1. La neurona unipolar predomina en el sistema nerviós dels invertebrats. 2. La part receptora de la neurona unipolar pot ser una modificació del cos neuronal, com els cons o els bastons.

1619 neuronal *adj*

es neuronal
en neuronal

NEUROHISTOLOGIA. Relatiu o pertanyent a la neurona.

1620 neurooftalmologia *n f*

es neurooftalmologia;
neurooftalmologia
en neuro-ophthalmology

DISCIPLINES CONNEXES. Branca de l'oftalmologia que es dedica a l'estudi, el diagnòstic i el tractament de les malalties que relacionen el sistema nerviós i el sistema visual.

1621 neurooncologia *n f*

es neurooncologia;
neurooncologia
en neuro-oncology

DISCIPLINES CONNEXES. Branca de la medicina especialitzada en l'estudi, el diagnòstic i el tractament de les neoplàsies del sistema nerviós i de les seves complicacions neurològiques directes o derivades de la teràpia aplicada al pacient.

1622 neuropatia *n f*

es neuropatia
en neuropathy

NEUROLOGIA. Alteració dels axons o de la mielina que constitueixen els nervis perifèrics o els nervis cranials, generalment acompanyada d'afectació de la sensibilitat i la força muscular, d'atròfia del territori corresponent al nervi afectat o de trastorns del sistema nerviós autònom.

NOTA: Es distingeixen diversos tipus de neuropatia segons l'abast de l'afectació. Així, es parla de mononeuropatia, mononeuropatia múltiple o polineuropatia, segons si l'alteració afecta un únic nervi, més d'un nervi o és difusa i bilateral, respectivament.

1623 neuropèptid *n m*

es neuropèptido
en neuropeptide

NEUROQUÍMICA. Pèptid alliberat per una neurona que té efectes sinàptics directes o efectes moduladors indirectes en el sistema nerviós.

NOTA: Un exemple de neuropèptid són els opioïdes endògens.

1624 neuropil *n m*

es neuropilo
en neuropil

NEUROHISTOLOGIA. Xarxa densa formada per les prolongacions de

les neurones i de les cèl·lules de neuròglia i situada entre els cossos de les neurones de la substància grisa del sistema nerviós central.

1625 neuroplasma *n m*

es neuroplasma

en neuroplasm

NEUROHISTOLOGIA. Citoplasma d'una neurona.

1626 neuropròtesi *n f*

es neuropròtesis

en neural prostheses;

neuroprostheses

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Dispositiu electrònic que substitueix o millora la funció de segments danyats del sistema nerviós.

NOTA: Un exemple de neuropròtesi d'ús molt generalitzat són els implants co-clears.

1627 neuropsicologia *n f*

es neuropsicología

en neuropsychology

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Branca de la neurociència que estudia les relacions entre la funció cerebral i el comportament.

NOTA: 1. Històricament, la neuropsicologia s'inicia amb l'estudi de les conseqüències de les lesions cerebrals en les funcions cognitives (atenció, percepció, llenguatge, memòria i funcions executives).

2. En el vessant clínic, la neuropsicologia s'aplica en el diagnòstic i la rehabilitació de les alteracions cognitives i conductuals degudes a lesions o disfuncions cerebrals.

1628 neuroquímica *n f*

es neuroquímica

en neurochemistry

NEUROQUÍMICA. Branca de la neurociència que estudia els sistemes de

transducció de senyal que regulen la transmissió de senyals bioelèctrics entre cèl·lules del sistema nerviós i els mecanismes moleculars que permeten la codificació i el processament de la informació a nivell cel·lular.

NOTA: Fonamentalment, la neuroquímica analitza els neurotransmissors, els receptors i els sistemes de transducció de senyal.

1629 neuroregulina *n f*

sin. compl. neuroregulina *n f*

es neuroregulina; neuroregulina

en neuroregulin

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Proteïna implicada en el desenvolupament neural i muscular mitjançant la proliferació de cèl·lules de Schwann als nervis perifèrics i la síntesi de receptors d'acetilcolina al múscul.

1630 neurosi fòbica *n f*

sin. fòbia *n f*

1631 neurotmesi *n f*

es neurotmesis

en neurotmesis

NEUROHISTOLOGIA. Lesió dels nervis perifèrics caracteritzada per una secció total del tronc del cordó nerviós que afecta l'axó i els seus embolcalls connectius.

NOTA: Per a la recuperació d'una neurotmesi cal aplicar mesures quirúrgiques que canalitzin els axons regeneratius cap a l'extrem distal.

1632 neurotoxicitat *n f*

es neurotoxicidad

en neurotoxicity

NEUROFARMACOLOGIA. Propietat d'algunes substàncies o molècules d'actuar com a neurotoxines.

1633 **neurotoxina** *n f*

es neurotoxina
en neurotoxin

NEUROFARMACOLOGIA. Substància o molècula capaç d'alterar de manera permanent i nociva el funcionament o la integritat estructural del sistema nerviós.

NOTA: 1. Les neurotoxines interaccionen habitualment amb les proteïnes de membrana de les neurones.
2. Segons la procedència es classifiquen en exògenes o endògenes i segons l'origen poden ser inorgàniques o orgàniques. La majoria de metzines i verins produïts per éssers vius són neurotoxines.

1634 **neurotransmissió** *n f*

es neurotransmisión
en neurotransmission

NEUROQUÍMICA. Procés de conversió d'un senyal bioelèctric en un senyal químic dut a terme pels neurotransmissors.

1635 **neurotransmissor** *n m*

es neurotransmisor
en neurotransmitter

NEUROQUÍMICA. Molècula endògena encarregada de convertir el senyal bioelèctric en un senyal químic difusible que és alliberada per una neurona presinàptica a la fenedura sinàptica, on interacciona amb receptors específics de la neurona postsinàptica, la qual estimula o inhibeix.

NOTA: Els neurotransmissors se sintetitzen al soma neuronal o al botó sinàptic i, una vegada alliberats, interaccionen amb el seu receptor. Aquesta interacció en comporta la degradació mitjançant enzims específics o la recaptació mitjançant l'element presinàptic.

1636 **neurotròfic -a** *adj*

es neurotrófico
en neurotrophic

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Dit d'una molècula o una substància que estimula la supervivència, la diferenciació o el creixement d'una estructura neuronal.

1637 **neurotropisme** *n m*

es neurotropismo
en neurotropism

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Tendència de les fibres nervioses en creixement a dirigir els axons o les dendrites cap a cèl·lules i teixits específics.

1638 **neurulació** *n f*

es neurulación
en neurulation

NEUROBIOLOGIA DEL DESENVOLUPAMENT. Procés del desenvolupament embrionari en què es forma el tub neural a partir de la invaginació de la placa neural.

1639 **NGF** *n m*

veg. **factor de creixement neuronal** *n m*

1640 **nicotina** *n f*

es nicotina
en nicotine

NEUROQUÍMICA. Agonista acetilcolinèrgic d'origen alcaloide que s'uneix als receptors nicotínics i actua com a tòxic sobre el sistema nerviós central, principalment sobre el centre respiratori, amb una acció inicial estimulants i una acció posterior depressora.

1641 **nictalopia** *n f*

sin. compl. **ceguesa**
crepuscular *n f*; **ceguesa**
nocturna *n f*

es ceguera crepuscular;
 ceguera nocturna; nyctalopia
 en night blindness; nyctalopia

NEUROLOGIA. Alteració visual caracteritzada per la disminució o l'anul·lació gairebé total de la visió nocturna o amb poca claror, mentre que la visió està preservada en condicions de lluminositat.

NOTA: La nictalopia habitualment està produïda per dèficits de vitamina A, alteracions del sistema nerviós autònom o malalties congènites com la retinosi pigmentària.

1642 **NIRS** *n f*

veg. **espectroscòpia**
d'infraroig proper *n f*

1643 **nistagme** *n m*

es nistagmo
 en nystagmus

NEUROLOGIA. Espasme clònic dels músculs motors del globus ocular que produeix moviments involuntaris alternats, oscil·lants i repetitius en diferents sentits.

NOTA: Existeixen diferents classificacions dels nistagmes: unilateral o bilateral, segons si afecta un ull o els dos ulls; central o perifèric, segons si té origen al sistema nerviós central o al sistema nerviós perifèric; i horitzontal, vertical, rotatori o mixt, segons la direcció del moviment.

1644 **nivell de tolerància al dolor** *n m*

es nivel de tolerancia al dolor
 en pain tolerance level

NEUROLOGIA. Nivell màxim de dolor que un individu pot suportar.

NOTA: El terme nivell de tolerància al dolor no fa referència a la intensitat mesurada, que és un esdeveniment extern, sinó a l'experiència del pacient.

1645 **NMDA** *n m*

veg. **N-metil-D-aspartat** *n m*

1646 **nociceptor** *n m*

sin. **nocireceptor** *n m*

es nociceptor
 en nociceptor; nocireceptor

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Receptor sensorial que respon preferentment a estímuls nocius o que es poden tornar nocius si esdevenen prolongats.

1647 **nocireceptor** *n m*

sin. **nociceptor** *n m*

1648 **node** *n m*

veg. **neurona artificial** *n f*

1649 **nòdul** *n m*

es nódulo
 en nodule

NEUROANATOMIA. Porció final del vermis inferior, que ocupa la posició mitjana del lòbul floculonodular del cerebel.

NOTA: El nòdul forma part de l'arquicerebel, conjuntament amb els dos floculs.

1650 **nòdul de Ranvier** *n m*

es nódulo de Ranvier
 en node of Ranvier

NEUROHISTOLOGIA. Nòdul d'interrupció de la beina de mielina que es repeteix a intervals regulars al llarg d'una fibra mielínica.

NOTA: La propagació d'un estímul nerviós a través de les fibres mielíniques mitjançant la reproducció del potencial d'acció en cada nòdul de Ranvier és la base de la conducció saltatòria.

1651 **noradrenalina** *n f*

sin. compl. **norepinefrina** *n f*

es noradrenalina; norepinefrina
en noradrenaline;
norepinephrine

NEUROQUÍMICA. Catecolamina sintetitzada a partir de la dopamina que és alliberada per neurones del sistema nerviós central, principalment del nucli ceruli i la medul·la espinal, i del sistema nerviós autònom simpàtic.

NOTA: La noradrenalina també pot ser alliberada per la medul·la adrenal al torrent sanguini i actuar com a hormona.

1652 **norepinefrina** *n f*

veg. **noradrenalina** *n f*

1653 **novè parell cranial** *n m*

veg. **nervi glossofaringi** *n m*

1654 **nucleòtid cíclic** *n m*

es nucleótido cíclico
en cyclic nucleotide

NEUROQUÍMICA. Molècula cíclica que actua com a missatger intracel·lular i regula l'activació de proteïnes.

NOTA: Un exemple de nucleòtids cíclics són l'AMPc i el GMPc.

1655 **nucli** *n m*

es núcleo
en nucleus

NEUROANATOMIA. Estructura anatòmica situada dins el sistema nerviós central que agrupa un conjunt de cossos neuronals central que constitueixen estructures funcionals, centres de relleu del processament de la informació o llocs de connectivitat sinàptica.

1656 **nucli accessori del nervi motor ocular comú** *n m*

es núcleo accesorio del nervio motor ocular común
en accessory nucleus of oculomotor nerve

NEUROANATOMIA. Cadascun dels nuclis bilaterals múltiples, constituïts per cúmuls neuronals, situats a prop del nucli del nervi motor ocular comú, amb el qual estan connectats, que actuen en els moviments oculars i els reflexos visuals.

NOTA: Són nuclis accessoris del nervi motor ocular comú el nucli d'Edinger-Westphal, el nucli de la comissura posterior, el nucli de Darkxévitx, el nucli intersticial de Cajal i el nucli rostral intersticial.

1657 **nucli accumbens** *n m*

es núcleo accumbens
en nucleus accumbens

NEUROANATOMIA. Nucli bilateral situat a la zona d'unió entre el cap del nucli caudat i el putamen, que té connexions amb estructures del sistema límbic, intervé en la mediació de la recompensa i la motivació i té relació amb les addiccions.

NOTA: El nucli accumbens forma part dels nuclis basals.

1658 **nucli ambigu** *n m*

es núcleo ambiguo
en ambiguus nucleus

NEUROANATOMIA. Nucli bilateral de forma allargada situat longitudinalment al llarg del bulb raquídi, que origina les fibres eferents motores del nervi glossofaringi, el nervi vague i el nervi accessori.

1659 **nucli anterior del tàlem** *n m*

es núcleo anterior del tálamo
en anterior nucleus of thalamus
 NEUROANATOMIA. Cadascun dels nuclis bilaterals múltiples associatius del tàlem de localització anterior que es relacionen amb les estructures límbiques i reben fibres aferents del tracte mamil·lotalàmic.

NOTA: Les fibres aferents dels nuclis anteriors del tàlem formen la radiació talàmica anterior i es dirigeixen a la circumvolució del cingol i a l'àrea prefrontal.

1660 **nucli arciforme** *n m*

sin. compl. **nucli arquejat** *n m*
es núcleo arqueado
en arcuate nucleus

NEUROANATOMIA. Cadascun dels nuclis bilaterals múltiples situats a la cara ventromedial de la piràmide del bulb raquidi que es consideren una extensió dels nuclis del pont.

1661 **nucli arquejat** *n m*

veg. **nucli arciforme** *n m*

1662 **nucli arquejat de l'hipotàlem** *n m*

sin. compl. **nucli infundibular** *n m*
es núcleo arcuato del hipotálamo; núcleo infundibular
en arcuate nucleus of the hypothalamus; infundibular nucleus

NEUROANATOMIA. Nucli bilateral situat a la regió tuberal de la zona medial de l'hipotàlem que produeix factors d'alliberació i inhibició hormonal que es transmeten a l'adenohipòfisi mitjançant el tracte tuberoinfundibular i el sistema portal hipofisari

1663 **nucli basal** *n m*

sin. compl. **gangli basal** *n m*
es ganglio basal; núcleo basal
en basal ganglion; basal nucleus
 NEUROANATOMIA. Cadascun dels nuclis bilaterals múltiples situats a l'interior dels hemisferis cerebrals, intercalats en un bucle de connexions entre l'escorça cerebral i el tàlem, que intervenen en el control dels comportaments motors i afectius, en les funcions cognitives i en la integració sensorial i motora.

NOTA: Des d'un punt de vista anàtom, els nuclis basals es divideixen en nuclis dorsals, com el nucli caudat, el putamen i el pàl·lid; i en nuclis ventrals, com el nucli accumbens i el pàl·lid ventral. Des d'un punt de vista funcional, també s'hi poden afegir el nucli subtalàmic i la substància negra del mesencèfal.

1664 **nucli basal de Meynert** *n m*

es núcleo basal de Meynert
en basal nucleus of Meynert
 NEUROANATOMIA. Nucli bilateral situat a la part ventral de la substància innominada del diencèfal que està format per neurones colinèrgiques.

NOTA: 1. El nucli basal de Meynert és una de les fonts principals de projeccions neuronals colinèrgiques cap a l'escorça cerebral.

2. En la malaltia d'Alzheimer es produeix una pèrdua de neurones notable en aquest nucli basal.

1665 **nucli caudat** *n m*

es núcleo caudado
en caudate nucleus

NEUROANATOMIA. Nucli bilateral subcortical en forma de mitja lluna que té la porció anterior situada en una posició adjacent a la banya ventral del ventricle lateral, el cos al llarg del sòl del ventricle

lateral i la cua al lòbul temporal, i que segueix la banya inferior del ventricle lateral.

NOTA: El nucli caudat forma part dels nuclis basals i, juntament amb el putamen, configura l'estriat.

1666 nucli central medial del tàlem *n m*

es núcleo central medial del tálamo

en central medial nucleus of thalamus

NEUROANATOMIA. Nucli talàmic bilateral intralaminar que forma part del sistema d'activació de l'escorça cerebral.

1667 nucli ceruli *n m*

sin. compl. **locus ceruli** *n m*; **locus cineri** *n m*

es locus ceruleus; locus cinereus; núcleo cerúleo
en caerulean nucleus; locus ceruleus; locus cinereus

NEUROANATOMIA. Nucli bilateral situat a la porció mitjana de la protuberància, a la regió lateral del sòl del quart ventricle.

NOTA: Les neurones del nucli ceruli estan molt ramificades i proporcionen innervació adrenèrgica, mitjançant noradrenalina, a la major part de les regions del sistema nerviós central.

1668 nucli coclear *n m*

es núcleo coclear
en cochlear nuclei

NEUROANATOMIA. Cadascun dels nuclis bilaterals múltiples que ocupen una posició lateroposterior del tronc de l'encèfal en el sòl del quart ventricle, al costat del peduncle cerebel·lós inferior, i reben les fibres del nervi coclear.

NOTA: Hi ha dos nuclis coclears: el nucli coclear dorsal i el nucli coclear ventral, a

partir dels quals es forma la via auditiva ascendent.

1669 nucli comissural posterior *n m*

veg. **nucli de la comissura posterior** *n m*

1670 nucli cuneat *n m*

veg. **nucli cuneïforme** *n m*

1671 nucli cuneïforme *n m*

sin. compl. **nucli cuneat** *n m*; **nucli de Burdach** *n m*

es núcleo cuneiforme; núcleo de Burdach

en Burdach nucleus; cuneate nucleus

NEUROANATOMIA. Nucli bilateral que actua com a centre de relleu del fascicle cuneïforme.

1672 nucli d'Edinger-Westphal *n m*

es núcleo de Edinger-Westphal
en Edinger-Westphal nucleus

NEUROANATOMIA. Nucli bilateral de cèl·lules petites situat medialment al nucli del nervi motor ocular comú, a la porció superior del mesencèfal, que actua en el circuit reflex de resposta pupil·lar a la llum.

NOTA: El nucli d'Edinger-Westphal és un dels nuclis accessoris del nervi motor ocular comú i forma part dels nuclis de la columna cel·lular parasimpàtica.

1673 nucli de Burdach *n m*

veg. **nucli cuneïforme** *n m*

1674 **nucli de Clarke** *n m*

sin. **nucli toràcic posterior** *n m*

sin. compl. **columna de Clarke** *n f*

es columna de Clarke; núcleo de Clarke; núcleo torácico posterior

en Clarke column; Clarke nucleus; posterior thoracic nucleus

NEUROANATOMIA. Regió de substància grisa bilateral de la banya dorsal que se situa a la vuitena làmina medul·lar, des del segon nervi lumbar fins al vuitè nervi cervical.

NOTA: Les neurones del nucli de Clarke originen les fibres ascendents del tracte espinocerebel·lós dorsal.

1675 **nucli de Darkxévitx** *n m*

es núcleo de Darkshevich

en Darkshevich's nucleus; nucleus of Darkschewitsch

NEUROANATOMIA. Nucli bilateral oculomotor accessori relacionat amb el control dels moviments oculars que se situa al marge ventrolateral de la substància grisa periaqueductal del mesencèfal, rep fibres del fascicle longitudinal medial i del tubercle quadrigeminat superior i envia fibres nervioses eferents cap a la comissura posterior.

1676 **nucli de Deiters** *n m*

veg. **nucli vestibular lateral** *n m*

1677 **nucli de Goll** *n m*

veg. **nucli gràcil** *n m*

1678 **nucli de la banda diagonal de Broca** *n m*

es núcleo de la banda diagonal de Broca

en nucleus of diagonal band

NEUROANATOMIA. Nucli bilateral de cèl·lules nervioses associades a la banda diagonal de Broca que constitueix un dels nuclis de l'àrea septal.

1679 **nucli de la columna cel·lular eferent somàtica** *n m*

es núcleo de la columna celular eferente somàtica

en somatic efferent nucleus

NEUROANATOMIA. Cadascun dels nuclis bilaterals múltiples situats a prop de la línia mitjana del tegment del tronc de l'encèfal que innerven els músculs esquelètics derivats dels miòtoms occipitals i del mesènquima de l'òrbita.

NOTA: Són nuclis de la columna cel·lular eferent somàtica, de posició rostral a caudal, el nucli del nervi motor ocular comú, el nucli del nervi troclear, el nucli del nervi motor ocular extern i el nucli del nervi hipogloss.

1680 **nucli de la columna cel·lular motora braquial** *n m*

es núcleo de la columna celular motora braquial

en brachiomotor nucleus

NEUROANATOMIA. Cadascun dels nuclis bilaterals múltiples situats per davant de la columna cel·lular eferent somàtica, al llarg del tegment del tronc de l'encèfal, que innerven els músculs esquelètics derivats dels arcs faringis.

NOTA: Són nuclis de la columna cel·lular motora braquial, de posició rostral a caudal, el nucli motor del nervi trigemin,

el nucli motor del nervi facial i el nucli ambigu.

1681 nucli de la columna cel·lular parasimpàtica *n m*

es núcleo de la columna celular parasimpática
 en preganglionic
 parasymphathetic nucleus

NEUROANATOMIA. Cadascun dels nuclis bilaterals múltiples de neurones preganglionars parasimpàtiques situats en posició lateral respecte del solc limitant, que projecten els axons cap al nervi motor ocular comú, el nervi glossofaríngi, el nervi facial i el nervi vague.

NOTA: Són nuclis de la columna cel·lular parasimpàtica els nuclis accessoris del nervi motor ocular, els nuclis salivals superior i inferior, i el nucli dorsal del nervi vague.

1682 nucli de la comissura posterior *n m*

sin. compl. **nucli comissural posterior** *n m*

es núcleo comisural posterior;
 núcleo de la comisura posterior
 en nucleus of posterior commissure

NEUROANATOMIA. Nucli bilateral de mida petita que se situa per sobre i per fora de la part anterior del nucli del nervi motor ocular comú.

NOTA: El nucli de la comissura posterior és un dels nuclis accessoris del nervi motor ocular comú.

1683 nucli de la protuberància *n m*

veg. **nucli del pont** *n m*

1684 nucli de la rafe *n m*

es núcleo de la rafe
 en raphe nucleus

NEUROANATOMIA. Cadascun dels nuclis bilaterals múltiples situats a la línia mediana del tronc de l'encèfal que contenen neurones serotoninèrgiques, els axons de les quals es distribueixen àmpliament per tots els nivells del sistema nerviós central, presenten una acció moduladora i intervenen en les fases del son.

NOTA: Els nuclis de la rafe principals són el nucli dorsal de la rafe, el nucli protuberancial de la rafe, el nucli magne de la rafe, el nucli pàl·lid de la rafe i el nucli fosc de la rafe.

1685 nucli de Roller *n m*

veg. **nucli subhipoglòs** *n m*

1686 nucli de Staderini *n m*

veg. **nucli intercalar** *n m*

1687 nucli del cerebel *n m*

es núcleo de la cerebello
 en cerebellar nucleus

NEUROANATOMIA. Cadascun dels nuclis bilaterals múltiples que ocupen la substància blanca central cerebel·losa.

NOTA: Són nuclis del cerebel el nucli fastigi, el nucli globós, el nucli emboliforme i el nucli dentat.

1688 nucli del fascicle solitari *n m*

veg. **nucli solitari** *n m*

1689 nucli del nervi abducent *n m*

veg. **nucli del nervi motor ocular extern** *n m*

1690 **nucli del nervi accessori** *n m*

es núcleo del nervio accesorio
 en accessory nerve nucleus

NEUROANATOMIA. Nucli bilateral allargat situat entre el bulb raquidi i la porció cervical de la medulla espinal, els axons del qual formen l'arrel espinal del nervi accessori.

Nota: Les fibres que s'originen en el nucli del nervi accessori són fibres motores somàtiques que innerven els músculs esternocleidomastoïdal i part del múscul trapezi.

1691 **nucli del nervi hipoglòs** *n m*

es núcleo del nervio hipogloso
 en nucleus of hypoglossal nerve

NEUROANATOMIA. Nucli bilateral allargat situat al bulb raquidi, immediatament per sota del sòl del quart ventricle, a prop de la línia mediana, que es divideix en grups cel·lulars.

Nota: Els grups cel·lulars en què es divideix el nucli del nervi hipoglòs corresponen als músculs intrínsecs de la llengua i a la majoria dels extrínsecs.

1692 **nucli del nervi motor ocular comú** *n m*

sin. compl. **nucli del nervi oculomotor** *n m*

es núcleo del nervio motor ocular común; núcleo del nervio oculomotor
 en nucleus of oculomotor nerve

NEUROANATOMIA. Nucli bilateral columnar situat a la base de la substància grisa central del mesencèfal, a nivell del tubercle quadrigeminat superior, els axons del qual formen el nervi motor ocular comú, que emergeix per la fossa interpeduncular i innerva el múscul elevador de la parpella superior, el múscul recte superior, el múscul

recte intern, el múscul oblic inferior i el múscul recte inferior.

1693 **nucli del nervi motor ocular extern** *n m*

sin. compl. **nucli del nervi abducent** *n m*

es núcleo del nervio abducens; núcleo del nervio ocular externo
 en nucleus of abducens nerve

NEUROANATOMIA. Nucli bilateral compost per un conjunt de neurones situades a la porció caudal de la protuberància, per sota del sòl del quart ventricle, en situació paramedial, les fibres del qual innerven el múscul recte lateral de l'ull.

1694 **nucli del nervi oculomotor** *n m*

veg. **nucli del nervi motor ocular comú** *n m*

1695 **nucli del nervi patètic** *n m*

veg. **nucli del nervi troclear** *n m*

1696 **nucli del nervi troclear** *n m*

sin. compl. **nucli del nervi patètic** *n m*

es núcleo del nervio patético; núcleo del nervio troclear
 en nucleus of trochlear nerve

NEUROANATOMIA. Nucli bilateral situat a la part ventral de la substància grisa central del mesencèfal, a nivell dels tubercles quadrigeminats inferiors, els axons del qual es projecten dorsalment, creuen la línia mediana i arriben al múscul oblic superior de l'ull.

1697 **nucli del nervi vestibular** *n m*
veg. **nucli vestibular** *n m*

1698 **nucli del pont** *n m*
sin. compl. **nucli de la protuberància** *n m*; **nucli pòntic** *n m*

es núcleo de la protuberancia;
núcleo del puente; núcleo pontino
en pontine nucleus

NEUROANATOMIA. Cadascun dels nuclis bilaterals múltiples situats a la base de la protuberància i compostos per cèl·lules de mides diferents, els axons de les quals es decussen i es projecten transversalment cap al peduncle cerebel·lós mitjà i des d'aquí als hemisferis cerebel·losos contralaterals.

NOTA: Els nuclis del pont reben fibres corticoprotuberancials ipsolaterals.

1699 **nucli del sostre** *n m*
veg. **nucli fastigi** *n m*

1700 **nucli dentat** *n m*
sin. compl. **nucli lateral del cerebel** *n m*

es núcleo dentado; núcleo lateral del cerebelo
en dentate nucleus; nucleus lateralis cerebelli

NEUROANATOMIA. Nucli bilateral del cerebel constituït per una làmina plegada regularment que forma part del mòdul funcional pontocerebel·lós, relacionat amb la coordinació dels moviments.

NOTA: El nucli dentat és el nucli cerebel·lós de dimensions més grans. Les fibres eferents abandonen el cerebel pel peduncle cerebel·lós superior i la major part es projecten al tàlem i a l'escorça cerebral contralaterals, tot i que també es poden projectar al nucli roig.

1701 **nucli dorsal del nervi vague** *n m*
sin. compl. **nucli posterior del nervi vague** *n m*

es núcleo dorsal del nervio vago; núcleo posterior del nervio vago
en dorsal nucleus of vagus nerve; posterior nucleus of vagus nerve

NEUROANATOMIA. Nucli bilateral compost per un conjunt de neurones situades al bulb raquidi, al sòl del quart ventricle i lateralment al nucli del nervi hipoglòs, les quals originen les fibres parasimpàtiques preganglionars que condueixen impulsos viscerals eferents a les vísceres del tòrax i de l'abdomen.

1702 **nucli dorsomedial de l'hipotàlem** *n m*

es núcleo dorsomedial del hipotálamo
en dorsomedial nucleus of hypothalamus

NEUROANATOMIA. Nucli bilateral situat a la regió tuberal de la zona mitjana de l'hipotàlem, superiorment al nucli ventromedial, que està relacionat amb el control del comportament afectiu.

1703 **nucli dorsomedial del tàlem** *n m*
sin. compl. **nucli medial dorsal del tàlem** *n m*

es núcleo dorsomedial del tálamo; núcleo medial dorsal del tálamo
en dorsomedial nucleus of thalamus; medial dorsal nucleus of thalamus

NEUROANATOMIA. Nucli bilateral talàmic situat a la cara medial que actua en la integració de diverses

modalitats sensibles i també en el control del to emocional.

NOTA: El nucli dorsomedial del tàlem presenta un gran nombre de connexions recíproques amb l'escorça prefrontal.

1704 **nucli emboliforme** *n m*

sin. compl. **nucli interposat anterior** *n m*

es núcleo emboliforme; núcleo interpósito anterior
en anterior interpositus nucleus; emboliform nucleus

NEUROANATOMIA. Nucli bilateral del cerebel que rep axons de l'escorça cerebel·losa i projecta fibres eferents cap al nucli roig i el tàlem.

NOTA: El nucli emboliforme forma part dels nuclis interposats.

1705 **nucli fastigi** *n m*

sin. compl. **nucli del sostre** *n m*; **nucli medial del cerebel** *n m*

es núcleo del fastigio; núcleo del techo; núcleo medial del cerebelo
en fastigial nucleus; medial cerebellar nucleus; roof nucleus

NEUROANATOMIA. Nucli bilateral del cerebel situat en una posició central profunda, les neurones del qual constitueixen part de la via eferent cerebel·lovestibular i que actua en el control de l'equilibri i de la postura.

1706 **nucli geniculat lateral del tàlem** *n m*

es núcleo geniculado lateral del tálamo
en lateral geniculate nucleus of the thalamus

NEUROANATOMIA. Nucli bilateral situat al cos geniculat lateral, de

gran importància per a la via visual, que actua com a centre de relleu entre la retina i l'àrea visual primària.

NOTA: 1. El nucli geniculat lateral del tàlem és fonamental per a la via visual. Rep per separat fibres aferents de les vies magnocel·lular (moviment i forma) i parvocel·lular (visió del color).
2. El nucli geniculat lateral del tàlem processa de manera diferenciada les imatges de les hemiretines temporal ipsolateral i nasal contralateral que arriben dels dos ulls.

1707 **nucli geniculat medial del tàlem** *n m*

es núcleo geniculado medial del tálamo
en medial geniculate nucleus of the thalamus

NEUROANATOMIA. Nucli bilateral situat al cos geniculat medial que actua com a centre de relleu de la via auditiva.

NOTA: 1. El nucli geniculat medial del tàlem està organitzat tonotòpicament i presenta tres divisions: ventral, dorsal i medial.
2. Les neurones del nucli geniculat medial del tàlem es projecten cap a les àrees corticals de l'audició.

1708 **nucli globós** *n m*

sin. compl. **nucli interposat posterior** *n m*

es núcleo globoso; núcleo interpósito posterior
en globose nucleus; posterior interpositus nucleus

NEUROANATOMIA. Nucli bilateral del cerebel que rep axons de l'escorça cerebel·losa, envia fibres eferents cap al nucli roig i el tàlem, forma part dels nuclis interposats i del mòdul funcional espinocerebel·lós, i actua en la coordinació de les

respostes motores en relació amb el manteniment de la postura.

1709 **nucli gràcil** *n m*

sin. compl. **nucli de Goll** *n m*

es núcleo de Goll; núcleo grácil
en Goll's nucleus; gracilis nucleus

NEUROANATOMIA. Nucli bilateral que actua com a centre de relleu del fascicle gràcil.

1710 **nucli habenular** *n m*

sin. compl. **habènula** *n f*

es habénula; núcleo habenular
en habenular nucleus

NEUROANATOMIA. Cadascun dels nuclis bilaterals múltiples situats a l'epitàlem, en posició dorsomedial amb relació al tàlem i immediatament per davant de l'epífisi cerebral.

NOTA: 1. Els nuclis habenulars reben connexions dels nuclis septals mitjançant l'estria medul·lar talàmica i envien connexions als nuclis del tronc de l'encèfal.

2. Els nuclis habenulars estan relacionats amb el sistema límbic.

1711 **nucli infundibular** *n m*

veg. **nucli arquejat de l'hipotàlem** *n m*

1712 **nucli intercalar** *n m*

sin. compl. **nucli de Staderini** *n m*

es núcleo de Staderini; núcleo intercalado
en nucleus intercalatus; Staderini's nucleus

NEUROANATOMIA. Nucli bilateral situat entre el nucli dorsal del nervi vague i el nucli del nervi hipoglòs

que està relacionat amb la motilitat ocular.

NOTA: El nucli intercalar és un dels elements de la formació reticular.

1713 **nucli interpeduncular** *n m*

es núcleo interpeduncular
en interpeduncular nucleus

NEUROANATOMIA. Nucli mesencefàlic bilateral situat a la base del tegment, entre els peduncles cerebrals, que es relaciona amb les estructures del sistema límbic i rep fibres aferents del nucli habenular.

1714 **nucli interposat** *n m*

es núcleo interposito
en interpositus nucleus

NEUROANATOMIA. Cadascun dels nuclis bilaterals múltiples del cerebel situats entre el nucli fastigi i el nucli dentat que comprenen el nucli globós i el nucli emboliforme.

1715 **nucli interposat anterior** *n m*

veg. **nucli emboliforme** *n m*

1716 **nucli interposat posterior** *n m*

veg. **nucli globós** *n m*

1717 **nucli intersticial de Cajal** *n m*

es núcleo intersticial de Cajal
en interstitial nucleus of Cajal

NEUROANATOMIA. Nucli bilateral compost per un conjunt de neurones situades al mesencèfal, en posició rostral respecte del nucli d'Edinger-Westphal i properes al fascicle longitudinal medial, que té relació amb la integració de la mirada vertical i la coordinació entre moviments oculars i cefàlics.

1718 **nucli intralaminar del tàlem** *n m*

es núcleo intralaminar del tálamo
 en intralaminar nucleus of thalamus

NEUROANATOMIA. Cadascun dels nuclis bilaterals múltiples situats a l'interior de la làmina medul·lar interna del tàlem que reben fibres aferents de la formació reticular del tronc de l'encèfal, projecten les neurones cap a l'escorça cerebral i l'estriat, i intervien en la regulació del nivell de consciència.

NOTA: 1. Els nuclis intralamins es consideren una continuació de la formació reticular del tronc de l'encèfal.

2. Els principals nuclis intralamins són el nucli centromedià i el nucli parafascicular.

1719 **nucli lateral del cerebel** *n m*
 veg. **nucli dentat** *n m*

1720 **nucli mamil·lar de l'hipotàlem** *n m*

es núcleo mamilar del hipotálamo
 en mammillary nucleus of hypothalamus

NEUROANATOMIA. Nucli bilateral situat a l'interior dels tubercles mamil·lars de l'hipotàlem que intervé en els mecanismes de consolidació de la memòria.

NOTA: 1. Les connexions del nucli mamil·lar de l'hipotàlem formen part del circuit de Papez.

2. La lesió del nucli mamil·lar de l'hipotàlem produeix una amnèsia anterògrada, com és el cas, per exemple, de la síndrome de Korsakov.

1721 **nucli masticatori** *n m*
 veg. **nucli motor del nervi trigemin** *n m*

1722 **nucli medial del cerebel** *n m*
 veg. **nucli fastigi** *n m*

1723 **nucli medial dorsal del tàlem** *n m*

veg. **nucli dorsomedial del tàlem** *n m*

1724 **nucli motor del nervi facial** *n m*

es núcleo motor del nervio facial
 en motor nucleus of facial nerve
 NEUROANATOMIA. Nucli bilateral de la porció anterolateral del tegment de la protuberància.

NOTA: El nucli motor del nervi facial es divideix en les parts dorsal, lateral, intermèdia i medial. Les neurones que controlen la musculatura de la meitat superior de la cara estan situades a la porció dorsal, mentre que les neurones que controlen la musculatura de la meitat inferior de la cara estan situades a la porció lateral.

1725 **nucli motor del nervi trigemin** *n m*

sin. compl. **nucli masticatori** *n m*

es núcleo masticatorio; núcleo motor del nervio trigémino
 en masticatory nucleus; motor nucleus of trigeminal nerve

NEUROANATOMIA. Nucli bilateral de la porció rostral de la protuberància que origina l'arrel motora del nervi trigemin.

1726 **nucli olivari inferior** *n m*

sin. compl. **complex olivari inferior** *n m*

es complejo olivar inferior;
núcleo olivar inferior

en inferior olivary complex;
inferior olivary nucleus

NEUROANATOMIA. Cadascun dels nuclis bilaterals múltiples de substància grisa que es localitzen en l'oliva bulbar, a la zona anterolateral del bulb, que actua com a centre de relleu entre l'escorça cerebral, les estructures subcorticals, la medulla espinal i el cerebel.

NOTA: Els nuclis olivaris inferiors se subdivideixen en el nucli olivari principal i els nuclis olivaris accessoris.

1727 **nucli paraventricular de l'hipotàlem** *n m*

es núcleo paraventricular del hipotàlem

en paraventricular nucleus of hypothalamus

NEUROANATOMIA. Nucli bilateral situat a la regió quiasmàtica de l'hipotàlem, en posició dorsal, que allibera oxitocina i hormona anti-diurètica a través de projeccions hipotalàmiques neurohipofisiàries.

1728 **nucli perihipoglòs** *n m*

es núcleo perihipogloso
en perihypoglossal nucleus

NEUROANATOMIA. Cadascun dels nuclis bilaterals múltiples situats a la substància grisa que envolten el nucli del nervi hipoglòs i intervenen en el control dels músculs extrínsecs del globus ocular.

NOTA: 1. Són nuclis perihipoglossos el nucli intercalat, el nucli preposat i el nucli subhipoglòs.

2. Els nuclis perihipoglossos constitueixen una part de la formació reticular.

1729 **nucli pòntic** *n m*

veg. **nucli del pont** *n m*

1730 **nucli posterior de l'hipotàlem** *n m*

es núcleo posterior del hipotàlem

en posterior nucleus of hypothalamus

NEUROANATOMIA. Nucli bilateral situat a la regió mamil·lar o posterior de la zona mitjana de l'hipotàlem que actua en el control de les funcions cardiovasculars, en els mecanismes de modulació dels nociceptors i de la resposta afectiva.

1731 **nucli posterior del nervi vague** *n m*

veg. **nucli dorsal del nervi vague** *n m*

1732 **nucli preòptic** *n m*

es núcleo preóptico
en preoptic nucleus

NEUROANATOMIA. Cadascun dels nuclis bilaterals múltiples hipotalàmics que se situen a l'àrea pre-òptica.

NOTA: Els nuclis preòptics són el nucli preòptic medial i el nucli preòptic lateral.

1733 **nucli preposat** *n m*

es núcleo preposición
en prepositus nucleus

NEUROANATOMIA. Nucli bilateral perihipoglòs situat al sòl del quart ventricle, immediatament per sobre del nucli hipoglòs.

1734 **nucli pulvinar del tàlem** *n m*

es núcleo pulvinar del tálamo
 en pulvinar nucleus of the thalamus

NEUROANATOMIA. Nucli bilateral situat a la porció més posterior del tàlem que presenta extenses connexions amb les àrees associatives dels lòbuls parietal, temporal i occipital.

1735 **nucli reticular del tàlem** *n m*

es núcleo reticular del tálamo
 en reticular nucleus of thalamus

NEUROANATOMIA. Nucli bilateral situat a les parts lateral, ventral i dorsal del tàlem, que actua en la modulació i en la filtració d'impulsos des del tàlem fins a l'escorça.

NOTA: El nucli reticular del tàlem és travessat per fibres talamocorticals, corticotàlmiques, talamoestriades i pal·lidotalàmiques.

1736 **nucli roig** *n m*

sin. compl. **nucli vermell** *n m*

es núcleo rojo
 en red nucleus

NEUROANATOMIA. Nucli bilateral de color rosat i de forma arrodonida situat als dos terços superiors del mesencèfal, en contacte amb el subtàlem, que rep connexions del cerebel contralateral a través dels peduncles cerebel·losos superiors i que envia fibres aferents a l'oliva bulbar, a la formació reticular i a la medul·la espinal mitjançant el tracte rubrospinal.

NOTA: El nucli roig està organitzat en una porció magnocel·lular i una porció parvocel·lular.

1737 **nucli rostral intersticial** *n m*

sin. compl. **nucli rostral intersticial del fascicle longitudinal medial** *n m*

es núcleo rostral intersticial;
 núcleo rostral intersticial del fascículo longitudinal medial
 en rostral interstitial nucleus;
 rostral interstitial nucleus of the medial longitudinal fasciculus

NEUROANATOMIA. Cadascun dels nuclis bilaterals múltiples situats al mesencèfal, en posició dorso-medial respecte del nucli roig, que actuen en la integració de la mirada vertical.

NOTA: El nucli rostral intersticial forma part del conjunt de nuclis accessoris del nervi motor ocular comú.

1738 **nucli rostral intersticial del fascicle longitudinal medial** *n m*

veg. **nucli rostral intersticial** *n m*

1739 **nucli salival inferior** *n m*

es núcleo salival inferior
 en inferior salivary nucleus

NEUROANATOMIA. Nucli bilateral situat a la superfície dorsal del bulb raquidi que proporciona fibres parasimpàtiques al nervi glossofaríngi perquè innervi la glàndula paròtidea.

NOTA: El nucli salival inferior és un dels nuclis de la columna cel·lular parasimpàtica.

1740 **nucli salival superior** *n m*

es núcleo salival superior
 en superior salivary nucleus

NEUROANATOMIA. Nucli bilateral situat a la superfície dorsal de la zona d'unió entre el bulb raquidi i

la protuberància que proporciona fibres al nervi intermediari de Wrisberg perquè innervi les glàndules salivals sublingual i submandibular, i la glàndula lacrimal.

NOTA: El nucli salival superior és un dels nuclis de la columna cel·lular parasimpàtica.

1741 **nucli sensitiu del nervi trigemin** *n m*

es núcleo sensitivo del nervio trigémino

en sensory nucleus of trigeminal nerve

NEUROANATOMIA. Cadascun dels nuclis bilaterals múltiples que s'estenen al llarg del tronc de l'encèfal i la porció superior de la medulla espinal cervical i recullen les fibres aferents sensorials del cap i la cara a través del nervi oftàlmic, del nervi maxil·lar i del nervi mandibular.

NOTA: Els nuclis sensitius del nervi trigemin estan formats per tres parts: el nucli principal, situat a la protuberància; el nucli mesencefàlic, situat lateralment a la substància grisa central, i el nucli espinal, situat a la porció lateral del bulb raquidi.

1742 **nucli sensorial troncoencefàlic** *n m*

es núcleo sensorial troncoencefálico

en brainstem sensory nucleus

NEUROANATOMIA. Cadascun dels nuclis bilaterals múltiples intercalars que deriven de la matriu endimèria situada per fora del solc i hi limiten en posició lateral posterior.

NOTA: Són nuclis sensorials troncoencefàlics, de posició cefàlica a caudal, el nucli sensitiu del nervi trigemin, el nucli vestibular, el nucli coclear i el nucli solitari.

1743 **nucli septal** *n m*

es núcleo septal
en septal nucleus

NEUROANATOMIA. Cadascun dels nuclis bilaterals múltiples situats per sota de la porció anterior del cos callós i medialment al nucli accumbens que rep principalment fibres aferents colinèrgiques i està relacionat amb el comportament de la recompensa.

NOTA: El conjunt de nuclis septals constitueix l'àrea septal.

1744 **nucli solitari** *n m*

sin. compl. **nucli del fascicle solitari** *n m*

es núcleo del fascículo solitario; núcleo solitario

en nucleus of solitary tract; solitary nucleus

NEUROANATOMIA. Nucli bilateral columnar situat a la porció dorsomedial del bulb raquidi que rep aferents sensitius viscerals generals i especials procedents dels nervis cranials facial, glossofaringi i vagus.

NOTA: El nucli solitari forma part del nucli sensorial troncoencefàlic. Se subdivideix en una zona anterior, relacionada amb la sensibilitat gustativa, i una zona posterior, relacionada amb la sensació visceral general i la funció cardiorespiratòria.

1745 **nucli subceruli** *n m*

es núcleo subcerúleo
en subcoeruleus nucleus

NEUROANATOMIA. Nucli bilateral bulbar de forma arrodonida i de mida petita constituït per neurones noradrenèrgiques.

NOTA: El nucli subceruli forma part del complex del nucli ceruli, del qual ocupa la part més ventral.

1746 **nucli subhipoglòs** *n m*

sin. compl. **nucli de Roller** *n m*

es núcleo de Roller; núcleo subhipoglòs

en Roller's nucleus; subhypoglossal nucleus

NEUROANATOMIA. Nucli bilateral perihipoglòs situat immediatament per davant del nucli del nervi hipoglòs.

1747 **nucli subtalàmic** *n m*

sin. compl. **cos de Luys** *n m*

es cuerpo de Luys; núcleo subtalàmic

en Luys' body; subthalamic nucleus

NEUROANATOMIA. Nucli bilateral de forma lenticular biconvexa situat al subtàlem que forma part dels circuits moduladors de l'activitat motora relacionats amb els nuclis basals i té un paper regulador dels nuclis basals dorsals, especialment del pàl·lid.

NOTA: Les lesions del nucli subtalàmic produeixen alteracions del control del moviment, com els hemibal·lismes contralaterals.

1748 **nucli supramamil·lar** *n m*

es núcleo supramamilar
en supramamillary nucleus

NEUROANATOMIA. Nucli bilateral situat a la regió hipotalàmica posterior que té connexions importants amb l'hipocamp i l'àrea septal i actua en el suport i la consolidació dels processos de la memòria.

1749 **nucli supraòptic de l'hipotàlem** *n m*

es núcleo supraóptico del hipotàlem

en supraoptic nucleus of hypothalamus

NEUROANATOMIA. Nucli bilateral format per una estructura magnocel·lular de la regió quiasmàtica de l'hipotàlem i situat per sobre del marge lateral de la cinta òptica, que produeix i allibera oxitocina i hormona antidiürètica a la neurohipòfisi a través del tracte hipotalamohipofisiari.

1750 **nucli supraquiasmàtic** *n m*

es núcleo supraquiasmático

en suprachiasmatic nucleus

NEUROANATOMIA. Nucli bilateral de la regió quiasmàtica de la zona medial de l'hipotàlem que recobreix el quiasma òptic, que participa en la regulació del cicle son/vigília, en la temperatura corporal i en el ritme circadiari, i que rep aferències de les cèl·lules ganglionars de la retina.

1751 **nucli talàmic** *n m*

es núcleo del tálamo

en thalamic nucleus

NEUROANATOMIA. Cadascun dels nuclis laterals múltiples amb funcions i connexions diferenciades en què es pot dividir el tàlem.

1752 **nucli toràcic posterior** *n m*

sin. **nucli de Clarke** *n m*

1753 **nucli ventral anterior del tàlem** *n m*

es núcleo ventral anterior del tálamo

en ventral anterior nucleus of thalamus

NEUROANATOMIA. Nucli bilateral talàmic que rep fibres aferents dels nuclis basals i del cerebel, i que projecta fibres eferents a les àrees premotora i motora suplementària i al camp ocular frontal de l'escorça cerebral.

NOTA: El nucli ventral anterior del tàlem, conjuntament amb el nucli ventral lateral, constitueix el tàlem motor.

1754 **nucli ventral lateral del tàlem** *n m*

es núcleo ventral lateral del tálamo

en ventral lateral nucleus of thalamus

NEUROANATOMIA. Nucli bilateral talàmic que rep fibres aferents dels nuclis basals i del cerebel, i que projecta fibres eferents a l'àrea motora primària de l'escorça cerebral.

NOTA: El nucli ventral lateral del tàlem, conjuntament amb el nucli ventral anterior, constitueix el tàlem motor.

1755 **nucli ventral posterior del tàlem** *n m*

es núcleo ventral posterior del tálamo

en ventral posterior nucleus of thalamus

NEUROANATOMIA. Nucli bilateral talàmic que rep fibres aferents dels tractes ascendents que porten informació somatosensitiva de la meitat contralateral del cos i del cap, i que projecta fibres eferents a les àrees somatosensitives de l'escorça.

NOTA: Els nuclis ventrals posteriors del tàlem es divideixen en dues porcions ben diferenciades: el nucli ventral posterolateral, que rep informació procedent del lemnisc mediat i del tracte espinotalàmic, i el nucli ventral posteromedial, que rep informació del lemnisc trigemin i de les vies gustatives.

1756 **nucli ventromedial de l'hipotàlem** *n m*

es núcleo ventromedial del hipotálamo

en ventromedial nucleus of hypothalamus

NEUROANATOMIA. Nucli bilateral de forma ovoide constituït per neurones de diàmetre petit situat a la regió tuberal de la zona mitjana de l'hipotàlem, que està relacionat amb la sacietat, el sistema nerviós autònom i el comportament emocional.

NOTA: La lesió bilateral del nucli ventromedial de l'hipotàlem desencadena un increment de la ingesta, l'obesitat i el desenvolupament de comportaments agressius.

1757 **nucli vermell** *n m*

veg. **nucli roig** *n m*

1758 **nucli vestibular** *n m*

sin. compl. **nucli del nervi vestibular** *n m*

es núcleo del nervio vestibular; núcleo vestibular

en vestibular nucleus

NEUROANATOMIA. Cadascun dels nuclis bilaterals múltiples situats al sòl del quart ventricle que reben fibres aferents dels conductes semicirculars i de les màcules del sàcul i de l'utricle, projecten axons al cerebel, a la medul·la espinal, al tàlem, a l'escorça cerebral i, per mitjà del fascicle longitudinal medial, als nuclis dels nervis cranials III,

IV i VI, i intervenen en la regulació de la postura i de l'equilibri.

NOTA: Els nuclis vestibulars són el nucli medial, el nucli superior, el nucli vestibular inferior i el nucli vestibular lateral.

1759 **nucli vestibular lateral** *n m*

sin. compl. **nucli de Deiters** *n m*

es núcleo de Deiters; núcleo vestibular lateral

en Deiter's nucleus; lateral vestibular nucleus

NEUROANATOMIA. Nucli vestibular bilateral situat per sota del sòl del quart ventricle, que rep fibres aferents procedents dels òrgans vestibulars, envia fibres eferents cap a la medul·la espinal i actua en el control de l'equilibri i de la postura.

NOTA: Les fibres eferents que es projecten del nucli vestibular lateral cap al cerebel i la medul·la espinal constitueixen el tracte vestibulospinal.

1760 **obertura de canal** *n f*
sin. **activació de canal** *n f*

1761 **obertura lateral del quart ventricle** *n f*
veg. **forat de Luschka** *n m*

1762 **obertura mediana del quart ventricle** *n f*
veg. **forat de Magendie** *n m*

1763 **òbex** *n m*
es óbex
en obex
NEUROANATOMIA. Làmina transversal senar i mitjana, de forma triangular, situada a l'angle inferior del quart ventricle.

1764 **obsessió** *n f*
es obsesión
en obsession
NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Idea, imatge o impuls persistents que penetren en la consciència, sovint de forma irresistible i no desitjada, i provoquen ansietat.

1765 **oïda** *n f*
es oído
en hearing
NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Sistema sensorial amb què es perceben els sons.

1766 **oïda absoluta** *n f*
es oído absoluto
en absolute pitch
NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Capacitat per a identificar o reproduir una nota musical quan no es té cap altra nota de referència.

1767 **oïda relativa** *n f*
es oído relativo
en relative pitch
NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Capacitat per a identificar o reproduir una nota musical quan es té una altra nota de referència.

1768 **olfacte** *n m*
es olfato
en smell
NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Sistema sensorial amb què es perceben les olors.

1769 **oligodendròcit** *n m*

sin. compl. **oligodendroglià** *n f*

es oligodendrocito;
oligodendroglià
en oligodendrocyte;
oligodendroglià

NEUROHISTOLOGIA. Cèl·lula de neuròglia del sistema nerviós central, amb cos petit i dendrites escasses i poc ramificades.

NOTA: Els oligodendròcits de la substància blanca formen la mielina en el sistema nerviós central, mentre que els oligodendròcits de la substància grisa tenen sovint localitzacions perineuronals.

1770 **oligodendroglià** *n f*

veg. **oligodendròcit** *n m*

1771 **oligodendroglioma** *n m*

es oligodendroglioma
en oligodendroglioma

NEUROHISTOLOGIA. Tumor del sistema nerviós central que deriva dels oligodendròcits, o de les seves cèl·lules precursors, i que se sol localitzar en els hemisferis cerebrals, especialment en els lòbuls frontals i temporals.

NOTA: Els oligodendrogliomes es classifiquen en diferents graus de malignitat, que indiquen diferents velocitats de creixement. Els oligodendrogliomes de grau II són de creixement lent, mentre que els de grau III presenten un creixement més ràpid i maligne.

1772 **oligofrènia** *n f*

veg. **retard mental** *n m*

1773 **onda F** *n f*

es onda F
en F wave

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Onda de l'electromiograma

corresponent al registre del potencial d'acció muscular compost evocat en alguns músculs per una conducció antidroma en els axons motors del seu nervi.

1774 **onda H** *n f*

es onda H
en H wave

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Onda de l'electromiograma corresponent al registre del potencial d'acció muscular compost evocat en alguns músculs com a resposta monosinàptica a una estimulació de fibres sensorials del circuit del reflex miotàtic procedents dels fusos musculars.

1775 **onda M** *n f*

es onda M
en M wave

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Onda de l'electromiograma corresponent al registre del potencial d'acció muscular compost evocat per una estimulació ortòdroma dels axons motors.

1776 **onzè parell cranial** *n m*

veg. **nervi espinal** *n m*

1777 **opercle d'Arnold** *n m*

veg. **opercle de l'ínsula** *n m*

1778 **opercle de l'ínsula** *n m*

sin. compl. **opercle d'Arnold** *n m*

es opérculo de Arnold;
opérculo de la ínsula
en insular operculum

NEUROANATOMIA. Porció dels lòbuls frontal, parietal i temporal que limita el solc lateral i cobreix una part de l'ínsula.

1779 **opi** *n m*

es opio
en opium

NEUROFARMACOLOGIA. Exsudat, dessecat a l'aire, obtingut de les càpsules verdes de *Papaver somniferum*, que conté una vintena d'alcaloides i té una acció espasmolítica, antitussígena i antiperistàltica, a més de propietats d'analgèsic i d'hipnòtic, i que pot provocar addicció.

1780 **opiaci** *n m*

es opiáceo
en opiate type drug

NEUROFARMACOLOGIA. Alcaloide derivat de l'opi que redueix l'activitat del sistema nerviós central.

NOTA: Són exemples d'opiacis la morfina i la codeïna.

1781 **opioide** *n m*

es opioide
en opioid

NEUROFARMACOLOGIA. Substància derivada de l'opi o amb una activitat semblant a la de l'opi.

NOTA: Hi ha tres grups principals d'opioides: els opioides endògens (dinorfines, encefalines i endorfines), els opioides sintètics (heroïna, metadona, etc.) i els opiacis (codeïna, morfina, etc.).

1782 **opioide endogen** *n m*

es opioide endógeno
en endogenous opioid

NEUROQUÍMICA. Opioides produït pel cos, amb una estructura molecular anàloga a la dels opiacis.

NOTA: Els opioides endògens es poden classificar en tres grans grups: les dinorfines, les encefalines i les endorfines.

1783 **opistòton** *n m*

es opistótono
en opisthotonus

NEUROLOGIA. Contracció mantinguda de la musculatura axial que provoca una hiperextensió espàstica o distònica dels músculs cervicals i del tronc.

NOTA: L'opistòton pot aparèixer en casos de tètanus, meningitis i hemorràgies intracranials.

1784 **opsina** *n f*

es opsina
en opsin

NEUROQUÍMICA. Proteïna complexa dels fotoreceptors, encarregada de la transducció de senyal a un sistema de segons missatgers vehiculat per adenilat-ciclasa, que contribueix a l'especialització funcional dels cons i els bastons.

1785 **opsoclònia** *n f*

es opsoclónia; opsoclonus
en opsoclonia; opsoclonus

NEUROLOGIA. Trastorn consistent en moviments oculars clònics d'amplitud variable que es manifesta com a símptoma de lesions cerebel·loles o del tronc de l'encèfal.

1786 **òrgan de Corti** *n m*

veg. òrgan espiral *n m*

1787 **òrgan de Golgi** *n m*

sin. compl. òrgan tendinós de Golgi *n m*

es órgano de Golgi; órgano tendinoso de Golgi
en Golgi organ; Golgi tendon organ

NEUROHISTOLOGIA. Receptor sensorial localitzat al tendó que respon a canvis en el grau de tensió a causa

d'una contracció muscular i està innervat per fibres sensorials de neurones sensorials lb.

1788 òrgan espiral *n m*

sin. compl. **òrgan de Corti** *n m*

es órgano de Corti; órgano espiral

en organ of Corti; spiral organ

NEUROANATOMIA. Òrgan situat dins de la còclea on es troben les cèl·lules ciliades receptores dels moviments de l'endolimfa, el qual detecta els sons de diferents freqüències i fa la transducció d'estímulsonors.

1789 òrgan tendinós de Golgi *n m*

veg. **òrgan de Golgi** *n m*

1790 ortòdrom -a *adj*

es ortodrómic

en orthodromic

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Que realitza la transmissió dels impulsos nerviosos en el sentit que es considera fisiològic.

NOTA: Un estímul es transmet en sentit ortòdrom en la via motora quan viatja del sistema nerviós central cap als efectors motors i en la via sensorial quan viatja dels receptors sensorials cap al sistema nerviós central.

1791 oscil·lòpsia *n f*

es oscilopsia

en oscillopsia

NEUROLOGIA. Trastorn visual en què es perceben els objectes com si es moguessin en vaivé.

NOTA: L'oscil·lòpsia provoca mareigs i nàusees. Pot ser causada per nistagme, opsoclònies o per l'efecte de neurotoxines.

1792 oscil·loscopi *n m*

es osciloscopio

en oscilloscope

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Instrument de mesura electrònic que permet visualitzar sobre una pantalla variacions de voltatge i intensitat elèctrica i mesurar-ne l'amplitud i la freqüència.

NOTA: 1. L'oscil·loscopi s'utilitza en l'àmbit de la neurociència per a visualitzar senyals neuronals i elèctrics.

2. Els oscil·loscopis digitals incorporen funcions addicionals que permeten, per exemple, comparar diverses fonts i sincronitzar esdeveniments.

1793 otocònia *n f*

veg. **estatocònia** *n f*

1794 ouabaïna *n f*

es ouabaina

en ouabain

NEUROFARMACOLOGIA. Alcaloide d'origen vegetal que bloca la bomba Na⁺/K⁺ situada a la membrana plasmàtica.

1795 òxid nítric *n m*

es óxido nítrico

en nitric oxide

NEUROQUÍMICA. Gas que travessa les membranes cel·lulars i actua com a neurotransmissor al sistema nerviós central i entèric ja que és capaç d'activar la síntesi de GMPc i modular l'obertura de canals iònics directament o a través de la fosforilació mitjançant una proteïna-kinasa dependent de GMPc.

1796 **òxid nítric-sintasa** *n f*

es óxido nítrico sintasa

en nitric-oxide synthase

NEUROQUÍMICA. Enzim que catalitza la síntesi d'òxid nítric a partir de l'aminoàcid L-arginina al sistema nerviós.

1797 **paleocerebel** *n m*

es paleocerebelo
en paleocerebellum

NEUROANATOMIA. Porció del cerebel formada pel vermis, les regions paravermianes i part del lòbul cerebel·lós anterior.

NOTA: Des del punt de vista funcional, el paleocerebel controla el to muscular i la postura.

1798 **paleocòrtex** *n m*

sin. compl. **paleopal·li** *n m*

es paleocòrtex; paleopalio
en paleocortex; paleopallium

NEUROANATOMIA. Porció de l'allocòrtex que presenta entre tres i cinc capes cel·lulars i es localitza fonamentalment en les àrees cerebrals relacionades amb l'olfacte.

NOTA: Des del punt de vista filogenètic, el paleocòrtex és intermedi entre l'arquicòrtex i el neocòrtex.

1799 **paleoestriat** *n m*

veg. **pàl·lid** *n m*

1800 **paleopal·li** *n m*

veg. **paleocòrtex** *n m*

1801 **palilàlia** *n f*

es palilalia
en palilalia

NEUROLOGIA. Disfàsia caracteritzada per la perseveració, amb rapidesa creixent, del mot o la frase finals d'un discurs.

1802 **palinòpsia** *n f*

es palinopsia
en palinopsia

NEUROLOGIA. Perseveració d'una imatge visual amb cessació de l'estímul causatiu.

NOTA: La palinòpsia pot aparèixer com a símptoma associat a la migranya, l'epilèpsia o una intoxicació.

1803 **palipràxia** *n f*

es palipraxia
en palipraxia

NEUROLOGIA. Apràxia caracteritzada per la perseveració d'accions fetes pel pacient mateix.

1804 **pal·lanestèsia** *n f*

veg. **apal·lestèsia** *n f*

1805 **pal·lestèsia** *n f*

veg. **sensibilitat vibratòria** *n f*

- 1806 **pàl·lid** *n m*
sin. compl. **globus**
pàl·lid *n m*; **paleoestriat** *n m*;
pàl·lid dorsal *n m*
es globo pàlido; paleoestriado;
pàlido; pàlido dorsal
en dorsal pallidum; globus
pallidus; paleostriatum;
pallidus
NEUROANATOMIA. Massa nuclear
en forma de falca situada entre el
putamen i la càpsula interna, que
està formada per un segment in-
tern i un segment extern, els quals
estan separats per la làmina medul-
lar interna.
NOTA: El pàl·lid forma part dels nuclis
basals.
- 1807 **pàl·lid dorsal** *n m*
veg. **pàl·lid** *n m*
- 1808 **pàl·lid ventral** *n m*
es pàlido ventral
en ventral pallidum
NEUROANATOMIA. Cúmulo de sub-
stància grisa, poc gruixuda i dis-
contínua, que inclou porcions de
substància innominada.
NOTA: 1. El pàl·lid ventral, que forma part
dels nuclis basals, està constituït per
diversos nuclis, entre els quals destaca
el nucli basal de Meynert.
2. El pàl·lid ventral està connectat amb
l'estriat ventral, les estructures límbi-
ques, l'escorça cerebral i el tronc de
l'encèfal.
- 1809 **PAMC** *n m*
veg. **potencial d'acció**
muscular compost *n m*
- 1810 **PANC** *n m*
veg. **potencial d'acció nerviós**
compost *n m*
- 1811 **pancreozimina** *n f*
veg. **colecistocinina** *n f*
- 1812 **papil·la gustativa** *n f*
es papila gustativa
en taste papilla
NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE
SISTEMES. Elevació petita de la su-
perfície de la llengua que conté
els botons gustatius.
- 1813 **paquimeninge** *n f*
veg. **duramàter** *n f*
- 1814 **paracúsia** *n f*
es paracusia
en paracusia; paracusis
NEUROLOGIA. Percepció auditiva il-
lusòria produïda per un increment
de l'audició en un entorn sorollós
en persones que pateixen hipoa-
cúsia.
- 1815 **paradigma de**
recordar/conèixer *n m*
es paradigma
de recordar/conocer
en remember/know paradigm
NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTA-
MENT. Tècnica d'estudi de la ma-
nera de recuperar informació del
passat en la qual es mesura si un
estímul reconegut està lligat amb
l'evocació d'un episodi après o si
simplement resulta familiar.
- 1816 **paradigma**
de tasques duals *n m*
es paradigma de tareas duales
en dual task paradigm
NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA.
Tècnica d'estudi de la dominància
hemisfèrica en la qual un individu
executa una tasca primària simul-

tàniament amb una tasca secundària.

NOTA: El paradigma de tasques duals clàssic consisteix a fer parlar l'individu (tasca primària) mentre executa seqüències motores amb cadascuna de les mans (tasca secundària).

1817 parafàsia *n f*

es parafasia
en paraphasia

NEUROLOGIA. Disfàsia caracteritzada per la incapacitat d'utilitzar correctament les paraules, les síl·labes o les lletres de manera que se'n substitueix una per una altra o es fan combinacions incorrectes o absurdes de paraules.

1818 paragrafia *n f*

es paragrafia
en paragraphia

NEUROLOGIA. Trastorn del llenguatge caracteritzat per alteracions de l'escriptura, amb omissions, distorsions, addicions i substitucions d'elements de les síl·labes i les paraules en la producció de textos escrits.

NOTA: Les paragrafies s'observen en les lesions temporooccipitals esquerres, habitualment associades a les afàsies de Wernicke i de conducció.

1819 paragramatisme *n m*

es paragramatismo
en paragrammatism

NEUROLOGIA. Trastorn del llenguatge caracteritzat per un ús inexacte de les construccions gramaticals en el llenguatge parlat.

NOTA: El paragramatisme s'observa en les afàsies de tipus sensorial. El llenguatge és fluid, però els segments estan mal encadenats.

1820 paralèxia *n f*

es paralexia
en paralexia

NEUROLOGIA. Trastorn del llenguatge caracteritzat per alteracions de la lectura en veu alta, amb la substitució de paraules, síl·labes o lletres que, combinades, generen paraules i frases intel·ligibles.

NOTA: La paralèxia s'associa a lesions del lòbul temporoparietal esquerre i s'observa en pacients amb afàsia o alèxia.

1821 paràlisi *n f*

es parálisis
en paralysis

NEUROLOGIA. Pèrdua completa, temporal o permanent, de la funció motora, a causa d'una lesió que afecta el sistema nerviós central, el sistema nerviós perifèric o el sistema nerviós motor.

NOTA: La paràlisi pot afectar un múscul o grup de músculs d'un sol membre (monoplegia), les extremitats inferiors (paraplegia), la meitat del cos (hemiplegia) o totes quatre extremitats (tetraplegia).

1822 paràlisi central *n f*

es parálisis central
en central paralysis

NEUROLOGIA. Paràlisi produïda per una lesió de les neurones del córtex cerebral motor i les seves vies piramidals, caracteritzada per l'acompanyament de signes d'hipertònia muscular i hiperreflexia, en absència de trastorns tròfics degeneratius en els músculs afectats.

1823 paràlisi cerebral *n f*
veg. paràlisi cerebral infantil *n f*

- 1824 **paràlisi cerebral infantil** *n f*
 sin. compl. **paràlisi cerebral** *n f*
 es paràlisis cerebral; paràlisis cerebral infantil
 en cerebral palsy
 NEUROLOGIA. Síndrome neurològica motora complexa, caracteritzada per paràlisi amb espasticitat de les extremitats superiors o inferiors, rigidesa, coreoatetosi o atàxia, que pot anar associada a retard mental, epilèpsia i trastorns del llenguatge i de la conducta i pot aparèixer en el moment del naixement o durant els primers mesos de vida extrauterina.
- 1825 **paràlisi pseudobulbar** *n f*
 es paràlisis pseudobulbar
 en pseudobulbar palsy
 NEUROLOGIA. Paràlisi caracteritzada per la disfunció dels nervis cranials que controlen els músculs de la masticació, la deglució i la parla que es manifesta en disàrtria, veu monòtona, problemes en la deglució, pèrdua de força de les extremitats i crisis espasmòdiques de plors o de rialles irremediables.
 NOTA: La paràlisi pseudobulbar és causada per lesions supranuclears bilaterals de les vies corticonuclears.
- 1826 **paràlisi supranuclear progressiva** *n f*
 es paràlisis supranuclear progressiva
 en progressive supranuclear palsy
 NEUROLOGIA. Trastorn neurodegeneratiu d'evolució progressiva que es manifesta en paràlisi de la mirada d'origen no nuclear, distonia cervical, símptomes parkinsonians, alteracions de l'equilibri i del comportament i deteriorament cognitiu.
- 1827 **paranoia** *n f*
 veg. **trastorn delirant** *n m*
- 1828 **paraparesia** *n f*
 es paraparesia
 en paraparesis
 NEUROLOGIA. Parèsia de les dues extremitats inferiors.
- 1829 **paraplegia** *n f*
 es parapleja
 en paraplegia
 NEUROLOGIA. Paràlisi de la meitat inferior del cos caracteritzada per l'exaltació dels reflexos tendinosos i la presència del signe de Babinski, causada per una lesió traumàtica o no traumàtica a la part inferior de la medulla espinal que altera les projeccions corticospinals cap a les motoneurons.
- 1830 **paraplegia espàstica** *n f*
 es parapleja espàstica
 en spastic paraplegia
 NEUROLOGIA. Paraplegia caracteritzada per hipertonía muscular.
- 1831 **parasòmnia** *n f*
 es parasomnia
 en parasomnia
 NEUROLOGIA. Trastorn del son caracteritzat per alteracions del moviment i de l'electroencefalograma, de les quals l'individu gairebé mai no és conscient perquè no es produeix una interrupció del son.
- 1832 **paravermis** *n m*
 veg. **regió paravermiana** *n f*
- 1833 **parell cranial** *n m*
 veg. **nervi cranial** *n m*

- 1834 **parèsia** *n f*
 es paresia
 en paresis
 NEUROLOGIA. Pèrdua incompleta, temporal o permanent, de la funció motora a causa d'una lesió que afecta el sistema nerviós central o el sistema nerviós perifèric.
 NOTA: Es distingeix entre dos tipus de parèsia, segons si la pèrdua de la mobilitat afecta les extremitats inferiors (parapàresia) o les quatre extremitats (tetrapàresia).
- 1835 **parestèsia** *n f*
 es parestesia
 en paresthesia
 NEUROLOGIA. Anomalia de la percepció sensorial caracteritzada per una sensació de pessigolleig o de formigueig en alguna part del cos sense que hi hagi un estímul previ, causada per una lesió en el sistema nerviós.
- 1836 **parkinsonisme** *n m*
 sin. **síndrome parkinsoniana** *n f*
 es parkinsonismo; síndrome parkinsoniano
 en Parkinson's syndrome; parkinsonism
 NEUROLOGIA. Conjunt d'alteracions neurològiques caracteritzades per bradicinèsia o acinèsia, tremolor ràpid, expressió facial de màscara, baveig, rigidesa muscular i inestabilitat postural, que correspon a les manifestacions clíniques de la malaltia de Parkinson i a la simptomatologia neurològica de trastorns semblants.
- 1837 **patró d'acció fix** *n m*
 es pauta de acción fija
 en fixed action pattern
 NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Seqüència d'actes motors repetitiva i estereotipada que es desencadena per un estímul específic i que no és modificable mitjançant l'aprenentatge.
- 1838 **patró d'entrenament** *n m*
 es patrón de entrenamiento
 en training pattern
 NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Conjunt de valors d'entrada i de valors de sortida desitjats que s'utilitza en l'entrenament d'una xarxa neuronal artificial mitjançant algorismes d'aprenentatge.
- 1839 **PAUM** *n m*
 veg. **potencial d'acció d'unitat motora** *n m*
- 1840 **pedicle vertebral** *n m*
 es pedículo vertebral
 en vertebral pedicle
 NEUROANATOMIA. Cadascuna de les dues porcions planes i estretes que uneixen el cos a l'arc neural i limiten lateralment el forat vertebral.
 NOTA: Cada pedicle vertebral té una escotadura superior i una d'inferior que es corresponen amb les similars de les vèrtebres immediates i formen els forats de conjunció on es troben allotjats les arrels espinals i el gangli de l'arrel dorsal per on surten els nervis raquidis.
- 1841 **peduncle** *n m*
 es pedúnculo
 en peduncle
 NEUROANATOMIA. Estructura anatòmica, allargada i d'un cert gruix, que interconnecta estructures del sistema nerviós central.

1842 **peduncle cerebel·lós** *n m*

es pedúnculo cerebeloso
en cerebellar peduncle

NEUROANATOMIA. Cadascun dels tres parells de peduncles formats per substància blanca que uneixen el cerebel amb les porcions del tronc de l'encèfal.

NOTA: Els peduncles cerebel·losos superiors uneixen el cerebel amb el mesencèfal, els mitjans l'uneixen amb la protuberància i els inferiors l'uneixen amb el bulb raquidi.

1843 **peduncle cerebral** *n m*

es pedúnculo cerebral
en cerebral peduncle

NEUROANATOMIA. Cadascun dels dos peduncles anteriors del mesencèfal situats ventralment a l'aqueducte cerebral.

NOTA: En els peduncles cerebrals es distingeix una porció dorsal, el tegment o calota, i una porció ventral, el peu del peduncle, que estan separades per la substància negra.

1844 **pensament convergent** *n m*

es pensamiento convergente
en convergent thinking

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Manera de raonar consistent a sintetitzar diferents informacions davant un problema per al qual existeix una única solució òptima.

1845 **pensament divergent** *n m*

es pensamiento divergente
en divergent thinking

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Manera de raonar consistent a prendre diferents perspectives davant un problema i explorar i avaluar diferents aproximacions a la solució final.

1846 **pentraxina** *n f*

es pentraxina
en pentraxin

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Proteïna de forma discoide del grup de les proteïnes sèriques de fase aguda inflamàtoria que està formada per cinc subunitats amb enllaços no covalents.

NOTA: En el sistema nerviós hi ha pentraxines específiques, que han estat implicades en processos de neurodegeneració, com ara la malaltia d'Alzheimer.

1847 **percepció** *n f*

es percepción
en perception

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Procés mental de recepció i d'interpretació conscients dels estímuls sensorials a partir de l'experiència i del pensament.

1848 **percepció categòrica** *n f*

es percepción categórica
en categorical perception

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Identificació i codificació d'un missatge específic a partir d'una sèrie aparentment caòtica d'estímuls diferents.

NOTA: En el cas del llenguatge, la percepció categòrica es basa en els sons com a unitats bàsiques del discurs.

1849 **perceptró** *n m*

es perceptrón
en perceptron

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Xarxa neuronal artificial formada per una o diverses capes de neurones amb connexions sinàptiques unidireccionals, des de l'entrada

fins a la sortida, que habitualment presenta aprenentatge supervisat.

NOTA: Es pot considerar que el perceptró més senzill és el format per una sola neurona de McCulloch-Pitts. Els perceptrons formats per diverses neurones poden ser monocapa o multicapa.

1850 perceptró monocapa *n m*

es perceptrón monocapa
en single-layer perceptron

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Perceptró format per una sola capa de neurones capaç de classificar correctament patrons linealment separables.

NOTA: Un perceptró monocapa es pot entrenar amb la regla delta.

1851 perceptró multicapa *n m*

es perceptrón multicapa
en multilayer perceptron

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Perceptró format per diverses neurones disposades en una capa d'entrada, una de sortida i una o diverses d'ocultes, que és capaç de classificar correctament patrons que no són linealment independents.

NOTA: Un perceptró multicapa es pot entrenar amb l'algorisme de retropropagació.

1852 perilimfa *n f*

es perilimfa
en perilymph

NEUROHISTOLOGIA. Fluid de composició similar al líquid cefaloraquídi que circula dins del laberint membranós.

1853 període crític *n m*

es periodo crítico
en critical period

NEUROBIOLOGIA DEL DESENVOLUPAMENT. Període del desenvolupament del sistema nerviós durant el qual és extremament sensible als efectes de l'estimulació externa o de l'experiència.

1854 període refractari *n m*

es periodo refractario
en refractory period

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Període de temps que té lloc després de la producció d'un potencial d'acció durant el qual la neurona no és capaç de generar un altre potencial d'acció o necessita un estímul d'intensitat molt elevada per fer-ho.

1855 període refractari absolut *n m*

es periodo refractario absoluto
en absolute refractory period

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Període refractari durant el qual una neurona no és capaç de generar un altre potencial d'acció.

NOTA: El període refractari absolut es produeix perquè els canals de Na⁺ dependents de voltatge es troben inactives.

1856 període refractari relatiu *n m*

es periodo refractario relativo
en relative refractory period

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Període refractari durant el qual la neurona només és capaç de generar un potencial d'acció si rep un estímul d'intensitat molt elevada.

1857 **perseveració** *n f*

es perseveración
en perseveration

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Repetició incontrolada i persistent de la mateixa resposta verbal o motora tant a estímuls diferents com a un estímulo concret, malgrat la finalització o l'absència de l'estímul causatiu.

NOTA: Les perseveracions poden consistir en la repetició d'una paraula, una frase o un gest. Es produeixen fonamentalment per lesions del lòbul frontal.

1858 **personalitat** *n f*

es personalidad
en personality

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Patró persistent de formes de percebre, relacionar-se i pensar sobre l'entorn i sobre un mateix, propi d'un individu i que es manifesta en multitud de contextos socials i personals.

NOTA: Els trets de personalitat només constitueixen un trastorn de personalitat quan són inflexibles i desadaptatius i provoquen a l'individu un malestar subjectiu o un dèficit funcional significatiu.

1859 **pertorbació motora** *n f*

es perturbación motora
en motor perturbation

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Obstaculització externa del desenvolupament previsible d'un moviment voluntari un cop s'ha iniciat.

NOTA: Fer front a les pertorbacions motores i contrarestar-les requereix un aprenentatge i un procés d'adaptació.

1860 **pes** *n m*

es peso
en weight

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Valor numèric que s'associa a cadascuna de les sinapsis d'una xarxa neuronal artificial per a simular la plasticitat de les xarxes neuronals del cervell.

1861 **PET** *n f*

veg. **tomografia per emissió de positrons** *n f*

1862 **piamàter** *n f*

es piamadre; piamáter
en pia mater

NEUROANATOMIA. Meninge més interna, fina i rica en vasos, que està en contacte amb la superfície externa de l'encèfal i de la medulla espinal.

1863 **pinçament de membrana** *n m*

es pinzamiento zonal de membrana; técnica de patch clamp
en patch clamp; patch clamping

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Tècnica electrofisiològica consistent a aplicar una micropipeta a la membrana plasmàtica per mesurar els corrents elèctrics, induïts per estímuls farmacològics o elèctrics, que es produeixen a través dels canals iònics.

1864 **pla temporal** *n m*

es plano temporal
en planum temporale

NEUROANATOMIA. Àrea cortical situada a la part posterior de la circumvolució temporal transver-

sa, dins del solc lateral, que allotja l'àrea auditiva secundària.

NOTA: El pla temporal té un interès filogenètic important en relació amb l'aparició del llenguatge.

1865 **placa medul·lar** *n f*

veg. **placa neural** *n f*

1866 **placa motora** *n f*

es *placa motora*
en *motor end-plate*

NEUROHISTOLOGIA. Regió de les fibres musculars o de les cèl·lules musculars en la qual s'estableix una sinapsi neuromuscular.

1867 **placa neural** *n f*

sin. compl. **placa medul·lar** *n f*

es *placa medular; placa neural*
en *medullary plate; neural plate*

NEUROBIOLOGIA DEL DESENVOLUPAMENT. Epiteli columnar de les cèl·lules neurals indiferenciades situades a l'ectoderma embrionari a partir del qual s'origina el sistema nerviós central.

1868 **placa senil** *n f*

es *placa senil*
en *senile plaque*

NEUROHISTOLOGIA. Acumulació extracel·lular constituïda per amiloide beta, sinaptofisina i cromatogranina, i per elements cel·lulars com dendrites i axons degenerats, cèl·lules de microglia i astròcits reactius, característica de la malaltia d'Alzheimer.

1869 **plasticitat** *n f*

es *plasticidad*
en *plasticity*

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Propietat del sistema nerviós de can-

viar l'eficàcia o l'arquitectura de la connectivitat existent entre les unitats neuronals o les assignacions funcionals de grups neuronals que ocupen posicions específiques en l'escorça cerebral.

1870 **plasticitat modal encreuada** *n f*

es *plasticidad modal cruzada*
en *crossmodal plasticity*

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Plasticitat que fa possible que un tipus determinat d'entrades sensorials passin a ser controlades per una modalitat específica de neurones que prèviament ha processat una tipologia d'estímuls diferent o d'una regió corporal diferent.

NOTA: El cas més freqüent de plasticitat modal encreuada és l'ús de l'àrea visual per al control d'estímuls tàctils en persones que pateixen ceguesa física o funcional congènita.

1871 **plasticitat sinàptica** *n f*

es *plasticidad sináptica*
en *synaptic plasticity*

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Plasticitat que fa possible l'increment o la disminució de l'eficàcia d'una sinapsi de manera transitòria o permanent en l'adquisició d'un nou aprenentatge o en l'adaptació a canvis de l'entorn.

NOTA: La plasticitat sinàptica és una de les bases neuroquímiques de l'aprenentatge i la memòria.

1872 **plec cerebral** *n m*

veg. **circumvolució cerebral** *n f*

1873 **plec corb** *n m*

veg. **circumvolució angular** *n f*

1874 **plexe braquial** *n m*

es plexo braquial
en brachial plexus

NEUROANATOMIA. Estructura constituïda per l'entrecreuament nerviós que formen, abans de la distribució perifèrica, les branques anteriors dels quatre nervis raquidis de la regió cervical i del primer nervi raquidi de la regió dorsal, destinades a innervar la cintura escapular i l'extremitat superior.

1875 **plexe cervical** *n m*

es plexo cervical
en cervical plexus

NEUROANATOMIA. Estructura constituïda per un conjunt de cordons nerviosos que formen, abans de la distribució perifèrica, les branques anteriors dels quatre primers nervis cervicals, destinades a innervar el coll i, mitjançant el nervi frènic, el múscul diafragma.

1876 **plexe coroide** *n m*

es plexo corioideo
en choroid plexus

NEUROANATOMIA. Cadascun dels dos cordons vermellósos i granulósos, en forma de J, que ocupen successivament les porcions esfenoïdal i frontal dels ventricles laterals i que secreten el líquid cefaloraquidi.

1877 **plexe d'Auerbach** *n m*

veg. **plexe mientèric** *n m*

1878 **plexe de Meissner** *n m*

veg. **plexe submucós** *n m*

1879 **plexe lumbar** *n m*

es plexo lumbar
en lumbar plexus

NEUROANATOMIA. Estructura constituïda per un conjunt d'anastomosis que formen les branques anteriors dels tres primers nervis raquidis de la regió lumbar i una part de la branca anterior del quart nervi raquidi lumbar, destinades a innervar la paret abdominal, els òrgans genitals externs i l'extremitat inferior.

NOTA: El plexe lumbar connecta amb el plexe sacre mitjançant el tronc lumbo-sacre.

1880 **plexe mientèric** *n m*

sin. compl. **plexe d'Auerbach** *n m*

es plexo de Auerbach; plexo mientérico
en Auerbach's plexus; myenteric plexus

NEUROANATOMIA. Estructura constituïda per un conjunt de fibres nervioses i ganglis situats a la paret intestinal, entre els estrats de musculatura circular i longitudinal, que forma part del sistema nerviós entèric.

1881 **plexe pudend** *n m*

es plexo pudendo
en pudendal plexus

NEUROANATOMIA. Part del plexe sacre constituïda per una petita part del segon nervi sacre, la major part del tercer i la totalitat del quart, i destinada al perineu, als òrgans genitals externs i a les vísceres pelvianes.

1882 **plexe sacre** *n m*

es *plexo sacro*
 en *sacral plexus*

NEUROANATOMIA. Estructura que deriva de l'anastomosi de les branques ventrals dels nervis raquidis corresponents als segments medulars L4, L5, S1, S2, S3 i S4.

NOTA: El plexe sacre es pot dividir en el plexe sacre pròpiament dit, que aporta branques destinades a innervar la cintura pelviana i l'extremitat inferior, i el plexe pudend, que innerva els òrgans genitals externs i les vísceres pelvianes.

1883 **plexe submucós** *n m*

sin. compl. **plexe de Meissner** *n m*

es *plexo de Meissner*; *plexo submucoso*
 en *Meissner's plexus*;
submucosal plexus

NEUROANATOMIA. Estructura constituïda per un conjunt de fibres nervioses i ganglis situats a la paret intestinal, entre les capes submucosa i muscular, que forma part del sistema nerviós entèric.

1884 **plexopatia** *n f*

es *plexopatía*
 en *plexopathy*

NEUROLOGIA. Neuropatia d'un plexe nerviós que es manifesta en alteracions sensitivomotores atribuïbles a la lesió d'un o més dels troncs nerviosos que el constitueixen.

1885 **PLT** *n f*

veg. **potenciació a llarg termini** *n f*

1886 **poda axonal** *n f*

es *poda axonal*
 en *axon pruning*; *pruning*

NEUROBIOLOGIA DEL DESENVOLUPAMENT. Procés mitjançant el qual s'eliminen projeccions axonals aberrants o redundants durant el desenvolupament del sistema nerviós, que permet el refinament de la funció mitjançant la millora de la selectivitat.

1887 **poliamina** *n f*

es *poliamina*
 en *polyamine*

NEUROQUÍMICA. Compost orgànic que conté dos o més grups amino.

NOTA: Són exemples de poliamina la putrescina, l'espermina i l'espermidina.

1888 **polidípsia** *n f*

es *polidipsia*
 en *polydipsia*

NEUROLOGIA. Necessitat exagerada d'ingestió d'aigua deguda a una lesió orgànica o bé d'origen psicològic.

NOTA: La polidípsia és un símptoma clau d'alguns trastorns neuroendocrins, com la falta de producció d'hormona anti-diurètica en l'hipotàlem anterior.

1889 **polígon de Willis** *n m*

veg. **cercle arterial cerebral** *n m*

1890 **polineuropatia** *n f*

es *polineuropatía*
 en *polyneuropathy*

NEUROLOGIA. Neuropatia caracteritzada per l'afectació difusa, generalment sincrònica i simètrica, de diversos nervis perifèrics que es manifesta clínicament en una combinació variable d'alteracions distals simètriques sensitives, mo-

tores i autonòmiques, i una disminució o absència dels reflexos musculars.

1891 **poliopia** *n f*

sin. **poliòpsia** *n f*

es poliopía; poliopsia
en polyopia; polyopsia

NEUROLOGIA. Trastorn visual caracteritzat per la formació d'una imatge múltiple d'un mateix objecte.

1892 **poliòpsia** *n f*

sin. **poliopia** *n f*

1893 **poliradiculoneuropatia** *n f*

es polirradiculoneuropatía
en polyradiculoneuropathy

NEUROLOGIA. Afecció conjunta de les arrels nervioses i els nervis perifèrics, generalment desmielinitzant, que es manifesta en una alteració de la força i de les modalitats sensitives, d'instauració progressiva i simètrica en les quatre extremitats.

1894 **poliradiculoneuropatia desmielinitzant inflamatòria aguda** *n f*

veg. **síndrome de Guillain-Barré** *n f*

1895 **polisomnografia** *n f*

es polisomnografía
en polysomnography

NEUROLOGIA. Tècnica neurofisiològica consistent en l'enregistrament simultani d'electroencefalogrames, electromiogrames i electrooculogrames durant diverses activitats fisiològiques que s'esdevenen durant el son.

NOTA: La polisomnografia s'utilitza sobretot per a diagnosticar les parasòmniaes.

1896 **pont** *n m*

veg. **protuberància** *n f*

1897 **pont creuat** *n m*

es puente cruzado
en cross bridge

NEUROHISTOLOGIA. Estructura visible per microscòpia electrònica i formada per la unió de la miosina i l'actina, que connecta els miofilaments gruixuts i els miofilaments prims adjacents d'una miofibril·la.

1898 **porus de fusió** *n m*

es poro de fusión
en fusion pore

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Pont citoplasmàtic que s'estableix entre l'interior de la vesícula d'un neurotransmissor i la zona activa de la membrana plasmàtica, a través del qual es produeix l'alliberament del neurotransmissor.

1899 **postpotencial** *n m*

es postpotencial
en afterpotential

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Fase transitòria d'hiperpolarització o de despolarització immediatament posterior a la producció d'un potencial d'acció.

1900 **postsinàptic -a** *adj*

es postsináptico
en postsynaptic

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Dit d'un element estructural o funcional que pertany o que es desenvolupa a la zona distal d'una sinapsi.

1901 **postura de decorticació** *n f*

es postura de decorticación
 en decorticate posturing

NEUROLOGIA. Postura anormal consistent en una flexió i adducció rígida dels braços amb els punys tancats i una extensió rígida de les cames, que pot afectar una meitat o les dues meitats del cos.

NOTA: La postura de decorticació indica lesions altes, per sobre del mesencèfal, que afecten la substància blanca cerebral, la càpsula interna o el tàlem.

1902 **postura de descerebració** *n f*

es postura de descerebración
 en decerebrate posturing

NEUROLOGIA. Postura anormal consistent en una extensió rígida dels braços i les cames, amb inclinació dels dits dels peus cap avall i arqueig del cap enrere, que pot afectar un o els dos hemicossos.

NOTA: La postura de descerebració pot produir-se per descerebració clínica o experimental.

1903 **potenciació a llarg termini** *n f*

sigla **PLT** *n f*

es potenciación a largo plazo;
 PLP

en long-term potentiation; LTP

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Potenciació sinàptica a partir de l'augment dels potencials postsinàptics evocats per estímuls d'intensitat constant durant hores o dies després d'una descàrrega d'estímuls de freqüència elevada.

1904 **potenciació posttetànica** *n f*

es potenciación postetélica
 en posttetanic potentiation

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Potenciació sinàptica de durada curta que persisteix durant segons o minuts després d'una estimulació sostinguda de freqüència elevada.

1905 **potenciació sinàptica** *n f*

es potenciación sináptica
 en synaptic potentiation

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Increment i facilitació de la transmissió sinàptica produïda per una estimulació repetitiva o de freqüència elevada de l'element presinàptic.

1906 **potencial d'acció** *n m*

es potencial de acción
 en action potential

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Canvi breu i sobtat del potencial de membrana d'una cèl·lula excitable, que ocorre quan una estimulació despolaritza la cèl·lula per sobre d'un nivell llindar.

1907 **potencial d'acció d'unitat motora** *n m*

sigla **PAUM** *n m*

es potencial de acción de unidad motora; PAUM

en motor unit action potential; MUAP

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Activitat elèctrica del conjunt de fibres musculars innervades per una mateixa motoneurona i que formen part de la mateixa unitat motora.

1908 **potencial d'acció muscular compost** *n m*

sigla **PAMC** *n m*

es potencial de acción muscular compuesto; PAMC

en compound muscle action potential; CMAP

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Activitat elèctrica integrada dels potencials d'acció generats per totes les fibres d'un múscul en despolaritzar-se de manera sincronitzada per l'estimulació elèctrica del nervi corresponent.

1909 **potencial d'acció nerviós compost** *n m*

sigla **PANC** *n m*

es potencial de acción nervioso compuesto; PANC

en compound nerve action potential; CNAP

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Activitat elèctrica integrada dels potencials d'acció generats pel conjunt d'axons constituents d'un nervi quan rep una estimulació electrònica.

1910 **potencial d'equilibri** *n m*

sin. compl. **potencial d'e Nernst** *n m*

es potencial de equilibrio; potencial de Nernst

en equilibrium potential; Nernst potential

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Diferència de potencial entre l'exterior i l'interior de la membrana plasmàtica per a la qual el corrent iònic net que travessa la membrana és zero.

NOTA: En el potencial d'equilibri la força elèctrica és igual en magnitud, però oposada en signe a la força química

resultant del gradient de concentració d'un determinat ió.

1911 **potencial de membrana** *n m*

es potencial de membrana

en membrane potential; transmembrane potential

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Diferència de potencial existent entre el medi extracel·lular i el medi intracel·lular a conseqüència de la diferència dels gradients de concentració d'ions, principalment Na⁺, K⁺ i Cl⁻, dins i fora de la cèl·lula.

NOTA: En situació de repòs, el potencial de membrana és negatiu a favor del medi extracel·lular, és a dir, l'interior de la cèl·lula es troba carregat negativament respecte al medi extracel·lular.

1912 **potencial de Nernst** *n m*

veg. **potencial d'equilibri** *n m*

1913 **potencial de placa motora** *n m*

sigla **PPM** *n m*

es potencial de placa motora; PPM

en end-plate potential; EPP

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Potencial postsinàptic excitador detectat en cèl·lules musculars com a conseqüència de l'alliberament d'acetilcolina de la motoneurona i l'entrada de Na⁺ a través de canals lligats al receptor nicotínic.

1914 **potencial de preparació motora** *n m*

es potencial de preparación motora

en readiness potential

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Potencial elèctric generat

quan es realitza una activitat relacionada amb el moviment, que serveix d'indicador temporal de l'inici de l'ordre d'executar el moviment.

NOTA: 1. L'origen del potencial de preparació motora és possiblement l'escorça premotora.

2. Aquest potencial s'utilitza per a avaluar en quin moment un individu és conscient de l'acció que es disposa a realitzar.

1915 **potencial de receptor** *n m*

es potencial de receptor

en receptor potential

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Canvi local del potencial de membrana produït en les cèl·lules i neurones receptores sensorials en resposta a un estímul sensorial.

NOTA: El potencial de receptor es propaga per conducció electrofònica i només constitueix un potencial d'acció per sumació espacial i temporal.

1916 **potencial de repòs de membrana** *n m*

es potencial de reposo de membrana

en resting membrane potential

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Potencial de membrana d'una cèl·lula excitable en situació de repòs o d'absència d'estimulació.

1917 **potencial de reversió** *n m*

es potencial de reversión

en reversal potential

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Potencial de membrana en el qual el flux net de corrents iònics d'entrada i de sortida de la cèl·lula és zero.

NOTA: En canals selectius al pas d'un únic ió, el potencial de reversió és proper al

potencial d'equilibri per a aquest tipus d'ió.

1918 **potencial electrofònic** *n m*

sin. **potencial local** *n m*

es potencial electrofónico;

potencial local

en electrotonic potential; local potential

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Canvi local del potencial de membrana d'una cèl·lula excitable, per despolarització o hiperpolarització, que es condueix de manera passiva i amb pèrdua d'intensitat.

1919 **potencial evocat** *n m*

sin. compl. **potencial provocat** *n m*

es potencial evocado; potencial provocado

en evoked potential

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Senyal elèctric generat per l'activitat de grups de neurones en resposta a estímuls.

NOTA: El potencial evocat sol ser el resultat de la mitjana de centenars d'enregistraments repetits en resposta a estímuls.

1920 **potencial evocat auditiu** *n m*

es potencial evocado auditivo

en auditory evoked potential

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Potencial evocat que s'enregistra sobre l'escorça auditiva del lòbul temporal quan s'estimula la via auditiva amb estímuls sonors controlats.

NOTA: Els diferents potencials evocats auditius corresponen a diferents centres generadors localitzats en estacions sinàptiques de la via auditiva i permeten diagnosticar alteracions en diversos punts d'aquesta via.

1921 **potencial evocat cognitiu** *n m*

es potencial evocado cognitivo
en cognitive evoked potential

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Potencial evocat subcortical i cortical relacionat amb diferents activitats cognitives.

1922 **potencial evocat motor** *n m*

es potencial evocado motor
en motor evoked potential

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Potencial evocat que s'enregistra sobre un múscul quan s'estimula algun punt de la via motora, generalment l'àrea motora primària, mitjançant estimulació elèctrica o estimulació magnètica transcranial.

NOTA: El potencial provocat motor permet diagnosticar alteracions de la via motora.

1923 **potencial evocat somatosensorial** *n m*

es potencial evocado somatosensorial
en somatosensory evoked potential

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Potencial evocat enregistrat sobre la medulla espinal, el tronc de l'encèfal o l'àrea somatosensorial després de l'estimulació d'una zona cutània o dels axons sensorials d'un nervi perifèric.

NOTA: Els diferents potencials evocats somatosensorials corresponen a diferents centres generadors localitzats en estacions sinàptiques de la via somatosensorial i permeten diagnosticar alteracions en punts diversos d'aquesta via.

1924 **potencial evocat visual** *n m*

es potencial evocado visual
en visual evoked potential

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Potencial evocat enregistrat sobre l'àrea visual després d'excitar la retina amb estímuls lluminosos controlats.

NOTA: Els diferents potencials evocats visuals corresponen a diferents centres generadors localitzats en estacions sinàptiques de la via visual i permeten diagnosticar alteracions en punts diversos d'aquesta via.

1925 **potencial local** *n m*

sin. **potencial electro tònic** *n m*

1926 **potencial postsinàptic excitador** *n m*

sigla **PPSE** *n m*

es potencial postsinàptico excitador; PPSE
en excitatory postsynaptic potential; EPSP

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Potencial sinàptic local de signe despolaritzant generat en una sinapsi que incrementa la probabilitat que l'element postsinàptic produeixi un potencial d'acció.

NOTA: El potencial postsinàptic excitador es produeix per l'obertura de canals de Na⁺ o Ca²⁺, que possibiliten l'entrada de càrregues positives de l'exterior a l'interior de la cèl·lula.

1927 **potencial postsinàptic inhibidor** *n m*

sigla **PPSI** *n m*

es potencial postsinàptico inhibidor; PPSI
en inhibitory postsynaptic potential; IPSP

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Potencial sinàptic local de

- signe hiperpolaritzant generat en una sinapsi que redueix la probabilitat que l'element postsinàptic produeixi un potencial d'acció.
- Nota: El potencial postsinàptic inhibidor es produeix normalment per l'obertura de canals de Cl^- , que possibiliten l'entrada de càrregues negatives de l'exterior a l'interior de la cèl·lula.
- 1928 **potencial provocat** *n m*
veg. **potencial evocat** *n m*
- 1929 **potencial sinàptic** *n m*
es potencial sinàptic
en synaptic potential
NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Potencial postsinàptic enregistrat com a resultat de l'alliberament de neurotransmissors des d'una neurona presinàptica.
- 1930 **PPM** *n m*
veg. **potencial de placa motora** *n m*
- 1931 **PPSE** *n m*
veg. **potencial postsinàptic excitador** *n m*
- 1932 **PPSI** *n m*
veg. **potencial postsinàptic inhibidor** *n m*
- 1933 **pràctica** *n f*
es práctica
en rehearsal
NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Repetició de l'execució d'una activitat o de la percepció i processament d'un estímul per a afavorir-ne la consolidació i el manteniment a la memòria.
- 1934 **presinàptic -a** *adj*
es presináptico
en presynaptic
NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Dit d'un element estructural o funcional que pertany o que es desenvolupa a la zona proximal d'una sinapsi.
- 1935 **primer parell cranial** *n m*
veg. **nervi olfactori** *n m*
- 1936 **primera circumvolució temporal** *n f*
veg. **circumvolució temporal superior** *n f*
- 1937 **principi de la mida** *n m*
es principio del tamaño
en size principle
NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Principi que explica la seqüència de reclutament de les diferents unitats motores en una contracció muscular de força progressiva, de manera que s'activen primer les unitats motores petites, a continuació les mitjanes, i finalment les més grans.
- 1938 **principi de polarització dinàmica** *n m*
es principio de polarización dinámica
en principle of dynamic polarization
NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Principi segons el qual el flux d'informació entre neurones es produeix en una direcció previsible i consistent.
Nota: El principi de la polarització dinàmica preveu que l'impuls nerviós passa de l'axó de la neurona presinàptica a les dendrites de la neurona postsinàptica.

- 1939 **priorització** *n f*
 es primerización; priorización
 en priming
 NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Increment de la facilitació en el reconeixement o la reproducció d'estímul que ja s'han percebut anteriorment.
- 1940 **problema de la conjunció** *n m*
 es problema de la conjunción
 en binding problem
 NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Problema teòric que es planteja pel desconeixement de com es combinen i se sincronitzen les representacions dels diversos trets d'un objecte o d'un esdeveniment procedents de diferents àrees de l'escorça cerebral per a obtenir una percepció integrada d'aquest objecte o esdeveniment.
 NOTA: Per a resoldre el problema de la conjunció s'ha proposat que la integració podria basar-se en la sincronització de respostes neuronals en diferents àrees de l'escorça davant d'un objecte particular que permetria unir les diferents representacions neuronals dels diferents trets de l'objecte.
- 1941 **procés ciliar** *n m*
 es proceso ciliar
 en ciliary proces
 NEUROANATOMIA. Cadascuna de les prolongacions de la coroides disposades radialment al voltant del cristal·lí i al voltant del múscul ciliar.
- 1942 **procés cognitiu** *n m*
 es proceso cognitivo
 en cognitive process
 NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Procés mental basat en la percepció, introspecció, raonament
- o memòria mitjançant el qual s'obtenen coneixements o s'arriba a la comprensió de conceptes.
- 1943 **processament** *n m*
 veg. **processament de la informació** *n m*
- 1944 **processament ascendent** *n f*
 es procesamiento ascendente
 en bottom-up processing
 NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Processament de la informació que s'inicia per l'entrada d'un estímul i que esdevé influenciat per les característiques d'aquest estímul i no tant per processos superiors corticals.
- 1945 **processament de la informació** *n m*
 sin. compl. **processament** *n m*
 es procesamiento;
 procesamiento de la información
 en information processing;
 processing
 NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Execució sistemàtica d'una seqüència definida d'operacions amb el contingut d'una o més dades, duta a terme pel sistema nerviós o per un sistema artificial que en simuli les funcions.
- 1946 **processament de transferència apropiada** *n m*
 es procesamiento de transferencia apropiada
 en transfer appropriate processing
 NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Fenomen consistent en la major eficiència del procés de record quan es reproduïen les

- mateixes circumstàncies en què s'ha efectuat la codificació de la informació.
- 1947 **processament descendent** *n m*
 es procesamiento descendente
en top-down processing
 NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Processament de la informació consistent a aplicar les experiències i els coneixements previs a la percepció del món, de manera que els processos cognitius superiors influeixen en la comprensió de la informació sensorial que es rep en un context determinat.
- 1948 **processament distribuït** *n m*
 es procesamiento distribuido
en distributed processing
 NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Processament de la informació en què els elements que configuren el coneixement estan representats per patrons de connexions entre el conjunt de localitzacions de la xarxa neuronal activades amb diferent pes.
- 1949 **processament en paral·lel** *n m*
 es procesamiento en paralelo
en parallel processing
 NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Processament de la informació en què dues o més seqüències d'operacions tenen lloc de manera simultània.
- 1950 **processament en sèrie** *n m*
 sin. compl. **processament serial** *n m*
 es procesamiento en serie
en serial processing
 NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Processament de la informació en què els processos tenen lloc de manera seqüencial i ordenada, sense encavalcar-se els uns amb els altres.
- 1951 **processament serial** *n m*
 veg. **processament en sèrie** *n m*
- 1952 **prodinorfina** *n f*
 es prodinorfina
en prodynorphin
 NEUROQUÍMICA. Polipèptid opioide precursor de les dinorfines.
- 1953 **proencefalina** *n f*
 es proencefalina
en proenkephalin
 NEUROQUÍMICA. Polipèptid opioide precursor de diverses encefalines.
- 1954 **profunditat de processament** *n f*
 es profundidad de procesamiento
en depth of processing
 NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Grau amb què es processa la informació generada per un estímul i que determina el rendiment posterior de la memòria.
 NOTA: La profunditat de processament pot ser superficial o aprofundida, segons si es processa informació merament sensorial o si es processa el significat i les relacions entre estímuls.

1955 **proopiomelanocortina** *n f*
es proopiomelanocortina
en pro-opiomelanocortin
 NEUROQUÍMICA. Polipèptid opioide sintetitzat a les cèl·lules corticotropes de l'adenohipòfisi que és precursor de diversos neuropèptids.
 NOTA: La proopiomelanocortina és precursora de les endorfines i la corticotropina, entre altres neuropèptids.

1956 **propietat cinemàtica** *n f*
es propiedad cinemática
en kinematic property
 NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Dada referent a una variable mesurable i visible durant el desenvolupament d'un moviment.
 NOTA: Són propietats cinemàtiques, per exemple, la longitud de les extremitats, l'angle de les articulacions o la velocitat del desplaçament.

1957 **propietat dinàmica** *n f*
es propiedad dinámica
en dynamic property
 NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Dada referent a una variable mesurable i no visible durant el desenvolupament d'un moviment.
 NOTA: Són propietats dinàmiques, per exemple, les forces o les modificacions de trajectòries en les quals es fonamenta el moviment.

1958 **propioceptor** *n m*
sin. **propioreceptor** *n m*
es propioceptor
en proprioceptor
 NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Receptor sensorial que detecta els canvis de contracció muscular, la posició dels ossos a les articulacions i el grau de tensió de les zones cutànies, i que informa

sobre la posició i el moviment del cos.

1959 **propioreceptor** *n m*
sin. **propioceptor** *n m*

1960 **prosencefàl** *n m*
es prosencéfalo
en forebrain; prosencephalon
 NEUROANATOMIA. Regió de l'encèfal formada per la part més anterior de les tres vesícules cerebrals primitives del tub neural embrionari i que dona origen al telencèfal i al diencèfal.

1961 **prosopagnòsia** *n f*
es prosopagnosia
en prosopagnosia
 NEUROLOGIA. Agnòsia visual caracteritzada per la incapacitat de reconèixer cares familiars produïda per lesions de l'àrea visual extrastriada.

1962 **prostaglandina** *n f*
es prostaglandina
en prostaglandin
 NEUROQUÍMICA. Molècula derivada de l'àcid araquidònic o d'altres lípids, que intervé en funcions de regulació molt diverses.
 NOTA: Les prostagladines intervenen en el control de la vasodilatació i la broncodilatació, en la contracció de la musculatura uterina durant el part, en l'activitat de la resposta inflammatòria o en la proliferació cel·lular.

1963 **proteïna associada a la matriu extracel·lular** *n f*

es proteïna associada a la matriu extracel·lular

en extracellular

matrix-associated protein

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Proteïna glicosilada que es localitza dins la matriu extracel·lular i té la funció de regular l'adhesió cel·lular.

1964 **proteïna associada a vesícules** *n f*

es proteïna associada a vesícules

en vesicle associated protein

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Proteïna que regula la interacció entre la membrana presinàptica i la membrana de les vesícules de neurotransmissor per a permetre'n l'alliberament.

1965 **proteïna associada al citosquelet** *n f*

es proteïna associada al citosquelet

en cytoskeleton associated protein

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Proteïna que controla l'activitat dels microtúbuls, neurofilaments i microfilaments en relació amb la forma de la cèl·lula i regula els mecanismes de desplaçament o transport de substàncies i òrgànuls entre el cos i les estructures axonals o dendrítiques.

1966 **proteïna associada als microtúbuls** *n f*

sigla **MAP** *n f*

es proteïna associada a los microtúbuls; MAP

en microtubule-associated protein; MAP

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Proteïna que interacciona amb el citoesquelet neuronal i regula la dinàmica dels canvis dels microfilaments.

Nota: La sigla MAP prové de la denominació anglesa *microtubule-associated protein*.

1967 **proteïna bàsica de la mielina** *n f*

sigla **MBP** *n f*

es proteïna bàsica de la mielina; PBM

en myelin basic protein; MBP

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Proteïna d'adhesió cel·lular que participa en la compactació de les beines de mielina en els axons i que actua com a factor repel·lent de la regeneració neuronal després de lesions del sistema nerviós central o del perifèric.

Nota: La sigla MBP prové de la denominació anglesa *myelin basic protein*.

1968 **proteïna c-fos** *n f*

es proteïna c-fos

en c-fos protein

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Proteïna codificada per un gen d'expressió primerenca que activa l'expressió quan les neurones incrementen l'activitat, de manera que es pot utilitzar per a identificar neurones que responen a l'estimulació.

1969 **proteïna d'interacció amb el receptor de glutamat** *n f*

sigla **GRIP** *n f*

es proteïna de interacció con el receptor de glutamat; GRIP

en glutamate receptor interacting protein; GRIP

NEUROQUÍMICA. Proteïna que interacciona amb el receptor d'AMPA, amb capacitat de participar en la distribució espacial del seu lligand i de regular-ne l'activitat.

NOTA: La sigla *GRIP* prové de la denominació anglesa *glutamate receptor interacting protein*.

1970 **proteïna de membrana** *n f*

es proteïna de membrana
en membrane protein

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Proteïna que es troba associada a una membrana plasmàtica.

1971 **proteïna G** *n f*

es proteïna G
en G protein

NEUROQUÍMICA. Proteïna reguladora de l'activitat cel·lular que, d'una banda, s'acobla a un receptor lligat a un neurotransmissor, mentre que, de l'altra, és capaç d'activar o desactivar sistemes enzimàtics, generalment a través de proteïnacinasas.

NOTA: Les proteïnes G poden ser proteïnes de membrana o citoplasmàtiques. La forma activa necessita unir-se a GTP.

1972 **proteïna integral de membrana** *n f*

es proteïna integral de membrana

en integral membrane protein; membrane-spanning protein

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Proteïna de membrana que s'associa mitjançant una interacció extensa amb les cadenes hidrocarbonades dels lípids constituents de la membrana plasmàtica.

NOTA: Les proteïnes integrals de membrana poden actuar com a receptors de lligands específics, com a canals iònics i com a bombes transportadores. Poden ser proteïnes transmembrana o proteïnes perifèriques de la cara citoplasmàtica o de la cara extracel·lular de la membrana.

1973 **proteïna motora** *n f*

es proteïna motora
en motor protein

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Proteïna que té la propietat de desplaçar-se sobre la superfície d'un substrat adequat i convertir energia química en treball mecànic mitjançant la hidròlisi d'ATP.

NOTA: Són exemples de proteïnes motores la cinesina, la dineïna i la miosina.

1974 **proteïna P0** *n f*

es proteïna P0
en P0 protein

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Proteïna de la suprafamília de les immunoglobulines que participa en processos de compactació de la mielina i d'estabilització dels contactes i l'adhesió cel·lular entre axons i cel·lules de Schwann.

1975 **proteïna tau** *n f*

es proteïna tau
en tau protein

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Proteïna que forma part del citosquelet de les neurones i que, regulada per cinases que la fosforilen, controla l'assemblatge i l'estabilització dels microtúbuls.

NOTA: La hiperfosforilació de les proteïnes tau causa el seu autoassemblatge, cosa que provoca la formació de filaments, els quals estan relacionats probablement amb la malaltia d'Alzheimer.

1976 **protuberància** *n f*

sin. compl. **pont** *n m*

es protuberancia; puente
en pons

NEUROANATOMIA. Porció del tronc de l'encèfal situada entre el bulb raquidi, en posició caudal, i el mesencèfal, en posició rostral, que està formada per la base de protuberància, en posició ventral, i el tegment, en situació dorsal.

1977 **prova de resposta retardada** *n f*

es prueba de respuesta retardada
en delayed response test

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Prova d'avaluació de la funció del lòbul prefrontal que consisteix a mesurar la capacitat de resposta a un estímul determinat passat un cert temps des de la seva presentació.

NOTA: La prova de resposta retardada s'utilitza per a estudiar la memòria a curt termini.

1978 **psicofàrmac** *n m*

sin. compl. **psicòtrop** *n m*

es psicofàrmaco; psicotrópico;
psicòtropo
en psychotropic

NEUROFARMACOLOGIA. Substància psicoactiva que s'empra en el tractament dels trastorns en què estan alterades les funcions mentals o les facultats afectives.

1979 **psicofísica** *n f*

es psicofísica
en psychophysics

DISCIPLINES CONNEXES. Disciplina que estudia la relació entre els esdeveniments o els estímuls capaços d'activar els sentits i l'experiència sensorial que produeixen.

1980 **psicologia de la forma** *n f*

veg. **gestaltisme** *n m*

1981 **psicologia de la Gestalt** *n f*

veg. **gestaltisme** *n m*

1982 **psicologia evolucionista** *n f*

es psicología evolucionista
en evolutionary psychology

DISCIPLINES CONNEXES. Línia de pensament de la psicologia que considera que certes estratègies cognitives i certs objectius fonamentals per a la supervivència són producte de la selecció natural que opera per a altres caràcters més morfològics o funcionals.

- 1983 **psicologia social** *n f*
sin. compl. **psicosociologia** *n f*;
sociopsicologia *n f*
es psicologia social;
psicosociologia;
sociopsicologia
en psychosociology; social
psychology; sociopsychology
DISCIPLINES CONNEXES. Branca de la psicologia que analitza com les persones pensen sobre altres persones o grups i com hi interaccionen.
- 1984 **psicopatia** *n f*
veg. **trastorn antisocial de la personalitat** *n m*
- 1985 **psicosi** *n f*
veg. **trastorn psicòtic** *n m*
- 1986 **psicosi cicloide** *n f*
es psicosis cicloide
en cycloid psychosis
NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA.
Trastorn psicòtic entre l'esquizofrènia i el trastorn bipolar, caracteritzat per un inici sobtat i un curs evolutiu episòdic, amb símptomes psicòtics i afectius que desapareixen totalment entre crisis.
- 1987 **psicosi maniaco depressiva** *n f*
veg. **trastorn bipolar** *n m*
- 1988 **psicosi orgànica** *n f*
sin. compl. **psicosi simptomàtica** *n f*
es psicosis orgànica; psicosis
sintomàtica
en organic psychosis;
symptomatic psychosis
NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA.
Psicosi secundària deguda a una causa orgànica identificada, com ara una malaltia sistèmica o cerebral.
- 1989 **psicosi primària** *n f*
es psicosis primaria
en primary psychosis
NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA.
Trastorn psicòtic que es produeix sense que hi hagi cap desencadenant orgànic ni tòxic.
- 1990 **psicosi secundària** *n f*
es psicosis secundaria
en secondary psychosis
NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA.
Trastorn psicòtic de causa orgànica o tòxica.
- 1991 **psicosi simptomàtica** *n f*
veg. **psicosi orgànica** *n f*
- 1992 **psicosi tòxica** *n f*
es psicosis tóxica
en toxic psychosis
NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA.
Psicosi secundària causada per la ingestió d'agents tòxics.
- 1993 **psicosociologia** *n f*
veg. **psicologia social** *n f*
- 1994 **psicoteràpia** *n f*
es psicoterapia
en psychotherapy
NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA.
Tractament dels trastorns mentals, emocionals i adaptatius mitjançant mètodes psicològics diversos basats en la relació interpersonal.
- 1995 **psicòtrop** *n m*
veg. **psicofàrmac** *n m*

1996 **psiquiatria** *n f*

es psiquiàtria
en psychiatrics; psychiatry

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Branca de la medicina que s'ocupa de l'etiologia, el diagnòstic, la prevenció i el tractament dels trastorns mentals.

1997 **ptosi palpebral** *n f*

sin. **blefaroptosi** *n f*

1998 **punt cec** *n m*

es punto ciego
en blind spot

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Zona de la retina localitzada a la part central de l'hemicamp nasal, que no presenta fotoreceptors i és cega per a la visió.

NOTA: El punt cec correspon a la regió del disc òptic en la qual s'origina el nervi òptic.

1999 **pupil·la** *n f*

es pupila
en pupil

NEUROANATOMIA. Orifici del globus ocular delimitat entre les fibres del múscul constrictor i dilatador de l'iris, a través del qual els feixos de llum penetren a l'interior de manera regulada segons el diàmetre, la qual cosa permet limitar-los o incrementar-los.

2000 **pupil·la d'Adie** *n f*

sin. compl. **pupil·la tònica d'Adie** *n f*

es pupila de Adie; pupila tònica de Adie
en Adie pupil; Adie's tonic pupil

NEUROLOGIA. Pupil·la midriàtica que no respon adequadament als estímuls lluminosos ni d'acomodació

ocular a causa d'una alteració de les fibres parasimpàtiques postganglionars dels ganglis ciliars.

NOTA: La pupil·la d'Adie generalment és d'afectació unilateral.

2001 **pupil·la d'Argyll Robertson** *n f*

es pupila de Argyll Robertson
en Argyll Robertson pupil

NEUROLOGIA. Pupil·la petita i irregular afectada de miosi que reacciona als estímuls d'acomodació, però no als estímuls lluminosos.

NOTA: La pupil·la d'Argyll Robertson és característica de les manifestacions tardanes de la sífilis.

2002 **pupil·la tònica d'Adie** *n f*

veg. **pupil·la d'Adie** *n f*

2003 **putamen** *n m*

es putamen
en putamen

NEUROANATOMIA. Massa nuclear que forma part dels nuclis basals i que està situada externament al pàl·lid.

NOTA: El putamen, juntament amb el nucli caudat, configuren l'estriat.

- 2004 **QI** *n m*
veg. **quocient intel·lectual** *n m*
- 2005 **quadrantanopia** *n f*
veg. **quadrantanòpsia** *n f*
- 2006 **quadrantanòpsia** *n f*
sin. compl. **quadrantanopia** *n f*
es *cuadrantanopía*;
cuadrantanopsia
en *quadrantanopia*;
quadrantanopsia
NEUROLOGIA. Visió deficient o ceguesa en un quadrant del camp visual d'un o ambdós ulls com a conseqüència d'una lesió a la via òptica.
- 2007 **quadriparèsia** *n f*
veg. **tetraparèsia** *n f*
- 2008 **quadriplegia** *n f*
veg. **tetraplegia** *n f*
- 2009 **qualia** [la] *n m pl*
es *qualia*
en *qualia*
NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Conjunt d'estats mentals que tenen un contingut fenomènic elemental procedent de l'experiència subjectiva conscient.
- 2010 **quart parell cranial** *n m*
veg. **nervi troclear** *n m*
- 2011 **quequesa** *n f*
es *tartamudez*
en *stuttering*
NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Alteració de la parla caracteritzada per la repetició espasmòdica de sons, especialment de consonants inicials, i per l'allargament de sons i pauses.
NOTA: La quequesa forma part de les alteracions vinculades amb la disfèmia. S'ha relacionat amb trastorns de l'activació cerebral de les àrees lingüístiques i amb la representació bilateral del llenguatge.
- 2012 **quiasma òptic** *n m*
es *quiasma óptico*
en *optic chiasm*
NEUROANATOMIA. Regió de la via òptica en la qual es decussen contralateralment la part dels axons de les cèl·lules ganglionars de la retina que recullen la informació dels hemicamps retinals interns.
NOTA: La lesió del quiasma òptic implica la pèrdua de visió dels hemicamps visuals externs o temporals que es perceben sobre els hemicamps retinals interns o nasals.

2013 **quimioceptor** *n m*sin. **quimiorceptor** *n m*es quimiorreceptor
en chemoreceptor

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Receptor sensorial que detecta la presència d'estímuls de naturalesa química i transmet als centres nerviosos la informació sobre la composició i les característiques d'aquestes substàncies.

2014 **quimiorceptor** *n m*sin. **quimioceptor** *n m*2015 **quimiotropisme** *n m*es quimiotropismo
en chemotropism

NEUROBIOLOGIA DEL DESENVOLUPAMENT. Tropisme en el qual les cèl·lules i els teixits diana específics atreuen els axons en desenvolupament mitjançant factors difusibles o molècules d'adhesió cel·lular.

2016 **quinasa** *n f*sin. **cinasa** *n f*2017 **quocient intel·lectual** *n m*sigla **QI** *n m*es cociente intelectual;
coeficiente intelectual; CI
en intelligence quotient; IQ

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Quocient entre la intel·ligència d'un individu, mesurada amb una sèrie de proves, i el nivell mitjà corresponent a la seva edat i grup social.

NOTA: El quocient intel·lectual acostuma a mantenir-se relativament estable al llarg dels anys. Abasta una escala quantitativa de valors, en la qual la intel·ligència mitjana se situa en el 100, mentre que els valors per sota de 70 es consideren propis de retard mental i els valors per sobre de 130, propis d'intel·ligència superior.

2018 **radiació acústica** *n f*

es radiación acústica
 en acoustic radiation

NEUROANATOMIA. Conjunt de fibres originades en les neurones del nucli geniculat medial del tàlem que arriben a les àrees auditives.

2019 **radiació de Gratiolet** *n f*

veg. **radiació òptica** *n f*

2020 **radiació òptica** *n f*

sin. compl. **radiació de Gratiolet** *n f*

es radiación de Gratiolet;
 radiación óptica
 en optic radiation; radiation of Gratiolet

NEUROANATOMIA. Conjunt de fibres nervioses originades en les neurones del nucli geniculat lateral del tàlem que arriben a l'àrea visual.

NOTA: La radiació òptica forma part de la via òptica.

2021 **radical lliure** *n m*

es radical libre
 en free radical

NEUROQUÍMICA. Molècula portadora d'àtoms amb electrons no aparellats que té molta tendència a desestructurar-se i alliberar re-

sidus moleculars que ataquen les proteïnes, els àcids nucleics i els lípids de les membranes.

2022 **radiculopatia** *n f*

es radiculopatía
 en radiculopathy

NEUROLOGIA. Alteració de les arrels espinals dorsals o ventrals que provoca una disfunció en els músculs o en els territoris sensitius dependents dels troncs nerviosos formats per aquestes arrels.

2023 **ramificació col·lateral axonal** *n f*

es colateralización
 en collateral sprouting;
 collateralization

NEUROHISTOLOGIA. Procés mitjançant el qual un axó emet diferents cons de creixement de forma col·lateral que, en allargar-se, constitueixen noves projeccions.

NOTA: La ramificació col·lateral axonal cap a regions o òrgans denervats és un dels mecanismes de recuperació funcional després de lesions del sistema nerviós perifèric.

2024 **rampa timpànica** *n f*

es rampa timpànica
en scala tympani; tympanic
 canal of cochlea

NEUROANATOMIA. Compartiment perilimfàtic que resulta de la divisió del conducte espiral de la còclea per la làmina espiral òssia i que s'obre per la finestra rodona a la cavitat timpànica.

2025 **rampa vestibular** *n f*

es rampa vestibular
en scala vestibuli; vestibular
 canal of cochlea

NEUROANATOMIA. Compartiment perilimfàtic que resulta de la divisió del conducte espiral de la còclea per la làmina espiral, que es comunica amb la finestra oval i que condueix al vestibul.

2026 **raó de permeabilitat d'un canal** *n f*

es tasa de permeabilidad de un canal
en channel-permeability ratio

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Quocient que compara la facilitat amb què dos ions diferents poden travessar un mateix canal iònic.

2027 **raonament deductiu** *n m*

es razonamiento deductivo
en deductive reasoning

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Raonament lògic mitjançant el qual es formulen conclusions específiques a partir d'unes premisses o uns principis més generals.

2028 **raonament inductiu** *n m*

es razonamiento inductivo
en inductive reasoning

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Raonament lògic mitjançant

el qual es formulen principis generals a partir de l'observació de casos específics.

2029 **raqüisquisi** *n f*

veg. **espina bífida** *n f*

2030 **ratolí genoanul·lat** *n m*

es ratón knock out
en knock-out mouse

NEUROFARMACOLOGIA. Ratolí sotmès a l'anul·lació de l'expressió d'un gen específic per a fer-lo servir com a model animal.

2031 **ratolí genominvat** *n m*

es ratón knock down
en knock-down mouse

NEUROFARMACOLOGIA. Ratolí sotmès al decrement específic i dirigit de l'expressió d'un gen per a fer-lo servir com a model animal.

2032 **ratolí genomodificat** *n m*

es ratón knock in
en knock-in mouse

NEUROFARMACOLOGIA. Ratolí sotmès a la modificació específica i dirigida d'un gen per a fer-lo servir com a model animal.

2033 **reacció astrocitària** *n f*

es reacción astrocitaria
en astrocyte reaction

NEUROHISTOLOGIA. Increment del nombre, la longitud i la complexitat dels astròcits que té lloc després d'una lesió en el sistema nerviós central.

NOTA: La reacció astrocitària forma part del procés de la gliosi.

2034 **recaptació** *n f*

es recaptació
en reuptake

NEUROQUÍMICA. Mecanisme de la sinapsi neuronal que fa possible que un neurotransmissor retorni a la neurona des de la qual ha estat alliberat.

2035 **receptor** *n m*

es receptor
en receptor

NEUROQUÍMICA. Proteïna de membrana que presenta afinitat per una o diverses substàncies que actuen com a neurotransmissors.

NOTA: Segons si els receptors se situen a la membrana presinàptica o postsinàptica distingim entre receptors presinàptics i receptors postsinàptics.

2036 **receptor adrenèrgic** *n m*

sin. compl. **adrenoreceptor** *n m*
es adrenoceptor; receptor adrenèrgico
en adrenergic receptor;
adrenoceptor

NEUROQUÍMICA. Receptor de membrana acoblat a una proteïna G amb afinitat específica per l'adrenalina i la noradrenalina.

NOTA: Els receptors adrenèrgics es divideixen en receptors adrenèrgics α i receptors adrenèrgics β segons la seva resposta a diferents agents activadors o blocadors.

2037 **receptor adrenèrgic α** *n m*

sin. compl. **adrenoreceptor α** *n m*
es receptor α -adrenèrgico;
receptor adrenèrgico α
en α -adrenergic receptor;
 α -adrenoceptor;
alpha-adrenergic receptor

NEUROQUÍMICA. Receptor adrenèrgic que respon en particular a la noradrenalina.

NOTA: 1. Els receptors adrenèrgics α són blocats per substàncies com la fenoxibenzamina i la fentolamina.

2. Hi ha dos subtipus de receptor adrenèrgic α . El receptor adrenèrgic $\alpha 1$ és postsinàptic i està localitzat al sistema nerviós central, vasos sanguinis, cor, melsa i altres òrgans. El receptor adrenèrgic $\alpha 2$ és presinàptic, es troba present en òrgans viscerals i al sistema nerviós central i perifèric, però també pot actuar com a autoreceptor i inhibir l'alliberació de noradrenalina.

2038 **receptor adrenèrgic β** *n m*

sin. compl. **adrenoreceptor β** *n m*
es receptor β -adrenèrgico;
receptor adrenèrgico β
en β -adrenergic receptor;
 β -adrenoceptor;
beta-adrenergic receptor

NEUROQUÍMICA. Receptor adrenèrgic que respon en particular a l'adrenalina.

NOTA: 1. Els receptors adrenèrgics β són blocats per substàncies com el propranolol.

2. Hi ha dos subtipus fonamentals de receptor adrenèrgic β . El receptor adrenèrgic $\beta 1$ es troba present al cor i a l'escorça cerebral i actua modificant l'activitat de l'adenilat-ciclasa. El receptor adrenèrgic $\beta 2$ es localitza al pulmó i al cerebel i coexisteix amb el $\beta 1$ en moltes àrees de l'escorça cerebral.

- 2039 **receptor colinèrgic** *n m*
 sin. **receptor d'acetilcolina** *n m*
 es receptor colinèrgico;
 receptor de acetilcolina
 en acetylcholine receptor;
 cholinergic receptor
 NEUROQUÍMICA. Receptor de membrana que respon a la unió de l'acetilcolina i es troba principalment a les terminacions neuromusculars, tant del sistema nerviós central com del sistema nerviós perifèric.
 NOTA: Hi ha dos subtipus principals de receptors colinèrgics: el receptor muscular i el receptor nicotínic.
- 2040 **receptor d'acetilcolina** *n m*
 sin. **receptor colinèrgic** *n m*
- 2041 **receptor d'adaptació lenta** *n m*
 veg. **receptor tònic** *n m*
- 2042 **receptor d'adaptació ràpida** *n m*
 veg. **receptor fàsic** *n m*
- 2043 **receptor d'adenosina** *n m*
 es receptor de adenosina
 en adenosine receptor
 NEUROQUÍMICA. Receptor de membrana metabotrópic sensible a l'acció de l'adenosina.
 NOTA: Es coneixen tres tipus de receptors d'adenosina: A1, A2 i A3.
- 2044 **receptor d'AMPA** *n m*
 es receptor de AMPA
 en AMPA receptor
 NEUROQUÍMICA. Receptor de glutamat ionotrópic que té una especial afinitat per l'AMPA.
 NOTA: La sigla *AMPA* prové de la denominació anglesa *α -amino-3-hydroxy-5-methyl-4-isoxazole propionic acid*.
- 2045 **receptor d'NMDA** *n m*
 es receptor de NMDA
 en NMDA receptor
 NEUROQUÍMICA. Receptor de glutamat ionotrópic permeable als ions calci, que té una especial afinitat per l'AMPA i que intervé en el desenvolupament del sistema nerviós i en la potenciació a llarg termini.
- 2046 **receptor d'opioides** *n m*
 es receptor de opioides
 en opioid receptor
 NEUROQUÍMICA. Receptor metabotrópic que té una especial afinitat pels opioides.
 NOTA: Hi ha tres tipus principals de receptors d'opioides: els delta (δ), els kappa (κ) i els mu (μ).
- 2047 **receptor de dopamina** *n m*
 es receptor de dopamina
 en dopamine receptor
 NEUROQUÍMICA. Receptor metabotrópic lligat a proteïna G que té la dopamina com a lligand endogen principal i que actua en els processos de control de la motivació, l'aprenentatge i el moviment motor fi i en la modulació de la transducció de senyal neuroendocrina.
 NOTA: Es coneixen cinc tipus de receptor de dopamina, classificats en dues famílies: la família D1, d'activitat excitadora i formada pels subtipus D1 i D5, i la família D2, d'activitat inhibidora i formada pels subtipus D2, D3 i D4.
- 2048 **receptor de GABA** *n m*
 es receptor de GABA
 en GABA receptor
 NEUROQUÍMICA. Receptor present a les sinapsis inhibidores que té una especial afinitat pel GABA.
 NOTA: Es coneixen tres tipus de receptors de GABA: dos d'ionotrópics, el receptor

de GABAA i el receptor de GABAC, i un de metabotòpic, el receptor de GABAB.

2049 **receptor de glicina** *n m*

es receptor de glicina
en glycine receptor

NEUROQUÍMICA. Receptor ionotòpic que té una especial afinitat per la glicina, la qual desencadena una resposta inhibitoria al sistema nerviós central quan s'hi uneix.

2050 **receptor de glutamat** *n m*

sin. **receptor glutamatèrgic** *n m*

es receptor de glutamato;
receptor glutamatèrgico
en glutamate receptor

NEUROQUÍMICA. Receptor de membrana que té una especial afinitat pel glutamat.

NOTA: 1. Els receptors de glutamat poden ser metabotòpics o ionotòpics.

2. Els receptors de glutamat estan implicats en moltes funcions cerebrals essencials.

2051 **receptor de kainat** *n m*

es receptor de kainato
en kainate receptor

NEUROQUÍMICA. Receptor de glutamat ionotòpic que té una especial afinitat pel kainat.

2052 **receptor de pressió** *n m*

veg. **baroreceptor** *n m*

2053 **receptor de serotonina** *n m*

sin. **receptor serotoninèrgic** *n m*

es receptor 5-HT; receptor de serotonina

en 5-HT receptor; serotonin receptor

NEUROQUÍMICA. Receptor que té una especial afinitat per la serotonina.

NOTA: Es coneixen set famílies de receptors de la serotonina (5-HT1-7), la majoria dels quals són metabotòpics, excepte el receptor 5-HT3, que és ionotòpic.

2054 **receptor fàsic** *n m*

sin. compl. **receptor d'adaptació ràpida** *n m*

es receptor de adaptació ràpida; receptor fásico
en fast adapting receptor; phasic receptor

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Receptor sensorial que redueix la seva resposta de descàrrega durant l'aplicació d'un estímul d'intensitat constant, a causa de l'adaptació a aquest estímul.

NOTA: La transducció d'estímul en un receptor fàsic ve determinada per l'aparició o la desaparició de l'estímul i no per la seva durada.

2055 **receptor glutamatèrgic** *n m*

sin. **receptor de glutamat** *n m*

2056 **receptor ionotòpic** *n m*

es receptor ionotrópico
en ionotropic receptor

NEUROQUÍMICA. Receptor postsinàptic amb un domini extracel·lular d'unió a neurotransmissors i un domini d'expansió de la membrana que forma un canal iònic, de manera que quan el lligand o el

neurotransmissor interaccionen amb el locus específic activen un canvi de conformació d'aquest canal iònic, que passa a un estat obert, i s'altera directament l'excitabilitat de la membrana.

NOTA: Un exemple de receptor ionotòpic és el receptor nicotínic per a l'acetilcolina.

2057 receptor metabotrópic *n m*

es receptor metabotrópico
en metabotropic receptor

NEUROQUÍMICA. Receptor postsinàptic format per una única subunitat transmembrana acoblada a una o diverses proteïnes G que actuen com a transductors i activen segons missatgers intracel·lulars que condueixen a l'obertura de canals iònics o produeixen altres efectes intracel·lulars.

2058 receptor muscarínic *n m*

es receptor muscarínico
en muscarinic receptor

NEUROQUÍMICA. Receptor colinèrgic metabotrópic, que té una especial afinitat per la muscarina.

NOTA: Es coneixen cinc subtipus de receptors muscarínics (M1-5).

2059 receptor nicotínic *n m*

es receptor nicotínico
en nicotinic receptor

NEUROQUÍMICA. Receptor colinèrgic ionotòpic que té una especial afinitat per la nicotina.

2060 receptor postsinàptic *n m*

es receptor postsináptico
en postsynaptic receptor

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Receptor de la membrana postsinàptica que té afinitat per neurotransmissors alliberats a la fenedura sinàptica.

2061 receptor presinàptic *n m*

es receptor presináptico
en presynaptic receptor

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Receptor de la membrana presinàptica que interacciona amb el neurotransmissor alliberat per la neurona, de manera que el resultat de la interacció és la inhibició de la síntesi o de l'alliberació del neurotransmissor.

2062 receptor purinèrgic *n m*

es receptor purinérgico
en purinergic receptor

NEUROQUÍMICA. Receptor de membrana que té una afinitat específica pels nucleòtids púrics o les bases nitrogenades púriques.

NOTA: Els receptors purinèrgics més importants són els receptors d'adenosina (A1, A2, A3), de tipus metabotrópic, i els receptors d'ATP, que poden ser ionotòpics (P2X) o metabotòpics (P2Y).

2063 receptor sensorial *n m*

es receptor sensitivo
en sensory receptor

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Cèl·lula o estructura especialitzada a respondre a un tipus d'estímul determinat procedent del medi intern o extern.

NOTA: Segons la seva funció, els receptors sensorials manifesten diferents capacitats i velocitats d'adaptació. Segons si l'adaptació és ràpida o lenta distingim entre receptors fàssics i receptors tòncics.

2064 receptor serotoninèrgic *n m*

sin. **receptor de serotonina *n m***

2065 **receptor tendinós** *n m*

es receptor tendinoso
en tendinous receptor

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Receptor propioceptiu situat en els tendons musculars que és estimulat directament per accions com ara un estirament muscular, una contracció o una percussió.

2066 **receptor tirosina-cinasa** *n m*

es receptor de tirosina cinasa
en tyrosine kinase receptor

NEUROQUÍMICA. Receptor que davant la interacció d'un lligand extracel·lular específic fosforila unitats de tirosina i experimenta un canvi de configuració que desencadena mecanismes de transducció de senyal cap al cos i el nucli de la cèl·lula.

2067 **receptor tònic** *n m*

sin. compl. receptor
d'adaptació lenta *n m*

es receptor de adaptació lenta; receptor tónico
en slow adapting receptor; tonic receptor

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Receptor sensorial que no redueix la seva resposta de descàrrega durant l'aplicació persistent d'un estímul d'intensitat constant.

NOTA: Els receptors tòncics no permeten codificar la durada de l'estímul.

2068 **receptor vestibular** *n m*

es receptor vestibular
en vestibular receptor

NEUROANATOMIA. Cadascun dels receptors localitzats a l'utricle i al sàcul, pel que fa a la recepció del canvi de posició del cap, o localit-

zats als conductes semicirculars, pel que fa als moviments del cap.

2069 **reclutament** *n m*

es reclutamiento
en recruitment

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Augment gradual de la intensitat d'una resposta motora mitjançant l'activació d'un nombre progressivament major d'unitats motores.

2070 **reconeixement** *n m*

es reconocimiento
en recognition

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Sensació conscient i de familiaritat experimentada davant d'una situació o d'una informació que ha estat objecte de percepció o d'aprenentatge previs.

NOTA: El reconeixement s'utilitza en psicologia i investigació de la memòria per a avaluar l'evocació d'una informació adquirida.

2071 **reconeixement de patrons** *n m*

es reconocimiento de patrones
en pattern recognition

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Habilitat de les xarxes neuronals artificials d'identificar patrons específics dintre d'un conjunt massiu de dades gràcies a un coneixement a priori o a informació estadística extreta dels patrons.

NOTA: El reconeixement de patrons permet, per exemple, aïllar senyals bioelèctrics immersos en un conjunt de senyals emmascaradors o acompanyats de soroll.

2072 **record** *n m*

es recuerdo
en memory

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Representació mental d'un esdeveniment del passat emmagatzemat a la memòria, de manera conscient i intensa, amb recuperació dels detalls.

2073 **reestructuració cognitiva** *n f*

es reestructuración cognitiva
en cognitive restructuring

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Teràpia cognitivoconductual consistent a identificar d'una manera sistemàtica i realista pensaments, creences, prediccions o interpretacions negatives, irracionals i depressives, i a substituir-les per supòsits racionals alternatius.

2074 **reflex** *n m*

sin. compl. **acte reflex** *n m*;
resposta reflexa *n f*

es acto reflejo; reflejo;
respuesta refleja
en reflex; reflex action; reflex response

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Activitat involuntària, automàtica i estereotipada del sistema nerviós que determina una resposta a través d'un òrgan com a reacció davant un estímul extern o intern.

NOTA: Els elements anatòmics que intervenen en el reflex constitueixen l'arc reflex.

2075 **reflex d'estirament** *n m*

veg. **reflex miotàtic** *n m*

2076 **reflex de retirada** *n m*

es reflejo de retirada
en withdrawal reflex

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Reflex desencadenat per l'estimulació de mecanoreceptors o nociceptors cutanis consistent en la retracció enèrgica d'una part del cos com a resposta a un estímul nociu.

NOTA: Un dels reflexos de retirada més fàcilment observables és el reflex flexor, en què es produeix la flexió de l'extremitat estimulada.

2077 **reflex espinal** *n m*

sin. **reflex medul·lar** *n m*

es reflejo espinal; reflejo medular
en medullary reflex; spinal reflex

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Reflex desencadenat per un estímul aferent a la medul·la espinal que, per mitjà d'una o de diverses sinapsis, estimula un grup de neurones eferents que produeixen la resposta.

2078 **reflex medul·lar** *n m*

sin. **reflex espinal** *n m*

2079 **reflex miotàtic** *n m*

sin. compl. **reflex d'estirament** *n m*

es reflejo de estiramiento;
reflejo miotático
en myotatic reflex; stretch reflex

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Reflex consistent en la contracció d'un múscul produït per l'estimulació de receptors d'estirament situats als fusos musculars.

NOTA: El reflex miotàtic pot ser provocat durant una exploració neurològica mitjançant una percussió amb un martell de reflexos en un tendó.

2080 **reflex miotàtic invers** *n m*sin. **reflex tendinós** *n m*es reflejo miotático inverso;
reflejo tendinosoen inverse myotatic reflex;
tendon reflex

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Reflex consistent en la relaxació d'un múscul en resposta a un nivell excessiu de contracció muscular i tensió tendinosa, detectats pels receptors tendinosos.

2081 **reflex monosinàptic** *n m*

es reflejo monosináptico

en monosynaptic reflex

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Reflex que es desenvolupa per mitjà d'una única sinapsi central establerta entre una neurona sensorial aferent i una motoneurona.

NOTA: El model de reflex monosinàptic és el reflex miotàtic.

2082 **reflex polisinàptic** *n m*

es reflejo polisináptico

en polysynaptic reflex

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Reflex que es desenvolupa per mitjà de diverses sinapsis establertes entre la neurona sensorial aferent, una sèrie d'interneurons i una motoneurona efectora.

NOTA: El reflex de retirada és un exemple de reflex polisinàptic.

2083 **reflex tendinós** *n m*sin. **reflex miotàtic invers** *n m*2084 **reflex vestibulocervical** *n m*

es reflejo vestibulocervical

en vestibulocervical reflex

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Reflex que respon a la

rotació del cap i ajuda a mantenir l'estabilitat durant el moviment.

2085 **reflex vestibuloocular** *n m*

es reflejo vestibuloocular

en vestibulo-ocular reflex

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Reflex que respon a la rotació del cap i ajuda a estabilitzar les imatges a la retina, consistent en una desviació dels ulls en el sentit oposat al del cap i a la mateixa velocitat tot preservant la imatge en el centre del camp visual.

2086 **reflex vestibulospinal** *n m*

es reflejo vestibuloespinal

en vestibulospinal reflex

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Reflex que respon a la rotació del cap i ajuda a mantenir una postura estable del tronc i de les extremitats.

2087 **reflex visceral** *n m*

es reflejo visceral

en visceral reflex

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Reflex produït per estímuls provinents de les vísceres que es transmet als òrgans efectors viscerals per vies eferents del sistema nerviós autònom.

NOTA: Són exemples de reflexos viscerals els reflexos de la micció, la defecació i l'ejaculació.

2088 **reforç** *n m*veg. **reforçament** *n m*2089 **reforçament** *n m*sin. compl. **reforç** *n m*

es refuerzo

en reinforcement

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Mètode del condicionament

operant en què s'augmenta la freqüència d'una resposta mitjançant la modulació d'un estímul associat a aquesta resposta.

NOTA: El reforçament pot ser positiu o negatiu, segons si es produeix per presentació d'un estímul apetitiu o per desaparició d'un estímul aversiu.

2090 **reforçament negatiu** *n m*

es refuerzo negativo
en negative reinforcement

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Reforçament en què s'augmenta la freqüència d'una resposta mitjançant la desaparició d'un estímul aversiu associat a aquesta resposta.

2091 **reforçament positiu** *n m*

es refuerzo positivo
en positive reinforcement

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Reforçament en què s'augmenta la freqüència d'una resposta mitjançant la presentació d'un estímul apetitiu associat a aquesta resposta.

2092 **refractari -ària** *adj*

es refractario
en refractory

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Resistent a l'estimulació, a l'excitació o al tractament que s'aplica de forma adequada.

2093 **regeneració neuronal** *n f*

es regeneración neuronal
en neural regeneration

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Procés neurobiològic espontani mitjançant el qual una neurona que ha perdut l'axó a conseqüència d'una lesió és capaç de generar un con de creixement i elongar novament

l'axó en sentit distal fins a reinervar les estructures diana.

NOTA: La regeneració neuronal és, juntament amb la generació de terminals col·laterals intactes, un mecanisme de recuperació funcional posterior a lesions en el sistema nerviós perifèric o, en molt menor grau, en el sistema nerviós central.

2094 **regió d'isofreqüència** *n f*

es región de isofrecuencia
en isofrequency region

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Regió d'un nucli en la qual s'agrupen les neurones amb la mateixa freqüència característica.

2095 **regió intermèdia del cerebel** *n f*

veg. **regió paravermiana** *n f*

2096 **regió organitzadora** *n f*

es región organizadora
en organizer region

NEUROBIOLOGIA DEL DESENVOLUPAMENT. Zona específica de la gàstrula que regula i dirigeix la inducció del neuroectoderma i la formació de la placa neural.

2097 **regió paravermiana** *n f*

sin. compl. **paravermis** *n m*;
regió intermèdia del cerebel *n f*

es paravermis; región intermedia del cerebelo;
región paravermiana
en paravermis

NEUROANATOMIA. Porció del cerebel situada a cada costat del vermis, que forma una franja paral·lela estreta que es distribueix pels tres lòbuls cerebel·losos.

NOTA: La regió paravermiana forma part del paleocerebel.

2098 **registre visuoespacial** *n m*

es agenda visuoespacial
 en visuospatial sketchpad

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Subsistema de la memòria de treball coordinat per l'execució central, que emmagatzema temporalment informació visual i espacial i permet evocar-la i manipular-la.

NOTA: El registre visuoespacial forma part del model de la memòria de treball d'Alan Baddeley.

2099 **regla de Hebb** *n f*

es regla de Hebb
 en Hebb rule

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Regla segons la qual la despolarització repetida i sincronitzada d'una neurona induïda per una altra neurona incrementa l'eficàcia de la connexió sinàptica que mantenen.

NOTA: La regla de Hebb s'aplica en alguns algorismes d'aprenentatge de xarxes neuronals artificials. Consisteix en un increment del pes de la sinapsi entre dues neurones quan l'activitat de les dues està correlacionada i en una disminució del pes si l'activitat no està correlacionada o si la correlació és negativa.

2100 **regla delta** *n f*

es regla delta
 en delta rule

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Regla d'aprenentatge dels perceptrons monocapa que estableix com s'han d'ajustar els pesos de les connexions entre neurones en funció de la diferència entre el patró de sortida desitjat i les sortides reals.

2101 **relació corrent-voltatge** *n f*

es relación corriente-voltaje
 en current-voltage relationship

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Representació gràfica dels canvis del corrent iònic en funció de la diferència de voltatge de la membrana.

2102 **relació g** *n f*

es relación g
 en g ratio

NEUROHISTOLOGIA. Relació entre el diàmetre intern d'un axó sense mielina i el diàmetre total d'aquest axó incloent-hi el gruix de la beina de mielina.

NOTA: La relació g és un bon indicador del grau de mielinització de les fibres axonals i dels canvis de la mielina que es produeixen amb l'envelliment i després d'una lesió.

2103 **reparació neural** *n f*

es reparación neural
 en neural repair

NEUROLOGIA. Conjunt de processos mitjançant els quals s'aconsegueix recuperar el conjunt de cèl·lules i projeccions del sistema nerviós lesionat i restituir les connexions perquè tornin a ser eficaces en el desenvolupament de la seva funció original.

2104 **representació interna** *n f*

es representación interna
 en internal representation

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Model d'activació neuronal simultània o sincronitzada en una o diverses regions del sistema nerviós central que codifica un estímul extern, una acció, un sentiment o un pensament.

2105 **representació mental** *n f*

es representación mental
en mental representation

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Model que el sistema nerviós elabora sobre la realitat perceptiva externa que capten els sentits.

2106 **reserpina** *n f*

es resperina
en reserpine

NEUROFARMACOLOGIA. Alcaloide que es fixa de manera irreversible a les vesícules sinàptiques, les degrada i en provoca la pèrdua de contingut.

NOTA: L'acció de la reserpina provoca una forta disminució de la quantitat de neurotransmissors.

2107 **resistència** *n f*

es resistor
en resistor

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Objecte que s'oposa al pas del corrent elèctric.

2108 **resistència de membrana** *n f*

es resistencia de membrana
en membrane resistance

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Paràmetre que quantifica l'oposició al moviment de càrregues elèctriques a través d'una membrana plasmàtica.

NOTA: 1. La resistència de membrana es mesura en ohms (Ω).

2. La resistència és la inversa de la conductància.

2109 **resposta activa** *n f*

es respuesta activa
en active response

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Modificació del potencial de

membrana produïda per canvis de la permeabilitat de la membrana plasmàtica a diferents ions a través dels canals iònics.

2110 **resposta apetitiva** *n f*

es respuesta apetitiva
en appetitive response

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Resposta conductual d'un individu a la presència d'un estímul incondicionat apetitiu o d'un estímul neutre prèviament condicionat.

2111 **resposta d'evitació** *n f*

es respuesta de evitación
en avoidance response

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Resposta conductual d'un individu a la presència d'un estímul incondicionat aversiu o d'un estímul neutre prèviament condicionat.

2112 **resposta de tot o res** *n f*

es respuesta de todo o nada
en all-or-none response

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Mode de funcionament d'una cèl·lula excitable que genera un canvi de potencial invariable en amplitud, durada i forma sigui quina sigui la intensitat de l'estímul si aquest supera un llindar determinat.

NOTA: En la resposta de tot o res l'amplitud i la durada del canvi elèctric és independent de la intensitat de l'estímul que genera la resposta, sempre que superi el nivell llindar d'excitabilitat.

2113 **resposta hemodinàmica** *n f*

es respuesta hemodinámica
en hemodynamic response

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Modificació del flux, del

- volum sanguini i de l'oxigenació cerebral induïda per canvis en els nivells d'activitat cerebral.
- 2114 **resposta multimodal** *n f*
es respuesta multimodal
en multimodal response
 NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Activitat neural induïda per estímuls que corresponen a més d'una modalitat sensorial.
- 2115 **resposta passiva** *n f*
es respuesta pasiva
en passive response
 NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Modificació del potencial de membrana produïda pel pas de corrent a través de la membrana plasmàtica.
 Nota: La resposta passiva es basa en la resistència de membrana i la conductància de membrana, que són propietats passives, i no en la modificació de la permeabilitat.
- 2116 **resposta reflexa** *n f*
veg. **reflex** *n m*
- 2117 **resposta unimodal** *n f*
es respuesta unimodal
en unimodal response
 NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Activitat neural induïda per estímuls que corresponen a una única modalitat sensorial.
- 2118 **ressonància magnètica** *n f*
 sigla **RM** *n f*
es resonancia magnética; RM
en magnetic resonance imaging; MRI
 NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Tècnica d'imatgeria basada en la propietat d'alguns nuclis atòmics d'absorbir i alliberar energia quan són sotmesos a un camp magnètic intens, que permet obtenir imatges tomogràfiques d'un organisme i reconstruir-les a través d'un ordinador.
- 2119 **ressonància magnètica funcional** *n f*
 sigla **RMf** *n f*
es resonancia magnética funcional; RMf
en functional magnetic resonance imaging; fMRI
 NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Ressonància magnètica que permet visualitzar la resposta hemodinàmica del sistema nerviós central associada als canvis d'activitat neural.
- 2120 **retard mental** *n m*
sin. compl. **oligofrènia** *n f*
es oligofrenia; retraso mental
en mental retardation; oligophrenia
 NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Trastorn d'inici en la infància o l'adolescència caracteritzat per un funcionament intel·lectual significativament per sota del normal a una edat determinada i que comporta un deteriorament en l'aprenentatge, l'adaptació social i la maduresa.
- 2121 **retina** *n f*
es retina
en retina
 NEUROANATOMIA. Capa interna del globus ocular formada per diversos estrats cel·lulars on hi ha els fotoreceptors encarregats de captar els estímuls lluminosos i fer-ne la transducció a impulsos nerviosos.

2122 **retinal** *n m*

es retinal
en retinal

NEUROQUÍMICA. Aldehid de la vitamina A localitzat als fotoreceptors de la retina que, mitjançant un canvi conformacional entre dues formes isomèriques induït per l'absorció de llum, interacciona amb l'opsina i transforma l'energia lluminosa en impulsos nerviosos.

2123 **rigidesa muscular** *n f*

es rigidez muscular
en muscle rigidity

NEUROLOGIA. Dificultat de moviment produïda per l'increment del to muscular basal.

NOTA: La rigidesa muscular és característica de trastorns com la malaltia de Parkinson.

2124 **ritme alfa** *n m*

sin. compl. **ritme α** *n m*
es ritmo α ; ritmo alfa
en alpha rhythm

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Element de l'electroencefalograma en forma d'ondes regulars i sinusoidals d'una freqüència d'entre 8 Hz i 12 Hz, propi de les regions occipitals, que s'enregistra durant un estat de vigília relaxada en què hi ha repòs psicosensoial.

2125 **ritme beta** *n m*

sin. compl. **ritme β** *n m*
es ritmo β ; ritmo beta
en beta rhythm

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Element de l'electroencefalograma en forma d'ondes ràpides d'una freqüència d'entre 12 Hz i 30 Hz que s'enregistra durant un estat de vigília i d'activitat cerebral.

2126 **ritme circadiari** *n m*

es ritmo circadiano
en circadian rhythm

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Ritme biològic intern dels paràmetres fisiològics, bioquímics i emocionals que presenta una periodicitat d'aproximadament 24 hores.

2127 **ritme delta** *n m*

sin. compl. **ritme δ** *n m*
es ritmo δ ; ritmo delta
en delta rhythm

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Element de l'encefalograma en forma d'ondes d'una freqüència d'entre 0,5 Hz i 3 Hz que s'enregistra durant els períodes de son lent.

2128 **ritme gamma** *n m*

sin. compl. **ritme γ** *n m*
es ritmo γ ; ritmo gamma
en gamma rhythm

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Element de l'encefalograma en forma d'ondes d'una freqüència d'entre 26 Hz i 100 Hz que s'enregistra durant un estat d'activitat cognitiva o motora.

2129 **ritme infradiari** *n m*

es ritmo infradiano
en infradian rhythm

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Ritme biològic intern amb una periodicitat superior al ritme d'oscil·lació dia-nit o llum-fosc.

NOTA: El ritme infradiari és, per convenció, major de 28 hores i menor de 6 dies.

2130 **ritme theta** *n m*sin. compl. **ritme θ** *n m*es *ritmo θ* ; *ritmo theta*en *theta rhythm*

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Element de l'encefalograma en forma d'ondes d'una freqüència d'entre 4 Hz i 7 Hz que se sol enregistrar durant els estats de tensió emocional o de somnolència.

2131 **ritme ultradiari** *n m*es *ritmo ultradiano*en *ultradian rhythm*

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Ritme biològic intern amb una periodicitat inferior al ritme d'oscil·lació dia-nit o llum-fosc.

Nota: El ritme ultradiari és, per convenció, major de 30 minuts i menor de 20 hores.

2132 **ritme α** *n m*veg. **ritme alfa** *n m*2133 **ritme β** *n m*veg. **ritme beta** *n m*2134 **ritme γ** *n m*veg. **ritme gamma** *n m*2135 **ritme δ** *n m*veg. **ritme delta** *n m*2136 **ritme θ** *n m*veg. **ritme theta** *n m*2137 **ritual** *n m*es *ritual*en *ritual*

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Compulsió mental o conductual formalment complexa que generalment correspon a una elaboració distorsionada o estereotipada

d'alguna rutina de la vida diària, emprada per a alleugerir l'ansietat.

2138 **rivalitat binocular** *n f*es *rivalidad binocular*en *binocular rivalry*

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Alternança perceptiva entre dos patrons visuals que té lloc quan cada ull rep simultàniament i ràpidament estímuls diferents.

Nota: La rivalitat binocular es pot desencadenar mitjançant imatges de barres horitzontals i verticals presentades en hemicamps visuals diferents i s'ha utilitzat en estudis sobre la consciència visual.

2139 **rizotomia dorsal** *n f*es *rizotomía dorsal*en *dorsal rhizotomy*

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Procediment quirúrgic consistent en la secció selectiva de les arrels dorsals de la medul·la espinal que porten els axons centrals de les neurones sensorials dels receptors perifèrics fins a la medul·la espinal, que implica la pèrdua de la sensibilitat dels territoris afectats.

Nota: La rizotomia dorsal s'utilitza per a reduir l'espasticitat muscular en pacients afectats per patologies neurològiques.

2140 **RM** *n f*veg. **ressonància magnètica** *n f*2141 **RMf** *n f*veg. **ressonància magnètica funcional** *n f*

2142 **rodopsina** *n f*

es rodopsina

en rhodopsin

NEUROQUÍMICA. Pigment lipoproteic fotosensible dels fotoreceptors dels bastons constituït per retinal i opsina que és responsable de la fototransducció.

2143 **romboencèfal** *n m*

es rombencéfalo

en hindbrain; rhombencephalon

NEUROANATOMIA. Vesícula embrionària derivada del tub neural que dona lloc al metencèfal i al mielencèfal.

2144 **ròving** *n m*

es movimiento ocular errante;

roving ocular

en roving eye movement

NEUROLOGIA. Moviment ocular espontani horitzontal que consisteix en desviacions conjugades, lentes i repetitives dels ulls, el qual s'associa amb una lesió cerebral difusa.

2145 **sac endolimfàtic** *n m*

es saco endolinfático
 en endolymphatic sac

NEUROANATOMIA. Part terminal dilatada de la reunió dels conductes originats a l'utricle i al sàcul, que forma part del laberint membranós.

2146 **sàcul** *n m*

es sáculo
 en saccule

NEUROANATOMIA. Òrgan otolític del laberint membranós, unit al conducte coclear d'una banda i al conducte endolimfàtic de l'altra, que respon als moviments d'acceleració lineal del cap i que recull informació per controlar la posició del cap i del cos.

2147 **sarcolemma** *n m*

es sarcolemma
 en sarcolemma

NEUROHISTOLOGIA. Membrana d'una cèl·lula muscular estriada o llisa constituïda per una membrana plasmàtica, una membrana basal i una capa fibril·lar.

2148 **saturació** *n f*

es saturación
 en saturation

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Qualitat de la percepció visual que permet d'estimar la proporció de color cromàticament pur contingut en la sensació total.

Nota: La saturació és major com menys quantitat de blanc conté la projecció de llum de color.

2149 **schwannoma** *n m*

veg. **neurilemmoma** *n m*

2150 **secreció** *n f*

es secreción
 en secretion

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Procés mitjançant el qual s'allibera el contingut de vesícules cel·lulars a l'espai extracel·lular per exocitosi.

Nota: Generalment la secreció es produeix per la fusió de la membrana de la vesícula amb la membrana plasmàtica.

2151 **segon missatger** *n m*

es segundo mensajero
 en second messenger

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Molècula intracel·lular que canvia la seva concentració en resposta a

la interacció prèvia d'un missatge amb el receptor corresponent.

NOTA: En les neurones, els segons missatgers s'alliberen per la interacció de neurotransmissors amb receptors metabotòpics.

2152 **segon parell cranial** *n m*

veg. **nervi òptic** *n m*

2153 **selectivitat visual** *n f*

es selectividad visual
en visual selectivity

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Propietat de les cèl·lules de les àrees visuals primàries que els permet respondre selectivament a la direcció, a l'orientació o a velocitats de moviment específiques dels estímuls que perceben.

2154 **sella turca** *n f*

es silla turca
en sella turcica

NEUROANATOMIA. Depressió situada a la part superior de l'os esfenoides en la qual s'allotgen la hipòfisi i el si cavernós.

2155 **semicanal** *n m*

veg. **connexó** *n m*

2156 **sensació** *n f*

es sensación
en sensation

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Experiència sensorial subjectiva produïda pel processament al sistema nerviós central de senyals procedents d'un o de diversos sistemes sensorials en resposta a un estímulo.

2157 **sensació de membre fantasma** *n f*

es sensación de miembro fantasma
en phantom limb sensation

NEUROLOGIA. Sensació de persistència d'un membre després d'haver estat amputat, sovint acompanyada de dolor.

2158 **sensibilitat tàctil** *n f*

es sensibilidad táctil
en tactile sensation

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Modalitat sensorial que informa dels estímuls tàctils que actuen sobre receptors específics de la pell i les mucoses externes.

2159 **sensibilitat tèrmica** *n f*

es sensibilidad térmica
en thermal sensation

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Modalitat sensorial que informa dels estímuls tèrmics que actuen sobre receptors específics de la pell i dels òrgans interns.

2160 **sensibilitat vibratòria** *n f*

sin. compl. **pal·lestèsia** *n f*
es parestesia; sensibilidad vibratoria
en paresthesia; vibratory sensation

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Modalitat sensorial que informa dels estímuls de vibració.

2161 **sensibilització** *n f*

es sensibilización
en sensitization

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Mecanisme fisiològic d'una neurona mitjançant el qual l'estimulació repetida o continu-

ada produeix un augment de la resposta sensorial o reflexa quan s'aplica l'estímul.

2162 **sensibilització** *n f*

es sensibilización
en sensitization

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Aprenentatge no associatiu consistent en l'increment de la resposta davant d'un estímul determinat després d'una estimulació forta o dolorosa.

2163 **sensitiu -iva** *adj*

veg. **sensorial** *adj*

2164 **sensor** *n m*

es sensor
en sensor

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Zona especialitzada d'una estructura que té la funció de transformar l'energia original d'un tipus d'estímul en un senyal elèctric.

NOTA: Són exemples de sensors els de pressió, acceleració, pH, temperatura o glucosa.

2165 **sensor molecular** *n m*

es sensor molecular
en molecular sensor

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Sensor constituït per una proteïna de membrana que detecta un tipus determinat d'estímul mitjançant el reconeixement d'una estructura molecular concreta.

2166 **sensorial** *adj*

sin. compl. **sensitiu -iva** *adj*
es sensitivo; sensorial
en sensory

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Relatiu o pertanyent a

la sensibilitat, a les sensacions o als òrgans dels sentits

2167 **senyal** *n m*

es señal
en signal

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Magnitud física variable amb el temps, de natura molt diversa, que pot ser transmesa, propagada i detectada, i que constitueix un element portador d'informació.

2168 **senyal BOLD** *n m*

veg. **senyal dependent del nivell d'oxigen a la sang** *n m*

2169 **senyal dependent del nivell d'oxigen a la sang** *n m*

sin. compl. **senyal BOLD** *n m*

es señal BOLD; señal dependiente del nivel de oxígeno en la sangre
en blood oxygen level dependent signal; BOLD signal

NEUROFARMACOLOGIA. Canvi en el senyal de la ressonància magnètica funcional produït per una variació de la proporció d'hemoglobina oxigenada enfront d'hemoglobina no oxigenada en la sang de la regió cerebral estudiada.

NOTA: 1. El senyal dependent del nivell d'oxigen a la sang està correlacionat amb el grau d'activitat de les regions cerebrals i es fa servir per a estudiar-ne les funcions.

2. La sigla **BOLD** prové de la denominació anglesa *blood oxygen level dependent signal*.

2170 **senyalització** *n f*

veg. **transducció de senyal** *n f*

- 2171 **septe lúcid** *n m*
 sin. compl. **septe pel·lúcid** *n m*
 es septo pelúcido
 en septum lucidum; septum pellucidum
 NEUROANATOMIA. Làmina de teixit nerviós prima, vertical i mediana, les cares de la qual contribueixen a formar la paret interna de la bany frontal i del cos dels ventricles laterals.
 NOTA: El septe lúcid ocupa l'espai entre el tronc i el bec del cos callós, i està format per dos fulls, entre els quals hi ha una cavitat virtual.
- 2172 **septe pel·lúcid** *n m*
 veg. **septe lúcid** *n m*
- 2173 **serotonina** *n f*
 sin. compl.
5-hidroxitriptamina *n f*
 sigla **5-HT** *n f*
 es 5-hidroxitriptamina; 5-HT; serotonina
 en 5-HT; 5-hydroxytryptamine; serotonin
 NEUROQUÍMICA. Indolamina present al sistema nerviós central, especialment en neurones dels nuclis de la rafe, que exerceix un paper important en alguns trastorns mentals.
 NOTA: Algunes línies actuals de recerca farmacològica estan directament relacionades amb la serotonina. Per exemple, s'ha estudiat l'ús de la setonina en la modulació del dolor a nivell espinal o l'efecte dels inhibidors de la recaptació de la serotonina en el tractament de trastorns depressius.
- 2174 **serotoninèrgic -a** *adj*
 es serotoninèrgico
 en serotoninèrgic
 NEUROQUÍMICA. Dit d'una estructura o una via del sistema nerviós relacionada amb la neurotransmissió de serotonina o substàncies anàlogues.
- 2175 **sessió** *n f*
 es sesión
 en session
 NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Període de temps durant el qual un subjecte experimental duu a terme les diferents condicions experimentals d'un experiment.
- 2176 **setè parell cranial** *n m*
 veg. **nervi facial** *n m*
- 2177 **si carotidi** *n m*
 es seno carotídeo
 en carotid sinus
 NEUROANATOMIA. Dilatació de la regió proximal de l'artèria caròtide interna i de la bifurcació de l'artèria caròtide primitiva que regula la pressió arterial mitjançant diversos reflexos vehiculats per les fibres del nervi glossofaríngi, del nervi vague i de la cadena simpàtica.
- 2178 **si cavernós** *n m*
 es seno cavernoso
 en cavernous sinus
 NEUROANATOMIA. Cadascun dels sins venosos dural situats a un costat i altre de la sella turca que estan units al voltant de la hipòfisi mitjançant sins intercavernosos.
- 2179 **si venós dural** *n m*
 es seno venoso dural
 en dural venous sinus
 NEUROANATOMIA. Conduïte format entre la capa periòstica i la capa meníngia de la duramàter, amb un revestiment d'endoteli i sense vàlvules, que actua com un sistema de pressió baixa per al retorn del

flux sanguini venós a la circulació sistèmica, mitjançant el drenatge a la vena jugular interna.

2180 signe de Babinski *n m*

es signo de Babinski
en Babinski sign

NEUROLOGIA. Reflex cutani plantar que consisteix en l'extensió del dit gros del peu, sovint acompanyada de la separació de la resta de dits, en estimular aferències sensorials de la part externa de la planta del peu.

NOTA: En adults, el signe de Babinski pot indicar lesions del tracte corticospinal. En nadons, en canvi, la presència del signe de Babinski es considera normal a causa de la manca de maduració dels sistemes descendents de control espinal.

2181 simultagnòsia *n f*

es simultagnosia
en simultanagnosia

NEUROLOGIA. Agnòsia visual caracteritzada per la incapacitat de comprendre simultàniament més d'un element d'una escena o d'integrar-ne les parts com a porcions d'un objecte o d'un quadre més globals.

2182 sinapsi *n f*

es sinapsis
en synapse

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Zona d'intercanvi de senyals nerviosos entre dues neurones o entre una neurona i un múscul o una glàndula de secreció endocrina o exocrina.

2183 sinapsi asimètrica *n f*

es sinapsis asimétrica
en asymmetric synapse

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Sinapsi en la qual l'element postsinàptic té més amplitud o llargada que l'element presinàptic.

NOTA: Es considera que les sinapsis asimètriques corresponen a a sinapsis excitadores.

2184 sinapsi axoaxònica *n f*

es sinapsis axoaxónica
en axoaxonic synapse

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Sinapsi que s'estableix entre neurones per mitjà dels axons.

NOTA: Les sinapsis axoaxòniques són normalment sinapsis elèctriques que s'estableixen per mitjà d'unions en fenedura o unions comunicants, a través de les quals es produeix un flux directe d'ions d'entrada o sortida que dona lloc a la despolarització o la hiperpolarització cel·lular.

2185 sinapsi axodendrítica *n f*

es sinapsis axodendrítica
en axodendritic synapse

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Sinapsi que s'estableix entre l'axó de la neurona presinàptica i la dendrita de la neurona postsinàptica.

NOTA: La sinapsi axodendrítica és el tipus de sinapsi més habitual en el sistema nerviós.

2186 sinapsi axosomàtica *n f*

es sinapsis axosomática
en axosomatic synapse

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Sinapsi que s'estableix entre l'axó de la neurona presinàptica i el cos de la neurona postsinàptica.

2187 **sinapsi elèctrica** *n f*

es sinapsis elèctrica
en electrical synapse

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Sinapsi entre neurones en la qual l'impuls elèctric passa de l'element presinàptic a l'element postsinàptic a través d'un corrent directe d'ions establert mitjançant unions gap.

NOTA: Les neurones connectades per mitjà de sinapsis elèctriques poden ser unidireccionals o bidireccionals, i poden descarregar potencials d'acció de manera gairebé sincrònica en períodes d'activació molt curts. Les sinapsis elèctriques són molt nombroses durant el desenvolupament del sistema nerviós i fonamentals per a la transmissió de senyals.

2188 **sinapsi excitadora** *n f*

es sinapsis excitadora
en excitatory synapse

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Sinapsi en la qual l'impuls nerviós en la cèl·lula presinàptica tendeix a incrementar la probabilitat que la cèl·lula postsinàptica generi un potencial d'acció.

2189 **sinapsi inhibidora** *n f*

es sinapsis inhibidora
en inhibitory synapse

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Sinapsi en la qual l'impuls nerviós en la cèl·lula presinàptica tendeix a reduir la probabilitat que la cèl·lula postsinàptica generi un potencial d'acció.

2190 **sinapsi neuromuscular** *n f*

sin. compl. **unió neuromuscular** *n f*

es sinapsis neuromuscular;
unión neuromuscular
en neuromuscular junction;
neuromuscular synapse

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Sinapsi química entre els terminals axonals de les motoneurones i les fibres musculars.

NOTA: En les sinapsis neuromusculars el neurotransmissor alliberat per l'element presinàptic és l'acetilcolina, que actua sobre receptors colinèrgics nicotínics formadors de canals iònics regulats per lligands, els quals permeten l'entrada de Na⁺ i la sortida de K⁺ a través de la membrana de la cèl·lula muscular.

2191 **sinapsi química** *n f*

es sinapsis química
en chemical synapse

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Sinapsi en la qual la comunicació entre l'element presinàptic i l'element postsinàptic es produeix per l'alliberament de neurotransmissor en la fenedura sinàptica.

NOTA: La sinapsi química és la més habitual en els éssers vius.

2192 **sinapsi simètrica** *n f*

es sinapsis simètrica
en symmetric synapse

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Sinapsi en la qual l'element postsinàptic té la mateixa superfície, llargada o gruix que l'element presinàptic.

NOTA: Les sinapsis simètriques són considerades sinapsis inhibidores, que utilitzen principalment el GABA com a neurotransmissor.

2193 **sinaptogènesi** *n f*

es sinaptogénesis
en synaptogenesis

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Procés d'establiment de connexions funcionals de les dendrites i els axons amb altres neurones o amb cèl·lules diana.

2194 **sinaptopatia** *n f*

es sinaptopatía
en synaptopathy

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Trastorn funcional o estructural en què s'altera la conducció de senyals elèctrics a través de les sinapsis, generalment neuromusculars, a causa de disfuncions en l'alliberament de les vesícules de neurotransmissor o del bloqueig dels receptors postsinàptics.

2195 **sinaptosoma** *n m*

es sinaptosoma
en synaptosome

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Sinapsi aïllada d'una neurona que s'obté experimentalment a partir de l'homogeneïtzació i el fraccionament de teixit nerviós.

2196 **sincinèsia** *n f*

es sincinesia
en synkinesis

NEUROLOGIA. Execució de moviments simultanis no voluntaris de diversos músculs quan es contrauen voluntàriament altres músculs.

NOTA: La sincinèsia pot donar-se, per exemple, després de lesions del nervi facial per la innervació aberrant de diversos músculs a la vegada o després de lesions medul·lars que produeixen hemiplegies.

2197 **sincronitzador biològic** *n m*

es sincronizador biológico
en entraining agent;
synchronizer; zeitgeber

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Factor ambiental que ajusta o reajusta el ritme biològic d'un ésser viu al ritme geofísic extern.

NOTA: El principal sincronitzador biològic és la llum.

2198 **síndrome confusional** *n f*

sin. **delirium** *n m*

2199 **síndrome d'abstinència** *n f*

es síndrome de abstinencia
en substance withdrawal
syndrome

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Síndrome que apareix en interrompre l'administració d'una determinada substància, respecte a la qual, per un ús repetitiu, un individu ha desenvolupat dependència física.

NOTA: La síndrome d'abstinència sol caracteritzar-se perquè presenta efectes i símptomes neurològics i psiquiàtrics contraris als produïts per l'efecte del psicòtrop per al qual s'ha desenvolupat dependència física.

2200 **síndrome d'Anton** *n f*

es síndrome de Anton
en Anton's syndrome

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Síndrome caracteritzada per ceguesa cortical en què el pacient nega el dèficit visual malgrat que és ostensiblement incapaç de veure-hi.

NOTA: La síndrome d'Anton es produeix per lesions extenses de l'escorça estriada (àrea visual primària) que arriben fins a les àrees visuals associatives.

- 2201 **síndrome d'Arnold-Chiari** *n f*
veg. **malformació d'Arnold-Chiari** *n f*
- 2202 **síndrome de Balint** *n f*
sin. compl. **apràxia oculomotora** *n f*
es apraxia oculomotora;
síndrome de Balint
en Balint's syndrome;
oculomotor apraxia
NEUROLOGIA. Síndrome caracteritzada per la presència d'atàxia òptica, apràxia de la mirada i simultagnòsia, amb conservació de la integritat dels moviments oculars, produïda per lesions parietals bilaterals.
NOTA: 1. Les causes més freqüents de la síndrome de Balint són les ferides de bala i els infarts cerebrals bilaterals en el territori limitrof de les artèries cerebrals. 2. La sinonímia entre les denominacions *síndrome de Balint* i *apràxia oculomotora* no és acceptada per tots els autors.
- 2203 **síndrome de Bernard-Horner** *n f*
veg. **síndrome de Horner** *n f*
- 2204 **síndrome de Capgras** *n f*
es síndrome de Capgras
en Capgras syndrome
NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Síndrome caracteritzada per un deliri en què el pacient creu que un membre de la família, un amic íntim o els veïns han estat substituïts per impostors físicament idèntics, amb intencions sinistres.
NOTA: La síndrome de Capgras està associada a malalties neurodegeneratives, a lesions de l'hemisferi dret o a esquizofrènia.
- 2205 **síndrome de Claude Bernard-Horner** *n f*
veg. **síndrome de Horner** *n f*
- 2206 **síndrome de desconexió** *n f*
es síndrome de desconexión
en disconnection syndrome
NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Síndrome que es manifesta en dèficits cognitius diversos produïda per la interrupció de les fibres llargues intracerebrals.
- 2207 **síndrome de Gerstmann** *n f*
es síndrome de Gerstmann
en Gerstmann syndrome
NEUROLOGIA. Síndrome caracteritzada per agnòsia tàctil, acalculia, agrafia i desorientació del costat esquerre, causada per lesions del lòbul parietal dret.
- 2208 **síndrome de Guillain-Barré** *n f*
sin. compl.
poliradiculoneuropatia desmielinitzant inflamatòria aguda *n f*
es poliradiculoneuropatia desmielinizante inflamatoria aguda; síndrome de Guillain-Barré
en acute inflammatory demyelinating polyradiculoneuropathy; Guillain-Barré syndrome
NEUROLOGIA. Poliradiculoneuropatia autoimmunitària aguda, generalment desmielinitzant, caracteritzada per una paràlisi muscular ascendent que afecta primer les extremitats inferiors i després les superiors, i a vegades també la musculatura respiratòria, i que pot

anar acompanyada d'alteracions sensibles i trastorns vegetatius.

2209 **síndrome de Horner** *n f*

sin. compl. **síndrome de Bernard-Horner** *n f*; **síndrome de Claude Bernard-Horner** *n f*

es síndrome de Bernard-Horner; síndrome de Claude Bernard-Horner; síndrome de Horner

en Bernard-Horner syndrome; Claude Bernard-Horner syndrome; Horner syndrome

NEUROLOGIA. Síndrome caracteritzada per caiguda de la parpella i mioconstricció de la pupila, causada per lesions de la innervació simpàtica.

2210 **síndrome de Kanner** *n f*

veg. **trastorn autista** *n m*

2211 **síndrome de Klüver-Bucy** *n f*

es síndrome de Klüver-Bucy
en Klüver-Bucy syndrome

NEUROLOGIA. Síndrome caracteritzada per hipersexualitat, hiperoralitat i negligència visual, causada per lesions massives del lòbul temporal que inclouen regions del sistema límbic.

2212 **síndrome de Korsakov** *n f*

sin. compl. **trastorn amnèsic alcohòlic** *n m*

es síndrome de Korsakov; trastorno amnésico alcohólico

en alcohol amnesic disorder; Korsakoff syndrome

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Síndrome caracteritzada per amnèsia anterògrada, fabulació, al·lucinacions, apatia, passivitat i

alteració inflammatòria de múltiples nervis, causada per atrofia cerebral i lesions en el tàlem medial i els tubercles mamil·lars de l'hipotàlem.

NOTA: La síndrome de Korsakov s'ha associat tradicionalment a l'alcoholisme crònic, però actualment es vincula de manera directa al dèficit de tiamina, ja sigui per alcoholisme o per algun problema de malnutrició que afecti els teixits cerebrals.

2213 **síndrome de la mà aliena** *n f*

es síndrome de la mano ajena
en alien hand syndrome

NEUROLOGIA. Síndrome de desconexió interhemisfèrica caracteritzada per la incapacitat de sentir com a pròpia o sota control una extremitat del cos, que pot anar acompanyada de moviments espontanis i involuntaris de l'extremitat, causada fonamentament per una lesió en el cos callós.

NOTA: La síndrome de la mà aliena s'observa generalment en la mà contralateral a la localització de la lesió que l'ha causada.

2214 **síndrome de La Tourette** *n f*

veg. **trastorn de La Tourette** *n m*

2215 **síndrome de Martin-Bell** *n f*

veg. **síndrome del cromosoma X fràgil** *n f*

2216 **síndrome de negligència** *n f*

es heminegligència;
negligència unilateral
en neglect syndrome

NEUROLOGIA. Síndrome caracteritzada per una alteració de l'atenció sensorial que es manifesta en la dificultat de detectar estímuls, generalment visuals o tàctils, en una

meitat del cos, causada principalment per lesions del lòbul parietal de l'hemisferi dret.

NOTA: 1. La síndrome de negligència més comuna és la que afecta la percepció visual.

2. La síndrome de negligència acostuma a afectar la meitat del cos contrària a l'hemisferi cerebral lesionat.

2217 **síndrome de Williams** *n f*

es síndrome de Williams
en Williams syndrome

NEUROLOGIA. Síndrome congènita molt poc freqüent caracteritzada per la presència d'alteracions facials i deficiències en algunes tasques cognitives, associada amb alteracions en el cerebel, l'escorça parietal dreta i l'escorça frontal esquerra.

2218 **síndrome del cromosoma X fràgil** *n f*

sin. compl. **síndrome de Martin-Bell** *n f*

es síndrome de Martin-Bell;
síndrome del cromosoma X fràgil

en fragile X syndrome;
Martin-Bell syndrome

NEUROLOGIA. Síndrome d'herència lligada al cromosoma X que es caracteritza per retard mental, trets facials de morfologia característica, alteracions del teixit connectiu i, en els homes, macroorquídia.

NOTA: La síndrome del cromosoma X fràgil té una ocurrència gairebé doble en els homes que en les dones. Es presenta associada a alteracions en la mida del nucli caudat, de l'hipocamp, els ventricles laterals i el cerebel.

2219 **síndrome dels nuclis basals** *n f*

veg. **síndrome**

extrapiramidal *n f*

2220 **síndrome extrapiramidal** *n f*

sin. compl. **síndrome dels nuclis basals** *n f*

es síndrome de los ganglios basales; síndrome extrapiramidal

en basal ganglia syndrome;
extrapyramidal syndrome

NEUROLOGIA. Síndrome associada a la disfunció del sistema nigroestriat dopaminèrgic i caracteritzada per una sèrie de signes i símptomes que inclouen rigidesa muscular, tremolors, parkinsonisme, acatàsia i altres trastorns neurològics.

NOTA: 1. La denominació síndrome extrapiramidal té un interès històric referida a síndromes caracteritzades per la presència de moviments involuntaris anormals.

2. La síndrome extrapiramidal es pot manifestar com a reacció adversa associada al tractament amb alguns psicofàrmacs, com ara els antipsicòtics i els antidepressius.

3. Alguns exemples de síndrome extrapiramidal són el parkinsonisme, l'atetosi o la corea.

2221 **síndrome parkinsoniana** *n f*

sin. **parkinsonisme** *n m*

2222 **sinergia motora** *n f*

es sinergia motora
en motor synergy

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Contracció i relaxació coordinada de dos músculs o més implicats en una mateixa activitat motora o en un mateix moviment, que actua sobre diferents articulacions.

2223 **sinestèsia** *n f*

es sinestesia
en synesthesia

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Experiència sensorial consistent en l'associació de diversos sentits, mitjançant la qual l'estímul d'una modalitat sensorial es percep com una sensació d'una altra modalitat sensorial.

NOTA: Hi ha sinestèsia, per exemple, quan una sensació de color és induïda per un so o per un caràcter numèric o alfabètic.

2224 sintonia de fase *n f*

es sintonía de fase
en phase-locking

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Característica funcional de les neurones del gangli espiral i dels nuclis auditius centrals segons la qual el ritme de descàrrega de potencials d'acció segueix el mateix patró que l'evolució d'un estímul sonor canviant.

2225 sintrofina *n f*

es sintrofina
en syntrophin

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Proteïna adaptadora amb múltiples dominis d'interacció que permet adreçar diverses proteïnes de transducció de senyal cap a localitzacions intracel·lulars específiques.

NOTA: Les sintrofines són una família de proteïnes associades a la distrofina, que es troben preferentment al teixit muscular i al cervell.

2226 siringobúlbria *n f*

es siringobulbia
en syringobulbia

NEUROLOGIA. Afecció crònica del bulb raquídi caracteritzada per la presència de cavitats envoltades de proliferació de cèl·lules de neurò-

glia que es manifesta clínicament en trastorns tròfics i sensitius en els nervis bulbars i les vies relacionades.

NOTA: La siringobúlbria s'associa sovint amb siringomièlia.

2227 siringomièlia *n f*

es siringomielia
en syringomyelia

NEUROLOGIA. Afecció crònica de la medul·la espinal caracteritzada per una cavitació envoltada de proliferació de cèl·lules de neuròglia, habitualment a la zona cervical, que es manifesta clínicament en termoanalgèsia a les extremitats superiors i al tronc, debilitat amb atròfia segmentària dels músculs i pèrdua dels reflexos miotàtics.

NOTA: La siringomièlia s'associa sovint amb siringobúlbria. Pot ser congènita o secundària a un tumor, un traumatisme, un infart o una hemorràgia o bé d'origen idiopàtic.

2228 sisè parell cranial *n m*

veg. **nervi motor ocular extern *n m***

2229 sistema anterolateral *n m*

sin. compl. **tracte anterolateral *n m***

es sistema anterolateral; tracto anterolateral
en anterolateral system;
anterolateral tract

NEUROANATOMIA. Conjunt de tractes ascendents que ocupen els cordons anterior i lateral de la medul·la espinal i que recullen la sensibilitat de nociceptors i termoreceptors perifèrics del costat contralateral i la transporten des de la medul·la espinal fins al tàlem o altres centres de relleu.

NOTA: El sistema anterolateral inclou els tractes espinotalàmic, espinoreticular, espinotectal, espinoolivari i espinohipotàmic.

2230 sistema auditiu *n m*

es sistema auditivo

en auditory system

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Subdivisió del sistema nerviós sensorial que permet la percepció dels sons.

2231 sistema d'interneurones espinals *n m*

es sistema de interneuronas

espinales

en spinal interneuronal system

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Sistema de neurones de la medulla espinal encarregades de processar informació procedent de neurones sensorials primàries o de neurones centrals de sistemes supraspinals.

2232 sistema de coordenades de Talairach *n m*

es sistema de coordenadas de Talairach

en Talairach coordinate system

NEUROANATOMIA. Sistema estandarditzat que permet localitzar estructures cerebrals a partir de les coordenades *x*, *y* i *z*, que en defineixen la localització en tres eixos ortogonals.

2233 sistema de cordons dorsals *n m*

sin. compl. **sistema de les columnes dorsals - lemnisc medial** *n m*

es sistema de las columnas

dorsales - lemnisco mediano

en dorsal column system

NEUROANATOMIA. Sistema de projeccions ascendents espinobulbars que recull la sensibilitat de mecanoreceptors cutanis i propioceptors musculars del mateix costat fins als nuclis gràcil i cuneiforme, a partir dels quals es forma el lemnisc medial.

2234 sistema de les columnes dorsals - lemnisc medial *n m*

veg. **sistema de cordons**

dorsals *n m*

2235 sistema gustatiu *n m*

es sistema gustativo

en gustatory system

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Subdivisió del sistema nerviós sensorial que permet la percepció del gust.

2236 sistema límbic *n m*

es sistema límbico

en limbic system

NEUROANATOMIA. Sistema format pel conjunt d'estructures nervioses situades a la zona profunda dels hemisferis cerebrals que formen un cercle al voltant dels ganglis de la base del cervell i del tronc de l'encèfal, corresponent a la part més primitiva del cervell, i que regulen l'estat emocional, l'aprenentatge, la memòria i la motivació.

NOTA: El sistema límbic està format per les estructures corticals que formen l'escorça límbica, els nuclis subcorticals i diverses estructures relacionades amb les funcions límbiques, com el nucli acumbens, el nucli habenular, l'àrea septal i alguns nuclis talàmics i hipota-

làemics.

2237 **sistema motivacional** *n m*

es sistema motivacional
en motivational system

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Circuit del cervell implicat en l'establiment dels objectius conscients i inconscients que influeixen en el comportament.

NOTA: Els sistemes motivacionals estan implicats, per exemple, en les respostes coordinades de necessitats corporals com la gana, la set i l'instint sexual.

2238 **sistema nerviós** *n m*

es sistema nervioso
en nervous system

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Sistema format per una xarxa complexa d'estructures neurals que regula les respostes d'un organisme a estímuls interns i externs.

NOTA: El sistema nerviós es divideix anatòmicament en el sistema nerviós central i el sistema nerviós perifèric, i es divideix funcionalment en el sistema nerviós sensorial, el sistema nerviós motor i el sistema nerviós autònom.

2239 **sistema nerviós autònom** *n m*

sin. compl. **sistema nerviós vegetatiu** *n m*

es sistema nervioso autónomo;
sistema nervioso vegetativo
en autonomic nervous system;
vegetative nervous system

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Subdivisió funcional del sistema nerviós que regula, independentment de la voluntat i la consciència, les funcions dels òrgans interns viscerales.

NOTA: El sistema nerviós autònom consta de tres subdivisions eferents: el sistema

nerviós simpàtic, el sistema nerviós parasimpàtic i el sistema nerviós entèric.

2240 **sistema nerviós central** *n m*

es sistema nervioso central
en central nervous system

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Subdivisió anatòmica del sistema nerviós constituïda per l'encèfal, el tronc de l'encèfal i la medul·la espinal, que controla l'activitat de la resta d'estructures neurals, s'encarrega de regular el funcionament dels diversos òrgans i aparells del cos, i és el lloc on es localitzen les funcions psíquiques superiors pròpies de l'ésser humà.

2241 **sistema nerviós entèric** *n m*

es sistema nervioso entérico
en enteric nervous system

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Subdivisió funcional del sistema nerviós autònom que controla directament les funcions motora i secretora del sistema gastrointestinal.

NOTA: Les neurones del sistema nerviós entèric s'agrupen en el plexe mientèric i el plexe submucós.

2242 **sistema nerviós motor** *n m*

es sistema nervioso motor
en motor nervous system

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Subdivisió funcional del sistema nerviós constituït per estructures neurals encarregades de controlar la posició del cos i la realització de moviments.

2243 **sistema nerviós parasimpàtic** *n m*

es sistema nervioso parasimpático
en parasympathetic nervous system

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Subdivisió del sistema nerviós autònom que s'encarrega de la recuperació i la conservació de l'estat de repòs i de l'equilibri de l'organisme.

2244 sistema nerviós perifèric *n m*

es sistema nervioso periférico
en peripheral nervous system

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Subdivisió anatòmica del sistema nerviós que conté els ganglis de les arrels dorsals del nervi espinal i els nervis perifèrics localitzats fora de les cavitats cranial i espinal.

2245 sistema nerviós sensorial *n m*

es sistema nervioso sensorial
en sensory nervous system

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Subdivisió funcional del sistema nerviós constituïda per receptors sensorials, vies neurals i zones del cervell relacionades amb la percepció sensorial que és la responsable de processar la informació sensorial.

NOTA: El sistema nerviós sensorial se subdivideix en el sistema auditiu, el sistema gustatiu, el sistema olfatori, el sistema somatosensorial i el sistema visual.

2246 sistema nerviós simpàtic *n m*

es sistema nervioso simpático
en sympathetic nervous system

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Subdivisió del sistema nerviós autònom que participa en la regulació de les funcions dels diferents òrgans corporals en situacions d'estrès.

2247 sistema nerviós vegetatiu *n m*

veg. sistema nerviós autònom *n m*

2248 sistema nociceptiu *n m*

es sistema nociceptivo
en nociceptive system

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Subdivisió del sistema somatosensorial que vehicula i permet la percepció de dolor.

2249 sistema olfactiu *n m*

veg. sistema olfatori *n m*

2250 sistema olfatori *n m*

sin. compl. sistema olfactiu *n m*

es sistema olfativo; sistema olfatorio
en olfactory system

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Subdivisió del sistema nerviós sensorial que permet la percepció de les olors.

2251 sistema portal hipofisiari *n m*

es sistema portal hipofisario
en hypophyseal portal system

NEUROANATOMIA. Sistema de circulació venosa en el qual la sang és recollida per una xarxa capil·lar situada a la tija hipofisiària i passa per un tronc venós a l'adenohipòfisi, on es distribueix per una nova xarxa capil·lar.

NOTA: Mitjançant el sistema portal hipofisiari, els factors alliberadors i inhibidors de l'hipotàlem arriben a l'adenohipòfisi i passen a la circulació venosa, on estimulen o inhibeixen la secreció d'hormones hipofisiàries.

- 2252 **sistema somatosensorial** *n m*
 es sistema sensorial somàtic
 en somatosensory system
 NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Subdivisió del sistema nerviós sensorial que permet la percepció d'estímul de les estructures somàtiques de tipus tàctil, tèrmic, dolorós i de posició.
- 2253 **sistema supraspinal** *n m*
 es sistema supraespinal
 en supraspinal system
 NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Conjunt d'estructures encefàliques que interaccionen amb la medul·la espinal mitjançant la conducció d'activitat motora descendent o la conducció i el processament d'informació sensorial.
- 2254 **sistema ventricular** *n m*
 es sistema ventricular
 en ventricular system
 NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Sistema de cavitats situades a l'interior de l'encèfal i comunicades entre si que està format pels dos ventricles laterals situats en els hemisferis cerebrals, el tercer ventricle i el quart ventricle, per les quals circula el líquid cefaloraquídi.
 NOTA: Pel sistema ventricular circula el líquid cefaloraquídi.
- 2255 **sistema visual** *n m*
 es sistema visual
 en visual system
 NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Subdivisió del sistema nerviós sensorial que permet la percepció de la visió.
- 2256 **situacionisme** *n m*
 es situacionismo
 en situationism
 NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Línia de pensament de la psicologia de la personalitat segons la qual les situacions i els fets externs amb els quals entra en contacte un individu en determinen el comportament.
- 2257 **sociopsicologia** *n f*
 veg. **psicologia social** *n f*
- 2258 **solc** *n m*
 veg. **solc cerebral** *n m*
- 2259 **solc calcari** *n m*
 sin. compl. **cissura calcarina** *n f*
 es cisura calcarina; surco calcarino
 en calcarine sulcus; fissura calcarina
 NEUROANATOMIA. Solc situat a la part més posterior de la superfície interna dels hemisferis cerebrals, que s'inicia per sota de l'extrem posterior del cos callós, on adopta una forma d'arc, s'encreua amb el solc parietooccipital i arriba fins a l'extrem posterior del lòbul occipital.
 NOTA: L'àrea visual primària se situa en la porció de l'escorça cerebral corresponent als llavis del solc calcari.
- 2260 **solc central del cervell** *n m*
 sin. compl. **cissura de Rolando** *n f*
 es cisura de Rolando; surco central del cerebro
 en central cerebral sulcus; fissure of Rolando
 NEUROANATOMIA. Solc que separa els lòbuls frontal i parietal a la cara

externa i a la part superior de la cara interna dels hemisferis cerebrals.

2261 solc cerebral *n m*

sin. compl. **solc** *n m*

es surco; surco cerebral
en cerebral sulcus; sulcus

NEUROANATOMIA. Depressió de la superfície cerebral que separa les circumvolucions que constitueixen un lòbul cerebral.

2262 solc col·lateral *n m*

es surco colateral
en collateral sulcus

NEUROANATOMIA. Solc situat a la superfície basal dels hemisferis cerebrals que limita externament la circumvolució parahipocàmpica.

2263 solc interlobar *n m*

veg. **cissura cerebral** *n f*

2264 solc intraparietal *n m*

es surco intraparietal
en intraparietal sulcus

NEUROANATOMIA. Solc transversal situat a la superfície externa del lòbul parietal que separa el lobel parietal superior del lobel parietal inferior.

2265 solc lateral del cervell *n m*

sin. compl. **cissura de Silvi** *n f*

es cisura de Silvio; surco lateral del cerebro
en fissure of Sylvius; lateral cerebral sulcus

NEUROANATOMIA. Solc gairebé horitzontal originat a la superfície inferior dels hemisferis cerebrals que, en arribar a la superfície externa,

separa el lòbul temporal dels lòbuls frontal i parietal.

NOTA: El lòbul de l'ínsula es troba a l'interior del solc col·lateral.

2266 solc parietooccipital *n m*

es surco parietooccipital
en parietooccipital sulcus

NEUROANATOMIA. Solc situat a la part posterior de la superfície dels hemisferis cerebrals que baixa per la cara interna, adopta una direcció obliqua, s'encreua amb el solc calcari i separa el lòbul parietal del lòbul occipital.

2267 somatoestèsia *n f*

veg. **somestèsia** *n f*

2268 somatotopia *n f*

es somatotopia
en somatotopy

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Relació topogràfica existent entre les regions de la superfície corporal i la seva representació en les àrees somestèsiques corticals i en els centres de relleu.

2269 somestèsia *n f*

sin. compl. **somatoestèsia** *n f*

es somatoestesia; somestesia
en somatesthesia; somesthesia

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Sensibilitat del cos a partir de l'estimulació de mecanoreceptors cutanis, propioceptors, termoreceptors i nociceptors.

2270 somita *n f*

es somito
en somite

NEUROBIOLOGIA DEL DESENVOLUPAMENT. Cos de forma cúbica o prismàtica situat en parells a un

costat i l'altre del tub neural que es genera per la condensació del mesoderma paraaxial.

2271 **somnolència** *n f*

es *somnolencia*
en *somnolence*

NEUROLOGIA. Estat de reducció de l'activitat mental i física, intermedi entre el son i la vigília i sense pèrdua total de la consciència, que indica incapacitat per a mantenir l'estat de vigília en absència d'estímul externs.

2272 **son** *n m*

es *sueño*
en *sleep*

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Estat de repòs corporal i d'activitat cerebral particular, recurrent i reversible, caracteritzat per la reducció de la consciència i la voluntat i la disminució de les funcions orgàniques, amb un cicle sotmès a un ritme circadiari.

Nota: El son no transcorre d'una manera uniforme mentre es desenvolupa. Es distingeix entre dos tipus de son, el son REM i el son no-REM, que se succeeixen seqüencialment al llarg del seu transcurs, amb una pauta determinada.

2273 **son d'ondes lentes** *n m*

veg. **son lent** *n m*

2274 **son de moviments oculars ràpids** *n m*

veg. **son REM** *n m*

2275 **son lent** *n m*

sin. compl. **son d'ondes lentes** *n m*; **son profund** *n m*

es *sueño de ondas lentas*;
sueño lento; sueño profundo
en *slow sleep*; *slow-wave sleep*

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Període del son no-REM, corresponent a les fases III i IV, associat a un electroencefalograma sincronitzat, amb un ritme δ d'ondes lentes i de gran amplitud.

2276 **son lleuger** *n m*

sin. compl. **son superficial** *n m*

es *sueño ligero*; sueño superficial
en *light sleep*

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Període del son no-REM, corresponent a les fases I i II, associat a la producció de complexos K i de fusos del son.

2277 **son MOR** *n m*

veg. **son REM** *n m*

2278 **son no-REM** *n m*

es *sueño no REM*
en *non-REM sleep*; *NREM sleep*

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Període del son format per quatre fases i associat a diversos ritmes electroencefalogràfics, caracteritzat perquè les funcions fisiològiques vitals es mantenen estables, amb conservació del to muscular i sense moviments oculars ràpids.

Nota: La sigla REM prové de la denominació anglesa *rapid eye movement*.

2279 **son paradoxal** *n m*

veg. **son REM** *n m*

2280 **son profund** *n m*

veg. **son lent** *n m*

2281 **son REM** *n m*

sin. compl. **son de moviments
oculars ràpids** *n m*; **son MOR**
n m; **son paradoxal** *n m*

es sueño de movimientos
oculares rápidos; sueño
MOR; sueño paradójico;
sueño REM

en rapid-eye-movement sleep;
REM sleep

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE
SISTEMES. Període del son associat
a un electroencefalograma des-
sincronitzat, semblant al que es
troba durant la vigília activa, ca-
racteritzat per moviments oculars
ràpids, atonia muscular, respiració
irregular amb apnees, irregularitats
en el ritme cardíac, poiquilotèrmia,
ereccions genitals i producció de
somnia.

NOTA: 1. En el transcurs del son hi ha
quatre o cinc períodes de son REM, amb
una durada d'entre pocs minuts a més
de mitja hora.

2. La sigla *REM* prové de la denominació
anglesa *rapid eye movement*.

2282 **son superficial** *n m*

veg. **son lleuger** *n m*

2283 **sordesa cortical** *n f*

es sordera cortical
en cortical deafness

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA.
Pèrdua de la resposta a estímuls
sonors, malgrat l'obtenció d'una
audiometria de tons purs relati-
vament normal, que es produeix

per lesions bilaterals de les àrees
auditives primàries.

NOTA: En la sordesa cortical queda afec-
tada la percepció dels sorolls ambien-
tals, el llenguatge i la música.

2284 **sordesa de conducció** *n f*

sin. compl. **sordesa de
transmissió** *n f*

es sordera de conducción;
sordera de transmisión
en conduction deafness;
transmission deafness

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SIS-
TEMES. Pèrdua d'audició causada
per una alteració en la transmissió
de les ones sonores a través de
l'orella externa o de l'orella mit-
jana.

2285 **sordesa de percepció** *n f*

sin. compl. **sordesa
neurosensorial** *n f*

es sordera de percepción;
sordera neurosensorial
en perceptive deafness;
sensorineural deafness

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SIS-
TEMES. Pèrdua d'audició causada
per una alteració de l'òrgan espiral
o de la via auditiva.

2286 **sordesa de transmissió** *n f*

veg. **sordesa de conducció** *n f*

2287 **sordesa neurosensorial** *n f*

veg. **sordesa de percepció** *n f*

2288 **sordesa verbal pura** *n f*

es sordera verbal pura
en pure verbal deafness

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA.
Incapacitat per a discriminar i com-
prendre els sons del llenguatge

- parlat en absència d'altres símptomes d'afàsia.
- NOTA: La sordesa verbal pura es produeix per lesions del lòbul temporal esquerre.
- 2289 **soroll** *n m*
 es ruido
 en noise
 NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Pertorbació que afecta un senyal que circula o és captat per un circuit, i que pot alterar la informació que conté.
- 2290 **soroll biològic** *n m*
 es ruido biológico
 en biological noise
 NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Soroll elèctric produït pel medi biològic.
- 2291 **soroll blanc** *n m*
 es ruido blanco
 en white noise
 NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Soroll aleatori amb un espectre continu i uniforme en funció de la freqüència, normalment produït pels circuits utilitzats en l'enregistrament i l'amplificació del senyal.
- 2292 **soroll neuronal** *n m*
 es ruido neuronal
 en neuronal noise
 NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Soroll biològic que prové de la part de la resposta neuronal bioelèctrica a un estímul que no està directament relacionada amb cap de les seves característiques codificables.
- 2293 **sostre del mesencèfal** *n m*
 veg. **làmina quadrigeminada** *n f*
- 2294 **SPECT** *n f*
 veg. **tomografia computada per emissió de fotó simple** *n f*
- 2295 **subcortical** *adj*
 es subcortical
 en subcortical
 NEUROANATOMIA. Dit d'un element que està situat o d'un procés que es produeix per sota de l'escorça cerebral.
- 2296 **subicle** *n m*
 es subículo
 en subiculum
 NEUROANATOMIA. Regió de la formació hipocàmpica els axons de la qual, juntament amb els axons de l'hipocamp, contribueixen a la formació del fòrnix.
 NOTA: El subicle constitueix l'àrea de transició entre la circumvolució parahipocàmpica i l'hipocamp.
- 2297 **substància basòfila** *n f*
 veg. **cos de Nissl** *n m*
- 2298 **substància blanca** *n f*
 es sustancia blanca
 en white substance
 NEUROANATOMIA. Substància nerviosa de l'encèfal i de la medul·la espinal formada principalment per axons mielínics.
 NOTA: En l'encèfal, la substància blanca se situa a la profunditat subcortical i forma el centre oval, mentre que a la medul·la espinal ocupa la porció exterior de les banyes anterior i posterior, i forma els cordons medul·lars.
- 2299 **substància de Nissl** *n f*
 veg. **cos de Nissl** *n m*

2300 **substància gelatinosa de Rolando** *n f*

es sustancia gelatinosa de Rolando

en Rolando's gelatinous substance

NEUROANATOMIA. Substància transparent, semisòlida i elàstica situada a la part més dorsal de la banya dorsal de la substància grisa medul·lar, corresponent a la làmina medul·lar II, a la qual arriben les fibres aferents sensorials i es produeixen les interaccions moduladores de les percepcions dels nociceptors a nivell medul·lar.

2301 **substància grisa** *n f*

es sustancia gris
en grey substance

NEUROANATOMIA. Substància nerviosa de l'encèfal i de la medul·la espinal formada principalment pels cossos de les neurones.

NOTA: En l'encèfal, la substància grisa se situa a la superfície cortical o formant nuclis profunds, mentre que a la medul·la espinal ocupa la porció central i les banyes anterior i posterior.

2302 **substància innominada** *n f*

sin. compl. **substància innominada de Reichert** *n f*

es sustancia innominada;
sustancia innominada de Reichert

en innominate substance;
innominate substance of Reichert

NEUROANATOMIA. Zona mitjana del subtàlem formada per substància grisa, poc gruixuda i discontinua, constituïda per diversos grups nuclears i que està connectada amb estructures del sistema límbic, de

l'escorça cerebral i del tronc de l'encèfal.

NOTA: La substància innominada forma part del pàl·lid ventral.

2303 **substància innominada de Reichert** *n f*

veg. **substància innominada** *n f*

2304 **substància negra** *n f*

sin. compl. **locus negre** *n m*; **substància negra de Soemmering** *n f*

es locus niger; sustancia negra de Soemmering

en locus niger; Soemmering's substance

NEUROANATOMIA. Nucli localitzat bilateralment a les cares laterals de la part ventral del mesencèfal, a l'extrem anterior del tegment, constituït per una part compacta que conté neurones dopaminèrgiques i es projecta cap a l'estriat, i una part reticulada que conté essencialment neurones gabaèrgiques que es projecten cap a àrees del tàlem i del mesencèfal.

NOTA: En la malaltia de Parkinson hi ha una degeneració de les neurones dopaminèrgiques de la part compacta de la substància negra que implica una disminució de l'aportació de dopamina a l'estriat i la consegüent alteració del seu funcionalisme.

2305 **substància negra de Soemmering** *n f*

veg. **substància negra** *n f*

2306 **substància perforada anterior** *n f*

sin. compl. **espai perforat anterior** *n m*

es espacio perforado anterior;
sustancia perforada anterior
en anterior perforated space;
anterior perforated
substance

NEUROANATOMIA. Regió clivellada situada immediatament darrere del tracte olfatori, a cada costat del quiasma òptic, i travessada per la banda diagonal de Broca.

NOTA: Els forats de la substància perforada anterior són travessats per vasos destinats als nuclis basals i al diencèfal.

2307 **substància perforada posterior** *n f*

sin. compl. **espai perforat posterior** *n m*

es espacio perforado posterior;
sustancia perforada posterior
en posterior perforated
substance

NEUROANATOMIA. Sostre de l'espai format per la separació dels dos peduncles cerebrals, que mostra la presència de nombrosos orificis pel pas de vasos sanguinis.

2308 **substància psicoactiva** *n f*

es sustancia psicoactiva
en psychoactive substance

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Substància l'activitat farmacològica de la qual incideix sobre les funcions mentals i afectives.

2309 **subtàlem** *n m*

es subtálamo
en subthalamus

NEUROANATOMIA. Porció del diencèfal situada per sota del tàlem,

per sobre del mesencèfal i posteriorment a l'hipotàlem.

NOTA: El subtàlem està format principalment pel nucli subtalàmic, la zona incerta i els camps de Forel.

2310 **suïcidi** *n m*

es suicidio
en suicide

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Acció de llevar-se la pròpia vida intencionadament.

2311 **sumació espacial** *n f*

es sumación espacial
en spatial summation

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Sumació de potencials locals electrotònics o postsinàptics en una neurona produïts per dos o més estímuls o senyals sinàptics actius al mateix temps en zones properes de la membrana.

2312 **sumació espacial visual** *n f*

es sumación espacial visual
en visual spatial summation

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Sumació espacial produïda al camp receptiu visual de les cèl·lules ganglionars de la retina, segons la qual com més gran és l'àrea del centre del camp que cobreix l'estímul lluminós més elevada és la freqüència de descàrrega de potencials d'acció de la cèl·lula ganglionar.

2313 **sumació temporal** *n f*

es sumación temporal
en temporal summation

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Sumació de potencials electrotònics o de potencials sinàptics locals en una neurona produïts per dos o més estímuls o

senyals que s'apliquen durant un interval breu en la mateixa zona de la membrana.

2314 **supersensibilitat** *n f*

es supersensibilidad
en supersensitivity

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Increment de la resposta a un neurotransmissor que es manifesta després de la denervació de l'òrgan o del teixit que el conté.

2315 **supervisor central** *n m*

sin. **executiu central** *n m*

2316 **supressió condicionada** *n f*

es supresión condicionada
en conditioned suppression

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Tècnica d'estudi del condicionament operant en què s'avalua la disminució de la freqüència d'una resposta condicionada estable amb reforçament positiu quan s'introdueix un nou estímul condicionat associat a un estímul incondicionat aversiu.

NOTA: La supressió condicionada s'utilitza per a estudiar la por en animals d'experimentació.

2317 **sutura coronal** *n f*

sin. compl. **sutura frontoparietal** *n f*

es sutura coronal; sutura frontoparietal
en coronal suture; frontoparietal suture

NEUROANATOMIA. Línia d'unió entre l'os frontal i els dos ossos parietals.

2318 **sutura frontoparietal** *n f*

veg. **sutura coronal** *n f*

2319 **sutura interparietal** *n f*

veg. **sutura sagital** *n f*

2320 **sutura lambdoide** *n f*

es sutura lambdoidea
en sutura lambdoidea

NEUROANATOMIA. Línia d'unió entre l'os occipital i els dos ossos parietals.

2321 **sutura sagital** *n f*

sin. compl. **sutura interparietal** *n f*

es sutura interparietal; sutura sagital
en interparietal suture; sagittal suture

NEUROANATOMIA. Línia d'unió entre els dos ossos parietals.

2322 **taca groga** *n f*
veg. **màcula lútia** *n f*

2323 **tàlem** *n m*
es tálamo
en thalamus

NEUROANATOMIA. Massa de substància grisa de forma ovoide situada al diencèfal, a cada costat del tercer ventricle, que està formada per diversos nuclis de funcions diferenciades i que s'encarrega de filtrar i processar la informació destinada a l'escorça cerebral.

NOTA: El tàlem és un centre de relleu i de processament per a la major part dels sistemes sensitius.

2324 **taquistoscopi** *n m*
es taquistoscopia
en tachistoscope

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Aparell que permet la presentació d'estímuls visuals a velocitat molt ràpida i graduable i que s'utilitza en psicologia experimental i cognitiva per a estudiar els processos de percepció visual, memòria i aprenentatge.

2325 **tasca d'aparellament retardat** *n f*

es tarea de apareamiento retardado
en delayed matching task;
delayed matching to sample task

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Tasca cognitiva consistent a triar d'entre una sèrie d'estímuls aquells que han estat presentats en una fase prèvia recent, utilitzada per avaluar la memòria a curt termini.

2326 **tasca de fer/no-fer** *n f*

es tarea go/no-go
en go/no-go task

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Tasca cognitiva consistent a donar una resposta davant de l'aparició d'un estímul i alhora ignorar la presència d'un altre estímul, utilitzada per a mesurar la capacitat de discriminar dos estímuls diferents.

2327 **tasca de memòria de reconeixement** *n f*

es tarea de memoria de reconocimiento

en recognition memory task

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Tasca cognitiva consistent a determinar si una sèrie d'estímul han estat presentats o no en una fase prèvia, utilitzada per a avaluar els processos de codificació, emmagatzematge i evocació de la memòria a llarg termini.

2328 **tasca de no-aparellament retardat** *n f*

es tarea de no apareamiento retardado

en delayed nonmatching task;
delayed nonmatching to sample task

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Tasca cognitiva consistent a triar d'entre una sèrie d'estímul aquells que no han estat presents en una fase prèvia recent, utilitzada per a avaluar la memòria a curt termini.

2329 **tasca de Stroop** *n f*

es tarea de Stroop
en Stroop task

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Tasca cognitiva consistent a identificar i verbalitzar el color dels caràcters en la qual es presenten una sèrie de paraules, utilitzada per a estudiar la flexibilitat cognitiva i l'atenció selectiva mitjançant l'avaluació de la capacitat per a evitar la interferència entre estímuls i respostes habituals.

NOTA: La tasca de Stroop avalua el paper dels sistemes executius desenvolupats per l'escorça prefrontal. Resulta senzilla quan hi ha congruència entre el significat de la paraula i el color amb què

és presentada, però esdevé complicada quan no n'hi ha: per exemple, quan la paraula *verd* està escrita en tinta vermella.

2330 **tasca visuoespacial** *n f*

es tarea visuoespacial
en visuospatial task

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Tasca cognitiva consistent a observar el moviment d'un objecte en un espai que s'utilitza per a avaluar la capacitat per percebre i manipular mentalment informació visual i les relacions espacials que s'estableixen entre diferents elements o objectes.

2331 **TC** *n f*

veg. **tomografia computada** *n f*

2332 **TDAH** *n m*

veg. **trastorn per dèficit d'atenció amb hiperactivitat** *n m*

2333 **TEC** *n f*

veg. **teràpia electroconvulsiva** *n f*

2334 **tecte mesencefàlic** *n m*

veg. **làmina quadrigeminada** *n f*

2335 **teixit gliòtic** *n m*

es tejido gliótico
en gliotic tissue

NEUROHISTOLOGIA. Teixit cicatricial constituït per cèl·lules gials que es forma en una regió del sistema nerviós central després d'una lesió o d'un procés degeneratiu.

NOTA: Hi ha dos tipus de teixit gliòtic: el teixit gliòtic anisomòrfic, que es forma després d'una lesió neural anisomòrfica,

i el teixit glitiàc isomòrfic, que es forma després d'una lesió neural isomòrfica.

2336 **teleceptor** *n m*

sin. **telereceptor** *n m*

es teleceptor; telereceptor

en teleceptor; telereceptor

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Receptor sensorial sensible a estímuls que no estan en contacte directe amb la seva estructura.

NOTA: Són exemples de teleceptors els receptors de sons de la còclea i els fotoreceptors de la retina.

2337 **telemetria** *n f*

es telemetria

en telemetry

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Sistema que permet el mesurament remot d'una magnitud i la transmissió a distància de la informació que se n'obté.

NOTA: En la telemetria la transmissió de la informació normalment es realitza mitjançant tecnologia sense fils.

2338 **telencèfal** *n m*

es telencéfalo

en telencephalon

NEUROANATOMIA. Part més frontal del prosencèfal en desenvolupament embrionari que dóna lloc a la formació dels hemisferis cerebrals i de part dels nuclis basals i d'altres estructures subcorticals.

2339 **teleòpsia** *n f*

es teleopsia

en teleopsia

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Anomalia visual caracteritzada per errors en la percepció de la distància dels objectes, els quals semblen estar situats més lluny d'on són en realitat.

2340 **telereceptor** *n m*

sin. **teleceptor** *n m*

2341 **temps de reacció** *n m*

sin. compl. **temps**

de resposta *n m*

es tiempo de reacción; tiempo de respuesta

en reaction time; response time

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Temps que transcorre entre la presentació d'un estímuli i l'inici de la resposta que provoca.

2342 **temps de resposta** *n m*

veg. **temps de reacció** *n m*

2343 **temps sinàptic** *n m*

es tiempo sináptico

en synaptic time

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Temps que transcorre entre l'estimulació d'una neurona presinàptica i l'aparició d'un potencial postsinàptic.

2344 **temptativa de suïcidi** *n f*

veg. **intent de suïcidi** *n m*

2345 **TENS** *n f*

veg. **estimulació elèctrica transcutània** *n f*

2346 **teoria de l'autopercepció** *n f*

es teoría de la autopercepción
en self-perception theory

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Teoria que sosté que els individus infereixen les seves actituds a partir de l'anàlisi del seu propi

comportament i de les circumstàncies en què ha tingut lloc.

NOTA: La teoria de l'autopercepció es va proposar com a alternativa a la dissonància cognitiva.

2347 teoria de l'intercanvi social *n f*

es teoria del intercambio social
en social exchange theory

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Teoria del comportament humà en comunitat que sosté que, en les relacions amb els altres, els individus tendeixen a minimitzar les pèrdues i a fer màxims els beneficis.

2348 teoria de la ment *n f*

es teoria de la mente
en theory of mind

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Capacitat que té un individu de percebre, comprendre i inferir els seus estats mentals i els aliens, la qual li permet interaccionar socialment i preveure el comportament dels altres individus.

NOTA: Alguns autors proposen que la teoria de la ment és deficitària en les persones que tenen autisme.

2349 teoria del camp agregat *n f*

es teoría del campo agregado
en aggregate field theory

NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Model de funcionament del cervell segons el qual les funcions cognitives i de comportament dels individus es desenvolupen amb la participació de la totalitat del cervell.

2350 teràpia cognitiva *n f*

es terapia cognitiva
en cognitive therapy

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Psicoteràpia centrada en el pensament del pacient amb l'objectiu de modificar-li el comportament.

NOTA: La teràpia cognitiva no se centra en actituds.

2351 teràpia conductual *n f*

es terapia conductual
en behavior therapy

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Psicoteràpia consistent en l'anàlisi de les expressions conductuals dels individus i l'aplicació de sistemes per a modificar-les.

2352 teràpia electroconvulsiva *n f*

sin. compl. **electroxoc** *n m*
sigla **TEC** *n f*

es electroshock; TEC; terapia electroconvulsiva
en ECT; electroconvulsive therapy; electroshock

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Teràpia biològica consistent en descàrregues elèctriques a través del cervell que provoquen en el pacient crisis convulsives semblants a les crisis epilèptiques utilitzada en el tractament d'alguns trastorns mentals.

NOTA: La teràpia electroconvulsiva s'ha fet servir per a tractar els trastorns depressius, la mania i l'esquizofrènia.

2353 tercer parell cranial *n m*

veg. **nervi motor ocular comú** *n m*

- 2354 **tercera circumvolució frontal** *n f*
veg. **circumvolució frontal inferior** *n f*
- 2355 **terminal presinàptic** *n m*
veg. **botó sinàptic** *n m*
- 2356 **termoreceptor** *n m*
es *termorreceptor*
en *thermoreceptor*
NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Receptor sensorial que respon a estímuls de naturalesa tèrmica.
NOTA: Hi ha dos tipus de termoreceptors: els que responen al fred i els que responen a la calor.
- 2357 **test** *n m*
es *test*
en *test*
NEUROBIOLOGIA DEL COMPORTAMENT. Prova mitjançant la qual s'avalua el comportament i la capacitat psíquica d'un individu i se'n poden preveure, amb un grau de probabilitat concret, les accions i el comportament futurs.
- 2358 **test de Wada** *n m*
es *test de Wada*
en *Wada test*
NEUROLOGIA. Procediment que consisteix a injectar un barbitúric a l'arteria caròtide interna per a inactivar temporalment les funcions d'un hemisferi cerebral.
NOTA: En la neurocirurgia de l'epilèpsia, el test de Wada s'usa per a determinar la lateralització del llenguatge i per a simular els efectes de l'extirpació de l'hipocamp.
- 2359 **test de Wisconsin** *n m*
es *test de Wisconsin*
en *Wisconsin test*
NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Test d'avaluació funcional de l'escorça prefrontal que permet estudiar la capacitat d'un individu d'establir categories i de canviar d'estratègia com a resposta a un reforçament prèviament rebut.
NOTA: El test de Wisconsin s'utilitza per a valorar les conseqüències de les lesions prefrontals i les disfuncions cognitives associades a les malalties psiquiàtriques.
- 2360 **test del cilindre giratori** *n m*
es *test del rotarod*
en *rotarod test*
NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Prova d'avaluació sensorial motora utilitzada en ratolins de laboratori consistent a mantenir l'equilibri sobre un cilindre que gira a una velocitat variable.
NOTA: El test del cilindre giratori permet observar la capacitat d'adaptar la posició del cos a canvis de la superfície de sustentació.
- 2361 **tètan** *n m*
veg. **tètanus** *n m*
- 2362 **tetanització** *n f*
es *tetanización*
en *tetanzation*
NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Sumació temporal de les contraccions successives d'un múscul evocades per un tren d'estímuls d'alta freqüència que no deixa temps a la fibra muscular per relaxar-se.

- 2363 **tetanolisina** *n f*
es tetanolisina
en tetanolysin
 NEUROFARMACOLOGIA. Hemolisina que forma part de la toxina tetànica.
- 2364 **tetanospasmina** *n f*
es tetanospasmina
en tetanospasmin
 NEUROFARMACOLOGIA. Neurotoxina potent que forma part de la toxina tetànica i actua bloquejant proteïnes específiques de la vesícula sinàptica i obstruint l'alliberament de neurotransmissors inhibidors.
- 2365 **tètanus** *n m*
sin. compl. tètàn *n m*
es tétanos
en tetanus
 NEUROLOGIA. Malaltia infecciosa aguda del sistema nerviós, sovint mortal, produïda per la toxina tetànica i caracteritzada per una contracció intensa i perllongada dels músculs esquelètics, que es manifesta clínicament amb opistòton, espasmes i mioclònies doloroses.
- 2366 **tetraparèsia** *n f*
sin. compl. quadriparèsia *n f*
es cuadriparèsia; tetraparesia
en quadriparesis; tetraparesis
 NEUROLOGIA. Parèsia que afecta les quatre extremitats produïda per lesions de la motoneurona superior, malalties neuromusculars o trastorns psiquiàtrics.
 NOTA: La tetraparèsia presentar-se amb flaccidesa (com a la síndrome de Guillem Barré) o amb espasticitat (per exemple, secundària a una lesió medullar).
- 2367 **tetraplegia** *n f*
sin. compl. quadriplegia *n f*
es cuadriplejía; tetraplejía
en quadriplegia; tetraplegia
 NEUROLOGIA. Paràlisi de les extremitats superiors i inferiors produïda per una lesió cerebral, del sistema nerviós perifèric o medullar a nivell cervical alt.
- 2368 **tetrodotoxina** *n f*
sigla TTX *n f*
es tetrodotoxina; TTX
en tetrodotoxin; TTX
 NEUROFARMACOLOGIA. Neurotoxina que bloca la transmissió dels potencials d'acció mitjançant el bloqueig dels canals de Na⁺ de la membrana plasmàtica neuronal.
- 2369 **tic** *n m*
es tic
en tic
 NEUROLOGIA. Acte sobtat, ràpid, recurrent, estereotipat i no rítmic, degut a un conflicte emocional, a un trastorn neurològic o a l'efecte d'una substància, que pot afectar el moviment o la vocalització.
- 2370 **tija encefàlica** *n f*
veg. tronc de l'encèfal *n m*
- 2371 **tija hipofítica** *n f*
sin. tija pituitària *n f*
es tronco hipofisiario; tronco pituitario
en hypophyseal stalk; pituitary stalk
 NEUROANATOMIA. Formació que uneix la hipòfisi amb el diencèfal i que forma un cordó cilíndric que conté vasos i fibres nervioses que comuniquen les dues formacions en ambdós sentits.

- 2372 **tija pituitària** *n f*
sin. **tija hipofítica** *n f*
- 2373 **timpà** *n m*
veg. **membrana timpànica** *n f*
- 2374 **tirosina** *n f*
es tirosina
en tyrosine
sbl Tyr

NEUROQUÍMICA. Aminoàcid essencial precursor de les catecolamines.
- 2375 **TLP** *n m*
veg. **trastorn límit de la personalitat** *n m*
- 2376 **to muscular** *n m*
es tono muscular
en muscle tonus

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Resistència que exerceix un múscul al seu allargament per mitjà d'una contracció isomètrica.
- 2377 **tolerància** *n f*
es tolerancia
en tolerance

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Disminució gradual de la resposta habitual a una determinada quantitat de substància, amb la consegüent necessitat d'incrementar-ne la dosi per a obtenir els mateixos efectes.
- 2378 **tomografia computada** *n f*
sigla **TC** *n f*
es tomografia
 computadorizada; TC
en computed tomography;
 computerized tomography;
 CT

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Tècnica radiològica d'imatgeria molecular basada en la informació obtinguda a partir d'una font de raigs X que efectua una rotació al voltant del pacient i envia emissions successives a un detector.
- 2379 **tomografia computada per emissió de fotó simple** *n f*
sigla **SPECT** *n f*
es tomografia
 computadorizada por emisión de fotón único;
 SPECT
en single-photon emission computed tomography;
 SPECT

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Tècnica de medicina nuclear basada en la detecció de la radiació gamma emesa per un radioisòtop, que permet obtenir imatges tomogràfiques funcionals del cervell.

NOTA: La sigla *SPECT* prové de la denominació anglesa *single-photon emission computed tomography*.
- 2380 **tomografia per emissió de positrons** *n f*
sigla **PET** *n f*
es tomografia por emisión de positrones; PET
en positron emission tomography; PET

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Tècnica de medicina nuclear basada en el mesurament local de les concentracions d'emissió de positrons de l'òrgan estudiat, després de l'administració intravenosa d'un radioisòtop emissor.

NOTA: 1. La tomografia per emissió de positrons s'utilitza en diversos trastorns del sistema nerviós central i en estudis

de les funcions cerebrals i de neurofarmacologia.

2. La sigla *PET* prové de la denominació anglesa *positron emission tomography*.

2381 **torre de Hanoi** *n f*

es torre de Hanoi
en tower of Hanoi

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Joc de lògica consistent en una plataforma on hi ha tres varetes verticals amb un nombre determinat de discos inserits en la primera vareta i col·locats de major a menor diàmetre en sentit ascendent, els quals cal transportar a la tercera vareta en el mateix ordre, amb la condició que només es pot moure un disc en cada moviment i que el diàmetre dels discos inferiors ha de ser més gran que els superiors, que es fa servir per avaluar la capacitat de planificació i la funció prefrontal.

NOTA: En la torre de Hanoi es valora el nombre de moviments i el temps emprat a solucionar el joc. Si es fan repeticions successives del problema, es pot valorar l'aprenentatge procedimental.

2382 **toxicomania** *n f*

sin. **drogoaddicció** *n f*

2383 **toxina botulínica** *n f*

es toxina botulínica
en botulinum toxin

NEUROFARMACOLOGIA. Neurotoxina potent produïda pel bacteri *Clostridium botulinum* que actua bloquejant la fixació de les vesícules sinàptiques a la membrana presinàptica i inhibint l'alliberació excessiva d'acetilcolina en la sinapsi neuromuscular.

NOTA: La toxina botulínica s'utilitza en medicina per al tractament de la distònia cervical i de l'espasticitat muscular

en pacients que han sofert accidents vasculars cerebrals o lesions medul·lars o que pateixen esclerosi múltiple.

2384 **toxina pertússica** *n f*

es toxina pertussis
en pertussis toxin

NEUROFARMACOLOGIA. Neurotoxina potent produïda pel bacteri *Bordetella pertussis* que actua impedit la interacció entre els receptors de membrana i les proteïnes G i interferint en els mecanismes de senyalització intracel·lular.

2385 **toxina tetànica** *n f*

es toxina tetànica
en tetanus toxin

NEUROFARMACOLOGIA. Toxina produïda pel bacteri *Clostridium tetani* i composta essencialment de tetanospasmina i tetanolisina.

2386 **traça de memòria** *n f*

es traza de memoria
en memory record

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Canvi a nivell molecular, cel·lular o de circuit neuronal que té lloc com a conseqüència de l'adquisició d'un aprenentatge o d'un record.

2387 **tracte** *n m*

es tracto
en tract

NEUROANATOMIA. Conjunt de fibres nervioses que tenen una funció, un origen i una terminació idèntics dins del sistema nerviós central.

2388 **tracte anterolateral** *n m*

veg. **sistema anterolateral** *n m*

2389 **tracte de Deiters** *n m*

veg. **tracte vestibulospinal** *n m*

2390 **tracte espinocerebel·lós** *n m*

es tracto espinocerebeloso
en spinocerebellar tract

NEUROANATOMIA. Conjunt de fibres situades majoritàriament en el cordó lateral de la medul·la espinal que aporten informació propioceptiva procedent del tronc i de les extremitats cap al cerebel.

NOTA: Es distingeix entre el tracte espinocerebel·lós dorsal, que recull informació propioceptiva de la meitat inferior del cos; el tracte cuneocerebel·lós, que recull informació propioceptiva de l'extremitat superior i de la meitat inferior del tronc, i el tracte espinocerebel·lós ventral, que recull informació propioceptiva del tronc i de les dues extremitats.

2391 **tracte espinotalàmic** *n m*

es tracto espinotalámico
en spinothalamic tract

NEUROANATOMIA. Conjunt de fibres medul·lars ascendents que transmeten informació sobre el tacte protopàtic no discriminador, la sensibilitat tèrmica i la sensibilitat dolorosa des dels receptors perifèrics del tronc i les extremitats fins als nuclis talàmics i l'escorça somatosensitiva contralaterals.

NOTA: El tracte espinotalàmic forma part del sistema anterolateral.

2392 **tracte espinotectal** *n m*

es tracto espinotectal
en spinotectal tract

NEUROANATOMIA. Conjunt de fibres medul·lars ascendents que aporta informació sensitiva als tubercles quadrigeminats superiors per a l'execució dels moviments reflexos

posturals que dirigeixen els ulls, el cap i el tronc cap l'origen d'un estímul visual.

NOTA: El tracte espinotectal forma part del sistema anterolateral.

2393 **tracte hipotalamohipofisiari** *n m*

es tracto hipotálamo-hipofisario
en hypothalamohypophyseal tract

NEUROANATOMIA. Conjunt de fibres procedents del nucli supraòptic i del nucli paraventricular de l'hipotàlem que aporten les hormones sintetitzades en aquests nuclis a la neurohipòfisi.

2394 **tracte olfatori** *n m*

sin. compl. **cinta olfàctòria** *n f*

es cintilla olfatoria; tracto olfatorio
en olfactory tract

NEUROANATOMIA. Cinta longitudinal situada a la porció anterior de la cara inferior del cervell, a cada costat de la cissura interhemisfèrica, que forma la via del flux de sortida de cadascun dels bulbs olfactoris, constituïda pels axons de les neurones principals del bulb olfatori i per axons procedents de l'escorça cerebral.

NOTA: El tracte olfatori es divideix, en el seu extrem posterior, immediatament per davant de la substància perforada anterior, en les estries olfàctòries lateral, intermèdia i medial.

2395 **tracte òptic** *n m*

sin. compl. **cinta òptica** *n f*

es cintilla òptica; tracto óptico
en optic tract

NEUROANATOMIA. Conjunt de fibres procedents del quiasma òptic que envolten el peduncle cerebral

corresponent i arriben a fer sinapsi amb les neurones del nucli geniculat lateral del tàlem.

2396 tracte piramidal *n m*

sin. compl. **via piramidal** *n f*

es tracto piramidal; *vía* piramidal

en pyramidal tract

NEUROANATOMIA. Feix d'axons procedents fonamentalment de les neurones de l'escorça motora que està format per fibres corticospinals i per fibres corticonuclears i descendeix cap al tronc de l'encèfal i el bulb raquidi.

NOTA: La lesió del tracte piramidal produeix una paràlisi o una parèsia per sota del nivell de disrupció i allibera els reflexos espinals segmentaris, de manera que causa també hiperreflexia.

2397 tracte rubrospinal *n m*

es tracto rubrospinal

en rubrospinal tract

NEUROANATOMIA. Feix de fibres motores que neixen del nucli roig, s'encreuen a l'àrea tegmental ventral del mesencèfal i se situen al cordó lateral de la medul·la espinal fins a fer sinapsi amb les neurones de la banya anterior.

NOTA: El tracte rubrospinal constitueix una via indirecta des de l'escorça cerebral fins a la medul·la espinal que és complementària de les fibres corticospinals.

2398 tracte tectospinal *n m*

es tracto tectoespinal

en tectospinal tract

NEUROANATOMIA. Conjunt de fibres que s'originen en els tubercles quadrigeminats superiors, es decussen en el mesencèfal i recorren pel cordó anterior de la medul·la espinal fins a fer sinapsi amb les

neurones de la banya anterior dels segments cervicals.

NOTA: El tracte tectospinal actua en el control dels reflexos posturals en resposta als estímuls visuals.

2399 tracte trigeminotalàmic *n m*

veg. **lemnisc trigemin** *n m*

2400 tracte tuberoinfundibular *n m*

es tracto tuberoinfundibular

en tuberoinfundibular tract

NEUROANATOMIA. Conjunt de fibres procedents de nuclis de les zones medials i periventriculars de l'hipotàlem que aporten els factors d'alliberament i d'inhibició de les hormones de l'adenohipòfisi al sistema portal hipofisiari, a partir del qual arriben a l'adenohipòfisi.

2401 tracte uveal *n m*

veg. **túnica vascular de l'ull** *n f*

2402 tracte vestibuloespinal medial *n m*

veg. **fascicle longitudinal medial** *n m*

2403 tracte vestibulospinal *n m*

sin. compl. **tracte de Deiters** *n m*; **tracte vestibulospinal lateral** *n m*

es tracto vestibuloespinal;
tracto vestibuloespinal lateral
en lateral vestibulospinal tract;
vestibulospinal tract

NEUROANATOMIA. Conjunt de fibres que s'originen al nucli vestibular lateral del bulb raquidi, que descendeixen, sense encreuar-se, pel cordó anterior de la medul·la espinal fins a fer sinapsi amb les neurones de la banya anterior, i

actuen en el control del manteniment de la postura.

2404 **tracte vestibulospinal lateral** *n m*

veg. **tracte estibulospinal** *n m*

2405 **tractografia** *n f*

es tractografía
en tractography

NEUROLOGIA. Tècnica d'imatgeria que permet visualitzar els tractes encefàlics mitjançant l'ús combinat de ressonància magnètica i de processament d'imatges digitals.

NOTA: La tractografia permet visualitzar in vivo diversos fascicles nerviosos i estudiar el trencament o la desconexió de fibres en patologies com els traumatismes cranioencefàlics o els accidents vasculars cerebrals. La tècnica utilitza seqüències de ressonància sensibles al moviment de les molècules d'aigua (imatges de tensor de difusió).

2406 **transducció d'estímul** *n f*

es transducción de estímulo
en stimulus transduction

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Conversió de l'energia original d'un estímul sensorial en un codi bioelèctric que el sistema nerviós pot interpretar, que té lloc en una neurona sensorial primària.

2407 **transducció de senyal** *n f*

sin. compl. **senyalització** *n f*

es señalización; transducción de señal

en signal transduction; signaling

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Transformació d'un estímul mecànic o químic en una resposta fisiològica mitjançant una concatenació de

canvis moleculars que té lloc a nivell cel·lular.

NOTA: La transducció de senyal comença amb l'activació extracel·lular d'un receptor, que pot generar la síntesi d'un segon missatger, i acaba amb el desencadenament d'una resposta fisiològica.

2408 **transducina** *n f*

es transducina
en transducin

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Proteïna G localitzada al citoplasma dels fotoreceptors que inicia la foto-transducció a la retina.

2409 **transductor** *n m*

es transductor
en transducer

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Dispositiu que transforma senyals d'un tipus d'energia a un altre tipus tot preservant-ne la informació.

2410 **transmissió quàntica** *n f*

es transmisión cuántica
en quantal transmission

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Transmissió sinàptica deguda a l'alliberament unitari d'un nombre discret de molècules de neurotransmissor per cada vesícula presinàptica.

2411 **transmissió sinàptica** *n f*

es transmisión sináptica
en synaptic transmission

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Procés de transmissió de senyals des d'una neurona presinàptica cap a una neurona postsinàptica.

2412 **transport actiu** *n m*

es transporte activo
en active transport

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Movi-
 ment de molècules i ions a través
 d'una membrana, generalment en
 contra del seu gradient electroquí-
 mic, per un procés que requereix
 energia metabòlica.

2413 **transport axonal** *n m*

es transporte axonal
en axonal transport

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Trans-
 port de molècules i d'òrgànuls a
 través d'un sistema intern de des-
 plaçament que fa servir el citos-
 quelet dels axons de les neurones
 com a substrat.

NOTA: El transport axonal pot ser ante-
 rògrad o retrògrad, segons el sentit en
 què es desplacen els elements transpor-
 tats.

2414 **transport passiu** *n m*

sin. compl. **difusió**
facilitada *n f*

es difusión facilitada;
 transporte pasivo
en facilitated diffusion;
 passive transport

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Difu-
 sió de molècules o d'ions a través
 d'una membrana, a favor del seu
 gradient electroquímich i sense
 despesa d'energia, per mitjà d'un
 canal iònic o d'un transportador.

2415 **transportador** *n m*

es transportador
en transporter

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Proteïna
 transmembrana que permet el pas
 de molècules de mida mitjana i pe-
 tita cap a l'interior de la cèl·lula a
 través de la membrana plasmàtica.

NOTA: Els transportadors poden intervenir
 en els processos de transport actiu o de
 transport passiu de molècules com ara
 la glucosa, els aminoàcids o els neuro-
 transmissors.

2416 **trastorn adaptatiu** *n m*

es trastorno adaptativo
en adjustment disorder

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA.
 Trastorn caracteritzat per una
 reacció desadaptativa davant un
 estrès psicosocial identificable,
 que pot manifestar-se en forma
 de símptomes depressius ansiosos,
 conductuals o combinats.

2417 **trastorn afectiu** *n m*

veg. **trastorn de l'estat**
d'ànim *n m*

2418 **trastorn amnèsic**
alcohòlic *n m*

veg. **síndrome de Korsakov** *n f*

2419 **trastorn antisocial de la**
personalitat *n m*

sin. compl. **psicopatia** *n f*

es psicopatía; trastorno
 antisocial de la personalidad
en antisocial personality
 disorder; psychopathy

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA.
 Trastorn de la personalitat carac-
 teritzat per una pauta de compor-
 tament irresponsable, impulsiu,
 agressiu i antisocial, que priva d'es-
 tablir vincles afectius, sense que es
 generi angoixa ni sentiments de
 culpabilitat davant les situacions
 que es provoquen.

2420 **trastorn autista** *n m*

sin. compl. **autisme** *n m*;
síndrome de Kanner *n f*

es autismo; síndrome de
 Kanner; trastorno autista
 en autism; autistic disorder;
 Kanner syndrome

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA.
 Trastorn generalitzat del desenvolupament que apareix abans dels tres anys d'edat i es manifesta en forma d'alteració de la comunicació i la interacció social en graus diversos, amb comportaments estereotipats i llenguatge idiosincràtic.

2421 **trastorn bipolar** *n m*

sin. compl. **psicosi
 maniacodepressiva** *n f*

es psicosis maniacodepressiva;
 trastorno bipolar
 en bipolar disorder;
 manic-depressive psychosis

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA.
 Trastorn de l'estat d'ànim caracteritzat per l'alternança de fases maniaques i fases depressives.

2422 **trastorn ciclotímic** *n m*

es trastorno ciclotímico
 en cyclothymic disorder

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA.
 Trastorn bipolar que comporta fluctuacions de l'estat d'ànim amb períodes de símptomes hipomaniacs i períodes de símptomes depressius que no arriben a la intensitat d'un episodi de depressió major.

2423 **trastorn d'ansietat** *n m*

es trastorno de ansiedad
 en anxiety disorder

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA.
 Trastorn caracteritzat per respostes

inadequades a la percepció d'amenaçes internes o externes que es tradueixen en episodis persistents i recurrents d'ansietat.

2424 **trastorn d'Asperger** *n m*

es trastorno de Asperger
 en Asperger's disorder

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA.
 Trastorn generalitzat del desenvolupament caracteritzat per una alteració greu de la interacció social i per uns pautes de comportament, uns interessos i unes activitats restrictius i repetitius, sense alteració significativa del llenguatge.

2425 **trastorn d'horari** *n m*

es jet lag
 en jet lag

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Trastorn psíquic i físic causat per la dessincronització dels ritmes circadianis associada a les variacions de la llum que es produeixen després d'un desplaçament de llarga durada a través de diversos fusos horaris.

Nota: El trastorn d'horari es pateix, per exemple, després d'un viatge aeri llarg a causa de les diferències horàries entre el lloc d'origen i el d'arribada.

2426 **trastorn de conversió** *n m*

sin. compl. **histèria de
 conversió** *n f*

es histeria de conversión;
 trastorno de conversión
 en conversion disorder;
 conversion hysteria

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA.
 Trastorn somatomorf caracteritzat per símptomes o dèficits que afecten les funcions motores o sensorials, suggestius d'un tras-

torn neurològic o d'alguna altra malaltia.

NOTA: Els símptomes poden incloure paràlisi, tremolor, ceguesa i episodis de compulsió.

2427 **trastorn de l'aprenentatge** *n m*

es trastorno del aprendizaje
en learning disorder

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Trastorn que s'inicia en la infància o l'adolescència caracteritzat per un mal rendiment de l'infant en lectura, càlcul o expressió escrita substancialment inferior a l'esperat d'acord amb la seva edat, escolarització i nivell d'intel·ligència.

2428 **trastorn de l'estat d'ànim** *n m*

sin. compl. **trastorn afectiu** *n m*

es trastorno afectivo; trastorno del estado de ánimo
en affective disorder; mood disorder

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Trastorn caracteritzat per una alteració de l'estat d'ànim, que pot tendir cap a un estat deprimat o un estat eufòric.

NOTA: Els trastorns de l'estat d'ànim inclouen els trastorns depressius i els trastorns bipolars.

2429 **trastorn de la personalitat** *n m*

es trastorno de personalidad
en personality disorder

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Trastorn caracteritzat per un patró de personalitat estable, persistent i rígid capaç de causar un dèficit significatiu en la capacitat d'adaptació o un sentiment subjectiu de malestar.

2430 **trastorn de la personalitat per evitació** *n m*

es trastorno de la personalidad por evitación
en avoidant personality disorder

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Trastorn de la personalitat caracteritzat per una pauta generalitzada de malestar i desinterès en el context social, acompanyada d'una por persistent d'una avaluació negativa.

2431 **trastorn de La Tourette** *n m*

sin. compl. **síndrome de La Tourette** *n f*

es síndrome de la Tourette;
trastorno de la Tourette
en Tourette disorder; Tourette syndrome

NEUROLOGIA. Trastorn de tics, de base genètica, d'aparició en la infància caracteritzat per l'ocurrència de tics motors i vocals múltiples juntament amb un o més tics verbals.

2432 **trastorn delirant** *n m*

sin. compl. **paranoia** *n f*

es paranoia; trastorno delirante
en delusional disorder; paranoia

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Trastorn psicòtic caracteritzat per la presència d'un deliri crònic, sistematitzat, irrefutable a l'argumentació lògica, que té una durada mínima d'un mes.

2433 **trastorn depressiu** *n m*sin. compl. **depressió** *n f*es depresión; trastorno
depresivoen depression; depressive
disorder

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA.
Trastorn de l'estat d'ànim caracteritzat per una simptomatologia molt diversa, amb un afebliment o una disminució de les forces anímiques, intel·lectuals i fins i tot físiques de l'individu, que es manifesta en tristesa, davallada de l'autoestima, sentiments de desesperança i solitud.

NOTA: Dins del trastorn depressiu s'inclouen, entre d'altres, la depressió major i el trastorn distímic.

2434 **trastorn depressiu major** *n m*sin. **depressió major** *n f*2435 **trastorn dissociatiu** *n m*sin. compl. **histèria dissociativa** *n f*es histeria disociativa; trastorno
disociativoen dissociative disorder;
dissociative hysteria

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA.
Trastorn caracteritzat per una alteració temporal i sobtada de les funcions integradores de la identitat, la memòria o la consciència, sense causa orgànica.

2436 **trastorn distímic** *n m*sin. compl. **distímia** *n f*es distímia; trastorno distímico
en dysthymia; dysthymic
disorder

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA.
Trastorn depressiu de caràcter

crònic caracteritzat per autoestima baixa, pèrdua o augment de la gana, insomni o hipersomnia, manca d'energia o fatiga i sentiments de desesperança.

2437 **trastorn esquizoafectiu** *n m*es trastorno esquizoafectivo
en schizoaffective disorder

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA.
Trastorn psicòtic caracteritzat per la coexistència de símptomes psicòtics amb un episodi de depressió major, un episodi maníac o un episodi mixt.

2438 **trastorn esquizofreniforme** *n m*es trastorno esquizofreniforme
en schizophreniform disorder

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA.
Trastorn psicòtic caracteritzat per una simptomatologia idèntica a la de l'esquizofrènia amb una durada inferior a sis mesos.

2439 **trastorn esquizoide de la personalitat** *n m*es trastorno esquizoide de la
personalidad
en schizoid personality disorder

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA.
Trastorn de la personalitat caracteritzat per una pauta generalitzada d'indiferència a les relacions socials i un marc restringit d'experiència i expressió emocional.

2440 **trastorn esquizotípic de la personalitat** *n m*es trastorno esquizotípico de la
personalidad
en schizotypal personality
disorder

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA.
Trastorn de la personalitat carac-

teritzat per un patró general de déficit significatiu en les relacions socials i interpersonals, causat per una capacitat reduïda per a la interrelació personal, que va associat a alteracions cognitives o perceptives i a excentricitats del comportament.

2441 trastorn generalitzat del desenvolupament *n m*

es trastorno generalizado del desarrollo
en pervasive developmental disorder

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Trastorn que s'inicia en la infància caracteritzat per un deteriorament qualitatiu en el desenvolupament de la interacció social i de les habilitats comunicatives.

2442 trastorn histriònic de la personalitat *n m*

es trastorno histriónico de la personalidad
en histrionic personality disorder

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Trastorn de la personalitat caracteritzat per una pauta generalitzada d'hiperreactivitat emocional, una cerca exagerada d'atenció i l'aparició de canvis bruscos en l'estat d'ànim.

2443 trastorn límit de la personalitat *n m*

sigla **TLP** *n m*

es trastorno límite de la personalidad; TLP
en borderline personality disorder; BPD

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Trastorn de la personalitat caracteritzat per la inestabilitat afectiva, tant en les relacions interpersonals

com en la vivència de la pròpia imatge, per la impulsivitat, pel comportament suïcida i per una sensació de buidor crònica.

2444 trastorn mental *n m*

sin. compl. **malaltia mental** *n f*
es enfermedad mental;
trastorno mental
en mental disorder; mental illness

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Alteració conductual o psicològica que suposa canvis funcionals significatius en la vida de l'individu, i que pot ser deguda a causes biològiques, socials, psicològiques o genètiques.

2445 trastorn narcisista de la personalitat *n m*

es trastorno narcisista de la personalidad
en narcissistic personality disorder

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Trastorn de la personalitat caracteritzat per una pauta generalitzada d'autoimportància, necessitat d'admiració i falta d'empatia.

2446 trastorn obsessivocompulsiu *n m*

es trastorno
obsesivo-compulsivo
en obsessive-compulsive disorder

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA. Trastorn d'ansietat caracteritzat per la presència d'obsessions i de compulsions.

2447 **trastorn paranoide de la personalitat** *n m*

es trastorno paranoide de la personalidad
 en paranoid personality disorder

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA.
 Trastorn de la personalitat caracteritzat per rigidesa de pensament, incapacitat d'autocrítica i una tendència generalitzada a la desconfiança i a interpretar injustificadament les accions dels altres com a deliberadament agressives o amenaçants.

2448 **trastorn per dèficit d'atenció amb hiperactivitat** *n m*

sigla **TDAH** *n m*

es trastorno por déficit de atención con hiperactividad;
 TDAH

en ADHD; attention deficit hyperactivity disorder

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA.
 Trastorn que s'inicia en la infància i es manifesta abans del set anys, caracteritzat per inatenció, hiperactivitat i impulsivitat, que es presenten amb una intensitat desadaptativa i incoherent amb el nivell de desenvolupament de l'individu.

2449 **trastorn per estrès posttraumàtic** *n m*

es trastorno por estrés posttraumático
 en post-traumatic stress disorder

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA.
 Trastorn d'ansietat caracteritzat per la reexperimentació angiosa d'un fet d'alta intensitat emocional viscut per l'individu.

2450 **trastorn psicòtic** *n m*

sin. compl. **psicosi** *n f*

es psicosis; trastorno psicótico
 en psychosis; psychotic disorder

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA.
 Trastorn greu caracteritzat per la pèrdua del contacte amb la realitat, un comportament inadaptat, la desorganització de la personalitat, alteracions del pensament, el desequilibri de l'estat d'ànim i la presència de deliris i al·lucinacions.

2451 **trastorn sexual** *n m*

sin. compl. **disfunció sexual** *n f*

es disfunción sexual; trastorno sexual

en sexual disorder; sexual dysfunction

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA.
 Trastorn d'índole i causalitat molt diverses, caracteritzat per una alteració repetida del desenvolupament normal d'una o més fases del cicle de resposta sexual humana.

2452 **trastorn somatomorf** *n m*

es trastorno somatomorfo
 en somatoform disorder

NEUROPSICOLOGIA I PSIQUIATRIA.
 Trastorn caracteritzat per símptomes físics per als quals no es troba cap explicació d'origen orgànic.

2453 **tremolor** *n m/f*

es temblor
 en tremor

NEUROLOGIA. Sèrie de petites oscil·lacions mecàniques, rítmiques i de freqüència variable del cos o d'una part del cos, que pot ser conseqüència d'una resposta fisiològica o un símptoma de patologia neurològica.

2454 **tremolor parkinsonià** *n m*

es temblor parkinsoniano
 en parkinsonian tremor

NEUROLOGIA. Tremolor caracteritzat per un ritme anormal d'activació muscular en repòs que s'observa a les extremitats superiors, mans o musculatura cefàlica dels pacients afectats de la malaltia de Parkinson.

2455 **tren d'impulsos elèctrics** *n m*

es tren de impulsos eléctricos
 en pulse train

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Sèrie continuada d'impulsos elèctrics.

2456 **tren d'impulsos nerviosos** *n m*

es tren de impulsos nerviosos
 en spike train

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Sèrie continuada d'impulsos nerviosos.

2457 **trifosfat d'adenosina** *n m*

sin. compl.

adenosinatrifosfat *n m*

sigla **ATP** *n m*

es adenosintrifosfato; trifosfato de adenosina; ATP

en adenosine triphosphate; ATP

NEUROQUÍMICA. Nucleòtid format per adenosina i tres grups fosfat que constitueix una de les unitats de transferència d'energia dels organismes vius mitjançant la hidròlisi dels enllaços fosfat.

2458 **trifosfat d'inositol** *n m*

es trifosfato de inositol
 en inositol triphosphate

NEUROQUÍMICA. Molècula que, juntament amb el diacilglicerol,

es forma per l'acció de la fosfolipasa C sobre els fosfolípids de la membrana plasmàtica i actua com a segon missatger en la transmissió del senyal cel·lular.

2459 **trifosfat de guanosina** *n m*

sigla **GTP** *n m*

es trifosfato de guanosina; GTP
 en guanosine triphosphate; GTP

NEUROQUÍMICA. Nucleòtid format per guanosina i tres àtoms de fosfat que s'utilitza com a unitat de transferència d'energia en reaccions metabòliques per hidròlisi dels seus enllaços fosfòrics.

2460 **trígon cerebral** *n m*

veg. **fòrnix** *n m*

2461 **triptòfan** *n m*

es triptófano
 en tryptophan

NEUROQUÍMICA. Aminoàcid essencial precursor de la serotonina.

2462 **tronc de l'encèfal** *n m*

sin. compl. **tija encefàlica** *n f*

es tronco del encéfalo
 en brain stem; brainstem

NEUROANATOMIA. Porció de l'encèfal constituïda pel mesencèfal, la protuberància i el bulb raquidi.

NOTA: 1. El tronc de l'encèfal està cobert en la part posterior pel cerebel, amb el qual connecta a través dels peduncles cerebel·losos.

2. És una via de pas de tractes ascendants i descendents que uneixen l'encèfal amb la medul·la espinal, i conté els nuclis d'origen de la major part dels nervis cranials i de la formació reticular.

2463 **troponina** *n f*

es troponina
en troponin

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Proteïna present en el sarcòmer de les fibres musculars que, en unir-se al Ca^{2+} mitjançant la tropomiosina, es desprèn de les fibres d'actina i permet la interacció i la formació de ponts encreuats entre els filaments d'actina i miosina.

2464 **TTX** *n f*

veg. **tetrodotoxina** *n f*

2465 **tub nerviós** *n m*

veg. **tub neural** *n m*

2466 **tub neural** *n m*

sin. compl. **tub nerviós** *n m*
es tubo nervioso; tubo neural
en neural tube

NEUROBIOLOGIA DEL DESENVOLUPAMENT. Estructura tubular formada per la invaginació de la placa neural durant el desenvolupament embrionari i a partir de la qual s'origina el sistema nerviós central.

2467 **tubercle mamil·lar de l'hipotàlem** *n m*

sin. compl. **cos mamil·lar** *n m*
es cuerpo mamilar; tubérculo mamilar del hipotálamo
en mammillary body;
mammillary tubercle of
hypothalamus

NEUROANATOMIA. Cadascuna de les formacions de l'hipotàlem situades a cada costat de la línia mediana, darrere de l'infundíbul i davant de la substància perforada posterior, que contenen diversos nuclis mamil·lars.

2468 **tubercle quadrigeminat** *n m*

sin. compl. **col·licle** *n m*
es colículo; tubérculo cuadrigémino
en colliculus

NEUROANATOMIA. Cadascuna de les quatre prominències mamil·liformes situades al sostre del mesencèfal que formen la làmina quadrigeminada.

Nota: 1. Els tubercles quadrigeminats es divideixen en superiors, relacionats amb la via òptica, i inferiors, relacionats amb la via auditiva.

2. El braç de cadascun dels tubercles quadrigeminats l'uneix amb el nucli geniculat lateral del tàlem (superior) i amb el nucli geniculat medial del tàlem (inferior).

2469 **tumor astrocitari** *n m*

veg. **astrocitoma** *n m*

2470 **túnica vascular de l'ull** *n f*

sin. compl. **tracte uveal** *n m*;
úvea *n f*

es túnica vascular del ojo; úvea
en uvea; uveal tract; vascular
tunic of eyeball

NEUROANATOMIA. Túnica pigmentària i vascular de l'ull situada entre l'escleròtica i la retina i integrada per l'iris, el cos ciliar i la coroides.

2471 **turó axònic** *n m*

veg. **con axònic** *n m*

2472 **uncus** *n m*

sin. compl. **ganxo** *n m*

es gancho; uncus

en uncus

NEUROANATOMIA. Prolongació de forma cònica i amb un vèrtex truncat i arrodonit que surt de l'extrem anterior de la circumvolució parahipocàmpica, en direcció medial.

NOTA: A la part profunda de l'uncus es troba l'amígdala.

2473 **unió gap** *n f*

sin. compl. **unió intercel·lular comunicant** *n f*

es unión de tipo gap; unión intercelular comunicante

en gap junction

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Unió de comunicació en què l'alineació dels connexons de les cèl·lules en contacte conforma un canal iònic que connecta directament els citoplasmes i permet un flux directe de càrregues elèctriques i molècules de mida petita.

NOTA: En les sinapsis, el canal proteic de la unió gap permet connectar directament el botó sinàptic amb l'element postsinàptic.

2474 **unió intercel·lular comunicant** *n f*

veg. **unió gap** *n f*

2475 **unió neuromuscular** *n f*

veg. **sinapsi neuromuscular** *n f*

2476 **unitat funcional neurona-glia** *n f*

es unidad funcional neurona-glia

en neuron-glia unit

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Unitat funcional formada per una neurona i per les cèl·lules de neuròglia que s'hi associen i permeten potenciar la plasticitat i la funció del conjunt.

2477 **unitat motora** *n f*

es unidad motora

en motor unit

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Unitat funcional d'activitat motora formada per una motoneurona i pel conjunt de fibres musculars que innerva.

NOTA: Les unitats motores poden ser petites, les quals generen poca força però són molt precises, o mitjanes o grans, les quals generen molta força però tenen una precisió baixa.

2478 **utricle** *n m*

es utrículo

en utricle

NEUROANATOMIA. Òrgan otolític del laberint membranós a partir del qual s'originen els conductes semicirculars que contenen els receptors de l'equilibri.

NOTA: L'utricle respon als moviments d'acceleració lineal.

2479 **úvea** *n f*

veg. **túnica vascular de l'ull** *n f*

- 2480 **V parell cranial** *n m*
veg. **nervi trigemin** *n m*
- 2481 **varicositat** *n f*
es varicosidad
en varicosity
NEUROHISTOLOGIA. Dilatació de la membrana i del neuroplasma de la porció més distal de l'axó que conté les vesícules d'alliberament del neurotransmissor.
- 2482 **vasomotor -a** *adj*
es vasomotor
en vasomotor
NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Dit del nervi o de la substància amb capacitat per a produir modificacions del diàmetre dels vasos sanguinis.
- 2483 **velocitat de conducció nerviosa** *n f*
es velocidad de conducción nerviosa
en nerve conduction velocity
NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Velocitat a la qual els axons d'un nervi propaguen un potencial d'acció nerviós compost.
NOTA: La velocitat de conducció nerviosa s'obté dividint el temps de latència del potencial d'acció nerviós compost per la distància entre un elèctrode d'estimulació i un elèctrode de registre i s'expressa en metres per segon (m/s).
- 2484 **veratridina** *n f*
es veratridina
en veratridine
NEUROFARMACOLOGIA. Alcaloide neurotòxic que fixa els canals de Na⁺ en posició oberta i provoca una despolarització de les neurones.
- 2485 **vermis** *n m*
es vermis
en vermis
NEUROANATOMIA. Part mediana del cerebel, situada entre els dos hemisferis.
NOTA: Des del punt de vista filogenètic, el vermis forma part del paleocerebel.
- 2486 **vesícula** *n f*
es vesícula
en vesicle; vesicula
NEUROHISTOLOGIA. Orgànul cel·lular petit en forma de cavitat, aïllat de l'exterior per una membrana lipídica, que té la funció d'emmagatzemar i de transportar molècules de mida petita i mitjana, i d'alliberar-les a la fenedura sinàptica per

fusió amb la membrana presinàptica.

NOTA: Les vesícules petites i clares contenen neurotransmissors de pes molecular baix, mentre que les vesícules grosses i electrodenses contenen pèptids neurotransmissors.

2487 **vesícula acústica** *n f*

veg. **vesícula òtica** *n f*

2488 **vesícula òtica** *n f*

sin. compl. **vesícula acústica** *n f*

es vesícula acústica; vesícula òtica

en acoustic vesicle; otic vesicle

NEUROBIOLOGIA DEL DESENVOLUPAMENT. Sac ovoide format per l'oclusió de la fossa acústica que constitueix el primordi de l'orella interna embrionari.

2489 **vestíbul extern** *n m*

es vestibulo externo

en outer vestibule

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Regió d'un canal iònic situada al voltant del porus i comunicada amb el filtre de selectivitat que regula la permeabilitat del canal al pas de determinats ions.

2490 **vestibulocerebel** *n m*

veg. **arquicerebel** *n m*

2491 **VI parell cranial** *n m*

veg. **nervi motor ocular extern** *n m*

2492 **via amigdalòfuga ventral** *n f*

es via amigdalòfuga ventral
en ventral amygdalofugal pathway

NEUROANATOMIA. Via neural eferent de l'amígdala les fibres de la

qual arriben als nuclis septals, a l'hipotàlem, a l'escorça cerebral i als nuclis del tronc de l'encèfal.

2493 **via de la tirosina-cinasa** *n f*

es via de la tirosina cinasa

en tyrosine kinase pathway

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Via molecular en la qual la interacció d'un lligand, generalment un factor tròfic, activa un receptor tirosina-cinasa que al seu torn activa una sèrie de molècules de transducció de senyal, normalment cascades enzimàtiques, les quals transmeten el senyal de l'exterior de la cèl·lula cap a l'interior i en canvien l'estat metabòlic.

2494 **via dorsal de la visió** *n f*

es via dorsal de la visió

en dorsal stream of vision

NEUROANATOMIA. Via neural de processament de la informació que arriba a l'escorça parietal posterior procedent de les àrees visuals, que està implicada en la localització dels objectes observats.

NOTA: La via dorsal de la visió es considera la continuació de la via magnocel·lular.

2495 **via M** *n f*

veg. **via magnocel·lular** *n f*

2496 **via magnocel·lular** *n f*

sin. compl. **via M** *n f*

es via M; via magnocel·lular

en M-pathway; magnocellular pathway

NEUROANATOMIA. Via neural originada a les neurones magnocel·lulars de la retina que es projecta a les capes magnocel·lulars del nucli geniculat lateral del tàlem, i d'aquí a les àrees visuals, i que

està implicada en la relació espacial i en el moviment dels objectes.

NOTA: La via magnocel·lular té una capacitat baixa de discriminació espacial dels objectes i una discriminació temporal elevada.

2497 **via mesocortical** *n f*

es via mesocortical
en mesocortical pathway

NEUROANATOMIA. Via neural moduladora del sistema nerviós central, originada l'àrea tegmental ventral i formada per neurones dopaminèrgiques, amb una distribució difusa per l'escorça cerebral.

2498 **via mesolímbica** *n f*

es via mesolímbica
en mesolimbic pathway

NEUROANATOMIA. Via neural moduladora del sistema nerviós central, originada l'àrea tegmental ventral i formada per neurones dopaminèrgiques, amb una distribució per diverses estructures del sistema límbic.

2499 **via moduladora del sistema nerviós central** *n f*

es via moduladora del sistema nerviós central
en modulatory pathway of the central nervous system

NEUROANATOMIA. Conjunt de fibres nervioses que utilitzen un neurotransmissor determinat i que regulen les funcions del sistema nerviós central mitjançant la modulació de l'activitat de diversos neurotransmissors.

NOTA: Les principals vies moduladores del sistema nerviós central estan formades per fibres de neurones que utilitzen com a neurotransmissor l'acetilcolina, la dopamina, la noradrenalina i la serotonina.

2500 **via neural** *n f*

es vía neural
en neural pathway; neural tract
NEUROANATOMIA. Sistema de connexions establert entre diferents neurones que constitueixen un circuit funcional, integrat per les projeccions neuronals i les cèl·lules de neuròglia que les acompanyen.

2501 **via nigrostriatal** *n f*

es vía nigroestriada
en nigrostriatal pathway

NEUROANATOMIA. Conjunt de fibres de les vies moduladores del sistema nerviós central, formades per neurones dopaminèrgiques que connecten la porció compacta de la substància negra del mesencèfal fins l'estriat.

NOTA: Aquesta via aporta el 75% de la dopamina que arriba a l'encèfal. La disminució de la quantitat de dopamina que arriba a l'estriat és la causant de la simptomatologia que s'observa en la malaltia de Parkinson.

2502 **via òptica** *n f*

es vía óptica
en visual pathway

NEUROANATOMIA. Conjunt de fibres nervioses que transmeten l'impuls elèctric des dels receptors visuals de la retina fins a l'àrea visual.

NOTA: La via òptica està formada per les neurones de la retina, el nervi òptic, el quiasma òptic, el tracte òptic, el nucli geniculat lateral del tàlem, la radiació òptica i les àrees visuals de l'escorça cerebral.

2503 **via P** *n f*

veg. **via parvocel·lular** *n f*

2504 **via parvocel·lular** *n f*sin. compl. **via P** *n f*es *vía P*; *vía parvocelular*
en *P-pathway*; *parvocellular pathway*

NEUROANATOMIA. *Vía* neural originada a les neurones parvocel·lulars de la retina que es projecta a les capes parvocel·lulars del nucli geniculat lateral del tàlem, i d'aquí a les àrees visuals, i que està implicada en la identificació del color i de la forma dels objectes.

NOTA: La *vía* parvocel·lular té una capacitat alta de discriminació espacial dels objectes i una discriminació temporal baixa.

2505 **via piramidal** *n f*veg. **tracte piramidal** *n m*2506 **via ventral de la visió** *n f*es *vía ventral de la visión*
en *ventral stream of vision*

NEUROANATOMIA. *Via* de processament de la informació que arriba a l'escorça temporal inferior procedent de les àrees visuals, que intervé en la identificació d'allò que s'observa.

NOTA: La *vía* ventral de la visió es considera la continuació de la *vía* parvocel·lular.

2507 **VII parell cranial** *n m*veg. **nervi facial** *n m*2508 **VIII parell cranial** *n m*veg. **nervi vestibuloclear** *n m*2509 **visceroreceptor** *n m*sin. **visceroreceptor** *n m*es *visceroreceptor*
en *visceroreceptor*; *visceroreceptor*

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Receptor sensorial localitzat als òrgans interns o viscerals de l'organisme o als seus embolcalls connectius, que recull la informació sensorial reguladora d'aquestes estructures.

2510 **visceroreceptor** *n m*sin. **visceroreceptor** *n m*2511 **visió** *n f*es *visión*
en *vision*

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Percepció dels estímuls lluminosos que es vehicula a través del sistema visual, mitjançant la qual es discrimina i s'interpreta informació de l'entorn que permet distingir els objectes, les formes i els colors.

2512 **visió doble** *n f*veg. **diplopia** *n f*2513 **visió escotòpica** *n f*sin. compl. **escotopia** *n f*es *escotopia*; *visión escotópica*
en *scotopia*; *scotopic vision*

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Visió que té lloc a nivells d'il·luminació baixos una vegada s'ha produït l'adaptació a la foscor i en la qual intervenen essencialment els bastons.

2514 **visió estereoscòpica** *n f*

es *visión estereoscópica*
 en *stereoscopic vision*

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Capacitat del sistema visual d'inferir la distància a la qual se situen els objectes respecte dels ulls mitjançant la comparació i unificació de les imatges percebudes per cada ull, que permet la visió en profunditat i en tres dimensions.

2515 **visió tricromàtica** *n f*

es *visión tricromática*
 en *trichromatic vision*

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Capacitat del sistema visual de percebre diferents colors de l'espectre mitjançant la combinació de proporcions específiques de llum dels tres colors bàsics a partir de l'estimulació dels tres tipus de cons diferents.

2516 **volta dels quatre pilars** *n f*

veg. **fòrnix** *n m*

2517 **volum sanguini cerebral** *n m*

es *volumen sanguíneo cerebral*
 en *cerebral blood volume*

NEUROFISIOLOGIA CEL·LULAR I DE SISTEMES. Volum de sang present en una regió cerebral determinada.

NOTA: 1. El volum sanguini cerebral s'expressa en mil·lilitres (ml).

2. El volum sanguini cerebral s'utilitza en la ressonància magnètica funcional i en la tomografia d'emissió de positrons per a avaluar els canvis de l'activitat cerebral relacionats amb canvis del volum d'irrigació cerebral a la regió d'estudi.

2518 **vòxel** *n m*

es *vóxel*
 en *voxel*

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Cadascuna de les fraccions mínimes en què resulta dividit un espai tridimensional en sotmetre'l a un escombratge electrònic.

2519 **vuitè parell cranial** *n m*

veg. **nervi vestibulococlear** *n m*

2520 **X parell cranial** *n m*

veg. **nervi vague** *n m*

2521 **xarxa neuronal** *n f*

veg. **circuit neuronal** *n m*

2522 **xarxa neuronal artificial** *n f*

sigla **XNA** *n f*

es red neuronal artificial; RNA

en artificial neural network;

ANN

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Model matemàtic inspirat en l'estructura i el funcionament del sistema nerviós, format per un conjunt de neurones artificials interconnectades cadascuna de les quals integra els senyals que rep i genera un únic senyal de sortida, i que generalment presenta capacitat d'aprenentatge gràcies a l'aplicació d'algorismes.

2523 **xarxa neuronal autoorganitzativa** *n f*

sin. compl. **xarxa neuronal de Kohonen** *n f*

es red neuronal

autoorganitzativa; red

neuronal de Kohonen

en Kohonen neural network; self-organizing neural network

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL. Xarxa neuronal artificial bicapa formada per un conjunt de neurones disposades en línia o en una matriu bidimensional que és entrenada amb un algorisme d'aprenentatge no supervisat el qual modifica els pesos de les sinapsis seguint criteris topològics i produeix respostes en què patrons d'entrada similars activen neurones de sortida físicament properes.

Nota: La xarxa neural autoorganitzativa s'inspira en la manera com l'escorça cerebral processa la informació sensorial.

2524 **xarxa neuronal de Kohonen** *n f*

veg. **xarxa neuronal autoorganitzativa** *n f*

2525 **XI parell cranial** *n m*

veg. **nervi espinal** *n m*

2526 **XII parell cranial** *n m*

veg. **nervi hipoglòs** *n m*

2527 **xip** *n m*

es chip

en chip

NEUROCIÈNCIA COMPUTACIONAL.

Peça petita de material semiconductor, generalment silici, sobre la qual es construeix un circuit integrat.

NOTA: En un ús terminològic poc precís la denominació *xip* es fa servir com a sinònima de *circuit integrat*.

2528 **XNA** *n f*

veg. **xarxa neuronal artificial** *n f*

2529 **xoc espinal** *n m*

sin. **xoc medul·lar** *n m*

es choque medular

en spinal shock

NEUROLOGIA. Estat de paràlisi flàccida i d'areflèxia consecutiu a una lesió de la medul·la, localitzat en els músculs innervats pels segments espinals situats per sota de la lesió.

2530 **xoc medul·lar** *n m*

sin. **xoc espinal** *n m*

2531 **zona activa** *n f*

es zona activa
en active zone

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Regió citoplasmàtica del terminal presinàptic en la qual es produeix l'exocitosi vesicular i l'alliberament del neurotransmissor a la fenedura sinàptica.

2532 **zona ciliar** *n f*

veg. **cos ciliar** *n m*

2533 **zona de descàrrega** *n f*

es zona de disparo
en axon hillock; trigger zone

NEUROBIOLOGIA CEL·LULAR. Regió de la porció inicial d'un axó en la qual es genera el potencial d'acció a partir de la suma temporal i espacial dels diferents potencials locals de conducció electrotònica procedents del cos neuronal.

2534 **zona incerta** *n f*

es zona incerta
en zona incerta

NEUROANATOMIA. Cúmulo de substància grisa de la regió subtalàmica que se situa per darrere del nucli subtalàmic i se separa del tàlem pel fascicle talàmic.

NOTA: La zona incerta es considera una extensió de la formació reticular del tronc de l'encèfal i les seves funcions són encara força desconegudes.

Índex castellà

- abasia, 1
- abertura media del cuarto ventrículo, 1028
- ablación cerebral, 2
- acalasia, 5
- acalculia, 6
- acatisia, 7
- accidente cerebrovascular, 8
- acetilcolina, 9
- acetilcolinesterasa, 10
- ACh, 9
- AChE, 10
- ácido γ -aminobutírico, 13
- ácido aminofosfovalérico, 14
- ácido γ -amino-3-hidroxi-5-metil-4-isoxazol propiónico, 15
- ácido araquidónico, 16
- ácido aspártico, 17
- ácido domoico, 18
- ácido retinoico, 19
- acidosis, 20
- acinesia, 21
- acomodación neuronal, 23
- acomodación ocular, 24
- acoplamiento
 - excitación-contracción, 22
- acromatopsia, 25
- ACTH, 659
- actina, 28
- activación cerebral, 29
- activación conductual, 30
- activación de canal, 31
- activación propagada, 3
- activador de la transcripción, 32
- actividad hipnagógica, 33
- actividad motora involuntaria, 34
- actividad motora voluntaria, 35
- actividad muscular espontánea, 36
- actividad relacionada con el movimiento, 37
- acto reflejo, 2074
- acueducto cerebral, 234
- acueducto de Silvio, 234
- acueducto del mesencéfalo, 234
- acúfeno, 38
- adaptación a la oscuridad, 39
- adaptación escotópica, 39
- adaptación neuronal, 23
- adenilato-ciclase, 43
- adenohipófisis, 44
- adenosina, 45
- adenosintrifosfato, 2457
- adhesión celular, 47
- adiadococinesia, 48
- adicción, 42
- adipsia, 49
- adivinación del pensamiento, 1268
- adquisición de memoria, 51
- adquisición del aprendizaje, 50
- adrenalina, 52
- adrenérgico, 53
- adrenoceptor, 2036
- adrenolítico, 360
- afasia, 57
- afasia cruzada, 61
- afasia de Broca, 64
- afasia de conducción, 59
- afasia de Wernicke, 67

- ul style="list-style-type: none; padding-left: 0;">
- afasia expresiva, 64
- afasia global, 63
- afasia motora, 64
- afasia motora transcortical, 65
- afasia receptiva, 67
- afasia sensorial, 67
- afasia sensorial transcortical, 68
- afasia total, 63
- afecto, 70
- afecto aplanado, 71
- afecto embotado, 72
- afecto plano, 71
- afecto restringido, 72
- aferente, 73
- afonía, 74
- agenda visoespacial, 2098
- ageusia, 75
- agiria, 76
- agitación, 78
- agitación psicomotora, 78
- agnosia, 79
- agnosia auditiva, 80
- agnosia corporal, 287
- agnosia cromática, 82
- agnosia digital, 83
- agnosia táctil, 289
- agnosia visual, 85
- agonista, 86
- agonista inverso, 87
- agorafobia, 88
- agrafia, 89
- agramatismo, 90
- agresividad, 91
- agrina, 92
- agudeza visual, 746
- agujero de conjunción, 1026
- agujero de Luschka, 1027
- agujero de Magendie, 1028
- agujero de Monro, 1029
- agujero interventricular, 1029
- agujero intervertebral, 1026
- agujero magno, 1032
- agujero occipital, 1032
- agujero óptico, 611
- agujero vertebral, 1035
- alalia, 94
- alaquestesia, 114
- alcaloide, 95
- alcalosis, 96
- alcohol etílico, 97
- alerta, 901
- alestesia, 114
- alexia, 99
- alexia anterior, 100
- alexia central, 101
- alexia posterior, 102
- alfa-bungarotoxina, 388
- algesia, 103
- algesimetría, 108
- algesímetro, 107
- algia, 106
- algotría, 108
- algotrómetro, 107
- algoritmo, 109
- algoritmo de aprendizaje, 110
- algoritmo de retropropagación, 111
- almacenamiento, 819
- alocortez, 112
- alodinia, 113
- aloquiria, 116
- alostesia, 114
- alteración cognitiva leve, 119
- alucinación, 117
- alucinación hipnagógica, 33
- álveo, 120
- amielia, 123
- amígdala, 124
- amígdala cerebelosa, 125
- amina, 126
- amina biógena, 127
- 4-aminopiridina, 128
- amiotrofia, 129
- amiotrofia espinal, 310
- amnesia, 131
- amnesia anterógrada, 132
- amnesia de fijación, 132
- amnesia global, 134
- amnesia global transitoria, 135
- amnesia lagunar, 136
- amnesia retrógrada, 137
- amorfosíntesis, 138
- AMP cíclico, 1421
- AMPA, 15
- AMPc, 1421
- amplificador, 142
- amplitud, 143
- amplitud cuántica, 144
- ampolla, 145

- AMS**, 254
amusia, 147
analgesia, 149
analgésico, 150
análisis armónico de Fourier, 152
análisis del ruido, 151
análogo, 148
anartria, 153
anastomosis, 154
anatomía neuroquímica, 155
anclaje de vesículas, 156
anencefalia, 159
anestesia, 160
anestesia dolorosa, 161
anestésico, 162
anestésico general, 163
anestésico local, 164
aneurisma cerebral, 165
anfetamina, 121
anfícito, 476
angioma cerebral, 166
ángulo ponto-cerebeloso, 167
angustia, 168
anhedonia, 169
anhedonia, 169
anillo de Zinn, 158
anillo tendinoso común, 158
animal bulbar, 170
animal de cerebro escindido, 171
animal descerebrado, 172
animal espinal, 173
animal mesencefálico, 174
animal talámico, 175
anión, 176
anión orgánico, 177
anisocoria, 178
anomia, 179
anorexia nerviosa, 180
anosmia, 181
anosognosia, 182
anoxia, 183
anquirina, 184
ansiedad, 185
ansiolítico, 186
antagonista, 187
antemuro, 540
antiadrenérgico, 360
antiálgico, 189
anticolinesterásico, 190
antidepresivo, 191
antidepresivo tricíclico, 192
antidrómico, 193
antihistamínico, 194
antipsicótico, 195
4-AP, 128
apalestesia, 198
apertura de canal, 31
aplisia, 199
apófisis, 200
apófisis articular vertebral, 201
apófisis espinosa, 202
apófisis odontoides, 203
apófisis transversa, 204
apolipoproteína E, 205
apoptosis, 206
apoptosis neuronal, 207
apraxia, 208
apraxia bucofacial, 209
apraxia constructiva, 210
apraxia del vestido, 211
apraxia del vestir, 211
apraxia del vestirse, 211
apraxia ideacional, 212
apraxia ideocinética, 214
apraxia ideomotora, 214
apraxia motora, 215
apraxia oculomotora, 2202
aprendizaje, 217, 218
aprendizaje asociativo, 219
aprendizaje de evitación, 220
aprendizaje discriminativo, 221
aprendizaje espacial, 222
aprendizaje explícito, 223
aprendizaje implícito, 224
aprendizaje incidental, 224
aprendizaje intencional, 223
aprendizaje interoceptivo, 227
aprendizaje no asociativo, 228
aprendizaje no supervisado, 229
aprendizaje perceptivo, 230
aprendizaje supervisado, 231
aprosodia, 232
APV, 14
aracnoides, 237
arco branquial, 238
arco neural, 241
arco reflejo, 240
arco vertebral, 241

- área auditiva primaria, 242
- área auditiva secundaria, 243
- área cortical, 244
- área de asociación, 245
- área de Broca, 246
- área de Brodmann, 247
- área de fusión, 249
- área de Panum, 249
- área de Wernicke, 250
- área del lenguaje, 251
- área motora del lenguaje, 246
- área motora primaria, 253
- área motora suplementaria, 254
- área olfatoria de asociación, 257
- área olfatoria primaria, 256
- área olfatoria secundaria, 257
- área piriforme, 874
- área postrema, 259
- área prefrontal, 875
- área premotora, 261
- área preóptica, 262
- área sensitiva del lenguaje, 250
- área septal, 266
- área somatosensitiva primaria, 267
- área somatosensitiva
 - secundaria, 268
- área somestésica primaria, 267
- área somestésica secundaria, 268
- área tegmental ventral, 271
- área visual, 272
- arqueocorteza, 276
- arquicerebelo, 275
- arquipalio, 276
- arquitectura neural, 278
- arreflexia, 273
- arrestina, 284
- arrinencefalia, 274
- asa lenticular, 1467
- asimetría cerebral, 285
- asinergia, 286
- asomatognosia, 287
- asta anterior, 346
- asta de Ammon, 1146
- asta dorsal, 342
- asta intermedio-lateral, 344
- asta lateral, 344
- asta posterior, 342
- asta ventral, 346
- astasia, 288
- astereognosia, 289
- astrocito, 290
- astrocito fibroso, 291
- astrocito protoplasmático, 292
- astrocito reactivo, 293
- astrocitoma, 294
- astrocitosis, 295
- ataque de pánico, 678
- ataxia, 297
- ataxia de Friedreich, 298
- ataxia espinal, 299
- ataxia espinocerebelosa, 300
- ataxia vestibular, 301
- atención, 302
- atetosis, 303
- atlas, 304
- atonía, 305
- ATP, 2457
- atrofia, 307
- atrofia cerebral, 308
- atrofia muscular espinal, 310
- atrofia muscular espinal
 - y bulbar, 309
- audición, 311
- audición biaural, 312
- audición dicótica, 313
- audición monoaural, 314
- audímetro, 315
- audiometría, 316
- audiómetro, 315
- aura, 317
- ausencia, 4
- autismo, 318, 2420
- autoconsciencia, 320
- autoestimulación eléctrica
 - intracraneal, 321
- automatismo espinal, 322
- autónomo, 323
- autotopoagnosia, 287
- aversión condicionada al sabor, 325
- axilema, 333
- axis, 327
- axolema, 333
- axón, 328
- axón amielínico, 329
- axón colateral de Schaffer, 330
- axón colateral recurrente, 331
- axón mielínico, 332
- axonal, 335

axónico, 335
axonotmesis, 337

balismo, 338
banda diagonal de Broca, 339
barbitúrico, 347
barorreceptor, 348
barrera hematoencefálica, 349
bastoncillo, 350
benzodiacepina, 353
bioimpedancia, 354
blastocito, 355
blefaroespasmio, 357
blefaroptosis, 356
blob, 358
bloque, 359
bloqueador adrenérgico, 360
bloqueador α , 361
bloqueador β , 362
bloqueante α -adrenérgico, 361
bloqueante β -adrenérgico, 362
bloqueo de un canal, 365
bobbing ocular, 367
bomba de Ca^{2+} , 369
bomba de calcio, 369
bomba de Na^+/K^+ , 371
bomba de sodio-potasio, 371
bomba iónica, 372
botón gustativo, 373
botón sináptico, 374
botulismo, 375
bóveda de los cuatro pilares, 1039
bradicesia, 376
bradipsiquia, 377
bregma, 381
brote axonal, 382
bucle fonológico, 383
bulbo olfatorio, 384
bulbo raquídeo, 385
bulimia nerviosa, 386
 α -bungarotoxina, 388

cadherina, 391
calasia, 392
calbindina, 393

calmodulina, 394
calota craneal, 395
campo de Forel, 396
campo H^1 de Forel, 980
campo H^2 de Forel, 975
campo ocular frontal, 399
campo receptivo, 400
campo receptivo auditivo, 401
campo receptivo somestésico, 402
campo receptivo visual, 403
campo visual, 404
canal de activación mecánica, 415
canal de Ca^{2+} , 406
canal de calcio, 406
canal de Cl^- , 408
canal de cloro, 408
canal de K^+ , 411
canal de Na^+ , 412
canal de potasio, 411
canal de sodio, 412
canal en reposo, 417
canal iónico, 414
canal mecanosensor, 415
canal pasivo, 417
capa de entrada, 418
capa de salida, 419
capa granular, 420
capa infragranular, 421
capa molecular, 422
capa nuclear externa
de la retina, 423
capa nuclear interna
de la retina, 424
capa oculta, 425
capa piramidal, 426
capa plexiforme externa
de la retina, 427
capa plexiforme interna
de la retina, 428
capa supragranular, 429
capa zonal de Waldeyer, 430
cápsula externa, 431
cápsula extrema, 432
cápsula interna, 433
caracol, 546
caspasa, 435
castigo, 436
catalepsia, 437
cataplejía, 438

- ul style="list-style-type: none; padding-left: 0;">
- catatonía, 439
- catatonia, 439
- catecolamina, 440
- catión, 441
- causalgia, 442
- cavidad epidural, 885
- cefalalgia, 444
- cefalalgia por hipotensión endocraneal, 445
- cefalea, 444
- cefálico, 447
- ceguera cortical, 448
- ceguera crepuscular, 1641
- ceguera diurna, 1111
- ceguera nocturna, 1641
- célula amacrina, 452
- célula bipolar, 1591
- célula bipolar de la retina, 1592
- célula ciliada, 455
- célula compleja del área visual primaria, 456
- célula cromafín, 457
- célula de Bergmann, 458
- célula de Müller, 461
- célula de neuroglia, 462
- célula de Purkinje, 1595
- célula de Schwann, 464
- célula diana, 465
- célula en cesta, 459
- célula endimaria, 845
- célula ganglionar de la retina, 467
- célula glial, 462
- célula horizontal, 469
- célula interplexiforme, 470
- célula microglial, 460
- célula neuroendocrina, 472
- célula neuroglial, 462
- célula neurosecretora, 472
- célula postsináptica, 473
- célula presináptica, 474
- célula principal del hipocampo, 475
- célula satélite, 476
- célula simple del área visual primaria, 477
- centro de la saciedad, 479
- centro de la sed, 480
- centro de Lumsden, 484
- centro de relevo, 482
- centro del hambre, 478
- centro nervioso, 483
- centro pneumotáxico, 484
- centro respiratorio, 485
- cerebelo, 487
- cerebro, 488
- cerebro dividido, 490
- cerebro escindido, 490
- chip, 2527
- choque medular, 2529
- CI, 2017
- cicatriz glial, 491
- ciclocefalia, 492
- ciclopía, 493
- cicloplejía, 494
- ciencia cognitiva, 495
- cinasa, 496
- cinesina, 497
- cinestesia, 498
- cíngulo, 499
- cinta de Reil, 1272
- cinta vascular, 505
- cintilla olfatoria, 2394
- cintilla óptica, 2395
- circuito de Papez, 506
- circuito equivalente, 507
- circuito integrado, 508
- circuito neuronal, 509
- círculo arterial cerebral, 486
- circunvolución angular, 510, 523
- circunvolución cerebral, 511
- circunvolución cingulada, 514
- circunvolución de Heschl, 525
- circunvolución dentada, 516
- circunvolución frontal ascendente, 522
- circunvolución frontal inferior, 518
- circunvolución parahipocámpica, 519
- circunvolución parietal ascendente, 521
- circunvolución poscentral, 521
- circunvolución precentral, 522
- circunvolución temporal superior, 524
- circunvolución temporal transversa, 525
- cirugía de la epilepsia, 526
- cirugía del Parkinson, 527
- cisterna bulbocerebelosa, 532

- cisterna cerebelobulbar posterior, 532
- cisterna magna, 532
- cisterna subaracnoidea, 535
- cisura calcarina, 2259
- cisura cerebral, 529
- cisura de Rolando, 2260
- cisura de Silvio, 2265
- citoarquitectura, 536
- citocina, 537
- citoesqueleto, 538
- citoquina, 537
- clampeo de voltaje, 1018
- clatrina, 539
- claustró, 540
- claustrofobia, 541
- clono, 543
- coactivación, 544
- coactivación alfa-gamma, 545
- cociente intelectual, 2017
- cóclea, 546
- cóclea membranosa, 608
- codificación, 548
- codificación neural, 549
- codificación por frecuencia, 550
- codificación por población, 551
- codificación por vía específica, 552
- coeficiente intelectual, 2017
- cognición, 553
- cognición social, 554
- colateral de Schaffer, 330
- colateral recurrente, 331
- colateralización, 2023
- colchicina, 561
- colecistoquinina, 555
- colículo, 2468
- colículo facial, 560
- colina axónica, 590
- colinérgico, 556
- columna de Clarke, 1674
- columna de dominancia ocular, 564
- columna de orientación, 562
- columna intermediolateral medular, 565
- coma, 566
- comisura, 567
- comisura anterior, 568
- comisura blanca anterior, 569
- comisura blanca ventral, 569
- comisura del fórnix, 573
- comisura del hipocampo, 573
- comisura epitalámica, 578
- comisura gris, 575
- comisura habenular, 576
- comisura interhabenular, 576
- comisura posterior, 578
- comisurotomía, 579
- competencia neuronal, 580
- complejo amigdalino, 124
- complejo de Böttinger, 582
- complejo K, 583
- complejo olivar inferior, 1726
- comportamiento, 585
- compulsión, 586
- computación neuronal, 1563
- comunicación interneuronal, 588
- concepto, 593
- conciencia, 622
- concordancia, 594
- condición experimental, 595
- condicionamiento clásico, 596
- condicionamiento instrumental, 598
- condicionamiento operante, 598
- condicionamiento pavloviano, 596
- conducción electrotónica, 600
- conducción saltatoria, 601
- conducta, 585
- conductancia de membrana, 604
- conductancia no sináptica, 605
- conductancia por fuga, 603
- conductancia sináptica, 606
- conductismo, 613
- conducto central de la médula espinal, 607
- conducto coclear, 608
- conducto del epéndimo, 607
- conducto endolinfático, 610
- conducto óptico, 611
- conducto semicircular, 612
- conductor, 614
- conexina, 618
- conexión lateral simétrica, 619
- conexionismo celular, 620
- conexón, 621
- conflicto de evitación-evitación, 616
- conflicto negativo-negativo, 616
- cono, 589
- cono axónico, 590

- cono de crecimiento, 591
- cono retiniano, 589
- conocimiento, 615
- consolidación, 623
- constancia del color, 625
- constancia del tamaño, 624
- constante de difusión, 627
- constante de espacio, 628
- constante de longitud, 628
- constante de tiempo, 629
- contraste simultáneo de color, 630
- contraste sucesivo de color, 631
- convergencia, 632
- convergencia polimodal, 633
- coprolalia, 634
- cordón medular, 638
- corea, 639
- corea de Huntington, 1321
- coreoatetosis, 641
- córnea, 642
- coroides, 643
- corpúsculo carotídeo, 662
- correlación cruzada de activación neuronal, 645
- corriente, 646
- corriente capacitiva, 647
- corriente de escape, 648
- corriente de pérdida, 648
- corriente de placa motora, 649
- corriente eléctrica, 650
- corriente iónica, 651
- corriente iónica macroscópica, 652
- corriente M, 653
- corriente resistiva, 651
- corriente total de membrana, 655
- corteza asociativa parietal, 872
- corteza auditiva primaria, 242
- corteza auditiva secundaria, 243
- corteza cerebelosa, 862
- corteza cerebral, 863
- corteza de asociación, 245
- corteza de asociación unimodal, 878
- corteza entorrinal, 867
- corteza límbica, 868
- corteza motora primaria, 253
- corteza olfatoria primaria, 256
- corteza olfatoria secundaria, 257
- corteza parietal posterior, 872
- corteza periamigdalina, 873
- corteza piriforme, 874
- corteza prefrontal, 875
- corteza premotora, 261
- corteza sensorial primaria, 877
- corteza sensorial secundaria, 878
- corteza somato-sensorial secundaria, 268
- corteza somestésica primaria, 267
- corteza visual, 272
- cortical, 658
- corticotropina, 659
- cotransmisión, 672
- craneosinostosis, 673
- creatividad, 674
- cresta acústica, 676
- cresta ampular, 676
- cresta neural, 677
- crisis de angustia, 678
- crisis epiléptica, 679
- crisis oculógrica, 680
- cristalino, 681
- cromatólisis, 682
- cronestesia, 683
- cuadrantanopía, 2006
- cuadrantanopsia, 2006
- cuadriparesia, 2366
- cuadriplejía, 2367
- cuarto par craneal, 1537
- cuerpo calloso, 661
- cuerpo carotídeo, 662
- cuerpo ciliar, 663
- cuerpo de Luys, 1747
- cuerpo de Nissl, 665
- cuerpo franjeado, 1013
- cuerpo geniculado, 669
- cuerpo mamilar, 2467
- cuerpo pineal, 1077
- curva de ajuste, 635
- curva de sensibilidad, 637
- curva de umbral-frecuencia, 636
- DAG, 725
- daltonismo, 685
- daño axonal difuso, 1275
- DAP, 719
- décimo par craneal, 1538
- decusación, 688

defecto pupilar aferente
relativo, 689
degeneración anterógrada, 691
degeneración walleriana, 691
delirio, 692
delirium, 693
delirium tremens, 694
demencia, 695
demencia de tipo Alzheimer, 1320
dendrita, 697
denervación, 837
dependencia de sustancias, 700
dependencia física, 701
dependencia psíquica, 702
depresión, 2433
depresión a largo plazo, 704
depresión mayor, 705
dermatoma, 706
descerebración, 707
descerebración clínica, 708
descerebración experimental, 709
desenmascaramiento, 711
desensibilización, 720
desensibilización sistemática, 721
deshabitación, 712, 713
desincronización interna, 722
desintoxicación, 714
desmielinización, 715
desorganización del habla, 1203
desorientación, 717
despolarización, 718
despolarización de vías aferentes
primarias, 719
detección de coincidencias, 723
determinismo, 724
diacilglicerol, 725
diagnóstico por la imagen, 726
diasquisis, 727
diencéfalo, 728
diente del axis, 203
diferencia de intensidad
interaural, 729
diferencia de tiempo interaural, 730
diferencia mínima detectable, 731
difusión facilitada, 2414
dimorfismo sexual cerebral, 733
dinamina, 734
dineína, 735
dinorfina, 736

diplopía, 737
disartria, 738
disautonomía, 739
discinesia, 741
discinesia tardía, 742
disco óptico, 740
discordancia, 743
discriminación espacial, 744
discriminación temporal, 745
discriminación visual, 746
discromatopsia, 747
disdiadococinesia, 748
diseño por bloques, 762
diseño por eventos, 763
disestesia, 749
disfagia, 750
disfasia, 751
disfemia, 752
disfonía, 753
disfunción sexual, 2451
disgeusia, 755
dislalia, 756
dislexia, 757
dismetría, 758
disnomia, 759
disonancia cognitiva, 764
disparidad binocular, 760
disprosodia, 761
distimia, 2436
distonía, 766
distorsión cognitiva, 767
distrofia miotónica, 768
distrofia muscular, 769
distrofina, 770
divergencia, 771
DLP, 704
doceavo par craneal, 1509
doctrina neuronal, 773
dolor, 774
dolor central, 775
dolor de cabeza, 444
dolor fisiológico, 776
dolor neurogénico, 777
dolor neurogénico periférico, 778
dolor patológico, 779
dolor referido, 780
dominancia cerebral, 781
dominancia hemisférica, 781
dominancia ocular, 783

- dopamina, 784
 - dopaminérgico, 785
 - drogadicción, 787
 - drogodependencia, 787
 - duramadre, 789
 - duramáter, 789
-
- EAE, 829
 - ecoacusia, 791
 - ecocinesia, 795
 - ecolalia, 793
 - ecolocalización, 794
 - ecopraxia, 795
 - ectonucleotidasa, 796
 - ecuación de Goldman, 853
 - ecuación
 - de Goldman-Hodgkin-Katz, 853
 - edema vasógeno, 797
 - EEG, 808
 - eferente, 799
 - efrina, 800
 - eje hipotálamo-hipofisario, 801
 - ejecutivo central, 951
 - ELA, 856
 - electrodo, 803
 - electrodo de aguja, 804
 - electrodo en manguito, 805
 - electrodo superficial, 806
 - electroencefalógrafo, 807
 - electroencefalograma, 808
 - desincronizado, 809
 - electroencefalograma
 - sincronizado, 810
 - electromiógrafo, 811
 - electromiograma, 812
 - electrooculógrafo, 813
 - electrooculograma, 814
 - electroshock, 2352
 - EM, 857
 - EMG, 812
 - eminencia teres, 560
 - emoción, 820
 - emoción básica, 821
 - EMT, 925
 - EMTr, 927
 - EMTs, 926
 - encefalina, 826
 - encefalitis, 827
 - encéfalo, 825
 - encefalomielitis, 828
 - encefalomielitis alérgica
 - experimental, 829
 - encefalopatía, 830
 - encefalopatía espongiiforme, 831
 - endocitosis, 834
 - endolinfia, 835
 - endorfina, 836
 - enfermedad de Alzheimer, 1320
 - enfermedad de Huntington, 1321
 - enfermedad de Kennedy, 309
 - enfermedad de Parkinson, 1323
 - enfermedad mental, 2444
 - enfermedad por priones, 831
 - entrenamiento, 840
 - envejecimiento, 841
 - envejecimiento cerebral, 842
 - EOG, 814
 - epéndimo, 844
 - ependimócito, 845
 - epíffisis, 1077
 - epilepsia, 847
 - epinefrina, 52
 - episodio maniaco, 1328
 - epitálamo, 850
 - epitelio neural, 851
 - epitelio pigmentado
 - de la retina, 852
 - error retiniano, 855
 - esclerosis lateral amiotrófica, 856
 - esclerosis múltiple, 857
 - esclerótica, 858
 - escotopía, 2513
 - esfingolipidosis, 883
 - espacio aracnoideo, 888
 - espacio epidural, 885
 - espacio perforado anterior, 2306
 - espacio perforado posterior, 2307
 - espacio subaracnoideo, 888
 - espacio subdural, 889
 - espasticidad, 890
 - especificidad axonal, 891
 - espectrina, 892
 - espectroscopia, 893
 - espectroscopia de infrarrojo
 - cercano, 894

espectroscopia de resonancia
 magnética nuclear, 895
 espiga, 1200
 espina bífida, 896
 espina dendrítica, 897
 espina neural, 202
 espinalización, 899
 esquizofrenia, 900
 estado de alerta, 901
 estado de ánimo, 902
 estado de mal epiléptico, 905
 estado de subconductancia, 904
 estado epiléptico, 905
 estado lagunar, 906
 estado vegetativo persistente, 907
 estatoconia, 908
 estereognosis, 909
 estereotipia, 910
 estimulación cerebral profunda, 921
 estimulación del nervio vago, 922
 estimulación eléctrica funcional, 923
 estimulación eléctrica
 transcutánea, 924
 estimulación magnética
 transcraneal, 925
 estimulación magnética
 transcraneal repetitiva, 927
 estimulación magnética transcraneal
 simple, 926
 estimulación vagal, 922
 estimulador, 929
 estímulo, 911
 estímulo adecuado, 912
 estímulo apetitivo, 913
 estímulo aversivo, 914
 estímulo condicionado, 915
 estímulo efectivo, 916
 estímulo incondicionado, 917
 estímulo nocivo, 918
 estímulo sensorial, 919
 estímulo supramáximo, 920
 estrés, 931
 estresor, 932
 estría diagonal de Broca, 339
 estría medular del tálamo, 934
 estría terminal, 935
 estría vascular, 505
 estriado, 937
 estriado dorsal, 937

estriado ventral, 939
 estribo, 930
 estriola, 940
 estudio de gemelos, 941
 estupor, 942
 etanol, 97
 evitación, 944
 evitación activa, 945
 evitación pasiva, 946
 evocación, 947
 excitabilidad, 948
 excitación, 949
 excitotoxicidad, 950
 exocitosis, 952
 exteroceptor, 953
 exteroreceptor, 953
 extinción, 955
 facilitación, 956
 facilitación postsináptica, 957
 facilitación presináptica, 958
 facilitación social, 959
 factor de crecimiento neuronal, 961
 factor de estrés, 932
 factor de magnificación, 962
 factor de seguridad, 963
 factor de seguridad de la
 transmisión neuromuscular, 964
 factor neuroquimiotáctico, 965
 factor neurotrófico, 966
 factor neurotrópico, 967
 fasciculación, 982
 fascículo, 968
 fascículo arcuato, 969
 fascículo cuneiforme, 970
 fascículo de Burdach, 970
 fascículo de Goll, 974
 fascículo de Meynert, 978
 fascículo grácil, 974
 fascículo lenticular de Forel, 975
 fascículo longitudinal medial, 976
 fascículo prosencefálico medial, 981
 fascículo retrorreflejo, 978
 fascículo subtalámico, 979
 fascículo talámico de Forel, 980
 fascículo telencefálico medial, 981
 fatiga muscular, 983

- fatiga sináptica**, 984
- FES**, 923
- festinación**, 987
- fibra amiloide**, 988
- fibra comisural**, 989
- fibra corticobulbar**, 991
- fibra corticoespinal**, 994
- fibra corticonuclear**, 991
- fibra corticopontina**, 993
- fibra corticoprotuberancial**, 993
- fibra de asociación**, 995
- fibra de proyección**, 996
- fibra extrafusil**, 997
- fibra intrafusil**, 999
- fibra musgosa**, 1000
- fibra nerviosa**, 1001
- fibra paralela**, 1002
- fibra posganglionar**, 1003
- fibra preganglionar**, 1004
- fibra trepadora**, 998
- fibrilación**, 1005
- fibroblasto**, 1006
- fijación de voltaje**, 1018
- filamento**, 1007
- filopodio**, 1008
- filosofía de la mente**, 1009
- filtrado**, 1011
- filtro de selectividad**, 1012
- fimbria del hipocampo**, 1013
- flaccidez**, 1020
- flacidez**, 1020
- flexura**, 1021
- flóculo**, 1022
- flujo sanguíneo cerebral**, 1023
- fobia**, 1024
- fobia social**, 1025
- formación del hipocampo**, 1037
- formación reticular**, 1038
- fórnix**, 1039
- fosfodiesterasa**, 1040
- fosfolipasa**, 1041
- fosforilación**, 1042
- fotorreceptor**, 1043
- fototerapia**, 1044
- fototransducción**, 1045
- fototropismo**, 1046
- fóvea**, 1047
- foveola**, 1048
- frecuencia característica**, 1050
- frenología**, 1049
- FSC**, 1023
- fuerza electromotriz**, 1036
- función de transferencia**, 1053
- función ejecutiva**, 1054
- función visuoespacial**, 1055
- fusión binocular**, 1059
- fusión de membranas**, 1060
- GABA**, 13
- gabaérgico**, 1062
- ganancia**, 1104
- gancho**, 2472
- ganglio**, 1063
- ganglio autónomo**, 1064
- ganglio basal**, 1663
- ganglio de Gasser**, 1067
- ganglio del trigémino**, 1067
- ganglio espinal**, 1068
- ganglio raquídeo**, 1068
- ganglio semilunar**, 1067
- ganglio sensitivo de los nervios espinales**, 1068
- ganglioneuroma**, 1072
- generador central de patrones**, 1074
- generalización**, 1075
- gestaltismo**, 1076
- giro cerebral**, 511
- giro cingular**, 514
- giro dentado**, 516
- glándula pineal**, 1077
- glándula pituitaria**, 1150
- glía**, 1579
- glía de Bergmann**, 458
- glía de Müller**, 461
- glía limitante**, 1082
- glía radial**, 1083
- gliial**, 1084
- glicina**, 1085
- glicoproteína asociada a la mielina**, 1086
- glioblastoma**, 1087
- glioblastoma multiforme**, 1087
- glioma**, 1089
- gliosis**, 1090
- globo pálido**, 1806
- glomérulo cerebeloso**, 1093

- glomero carotídeo**, 662
glucosa, 1094
glutamatérgico, 1096
glutamato, 1095
GMP cíclico, 1422
GMPC, 1422
gradiente electroquímico, 1099
grafanestesia, 1100
GRIP, 1969
GTP, 2459
guanilato-ciclasa, 1103
gusto, 1106
- habénula**, 1710
hábito, 1108
habituación, 1109
helicotrema, 1110
hemeralopía, 1111
hemianalgesia, 1112
hemianestesia, 1113
hemianopsia, 1114
hemianopsia heterónima, 1115
hemianopsia homónima, 1116
hemibalismo, 1117
hemicampo, 1118
hemidecortiación, 1119
heminegligencia, 2216
hemiparesia, 1120
hemiplejia, 1121
hemisferectomía, 1122
hemisferio cerebeloso, 1123
hemisferio cerebral, 1124
hemisferio dominante, 1125
hemorragia epidural, 1126
hemorragia extradural, 1126
hemorragia subaracnoidea, 1128
hemorragia subdural, 1129
hendidura sináptica, 985
heurística de la disponibilidad, 1130
heurística
 de la representatividad, 1131
hidrocefalia, 1132
5-hidroxitriptamina, 2173
hiperalgesia, 1134
hipercolumna, 1135
hiperestesia, 1136
hiperexplexia, 1137
- hipermetamorfosis**, 1138
hipermnesia, 1139
hiperpatía, 1140
hiperpolarización, 1141
hiperreflexia, 1142
hipertonía, 1143
hipnótico, 1144
hipoalgesia, 1145
hipocampo, 1146
hipocampo propio, 1146
hipocondría, 1148
hipoestesia, 1149
hipofisario, 1153
hipófisis, 1150
hipófisis anterior, 44
hipófisis posterior, 1580
hipofrontalidad, 1155
hipomanía, 1156
hipomnesia, 1157
hipopalestesia, 1158
hiporreflexia, 1159
hipotálamo, 1160
hipotálamo lateral, 1161
hipotálamo medial, 1162
hipotálamo periventricular, 1163
hipótesis
 de activación-síntesis, 1164
hipótesis de la quimioafinidad, 1165
hipótesis de la retroalimentación
 facial, 1166
hipótesis de sistema
 distribuido, 1167
hipótesis del generador de unidades
 de actividad, 1168
hipotonía, 1169
histamina, 1170
histeria de conversión, 2426
histeria disociativa, 2435
histidina, 1173
hodología, 1174
holoprosencefalia, 1175
holorraquisquisis, 1176
homeostasis, 1177
homeóstasis, 1177
homúnculo, 1178
hormona adrenocorticotrópica, 659
5-HT, 2173
humor, 902
huso del sueño, 1056

huso muscular, 1058
huso neuromuscular, 1058

I par craneal, 1524
ictus cerebral, 8
ideación delirante, 692
II par craneal, 1525
III par craneal, 1518
ilusión, 1187
imagen corporal, 1188
imagen potenciada
 en difusión, 1189
imagen potenciada
 en perfusión, 1190
imaginería, 1191
imaginería molecular, 1192
imaginería óptica, 1193
imagenología por resonancia
 magnética nuclear
 funcional, 1194
imitación, 1195
impedancia bioeléctrica, 354
implosión, 1197
IMPM, 1238
impulsividad, 1201
impulso eléctrico, 1199
impulso nervioso, 1200
inactivación de canal, 1202
incoherencia del habla, 1203
indefensión aprendida, 1204
indicador del sueño, 1205
indolamina, 1206
inervación, 1215
informática, 1207
ingeniería cognitiva, 838
inhibición, 1208
inhibición lateral, 1209
inhibición postsináptica, 1210
inhibición presináptica, 1211
inhibición recíproca, 1212
inhibidor selectivo de la recaptación
 de serotonina, 1213
innatismo, 1214
insomnio, 1216
instinto, 1217
ínsula de Reil, 1300
integración neuronal, 1220

integración sináptica, 1220
integrina, 1221
inteligencia, 1222
inteligencia artificial, 1223
inteligencia emocional, 1224
intento de suicidio, 1225
interaccionismo, 1226
interblob, 1227
interferencia proactiva, 1228
interferencia retroactiva, 1229
interneurona, 1230
interneurona de Golgi, 1231
interneurona de proyección, 1232
interneurona de Renshaw, 1233
interneurona estrellada, 1234
interneurona local, 1235
interoceptor, 1236
interoreceptor, 1236
inventario multifásico de
 personalidad
 de Minnesota, 1238
ión, 1239
ión calcio, 1240
ión cloruro, 1241
ión magnesio, 1242
ión potasio, 1243
ión sodio, 1244
iris, 1245
isocórtex, 1473
IV par craneal, 1537
IX par craneal, 1506

jaqueca, 1399
jargonafasia, 1249
jet lag, 2425

kainato, 1250

laberinto acuático de Morris, 1251
laberinto membranoso, 1252
lambda, 1253
lamelipodio, 1254
lámina, 1264

- lámina basal, 1256
 lámina basilar, 1349
 lámina cribosa del etmoides, 1258
 lámina cuadrigémina, 1262
 lámina de Rexed, 1260
 lámina espinal, 1260
 lámina medular interna
 del tálamo, 1261
 lámina reticular, 1263
 lámina vertebral, 1264
 latencia, 1265
 lateralización, 1266
 LCR, 1282
 lectura del pensamiento, 1268
 lemnisco, 1269
 lemnisco espinal, 1270
 lemnisco lateral, 1271
 lemnisco medial, 1272
 lemnisco trigeminal, 1273
 leptomeninge, 1274
 lesión axonal difusa, 1275
 lesión cruzada, 1276
 leucodistrofia, 1277
 ley de Weber, 1284
 ligando, 1285
 limen de la ínsula, 1278
 lingüística, 1279
 lingüística computacional, 1280
 lipofusina, 1281
 líquido cefalorraquídeo, 1282
 líquido cerebroespinal, 1282
 lobotomía, 1298
 lobulillo parietal inferior, 1296
 lobulillo parietal superior, 1297
 lóbulo cerebral, 1299
 lóbulo de la ínsula, 1300
 lóbulo floculonodular, 1301
 lóbulo frontal, 1302
 lóbulo insular, 1300
 lóbulo occipital, 1304
 lóbulo paracentral, 1305
 lóbulo parietal, 1306
 lóbulo temporal, 1307
 localización cerebral, 1308
 localizacionismo, 1309
 locus ceruleus, 1667
 locus cinereus, 1667
 locus niger, 2304
 macropsia, 1313
 mácula de la retina, 1314
 mácula lútea, 1314
 mácula otolítica, 1315
 MAG, 1086
 magnetoencefalografía, 1318
 malformación arteriovenosa
 cerebral, 1326
 malformación
 de Arnold-Chiari, 1327
 mancha amarilla, 1314
 manía, 1328
 MAP, 1966
 mapa motor, 1330
 mapa neuronal, 1331
 mapa retinotópico, 1332
 mapa sensorial, 1333
 mapa somatotópico, 1334
 mapa tonotópico, 1335
 mapa topográfico, 1336
 marcapasos, 1337
 martillo, 1338
 mecanismo centro-periferia, 1340
 mecanorreceptor, 1341
 medicina nuclear, 1342
 médula espinal, 1343
 médula oblonga, 385
 meduloblastoma, 1345
 MEG, 1318
 melatonina, 1347
 membrana basal, 1348
 membrana basilar, 1349
 membrana tectoria, 1350
 membrana timpánica, 1351
 memoria, 1352
 memoria a corto plazo, 1353
 memoria a largo plazo, 1354
 memoria asociativa, 1355
 memoria de procedimientos, 1362
 memoria de trabajo, 1356
 memoria declarativa, 1357
 memoria emocional, 1358
 memoria episódica, 1359
 memoria explícita, 1357
 memoria implícita, 1362
 memoria procedimental, 1362
 memoria semántica, 1363
 memoria sensorial, 1364
 meninge, 1365

- meningioma**, 1366
- meningitis**, 1367
- mensajero transcelular**, 1407
- mente**, 1368
- mesencéfalo**, 1369
- mesénquima**, 1370
- mesocórtex**, 1371
- mesodermo**, 1372
- mesodermo paraxial**, 1373
- mesopalio**, 1371
- metámera**, 1375
- metarrodopsina II**, 1376
- metatálamo**, 1377
- metencéfalo**, 1378
- N*-metil-D-aspartato**, 1379
- miastenia grave**, 1381
- miastenia gravis**, 1381
- microelectrodo**, 1382
- microelectrónica**, 1383
- microglia**, 460
- microneurografia**, 1385
- micropía**, 1387
- micropsia**, 1387
- microsistema**, 1388
- microtecnología**, 1389
- microtúbulo**, 1390
- midriasis**, 1392
- mielencéfalo**, 1393
- mielina**, 1394
- mielinoclasia**, 1396
- mielinólisis**, 1396
- mielitis**, 1397
- mieloarquitectura**, 1398
- migraña**, 1399
- mioclonia**, 1401
- mioclono**, 1401
- miopatía**, 1402
- mioquímica**, 1400
- miosina**, 1404
- miosis**, 1403
- miotoma**, 1405
- miotonía**, 1406
- modalidad sensorial**, 1408
- modelo animal**, 1409
- modelo conexionista**, 1410
- modelo de cable**, 1411
- modelo de Hodgkin-Huxley**, 1412
- modelo de la carrera**, 1413
- modelo mental**, 1414
- molécula de adhesión celular**, 1415
- monitorización**
 - intraoperatoria**, 1416
- monitorización quirúrgica**, 1416
- monitorización vídeo-EEG**, 1417
- monoamina**, 1419
- monoaminooxidasa**, 1420
- monofosfato de adenosina**
 - cíclico**, 1421
- monofosfato de guanosina**
 - cíclico**, 1422
- mononeuritis múltiple**, 1425
- mononeuropatía**, 1424
- mononeuropatía múltiple**, 1425
- monoparesia**, 1426
- monoplejía**, 1427
- monóxido de carbono**, 1428
- mosaico**, 1433
- motivación**, 1434
- motoneurona**, 1435
- motoneurona α** , 1436
- motoneurona γ** , 1437
- movimiento ocular errante**, 2144
- movimiento sacádico**, 1438
- muerte celular programada**, 206
- muerte neuronal por necrosis**, 1471
- muerte neuronal programada**, 207
- muerte neuronal retardada**, 1432
- muscarina**, 1439
- músculo**, 1440
- músculo agonista**, 1441
- músculo antagonista**, 1442
- músculo ciliar**, 1443
- músculo del estribo**, 1444
- músculo del martillo**, 1464
- músculo dilatador**
 - de la pupila**, 1446
- músculo elevador del párpado superior**, 1447
- músculo esfínter de la pupila**, 1448
- músculo estapedio**, 1444
- músculo extensor**, 1450
- músculo extraocular**, 1452
- músculo extrínseco del globo ocular**, 1452
- músculo flexor**, 1453
- músculo oblicuo inferior**
 - del ojo**, 1454
- músculo oblicuo mayor del ojo**, 1457

músculo oblicuo menor
del ojo, 1454
músculo oblicuo superior
del ojo, 1457
músculo recto externo del ojo, 1461
músculo recto inferior del ojo, 1459
músculo recto interno del ojo, 1462
músculo recto lateral del ojo, 1461
músculo recto medial del ojo, 1462
músculo recto superior
del ojo, 1463
músculo tensor del tímpano, 1464
músculos sinérgicos, 1465

nanotecnología, 1466
narcolepsia, 1468
nativismo, 1214
necrosis, 1470
necrosis neuronal, 1471
negligencia unilateral, 2216
neocerebelo, 1472
neocórtex, 1473
neoestriado, 937
neopalio, 1473
neosinaptogénesis, 1477
nervio, 1478
nervio abdominogenital
mayor, 1510
nervio abdominogenital
menor, 1511
nervio abducens, 1519
nervio accesorio, 1498
nervio axilar, 1483
nervio ciático, 1484
nervio ciático menor, 1495
nervio circunflejo, 1483
nervio craneal, 1487
nervio crural, 1502
nervio cubital, 1489
nervio cutáneo antebraquial
medial, 1493
nervio cutáneo lateral
del muslo, 1491
nervio cutáneo medial
braquial, 1494
nervio cutáneo medial del
antebrazo, 1493

nervio cutáneo medial
del brazo, 1494
nervio cutáneo posterior
del muslo, 1495
nervio de Wrisberg, 1514
nervio digital, 1497
nervio espinal, 1498, 1532
nervio estatoacústico, 1539
nervio facial, 1501
nervio femoral, 1502
nervio femorocutáneo, 1491
nervio fibular común, 1527
nervio frénico, 1505
nervio glossofaríngeo, 1506
nervio glúteo inferior, 1507
nervio glúteo superior, 1508
nervio hipogloso, 1509
nervio iliohipogástrico, 1510
nervio ilioinguinal, 1511
nervio iliopúbico, 1510
nervio intercostal, 1513
nervio intermedio, 1514
nervio mandibular, 1515
nervio maxilar, 1516
nervio mediano, 1517
nervio motor ocular común, 1518
nervio motor ocular externo, 1519
nervio musculocutáneo, 1520
nervio neumogástrico, 1538
nervio obturador, 1521
nervio oculomotor, 1518
nervio oftálmico, 1523
nervio olfatorio, 1524
nervio óptico, 1525
nervio patético, 1537
nervio peroneo común, 1527
nervio peroneo profundo, 1528
nervio peroneo superficial, 1529
nervio radial, 1531
nervio raquídeo, 1532
nervio safeno, 1533
nervio sural, 1534
nervio tibial, 1535
nervio trigémico, 1536
nervio troclear, 1537
nervio vago, 1538
nervio vestibulococlear, 1539
neural, 1540
neuralgia, 1541

- neurapraxia, 1542
- neuregulina, 1629
- neurexina, 1544
- neurilema, 1545
- neurilemoma, 1546
- neurinoma, 1546
- neuritis, 1548
- neuritis òptica, 1549
- neuritogénico, 1550
- neuroanatomía, 1551
- neurobiología celular, 1552
- neurobiología
 - del comportamiento, 1553
- neurobiología del desarrollo, 1554
- neurobiotaxis, 1555
- neuroblasto, 1556
- neurocele, 1557
- neurociencia, 1558
- neurociencia cognitiva, 1559
- neurocirugía, 1560
- neurocitoma, 1072
- neurocladismo, 1562
- neurocomputación, 1563
- neuroectodermo, 1564
- neuroeje, 1565
- neuroestimulador, 1567
- neuroetología, 1568
- neurofarmacología, 1569
- neurofibra, 1001
- neurofibrilla, 1571
- neurofibromatosis, 1572
- neurofilamento, 1573
- neurofisina, 1574
- neurofisiología, 1575
- neurofisiología clínica, 1576
- neuroftalmología, 1620
- neurogénesis, 1577
- neurogenética, 1578
- neuroglia, 1579
- neurohipófisis, 1580
- neurohistología, 1581
- neurohormona, 1582
- neuroimagen, 1583
- neuroimagería, 1583
- neuroingeniería, 1566
- neurolema, 1545
- neuroléptico, 195
- neurología, 1586
- neuroma, 1587
- neuroma de amputación, 1588
- neurona, 1589
- neurona artificial, 1590
- neurona bipolar, 1591
- neurona bipolar de la retina, 1592
- neurona coniocelular, 1593
- neurona de McCulloch-Pitts, 1594
- neurona de Purkinje, 1595
- neurona de Renshaw, 1233
- neurona espacial, 1597
- neurona espejo, 1605
- neurona espiratoria, 1598
- neurona ganglionar, 467
- neurona ganglionar del nervio
 - espinal, 1600
- neurona granular, 1601
- neurona inspiratoria, 1602
- neurona magnocelular
 - de la retina, 1604
- neurona magnocelular del
 - hipotálamo, 1603
- neurona monoaural, 1606
- neurona motora, 1435
- neurona motriz, 1435
- neurona multipolar, 1609
- neurona parvocelular
 - de la retina, 1611
- neurona parvocelular del
 - hipotálamo, 1610
- neurona piramidal, 1612
- neurona propioespinal, 1613
- neurona pseudounipolar, 1614
- neurona respiratoria E, 1598
- neurona respiratoria I, 1602
- neurona sensorial, 1615
- neurona sensorial Ia, 1616
- neurona sensorial Ib, 1617
- neurona unipolar, 1618
- neuronal, 1619
- neuronología, 1621
- neurooftalmología, 1620
- neurooncología, 1621
- neuropatía, 1622
- neuropéptido, 1623
- neuropilo, 1624
- neuroplasma, 1625
- neuroprótesis, 1626
- neuropsicología, 1627
- neuroquímica, 1628

neuroregulina, 1629
 neurosis fóbica, 1024
 neurotmesis, 1631
 neurotoxicidad, 1632
 neurotoxina, 1633
 neurotransmisión, 1634
 neurotransmisor, 1635
 neurotrófico, 1636
 neurotropismo, 1637
 neurulación, 1638
 NGF, 961
 nicotina, 1640
 nictalopía, 1641
 NIRS, 894
 nistagmo, 1643
 nivel de tolerancia al dolor, 1644
 NMDA, 1379
 nociceptor, 1646
 nodo, 1590
 nódulo, 1649
 nódulo de Ranvier, 1650
 noradrenalina, 1651
 norepinefrina, 1651
 noveno par craneal, 1506
 núcleo, 1655
 núcleo accesorio del nervio motor
 ocular común, 1656
 núcleo accumbens, 1657
 núcleo ambiguo, 1658
 núcleo anterior del tálamo, 1659
 núcleo arcuato del hipotálamo, 1662
 núcleo arqueado, 1660
 núcleo basal, 1663
 núcleo basal de Meynert, 1664
 núcleo caudado, 1665
 núcleo central medial
 del tálamo, 1666
 núcleo cerúleo, 1667
 núcleo coclear, 1668
 núcleo comisural posterior, 1682
 núcleo cuneiforme, 1671
 núcleo de Burdach, 1671
 núcleo de Clarke, 1674
 núcleo de Darkshevich, 1675
 núcleo de Deiters, 1759
 núcleo de Edinger-Westphal, 1672
 núcleo de Goll, 1709
 núcleo de la banda diagonal
 de Broca, 1678

núcleo de la columna celular
 eferente somática, 1679
 núcleo de la columna celular motora
 braquial, 1680
 núcleo de la columna celular
 parasimpática, 1681
 núcleo de la comisura
 posterior, 1682
 núcleo de la protuberancia, 1698
 núcleo de Roller, 1746
 núcleo de Staderini, 1712
 núcleo del cerebelo, 1687
 núcleo del fascículo solitario, 1744
 núcleo del fastigio, 1705
 núcleo del nervio abducens, 1693
 núcleo del nervio accesorio, 1690
 núcleo del nervio hipogloso, 1691
 núcleo del nervio motor ocular
 común, 1692
 núcleo del nervio ocular
 externo, 1693
 núcleo del nervio oculomotor, 1692
 núcleo del nervio patético, 1696
 núcleo del nervio troclear, 1696
 núcleo del nervio vestibular, 1758
 núcleo del puente, 1698
 núcleo del rafe, 1684
 núcleo del tálamo, 1751
 núcleo del techo, 1705
 núcleo dentado, 1700
 núcleo dorsal del nervio vago, 1701
 núcleo dorsomedial
 del hipotálamo, 1702
 núcleo dorsomedial
 del tálamo, 1703
 núcleo emboliforme, 1704
 núcleo geniculado lateral del
 tálamo, 1706
 núcleo geniculado medial del
 tálamo, 1707
 núcleo globoso, 1708
 núcleo grácil, 1709
 núcleo habenuar, 1710
 núcleo infundibular, 1662
 núcleo intercalado, 1712
 núcleo interpeduncular, 1713
 núcleo interpósito, 1714
 núcleo interpósito anterior, 1704
 núcleo interpósito posterior, 1708

- núcleo intersticial de Cajal, 1717
 - núcleo intralaminar
 - del tálamo, 1718
 - núcleo lateral del cerebelo, 1700
 - núcleo mamilar
 - del hipotálamo, 1720
 - núcleo masticatorio, 1725
 - núcleo medial del cerebelo, 1705
 - núcleo medial dorsal
 - del tálamo, 1703
 - núcleo motor del nervio facial, 1724
 - núcleo motor del nervio
 - trigémimo, 1725
 - núcleo olivar inferior, 1726
 - núcleo paraventricular del
 - hipotálamo, 1727
 - núcleo perihipogloso, 1728
 - núcleo pontino, 1698
 - núcleo posterior
 - del hipotálamo, 1730
 - núcleo posterior del nervio
 - vago, 1701
 - núcleo preóptico, 1732
 - núcleo prepósito, 1733
 - núcleo pulvinar del tálamo, 1734
 - núcleo reticular del tálamo, 1735
 - núcleo rojo, 1736
 - núcleo rostral intersticial, 1737
 - núcleo rostral intersticial del
 - fascículo longitudinal
 - medial, 1737
 - núcleo salival inferior, 1739
 - núcleo salival superior, 1740
 - núcleo sensitivo del nervio
 - trigémimo, 1741
 - núcleo sensorial
 - troncoencefálico, 1742
 - núcleo septal, 1743
 - núcleo solitario, 1744
 - núcleo subcerúleo, 1745
 - núcleo subhipogloso, 1746
 - núcleo subtalámico, 1747
 - núcleo supramamilar, 1748
 - núcleo supraóptico
 - del hipotálamo, 1749
 - núcleo supraquiasmático, 1750
 - núcleo torácico posterior, 1674
 - núcleo ventral anterior
 - del tálamo, 1753
 - núcleo ventral lateral
 - del tálamo, 1754
 - núcleo ventral posterior
 - del tálamo, 1755
 - núcleo ventromedial del
 - hipotálamo, 1756
 - núcleo vestibular, 1758
 - núcleo vestibular lateral, 1759
 - nucleótido cíclico, 1654
-
- óbex, 1763
 - obsesión, 1764
 - octavo par craneal, 1539
 - oído, 1765
 - oído absoluto, 1766
 - oído relativo, 1767
 - olfato, 1768
 - oligodendrocito, 1769
 - oligodendrogliá, 1769
 - oligodendroglioma, 1771
 - oligofrenia, 2120
 - onceavo par craneal, 1498
 - onda F, 1773
 - onda H, 1774
 - onda M, 1775
 - opérculo de Arnold, 1778
 - opérculo de la ínsula, 1778
 - opiáceo, 1780
 - opio, 1779
 - opioide, 1781
 - opioide endógeno, 1782
 - opistótono, 1783
 - opsina, 1784
 - opsoclonía, 1785
 - opsoclonus, 1785
 - órgano de Corti, 1788
 - órgano de Golgi, 1787
 - órgano espiral, 1788
 - órgano tendinoso de Golgi, 1787
 - orientación axonal, 1105
 - orificio lateral del cuarto
 - ventrículo, 1027
 - ortodrómico, 1790
 - oscilopsia, 1791
 - osciloscopio, 1792
 - otoconia, 908
 - ouabaina, 1794

ovillo neurofibrilar, 389
 óxido nítrico, 1795
 óxido nítrico sintasa, 1796

palanestesia, 198
 paleocerebelo, 1797
 paleocórtex, 1798
 paleoestriado, 1806
 paleopalio, 1798
 palestesia, 2160
 pálido, 1806
 pálido dorsal, 1806
 pálido ventral, 1808
 palilalia, 1801
 palinopsia, 1802
 palipraxia, 1803
 PAMC, 1908
 PANC, 1909
 pancreozimina, 555
 papila gustativa, 1812
 paquimeninge, 789
 par craneal, 1487
 paracusia, 1814
 paradigma de recordar/conocer, 1815
 paradigma de tareas duales, 1816
 parafasia, 1817
 paragrafía, 1818
 paragramatismo, 1819
 paralexia, 1820
 parálisis, 1821
 parálisis central, 1822
 parálisis cerebral, 1824
 parálisis cerebral infantil, 1824
 parálisis pseudobulbar, 1825
 parálisis supranuclear
 progresiva, 1826
 paranoia, 2432
 paraparesia, 1828
 paraplejía, 1829
 paraplejía espástica, 1830
 parasomnia, 1831
 paravermis, 2097
 paresia, 1834
 parestesia, 1835
 parkinsonismo, 1836
 patrón de entrenamiento, 1838
 PAUM, 1907

pauta de acción fija, 1837
 PBM, 1967
 pedículo vertebral, 1840
 pedúnculo, 1841
 pedúnculo cerebeloso, 1842
 pedúnculo cerebral, 1843
 pensamiento convergente, 1844
 pensamiento divergente, 1845
 pentraxina, 1846
 percepción, 1847
 percepción categórica, 1848
 perceptrón, 1849
 perceptrón monocapa, 1850
 perceptrón multicapa, 1851
 perilinfia, 1852
 periodo crítico, 1853
 periodo refractario, 1854
 periodo refractario absoluto, 1855
 periodo refractario relativo, 1856
 perseveración, 1857
 personalidad, 1858
 perturbación motora, 1859
 peso, 1860
 PET, 2380
 piamadre, 1862
 piamáter, 1862
 pinzamiento zonal
 de membrana, 1863
 placa medular, 1867
 placa motora, 1866
 placa neural, 1867
 placa senil, 1868
 plano temporal, 1864
 plasticidad, 1869
 plasticidad modal cruzada, 1870
 plasticidad sináptica, 1871
 plexo braquial, 1874
 plexo cervical, 1875
 plexo corioideo, 1876
 plexo de Auerbach, 1880
 plexo de Meissner, 1883
 plexo lumbar, 1879
 plexo mientérico, 1880
 plexo pudendo, 1881
 plexo sacro, 1882
 plexo submucoso, 1883
 plexopatía, 1884
 pliegue curvo, 510
 PLP, 1903

- poda axonal**, 1886
- poliamina**, 1887
- polidipsia**, 1888
- polígono de Willis**, 486
- polineuropatía**, 1890
- poliopia**, 1891
- poliopsia**, 1891
- polirradiculoneuropatía**, 1893
- polirradiculoneuropatía desmielinizante inflamatoria aguda**, 2208
- polisomnografía**, 1895
- poro de fusión**, 1898
- postpotencial**, 1899
- postsináptico**, 1900
- postura de decorticación**, 1901
- postura de descerebración**, 1902
- potenciación a largo plazo**, 1903
- potenciación postetélica**, 1904
- potenciación sináptica**, 1905
- potencial de acción**, 1906
- potencial de acción de unidad motora**, 1907
- potencial de acción muscular compuesto**, 1908
- potencial de acción nervioso compuesto**, 1909
- potencial de equilibrio**, 1910
- potencial de membrana**, 1911
- potencial de Nernst**, 1910
- potencial de placa motora**, 1913
- potencial de preparación motora**, 1914
- potencial de receptor**, 1915
- potencial de reposo de membrana**, 1916
- potencial de reversión**, 1917
- potencial electrotónico**, 1918
- potencial evocado**, 1919
- potencial evocado auditivo**, 1920
- potencial evocado cognitivo**, 1921
- potencial evocado motor**, 1922
- potencial evocado somatosensorial**, 1923
- potencial evocado visual**, 1924
- potencial local**, 1918
- potencial postsináptico excitador**, 1926
- potencial postsináptico inhibidor**, 1927
- potencial provocado**, 1919
- potencial sináptico**, 1929
- PPM**, 1913
- PPSE**, 1926
- PPSI**, 1927
- práctica**, 1933
- presináptico**, 1934
- presorreceptor**, 348
- primer par craneal**, 1524
- primera circunvolución temporal**, 524
- primerización**, 1939
- principio de polarización dinámica**, 1938
- principio del tamaño**, 1937
- priorización**, 1939
- problema de la conjunción**, 1940
- procesamiento**, 1945
- procesamiento ascendente**, 1944
- procesamiento de la información**, 1945
- procesamiento de transferencia apropiada**, 1946
- procesamiento descendente**, 1947
- procesamiento distribuido**, 1948
- procesamiento en paralelo**, 1949
- procesamiento en serie**, 1950
- proceso ciliar**, 1941
- proceso cognitivo**, 1942
- prodinorfina**, 1952
- proencefalina**, 1953
- profundidad de procesamiento**, 1954
- proopiomelanocortina**, 1955
- propiedad cinemática**, 1956
- propiedad dinámica**, 1957
- propioceptor**, 1958
- prosencéfalo**, 1960
- prosopagnosia**, 1961
- prostaglandina**, 1962
- proteína asociada a la matriz extracelular**, 1963
- proteína asociada a los microtúbulos**, 1966
- proteína asociada a vesículas**, 1964
- proteína asociada al citoesqueleto**, 1965

proteína básica de la mielina, 1967
 proteína c-fos, 1968
 proteína de interacción con el
 receptor de glutamato, 1969
 proteína de membrana, 1970
 proteína G, 1971
 proteína integral
 de membrana, 1972
 proteína motora, 1973
 proteína P0, 1974
 proteína tau, 1975
 protuberancia, 1976
 prueba de respuesta
 retardada, 1977
 psicofármaco, 1978
 psicofísica, 1979
 psicología de la forma, 1076
 psicología de la Gestalt, 1076
 psicología evolucionista, 1982
 psicología social, 1983
 psicopatía, 2419
 psicosis, 2450
 psicosis cicloide, 1986
 psicosis maniicodepresiva, 2421
 psicosis orgánica, 1988
 psicosis primaria, 1989
 psicosis secundaria, 1990
 psicosis sintomática, 1988
 psicosis tóxica, 1992
 psicosociología, 1983
 psicoterapia, 1994
 psicotrópico, 1978
 psicótropo, 1978
 psiquiatría, 1996
 ptosis palpebral, 356
 puente, 1976
 puente cruzado, 1897
 punto ciego, 1998
 pupila, 1999
 pupila de Adie, 2000
 pupila de Argyll Robertson, 2001
 pupila tónica de Adie, 2000
 putamen, 2003

 qualia, 2009
 quiasma óptico, 2012
 quimiorreceptor, 2013

quimiotropismo, 2015
 quinasa, 496
 quinesina, 497
 quinto par craneal, 1536

 radiación acústica, 2018
 radiación de Gratiolet, 2020
 radiación óptica, 2020
 radical libre, 2021
 radiculopatía, 2022
 raíz, 279
 raíz anterior del nervio espinal, 283
 raíz dorsal del nervio espinal, 281
 raíz posterior del nervio espinal, 281
 raíz ventral del nervio espinal, 283
 rama V1 del nervio trigémino, 1523
 rama V2 del nervio trigémino, 1516
 rama V3 del nervio trigémino, 1515
 rampa timpánica, 2024
 rampa vestibular, 2025
 raquisquisis, 896
 ratón knock down, 2031
 ratón knock in, 2032
 ratón knock out, 2030
 razonamiento deductivo, 2027
 razonamiento inductivo, 2028
 reacción astrocitaria, 2033
 rebote ocular, 367
 recaptación, 2034
 receptor, 2035
 receptor adrenérgico, 2036
 receptor adrenérgico α , 2037
 receptor adrenérgico β , 2038
 receptor α -adrenérgico, 2037
 receptor β -adrenérgico, 2038
 receptor colinérgico, 2039
 receptor de acetilcolina, 2039
 receptor de adaptación lenta, 2067
 receptor de adaptación rápida, 2054
 receptor de adenosina, 2043
 receptor de AMPA, 2044
 receptor de dopamina, 2047
 receptor de GABA, 2048
 receptor de glicina, 2049
 receptor de glutamato, 2050
 receptor de kainato, 2051
 receptor de NMDA, 2045

- ul style="list-style-type: none; padding-left: 0;">
- receptor de opioides, 2046
- receptor de serotonina, 2053
- receptor de tirosina cinasa, 2066
- receptor fásico, 2054
- receptor glutamatérgico, 2050
- receptor 5-HT, 2053
- receptor ionotrópico, 2056
- receptor metabotrópico, 2057
- receptor muscarínico, 2058
- receptor nicotínico, 2059
- receptor postsináptico, 2060
- receptor presináptico, 2061
- receptor purinérgico, 2062
- receptor sensitivo, 2063
- receptor tendinoso, 2065
- receptor tónico, 2067
- receptor vestibular, 2068
- reclutamiento, 2069
- reconocimiento, 2070
- reconocimiento de patrones, 2071
- recuerdo, 2072
- red neuronal, 509
- red neuronal artificial, 2522
- red neuronal autoorganizativa, 2523
- red neuronal de Kohonen, 2523
- reestructuración cognitiva, 2073
- reflejo, 2074
- reflejo de estiramiento, 2079
- reflejo de retirada, 2076
- reflejo espinal, 2077
- reflejo medular, 2077
- reflejo miotático, 2079
- reflejo miotático inverso, 2080
- reflejo monosináptico, 2081
- reflejo polisináptico, 2082
- reflejo tendinoso, 2080
- reflejo vestibulocervical, 2084
- reflejo vestibuloespinal, 2086
- reflejo vestibuloocular, 2085
- reflejo visceral, 2087
- refractorio, 2092
- refuerzo, 2089
- refuerzo negativo, 2090
- refuerzo positivo, 2091
- regeneración neuronal, 2093
- región de isofrecuencia, 2094
- región intermedia del cerebelo, 2097
- región organizadora, 2096
- región paravermiana, 2097
- registro de señal, 839
- regla de Hebb, 2099
- regla delta, 2100
- relación corriente-voltaje, 2101
- relación *g*, 2102
- reparación neural, 2103
- representación interna, 2104
- representación mental, 2105
- resistencia de membrana, 2108
- resistor, 2107
- resonancia magnética, 2118
- resonancia magnética funcional, 2119
- resperina, 2106
- respuesta activa, 2109
- respuesta apetitiva, 2110
- respuesta de evitación, 2111
- respuesta de todo o nada, 2112
- respuesta hemodinámica, 2113
- respuesta multimodal, 2114
- respuesta pasiva, 2115
- respuesta refleja, 2074
- respuesta unimodal, 2117
- retina, 2121
- retinal, 2122
- retraso mental, 2120
- rigidez muscular, 2123
- ritmo alfa, 2124
- ritmo beta, 2125
- ritmo circadiano, 2126
- ritmo delta, 2127
- ritmo gamma, 2128
- ritmo infradiano, 2129
- ritmo theta, 2130
- ritmo ultradiano, 2131
- ritmo α , 2124
- ritmo β , 2125
- ritmo γ , 2128
- ritmo δ , 2127
- ritmo θ , 2130
- ritual, 2137
- rivalidad binocular, 2138
- rizotomía dorsal, 2139
- RM, 2118
- RMf, 2119
- RNA, 2522
- rodopsina, 2142
- rombencéfalo, 2143
- roving ocular, 2144

- ruido**, 2289
ruido biológico, 2290
ruido blanco, 2291
ruido neuronal, 2292
- sacada**, 1438
saco endolinfático, 2145
sáculo, 2146
sarcolema, 2147
saturación, 2148
schwannoma, 1546
secreción, 2150
segundo mensajero, 2151
segundo par craneal, 1525
selectividad visual, 2153
semicanal, 621
seno carotídeo, 2177
seno cavernoso, 2178
seno venoso dural, 2179
sensación, 2156
sensación de miembro fantasma, 2157
sensibilidad táctil, 2158
sensibilidad térmica, 2159
sensibilidad vibratoria, 2160
sensibilización, 2161, 2162
sensitivo, 2166
sensor, 2164
sensor molecular, 2165
sensorial, 2166
señal, 2167
señal BOLD, 2169
señal dependiente del nivel de oxígeno en la sangre, 2169
señalización, 2407
séptimo par craneal, 1501
septo pelúcido, 2171
serotonina, 2173
serotoninérgico, 2174
sesión, 2175
sexto par craneal, 1519
signo de Babinski, 2180
silla turca, 2154
simultagnosia, 2181
sinapsis, 2182
sinapsis asimétrica, 2183
sinapsis axoaxónica, 2184
sinapsis axodendrítica, 2185
sinapsis axosomática, 2186
sinapsis eléctrica, 2187
sinapsis excitadora, 2188
sinapsis inhibitoria, 2189
sinapsis neuromuscular, 2190
sinapsis química, 2191
sinapsis simétrica, 2192
sinaptogénesis, 2193
sinaptopatía, 2194
sinaptosoma, 2195
sincinesia, 2196
sincronizador biológico, 2197
síndrome confusional, 693
síndrome de abstinencia, 2199
síndrome de Anton, 2200
síndrome de Arnold-Chiari, 1327
síndrome de Balint, 2202
síndrome de Bernard-Horner, 2209
síndrome de Capgras, 2204
síndrome de Claude Bernard-Horner, 2209
síndrome de desconexión, 2206
síndrome de Gerstmann, 2207
síndrome de Guillain-Barré, 2208
síndrome de Horner, 2209
síndrome de Kanner, 2420
síndrome de Klüver-Bucy, 2211
síndrome de Korsakov, 2212
síndrome de la mano ajena, 2213
síndrome de la Tourette, 2431
síndrome de los ganglios basales, 2220
síndrome de Martin-Bell, 2218
síndrome de Williams, 2217
síndrome del cromosoma X frágil, 2218
síndrome extrapiramidal, 2220
síndrome parkinsoniano, 1836
sinergia motora, 2222
sinestesia, 2223
intonía de fase, 2224
sintrofina, 2225
siringobulbia, 2226
siringomielia, 2227
sistema anterolateral, 2229
sistema auditivo, 2230
sistema de coordenadas de Talairach, 2232

- sistema de interneuronas espinales, 2231
- sistema de las columnas dorsales - lemnisco mediano, 2233
- sistema gustativo, 2235
- sistema límbico, 2236
- sistema motivacional, 2237
- sistema nervioso, 2238
- sistema nervioso autónomo, 2239
- sistema nervioso central, 2240
- sistema nervioso entérico, 2241
- sistema nervioso motor, 2242
- sistema nervioso parasimpático, 2243
- sistema nervioso periférico, 2244
- sistema nervioso sensorial, 2245
- sistema nervioso simpático, 2246
- sistema nervioso vegetativo, 2239
- sistema nociceptivo, 2248
- sistema olfativo, 2250
- sistema olfatorio, 2250
- sistema portal hipofisario, 2251
- sistema sensorial somático, 2252
- sistema supervisor, 951
- sistema supraespinal, 2253
- sistema ventricular, 2254
- sistema visual, 2255
- sitio de unión, 1295
- situacionismo, 2256
- sociopsicología, 1983
- somatoestesia, 2269
- somatotopía, 2268
- somestesia, 2269
- somito, 2270
- somnolencia, 2271
- sordera cortical, 2283
- sordera de conducción, 2284
- sordera de percepción, 2285
- sordera de transmisión, 2284
- sordera neurosensorial, 2285
- sordera verbal pura, 2288
- SPECT, 2379
- subcortical, 2295
- subículo, 2296
- subtálamo, 2309
- sueño, 2272
- sueño de movimientos oculares rápidos, 2281
- sueño de ondas lentas, 2275
- sueño lento, 2275
- sueño ligero, 2276
- sueño MOR, 2281
- sueño no REM, 2278
- sueño paradójico, 2281
- sueño profundo, 2275
- sueño REM, 2281
- sueño superficial, 2276
- suicidio, 2310
- sumación espacial, 2311
- sumación espacial visual, 2312
- sumación temporal, 2313
- supersensibilidad, 2314
- supresión condicionada, 2316
- surco, 2261
- surco calcarino, 2259
- surco central del cerebro, 2260
- surco cerebral, 2261
- surco colateral, 2262
- surco interlobular, 529
- surco intraparietal, 2264
- surco lateral del cerebro, 2265
- surco parietooccipital, 2266
- sustancia basófila, 665
- sustancia blanca, 2298
- sustancia de Nissl, 665
- sustancia gelatinosa de Rolando, 2300
- sustancia gris, 2301
- sustancia innominada, 2302
- sustancia innominada de Reichert, 2302
- sustancia negra de Soemmering, 2304
- sustancia perforada anterior, 2306
- sustancia perforada posterior, 2307
- sustancia psicoactiva, 2308
- sutura coronal, 2317
- sutura frontoparietal, 2317
- sutura interparietal, 2321
- sutura lambdoidea, 2320
- sutura sagital, 2321
- tálamo, 2323
- tamaño cuántico, 1391
- taquistoscopio, 2324

- tarea de apareamiento retardado, 2325
 tarea de memoria de reconocimiento, 2327
 tarea de no apareamiento retardado, 2328
 tarea de Stroop, 2329
 tarea go/no-go, 2326
 tarea visuoespacial, 2330
 tartamudez, 2011
 tasa de permeabilidad de un canal, 2026
 TC, 2378
 TDAH, 2448
 TEC, 2352
 techo del mesencéfalo, 1262
 técnica de patch clamp, 1863
 tectum del mesencéfalo, 1262
 tejido gliótico, 2335
 teleceptor, 2336
 telemetría, 2337
 telencéfalo, 2338
 teleopsia, 2339
 telerreceptor, 2336
 temblor, 2453
 temblor parkinsoniano, 2454
 TENS, 924
 tentativa de suicidio, 1225
 teoría de la autopercepción, 2346
 teoría de la mente, 2348
 teoría del campo agregado, 2349
 teoría del intercambio social, 2347
 terapia cognitiva, 2350
 terapia conductual, 2351
 terapia electroconvulsiva, 2352
 tercer par craneal, 1518
 tercera circunvolución frontal, 518
 terminal presináptico, 374
 termorreceptor, 2356
 test, 2357
 test de Wada, 2358
 test de Wisconsin, 2359
 test del rotarod, 2360
 tetanización, 2362
 tetanolisina, 2363
 tétanos, 2365
 tetanospasmina, 2364
 tetraparesia, 2366
 tetraplejía, 2367
 tetrodotoxina, 2368
 tic, 2369
 tiempo de reacción, 2341
 tiempo de respuesta, 2341
 tiempo sináptico, 2343
 tímpano, 1351
 tirosina, 2374
 TLP, 2443
 tolerancia, 2377
 tomografía computadorizada, 2378
 tomografía computadorizada por emisión de fotón único, 2379
 tomografía por emisión de positrones, 2380
 tono muscular, 2376
 torre de Hanoi, 2381
 toxicomanía, 787
 toxina botulínica, 2383
 toxina pertussis, 2384
 toxina tetánica, 2385
 tracto, 2387
 tracto anterolateral, 2229
 tracto espinocerebeloso, 2390
 tracto espinotalámico, 2391
 tracto espinotectal, 2392
 tracto hipotálamo-hipofisario, 2393
 tracto olfatorio, 2394
 tracto óptico, 2395
 tracto piramidal, 2396
 tracto rubroespinal, 2397
 tracto tectoespinal, 2398
 tracto trigeminotalámico, 1273
 tracto tuberoinfundibular, 2400
 tracto vestibuloespinal, 2403
 tracto vestibuloespinal lateral, 2403
 tracto vestibuloespinal medial, 976
 tractografía, 2405
 transducción de estímulo, 2406
 transducción de señal, 2407
 transducina, 2408
 transductor, 2409
 transmisión cuántica, 2410
 transmisión sináptica, 2411
 transportador, 2415
 transporte activo, 2412
 transporte axonal, 2413
 transporte pasivo, 2414
 trastorno adaptativo, 2416
 trastorno afectivo, 2428

trastorno amnésico alcohólico, 2212
trastorno antisocial de la personalidad, 2419
trastorno autista, 2420
trastorno bipolar, 2421
trastorno ciclotímico, 2422
trastorno de ansiedad, 2423
trastorno de Asperger, 2424
trastorno de conversión, 2426
trastorno de la personalidad por evitación, 2430
trastorno de la Tourette, 2431
trastorno de personalidad, 2429
trastorno del aprendizaje, 2427
trastorno del estado de ánimo, 2428
trastorno delirante, 2432
trastorno depresivo, 2433
trastorno depresivo mayor, 705
trastorno disociativo, 2435
trastorno distímico, 2436
trastorno esquizoafectivo, 2437
trastorno esquizofreniforme, 2438
trastorno esquizoide de la personalidad, 2439
trastorno esquizotípico de la personalidad, 2440
trastorno generalizado del desarrollo, 2441
trastorno histriónico de la personalidad, 2442
trastorno límite de la personalidad, 2443
trastorno mental, 2444
trastorno narcisista de la personalidad, 2445
trastorno obsesivo-compulsivo, 2446
trastorno paranoide de la personalidad, 2447
trastorno por déficit de atención con hiperactividad, 2448
trastorno por estrés postraumático, 2449
trastorno psicótico, 2450
trastorno sexual, 2451
trastorno somatomorfo, 2452
traza de memoria, 2386
tren de impulsos eléctricos, 2455
tren de impulsos nerviosos, 2456

trifosfato de adenosina, 2457
trifosfato de guanosina, 2459
trifosfato de inositol, 2458
trígono cerebral, 1039
triptófano, 2461
tronco del encéfalo, 2462
tronco hipofisiario, 2371
tronco pituitario, 2371
tronco simpático, 390
troponina, 2463
TTX, 2368
tubérculo cuadrigémino, 2468
tubérculo mamilar del hipotálamo, 2467
tubo nervioso, 2466
tubo neural, 2466
tumor astrocitario, 294
túnica vascular del ojo, 2470

umbral absoluto, 1286
umbral auditivo, 1287
umbral de activación, 1288
umbral de dolor, 1290
umbral de excitabilidad, 1289
umbral diferencial, 1292
umbral electrofisiológico, 1289
umbral insular, 1278
uncus, 2472
unidad funcional neurona-glía, 2476
unidad motora, 2477
unión de tipo gap, 2473
unión intercelular comunicante, 2473
unión neuromuscular, 2190
utrículo, 2478
úvea, 2470

V par craneal, 1536
vaina de mielina, 351
vaina de Schwann, 1545
varicosidad, 2481
vasomotor, 2482
velocidad de conducción nerviosa, 2483
ventana codlear, 1016

ventana oval, 1015
ventana redonda, 1016
ventana vestibular, 1015
veratridina, 2484
vermis, 2485
vesícula, 2486
vesícula acústica, 2488
vesícula ótica, 2488
vestíbulo externo, 2489
vestibulocerebelo, 275
VI par craneal, 1519
vía amigdalófuga ventral, 2492
vía de la tirosina cinasa, 2493
vía dorsal de la visión, 2494
vía M, 2496
vía magnocelular, 2496
vía mesocortical, 2497
vía mesolímbica, 2498
vía moduladora del sistema nervioso central, 2499
vía neural, 2500
vía nigroestriada, 2501
vía óptica, 2502
vía P, 2504
vía parvocelular, 2504
vía piramidal, 2396
vía ventral de la visión, 2506
VII par craneal, 1501
VIII par craneal, 1539
visceroceptor, 2509
visión, 2511
visión doble, 737
visión escotópica, 2513
visión estereoscópica, 2514
visión tricromática, 2515
volumen sanguíneo cerebral, 2517
vóxel, 2518

X par craneal, 1538
XI par craneal, 1498
XII par craneal, 1509

yunque, 832

zona activa, 2531
zona ciliar, 663
zona de disparo, 2533
zona incerta, 2534

Índex anglès

abasia, 1
abducens nerve, 1519
absence, 4
absolute pitch, 1766
absolute refractory period, 1855
absolute threshold, 1286
acalculia, 6
accessory nerve, 1498
accessory nerve nucleus, 1690
accessory nucleus of oculomotor nerve, 1656
acetylcholine, 9
acetylcholine receptor, 2039
acetylcholinesterase, 10
ACh, 9
achalasia, 5
AChE, 10
achromatopsia, 25
acidosis, 20
acoustic crest, 676
acoustic radiation, 2018
acoustic vesicle, 2488
ACTH, 659
actin, 28
action potential, 1906
activation threshold, 1288
activation-synthesis hypothesis, 1164
active avoidance, 945
active response, 2109
active transport, 2412
active zone, 2531
acute confusion syndrome, 693

acute inflammatory demyelinating polyradiculoneuropathy, 2208
addiction, 42
adenohypophysis, 44
adenosine, 45
adenosine receptor, 2043
adenosine triphosphate, 2457
adenylate cyclase, 43
adequate stimulus, 912
ADHD, 2448
adiadochokinesia, 48
Adie pupil, 2000
Adie's tonic pupil, 2000
adipsia, 49
adjustment disorder, 2416
adrenaline, 52
adrenergic, 53
adrenergic blocking agent, 360
adrenergic receptor, 2036
 α -adrenergic receptor, 2037
 β -adrenergic receptor, 2038
adrenoceptor, 2036
 α -adrenoceptor, 2037
 β -adrenoceptor, 2038
adrenocorticotrophic hormone, 659
adrenolytic agent, 360
affect, 70
affective disorder, 2428
afferent, 73
afterpotential, 1899
ageusia, 75
aggregate field theory, 2349
aggressivity, 91

- ul style="list-style-type: none; padding-left: 0;">
- aging, 841
- agitation, 78
- agnosia, 79
- agonist, 86
- agonist muscle, 1441
- agoraphobia, 88
- agrammatism, 90
- agraphia, 89
- agrin, 92
- agyria, 76
- akathisia, 7
- akinesia, 21
- alalia, 94
- alcohol amnesic disorder, 2212
- alexia, 99
- algesia, 103
- algesimeter, 107
- algesimetry, 108
- algia, 106
- algometer, 107
- algometry, 108
- algorithm, 109
- alien hand syndrome, 2213
- alkaloid, 95
- alkalosis, 96
- all-or-none response, 2112
- allesthesia, 114
- allochiria, 116
- allocortex, 112
- allodynia, 113
- alpha adrenergic
 - blocking agent, 361
- alpha blocker, 361
- alpha motoneuron, 1436
- alpha rhythm, 2124
- alpha-adrenergic receptor, 2037
- alpha-bungarotoxin, 388
- alpha-gamma coactivation, 545
- ALS, 856
- alveus, 120
- Alzheimer type dementia, 1320
- Alzheimer's disease, 1320
- amacrine cell, 452
- ambiguous nucleus, 1658
- amine, 126
- γ -aminobutyric acid, 13
- α -amino-3-hydroxy-5-methyl-4-isoxazole propionic acid, 15
- aminophosphovaleric acid, 14
- 4-aminopyridine, 128
- Ammon horn, 1146
- amnesia, 131
- amorphosynthesis, 138
- AMPA, 15
- AMPA receptor, 2044
- amphetamine, 121
- amphicyte, 476
- amplifier, 142
- amplitude, 143
- ampulla, 145
- ampullary crest, 676
- amputation neuroma, 1588
- amusia, 147
- amyelia, 123
- amyelinic axon, 329
- amygdala, 124
- amygdaloid complex, 124
- amyloid fiber, 988
- amyotrophic lateral sclerosis, 856
- amyotrophy, 129
- analgesia, 149
- analgesic, 150
- analogue, 148
- anarthria, 153
- anastomosis, 154
- anencephaly, 159
- anesthesia, 160
- anesthesia dolorosa, 161
- anesthetic, 162
- angular gyrus, 510
- anhedonia, 169
- anhedonism, 169
- animal model, 1409
- anion, 176
- anisocoria, 178
- ankylin, 184
- ANN, 2522
- anomia, 179
- anorexia nervosa, 180
- anosmia, 181
- anosognosia, 182
- anoxia, 183
- antagonist, 187
- antagonist muscle, 1442
- antalgie, 189
- anterior alexia, 100
- anterior central gyrus, 522
- anterior commissure, 568

- anterior horn, 346
- anterior hypophysis, 44
- anterior interpositus nucleus, 1704
- anterior nucleus of thalamus, 1659
- anterior perforated space, 2306
- anterior perforated substance, 2306
- anterior root of spinal nerve, 283
- anterior white commissure, 569
- anterograde amnesia, 132
- anterograde degeneration, 691
- anterolateral system, 2229
- anterolateral tract, 2229
- antiadrenergic agent, 360
- anticholinesterasic agent, 190
- antidepressant, 191
- antidromic, 193
- antihistaminic, 194
- antipsychotic, 195
- antisocial personality disorder, 2419
- Anton's syndrome, 2200
- anxiety, 168, 185
- anxiety crisis, 678
- anxiety disorder, 2423
- anxiolytic, 186
- 4-AP, 128
- apallesthesia, 198
- aphasia, 57
- aphonia, 74
- aplysia, 199
- apolipoprotein E, 205
- apophysis, 200
- apoptosis, 206
- appetitive response, 2110
- appetitive stimulus, 913
- apraxia, 208
- aprosodia, 232
- aprosody, 232
- APV, 14
- aqueduct of Sylvius, 234
- arachidonic acid, 16
- arachnoid, 237
- arachnoid space, 888
- agraphia, 1176
- archicerebellum, 275
- archicortex, 276
- archipallium, 276
- arcuate fasciculus, 969
- arcuate nucleus, 1660
- arcuate nucleus of the hypothalamus, 1662
- area postrema, 259
- areflexia, 273
- Argyll Robertson pupil, 2001
- arhinencephalia, 274
- Arnold-Chiari malformation, 1327
- Arnold-Chiari syndrome, 1327
- arousal, 901
- arousal state, 901
- arrestin, 284
- arterial circle of Willis, 486
- artificial intelligence, 1223
- artificial neural network, 2522
- artificial neuron, 1590
- ascending parietal gyrus, 521
- asomatognosia, 287
- aspartic acid, 17
- Asperger's disorder, 2424
- association area, 245
- association cortex, 245
- association fiber, 995
- associative learning, 219
- associative memory, 1355
- astasia, 288
- astereognosis, 289
- astrocyte, 290
- astrocyte reaction, 2033
- astrocytic tumor, 294
- astrocytoma, 294
- astrocytosis, 295
- asymmetric synapse, 2183
- asynergia, 286
- asynergy, 286
- ataxia, 297
- athetosis, 303
- atlas, 304
- atony, 305
- ATP, 2457
- atrophy, 307
- attempted suicide, 1225
- attention, 302
- attention deficit hyperactivity disorder, 2448
- audiometer, 315
- audiometry, 316
- audition, 311
- auditory agnosia, 80
- auditory evoked potential, 1920

- auditory receptive field**, 401
- auditory system**, 2230
- auditory threshold**, 1287
- Auerbach's plexus**, 1880
- aura**, 317
- autism**, 318, 2420
- autistic disorder**, 2420
- autonomic**, 323
- autonomic ganglion**, 1064
- autonomic nervous system**, 2239
- autotopagnosia**, 287
- availability heuristic**, 1130
- aversive stimulus**, 914
- avoidance**, 944
- avoidance learning**, 220
- avoidance response**, 2111
- avoidance-avoidance conflict**, 616
- avoidant personality disorder**, 2430
- awareness**, 622
- axilemma**, 333
- axillary nerve**, 1483
- axis**, 327
- axoaxonic synapse**, 2184
- axodendritic synapse**, 2185
- axolemma**, 333
- axon**, 328
- axon guidance**, 1105
- axon hillock**, 590, 2533
- axon pathfinding**, 1105
- axon pruning**, 1886
- axonal**, 335
- axonal specificity**, 891
- axonal sprout**, 382
- axonal transport**, 2413
- axonic**, 335
- axonotmesis**, 337
- axosomatic synapse**, 2186

- Babinski sign**, 2180
- backpropagation algorithm**, 111
- Balint's syndrome**, 2202
- ballism**, 338
- ballismus**, 338
- barbiturate**, 347
- baroreceptor**, 348
- basal ganglia syndrome**, 2220
- basal ganglion**, 1663
- basal lamina**, 1256
- basal nucleus**, 1663
- basal nucleus of Meynert**, 1664
- basement membrane**, 1348
- basic emotion**, 821
- basilar lamina**, 1349
- basilar membrane**, 1349
- basket cell**, 459
- basophilic substance**, 665
- behavior**, 585
- behavior therapy**, 2351
- behavioral arousal**, 30
- behavioral neurobiology**, 1553
- behaviorism**, 613
- benzodiazepine**, 353
- Bergmann cell**, 458
- Bergmann glia**, 458
- Bernard-Horner syndrome**, 2209
- beta adrenergic blocking agent**, 362
- beta blocker**, 362
- beta rhythm**, 2125
- beta-adrenergic receptor**, 2038
- binaural audition**, 312
- binding problem**, 1940
- binding site**, 1295
- binocular disparity**, 760
- binocular fusion**, 1059
- binocular rivalry**, 2138
- bioelectrical impedance**, 354
- biogenic amine**, 127
- bioimpedance**, 354
- biological noise**, 2290
- bipolar cell**, 1591
- bipolar cell of the retina**, 1592
- bipolar disorder**, 2421
- bipolar neuron**, 1591
- bipolar neuron of the retina**, 1592
- blastocyte**, 355
- blepharoptosis**, 356
- blepharospasm**, 357
- blind spot**, 1998
- blob**, 358
- block**, 359
- block design**, 762
- α -blocker**, 361
- β -blocker**, 362
- blood oxygen level dependent signal**, 2169
- blood-brain barrier**, 349

- blunted affect, 72
- bobbing, 367
- body image, 1188
- BOLD signal, 2169
- borderline personality disorder, 2443
- bottom-up processing, 1944
- botulinum toxin, 2383
- botulism, 375
- Böttinger complex, 582
- BPD, 2443
- brachial plexus, 1874
- brachiomotor nucleus, 1680
- bradykinesia, 376
- bradypsychia, 377
- brain activation, 29
- brain aging, 842
- brain sexual dimorphism, 733
- brain stem, 2462
- brainstem, 2462
- brainstem sensory nucleus, 1742
- branchial arch, 238
- bregma, 381
- Broca diagonal band, 339
- Broca's aphasia, 64
- Broca's area, 246
- Brodmann area, 247
- buccofacial apraxia, 209
- bulimia nervosa, 386
- α -bungarotoxin, 388
- Burdach nucleus, 1671
- Burdach's fasciculus, 970
- c-fos protein, 1968
- Ca^{2+} channel, 406
- Ca^{2+} pump, 369
- cable model, 1411
- cadherin, 391
- caerulean nucleus, 1667
- calbindin, 393
- calcarine sulcus, 2259
- calcium channel, 406
- calcium ion, 1240
- calcium pump, 369
- calmodulin, 394
- calotte, 395
- cAMP, 1421
- capacitive current, 647
- Capgras syndrome, 2204
- carbon monoxide, 1428
- carotid body, 662
- carotid corpuscle, 662
- carotid sinus, 2177
- caspase, 435
- catalepsy, 437
- cataplexy, 438
- catatonia, 439
- catecholamine, 440
- categorical perception, 1848
- cation, 441
- caudate nucleus, 1665
- causalgia, 442
- cavernous sinus, 2178
- CBF, 1023
- cell adhesion molecule, 1415
- cellular adhesion, 47
- cellular connectionism, 620
- cellular neurobiology, 1552
- center-surround mechanism, 1340
- central alexia, 101
- central canal of spinal cord, 607
- central cerebral sulcus, 2260
- central executive, 951
- central medial nucleus of thalamus, 1666
- central nervous system, 2240
- central pain, 775
- central paralysis, 1822
- central pattern generator, 1074
- cephalalgia, 444
- cephalea, 444
- cephalic, 447
- cerebellar cortex, 862
- cerebellar glomerulus, 1093
- cerebellar hemisphere, 1123
- cerebellar nucleus, 1687
- cerebellar peduncle, 1842
- cerebellum, 487
- cerebral ablation, 2
- cerebral aneurysm, 165
- cerebral angioma, 166
- cerebral aqueduct, 234
- cerebral arterial circle, 486
- cerebral arteriovenous malformation, 1326
- cerebral asymmetry, 285

- ul style="list-style-type: none; padding-left: 0;">
- cerebral atrophy, 308
- cerebral blood flow, 1023
- cerebral blood volume, 2517
- cerebral cortex, 863
- cerebral dominance, 781
- cerebral gyrus, 511
- cerebral hemisphere, 1124
- cerebral localization, 1308
- cerebral palsy, 1824
- cerebral peduncle, 1843
- cerebral sulcus, 529, 2261
- cerebral trigone, 1039
- cerebrospinal fluid, 1282
- cerebrovascular accident, 8
- cerebrum, 488
- cervical plexus, 1875
- cGMP, 1422
- chalasia, 392
- channel blocking, 365
- channel inactivation, 1202
- channel-permeability ratio, 2026
- characteristic frequency, 1050
- chemical synapse, 2191
- chemoaffinity hypothesis, 1165
- chemoreceptor, 2013
- chemotropism, 2015
- chip, 2527
- chloride, 1241
- chloride channel, 408
- cholecystokinin, 555
- cholinergic, 556
- cholinergic receptor, 2039
- chorea, 639
- choreoathetosis, 641
- choroid, 643
- choroid plexus, 1876
- chromaffin cell, 457
- chromatic agnosia, 82
- chromatolysis, 682
- chronesthesia, 683
- ciliary body, 663
- ciliary muscle, 1443
- ciliary proces, 1941
- ciliary zone, 663
- cingulate cortex, 514
- cingulate gyrus, 514
- cingulum, 499
- circadian rhythm, 2126
- circumflex nerve, 1483
- cisterna magna, 532
- Cl⁻ pump, 408
- Clarke column, 1674
- Clarke nucleus, 1674
- classical conditioning, 596
- clathrin, 539
- Claude Bernard-Horner syndrome, 2209
- claustrophobia, 541
- claustrum, 540
- climbing fiber, 998
- clinical decerebration, 708
- clinical neurophysiology, 1576
- clonus, 543
- CMAP, 1908
- CNAP, 1909
- coactivation, 544
- cochlea, 546
- cochlear duct, 608
- cochlear nuclei, 1668
- cochlear window, 1016
- cognition, 553
- cognitive dissonance, 764
- cognitive distortion, 767
- cognitive engineering, 838
- cognitive evoked potential, 1921
- cognitive neuroscience, 1559
- cognitive process, 1942
- cognitive restructuring, 2073
- cognitive science, 495
- cognitive therapy, 2350
- coincidence detection, 723
- colchicine, 561
- collateral sprouting, 2023
- collateral sulcus, 2262
- collateralization, 2023
- colliculus, 2468
- color constancy, 625
- coma, 566
- commissural fiber, 989
- commissure, 567
- commissure of fornix, 573
- commissurotomy, 579
- common fibular nerve, 1527
- common motor ocular nerve, 1518
- common peroneal nerve, 1527
- common tendinous ring, 158
- complex cell of primary visual cortex, 456

- compound muscle action potential**, 1908
- compound nerve action potential**, 1909
- compulsion**, 586
- computational linguistics**, 1280
- computed tomography**, 2378
- computer science**, 1207
- computerized tomography**, 2378
- concept**, 593
- concordance**, 594
- conditioned stimulus**, 915
- conditioned suppression**, 2316
- conditioned taste aversion**, 325
- conduction aphasia**, 59
- conduction deafness**, 2284
- conductor**, 614
- cone**, 589
- connectionist model**, 1410
- connexin**, 618
- connexon**, 621
- consciousness**, 622
- consolidation**, 623
- constricted affect**, 72
- constructional apraxia**, 210
- convergence**, 632
- convergent thinking**, 1844
- conversion disorder**, 2426
- conversion hysteria**, 2426
- coprolalia**, 634
- cornea**, 642
- coronal suture**, 2317
- corpus callosum**, 661
- corpus fimbriatum**
 - hippocampi**, 1013
- cortical**, 658
- cortical area**, 244
- cortical blindness**, 448
- cortical deafness**, 2283
- corticobulbar fiber**, 991
- corticonuclear fiber**, 991
- corticopontine fiber**, 993
- corticospinal fiber**, 994
- corticotropin**, 659
- cotransmission**, 672
- cranial nerve**, 1487
- cranial nerve I**, 1524
- cranial nerve II**, 1525
- cranial nerve III**, 1518
- cranial nerve IV**, 1537
- cranial nerve IX**, 1506
- cranial nerve V**, 1536
- cranial nerve VI**, 1519
- cranial nerve VII**, 1501
- cranial nerve VIII**, 1539
- cranial nerve X**, 1538
- cranial nerve XI**, 1498
- cranial nerve XII**, 1509
- craniosynostosis**, 673
- creativity**, 674
- cribriform lamina of ethmoid bone**, 1258
- critical period**, 1853
- cross bridge**, 1897
- cross-correlation of neuronal activity**, 645
- crossed aphasia**, 61
- crossed lesion**, 1276
- crossmodal plasticity**, 1870
- crural nerve**, 1502
- CSF**, 1282
- CT**, 2378
- cubital nerve**, 1489
- cuff electrode**, 805
- cuneate fasciculus**, 970
- cuneate nucleus**, 1671
- current**, 646
- current-voltage relationship**, 2101
- cyclic adenosine monophosphate**, 1421
- cyclic AMP**, 1421
- cyclic GMP**, 1422
- cyclic guanosine monophosphate**, 1422
- cyclic nucleotide**, 1654
- cyclocephaly**, 492
- cycloid psychosis**, 1986
- cyctopia**, 493
- cyctoplegia**, 494
- cyclothymic disorder**, 2422
- cytoarchitecture**, 536
- cytochrome oxidase blob**, 358
- cytokine**, 537
- cytoskeleton**, 538
- cytoskeleton associated protein**, 1965

- DAG, 725
- daltonism, 685
- dark adaptation, 39
- Darkshevich's nucleus, 1675
- day blindness, 1111
- decerebrate animal, 172
- decerebrate posturing, 1902
- decerebration, 707
- declarative memory, 1357
- decorticate posturing, 1901
- decussation, 688
- deductive reasoning, 2027
- deep brain stimulation, 921
- deep peroneal nerve, 1528
- Deiter's nucleus, 1759
- delayed matching task, 2325
- delayed matching
 - to sample task, 2325
- delayed neuronal death, 1432
- delayed nonmatching task, 2328
- delayed nonmatching to sample
 - task, 2328
- delayed response test, 1977
- delirium, 693
- delirium tremens, 694
- delta rhythm, 2127
- delta rule, 2100
- delusion, 692
- delusional disorder, 2432
- delusional ideation, 692
- dementia, 695
- demyelination, 715
- dendrite, 697
- dendritic spine, 897
- denervation, 837
- dentate fascia, 516
- dentate gyrus, 516
- dentate nucleus, 1700
- depolarization, 718
- depression, 2433
- depressive disorder, 2433
- depth of processing, 1954
- dermatome, 706
- desensitization, 720
- desynchronized
 - electroencephalogram, 809
- determinism, 724
- detoxification, 714
- developmental neurobiology, 1554
- diacylglycerol, 725
- diaschisis, 727
- dichotic audition, 313
- diencephalon, 728
- differential threshold, 1292
- diffuse axonal injury, 1275
- diffusion constant, 627
- diffusion weighted image, 1189
- digital agnosia, 83
- digital nerve, 1497
- dilator muscle of pupil, 1446
- diplopia, 737
- dischromatopsia, 747
- disconnection syndrome, 2206
- discordance, 743
- discrimination learning, 221
- dishabituation, 712, 713
- disintoxication, 714
- disorientation, 717
- disphemia, 752
- dissociative disorder, 2435
- dissociative hysteria, 2435
- distributed processing, 1948
- distributed system theory, 1167
- divergence, 771
- divergent thinking, 1845
- docking, 1060
- dominant hemisphere, 1125
- domoic acid, 18
- dopamine, 784
- dopamine receptor, 2047
- dopaminergic, 785
- dorsal column system, 2233
- dorsal horn, 342
- dorsal nucleus of vagus nerve, 1701
- dorsal pallidum, 1806
- dorsal rhizotomy, 2139
- dorsal root ganglion, 1068
- dorsal root of spinal nerve, 281
- dorsal stream of vision, 2494
- dorsal striatum, 937
- dorsomedial nucleus of
 - hypothalamus, 1702
- dorsomedial nucleus
 - of thalamus, 1703
- double vision, 737
- dressings apraxia, 211
- drug addiction, 787
- drug dependence, 787

dual task paradigm, 1816
 dura mater, 789
 dural venous sinus, 2179
 dynamic property, 1957
 dynamin, 734
 dynein, 735
 dynorphin, 736
 dysarthria, 738
 dysautonomia, 739
 dysdiadochokinesia, 748
 dysesthesia, 749
 dysgeusia, 755
 dyskinesia, 741
 dyslalia, 756
 dyslexia, 757
 dysmetria, 758
 dysnomia, 759
 dysphagia, 750
 dysphasia, 751
 dysphonia, 753
 dysprosody, 761
 dysthymia, 2436
 dysthymic disorder, 2436
 dystonia, 766
 dystrophin, 770

E-neuron, 1598
 EAE, 829
 echoacousia, 791
 echokinesis, 795
 echolalia, 793
 echolocation, 794
 echopraxia, 795
 ECT, 2352
 ectonucleotidase, 796
 Edinger-Westphal nucleus, 1672
 EEG, 808
 effective stimulus, 916
 efferent, 799
 eighth cranial nerve, 1539
 electric current, 650
 electrical synapse, 2187
 electrochemical gradient, 1099
 electroconvulsive therapy, 2352
 electrode, 803
 electroencephalogram, 808
 electroencephalograph, 807

electromotive force, 1036
 electromyogram, 812
 electromyograph, 811
 electrooculogram, 814
 electrooculograph, 813
 electrophysiologic threshold, 1289
 electroshock, 2352
 electrotonic conduction, 600
 electrotonic potential, 1918
 emboliform nucleus, 1704
 EMG, 812
 emotion, 820
 emotional intelligence, 1224
 emotional memory, 1358
 encephalitis, 827
 encephalomyelitis, 828
 encephalon, 825
 encephalopathy, 830
 encoding, 548
 end-plate current, 649
 end-plate potential, 1913
 endocytosis, 834
 endogenous opioid, 1782
 endolymph, 835
 endolymphatic duct, 610
 endolymphatic sac, 2145
 endorphin, 836
 enervation, 837
 enkephaline, 826
 enteric nervous system, 2241
 entorhinal cortex, 867
 entraining agent, 2197
 EOG, 814
 ependyma, 844
 ependymal cell, 845
 ependymocyte, 845
 ephrin, 800
 epidural cavity, 885
 epidural hemorrhage, 1126
 epidural space, 885
 epilepsy, 847
 epilepsy surgery, 526
 epinephrine, 52
 epiphysis, 1077
 episodic memory, 1359
 epithalamic commissure, 578
 epithalamus, 850
 EPP, 1913
 EPSP, 1926

- equilibrium potential, 1910
- equivalent circuit, 507
- ethyl alcohol, 97
- event-related design, 763
- evoked potential, 1919
- evolutionary psychology, 1982
- excitability, 948
- excitability threshold, 1289
- excitation, 949
- excitation-contraction coupling, 22
- excitatory postsynaptic potential, 1926
- excitatory synapse, 2188
- excitotoxicity, 950
- executive function, 1054
- exocytosis, 952
- experimental allergic encephalomyelitis, 829
- experimental condition, 595
- experimental decerebration, 709
- expiratory neuron, 1598
- explicit learning, 223
- explicit memory, 1357
- expressive aphasia, 64
- extensor muscle, 1450
- external capsule, 431
- external motor ocular nerve, 1519
- external nuclear layer of retina, 423
- external plexiform layer of retina, 427
- exteroceptor, 953
- exteroceptor, 953
- extinction, 955
- extracellular matrix-associated protein, 1963
- extrafusal fiber, 997
- extraocular muscle, 1452
- extrapyramidal syndrome, 2220
- extreme capsule, 432
- extrinsic muscle of eyeball, 1452

- F wave, 1773
- facial colliculus, 560
- facial feedback hypothesis, 1166
- facial nerve, 1501
- facilitated diffusion, 2414
- facilitation, 956

- fascicle, 968
- fasciculation, 982
- fasciculus retroflexus, 978
- fast adapting receptor, 2054
- fastigial nucleus, 1705
- feeding center, 478
- femoral nerve, 1502
- FES, 923
- festination, 987
- fibrillation, 1005
- fibroblast, 1006
- fibrous astrocyte, 291
- field H¹, 980
- field H², 975
- field of Forel, 396
- fifth cranial nerve, 1536
- filament, 1007
- filopodium, 1008
- filtering, 1011
- fimbria hippocampi, 1013
- first cranial nerve, 1524
- first temporal gyrus, 524
- fissura calcarina, 2259
- fissure of Rolando, 2260
- fissure of Sylvius, 2265
- fixation amnesia, 132
- fixed action pattern, 1837
- flaccidity, 1020
- flat affect, 71
- flexor muscle, 1453
- flexure, 1021
- flocculonodular lobe, 1301
- flocculus, 1022
- flooding, 1197
- fMRI, 2119
- fNMRI, 1194
- foramen of Luschka, 1027
- foramen of Magendie, 1028
- forebrain, 1960
- fornix, 1039
- Fourier harmonic analysis, 152
- fourth cranial nerve, 1537
- fovea, 1047
- foveola, 1048
- fragile X syndrome, 2218
- free radical, 2021
- frequency encoding, 550
- Friedreich's ataxia, 298
- fringed body, 1013

frontal eye field, 399
frontal lobe, 1302
frontoparietal suture, 2317
functional electrical stimulation, 923
functional magnetic resonance
imaging, 2119
functional nuclear magnetic
resonance imaging, 1194
fusion area, 249
fusion pore, 1898

G protein, 1971
g ratio, 2102
GABA, 13
GABA receptor, 2048
GABAergic, 1062
gain, 1104
gamma motoneuron, 1437
gamma rhythm, 2128
gamma-aminobutyric acid, 13
ganglion, 1063
ganglion cell of retina, 467
ganglion neuron, 467
ganglioneuroma, 1072
gap junction, 2473
gasserian ganglion, 1067
general anesthetic, 163
generalization, 1075
geniculate body, 669
Gerstmann syndrome, 2207
Gestalt psychology, 1076
Gestalt theory, 1076
Gestaltism, 1076
glia, 1579
glia limitans, 1082
glial, 1084
glial cell, 462
glial scar, 491
glioblastoma, 1087
glioblastoma multiforme, 1087
glioma, 1089
gliosis, 1090
gliotic tissue, 2335
global amnesia, 134
global aphasia, 63
globose nucleus, 1708
globus pallidus, 1806

glomus caroticum, 662
glossopharyngeal nerve, 1506
glucose, 1094
glutamate, 1095
glutamate receptor, 2050
glutamate receptor interacting
protein, 1969
glutamatergic, 1096
glycine, 1085
glycine receptor, 2049
go/no-go task, 2326
Goldman equation, 853
Goldman-Hodgkin-Katz
equation, 853
Golgi interneuron, 1231
Golgi organ, 1787
Golgi tendon organ, 1787
Goll's nucleus, 1709
gracilis fasciculus, 974
gracilis nucleus, 1709
granular layer, 420
granular neuron, 1601
graphanesthesia, 1100
great foramen, 1032
grey commissure, 575
grey substance, 2301
GRIP, 1969
growth cone, 591
GTP, 2459
guanosine triphosphate, 2459
guanylate cyclase, 1103
Guillain-Barré syndrome, 2208
gustatory system, 2235
gyrus, 511

H wave, 1774
habenular commissure, 576
habenular nucleus, 1710
habit, 1108
habituation, 1109
hair cell, 455
hallucination, 117
headache, 444
hearing, 311, 1765
Hebb rule, 2099
helicotrema, 1110
hemeralopia, 1111

- hemianalgesia, 1112
- hemianesthesia, 1113
- hemianopsia, 1114
- hemiballismus, 1117
- hemichannel, 621
- hemidecortication, 1119
- hemifield, 1118
- hemiparesis, 1120
- hemiplegia, 1121
- hemispherectomy, 1122
- hemispheric dominance, 781
- hemodynamic response, 2113
- Heschl's gyrus, 525
- heteronymous hemianopsia, 1115
- hidden layer, 425
- hindbrain, 2143
- hippocampal commissure, 573
- hippocampal formation, 1037
- hippocampal principal cell, 475
- hippocampus, 1146
- hippocampus proper, 1146
- histamine, 1170
- histidine, 1173
- histrionic personality disorder, 2442
- Hodgkin-Huxley model, 1412
- hodology, 1174
- holoprosencephaly, 1175
- holorachischisis, 1176
- homeostasis, 1177
- homonymous hemianopsia, 1116
- homunculus, 1178
- horizontal cell, 469
- Horner syndrome, 2209
- 5-HT, 2173
- 5-HT receptor, 2053
- humor, 902
- hunger center, 478
- Huntington's chorea, 1321
- Huntington's disease, 1321
- hydrocephalus, 1132
- 5-hydroxytryptamine, 2173
- hyperalgesia, 1134
- hypercolumn, 1135
- hyperreflexia, 1137
- hyperesthesia, 1136
- hyperexplexia, 1137
- hypermetamorphosis, 1138
- hypermnnesia, 1139
- hyperpathia, 1140
- hyperpolarization, 1141
- hyperreflexia, 1142
- hypertonia, 1143
- hypnagogic activity, 33
- hypnagogic hallucination, 33
- hypnotic, 1144
- hypoalgesia, 1145
- hypochondriasis, 1148
- hypoesthesia, 1149
- hypofrontality, 1155
- hypoglossal nerve, 1509
- hypomania, 1156
- hypomnesia, 1157
- hypopallesthesia, 1158
- hypophyseal, 1153
- hypophyseal portal system, 2251
- hypophyseal stalk, 2371
- hypophysial, 1153
- hypophysis, 1150
- hyporeflexia, 1159
- hypothalamic magnocellular neuron, 1603
- hypothalamo-hypophysial axis, 801
- hypothalamohypophyseal tract, 2393
- hypothalamus, 1160
- hypothalamus parvocellular neuron, 1610
- hypotonia, 1169
- I-neuron, 1602
- Ia sensory neuron, 1616
- Ib sensory neuron, 1617
- ideational apraxia, 212
- ideokynetic apraxia, 214
- ideomotor apraxia, 214
- iliohypogastric nerve, 1510
- ilioinguinal nerve, 1511
- iliopubic nerve, 1510
- illusion, 1187
- image diagnosis, 726
- imagery, 1191
- imaging, 1191
- imitation, 1195
- implicit learning, 224
- implicit memory, 1362
- implosion, 1197

- impulsiveness, 1201
- incidental learning, 224
- incus, 832
- indoleamine, 1206
- inductive reasoning, 2028
- inferior frontal gyrus, 518
- inferior gluteal nerve, 1507
- inferior oblique muscle, 1454
- inferior olivary complex, 1726
- inferior olivary nucleus, 1726
- inferior parietal lobule, 1296
- inferior rectus muscle, 1459
- inferior salivary nucleus, 1739
- information processing, 1945
- infradian rhythm, 2129
- infragranular layer, 421
- infundibular nucleus, 1662
- inhibition, 1208
- inhibitory postsynaptic potential, 1927
- inhibitory synapse, 2189
- innatism, 1214
- inner nuclear layer of retina, 424
- inner plexiform layer of retina, 428
- innervation, 1215
- innominate substance, 2302
- innominate substance of Reichert, 2302
- inositol triphosphate, 2458
- input layer, 418
- insomnia, 1216
- inspiratory neuron, 1602
- instinct, 1217
- instrumental conditioning, 598
- insular lobe, 1300
- insular operculum, 1778
- insular threshold, 1278
- integral membrane protein, 1972
- integrated circuit, 508
- integrin, 1221
- intelligence, 1222
- intelligence quotient, 2017
- intentional learning, 223
- interactionism, 1226
- interaural intensity difference, 729
- interaural time difference, 730
- interblob, 1227
- interblob region, 1227
- interbrain, 728
- intercostal nerve, 1513
- intermediate nerve, 1514
- intermediolateral horn, 344
- internal capsule, 433
- internal desynchronization, 722
- internal medullary lamina, 1261
- internal representation, 2104
- interneuron, 1230
- interneuronal communication, 588
- interoceptive learning, 227
- interoceptor, 1236
- interparietal suture, 2321
- interpeduncular nucleus, 1713
- interplexiform cell, 470
- interpositus nucleus, 1714
- interstitial nucleus of Cajal, 1717
- interventricular foramen, 1029
- intervertebral foramen, 1026
- intracranial electrical self-stimulation, 321
- intrafusal fiber, 999
- intralaminar nucleus of thalamus, 1718
- intraparietal sulcus, 2264
- inverse agonist, 87
- inverse myotatic reflex, 2080
- involuntary motor activity, 34
- ion, 1239
- ion channel activation, 31
- ion channel gating, 31
- ionic channel, 414
- ionic current, 651
- ionic pump, 372
- ionotropic receptor, 2056
- IPSP, 1927
- IQ, 2017
- iris, 1245
- island of Reil, 1300
- isocortex, 1473
- isofrequency region, 2094
- jargonaphasia, 1249
- jet lag, 2425
- just noticeable difference, 731

- K complex**, 583
- K⁺ channel**, 411
- kainate**, 1250
- kainate receptor**, 2051
- Kanner syndrome**, 2420
- Kennedy's disease**, 309
- kinase**, 496
- kindling**, 3
- kinematic property**, 1956
- kinesin**, 497
- kinesthesia**, 498
- Klüver-Bucy syndrome**, 2211
- knock-down mouse**, 2031
- knock-in mouse**, 2032
- knock-out mouse**, 2030
- knowledge**, 615
- Kohonen neural network**, 2523
- koniocellular cell**, 1593
- Korsakoff syndrome**, 2212

- labeled line coding**, 552
- lacunar amnesia**, 136
- lambda**, 1253
- lamellipodium**, 1254
- lamina**, 1264
- language area**, 251
- language motor area**, 246
- language-sensitive area**, 250
- latency**, 1265
- lateral aperture of fourth ventricle**, 1027
- lateral cerebral sulcus**, 2265
- lateral cutaneous nerve of thigh**, 1491
- lateral geniculate nucleus of the thalamus**, 1706
- lateral horn**, 344
- lateral hypothalamus**, 1161
- lateral inhibition**, 1209
- lateral lemniscus**, 1271
- lateral rectus muscle of eyeball**, 1461
- lateral vestibular nucleus**, 1759
- lateral vestibulospinal tract**, 2403
- lateralization**, 1266
- leakage channel**, 417
- leakage conductance**, 603

- leakage current**, 648
- learned helplessness**, 1204
- learning**, 217, 218
- learning acquisition**, 50
- learning algorithm**, 110
- learning disorder**, 2427
- lemniscus**, 1269
- length constant**, 628
- lens**, 681
- lenticular fasciculus**, 975
- lenticular loop**, 1467
- leptomeninx**, 1274
- leukodystrophy**, 1277
- levator palpebrae superioris muscle**, 1447
- ligand**, 1285
- light sleep**, 2276
- limb-kinetic apraxia**, 215
- limbic cortex**, 868
- limbic system**, 2236
- limen insulae**, 1278
- linguistics**, 1279
- lipofuscin**, 1281
- lobe of cerebrum**, 1299
- lobotomy**, 1298
- local anesthetic**, 164
- local interneuron**, 1235
- local potential**, 1918
- localizationism**, 1309
- locus ceruleus**, 1667
- locus cinereus**, 1667
- locus niger**, 2304
- long-term depression**, 704
- long-term memory**, 1354
- long-term potentiation**, 1903
- low cerebrospinal fluid pressure headache**, 445
- LTD**, 704
- LTP**, 1903
- lumbar plexus**, 1879
- Luys' body**, 1747

- M current**, 653
- M wave**, 1775
- M-pathway**, 2496
- macropsia**, 1313
- macroscopic ionic current**, 652

- macula lutea, 1314
- macula retinae, 1314
- MAG, 1086
- magnesium ion, 1242
- magnetic resonance imaging, 2118
- magnetoencephalography, 1318
- magnification factor, 962
- magnocellular neuron
 - of the retina, 1604
- magnocellular pathway, 2496
- major depression, 705
- major depressive disorder, 705
- malleus, 1338
- mammillary body, 2467
- mammillary nucleus of
 - hypothalamus, 1720
- mammillary tubercle of
 - hypothalamus, 2467
- mandibular division of trigeminal
 - nerve, 1515
- mandibular nerve, 1515
- mania, 1328
- manic episode, 1328
- manic-depressive psychosis, 2421
- MAP, 1966
- Martin-Bell syndrome, 2218
- masticatory nucleus, 1725
- maxillary division of trigeminal
 - nerve, 1516
- maxillary nerve, 1516
- MBP, 1967
- McCulloch-Pitts neuron, 1594
- mechanical gated channel, 415
- mechanoreceptor, 1341
- medial antebrachial cutaneous
 - nerve, 1493
- medial brachial cutaneous
 - nerve, 1494
- medial cerebellar nucleus, 1705
- medial cutaneous nerve
 - of arm, 1494
- medial cutaneous nerve
 - of forearm, 1493
- medial dorsal nucleus
 - of thalamus, 1703
- medial forebrain bundle, 981
- medial geniculate nucleus of the
 - thalamus, 1707
- medial hypothalamus, 1162
- medial lemniscus, 1272
- medial longitudinal fasciculus, 976
- medial rectus muscle, 1462
- medial vestibulospinal tract, 976
- median aperture of fourth
 - ventricle, 1028
- median nerve, 1517
- medulla oblongata, 385
- medullar animal, 170
- medullary cord, 638
- medullary plate, 1867
- medullary reflex, 2077
- medullary stria of thalamus, 934
- medulloblastoma, 1345
- MEG, 1318
- Meissner's plexus, 1883
- melatonin, 1347
- membrane conductance, 604
- membrane potential, 1911
- membrane protein, 1970
- membrane resistance, 2108
- membrane-spanning protein, 1972
- membranous cochlea, 608
- membranous labyrinth, 1252
- memory, 1352, 2072
- memory acquisition, 51
- memory record, 2386
- meningioma, 1366
- meningitis, 1367
- meninx, 1365
- mental disorder, 2444
- mental illness, 2444
- mental model, 1414
- mental representation, 2105
- mental retardation, 2120
- mesencephalic animal, 174
- mesencephalon, 1369
- mesenchyme, 1370
- mesocortex, 1371
- mesocortical pathway, 2497
- mesoderm, 1372
- mesolimbic pathway, 2498
- mesopallium, 1371
- metabotropic receptor, 2057
- metamere, 1375
- metarhodopsin II, 1376
- metathalamus, 1377
- metencephalon, 1378
- N*-methyl-D-aspartate, 1379

- Meynert's fasciculus**, 978
- microelectrode**, 1382
- microelectronics**, 1383
- microglia**, 460
- microglial cell**, 460
- microneurography**, 1385
- micropsia**, 1387
- microsystem**, 1388
- microtechnology**, 1389
- microtubule**, 1390
- microtubule-associated protein**, 1966
- midbrain**, 1369
- midbrain tectum**, 1262
- migraine**, 1399
- mild cognitive impairment**, 119
- mind**, 1368
- Minnesota multiphasic personality inventory**, 1238
- miosis**, 1403
- mirror neuron**, 1605
- MMPI**, 1238
- modulatory pathway of the central nervous system**, 2499
- molecular imaging**, 1192
- molecular layer**, 422
- molecular sensor**, 2165
- monaural audition**, 314
- monoamine**, 1419
- monoamine oxidase**, 1420
- monaural neuron**, 1606
- mononeuritis multiplex**, 1425
- mononeuropathy**, 1424
- mononeuropathy multiplex**, 1425
- monoparesis**, 1426
- monoplegia**, 1427
- monosynaptic reflex**, 2081
- Monro foramen**, 1029
- mood**, 902
- mood disorder**, 2428
- Morris water maze**, 1251
- mosaic**, 1433
- mossy fiber**, 1000
- motivation**, 1434
- motivational system**, 2237
- motoneuron**, 1435
- motor aphasia**, 64
- motor apraxia**, 215
- motor end-plate**, 1866
- motor evoked potential**, 1922
- motor map**, 1330
- motor nervous system**, 2242
- motor neuron**, 1435
- motor nucleus of facial nerve**, 1724
- motor nucleus of trigeminal nerve**, 1725
- motor perturbation**, 1859
- motor protein**, 1973
- motor synergy**, 2222
- motor unit**, 2477
- motor unit action potential**, 1907
- movement-related activity**, 37
- MRI**, 2118
- MS**, 857
- MUAP**, 1907
- Müller cell**, 461
- Müller glia**, 461
- multilayer perceptron**, 1851
- multimodal response**, 2114
- multiple sclerosis**, 857
- multipolar neuron**, 1609
- muscarine**, 1439
- muscarinic receptor**, 2058
- muscle**, 1440
- muscle fatigue**, 983
- muscle rigidity**, 2123
- muscle spindle**, 1058
- muscle tonus**, 2376
- muscular dystrophy**, 769
- musculocutaneous nerve**, 1520
- musculus rectus lateralis oculi**, 1461
- musculus rectus medialis**, 1462
- musculus tensor tympani**, 1464
- myasthenia gravis**, 1381
- mydriasis**, 1392
- myelencephalon**, 1393
- myelin**, 1394
- myelin basic protein**, 1967
- myelin sheath**, 351
- myelin-associated glycoprotein**, 1086
- myelinated axon**, 332
- myelinoclastosis**, 1396
- myelinolysis**, 1396
- myelitis**, 1397
- myeloarchitecture**, 1398
- myenteric plexus**, 1880
- myoclonus**, 1401

- myokymia, 1400
- myopathy, 1402
- myosin, 1404
- myotatic reflex, 2079
- myotome, 1405
- myotonia, 1406
- myotonic dystrophy, 768

- Na⁺ channel, 412
- Na⁺/K⁺ pump, 371
- nanotechnology, 1466
- narcissistic personality disorder, 2445
- narcolepsy, 1468
- nativism, 1214
- near infrared spectroscopy, 894
- necrosis, 1470
- necrotic cell death, 1471
- needle electrode, 804
- negative reinforcement, 2090
- neglect syndrome, 2216
- neocerebellum, 1472
- neocortex, 1473
- neopallium, 1473
- neostriatum, 937
- neosynaptogenesis, 1477
- Nernst potential, 1910
- nerve, 1478
- nerve center, 483
- nerve conduction velocity, 2483
- nerve fiber, 1001
- nervous system, 2238
- neural, 1540
- neural accommodation, 23
- neural adaptation, 23
- neural arch, 241
- neural architecture, 278
- neural computing, 1563
- neural crest, 677
- neural encoding, 549
- neural epithelium, 851
- neural growth factor, 961
- neural integration, 1220
- neural map, 1331
- neural network, 509
- neural pathway, 2500
- neural plate, 1867
- neural prostheses, 1626
- neural regeneration, 2093
- neural repair, 2103
- neural tract, 2500
- neural tube, 2466
- neuralgia, 1541
- neurapraxia, 1542
- neuraxis, 1565
- neurexin, 1544
- neurilemma, 1545
- neurilemoma, 1546
- neurinoma, 1546
- neuritis, 1548
- neuritogenic, 1550
- neuro-oncology, 1621
- neuro-ophthalmology, 1620
- neuroanatomy, 1551
- neurobiotaxis, 1555
- neuroblast, 1556
- neurochemical anatomy, 155
- neurochemistry, 1628
- neurochemotactic factor, 965
- neurocladism, 1562
- neurocoele, 1557
- neurocomputing, 1563
- neurocytoma, 1072
- neuroectoderm, 1564
- neuroendocrine cell, 472
- neuroengineering, 1566
- neuroethology, 1568
- neurofibra, 1001
- neurofibril, 1571
- neurofibrilla, 1571
- neurofibrillary tangle, 389
- neurofibromatosis, 1572
- neurofilament, 1573
- neurogenesis, 1577
- neurogenetics, 1578
- neurogenic pain, 777
- neuroglia, 1579
- neuroglia cell, 462
- neuroglial cell, 462
- neurohistology, 1581
- neurohormone, 1582
- neurohypophysis, 1580
- neuroimaging, 1583
- neurolemma, 1545
- neuroleptic, 195
- neurology, 1586

- neuroma**, 1587
- neuromuscular junction**, 2190
- neuromuscular spindle**, 1058
- neuromuscular synapse**, 2190
- neuromuscular transmission safety factor**, 964
- neuron**, 1589
- neuron-glia unit**, 2476
- neuronal**, 1619
- neuronal apoptosis**, 207
- neuronal circuit**, 509
- neuronal competition**, 580
- neuronal doctrine**, 773
- neuronal necrosis**, 1471
- neuronal noise**, 2292
- neuropathy**, 1622
- neuropeptide**, 1623
- neuropharmacology**, 1569
- neurophysin**, 1574
- neurophysiology**, 1575
- neuropil**, 1624
- neuroplasm**, 1625
- neuroprostheses**, 1626
- neuropsychology**, 1627
- neuroregulin**, 1629
- neuroscience**, 1558
- neurosecretory cell**, 472
- neurostimulator**, 1567
- neurosurgery**, 1560
- neurotmesis**, 1631
- neurotoxicity**, 1632
- neurotoxin**, 1633
- neurotransmitter**, 1635
- neurotransmission**, 1634
- neurotrophic**, 1636
- neurotrophic factor**, 966
- neurotropic factor**, 967
- neurotropism**, 1637
- neurulation**, 1638
- NGF**, 961
- nicotine**, 1640
- nicotinic receptor**, 2059
- night blindness**, 1641
- nigrostriatal pathway**, 2501
- ninth cranial nerve**, 1506
- NIRS**, 894
- Nissl body**, 665
- Nissl substance**, 665
- nitric oxide**, 1795
- nitric-oxide synthase**, 1796
- NMDA**, 1379
- NMDA receptor**, 2045
- nociceptive system**, 2248
- nociceptor**, 1646
- nociceptor**, 1646
- node**, 1590
- node of Ranvier**, 1650
- nodule**, 1649
- noise**, 2289
- noise analysis**, 151
- non-REM sleep**, 2278
- nonassociative learning**, 228
- nongated channel**, 417
- nonsynaptic conductance**, 605
- noradrenaline**, 1651
- norepinephrine**, 1651
- noxious stimulus**, 918
- NREM sleep**, 2278
- nuclear magnetic resonance spectroscopy**, 895
- nuclear medicine**, 1342
- nucleus**, 1655
- nucleus accumbens**, 1657
- nucleus intercalatus**, 1712
- nucleus lateralis cerebelli**, 1700
- nucleus of abducens nerve**, 1693
- nucleus of Darkschewitsch**, 1675
- nucleus of diagonal band**, 1678
- nucleus of hypoglossal nerve**, 1691
- nucleus of oculomotor nerve**, 1692
- nucleus of posterior commissure**, 1682
- nucleus of solitary tract**, 1744
- nucleus of trochlear nerve**, 1696
- nyctalopia**, 1641
- nystagmus**, 1643
- obex**, 1763
- obsession**, 1764
- obsessive-compulsive disorder**, 2446
- obturator nerve**, 1521
- occipital foramen**, 1032
- occipital lobe**, 1304
- ocular accommodation**, 24
- ocular bobbing**, 367
- ocular dominance**, 783

- ocular dominance column, 564
- oculogyric crisis, 680
- oculomotor apraxia, 2202
- oculomotor nerve, 1518
- odontoid process, 203
- olfactory bulb, 384
- olfactory nerve, 1524
- olfactory system, 2250
- olfactory tract, 2394
- oligodendrocyte, 1769
- oligodendroglia, 1769
- oligodendroglioma, 1771
- oligophrenia, 2120
- operant conditioning, 598
- ophthalmic nerve, 1523
- opiate type drug, 1780
- opioid, 1781
- opioid receptor, 2046
- opisthotonus, 1783
- opium, 1779
- opsin, 1784
- opsoclonia, 1785
- opsoclonus, 1785
- optic canal, 611
- optic chiasm, 2012
- optic disc, 740
- optic foramen, 611
- optic nerve, 1525
- optic neuritis, 1549
- optic radiation, 2020
- optic tract, 2395
- optical imaging, 1193
- organ of Corti, 1788
- organic anion, 177
- organic psychosis, 1988
- organizer region, 2096
- orientation column, 562
- orthodromic, 1790
- oscillopsia, 1791
- oscilloscope, 1792
- otic vesicle, 2488
- otoconium, 908
- otolithic macula, 1315
- ouabain, 1794
- outer vestibule, 2489
- output layer, 419
- oval window, 1015
- P-pathway, 2504
- P0 protein, 1974
- pacemaker, 1337
- pachymeninx, 789
- PAD, 719
- pain, 774
- pain threshold, 1290
- pain tolerance level, 1644
- painkiller, 189
- paleocerebellum, 1797
- paleocortex, 1798
- paleopallium, 1798
- paleostriatum, 1806
- palilalia, 1801
- palinopsia, 1802
- palipraxia, 1803
- pallanesthesia, 198
- pallesthesia, 2160
- pallidus, 1806
- palpebral ptosis, 356
- pancreozymin, 555
- panic attack, 678
- Panum's area, 249
- Papez circuit, 506
- paracentral lobe, 1305
- paracusia, 1814
- paracusis, 1814
- paragrammatism, 1819
- paragraphia, 1818
- parahippocampalis gyrus, 519
- paralexia, 1820
- parallel fiber, 1002
- parallel processing, 1949
- paralysis, 1821
- paranoia, 2432
- paranoid personality disorder, 2447
- paraparesis, 1828
- paraphasia, 1817
- paraplegia, 1829
- parasomnia, 1831
- parasympathetic nervous system, 2243
- paraventricular nucleus of hypothalamus, 1727
- paravermis, 2097
- paraxial mesoderm, 1373
- paresis, 1834
- paresthesia, 1835
- parietal lobe, 1306

- ul style="list-style-type: none; padding-left: 0;">
- parietooccipital sulcus, 2266
- Parkinson surgery, 527
- Parkinson's disease, 1323
- Parkinson's syndrome, 1836
- parkinsonian tremor, 2454
- parkinsonism, 1836
- parvocellular neuron
 - of the retina, 1611
- parvocellular pathway, 2504
- passive avoidance, 946
- passive ion channel, 417
- passive response, 2115
- passive transport, 2414
- patch clamp, 1863
- patch clamping, 1863
- pathetic nerve, 1537
- pathologic pain, 779
- pattern recognition, 2071
- Pavlovian conditioning, 596
- peduncle, 1841
- pentraxin, 1846
- perception, 1847
- perceptive deafness, 2285
- perceptron, 1849
- perceptual learning, 230
- perfusion weighted image, 1190
- periamygdaloid cortex, 873
- perihypoglossal nucleus, 1728
- perilymph, 1852
- peripheral nervous system, 2244
- peripheral neurogenic pain, 778
- periventricular hypothalamus, 1163
- perseveration, 1857
- persistent vegetative state, 907
- personality, 1858
- personality disorder, 2429
- pertussis toxin, 2384
- pervasive developmental disorder, 2441
- PET, 2380
- phantom limb sensation, 2157
- phase-locking, 2224
- phasic receptor, 2054
- philosophy of mind, 1009
- phobia, 1024
- phobic neurosis, 1024
- phonological loop, 383
- phosphodiesterase, 1040
- phospholipase, 1041
- phosphorylation, 1042
- photoreceptor, 1043
- phototherapy, 1044
- phototransduction, 1045
- phototropism, 1046
- phrenic nerve, 1505
- phrenology, 1049
- physical dependence, 701
- physiologic pain, 776
- pia mater, 1862
- pineal body, 1077
- pineal gland, 1077
- piriform area, 874
- piriform cortex, 874
- pituitary gland, 1150
- pituitary stalk, 2371
- planum temporale, 1864
- plasticity, 1869
- plexopathy, 1884
- pneumogastric nerve, 1538
- pneumotaxic center, 484
- polyamine, 1887
- polydipsia, 1888
- polymodal convergence, 633
- polyneuropathy, 1890
- polyopia, 1891
- polyopsia, 1891
- polyradiculoneuropathy, 1893
- polysomnography, 1895
- polysynaptic reflex, 2082
- pons, 1976
- pontine nucleus, 1698
- pontocerebellar angle, 167
- population encoding, 551
- positive reinforcement, 2091
- positron emission tomography, 2380
- post-traumatic stress disorder, 2449
- postcentral gyrus, 521
- posterior alexia, 102
- posterior cerebellomedullary cistern, 532
- posterior commissure, 578
- posterior cutaneous nerve of thigh, 1495
- posterior horn, 342
- posterior hypophysis, 1580
- posterior interpositus nucleus, 1708
- posterior nucleus of hypothalamus, 1730

- posterior nucleus
 - of vagus nerve, 1701
- posterior parietal cortex, 872
- posterior perforated substance, 2307
- posterior root of spinal nerve, 281
- posterior thoracic nucleus, 1674
- postganglionic fiber, 1003
- postsynaptic, 1900
- postsynaptic cell, 473
- postsynaptic facilitation, 957
- postsynaptic inhibition, 1210
- postsynaptic receptor, 2060
- posttetanic potentiation, 1904
- potassium channel, 411
- potassium ion, 1243
- precentral gyrus, 522
- prefrontal area, 875
- prefrontal cortex, 875
- preganglionic fiber, 1004
- preganglionic parasympathetic nucleus, 1681
- premotor area, 261
- premotor cortex, 261
- preoptic area, 262
- preoptic nucleus, 1732
- prepositus nucleus, 1733
- pressoreceptor, 348
- presynaptic, 1934
- presynaptic cell, 474
- presynaptic facilitation, 958
- presynaptic inhibition, 1211
- presynaptic receptor, 2061
- presynaptic terminal, 374
- primary afferent depolarization, 719
- primary auditory area, 242
- primary auditory cortex, 242
- primary motor area, 253
- primary motor cortex, 253
- primary olfactory area, 256
- primary olfactory cortex, 256
- primary psychosis, 1989
- primary sensory cortex, 877
- primary somesthetic area, 267
- primary somesthetic cortex, 267
- priming, 1939
- principle of dynamic polarization, 1938
- prion disease, 831
- pro-opiomelanocortin, 1955
- proactive interference, 1228
- procedural memory, 1362
- process, 200
- processing, 1945
- prodynorphin, 1952
- proenkephalin, 1953
- programmed cell death, 206
- programmed neuronal death, 207
- progressive supranuclear palsy, 1826
- projection fiber, 996
- projection interneuron, 1232
- proprioceptor, 1958
- propriospinal neuron, 1613
- prosencephalon, 1960
- prosopagnosia, 1961
- prostaglandin, 1962
- protoplasmic astrocyte, 292
- pruning, 1886
- pseudobulbar palsy, 1825
- pseudounipolar neuron, 1614
- psychiatrics, 1996
- psychiatry, 1996
- psychoactive substance, 2308
- psychological dependence, 702
- psychomotor agitation, 78
- psychophysics, 1979
- psychosis, 2450
- psychosociology, 1983
- psychotherapy, 1994
- psychotic disorder, 2450
- psychotropic, 1978
- psycopathy, 2419
- pubdental plexus, 1881
- pulse, 1199
- pulse train, 2455
- pulvinar nucleus
 - of the thalamus, 1734
- punishment, 436
- pupil, 1999
- pure verbal deafness, 2288
- purinergic receptor, 2062
- Purkinje cell, 1595
- Purkinje neuron, 1595
- putamen, 2003
- pyramidal layer, 426
- pyramidal neuron, 1612
- pyramidal tract, 2396

quadrantanopia, 2006
 quadrantanopsia, 2006
 quadriparesis, 2366
 quadriplegia, 2367
 qualia, 2009
 quantal amplitude, 144
 quantal size, 1391
 quantal transmission, 2410

race model, 1413
 rachischisis, 896
 radial glia, 1083
 radial nerve, 1531
 radiation of Gratiolet, 2020
 radiculopathy, 2022
 raphe nucleus, 1684
 rapid-eye-movement sleep, 2281
 reaction time, 2341
 reactive astrocyte, 293
 readiness potential, 1914
 recall, 947
 receptive aphasia, 67
 receptive field, 400
 receptor, 2035
 receptor potential, 1915
 reciprocal inhibition, 1212
 recognition, 2070
 recognition memory task, 2327
 recruitment, 2069
 recurrent collateral, 331
 recurrent collateral axon, 331
 red nucleus, 1736
 referred pain, 780
 reflex, 2074
 reflex action, 2074
 reflex arc, 240
 reflex response, 2074
 refractory, 2092
 refractory period, 1854
 rehearsal, 1933
 Reil's band, 1272
 reinforcement, 2089
 relative afferent pupillary
 defect, 689
 relative pitch, 1767
 relative refractory period, 1856
 relay center, 482

REM sleep, 2281
 remember/know paradigm, 1815
 Renshaw interneuron, 1233
 Renshaw neuron, 1233
 repetitive transcranial magnetic
 stimulation, 927
 representativeness heuristics, 1131
 reserpine, 2106
 resistive current, 651
 resistor, 2107
 respiratory center, 485
 response time, 2341
 resting channel, 417
 resting membrane potential, 1916
 reticular formation, 1038
 reticular lamina, 1263
 reticular nucleus of thalamus, 1735
 retina, 2121
 retinal, 2122
 retinal cone, 589
 retinal error, 855
 retinal pigment epithelium, 852
 retinoic acid, 19
 retinotopic map, 1332
 retroactive interference, 1229
 retrograde amnesia, 137
 reuptake, 2034
 reversal potential, 1917
 Rexed lamina, 1260
 rhodopsin, 2142
 rhombencephalon, 2143
 ritual, 2137
 rod, 350
 Rolando's gelatinous
 substance, 2300
 Roller's nucleus, 1746
 roof nucleus, 1705
 root, 279
 rostral interstitial nucleus, 1737
 rostral interstitial nucleus of the
 medial longitudinal
 fasciculus, 1737
 rotarod test, 2360
 round window, 1016
 roving eye movement, 2144
 rTMS, 927
 rubrospinal tract, 2397

- saccade**, 1438
saccadic movement, 1438
sacculle, 2146
sacral plexus, 1882
safety factor, 963
sagittal suture, 2321
saltatory conduction, 601
saphenous nerve, 1533
sarcolemma, 2147
satellite cell, 476
satiety center, 479
saturation, 2148
scala tympani, 2024
scala vestibuli, 2025
Schaffer collateral, 330
Schaffer collateral axon, 330
schizoaffective disorder, 2437
schizoid personality disorder, 2439
schizophrenia, 900
schizophreniform disorder, 2438
schizotypal personality disorder, 2440
Schwann cell, 464
Schwann's sheath, 1545
schwannoma, 1546
sciatic nerve, 1484
sclera, 858
scotopia, 2513
scotopic adaptation, 39
scotopic vision, 2513
second cranial nerve, 1525
second messenger, 2151
secondary auditory area, 243
secondary auditory cortex, 243
secondary olfactory area, 257
secondary olfactory cortex, 257
secondary psychosis, 1990
secondary somesthetic area, 268
secondary somesthetic cortex, 268
secretion, 2150
seizure, 679
selective serotonin reuptake inhibitor, 1213
selectivity filter, 1012
self-consciousness, 320
self-organizing neural network, 2523
self-perception theory, 2346
sella turcica, 2154
semantic memory, 1363
semicircular canal, 612
semilunar ganglion, 1067
senile plaque, 1868
sensation, 2156
sensitivity curve, 637
sensitization, 2161, 2162
sensor, 2164
sensorineural deafness, 2285
sensory, 2166
sensory aphasia, 67
sensory map, 1333
sensory memory, 1364
sensory modality, 1408
sensory nervous system, 2245
sensory neuron, 1615
sensory nucleus of trigeminal nerve, 1741
sensory receptor, 2063
sensory stimulus, 919
septal area, 266
septal nucleus, 1743
septum lucidum, 2171
septum pellucidum, 2171
serial processing, 1950
serotonin, 2173
serotonin receptor, 2053
serotonineric, 2174
session, 2175
seventh cranial nerve, 1501
sexual disorder, 2451
sexual dysfunction, 2451
short-term memory, 1353
signal, 2167
signal recording, 839
signal transduction, 2407
signaling, 2407
simple cell of primary visual cortex, 477
simultanagnosia, 2181
simultaneous color contrast, 630
single pulse transcranial magnetic stimulation, 926
single-layer perceptron, 1850
single-photon emission computed tomography, 2379
situationism, 2256
sixth cranial nerve, 1519
size constancy, 624

- size principle, 1937
- skullcap, 395
- sleep, 2272
- sleep indicator, 1205
- sleep spindle, 1056
- slow adapting receptor, 2067
- slow sleep, 2275
- slow-wave sleep, 2275
- SMA, 254
- small sciatic nerve, 1495
- smell, 1768
- social cognition, 554
- social exchange theory, 2347
- social facilitation, 959
- social phobia, 1025
- social psychology, 1983
- sociopsychology, 1983
- sodium channel, 412
- sodium ion, 1244
- sodium-potassium pump, 371
- Soemmering's substance, 2304
- solitary nucleus, 1744
- somatesthesia, 2269
- somatic efferent nucleus, 1679
- somatoform disorder, 2452
- somatosensory evoked potential, 1923
- somatosensory receptive field, 402
- somatosensory system, 2252
- somatotopic map, 1334
- somatotopy, 2268
- somesthesia, 2269
- somite, 2270
- somnolence, 2271
- space constant, 628
- spastic paraplegia, 1830
- spasticity, 890
- spatial discrimination, 744
- spatial learning, 222
- spatial neuron, 1597
- spatial summation, 2311
- SPECT, 2379
- spectrin, 892
- spectroscopy, 893
- speech disorganization, 1203
- speech incoherence, 1203
- sphincter muscle of pupil, 1448
- sphingolipidosis, 883
- spike, 1200
- spike train, 2456
- spina bifida, 896
- spinal amyotrophy, 310
- spinal and bulbar muscular atrophy, 309
- spinal animal, 173
- spinal ataxia, 299
- spinal automatism, 322
- spinal cord, 1343
- spinal ganglion, 1068
- spinal intermediolateral column, 565
- spinal interneuronal system, 2231
- spinal lamina, 1260
- spinal lemniscus, 1270
- spinal muscular atrophy, 310
- spinal nerve, 1498, 1532
- spinal nerve ganglion neuron, 1600
- spinal reflex, 2077
- spinal sensory ganglion, 1068
- spinal shock, 2529
- spinalization, 899
- spinocerebellar ataxia, 300
- spinocerebellar tract, 2390
- spinotectal tract, 2392
- spinothalamic tract, 2391
- spinous apophysis, 202
- spinous process, 202
- spiral organ, 1788
- split brain, 490
- split-brain animal, 171
- spongiform encephalopathy, 831
- spontaneous muscle activity, 36
- Staderini's nucleus, 1712
- stapedius muscle, 1444
- stapes, 930
- statoconium, 908
- status epilepticus, 905
- status lacunar, 906
- stellate interneuron, 1234
- stereognosis, 909
- stereoscopic vision, 2514
- stereotypy, 910
- stimulator, 929
- stimulus, 911
- stimulus transduction, 2406
- sTMS, 926
- storage, 819
- stress, 931
- stressor, 932

- stretch reflex, 2079
 stria terminalis, 935
 stria vascularis, 505
 striatum, 937
 striola, 940
 stroke, 8
 Stroop task, 2329
 stupor, 942
 stuttering, 2011
 subarachnoid cistern, 535
 subarachnoid hemorrhage, 1128
 subarachnoid space, 888
 subcoeruleus nucleus, 1745
 subconductance state, 904
 subcortical, 2295
 subdural hemorrhage, 1129
 subdural space, 889
 subhypoglossal nucleus, 1746
 subiculum, 2296
 submucosal plexus, 1883
 substance dependence, 700
 substance withdrawal
 syndrome, 2199
 subthalamic fasciculus, 979
 subthalamic nucleus, 1747
 subthalamus, 2309
 successive color contrast, 631
 suicide, 2310
 sulcus, 2261
 superficial electrode, 806
 superficial peroneal nerve, 1529
 superior gluteal nerve, 1508
 superior oblique muscle, 1457
 superior parietal lobule, 1297
 superior rectus muscle, 1463
 superior salivary nucleus, 1740
 superior temporal gyrus, 524
 supersensitivity, 2314
 supervised learning, 231
 supervisory attentional system, 951
 supplementary motor area, 254
 suprachiasmatic nucleus, 1750
 supragranular layer, 429
 supramamillary nucleus, 1748
 supramarginal gyrus, 523
 supramaximal stimulus, 920
 supraoptic nucleus of
 hypothalamus, 1749
 supraspinal system, 2253
 sural nerve, 1534
 surgical monitoring, 1416
 sutura lambdoidea, 2320
 symmetric lateral connection, 619
 symmetric synapse, 2192
 sympathetic chain, 390
 sympathetic nervous system, 2246
 sympathetic trunk, 390
 symptomatic psychosis, 1988
 synapse, 2182
 synaptic bouton, 374
 synaptic cleft, 985
 synaptic conductance, 606
 synaptic fatigue, 984
 synaptic integration, 1220
 synaptic plasticity, 1871
 synaptic potential, 1929
 synaptic potentiation, 1905
 synaptic time, 2343
 synaptic transmission, 2411
 synaptogenesis, 2193
 synaptopathy, 2194
 synaptosome, 2195
 synchronized
 electroencephalogram, 810
 synchronizer, 2197
 synergist muscles, 1465
 synesthesia, 2223
 synkinesis, 2196
 syntrophin, 2225
 syringobulbia, 2226
 syringomyelia, 2227
 systematic desensitization, 721
 tachistoscope, 2324
 tactile agnosia, 289
 tactile sensation, 2158
 Talairach coordinate system, 2232
 tardive dyskinesia, 742
 target cell, 465
 taste, 1106
 taste bud, 373
 taste papilla, 1812
 tau protein, 1975
 tectorial membrane, 1350
 tectospinal tract, 2398
 tegmentum of mesencephalon, 1262

- ul style="list-style-type: none; padding-left: 0;">
- teleceptor, 2336
- telemetry, 2337
- telencephalon, 2338
- teleopsia, 2339
- telereceptor, 2336
- temporal discrimination, 745
- temporal lobe, 1307
- temporal summation, 2313
- tendinous receptor, 2065
- tendon reflex, 2080
- TENS, 924
- tensor tympani muscle, 1464
- tenth cranial nerve, 1538
- teres eminence, 560
- test, 2357
- tetanzation, 2362
- tetanolysin, 2363
- tetanospasmín, 2364
- tetanus, 2365
- tetanus toxin, 2385
- tetraparesis, 2366
- tetraplegia, 2367
- tetrodotoxin, 2368
- thalamic animal, 175
- thalamic fasciculus, 980
- thalamic nucleus, 1751
- thalamus, 2323
- theory of mind, 2348
- thermal sensation, 2159
- thermoreceptor, 2356
- theta rhythm, 2130
- third cranial nerve, 1518
- third frontal gyrus, 518
- thirst center, 480
- thought divination, 1268
- thought reading, 1268
- threshold-frequency curve, 636
- tibial nerve, 1535
- tic, 2369
- time constant, 629
- tinnitus, 38
- TMS, 925
- tolerance, 2377
- tonic receptor, 2067
- tonotopic map, 1335
- tonsil of cerebellum, 125
- top-down processing, 1947
- topographic map, 1336
- total aphasia, 63
- total membrane current, 655
- Tourette disorder, 2431
- Tourette syndrome, 2431
- tower of Hanoi, 2381
- toxic psychosis, 1992
- tract, 2387
- tract of Goll, 974
- tractography, 2405
- training, 840
- training pattern, 1838
- transcellular messenger, 1407
- transcortical motor aphasia, 65
- transcortical sensorial aphasia, 68
- transcranial magnetic stimulation, 925
- transcription activator, 32
- transcutaneous electrical nerve stimulation, 924
- transducer, 2409
- transducin, 2408
- transfer appropriate processing, 1946
- transfer function, 1053
- transient global amnesia, 135
- transmembrane potential, 1911
- transmission deafness, 2284
- transporter, 2415
- transverse process, 204
- transverse temporal gyrus, 525
- tremor, 2453
- trichromatic vision, 2515
- tricyclic antidepressant, 192
- trigeminal ganglion, 1067
- trigeminal lemniscus, 1273
- trigeminal nerve, 1536
- trigeminothalamic tract, 1273
- trigger zone, 2533
- trochlear nerve, 1537
- tropoin, 2463
- tryptophan, 2461
- TTX, 2368
- tuberoífundibular tract, 2400
- tuning curve, 635
- twelfth cranial nerve, 1509
- twin study, 941
- tympanic canal of cochlea, 2024
- tympanic membrane, 1351
- tympanum, 1351
- tyrosine, 2374

tyrosine kinase pathway, 2493
 tyrosine kinase receptor, 2066

ulnar nerve, 1489
 ultradian rhythm, 2131
 unconditioned stimulus, 917
 uncus, 2472
 unimodal association cortex, 878
 unimodal response, 2117
 unipolar neuron, 1618
 unit burst generator
 hypothesis, 1168
 unmasking, 711
 unmyelinated axon, 329
 unsupervised learning, 229
 utricle, 2478
 uvea, 2470
 uveal tract, 2470

V1 division of trigeminal
 nerve, 1523
 vagal stimulation, 922
 vagus nerve, 1538
 vagus nerve stimulation, 922
 varicosity, 2481
 vascular ribbon, 505
 vascular tunic of eyeball, 2470
 vasogenic edema, 797
 vasomotor, 2482
 vegetative nervous
 system, 2239
 ventral amygdalofugal
 pathway, 2492
 ventral anterior nucleus of
 thalamus, 1753
 ventral horn, 346
 ventral lateral nucleus
 of thalamus, 1754
 ventral pallidum, 1808
 ventral posterior nucleus of
 thalamus, 1755
 ventral root of spinal nerve, 283
 ventral stream of vision, 2506
 ventral striatum, 939
 ventral tegmental area, 271

ventral white commissure, 569
 ventricular system, 2254
 ventromedial nucleus of
 hypothalamus, 1756
 veratridine, 2484
 vermis, 2485
 vertebral arch, 241
 vertebral articular process, 201
 vertebral foramen, 1035
 vertebral lamina, 1264
 vertebral pedicle, 1840
 vesicle, 2486
 vesicle associated protein, 1964
 vesicula, 2486
 vesicular docking, 156
 vestibular ataxia, 301
 vestibular canal of cochlea, 2025
 vestibular nucleus, 1758
 vestibular receptor, 2068
 vestibular window, 1015
 vestibulo-ocular reflex, 2085
 vestibulocerebellum, 275
 vestibulocervical reflex, 2084
 vestibulocochlear nerve, 1539
 vestibulospinal reflex, 2086
 vestibulospinal tract, 2403
 vibratory sensation, 2160
 video-electroencephalography-
 monitoring, 1417
 visceral reflex, 2087
 visceroreceptor, 2509
 visceroreceptor, 2509
 vision, 2511
 visual acuity, 746
 visual agnosia, 85
 visual area, 272
 visual cortex, 272
 visual discrimination, 746
 visual evoked potential, 1924
 visual field, 404
 visual pathway, 2502
 visual receptive field, 403
 visual selectivity, 2153
 visual spatial summation, 2312
 visual system, 2255
 visuospatial function, 1055
 visuospatial sketchpad, 2098
 visuospatial task, 2330
 voltage-clamp, 1018

voluntary motor activity, 35
voxel, 2518

Wada test, 2358
Waldeyer zonal layer, 430
Wallerian degeneration, 691
Weber's law, 1284
weight, 1860
Wernicke's aphasia, 67
Wernicke's area, 250
white noise, 2291
white substance, 2298
Williams syndrome, 2217
Wisconsin test, 2359
withdrawal reflex, 2076
working memory, 1356
Wrisberg's nerve, 1514

yellow spot, 1314

zeitgeber, 2197
Zinn ring, 158
zona incerta, 2534

Bibliografia

Obres especialitzades

ACARIN, Nolasco. *El cerebro del rey*. Barcelona: RBA, 1997.
ISBN 978-84-986-7757-7

Annual Review of Neuroscience [en línia]. Palo Alto: Annual Reviews, 1978- .
<<http://www.annualreviews.org/journal/neuro>> [Consulta: 09 novembre 2011]

ARTIGAS, Francesc (ed.). "Neurociència". *Treballs de la Societat Catalana de Biologia* (1996), núm. 47.

BEAR, Mark F.; CONNORS, Barry W.; PARADISO, Michael A. *Neurociencia: Explorando el cerebro*. 3a ed. Barcelona [etc.]: Masson: Lippincott Williams & Wilkins, 2008.
ISBN 978-84-96921-09-2

BEAR, Mark F.; CONNORS, Barry W.; PARADISO, Michael A. *Neuroscience: Exploring the brain*. 3rd ed. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins, cop. 2007.
ISBN 978-0-781-76003-4

CARLSON, Neil R. *Fisiología de la conducta*. 8a ed. Madrid [etc.]: Pearson Educación, cop. 2006.
ISBN 84-7829-072-9

CARLSON, Neil R. *Physiology of behavior*. 10th ed. Boston: Allyn & Bacon, cop. 2010.
ISBN 978-0-205-66627-0

COUNCIL OF SCIENCE EDITORS. STYLE MANUAL COMMITTEE. *Scientific style and format: The CSE manual for authors, editors, and publishers*. 7th ed. Reston, Va: Council of Science Editors: The Rockefeller University Press, 2006.
ISBN 0-9779665-0-X

DELGADO, José M. [et al.] (ed.). *Manual de neurociencia*. Madrid: Síntesis, DL 1998.
ISBN 84-7738-600-5

- European Journal of Neuroscience* [en línia]. Jean-Marc Fritschy; Martin Sarter. Malden [etc.]: Federation of European Neuroscience Societies: Blackwell Publishing, cop. 1999-2011.
ISSN 1460-9568
<[http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/\(ISSN\)1460-9568/homepage/ProductInformation.html](http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/(ISSN)1460-9568/homepage/ProductInformation.html)> [Consulta: 09 novembre 2011]
- Federation of European Neuroscience Societies* [en línia]. Berlin: FENS, 2011.
<<http://www.fens.org/>> [Consulta: 09 novembre 2011]
- GAZZANIGA, Michael S. *The cognitive neurosciences*. Cambridge (Mass.): MIT Press, 2009.
ISBN 978-0-262-01341-3
- GREUTER, W. [et al.] (ed.). *International code of botanical nomenclature (St. Louis Code)* [en línia]. Königstein: International Association for Plant Taxonomy, 2003.
ISBN 3-904144-22-7
<<http://www.bgbm.fu-berlin.de/iapt/nomenclature/code/SaintLouis/0000St.Luistitle.htm>> [Consulta: 09 novembre 2011]
- HAINES, Duane E. *Fundamental neuroscience for basic and clinical applications*. 3rd ed. Philadelphia: Churchill Livingstone, cop. 2006.
ISBN 978-0-443-06751-8
- HAINES, Duane E. *Neuroanatomy: An atlas of structures, sections, and systems*. 7th ed. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins, cop. 2008.
ISBN 978-1-608-31491-1
- HAINES, Duane E. *Principios de neurociencia*. 2a ed. Barcelona [etc.]: Elsevier, 2008.
ISBN 84-817-4656-8
- INTERNATIONAL COMMISSION ON ZOOLOGICAL NOMENCLATURE. *International code of zoological nomenclature* [en línia]. 4th ed. London: The International Trust for Zoological Nomenclature, cop. 1999.
ISBN 0-85301-006-4
<<http://www.nhm.ac.uk/hosted-sites/iczn/code/>> [Consulta: 09 novembre 2011]
- International Brain Research Organization* [en línia]. Paris: IBRO, 2011.
<http://www.ibro.org/Pub/Pub_Front.asp> [Consulta: 09 novembre 2011]
- International Committee on Systematics of Prokaryotes (ICSP)* [en línia]. [S.l.]: ICSP, 2010.
<<http://www.the-icsp.org/>> [Consulta: 09 novembre 2011]
- International Union of Biochemistry and Molecular Biology* [en línia]. Calgary: IUBMB, 2011.
<<http://www.iubmb.org/>> [Consulta: 09 novembre 2011]

- KANDEL, Eric R.; SCHWARTZ, James H.; JESSELL, Thomas M. *Neurociencia y conducta*. Madrid: Prentice Hall, 2008.
ISBN 84-89660-05-0
- KANDEL, Eric R.; SCHWARTZ, James H.; JESSELL, Thomas M. *Principios de neurociencia*. 4a ed. Madrid [etc.]: McGraw-Hill Interamericana, 2001.
ISBN 84-486-0311-7
- KANDEL, Eric R.; JESSELL, Thomas M; SCHWARTZ, James H. *Principles of neural science*. 4th ed. New York [etc.]: McGraw-Hill, cop. 2000.
ISBN 0-8385-7701-6
- KOSSLYN, Stephen Michael; ROSENBERG, Robin S. *Psychology, the person, the brain, the world*. Needham Heights: Allyn and Bacon, 2005.
ISBN 978-0-205-27465-9
- Nature Neuroscience* [en línea]. New York: Nature Publishing, 1998- .
ISSN 1097-6256
<<http://www.nature.com/neuro/site/index.html>> [Consulta: 09 novembre 2011]
- Nature Reviews Neuroscience* [en línea]. New York: Nature Publishing, 2000- .
ISSN 1471-003X
<<http://www.nature.com/nrn/index.html>> [Consulta: 09 novembre 2011]
- Neuron* [en línea]. Maryland Heights: Cell Press, 1988- .
<<http://www.cell.com/neuron/home>> [Consulta: 09 novembre 2011]
- Neuroscience* [en línea]. Internacional Brain Research Organization. [S.l.]: Elsevier, 1976- .
ISSN 0306-4522
<<http://www.journals.elsevier.com/neuroscience/>> [Consulta: 09 novembre 2011]
- Neuroscience information framework* [en línea]. [S.l.]: NIF, 2011.
<<http://www.neuinfo.org/about/index.shtm>> [Consulta: 09 novembre 2011]
- NOLTE, John. *The human brain: An introduction to its functional anatomy*. 6th ed. Philadelphia: Mosby, 2008.
ISBN 978-0-323-04131-7
- PEÑA-CASANOVA, Jordi. *Neurología de la conducta y neuropsicología*. Buenos Aires: Médica Panamericana, 2007.
ISBN 978-84-983-5035-7
- PINKER, Steven. *How the mind works*. New York [etc.]: W.W. Norton, 1997.
ISBN 0-393-04535-8
- PubMed* [en línea]. Bethesda: National Center for Biotechnology Information: National Library of Medicine: National Institutes of Health, cop. 2009.
<<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/sites/entrez?db=pubmed>> [Consulta: 09 novembre 2011]

- PURVES, Dale [et al.]. *Neurociencia*. 3a ed. Buenos Aires [etc.]: Editorial Médica Panamericana, cop. 2007.
ISBN 84-7903-989-2
- PURVES, Dale [et al.]. *Neuroscience*. 5th ed. Sunderland: Sinauer Associates, 2011.
ISBN 978-0-878-93725-7
- PURVES, Dale [et al.]. *Principles of cognitive neuroscience*. Sunderland: Sinauer Associates, cop. 2008.
ISBN 978-0-878-93694-6
- Revista de Neurología* [en línia]. Barcelona: Viguera Editores, 1998- .
ISSN 1576-6578
<<http://www.revneurol.com/>> [Consulta: 09 novembre 2011]
- Revista Neuropsicología, Neuropsiquiatria y Neurociencias* [en línia]. Medellín: Asociación Latinoamericana de Neuropsicología [etc.], 1999- .
ISSN 0124-1265
<<http://neurociencias.udea.edu.co/revista/>> [Consulta: 09 novembre 2011]
- Sociedad Española de Neurociencia* [en línia]. Madrid: Sociedad Española de Neurociencia, 2011.
<<http://www.senc.es>> [Consulta: 09 novembre 2011]
- Sociedad Española de Neurología* [en línia]. Barcelona: Sociedad Española de Neurología, cop. 2004-2010.
<<http://www.sen.es/index.htm>> [Consulta: 09 novembre 2011]
- Societat Catalana de Neuropsicologia* [en línia]. Barcelona: Societat Catalana de Neuropsicologia, 2011.
<<http://www.neuropsicologia.cat/>> [Consulta: 09 novembre 2011]
- Society for Neuroscience* [en línia]. Washington: Society for Neuroscience, cop. 2011.
<<http://www.sfn.org>> [Consulta: 09 novembre 2011]
- SORIANO MAS, Carles (ed.). *Fundamentos de neurociencia*. Barcelona: UOC, 2007.
- SQUIRE, Larry R. [et al.]. *Fundamental neuroscience*. 3rd ed. San Diego: Academic Press, 2008.
ISBN 978-0-080-56102-8
- TERMCAT, CENTRE DE TERMINOLOGIA. *Bibliografia: Criteris de presentació en els treballs terminològics*. Vic: Eumo Editorial; Barcelona: TERMCAT, Centre de Terminologia, 2009. (En Primer Terme; 6. Criteris i Mètodes)
ISBN 978-84-9766-304-5; 978-84-393-7938-6
- TERMCAT, CENTRE DE TERMINOLOGIA. *Criteris per a la denominació comuna dels enzims* [en línia]. Barcelona: TERMCAT, Centre de Terminologia, 2000.
<<http://www.termcat.cat/docs/docs/DenominacioEnzims.pdf>> [Consulta: 09 novembre 2011]

- TERMCAT, CENTRE DE TERMINOLOGIA. *El diccionari terminològic*. Vic: Eumo Editorial; Barcelona: TERMCAT, Centre de Terminologia, 2010. (En Primer Terme; 9. Criteris i Mètodes)
ISBN 978-84-9766-394-6; 978-84-393-8676-6
- TERMCAT, CENTRE DE TERMINOLOGIA. *L'ordenació de termes*. Vic: Eumo Editorial; Barcelona: TERMCAT, Centre de Terminologia, 2008. (En Primer Terme; 4. Criteris i Mètodes)
ISBN 978-84-9766-263-5; 978-84-393-7746-7
- TERMCAT, CENTRE DE TERMINOLOGIA. *La definició terminològica*. Vic: Eumo Editorial; Barcelona: TERMCAT, Centre de Terminologia, 2009. (En Primer Terme; 7. Criteris i Mètodes)
ISBN 978-84-9766-327-4; 978-84-393-8144-0
- TERMCAT, CENTRE DE TERMINOLOGIA. *La normalització terminològica en català: Criteris i termes 1986-2004*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat: TERMCAT, Centre de Terminologia, 2006.
ISBN 84-8415-778-4; 84-393-7025-3
- TERMCAT, CENTRE DE TERMINOLOGIA. *Manlleus i calcs lingüístics en terminologia*. Vic: Eumo Editorial; Barcelona: TERMCAT, Centre de Terminologia, 2005. (En Primer Terme; 1. Criteris i Mètodes)
ISBN 84-9766-134-6; 84-393-6898-4
- TDX: *Tesis doctorals en xarxa* [en línia]. Barcelona: CBUC: CIESCA, 2011.
<<http://www.tdx.cat/>> [Consulta: 09 novembre 2011]
- The Journal of Neuroscience* [en línia]. Washington: Society for Neuroscience, 1996- .
ISSN 1529-2401
<<http://www.jneurosci.org/>> [Consulta: 09 novembre 2011]
- Trends in Cognitive Sciences* [en línia]. Maryland Heights: Cell Press, 1997- .
<<http://www.cell.com/trends/cognitive-sciences/home>> [Consulta: 09 novembre 2011]
- Trends in Neurosciences* [en línia]. Maryland Heights: Cell Press, 1997- .
<<http://www.cell.com/trends/neurosciences>> [Consulta: 09 novembre 2011]
- UNIÓ INTERNACIONAL DE QUÍMICA PURA I APLICADA. *Magnituds, unitats i símbols en química física*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. Secció de Ciències i Tecnologia, 2004.
ISBN 84-7283-733-5
- VALERO CABRÉ, Antoni (ed.). *Neurociències clíniques: Una visió interdisciplinària de les malalties del sistema nerviós*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona. Servei de Publicacions, 2000. (Monografies de l'Associació d'Estudiants de Neurociències, AENC; 2)

Obres terminològiques

- ALEMANY I LAMANA, Marià. *Bioquímica de la nutrició*. Barcelona: Servei de Llengua Catalana de la Universitat de Barcelona: Edicions Universitat de Barcelona; Vic: Eumo, 1999. (Diccionaris d'Especialitat; 1)
ISBN 84-7602-345-6; 84-8338-115-X; 84-9228-857-4
- Atlas de neurología* [en línia]. [S.l.]: Insituto Químico Biológico, [2011].
<<http://www.iqb.es/neurologia/atlas/toce0.htm>> [Consulta: 09 novembre 2011]
- Brain injury glossary* [en línia]. Irving [etc.]: Centre for Neuro Skills, cop. 2011.
<<http://www.neuroskills.com/tbi/hdi/glossary.shtml>> [Consulta: 09 novembre 2011]
- CALVIN, W.H. "Glossary and brief tutorials". A: *The cerebral code* [en línia]. Cambridge (Mas.): MIT Press, cop. 1996.
<<http://www.williamcalvin.com/bk9/bk9gloss.htm>> [Consulta: 09 novembre 2011]
- CANADÀ. BUREAU DE LA TRADUCTION. *Termium* [en línia]. Gatineau: Canada. Travaux publics et Services gouvernementaux. Bureau de la traduction, 2011.
<<http://www.btb.termiplus.gc.ca/>> [Consulta: 09 novembre 2011]
- DAVIES, Melissa. *Neuroscience glossary* [en línia]. Edmonton: University of Alberta, 2002.
<<http://www.ualberta.ca/~neuro/OnlineIntro/glossary.htm>> [Consulta: 09 novembre 2011]
- DAWSON, Michael R.W.; MEDLER, David A. *Dictionary of cognitive science* [en línia]. Edmonton: University of Alberta, 2006.
<http://www.bcp.psych.ualberta.ca/~mike/Pearl_Street/Dictionary/index.html> [Consulta: 09 novembre 2011]
- Diccionari enciclopèdic de medicina* [en línia]. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, cop. 1997-2011.
<<http://www.medic.cat/>> [Consulta: 09 novembre 2011]
- Disorder index* [en línia]. Bethesda: National Institute of Neurological Disorders and Stroke, 2006.
<http://www.ninds.nih.gov/disorders/disorder_index.htm> [Consulta: 09 novembre 2011]
- DUBIN, M. *Dictionaries-glossaries-encyclopedias* [en línia]. [S.l.]: University of Colorado, 2005.
<<http://spot.colorado.edu/~dubin/bookmarks/b/110.html>> [Consulta: 09 novembre 2011]
- ELIASMITH, Chris (ed.). *Dictionary of philosophy of mind* [en línia]. Waterloo (Ontario): University of Waterloo, [2006].
<<http://philosophy.uwaterloo.ca/MindDict/>> [Consulta: 09 novembre 2011]

- FCAT, FEDERATIVE COMMITTEE ON ANATOMICAL TERMINOLOGY. *Terminologia anatomica = International anatomical terminology*. Stuttgart; New York: Thieme, 1998. ISBN 3-131-14361-4
- FUENTES i ARDERIU, Xavier. *Bioquímica clínica*. Barcelona: Servei de Llengua Catalana de la Universitat de Barcelona: Edicions Universitat de Barcelona; Vic: Eumo Editorial, 1999. (Diccionaris d'Especialitat; 2) ISBN 84-7602-346-4; 84-8338-152-4; 84-931001-1-0
- Glosario NSM* [en línia]. [S.l.]: Instituto de Neurociencias y Salud Mental, cop. 2006. <<http://www.iaeu.es/glosariogr/glosarionsm/>> [Consulta: 09 novembre 2011]
- Glossary of neuroscience terms* [en línia]. Chico (Calif.): California State University, [2007]. <<http://www.csuchico.edu/~pmccaffrey//syllabi/glossary.htm>> [Consulta: 09 novembre 2011]
- Glossary of terms – index* [en línia]. Phoenix: PC AI Magazine, cop. 2001-2002. <http://www.pcai.com/web/glossary/pcai_glossary.html> [Consulta: 09 novembre 2011]
- JOHNSON, Attorney Gordon S. *About brain injury: A glossary of terms* [en línia]. [S.l.]: Brain Injury Law Group, cop. 2000-2009. <<http://www.waiting.com/glossary.html>> [Consulta: 09 novembre 2011]
- LIDEN, Lars. *Visionary: A dictionary for the study of vision* [en línia]. [S.l.]: Lars Liden, [2011]. <<http://www.liden.cc/Visionary/>> [Consulta: 09 novembre 2011]
- LONG, Phillip W. *Internet mental health* [en línia]. [S.l.]: Internet Mental Health, cop. 1995-2008. <<http://www.mentalhealth.com/>> [Consulta: 09 novembre 2011]
- MORA, Francisco; SANGUINETTI, Ana María. *Diccionario de neurociencia*. Madrid: Alianza, cop. 2004. (Alianza Diccionarios) ISBN 84-206-2941-3
- Neuroscience glossary* [en línia]. 3rd ed. Oxford: Blackwell Publishing, 2008. <http://www.medicalneuroscience.com/neuro_glossary.asp> [Consulta: 09 novembre 2011]
- QUÉBEC. OFFICE QUÉBÉCOIS DE LA LANGUE FRANÇAISE. *Le grand dictionnaire terminologique* [en línia]. [S.l.]: Gouvernement du Québec. Office québécois de la langue française, [2011]. <<http://www.granddictionnaire.com/>> [Consulta: 09 novembre 2011]
- SQUIRE, Larry R. *The encyclopedia of neuroscience*. London: Academic Press, 2009. 10 v. ISBN 978-0-080-44617-2

TERMCAT, CENTRE DE TERMINOLOGIA. *Cercaterm* [en línia]. Barcelona: TERMCAT, Centre de Terminologia, cop. 2011.
<<http://www.termcat.cat/ca/Cercaterm/>> [Consulta: 09 novembre 2011]

TERMCAT, CENTRE DE TERMINOLOGIA. *Diccionari de psiquiatria* [en línia]. Barcelona: TERMCAT, Centre de Terminologia, cop. 2008. (Diccionaris en Línia)
<http://www.termcat.cat/ca/Diccionaris_En_Linia/21/> [Consulta: 09 novembre 2011]

Terminologia anatòmica: Terminologia anatòmica internacional. Madrid: Médica Panamericana, 2001.
ISBN 84-7903-614-1

TORT, Lluís. *Fisiologia animal: Català, castellà, anglès*. Bellaterra: Gabinet de Llengua Catalana. Universitat Autònoma de Barcelona, 2000. (Vocabulari Bàsic)
ISBN 84-930619-4-8

UNIVERSITAT DE BARCELONA. FACULTAT DE BIOLOGIA. COMISSIÓ DE DINAMITZACIÓ LINGÜÍSTICA. *Vocabulari de biologia cel·lular: Català, castellà, anglès*. 2a ed. rev. i ampl. Barcelona: Serveis Lingüístics de la Universitat de Barcelona, 2005. (Vocabularis Bàsics per a l'Alumnat. Vocabularis de Biologia)
ISBN 84-95817-08-X

UNIVERSITAT DE BARCELONA. FACULTAT DE BIOLOGIA. COMISSIÓ DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA. *Vocabulari de bioquímica: Català, castellà, anglès*. Barcelona: Servei de Llengua Catalana de la Universitat de Barcelona, DL 2000. (Vocabularis Bàsics per a l'Alumnat. Vocabularis de Biologia)
ISBN 84-931001-3-7

VALERO i CABRÉ, Antoni. *Vocabulari de neurociència*. Barcelona: Universitat de Barcelona. Servei de Llengua Catalana, 2004. (Miscel·lània Terminològica; 4)
ISBN 84-95817-06-3

Obres lexicogràfiques

Cambridge dictionaries online [en línia]. Cambridge: Cambridge University Press, cop. 2011.
<<http://dictionary.cambridge.org/>> [Consulta: 09 novembre 2011]

Clave: Diccionario de uso del español actual. 6a ed. Madrid: SM, 2003.
ISBN 84-348-7606-X

Diccionari.cat [en línia]. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 2011.
<<http://www.diccionari.cat/>> [Consulta: 09 novembre 2011]

Enciclopèdia.cat [en línia]. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 2011.
<<http://www.enciclopedia.cat/>> [Consulta: 09 novembre 2011]

- GOVE, Philip Babcock (ed.). *Webster's third new international dictionary of the English language unabridged*. Springfield (Mass.): Merriam-Webster, 1986.
ISBN 0-87779-201-1
- INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS. *Diccionari de la llengua catalana* [en línia]. 2a ed. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 2011.
<<http://dlc.iec.cat/>> [Consulta: 09 novembre 2011]
- Oxford advanced learner's dictionary* [en línia]. Oxford: Oxford University Press, cop. 2011.
<<http://www.oxfordadvancedlearnersdictionary.com/>> [Consulta: 09 novembre 2011]
- REAL ACADEMIA ESPAÑOLA. *Diccionario de la lengua española* [en línia]. 22a ed. Madrid: Real Academia Española, 2011.
<<http://www.rae.es/rae.html>> [Consulta: 09 novembre 2011]
- SECO, Manuel; ANDRÉS, Olimpia; RAMOS, Gabino. *Diccionario del español actual*. Madrid: Santillana, cop. 1999. 2 v. (Aguilar Lexicografía)
ISBN 84-294-6472-7
- SOANES, Catherine; STEVENSON, Angus (ed.). *Oxford dictionary of English*. 2nd ed. Oxford [etc.]: Oxford University Press, 2003.
ISBN 0-19-861347-4
- Viquipèdia: L'enciclopèdia lliure* [en línia]. St. Petesburg (Fl.): Wikimedia Foundation, 2011.
<<http://ca.wikipedia.org/wiki/Portada>> [Consulta: 09 novembre 2011]
- Wikipedia: La enciclopedia libre* [en línia]. St. Petesburg (Fl.): Wikimedia Foundation, 2011.
<<http://es.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Portada>> [Consulta: 09 novembre 2011]
- Wikipedia: The free encyclopedia* [en línia]. St. Petesburg (Fl.): Wikimedia Foundation, 2011.
<http://en.wikipedia.org/wiki/Main_Page> [Consulta: 09 novembre 2011]
- WILKES, G.A.; KREBS, W.A. (ed.). *Collins English dictionary*. 5th ed. Glasgow: HarperCollins, 2000.
ISBN 0-00-472529-8

DICCIONARI DE NEUROCIÈNCIA

La neurociència integra un ampli conjunt de disciplines dedicada des a l'estudi del sistema nerviós. Termes com ara *estimulació magnètica transcranial*, *hemisferi cerebral*, *lateralització*, *memòria a curt termini* o *transmissió sinàptica* poden generar dubtes denominatius o conceptuals que el *Diccionari de neurociència* pot ajudar a resoldre.

Aquesta obra, que vol ser una eina pràctica de referència terminològica, conté més de mil nou-cents termes, classificats en les àrees següents: neuroanatomia, neurohistologia, neurobiologia cel·lular, neurobiologia del desenvolupament, neuroquímica, neurofarmacologia, neurofisiologia cel·lular i de sistemes, neurobiologia del comportament, neurologia, neuropsicologia i psiquiatria, neurociència computacional i disciplines connexes amb la neurociència.

Cada article terminològic inclou la denominació catalana —amb la categoria lèxica i els sinònims, si en té—, els equivalents en castellà i anglès, la definició i, sovint, notes explicatives. Els índexs finals permeten accedir al contingut dels articles terminològics a partir de les denominacions castellanes o angleses.

SBN 978-84-393-8835-7

Amb la col·laboració de:

Xarxa Vives
d'universitats

9 788439 388357

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

Obra Social